ଏରେଟ୍ଜ୍ ଇସ୍ରାଏଲ୍

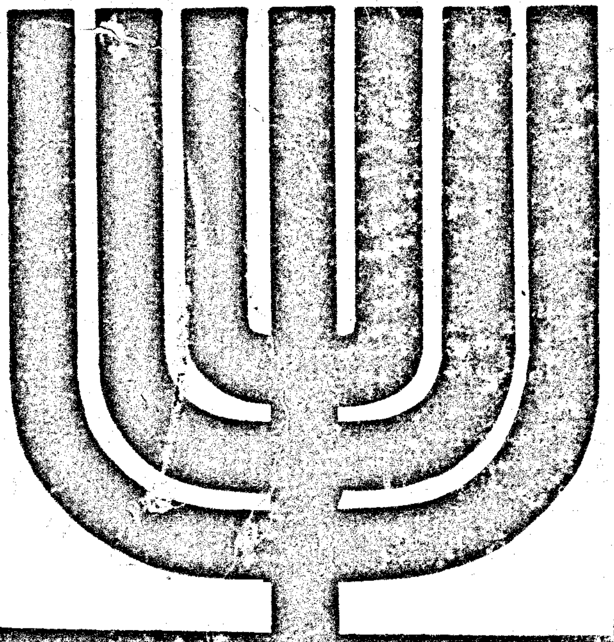

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଏରେତ୍ଜ୍ ଇସ୍ରାଏଲ୍

ଚିତ୍ତରଂଜନ ଦାସ

ଗ୍ରନ୍ଥଲୋକ

ଏରେତ୍‌ଜ୍ ଇସ୍ରାଏଲ୍

(ଭ୍ରମଣକାହାଣୀ)

ଲେଖକ :
ଚିତ୍ତରଂଜନ ଦାସ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରକାଶକ :
ପ୍ରଜ୍ଞାଲୋକ
ତଳମାଳି ସାହି, ପୁରୀ - ୨

ପ୍ରକାଶକାଳ :
ଅକ୍ଷୟ ତୃତୀୟା - ୧୯୯୩

ମୁଦ୍ରଣ :
ରୟାଲ ପ୍ରିଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍‌ସ୍, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ : ଷାଠିଏ ଟଙ୍କା

'Aertej Esrael' written by Chittaranjan Das Published by PRAJNALOKA, Talamalisahi, Puri-2 First Edition April 1993 Printed at Royal Printings, Puri. Rupees Sixty only.

— ସୁହୃତ୍‌ଟିଏ ହେବାକୁ ମନ କଲେ ମଣିଷଗୋଷ୍ଠୀଟିଏ ବି ଲୋଡ଼େ । ଆମର ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ 'ସୁହୃଦ୍‌ଗୋଷ୍ଠୀ' । ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀରେ କୌଣସି ବାଛ ନାହିଁ, ବିଗ୍ରହ ନାହିଁ, ନିୟମକାନୁନ୍ ନାହିଁ, ପଳାୟନ ନାହିଁ କି ପରଚର୍ଚ୍ଚା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ସଂକଳ୍ପ ଅଛି, ସ୍ୱପ୍ନ ଅଛି । ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଏହି ସଂସାର ଲାଗି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭରପୂର ହୋଇ ରହିଛି ।

ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ରେ ମୋ'ର ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀଟିର କଥା ଭାରି ମନେ ପଡୁଥିଲା । 'ଏରେତ୍‌ଜ୍ ଇସ୍ରାଏଲ୍'କୁ ମୁଁ ସେହି ସୁହୃଦ୍‌ଗୋଷ୍ଠୀ ହାତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଛି । ... ...

ଭୁବନେଶ୍ୱର
୧୬ । ୫ । ୯୧

(ଏକ)

ଏବଯାଏ ଯାହାକୁ ପୂର୍ବ ବର୍ଲିନ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା, ତାହାରି ଭିତରେ ବିମାନପୋତ ଶ୍ୟୁନେଫେଲ୍ଡ୍, ଜର୍ମାନ ଭାଷାରେ ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ରମ୍ୟ ପ୍ରାଙ୍ଗଣ' । ଏହି ଶ୍ୟୁନେଫେଲ୍ଡରୁ ମୋତେ ତେଲ୍‌ଆଭିଭ୍ ଯିବାପାଇଁ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଧରିବାକୁ ହେବ । ଆମ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଛାଡ଼ିବ ଦିନ ସାଢ଼େ ଏଗାରଟା ସମୟରେ । ସାଢ଼େନଅଟାରେ ଯାଇ ସେଠାରେ ଔପଚାରିକ ଭାବରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଜାହାଜ କମ୍ପାନୀର ନାମ ହେଉଛି ଏଲ୍ ଆଲ୍, ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ନିଜସ୍ୱ ବିମାନ ସଂସ୍ଥା । ବନ୍ଧୁମାନେ ମୋତେ ଯଥା ସମୟରେ ସେଠାରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲେ । ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ମାତ୍ରକେ ସବାଆଗ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ହେଲା ଏଲ୍ ଆଲ୍ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଅର୍ଥାତ୍ ନିରାପତ୍ତା ବିଭାଗର । ଝିଅଟିଏ କୋମଳ ସ୍ୱରରେ ମୋତେ ଭରସା ଦେଇ କହିଲା, ଆପଣ କିଛି ଭୁଲ୍ ଭାବିବେ ନାହିଁ, ଆମ ନିରାପତ୍ତା ବିଭାଗ ତରଫରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବି । ଆପଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେବେ, ଏହାଦ୍ୱାରା ଆପଣ ହିଁ ଅଧିକ ନିରାପଦ ଭାବରେ ଏହି ବିମାନଯାତ୍ରାଟି କରି-ପାରିବେ । ମୋ'ର ନାହିଁ ବୋଲି କହିବାର କୌଣସି କାରଣ ନଥିଲା । ମୁଁ ନିଃସଙ୍କୋଚ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଦେଲି ଓ ହଁ ବୋଲି ସୂଚନା ଦେଲି । ତାପରେ ଝିଅଟି ତରଫରୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଣର ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । "ଆପଣ କାହିଁକି ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଯାଉଛନ୍ତି, କେଉଁମାନେ ଆପଣଙ୍କୁ ଡ଼ାକିଛନ୍ତି । ଆପଣ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ରେ କେତେ ଦିନ ରହିବେ, କେଉଁଠାରେ ରହିବେ, କ'ଣ କରିବେ । ଆପଣ ଆଗରୁ କେବେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲେ କି ନାହିଁ । କାହିଁକି ଆସିଥିଲେ, କେତେ ଦିନ ରହିଥିଲେ,— ଏହିପରି କେତେ କେତେ ପ୍ରଶ୍ନର ବାଣ ।

ମୁଁ ମୁରୁକି ହସି ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଉ

ଥାଏ । ଯଥାସମ୍ଭବ ସଂକ୍ଷେପରେ । ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରୁଥାଏ, ମୁଁ ଦେଉ-
ଥିବା ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣିବାରେ ଝିଅଟିର ଖୁବ୍ ବେଶୀ ମତଲବ ନଥାଏ ।
ସିଏ ମୋ ଭାବଭଙ୍ଗୀକୁ ଅଧିକ ଦେଖୁଥାଏ, ମୋର ଏହି ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବା
ପଶ୍ଚାତରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମତଲବ ଅଛି କି ନାହିଁ ବୋଲି ନିରେଖି ଜାଣିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ମୋ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟଟିକୁ ନିରେଖି ଦେଖୁଥାଏ । ଇସ୍ରାଏଲୀ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଯେଉଁ ଚିଠିରେ ମୋତେ ତିନିମାସ ପାଇଁ ସେହି ଦେଶକୁ
ଯିବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ଚିଠିଟିକୁ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ି ବୁଝିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ଏବଂ ମୋତେ ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁଥାଏ । ମୋର
ଲୁଚାଇବାର କିଛି ନଥାଏ, ତେଣୁ ମୁଁ ଖୁବ୍ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର
ଉତ୍ତର ଦେଉଥାଏ । କେଉଁ ଅନୁରାଗରେ ଯେ ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶକୁ ପ୍ରାୟ
ଗୋଟାଏ ଯୁଗ ପରେ ପୁନର୍ବାର ଯାଉଛି, ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକର ମାଧ୍ୟମରେ ମୁଁ
ଆଦୌ କୌଣସି କୁଣ୍ଠା ନରଖି ସେହି କଥାଟିକୁ ପ୍ରକାଶିତ କରି ଦେଉଥାଏ ।
ଝିଅଟି କ୍ରମେ ବୁଝୁଥିଲା ପରି ମନେହେଲା । ତା'ର ଆଖିଗୁଡ଼ିକ ଆଉ ମୋତେ
ଗୋଇନ୍ଦାର ଆଖି ପରି ଦେଖା ଗଲେନାହିଁ । ମୋ ଖୁସିଟିକୁ ପୂରା ବୁଝିଗଲେ
ଓ ମୋତେ ସ୍ୱତେଅବା ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଲେ । ମାତ୍ର ଏତିକି ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଅଧ
ଘଣ୍ଟା ସମୟ ଲାଗିଗଲା ।

ଏହି ପର୍ବଟି ତଥାପି ଶେଷ ହୋଇ ନଥାଏ । ତାପରେ ମୁଁ ସାଙ୍ଗରେ
ନେଇଥିବା ମାଲପତ୍ର ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ମୋ'
ମାଲପତ୍ର ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ସୁଟ୍‌କେଶ୍ ଓ କାନ୍ଧରୁ ଝୁଲି ପାରୁଥିବା ମଧ୍ୟମ
ଆକାରର ଗୋଟିଏ ଚମଡ଼ା ବ୍ୟାଗ୍ । ଝିଅଟି ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବାରବାର
ଆଖି ପକାଉଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ନିଜ ଜିନିଷପତ୍ର
ଗୁଡ଼ିକୁ ଆପଣ ନିଜେ ବାକ୍ସ ଓ ବ୍ୟାଗ୍ ଭିତରେ ସଜାଡ଼ି ରଖିଥିଲେ ନା
ଆଉ କାହାଦ୍ୱାରା ସେହି କାମଟିକୁ କରାଇଥିଲେ । ଆଉ କାହାଦ୍ୱାରା କରାଇବା
ସମୟରେ ଆପଣ ସ୍ୱୟଂ ନିଜେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ନା କୁଆଡ଼େ
ଯାଇଥିଲେ । ଆପଣଙ୍କର ଜିନିଷପତ୍ର ବନ୍ଧାବନ୍ଧି ହୋଇସାରିବା ପରେ ଏଠାକୁ
ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବଦା ଆପଣଙ୍କର ନିଜ ହେପାଜତରେ ରହିଥିଲା ନା ଆଉ
କାହା ହାତକୁ ଯାଇଥିଲା । ଆପଣଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା ଅଦେଖାରେ

ଆଉ କେହି ଏଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଆଉ କିଛି ପଦାର୍ଥ ପୂରାଇ ଦେଇନାହିଁ ତ ? —ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି କେତେ ନା କେତେ ପ୍ରଶ୍ନ । କାଳେ ମୋ' ଜିନିଷ ଭିତରେ କୌଣସି ବିସ୍ଫୋରକ ଦ୍ରବ୍ୟ ରହିଥିବ, କାଳେ କୌଣସି ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ ମୋ ଆଖିକୁ ଏଡ଼ାଇ ସୁଟ୍‌କେଶ ବା ମୁଣାଟି ଭିତରେ ବାଟରେ ବିପଦ ଘଟାଇବା ଭଳି କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଣି ରଖି ଦେଇଥିବ । ମୁଁ ଦେଉଥିବା ଉତ୍ତର ଗୁଡ଼ାକ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ମୋ ମୁହଁ ଓ କଥାର ଭଙ୍ଗୀରୁ ସେ ହୁଏତ ପ୍ରମାଣ ପାଇ ଯାଇଥାନ୍ତା ଓ ତାପରେ ବାକ୍ସ ଓ ଥଳୀ ଫିଟାଇ ସବୁ ଦେଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଭଲ କିଅଟି ମୋ' କଥାରେ ହିଁ ପରତେ ଯିବା ପରି ସବୁ ବୁଝିଗଲା ଓ ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି ବୋଲି ମୋର ଦୁଇଟି ଜିନିଷ ଉପରେ ଦୁଇଟି ଲେବୁଲ ମାରିଦେଲା । ମୁଁ ମୁକ୍ତି ପାଇଲି । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ମୋର ଯାତ୍ରା ନିରାପଦ ହେଉ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲରେ ମୋର ତିନୋଟି ମାସ ସତକୁ ସତ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ହେଉ ବୋଲି କିଅଟି ମୋର ଶୁଭ ମନାସିଲା । ତନଖି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସବୁ ଦ୍ୱାର ଓ ସବୁ ଘାଟି ପାର ହୋଇ ବିମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବାଲାଗି ଆମପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିବା ବସକୁ ଉଠିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁଠି ସର୍ବଶେଷ ଦ୍ୱାରଟି ପାର ହୋଇ ଆସିବାକୁ ପଡ଼େ, ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଏଲ୍-ଆଲ୍ ନିରାପତ୍ତା ତରଫରୁ ଜଣେ ତରୁଣ ବନ୍ଧୁ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ବସ୍ ଧରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେ ଯାହା ପଚାରୁଥିଲେ, ମୋତେ ମଧ୍ୟ ତାହାହିଁ ପଚାରିଲେ । ବିମାନପୋତରେ ବିମାନ ଲାଗି ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିବା ଏହି ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ଆପଣଙ୍କର ଏହି ବ୍ୟାଗ୍‌ଟି ସର୍ବଦା ଆପଣଙ୍କର ହାତରେ ଥିଲା ନା କୌଣସି କାରଣରୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲା ? ଆପଣଙ୍କ ଅଜାଣତରେ କେହି ଏହା ଭିତରେ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ପୂରାଇ ଦେଇନାହିଁ ତ ? ପୁନର୍ବାର ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ।

ଆମର ଜାହାଜଟି ଯଥାନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ବିମାନପୋତରୁ ବାହାରିଲା । ସେହି ବିମାନରେ ହିଁ ଆମେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଖାଇଲୁ । ଆମେ କେତେବେଳେ କେଉଁ ଦେଶର ଉପର ଦେଇ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛୁ, ଚାଳକଙ୍କ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରୁ ଆମକୁ ସେହି କଥାଟି ଘୋଷଣା କରି ଦିଆଯାଉଥାଏ । ଚେକୋସ୍ଲୋଭାକିଆ ପରେ ହଙ୍ଗେରୀ, ହଙ୍ଗେରୀ ପରେ କୃଷ୍ଣ ସାଗର ଓ ଗ୍ରୀସ୍‌ର ଦ୍ୱୀପମାଳା ।

ତାପରେ ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର ଓ ସାଇପ୍ରସ୍ । ମଝିରେ ଘୋଷଣାରେ ଶୁଣିଲି ଯେ ଆମେ ଠିକ ହଙ୍ଗେରୀର ରାଜଧାନୀ ବୁଡ଼ାପେଷ୍ଟ୍ ଉପରେ ଦେଇ ଯାଉଛୁ । ସହରକୁ ବୁଡ଼ା ଓ ପେଷ୍ଟ୍ ଏହିପରି ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରି ବହି ଯାଉ ଥିବା ଇଉରୋପର ବୃହତ୍ତମ ନଦୀ ଡାନ୍ୟୁବ୍ ମଧ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଦେଖାଯାଉଛି । ମୁଁ ପ୍ରଲୁବ୍ଧ ହୋଇ ଭୂଇଁ ଦେଖିବାକୁ ତଳକୁ ଅନାଇଲି । ଖାଲି ମେଘ, ଖରା ଓ ନୀଳ ଆକାଶ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ହେଲେ ଦେଖି ପାରିଲିନାହିଁ । ଆମେ ଭୂମି ଉପରୁ ହୁଏତ କେତେ ହଜାର ମିଟର ଉପରେ ଯାଇ ଉଡୁଥିଲୁ । ତେଣୁ ଉପରୁ ଆଉ କିଛି ଦୃଶ୍ୟ ହେବାର ଆଦୌ କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । ଘଣ୍ଟା ବାଜିବାର ଅଳ୍ପ କେତେ ମିନିଟ୍ ପରେ ଆମେ ତେଲ୍ ଆଭିବ୍‌ର ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ବିମାନପୋତରେ ଅବତରଣ କଲୁ । ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଖାସ୍ ତେଲ୍ ଆଭିବ୍ ସହରଠାରୁ ପ୍ରାୟ ପଚିଶ କିଲୋମିଟର ବାଟ ହେବ । ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡେଭିଡ଼୍ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍‌ଙ୍କର ନାମ ଅନୁସାରେ ବିମାନପୋତର ନାମକରଣ ହୋଇଛି । ଆମ ଉଡ଼ା-ଜାହାଜଟି ଆକାଶମାର୍ଗରୁ ଖସି ଭୂମିକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲା ମାତ୍ରେ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଏକାଠି ତାଳି ବଜାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ, ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ମୁଁ ଅନୁମାନ କରି ଦେଖୁଥାଏ, ସମ୍ଭବତଃ କେବଳ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଜାହାଜର ଯାତ୍ରୀ ଆଉ ସମସ୍ତେ ଇସ୍ରାଏଲର ବାସିନ୍ଦା । ଅଥବା, ସମସ୍ତ ଇହୁଦୀ, କେବଳ ମୁଇଁ ଅଣଇହୁଦୀ । କୌଣସି ବିମାନ ଆକାଶରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଭୂମିକୁ ଛୁଇଁବା ସମୟରେ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଏକସ ତାଳି ବଜାଇବା, ମୁଁ ଆଗରୁ କେବେ ହେଲେ ଏପରି ହେବା ଦେଖିନଥିଲି । ସମସ୍ତେ କ'ଣ ପାଇଁ ତାଳି ମାରିଲେ ? କ'ଣ ମାତୃଭୂମିକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାର ଆନନ୍ଦରେ ନା ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବାର ଭୟରୁ ଅବସାନ ମିଳିଲା ବୋଲି ସେମାନେ ତାଳି ମାରିଲେ ? କେବଳ ଦୈବୀ ଭୟ ନୁହେଁ, ଏବେ ତ ଦୈବୀ ଭୟଠାରୁ ମାନୁଷୀ ଭୟ ଗୁଡ଼ା ମଣିଷର ଚିତ୍ତଟିକୁ ଅଧିକ ପ୍ରବଳ ଭାବରେ ଆଶଙ୍କିତ ଓ ଆତଙ୍କିତ କରି ରଖିଛି । କାଳେ କେହି ଆତଙ୍କବାଦୀ ଥିବ, ବନ୍ଧୁକ ବାହାର କରିବ, ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଧମକ ଦେଖାଇବ, ଅଥବା—ଏବେ ଯାହା ବେଶ୍ କାନସୁହା ଭାବରେ ଘଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି, କାଳେ ସିଏ ଜାହାଜଟିକୁ

ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାକୁ ନେଇ ଯିବାଲାଗି ବିମାନ ଚାଳକଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବ ।

ମୁଁ ପ୍ରଥମ ଥରପାଇଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲି ୧୯୫୩ ମସିହାରେ । ଡେନ୍ମାର୍କରୁ ମୋର ପାଠ ଶେଷ କରି ଦେଶକୁ ଫେରୁଥାଏ । ଜିନିଷପତ୍ରକୁ ଅଲଗା ଏକ ମାଲବାହୀ ପାଣି ଜାହାଜରେ ପଠାଇଦେଇ ମୁଁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଧିକ ବୁଲିଣିବାଟ ଦେଇ ଆସିବି ବୋଲି ସବାଆଗ ଗୋଟାଏ ଯୋଜନା କରିନେଲି । ଡେନ୍ମାର୍କରେ ଥିବା ମୋର କେତେକ ବନ୍ଧୁ ଏହି ଦୁଃସାହସରେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । କେଉଁ ଦେଶରେ ପ୍ରଧାନତଃ ମୁଁ କେଉଁ ଦେଶକୁ ଯିବି, କେଉଁସବୁ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ସ୍ଥାପନ କରିବି, ଏହି ବିଷୟରେ ସେମାନେ ମୋତେ ବହୁପ୍ରକାର ବାଟ ବତାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ସାହବାନ ଏବଂ ସହାୟତାରେ ଭାରତ ବର୍ଷକୁ ମୋର ଫେରିଆସିବା ବାଟଟି କାଗଜପତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସତେଅବା ମନୋରମ ଦେଖାଗଲା । ଡେନ୍ମାର୍କରୁ ଦକ୍ଷିଣ ମୁହାଁ ହୋଇ ଜର୍ମାନୀ, ଜର୍ମାନୀ ପରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ, ଅଷ୍ଟ୍ରିଆରୁ ଆଲ୍ପସ୍ ପର୍ବତର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇ ସୁଇଜରଲଣ୍ଡ, ସେଠାରୁ ଇଟାଲି, ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ଧର୍ମ ତଥା ରୋମୀୟ ସଭ୍ୟତା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରହିଥିବା ସାନ ବଡ଼ କେତେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ଏକାବେଳକେ ନେପୋଲି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଯାହାକୁ ନେପ୍ଲସ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି ନେପ୍ଲସ ସହରରୁ ପାଣି-ଜାହାଜ ଧରି ଇସ୍ରାଏଲ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ତିନିମାସ କଟାଇ ସେଠାରୁ ସାଇପ୍ରସ୍ ସାଇପ୍ରସ୍ରୁ ଲେବାନନ୍, ଲେବାନନ୍ରୁ ମିଶର ଏବଂ ମିଶରରୁ ଭାରତୀୟ ମାଲବାହୀ ପାଣିଜାହାଜଟି ଧରି ଏକାବେଳକେ ବମ୍ବେ । ଏବପରି ସେତେ ବେଳେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲ୍ରୁ ସିଧା କୌଣସି ଆରବ ଦେଶକୁ ଯାଇ ହେଉ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ କେବଳ ମିଶର ସହିତ ଇସ୍ରାଏଲର କଣ୍ଟିତ୍ ଗମନା ଗମନର ପଥ ଖୋଲିପାରିଛି; ଟେଲ ଆଭିଭ୍ରୁ କାଇରୋ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସ୍ ଓ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଯାତାୟତ କରୁଛି । ୧୯୫୩ରେ ସେତିକି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ସେଇଥି ସକାଶେ ଯାହା ଇସ୍ରାଏଲରୁ ସାଇପ୍ରସ୍ ଆସିବାକଥା । ସେତେବେଳେ ସାଇପ୍ରସ ଦ୍ୱୀପ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କର ଏକ ଉପନିବେଶ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ୧୯୫୩ ବେଳକୁ ସେଠାରେ ଔପନିବେଶିକ ସ୍ଥିତିରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ ନିମନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଆଗ ସାଇପ୍ରସ୍ ଆସି ଦ୍ୱୀପର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ

ମୁଁ ତିନି ସପ୍ତାହ ରହିଲି ଓ ସେଠାରେ ସମୁଦ୍ର ପଥ ଧରି ଲେବାନନ୍ ଓ ତାପରେ ମିଶରକୁ ଯାଇପାରିଲି ।

ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବାରେ ଆଉ ଏକ ଜଟିଳତା ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଆମ ଭାରତବର୍ଷର ସରକାର ସେତେବେଳେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶ ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁନଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ କରୁନାହାନ୍ତି । ତଥାପି କାଗଜପତ୍ରରେ ସ୍ୱୀକୃତି ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିଲା । ଅନ୍ତତଃ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକମାନଙ୍କର ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବାରେ କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ବାଧା ନଥିଲା । ମୁଁ ଯଦି କେବଳ ଇସ୍ରାଏଲ ଯାଇଥାନ୍ତି ଓ ଇସ୍ରାଏଲରୁ ଆକାଶମାର୍ଗରେ ସିଧା ଭାରତବର୍ଷ ଆସିବାର ଯୋଜନା କରିଥାନ୍ତି । ତେବେ ମୋତେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୋଇ ନଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ମୁଁ ଏଣେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି ଓ ତାପରେ ଦୁଇଟି ଆରବ ଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ ଆସିବାର ମନସ୍ଥ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲି । ମୋ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟରେ ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଯାଇଥିବାର ଅଥବା ଯାଇଥିବାର ଚିହ୍ନ ପାଇଗଲେ କୌଣସି ଆରବ ସରକାର ମୋତେ ଆଉ ସେମାନଙ୍କ ଦେଶକୁ ଯିବାଲାଗି କଦାପି ଅନୁମତି ଦେବେ ନାହିଁ । ତଥାପି ବାଟଟିଏ ବାହାରି ପାରିଲା, ସମାଧାନ ହୋଇଗଲା । କେତେକ ବିଶେଷ ଉଦ୍ୟମ ଓ ବିଶେଷ ସହାନୁଭୂତି ଫଳରେ ମୋତେ ଭାରତ ସରକାର ଦୁଇଟି ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ଦେଲେ । ଗୋଟିଏ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ତ ମୋ ସହିତ ଭାରତ ବର୍ଷରୁ ଡେନ୍‌ମାର୍କ ବାହାରିବା ସମୟରେ ରହିଥିଲା । ସେଥିରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସେଇଟିକୁ ଦେଖାଇ ମୁଁ ଲେବାନନ୍ ଓ ମିଶର ଏହି ଦୁଇ ଆରବ ଦେଶର ଭିସା ବା ଦେଶ ପ୍ରବେଶର ଅନୁମତି ହାସଲ କଲି । ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଯାଉଛି ବା ଯିବି ବୋଲି ଏହି ପ୍ରଥମ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟଟିରେ ମୋଟେ କୌଣସି ସୂଚନା ନଥିଲା । ଖାସ୍ ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବାର ଅନୁମତି ଥାଇ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ନମ୍ବର ଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ମୋତେ ମିଳିଲା । ଏଇଟିରେ ମୁଁ ଡେନମାର୍କର ରାଜଧାନୀ କୋପେନହେଗେନ୍‌ରେ ଥିବା ଇସ୍ରାଏଲୀ ଦୂତାବାସରୁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ପ୍ରବେଶ କରି ସେଠାରେ କେତେ ମାସ ରହିପାରିବା ନିମନ୍ତେ ଇସ୍ରାଏଲ ସରକାରଙ୍କର ଅନୁମତିପତ୍ର ଅର୍ଥାତ୍ ଭିସା ପାଇଥିଲି । ମୋ ପାଖରେ ଯେ ଏକାବେଳକେ ଦୁଇଟି ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ରହିଛି ଓ

ଇସ୍ରାଏଲ ପରେ ଯେ ମୁଁ କେତୋଟି ଆରବ ଦେଶକୁ ଯାଉଛି, ଇସ୍ରାଏଲର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସେକଥା ଜାଣିଥିଲେ । ମାତ୍ର, ମୁଁ ଆଗ ଇସ୍ରାଏଲ ଯାଉଛି ଓ ତାପରେ ସାଇପ୍ରସ ହୋଇ ଆରବ ଭୂମିରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଛି ବୋଲି ଲେବାନନ୍ ଓ ମିଶରବାଲଙ୍କୁ ଆଦୌ ଜଣାନଥିଲା । ଆରବ ଦେଶ ଦୁଇଟିରେ ଭ୍ରମଣ କରୁଥିବା ବେଳେ କେବଳ ଇସ୍ରାଏଲ ସକାଶେ ମୋତେ ମିଳିଥିବା ମୋର ଦ୍ୱିତୀୟ ପାସ ପୋର୍ଟଟିକୁ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାବଧାନତାର ସହିତ ନିଜ କୋଟ୍‌ର ଅନ୍ୟ ଏକ ପକେଟ୍ ଭିତରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲି । ଯଦି କେଉଁଠି କେହି ମୋ ଦେହର ତଲାସୀ ନେଇଥାନ୍ତେ ଓ ମୁଁ ରଖିଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ପାସ୍-ପୋର୍ଟଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଜଣେ ଆଇନ୍ ଭଙ୍ଗକାରୀ ହିସାବରେ ମୋତେ ଶାସ୍ତି ଭୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା, ଲେବାନନ୍ କିମ୍ବା ମିଶରର ପୋଲିସ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ମୋ' ଉପରେ କେତେ ସନ୍ଦେହରେ କେତେ ଜୁଲୁମର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାନ୍ତା ।

କୋପେନ୍‌ହେଗେନ୍‌ରେ ଥିବା ଇସ୍ରାଏଲି ଦୂତାବାସର ମୁଖ୍ୟ ମୋ ସୁବିଧା ଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲର କେତୋଟି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଠିକଣା ଦେଇଥାଆନ୍ତି ସିନା, ମାତ୍ର ସେହି ଦେଶର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଠିକଣା ମୋର ହସ୍ତଗତ ହୋଇ ନଥାଏ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ପହଞ୍ଚି ମୁଁ ସବାଆଗ କାହା ପାଖକୁ ଯିବି ? ଏହି ଚିନ୍ତାରେ ମନଟା ମଝିରେ ମଝିରେ ଭାରି କୁଣ୍ଠୁ କୁଣ୍ଠୁ ହେଉଥାଏ । ନେପୋଲି ବନ୍ଦରରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜାହାଜରେ ବସିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ନେପୋଲି ସହର ଉପକଣ୍ଠରେ ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥିଲି । ତାହାରି ମଧ୍ୟରେ ଦିନେ ଅଳ୍ପ ନିକଟେ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଥିବା ପମ୍ପେଇ ପ୍ରାଚୀନ ନଗରଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲି । ଏକଦା ଭିସୁଭିଅସ୍ ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ଅଗ୍ନ୍ୟୁତ୍ପାତ ଫଳରେ ତରଳ ଲାଭାସ୍ରୋତ ବହି ଆସି ପମ୍ପେଇ ଓ ହର୍କୁଲେ-ନିଅମ୍ ନାମକ ଦୁଇଟି ନଗରକୁ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ପୋତି ପକାଇଥିଲା । ଆମ ଆଧୁନିକ କାଳରେ ଭୂମି ଖୋଳି ପ୍ରାଚୀନ ରୋମକ ସଭ୍ୟତାର ଉକ୍ତ ଦୁଇଟି ନଗରୀର ପୁନରାବିଷ୍କାର କରାଯାଇଛି । ମୁଁ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇ ଥିଲି । ଏକୁଟିଆ ହୋଇ ଥାନକୁ ଥାନ ବୁଲି ଦେଖୁଛି, ଏହି ସମୟରେ ଗୃହ ଜଣିଆ ଗୋଟିଏ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଦଳକୁ ଦେଖିଲି । ତିନିଜଣ ତରୁଣ, ଜଣେ

ତରୁଣୀ । ସେମାନେ ଗ୍ୟାଙ୍କଡ଼ରେ କମ୍ବଳଟିଏ ବିଛାଇ ବସିଥାନ୍ତି । ମୋ ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ୁ ପଡ଼ୁ ସେମାନେ କାହିଁକି କେଜାଣି ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହସ ହସ ଭାବରେ ମୋତେ ଅନାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ମୁଁ ଅଟକି ଠିଆ ହେଲି । ମନକୁ ମନ ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଟାଣି ହୋଇଗଲି । ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରୁ ଜାଣିଲି, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ, ଏକା ଜାହାଜରେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ଦେଶ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ବସିଗଲି ।

ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଖାନା, ଏଲିଶା, ବିନି ଆଉ ମୋଡଶ । ଦୁଇଦିନ ପରେ ଜାହାଜ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଠାବ କଲି । ଜଳଯାତ୍ରା ଛଅଦିନ ଲାଗିଲା । ମୁଁ ଏହାରି ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ହୋଇଗଲି । ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଜମିଲି ମୋଡଶ ସହିତ । ମୋଡଶ କହିଲା, ଇସ୍ରାଏଲରେ ମୋର ତିନିମାସ ଯାକ ସିଏ ମୋ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବ । ମୋ ଲାଗି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରିଦେବ । ତାର ମାଆ ଆଗରୁ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ବାପା ଜେରୁଜେଲମରେ ରହନ୍ତି । ଜେରୁଜେଲମରେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ସେତେ ଦିନ ରହିପାରିବି । ମୋତେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବନାହିଁ । ଏବଂ, ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା ହେଉଛି, ଇସ୍ରାଏଲରେ ମୋର ଭ୍ରମଣ ସମୟରେ ମୋଡଶ ଯଥାସମ୍ଭବ ମୋ ସାଙ୍ଗ ସାଙ୍ଗ ରହିବ । ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ଉଲ୍ଲାସ ଥଳ ପାଇଗଲା । ଖାଇଫା ବନ୍ଦରରେ ଜାହାଜରୁ ଓହ୍ଲାଇବା ଦିନ ମୋତେ ଆଉ କୌଣସି ଅନିଶ୍ଚିତତାର ଶଙ୍କା ଭିତରେ ଘାଣ୍ଟି ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ମୋଡଶ ସହିତ ଏକାଠି ବସ୍ ଧରିଲି । ସ୍ପଷ୍ଟ ମନେଅଛି, ବସ୍‌ର ଟିକେଟ ପଇସା ସିଏ ନିଜ ହାତରୁ ଦେଇଥିଲା । ତିନିମାସ ଯାକ କେତେବେଳେ ଏକୁଟିଆ, ମାତ୍ର ଅଧିକାଂଶ ମୋଡଶ ସହିତ ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲର କେତେ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଛି । ମୋଡଶର ବାପା ଏକାଧିକ ଥର ମୋର ଜେରୁଜେଲମରେ ରହଣି କାଳରେ ମୋତେ ସେହି ପବିତ୍ର ନଗରୀର ସବୁଯାକ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ସେତିକିବେଳେ ମୁଁ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କର ନିଜ ଗାଆଁ ନାଜାରେଥ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇ ତିନିଦିନ ଅତିବାହିତ କରି ଆସିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି । ଲେବାନନ୍ ସୀମାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଖାନିତା ଓ ଗୋଲାନ ପାହାଡ଼ର ଏପାଖରେ ଅବସ୍ଥିତ 'ଖୁଲ୍' ହ୍ରଦଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଗାଲିଲି ନଦୀର

ଉପତ୍ୟକା ଲଗାଏତ୍ କେତେ ଜାଗାକୁ ଯାଇଛି, କେତେ ମଣିଷଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧିଛି ଓ ସେହିମାନଙ୍କର ଜୀବନଦର୍ପଣ ଉପରେ ତତ୍କାଳୀନ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ଲଭ କରିଛି,

ସଇଁତିରିଶି ବର୍ଷ ତଳର ସେହି ଇସ୍ରାଏଲ-ସାକ୍ଷାତର ଦୁଇଟି କଥା ଏବେ ମଧ୍ୟ ମୋ ଲାଗି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରହିଛି । ପ୍ରଥମ ଘଟଣାଟି ହେଉଛି ମନୀଷୀ ମାର୍ଟିନ ବୁବର୍‌ଙ୍କର ଘରେ ତାଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ୍‌କାର ଏବଂ କଥାବାର୍ତ୍ତା । ଘଣ୍ଟା ଅଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଦିନ ସେ ପ୍ରଧାନତଃ କହୁଥିଲେ ଓ ମୁଁ ଶୁଣୁଥିଲି । ମୋ' ଅଳ୍ପ କଥାଦ୍ୱାରା ଆଦୌ କିଛି ପ୍ରକାଶ ପାଉନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଦିନର ସେହି ବୁବରଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ ମୋ ଜୀବନ ଭିତରକୁ କେତେ ପ୍ରେରଣା-ମୟ ଭାବରେ ଚରିଚବାର ଲାଗିଥିଲା । ଆର ଘଟଣାଟି ହେଉଛି ବିଅର୍-ଶେବାଠାରୁ ଲୋହିତ ସାଗରରୁ ଏଲାତ୍ ବନ୍ଦର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିକୁ ପାର ହେବାର ଏକ ଦଶଦିନଆ ପଦଯାତ୍ରା । ଇସ୍ରାଏଲୀ ଯୁବ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆଲିଅତ-ହା-ନୋଆ, ଅର୍ଥାତ୍ ପୃଥିବୀର କେତେ କେତେ ଦେଶରୁ ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲର ନିର୍ମାଣରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଏହି ଦେଶକୁ ନିଜର ସ୍ଥାୟୀ ଭୂମି ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିନେବାକୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରାୟ ତିନିଶହ ତରୁଣ ତରୁଣୀଙ୍କ ସହିତ ପଦବ୍ରଜ ପଥରେ ଏହି ମରୁଭୂମିଟିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା-ତାହା ହେଉଛି ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅନନ୍ୟ ଅନୁଭୂତି । ଆମ ନିଜ ନିଜର ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ, ରାତିରେ ଖୋଲା ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ କମ୍ବଳ,— ଏସବୁକୁ ପିଠି ଉପରେ ବୋହି ବାଟ ଚାଲିବାକୁ ହେଉଥାଏ । ସନ୍ଧ୍ୟା ବୁଡ଼ିବା ମାତ୍ରକେ ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ତଳେ ଆମ ଦଳଟିର ଡେରା ପଡ଼ିଯାଏ । ସେହି ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ତଳେ ଶୟନ ହୁଏ । ପାହାନ୍ତା ପୂର୍ବରୁ ଶୁଖିଲା ଘାସ ଓ କଣ୍ଟା ଗଛର ମୂଳକୁ ଜାଳି ଆମେ କ୍ଷଣେ ଟିକେ ନିଆଁ ପୁଉଁ ଓ ତାପରେ ପଦଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ସେଇଟି ବେଦୁଇନ୍‌ମାନଙ୍କର ବିଚରଣ-ଅଞ୍ଚଳ, ସେମାନଙ୍କର ଯାଯାବର ଜୀବନର ସବୁ ଆନ୍ଦୋଳନ ସେହି ମରୁଭୂମିରେ । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ବେଳେବେଳେ ସାମନାସାମନି ମଧ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଯାବତୀୟ ଘଟଣା ଘଟିବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଥାଏ, ତେଣୁ ଆମ ଭିତରୁ ଦଳେ ପ୍ରହରୀ ହୋଇ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଆଗରେ ମଧ୍ୟ ଯାଉଥାନ୍ତି ।

(ଦୁଇ)

ଏଥର ଠିକ୍ ସଇଁତିରିଶ ବର୍ଷ ତଳେ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲି, ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ମୋଟେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ । ବେନ ଗୁରିଅନ୍ ବିମାନପୋତରେ ଓହ୍ଲାଇବା ବେଳକୁ ସଞ୍ଜ ବୁଡ଼ି ସାରିଥାଏ । ମୋତେ ଯେଉଁ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ତିନିମାସ ଲାଗି ଅଧ୍ୟାପନା ଓ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ମିଳିଥିଲା, ସେହି ସଂସ୍ଥାର ସମାଜ-ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗରୁ ଗିଡିନ ହେସେଲ ନିଜ ଗାଡ଼ୀ ନେଇ ମୋତେ ନେବା ପାଇଁ ବିମାନପୋତକୁ ଆସିଥିଲେ । ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟ କଟକରେ ଆମ ଇଉନିଭର୍ସି ତରଫରୁ ହେଉଥିବା ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସେମିନାର୍‌ରେ । ସେହି ସେମିନାର୍‌କୁ ଇସ୍ରାଏଲରୁ ଦୁଇଜଣ ଅଧ୍ୟାପକ ଆସିଥିଲେ । ଆଉ ଜଣେ ହେଉଛନ୍ତି ତେଲ୍ ଆଭିଭ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟାପକ ଲେଅନ୍ ସେଲେଫ୍ । ସିଏ ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଆଇନ, ଏକାବେଳକେ ଦୁଇ ବିଭାଗରେ ଅଧ୍ୟାପନା କରନ୍ତି । ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲଙ୍କ ସହିତ କଟକ ସେମିନାର୍ ସମୟରେ କଥା ହେଉ ହେଉ ମୁଁ ବହୁବର୍ଷ ତଳେ ଥରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଯାଇ ତିନିମାସ ରହିଆସିଛି ବୋଲି ତାଙ୍କୁ କହିଥିଲି । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ "ଆପଣ ଆଉଥରେ ଆସୁ ନାହାନ୍ତି" ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଏବଂ କହିଥିଲେ, ସଇଁତିରିଶ ବର୍ଷ ତଳେ ଇସ୍ରାଏଲ ଯାହା ଥିଲା, ଆଉ ମୋଟେ ସେହିପରି ନାହିଁ । ଆପଣ ଗଲେ ମୋଟେ କିଛି ଚିହ୍ନି ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ଯାଇ ପାରିବାର କଥାଟିର ଉକୁ ସେଦିନ ଏହିପରି ଭାବରେ ହୋଇଥିଲା ।

ଏହି ସେମିନାର୍ ୧୯୮୮ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୮୯ ମସିହା ଦଶହରା ପାଖାପାଖି ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଚିଠି ମୁଁ ପାଇଲି । ଦକ୍ଷିଣ ଇସ୍ରାଏଲର ବିଅର୍‌ଶେଭା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମୋତେ ସେଠାକୁ ତିନିମାସ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ନେବା ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଲି ସେ ଲେଖିଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲ୍ ସରକାରଙ୍କର ବୈଦେଶିକ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ

ମୋ' ଯିବାଆସିବା ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚର ଆଂଶିକ ପରିମାଣ ଦେବେ ବୋଲି ରାଜି- ହୋଇ ସାରିଥିଲେ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲ୍‌ଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଏସବୁ ଏତେକଥା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା । ଚିଠି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋ' ଭିତରେ ଇସ୍ରାଏଲ ପୁନଃଦର୍ଶନର ଆନନ୍ଦଦାୟକ ନାନା ସ୍ୱପ୍ନ ଉଙ୍କି ମାରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ମାର୍ଚ୍ଚ, ଏପ୍ରିଲ, ମଇ, ଏହି ତିନୋଟି ମାସ ସକାଶେ ମୋତେ ଇସ୍ରାଏଲର ସେହି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟା- ଳୟକୁ ଯିବାଲାଗି ପ୍ରଥମେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଆସିଥିଲା । ମୋ ପକ୍ଷରୁ ମୁଁ ଏତେଶୀଘ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପାରିଲିନାହିଁ । ତେଣୁ ମିଆଦଟିକୁ ଅପରୂପରିକ ଭାବରେ ଘୁଞ୍ଚାଇ ବାକୁ ପଡିଲା । ଶେଷକୁ ମୁଁ ନଭେମ୍ବର, ୧୯୯୦ରୁ, ଜାନୁଆରି ୧୯୯୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବାଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲି, ଆବଶ୍ୟକ କାଗଜପତ୍ରମାନ ଯୋଗାଡ଼ କଲି । ଜର୍ମାନୀର କେତେକ ସହୃଦୟ ବନ୍ଧୁ ମୋ' ଯିବାଆସିବାର ଟିକେଟ କିଣି ମୋ' ପାଖକୁ ପଠାଇଦେଲେ । ମୁଁ ଅକ୍ଟୋବର ୧୩ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ଛାଡ଼ିଲି । ବମ୍ବେରୁ ୧୮ ତାରିଖ ରାତିରେ ଫ୍ରାଙ୍କଫୁର୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାତ୍ରା କଲି । ସେଦିନ ଦୀପାବଳୀ ଅମାବାସ୍ୟା । ରାତି ଗୋଟାଏ ବାଜି ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ସହର ବମ୍ବେର ବାଣର ମାଡ଼ ତଥାପି ବନ୍ଦ ହୋଇ ନଥାଏ । ବମ୍ବେର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଓ ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ମୋତେ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ବସାଇ- ଦେଇ ଆସିଲେ ।

ବିଅର୍‌ଶେଭା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଦୁଇଟି କର୍ମକେନ୍ଦ୍ର — ଗୋଟିଏ ଖାସ୍ ବିଅର୍‌ଶେଭା ସହରରେ, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଆହୁରି ପଚାଶ କିଲୋମିଟର ଦକ୍ଷିଣକୁ ସଦେବୋକେର୍‌ଠାରେ । ଏହି ତିନିମାସ ମୋତେ ସଦେବୋକେର୍‌ରେ ରହି- ବାକୁ ହେବ । ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲ୍ ମଧ୍ୟ ସେହି ସଦେବୋକେର୍‌ରେ ରହନ୍ତି । ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ବିମାନବନ୍ଦରଠାରୁ ସଦେବୋକେର୍ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ଶହ କିଲୋ- ମିଟର ଦୂରରେ, ଆମକୁ ଗାଡ଼ିରେ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ସମୟ ଲାଗିବ । ଗାଡ଼ି ଚାଲିଲା, ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଗପ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ରାତି ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ରାତି, ତଥାପି ରାସ୍ତାର ଦୁଇପଟ ରହିଥିବା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ ଚାରିଆଡ଼େ କେଡ଼େ ଝଲମଲ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ରାସ୍ତା, ସେଇ ରାତିଟାରେ ମଧ୍ୟ ମଟରଗାଡ଼ି ମାଳମାଳ ଚାଲିଛି ।

ଯାନବାହନଗୁଡ଼ିକର ଯାତାୟାତ-ବ୍ୟବସ୍ଥା ନେଇ ଅତ୍ୟାଧୁନିକରୁ ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ। ତେଣୁ ପଥ ସାହିଁକି ପାଖୁଁ ନାହିଁ। ଗାଡ଼ିଚାଳକମାନେ ସଙ୍କେତଗୁଡ଼ିକ ଦେଖି ଶୃଙ୍ଖଳା ମାନି ନିଜ ନିଜର ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି। ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟି-ବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ। ମୋ'ର ଘଣ୍ଟିଏରିଟି ବିଷ୍ଣୁ ଭଲ୍ଟର କଥା ମନେ ପଡ଼ୁଥାଏ। ଆମ ଗାଡ଼ି ଦକ୍ଷିଣମୁହାଁ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାପରେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ପଡ଼ିଲା, ତାହା ହେଉଛି ନେଗେଭ୍ ଅଞ୍ଚଳ। ନେଗେଭ୍ ହେଉଛି ଏକ ମରୁଭୂମି; ପଚିଶତିରିଶି ବର୍ଷତଳେ ଏହା ଜନଶୂନ୍ୟ ପଡ଼ିଥିଲା। ଗାଆଁଗଣ୍ଡା କିଛି ବି ନଥିଲା। ଯାଯାବର ବେଦୁଇନ୍‌ମାନେ ଯାହା ସେମାନଙ୍କର ସଂସାର-ନାମିକ ଓଟକୁ ଓଟ ଉପରେ ଲଦି ଅଞ୍ଚଳସାରା ବୁଲୁଥିଲେ। ଏଥର ଆମେ ଗାଆଁ ପରେ ଗାଆଁ, ବସତି ପରେ ବସତି ପାର ହେବାରେ ଲାଗିଥାଉ। କେଉଁ ବସତିଟି ରାସ୍ତାର କେଉଁ ପାଖରେ କେତେ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ, ସେକଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ସଙ୍କେତଫଳକ ମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଏମିତି ଘଣ୍ଟାକରୁ ଅଧିକ ଯିବାପରେ ବିଅର୍‌ଶେଭା ସହର ପଡ଼ିଲା। ପୁରାତନ ବାଇବେଲ୍ ପୁସ୍ତକରେ ବିଅର୍‌ଶେଭାର ନାମୋଲ୍ଲେଖ ରହିଛି। ଆମେ ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଏଇଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣସ୍ଥ ଏଲାଟ୍ ବନ୍ଦର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ଦଣ୍ଡିକିଆ ପଦଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲୁ। ସେତେବେଳେ କେବଳ ପୁରାତନ ସହରଟି ହିଁ ରହିଥିଲା। ଅଟୋମାନ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର କାଳରେ ତାହା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା। ଏବେ ତାହା ସହରଟିର ଏକପାଖିଆ ହୋଇ ରହିଗଲାଣି। ଅସଲ ଆଧୁନିକ ସହରଟି ପୂର୍ବ ଓ ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ ବଢିବଢି ଚାଲିଛି। ଏଇଠି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ, ବହୁମହଲା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଟ୍ଟାଳିକାମାନ, ଆଧୁନିକ ଢାଞ୍ଚାରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ବାସଯୋଗ୍ୟ କରି ତିଆରି କରା-ଯାଇଛି। ଏହି ନୂଆ ଭାଗରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ। ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁଠାରେ ବିଶ୍ୱ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଥିଲା, ସେଠାରେ ଆଉ ଜାଗା ହେଉନାହିଁ। ତେଣୁ ଉତ୍ତରକୁ ଏକ ପ୍ରଶସ୍ତତର ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଧୁନିକତର ପରିପାଟୀରେ ଅଟ୍ଟାଳିକାମାନ ତିଆରି ହୋଇଛି ଓ ହେଉଛି। ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କେତୋଟି ବିଭାଗ ନୂଆ ସ୍ଥାନକୁ ଉଠିଗଲାଣି। ସହରର ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡଟି ନୂଆ ଓ ସୁନ୍ଦର ଅଟ୍ଟାଳିକାରେ। ସେଇଠି ପ୍ରଧାନ ଡାକଘର, ପ୍ରଧାନତମ ବିପଣିକେନ୍ଦ୍ର; ସହରର ଯେକୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଯାଇ ପାରିବାଲାଗି ମୁହୂର୍ମୁହୁ ଟାଉନବସ୍ ମାନଙ୍କର

ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସହରର ପୁରାତନ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଆରବମାନେ ରହନ୍ତି, ନୂତନ ଅଞ୍ଚଳଟିରେ ଇହୁଦୀମାନେ । କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣକଳା ମଧ୍ୟ ଦୁଇପ୍ରକାର ହୋଇ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି । ପୁରାତନ ସହରର ବାସ୍ତୁକଳା ପୂର୍ବ-ପୁରୁ ଆରବୀ । ନୂତନ ପାର୍ଶ୍ୱଟିରେ ନିର୍ମିତ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣକଳାକୁ ତୁମେ କ'ଣ ବୋଲି କହିବ ? ଏଗୁଡ଼ିକ ଇଉରୋପୀୟ ଢଙ୍ଗରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଆଧୁନିକ ନୂତନ ସହରଟି ପୁରୁଣାଟା ଉପରେ ସତେଅବା ମାଡ଼ି ବସିଥିଲାପରି ମନେହେଉଛି ।

ବାଟରେ ପଡ଼ୁଥିବା ଜାଗାଗୁଡ଼ିକ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଆମେ ଆଶୀର ସଦେବାକେର୍‌ରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲୁ । ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲ୍ ଆମୋତେ ସିଧା ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନେଇଗଲେ । ସେଦିନ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ସେଇଠାରେ ହେଲା । ଅଧ୍ୟାପକ ହେସେଲ୍‌ଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଡେନ୍‌ମାର୍କର ଝିଅ । ତେଣୁ ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଡେନିଶ୍ ଭାଷା ବୁଝନ୍ତି ଓ କହନ୍ତି । ମାଆର ପରଶ ବାଳ ଛୁଆମାନେ ମଧ୍ୟ ଡେନିଶ ବୁଝନ୍ତି । ଖୁବ୍ ଭଲ ବୁଝନ୍ତି, ଭତେଇଛଆ ଖଣ୍ଡି ଭଙ୍ଗା ଦେଉଥିଲା ପରି ଡେନିଶ୍ ଭାଷା କହନ୍ତି ମଧ୍ୟ । ଡେନିଶ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଓ କୋଳାହଳ ସହିତ ଆମ ରାତ୍ରି ଭୋଜନର ସେହି ପ୍ରଥମ ଆପ୍ୟାୟନଟି ସତକୁ ସତ ବଢ଼ିଆ ଜମିବାକୁ ଆଦୌ ବେଶୀ ଡେରି ଲାଗିଲାନାହିଁ । ହେସେଲ୍‌ଙ୍କର ପତ୍ନୀ ମିସ୍‌ବେଥ୍ — ଇଂରାଜୀରେ ଆମେ ନାମକୁ ଏଲିଜାବେଥ୍ ବୋଲି କହିପାରିବା । ବାଇ-ବେଲର ମୂଳ ହିବ୍ରୁ ଶବ୍ଦଟି ହେଉଛି ଏଲିଶେଭା । ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବଡ଼ ହେଉଛି ଝିଅ — କେତେ ସୁନ୍ଦର ନାଆଁଟିଏ, ମାୟା । ମାୟା ହାଇସ୍କୁଲ୍ ଶେଷ କରିଛି, ସେନାବାହିନୀରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସବୁ ଝିଅଙ୍କ ପରି ଦୁଇବର୍ଷ ପ୍ରଶି-କ୍ଷଣ ନେବାକୁ ଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଟେଲ ଆଭିବରେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଠାରେ କି ପାରସ୍ପରିକ କଳହ ଦ୍ୱାରା ଅଶାନ୍ତି ଭୋଗ କରୁଥିବା ଅଥବା ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ପରିବାରରେ ପିଲମାନେ ପାଠପଢ଼ି ଆସନ୍ତି ଓ ରହନ୍ତି । ମାୟା ସପ୍ତାହଯାକ ସ୍କୁଲରେ ରହେ; ଶୁକ୍ରବାର ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଘରକୁ ଆସେ ରବିବାର ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ପୁଣି ଟେଲ୍ ଆଭିବ୍ ଫେରିଯାଏ । ମାୟା ପଛକୁ ବଡ଼ ପୁଅ ଯୋଖାନନ୍, ବୟସ ଅଠର । ହାଇ-ସ୍କୁଲ୍ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ସେନ୍ୟବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଡାକରା ପାଇବ ବୋଲି

ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛନ୍ତି । ପରିବାରର କନିଷ୍ଠତମ ହେଉଛନ୍ତି ସାନପୁଅ ଡାନିଏଲ, ବୟସ ବା'ର ପୂରିବ । ସିଏ ସଦେବୋକେର୍ ବସନ୍ତିର ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ । ପାଠରେ ଭାରି ଭଲ, ଖେଳରେ ତା'ଠାରୁ ଭଲ । ଡ଼ଗଡ଼ଗ ଇଂରାଜୀ ଓ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ କଥା କହିପାରେ । ଘରକାମକୁ ଧୁରନ୍ଧର । ଘରେ କେବେ କେକ୍ ବା ବିସ୍କୁଟ ତିଆରି କରିବାର କଥା ହେଲେ ଡାନିଏଲ ଆଗ ବାହାରି ପଡ଼େ । ଶୁକ୍ରବାରକୁ ଶୁକ୍ରବାର ମାଆଙ୍କ ସହିତ ଘରସଜାଡ଼ା କରିବାକୁ ଯାଏ । ବାପା ଓ ମାଆ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଦରରେ ତାକୁ ଘରର ସାନଝିଅ ବୋଲି କହନ୍ତି । ପରିହାସଟିକୁ ଡାନିଏଲ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଆଦୌ କମ୍ ଉପଭୋଗ କରେ ନାହିଁ ।

ଖାଇବା ପରେ ଆମେ ଘରଯାକ ଘଣ୍ଟାଏ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଏକାଠି ବସି କଥା ହେଲୁ । ରାତି ପ୍ରାୟ ଦଶଟା ସରିକି ଅଧ୍ୟାପକ କ୍ରେସଲ ମୋତେ ଅତିଥି ଭବନରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଲେ । ସେଠାରେ ମୋ ଲାଗି କୋଠରୀଟିଏ ଆଗରୁ ସଜ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଆମେ ଦୁହେଁ ମୋର ଜିନିଷପତ୍ରକୁ କୋଠରୀଯାଏଁ ବୋହି ନେଲୁ । ଆଗାମୀ ତିନି ମାସଯାଏ ଏହି କୋଠରୀଟି ମୋର ଘର ହୋଇ ରହିବ । କେଜାଣି କାହିଁକି, ଘର ଭିତରକୁ ପଶୁ ପଶୁ ଘରଟି ସହିତ ମୋର ମାୟା ଲାଗିଗଲା । ମାୟା ଲାଗିଗଲେ ହିଁ ଆପଣାର ପରି ଲାଗେ । ଏବଂ ଆପଣାର ପରି ଲାଗିଲେ ହିଁ ସବୁ କିଛି ଭଲ ଲାଗେ । ସାନ ଅତିଥି ଭବନ ବେଳକୁ ଯାହା, ଆମେ ଯୋଉ ସଂସାରକୁ ଦି'ଦିନର କୁଣିଆ ହୋଇ ଆସିଛୁ ବୋଲି ଦାର୍ଶନିକମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ କହିଥାନ୍ତି, ସେହି ବୃହତ୍ତମ ସଂସାର ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇଆ । ଗୋଟିଏ ବଖରାରେ ଜଣେ ମଣିଷ ରହିବା ଲାଗି ଯାହା ସବୁ ଆବଶ୍ୟକ, ସେସବୁ ଖଞ୍ଜା ହୋଇ ରହିଥିବା ପରି ରହିଛି । ସ୍ନାନାଗାର, ଶୌଚାଗାର, ସ୍ନାନାଗାରକୁ ଯେପରି ଦିନରାତି ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ଗରମ ପାଣି ଆସିପାରିବ, ସେଥିଲାଗି ଛାତ ତଳେ ସୌରଶକ୍ତି ବିନି-ଯୋଗର ବୈଜ୍ଞାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ପଢ଼ିବା ଓ ଲେଖିବା ସକାଶେ କାନ୍ଥ ସହ ଲାଗିକରି ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର ବୃହତ୍ ଟେବୁଲ- ଏବଂ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ । ଝରକା ପାଖରେ ଝରକାର କବାଟ ଖୋଲିଦେଇ ବହି ବା କଲମଧରି ବସିଲେ ଆଖିକୁ କେତେ କୁଆଡ଼େ, ବିସ୍ତାରି ନେଇଗଲା

ଭଳି ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗସ୍ଥ ମରୁଭୂମିରୁ ବେଶ୍ ଚୂଳାଏ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ସଦେବୋକେର୍ ପ୍ରକୃତରେ ଦୁଇଟି, ଗୋଟିଏ କବୁତ୍ଜ୍ ସଦୋବୋ-କେର୍, ଆଉ ଗୋଟିଏ ମିଡ୍ରାଶ୍ ସଦୋବୋକେର୍ । କବୁତ୍ଜ୍ ଅର୍ଥାତ୍ କୋଠ ବସତି । ଇସ୍ରାଏଲ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଇତିହାସରେ କବୁତ୍ଜ ଆନ୍ଦୋଳନର ଏକ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ଏହି କବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ତିନିଶହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ । ସଦେବୋକେର୍ କବୁତ୍ଜ ଅନ୍ୟ ଅନେକ କବୁତ୍ଜଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅତି ଅଳ୍ପ କେତେ ବର୍ଷର । ତଥାପି ଏହାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି,—କବୁତ୍ଜ ଆନ୍ଦୋଳନର ଇତିହାସରେ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଲୋକ ବସତି ନିର୍ମାଣର ସଂପ୍ରସାରଣର କ୍ଷେତ୍ରରେ । ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସମୟରେ ୧୯୪୯ ମସିହା ବେଳକୁ ଦେଶରେ ଜନବସତି କହିଲେ କେବଳ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳର ଭୂମି ଖଣ୍ଡଟିକୁ ବୁଝାଉଥିଲା । ବିଅର୍‌ଶେଭାର ଦକ୍ଷିଣକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶହ କିଲୋମିଟର ଲମ୍ବର ସମସ୍ତ ଗୋଟିଆ ଅଂଶଟି ଶୁଷ୍କ ପାହାଡ଼ୀ ମରୁଭୂମି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଆମେ ଯେତେବେଳେ ବିଅର୍‌ଶେଭାଠାରୁ ଏଲାତ୍ ବନ୍ଦର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଶଦିନ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇଥିଲୁ ସେତେବେଳେ ଆମେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଗଛ ଦେଖି ନଥିଲୁ । ଜନବସତି ବା ଜନମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଉଠୁନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ବିନ୍ଧ୍ୟପର୍ବତ ଅତିକ୍ରମ କରି ଅଗସ୍ତି ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳକୁ ଯିବା ଲାଗି ମନ ହିଁ କରିନଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଡେଭିଡ୍ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ଦିଗରେ ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଉତ୍ତର ଇସ୍ରାଏଲ ପରି ଦକ୍ଷିଣର ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିକୁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ୟାମଳ ଧରିତ୍ରୀରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବାର ଉଦ୍ଦାମ ପ୍ରୟାସ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଉ ବୋଲି ଜନଜୀବନ ତଥା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଜୀବନର ଜଣେ ନାୟକ ହିସାବରେ ସେ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇଥିଲେ ।

ସେହି ଉଦ୍‌ବୋଧନରେ ଫଳ ମିଳିଲା । ଦେଶର ତରୁଣ ଶକ୍ତି ଦକ୍ଷିଣା-ଞ୍ଚଳରେ ନୂଆ ବସତିସ୍ଥାପନର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇବାକୁ ଆଗଭର ହୋଇ ଗଲେ । କ୍ରମେ ବସତି ପରେ ବସତିର ଆବିର୍ଭାବ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ରୁକ୍ଷ ପଥର ବ୍ୟତୀତ ଜୀବନ, ବିଶେଷତଃ ଏକ ସାମୂହିକ ଜୀବନ ନିର୍ବାହ ନିମିତ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ପୁଞ୍ଜି ବୋଲି କହିବାକୁ ଯେଉଁଠି ଆଦୌ କିଛି ନଥିଲା, ସେଠାର ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀମାନେ ଯାଇ ପଥର ଭାଙ୍ଗି ଗୁଣ୍ଡା କଲେ, ମରୁଭୂମିରୁ ଜଙ୍ଗଲୀ ଝାଡ଼ଙ୍କର ଲଣ୍ଡି ସଂଗ୍ରହ କରି ତାହା ସହିତ ଏକାଠି ମିଶାଇଲେ ଏବଂ ସେଥିରେ ଭୂମିଅନୁରାଗୀର ପ୍ରଥମ ପ୍ରୟୋଗ ରୂପେ ଘାସ ଲଗାଇଲେ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବାର୍ଷିକ ବୃଷ୍ଟିପାତର ପରିମାଣ ପଚିଶ ସେଣ୍ଟିମିଟରରୁ କମ । ଅବଶ୍ୟ, ସକାଳକୁ ପାଷାଣୀ ଭୂଇଁ ଉପରେ ସରୁ କାଚର ଚାଦର ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସଙ୍କେତ ଖାଲି ଆଖିରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରିହୁଏ । ଧରିତ୍ରୀ ସେହି ପ୍ରୟୋଗର ଅନୁକୂଳ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଲା । ଉଦ୍ୟୋଗୀ ମଣିଷକୁ ପ୍ରକୃତି କେଉଁଠି ଅସ୍ୱୀକାର କରି ଫେରାଇ ଦେଇଛି, ମନୁଷ୍ୟ ଜାତି ସମଗ୍ର ଇତିହାସରେ ତାହାର ହୁଏତ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବନାହିଁ । ଚାଳିଶି ପଚିଶ ବର୍ଷ ପରେ ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିର ଚେହେରା ହିଁ ବଦଳି ଯାଇଛି । ମରୁଭୂମି ହିଁ ଆଜି ମଧ୍ୟ ତାହାର ପ୍ରଧାନତମ ଦୃଶ୍ୟପଟ ହୋଇ ରହିଛି ସତ, ମାତ୍ର ମଝିରେ ମଝିରେ ବହୁ ବସତି ଗଢ଼ି ଉଠୁଛି । ଗହ୍ୱର ଭିତରେ ଘାସ ସବୁଜ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପରି ବସତିଗୁଡ଼ିକ ଦୂରରୁ ଦେଖାଯାଉଛି । ପାଖରେ ଥାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ହୃଦୟ ପଶିଯାଉଛି । ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ, ଫଳ ବଗିଚା, ରାସ୍ତାର ଦୁଇପାଖରେ ମୟୂରପୁଚ୍ଛ ପରି ଶାଖା ମେଲାଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଖଜୁରିଗଛର ଧାଡ଼ିମାନ; ଯୋଉ ସବୁ ଜାଗାରେ ମାଟି ଏତେ ପରିମାଣରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରସ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ, ସେଠାରେ ଅଲଭ୍ ବା ଜଳପାଇ ଗଛର ଛୋଟ ଅଥବା କିଛି ନହେଲେ ଯତ୍ନର ସହିତ ରୋପା ହୋଇଥିବା ଓ ସତେ ଅବା ସ୍ନେହସ୍ନିକ୍ତ ଶସିଅଳ ହୋଇ ବଢ଼ିଥିବା ନାଗଫେଣିଆ ଗଛର ବାଡ଼ । ମାଟି ଅନୁସାରେ ଗଛ, ମାଟିର ଶକ୍ତିକୁ ଭଲକରି ବୁଝି ତାକୁ ଅନୁକୂଳ ହେଲା ପରି ଜାତିଜାତି ଉଦ୍ଭିଦମାନ ।

ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଘାସଟିଏ ବି ନାହିଁ । ମାଳଭୂମିର ମରୁପ୍ରାନ୍ତରରେ ବସନ୍ତ କାଳରେ ଯୋଉ ସବୁ କଣ୍ଟା ବୁଦା ତଥାପି ଥିଲେ, ସେମାନେ ଶୁଖିଲା ଜାଳ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ତଥାପି କବୁରିଜ ସଦେବୋକେରରେ ଗହମ ବୁଣା ହୋଇ ଗୁରା ଗୁଖଣ୍ଡେ ଲେଖାଏଁ ହୋଇଗଲେଣି । କପାଗଛର

କଅଁଳ ପତ୍ରରେ ମାଣ ମାଣ ଜମି ଶ୍ୟାମଳ ଓ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ରହୁଛି । ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ହୃଦୟର ଆଖିଗୁଡ଼ାକ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁରେ ସଜଳ ସିକ୍ତ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିକୁ ତୋଳା ତୋଳା ପ୍ରାୟ ପୂରୁଷେ ବ୍ୟାସର ପାଇପ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳରୁ ପାଣି ସରବରାହ ହୋଇ ଆସୁଛି । ସେଠାରେ ପାଣିର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଭଣ୍ଡାର ହେଉଛି ଜର୍ଡାନ ନଦୀର ଜଳକୁ ଅଧବାଟରେ କଳ୍ପିତ ପରିମାଣରେ ଧାଇତ ରଖୁଥିବା କିନେରେଥ୍ ହ୍ରଦ । କ୍ଷୁଦ୍ର ଜର୍ଡାନ ନଦୀ ଉତ୍ତରରେ ସିରିଆର ଏକ ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ରୁ ବାହାରି ଗାଲିଲି ଉପତ୍ୟକାରେ ଏହି ହ୍ରଦଟିର ଗର୍ଭ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ବାହାରି ଯାଇଛି ଓ ଭୂଗୋଳ ବକ୍ଷର ବିଖ୍ୟାତ ମରୁସାଗର ଭିତରେ ଯାଇ ପଡ଼ୁଛି । ନଦୀ ସମେତ ହ୍ରଦ ଓ ସାଗର ସମସ୍ତେ ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନଠାରୁ ବହୁତ ନିମ୍ନରେ । ପାତାଳର ଏହି ପାଣିକୁ ଆଗ ପମ୍ପ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଚ୍ଚତା ଥିବା ଏକ କୃତ୍ରିମ ଭଣ୍ଡାରକୁ ଉତ୍ତୋଳିତ କରି ନିଆଯାଉଛି ଏବଂ ସେଠାରୁ ବଡ଼ ପାଇପ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ତିନିଶହ କିଲୋମିଟର ଦକ୍ଷିଣକୁ ନେଗେଭ୍ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଠା ଯାଉଛି । ପ୍ରାଚୀନ ମରୁଭୂମିରେ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ନୂଆ ଜନବସତି ଗଢ଼ିଉଠୁଛି । ଭାଗ୍ୟର କାୟାପଲଟ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ଆବଶ୍ୟକ କରୁ- ଥିବା ଏହି ଯୋଜନାମାନ ଦେଶର ସରକାରୀ ତଥା ଅର୍ଦ୍ଧସରକାରୀ କେତୋଟି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ଏକ ସର୍ବାଙ୍ଗୀଣ ସମ୍ଭାବନା ଭୂମି ତିଆରି କରି ତାକୁ ଉଦ୍ୟମୀ ପୁରୋଗାମୀମାନଙ୍କର କାମରେ ଲାଗିବା ସକାଶେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଉଛି । ଜନଶାସନ ଏବଂ ଜନସାଧାରଣ, ଏହି ଦୁହିଁଙ୍କର ସହଚର୍ଯ୍ୟାରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବହୁଅସମ୍ଭବ ସମ୍ଭବ ହେବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ ମଧ୍ୟ ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିରେ ମଣିଷର ଉଦ୍ୟମୀ ହାତ ଓ ଅନୁରାଗକୁ ଲଗାଇ ପଥର ଭୂଇଁ-ଟାକୁ ଶ୍ୟାମଳିମାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଦେବାର ସେହି ସାହସୀ ଜୀବନସ୍ୱପ୍ନର ସର୍ବପ୍ରଥମ ସନ୍ତକ ସ୍ୱରୂପ କିବୁତ୍ଜ୍ ସଦେବୋକେର୍‌ର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ରହି ଥିଲେ ଓ ସେହି ଅଭିଯାନରେ ବସ୍ତୁତଃ ପୁରୋଧା ଏବଂ ପ୍ରେରଣା ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ପଥର ଗୁଣ୍ଡ ସହିତ ଛେଳିନର୍ଦ୍ଦି ମିଶାଇ ଘାସ ଲଗାଇ-ବାରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଜୀବନର ଶେଷ ପାଦରେ

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ରାଜମାତ୍ର ତଥା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରୁ ଓହରି ଆସିବାପରେ ସେ ଏହି କବୁତ୍ଦ୍‌କୁ ହିଁ ଆପଣାର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ଥାୟୀ ଆଶ୍ରମରୂପେ ବାଛି ନେଇଥିଲେ । ଏହି ଠାରେ ହିଁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ । ସିଏ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଯେଉଁ କୁଟୀରରେ ବାସ କରୁଥିଲେ, ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଉତ୍ସାହଦାୟୀ ସ୍ମାରକରୂପେ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଛି ଏବଂ ସପ୍ତାହେ ଶନିବାର ଦିନ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରୁ ଲୋକମାନେ ତାହାକୁ ଦେଖିବାଲାଗି ଆସୁଛନ୍ତି । ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ହେଉଛି ମିଡ୍ରାସ୍ ସଦେବୋକେର୍ । ମୁଁ ଯେଉଁଠି ଅତିଥିଭବନରେ ରହିଲି, ଏଇଟି ହେଉଛି ସେହି ସ୍ଥାନ । ଆମ ଅତିଥି ଭବନଠାରୁ ଅନତିଦୂରରେ ଏକ ସୁଦୃଶ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନ ଭିତରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍‌ଙ୍କର ସମାଧି ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ତଳେ ଗୋଡ଼ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ସେଠି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ସାମନାକୁ ଅନାଇଲେ ନେଗେଭ୍ ମରୁ-ଭୂମିର ଉଦ୍ଭିଦବର୍ଜିତ ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ ମାଇଲ ମାଇଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖାଯାଉଛି । ତଳେ ମାଳ ମାଳ ଦଣ୍ଡା ଓ ଘାଟୀ ସ୍ଥଳପଟଟିକୁ ଆହୁରି ରୁଦ୍ର ଓ କାନ୍ତ କରି ରଖିଛି । କୋଉଠି କେଉଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ବହୁଦୂରସ୍ଥ ଖୋଲ ଭିତରୁ ପାର୍ବତ୍ୟ ନଦୀଟିଏ ବୋହି ଆସି ସମତଳ ଭୂମିର ଭ୍ରମ ବଢ଼ାଉଥିବା ପାହାଡ଼ୀ ଭୂଇଁର ରୁକ୍ଷତାକୁ ଏକ ବୈଚିତ୍ର୍ୟଦେଇ ଏକାବେଳେକେ ମୃତସାଗର ଯାଏ ବହିଯାଇଛି । ଆରବୀ ଭାଷାରେ ଏହିଭଳି ନଦୀଗୁଡ଼ିକୁ ଓ୍ୱାଡି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଶୁଖିଲା । କେବେ ଅଦିନରେ ମୁନ୍ଦାଏ ପାଣି ବରଷିଗଲେ ସେମାନେ କେତେ ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ନଦୀର ବେଶ ଧାରଣ କରନ୍ତି । ସେହି କାରଣରୁ ନଦୀର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ କଣ୍ଟାଝଣ୍ଟା ହୋଇ ବଢିଥିବା ଗୁଳ୍ମଗୁଡ଼ିକ ଦୂରରୁ ଗାଢ଼ କଳା ହୋଇ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିର ଜଙ୍ଗଲୀ ଛେଳିମାନେ (ହିବ୍ରୁ୍ୟଭାଷାରେ ଏମାନଙ୍କର ନାମ ୟା-ଏଲ୍, ଇସ୍ରାଏଲରେ ୟା-ଏଲ୍‌କୁ କେତେକ ଝିଅଙ୍କର ନାମରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ) ସେହି କଣ୍ଟାଗଛର ପତ୍ରକୁ ଖାଇ ବଞ୍ଚନ୍ତି ।

ମିଡ୍ରାସ୍ ସଦେବୋକେର୍ ଭାରି ସାନ ଜାଗାଟିଏ । ବାହାର ରାସ୍ତା ଯେଉଁଠି ଏହି ବସତିର ସୀମା ପାଖରେ ଆସି ଶେଷ ହୋଇ ଯାଇଛି, ସେଠାରେ ଫାଟକ-ଟିଏ । ରାତି ଦିନ ଜଗୁଆଳୀ । ରାସ୍ତା ସାଧାରଣତଃ ବନ୍ଦ ରହିଥାଏ ଅର୍ଥାତ୍

ଅର୍ଗଳ ପଡ଼ିଥାଏ । ଗାଡ଼ି ମଝିରେ ଆସିଲେ ଗଲେ ଅର୍ଗଳ ଉଠେ । ଅଚିହ୍ନା ମଣିଷ କେହି ଆସିଲେ ପଚରାଉଚରା କରାଯାଏ ଏବଂ ଗାଡ଼ିର ନମ୍ବର ଟିପି ରଖାଯାଏ । ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସତିରେ ଏହିପରି ଅର୍ଗଳ ଓ ପହରାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସଦେବୋକେର୍‌ର ଫାଟକକାନ୍ଥ ଉପରେ ସ୍ୱର୍ଗତ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍‌ଙ୍କର ଏକ ଉକ୍ତିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ଲେଖି ଦିଆଯାଇଛି । ମଣିଷର ସଂକଳ୍ପ ସମ୍ଭବ ହେଲେ କିପରି ଏହି ମରୁଭୂମି ମଧ୍ୟ ସବୁଜ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟରେ ହସି ଉଠିବ, ଉକ୍ତିଟିରେ ସେହି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ସେହି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିରେ ଯେ ସତକୁ ସତ ଫଳ ଫଳିଛି, ଫାଟକ ପାଖରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇଲେ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଯାଉଛି । ଫାଟକ ଡେଇଁ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ମାତ୍ରକେ ଡାହାଣ ପଟକୁ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍‌ଙ୍କ ନାମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଗବେଷଣାକେନ୍ଦ୍ର । ଏକ ବୃହତ୍ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ଏବଂ ଅଭିଲେଖାଗାର । ଆହୁରି ଭିତରକୁ ଗଲେ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ କଲେଜ । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବରେ ମାପି ଦେଖିଲେ ଏହା ଏକ ହାଇସ୍କୁଲ । ତଥାପି ଏଥିରେ ପରିବେଷିତ ହେଉଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ ଏହାକୁ ଏକ କଲେଜ କୁହାଯାଏ । ଇସ୍ରାଏଲର ଚାରିଆଡ଼ୁ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ପରେ ଏଠାକୁ ପାଠପଢ଼ି ଆସନ୍ତି । ସେମାନେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ବାଛି ହୋଇ ଆସନ୍ତି । ଏଠାରେ ଚାରିବର୍ଷ ପାଠ ପଢ଼ି ହାଇସ୍କୁଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟଟିକୁ ଶେଷ କରନ୍ତି । କଲେଜଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆବାସିକ । ପରିବେଶ-ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଏହି କଲେଜର ଯାବତୀୟ ଶିକ୍ଷାବିଷୟର କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥଳରେ । ବର୍ଷରେ ବହୁବାର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଦେଶର କୌଣସି ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ସପ୍ତାହେ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପାଇଁ ଯାଆନ୍ତି, ଡେରା ପକାଇ ସେଠାରେ ରହନ୍ତି, — ସର୍ଭେ କରନ୍ତି, ମୃତ୍ତିକା, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକର ସରଜମିନ୍ ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯାବତୀୟ ବିଷୟର ଅଧ୍ୟାପନା ମଧ୍ୟ ସେଇଠି ସେହି ପ୍ରକଳ୍ପସ୍ଥାନରେ ହୁଏ । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଏପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ବଛାଯାଏ, ଯେଉଁଠାକୁ ଯିବାରେ ଗାଡ଼ିରାସ୍ତା ବ୍ୟତୀତ ପଚିଶ ଷାଠିଏ କିଲୋମିଟର ପାଦରେ ମଧ୍ୟ ଚାଲିକରି ଯିବାକୁ ହୁଏ । ସଦେବୋକେର୍‌ର ଏହି ବସତିଟିରେ

ପ୍ରଥମରୁ ଅଷ୍ଟମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ ରହିଥିବା ପିଲାଙ୍କର ସ୍କୁଲଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଆମ ବସତିଟିର ପିଲାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ନିକଟସ୍ଥ କେତୋଟି ବସତିରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଏଠାକୁ ପାଠ ପଢ଼ି ଆସନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲର ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଆମେ ଏଠାରେ ଏକ ମୋଟାମୋଟି ଧାରଣା ପାଇଗଲେ ତାହା ବୋଧହୁଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ । ପୂର୍ବ-ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର ଶିକ୍ଷା ଦୁଇବର୍ଷ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍କୁଲମାନ ରହିଛି । ତା'ପରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଅଷ୍ଟମଯାଏ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା । ନବମରୁ ଦ୍ୱାଦଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାଇସ୍କୁଲ । ହାଇସ୍କୁଲ ସରିବା ବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ବା ଝିଅକୁ ଅଠରବର୍ଷ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଅଠର ବର୍ଷରୁ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁଅ ଓ ଝିଅକୁ ସେନାବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ସାମିଲ ହେବାକୁ ହୁଏ । ତାହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ମିଆଦ ତିନିବର୍ଷ । ଅର୍ଥାତ୍, ଏକୋଇଶି ବର୍ଷ ବୟସରେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସମାପ୍ତ କରି ଫେରିବାପରେ ଯାଇ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତାରେ ପରିଚୟ ଦେଇଥାନ୍ତି, ସେହିମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ମୁଖ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଚାରୋଟି, — ଏଗୁଡ଼ିକ ଜେରୁଜେଲମ୍, ଟେଲ୍ ଆଭିଭ୍ ଖାଇଫା ଏବଂ ବିଅର୍‌ଶେଭାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଆଉ କେତୋଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଇସ୍ରାଏଲର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଆମ ଦେଶ ପରି ତିନିଥାକରେ ବିଭକ୍ତ ନୁହେଁ । ଏହାର ଗୋଟିଏ ଥାକ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ନେଇ ଏଥିଲାଗି ପ୍ରାୟ ବାରଟି ସେମେଷ୍ଟାର୍ ଅର୍ଥାତ୍ ଛଅବର୍ଷ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିବାକୁ ହୁଏ । କ୍ଲାସ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଳ୍ପ, ଗ୍ରନ୍ଥାଗାର ହେଉଛି ଅସଲ ଗୁରୁ, ସର୍ବପ୍ରଧାନ ଅଧ୍ୟାପକ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ ଆମ ଦେଶ ପରି ଦେଶର ଏଣେତେଣେ କୁନି ବଡ଼ କଣା ଓ ପୋଲା କଲେଜ ମଧ୍ୟ କେଉଁଠିହେଲେ ନାହିଁ । ଯାହାକିଛି ପାଠପଢ଼ା, ତାହା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ମହଳମାନଙ୍କରେ । ଅନେକେ ପୁଣି ଯୁଗପତ୍ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ ପଢୁଥିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସଂସାର ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥାନ୍ତି, ସଂସାର-ଗୁଜରାଣ ପାଇଁ କୌଣସି କାମ କରି କିଛି ରୋଜଗାର ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଶିକ୍ଷାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଧିଟି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଲମ୍ବା ହୋଇ-

ଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ । ପାଠ ପଢି ପାସ୍’ କରିଥିବାର ପ୍ରମାଣପତ୍ରକୁ ସେଠାରେ କୌଣସି ଚାକିରି ଲାଗି ପ୍ରଧାନତଃ ଏକ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଯୋଗ୍ୟତା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ।

ସଦେବୋକେର୍‌ରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନଟିର ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ମୁଁ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଲି, ତାହାର ନାମ ହେଉଛି ଯାକବ୍ ବ୍ଲାଉଷ୍ଟାଇନ୍ ମରୁଅଞ୍ଚଳ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ଯାକବ୍ ବ୍ଲାଉଷ୍ଟାଇନ୍ ସତରେ ସତ କିଏ ଓ ତାଙ୍କର ନାମ ଅନୁସାରେ କାହିଁକି ଏହି ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଟିର ନାମକରଣ ହୋଇଛି, ମୁଁ ମୋ’ର ସେଠାରେ ରହଣିକାଳରେ ଏକଥା କାହାକୁ ପଚାରିନାହିଁ କିମ୍ବା ମୋତେ ଏକଥା କେହି କହି ମଧ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ଯାକବ୍ ବ୍ଲାଉଷ୍ଟାଇନ୍ ସମ୍ଭବତଃ ଆମେରିକା ଅଥବା ଇଂଲଣ୍ଡର ଜଣେ ଧନାଢ୍ୟ ଇହୁଦୀ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କରି ବଦାନ୍ୟ ଦାନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଟିର କୋଠାବାଡ଼ି ତିଆରି ହୋଇଥିବ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ରହିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ସୌଧ, ବଡ଼ ବଡ଼ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ତଥା ମିଉଜିଅମ୍‌ର ଅଟ୍ଟାଳିକା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଏହିଭଳି ଦାନଦ୍ୱାରା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଦାନଜନିତ ସେହି ବଦାନ୍ୟତାକୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ କୃତଜ୍ଞତା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦାତାର ନାମକୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଟିର ନାମ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି । ଆମ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର କେତେକ ଉପବିଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ନାମ ଗୁନ୍ଥା ହୋଇ ରହିଛି । ପ୍ରଧାନତଃ ଅର୍ଥଦାନର ବଦାନ୍ୟତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ସକାଶେ ଏହିପରି ଭିଆଣମାନ ହୋଇଛି ।

ମଝିରେ ବଡ଼ ଦୁଆରଟିଏ, ଦୁଆର ଚାରିପାଖରେ ବିଭିନ୍ନ ଉପବିଭାଗମାନ । ଉପବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଚାଳନା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟିଏ ସୂତ୍ରରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଥିବା ପ୍ରାଶାସନିକ ବିଭାଗଟି ଦୋ’ମହଲା, ଆଉ ଯାବତୀୟ ବିଭାଗ ଏକ ମହଲା । ମରୁଭୂମିକୁ ସମ୍ଭାବନାର ମୂଳପୁଞ୍ଜି କରି ଗ୍ରହଣ କରି ବିଜ୍ଞାନ ଗବେଷଣାର ଆଧୁନିକତମ ବଳ ଖଟାଇ ଅନୁରାଗୀ ଆଶାବାଦୀ ମଣିଷର ଉଦ୍ୟମ ଯେତେଭଳି ଭୂମିକୁ ଆପଣାର ବିଚରଣକ୍ଷେତ୍ର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିଛି, ଗତ ପ୍ରାୟ ଦୁଇତିନି ଦଶନ୍ଧି ଧରି ଏଠାରେ ତାହାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଚାଲିଛି । ଉଦ୍ୟମୀ ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧିକୁ ଇପ୍ସିତ ଫଳଗୁଡ଼ିକ ମିଳିବାର ଅନୁପାତରେ ତା’ର ଉଦ୍ୟମ

ମଧ୍ୟ ବହୁଗୁଣିତ ହୋଇଛି, ବହୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି । କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ମୋ'ର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଦିନ ମୁଁ ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚୁ ପହଞ୍ଚୁ ଅଧ୍ୟାପକ କେ‌ସଲ ଆଗରୁ ମନରେ ପାଞ୍ଚି ରଖିଥିଲା ପରି ମୋତେ ଆଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଟିର ଉପବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇ ନେବାକୁ ବାହାରିଲେ । ଘେରିଟାଏ ବୁଲି ସବୁଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସକାଳବେଳାର ପ୍ରାୟ ଅଧେ ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲା । ନେଗେଭ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାତ୍ର କେତେ ଦଶକ ପୂର୍ବେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଉଦ୍ଭିଦ ବୋଲି ପ୍ରାୟ କିଛି ହେଲେ ନଥିଲା । ଶୀତ ଦିନରେ ପ୍ରାୟ ଗଣ୍ଡୂଷମାତ୍ର ବର୍ଷା ପରେ କଣ୍ଟା, ଝଣ୍ଟା, ଘାସ ଓ ଗୁଳ୍ମ ବୋଲି ଯେତିକି କଅଁଳୁଥିଲା, ସେତିକିକୁ ହିଁ ଏଠାର ଉଦ୍ଭିଦ-ସମ୍ଭାର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ସଦେବୋକେର୍‌ର ମରୁଅଞ୍ଚଳ ଉଦ୍ଭିଦ ଗବେଷଣା ଉପବିଭାଗରେ ଖାଲି ନେଗେଭରୁ ନୁହେଁ, ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ମରୁଭୂମିରୁ ଉଦ୍ଭିଦ ଆଣି ଏହି ପରିବେଶରେ ତା'ଲାଗି ଅନୁକୂଳ ଭୂମିଟିଏ ତିଆରି କରିବାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଛି । ଏହି ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ କେତେକ ନୂତନ ଗୁଳ୍ମ ଓ ଫୁଲଗଛ ଉଚିତ ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ପାଇଲେ ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିପାରିବ ବୋଲି ସିଦ୍ଧ ହୋଇ ସାରିଲାଣି । ସେହି ପ୍ରୟୋଗ ସଫଳ ଉଦ୍ଭିଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଇସ୍ରାଏଲର ବିଭିନ୍ନ ସହରରେ ଥିବା ଉଦ୍ୟାନଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଉଛି । ସାଧାରଣତଃ ମଧୁର ଜଳରେ ସମ୍ଭବ ହେଉଥିବା ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଲବଣାକ୍ତ ଜଳର ଅନ୍ୟ ପରିବେଶଟି ମଧ୍ୟକୁ ଆଉରେଇ ଅଣାଯାଇ ପାରିବ, ସଦେବୋକେର୍ ସମେତ ନେଗେଭ ମରୁଭୂମିର ଏକାଧିକ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ ତାହାର ବହୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗବେଷଣାମାନ ହୋଇଛି ଓ ସେଥିରୁ ଅଭାବନୀୟ ବହୁ ସଫଳତା ମିଳିଛି ।

ସେହି ଗବେଷଣାରୁ ଫଳ ଫଳି ଇସ୍ରାଏଲରେ କେତେ ଫସଲ ଲୁଣି ପାଣିରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରିଲାଣି । ଦୀର୍ଘପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ନିରୀକ୍ଷାଦ୍ୱାରା କେତେପ୍ରକାରର ଖଜୁରି, ଗୋରୁର ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ପାରୁଥିବା ଘାସ ଓ ଆଉ କେତେ ଶସ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଆବାଦ ହୋଇ ପାରିଲାଣି । ମାଛ କ'ଣ କେବଳ ମଧୁର ଜଳରେ ରହନ୍ତି ଓ ବଢ଼ନ୍ତି ? ବହୁବିଧ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଲୁଣିପାଣିରେ ମଧ୍ୟ କିପରି ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ କେବଳ ମଧୁର ଜଳରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଆସି ଥିବା ଭଲଜାତି ମାଛମାନେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଲାଭ ଦେବାଭଳି ବଢ଼ିପାରିବେ, ଆମ ବ୍ଲାଉଷ୍ଟାଇନ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଉପବିଭାଗରେ ତାହାର ଅନୁ

ସନ୍ଧାନ ମିଳୁଛି । ପାଣିରେ ମାଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଶିଉଳି ହେଉଛି ମାଛମାନଙ୍କର ଏକ ଖାଦ୍ୟ । ଏଠା ଶିଉଳି ବିଭାଗର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଅଧିକ ପ୍ରୋଟିନ୍ ରହିଥିବା ଏକ ଶିଉଳିର ଉଦ୍ଭବ କରାଇ ଆଣିବା ଦିଗରେ ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ଓ ସେହି ଦିଗରେ ପ୍ରଭୂତ ସଫଳତା ଲାଭ କରି ସାରିଲେଣି । ଶିଉଳିରୁ ଏମାନେ ଏପରି ଗୋଟିଏ କିସମର ବଟିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକି ମୋଟା ମଣିଷମାନଙ୍କର ବପୁରୁ ଚର୍ବି ଅଂଶ ହ୍ରାସ କରିଦେଇ ପାରିବ । ଅର୍ଥାଗମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାର ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ରହିଛି ବୋଲି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଲି । ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିର ସ୍ଥାନୀୟ ଜଳବାୟୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କିଭଳି ଇଟାରେ ଘର ତିଆରି କଲେ ତାହା ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତାପରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବ ଓ ଘରକୁ ଶୀତଳ ରଖିବ, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଉପବିଭାଗରେ ତାହାର ଗବେଷଣା କରି ଯାଉଛି । ଭିତରେ ଛିଦ୍ରଥିବା ବିଶେଷ ଇଟାମାନ ତିଆରି କରାଯାଉଛି, ଭିତରେ ଛିଦ୍ର ରହିଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଟାଇଲରେ ଘରର ଛାତ ପଡ଼ୁଛି । ସର୍ବୋପରି, ସୌରଶକ୍ତିର ଯଥାସମ୍ଭବ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନିଯୋଗ ଲାଗି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ।

ଉପବିଭାଗ ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଲାଭ କରିବା ସକାଶେ ପୃଥିବୀର କେତେ କେତେ ଦେଶରୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଆସି ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷା ପାଉଛନ୍ତି । ଶିଉଳି ବିଭାଗରେ ଜାପାନର ସେ-ସି ରେ ଅଛନ୍ତି, ଏଠାରୁ ନୂଆ ବିଦ୍ୟାଟିକୁ ଶିଖି ସେ ଟୋକିଓ ଫେରିଯିବେ ଓ ନିଜ ପୁଅ ସହିତ ମିଶି ନୂଆ ବ୍ୟବସାୟ ଟିଏ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ପତିରକେନିଆର ଇମାନୁଏଲ ସହିତ ମୋର ପରିଚୟ ହୋଇଗଲା । କେନିଆ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ସେ ଦୁଇବର୍ଷ ସକାଶେ ପ୍ରାୟ ବୃଷ୍ଟିହୀନ ଅଞ୍ଚଳରେ କିପରି ତଥାପି କୃଷିର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ସେହି କଥାର ରହସ୍ୟ ଶିଖି ନିଜ ଦେଶର ଅତିଶୁଷ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାହାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବ ବୋଲି ଆସିଛି । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଓ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ, ନାଇଜିରିଆ,ହଙ୍ଗ୍ କଙ୍ଗ୍ ଓ ଆହୁରି କେତେକେତେ ଦେଶରୁ କେତେକେଏ ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେଉଁ ଗୃହାବାସଟିରେ ରହନ୍ତି, ସେଇଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଖଟାଯାଇ ବାହାର କରାଯାଇଥିବା ଇଟା,ଟାଇଲ ଓ ଅନ୍ୟ ସରଞ୍ଜାମଦେଇ ତିଆରି

ହୋଇଛି । ଦୂରରୁ ଘରଗୁଡ଼ିକ ଏସ୍କିମୋମାନଙ୍କର ଇଗ୍ଲୁ ପରି ଦେଖାଯାଉଛି । ୟୁନିଭର୍ସିଟି ସମେତ ଆଖପାଖର କେତେକ ଆଧୁନିକ ବସତିରେ ବି ଏହି ଶୈଳୀରେ ଗୃହମାନ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଛି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସମସ୍ତେ ଇଗ୍ଲୁ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି । ବ୍ଲାଉସ୍ଟାଇନ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ବାହାରୁ ଆସୁଥିବା ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ନୂତନ ଶୈଳୀରେ ଏକ ବୃହତ୍ ନିବାସର ନିର୍ମାଣ ଚାଲିଛି, ଯେଉଁଥିରେକି ସୌରଶକ୍ତିର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଦୁପଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏଥିରେ ସବାତଳେ ସବୁ ଉପବିଭାଗର କାମରେ ଲାଗି ପାରିବାଭଳି ବୃହତ୍ ପାଠାଗାର ଟିଏ ହେମେ ଗଢ଼ି ଉଠୁଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପବିଭାଗର ନିଜସ୍ୱ ପାଠାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ପରିପୂରକ ରୂପେ ଏହା ମଝିରେ ଗଣ୍ଠିଟିଏ ହୋଇ ରହିବ ।

ଏହି ଉପବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିରେ ଆମ ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ ବା ସମାଜ ଅଧ୍ୟୟନ ବିଭାଗଟି । ଏଥିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଗବେଷକମାନେ ସମସ୍ତେ ନ୍ୟାୟତଃ ୟୁନିଭର୍ସିଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ଅଧ୍ୟାପନା ତୁଳନାରେ ସେମାନେ ଗବେଷଣାରେ ହିଁ ଅଧିକ ମନୋନିବେଶ କରିଛନ୍ତି । ଏଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ତ କୌଣସି ଅଧ୍ୟାପନା-କାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏନାହିଁ, ତେଣୁ ସେମାନେ ଅଧ୍ୟାପନା ଲାଗି ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ଦିନେ ବା ଦୁଇଦିନ ୟୁନିଭର୍ସିଟିର ମୁଖ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରଟିକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଏଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ନିଜ ନିଜର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗବେଷଣାମାନ କରୁଛନ୍ତି । ଔପଚାରିକ ବିଭାଜନରେ କେହି ଆଦୌ କାହାରି ଅଧିନ ନୁହନ୍ତି । ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ସହାର୍ଥୀ, ତେଣୁ ସୁହୃଦ୍ । ଉପବିଭାଗଟି ବିଭିନ୍ନ ଗୃହଦା ମେଣ୍ଟାଇବା ସକାଶେ ଜଣେ ଭଉଣୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସିଏ ସପ୍ତାହକୁ ତିନିଦିନ ଆସନ୍ତି । ସେଇ ବିଭାଗୀୟ ପାଠାଗାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ମଧ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି । କାହାର କୌଣସି ନୂଆ ବହି ମଗାଇବା ଦରକାର ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବାକୁ ହୁଏ । ପାଠାଗାରରେ ଥିବା କେତେ ହଜାର ବହିକୁ ସିଏ ନମ୍ବର କରି ଖାତାରେ ଲେଖି ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରି ରଖନ୍ତି । ପାଠାଗାରରେ କୌଣସି ତାଲା ପୁଣି ପଡ଼େ ନାହିଁ । ବାହାରକୁ ବହି ନେଲାବେଳେ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ଲେଖି ଗୋଟିଏ ବାକ୍ସ ଭିତରେ ରଖିଦିବାକୁ ହୁଏ । ବହି ଫେରାଇବା ସମୟରେ ନିଜକୁ ହିଁ ପୁଣି ସେହି ଲେଖା କାଗଜଟିକୁ କାଟିଦେବାକୁ ହୁଏ ।

ଉପବିଭାଗର ବାଟ ଘରଟା ହେଉଛି ଆମର ଲାଇବ୍ରେରୀ ଘର । ତା'ଛଡ଼ା ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ବସୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ମଧ୍ୟ ଝୁଲୁଥାଏ ଲାଗି ରହିଥିବା ଥାକ ଥାକ ବହି । କୋଉଠି ଗୋଟିଏ ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ଗୃହ ପଡ଼ି ନଥାଏ ।

ଆମ ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷାର ତଥାକଥିତ ଉଚ୍ଚଥାନ ମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ପଦଟିକୁ କେତେ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଏଠି ଭଉଣୀ ଜଣକ ସେହି ପଦର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାନ୍ତି । ଆଧୁନିକ ଅନୁଲିଖନ-ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ଲେଖୁଥିବା ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ଛପି କରି ଦେଇଦିଅନ୍ତି, ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ତାହାର ଆବଶ୍ୟକ ନକଲମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦିଅନ୍ତି । ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ଲେଖୁଥିବା ଚିଠିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦସ୍ତଖତ କରାଇ ନିଅନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପବିଭାଗ ପରି ଆମ ବିଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ଚା'ହା କଫି ନିଜେ ତିଆରି କରି ଆପ୍ୟାୟିତ ହେବାଭଳି ସାନ ରନ୍ଧନଶାଳାଟିଏ । କପ୍, ପିଆଲା, ଚାମଚ, ଦୁଇ ପ୍ରକାରର କଫି ଓ ତତୋଧିକ ପ୍ରକାରର ଚା'ହା ମହଜୁଦ ହୋଇ ରହିଛି । ଫ୍ରିଜ୍ ଭିତରେ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିପାଇଁ କ୍ଷୀର, ଗୋଟିଏ ଶିଶିରେ ଚିନି, ଆଉ ଗୋଟାକରେ ଚିନି ବ୍ୟବହାର କରୁ ନଥିବା ମଣିଷଙ୍କ ପାଇଁ ସାକାରିନ୍ । ଅଧମିନଟ୍‌ରେ ପାଣିକୁ ଗରମ କରି ଦେବାର ଯନ୍ତ୍ର । କେହି ସାଧାରଣତଃ କେବଳ ନିଜପାଇଁ ଚା'ହା କଫି କରିବାକୁ ନିକମା ହୋଇ ଏଠାକୁ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ଏକାବେଳକେ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଜଣଙ୍କ ଲାଗି ପାଣି ବସାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଚା'ହା, କଫି ପିଇବାର ଆଳରେ ଜମାୟତ ବସେ, ଖୁସି ଗପ ହୁଏ, ବିଚାରର ଆଦାନପ୍ରଦାନ ମଧ୍ୟ ହୁଏ । ସମୟ ମୋଟେ ନଷ୍ଟ ହୁଏନାହିଁ, ସମୟ ଧନବାନ୍ ହୁଏ । ଭଣ୍ଡାରରେ ଯେପରି ଯାବତୀୟ ବସ୍ତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥିବ, ବିଭାଗ ତରଫରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇଦେବା ମଧ୍ୟ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ ସେହି ଭଉଣୀଙ୍କର ଏକ ଅନ୍ୟତମ କାର୍ଯ୍ୟ । ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ ନାଆଁ ଧରି ଡାକନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପଦଟିକୁ 'ସେକ୍ରେଟରି'ର ପଦ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସଦେବୋକେର୍ ବସତିରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଦୋକାନ ଗୋଟିଏ । ନିତିଦିନର ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ସକଳ ସରଞ୍ଜାମ ସେହି ଦୋକାନରେ ମିଳିବ । ଖାଇବାର ସରଞ୍ଜାମ ଅନୁପାତରେ ଆଉ ଯାବତୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ । ବସତିଟିର ସର୍ବପ୍ରଧାନ ସମ୍ମିଳନକେନ୍ଦ୍ର ଟି ଏଇଠି । ଦୋକାନକୁ ଲଗି ଡାକ-ଘର । ଦିନକୁ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଖୋଲେ । ଦୁଇଜଣ ମହିଳା ତା'ର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥାଆନ୍ତି । ଡାକଘରକୁ ଲଗି ଖାଇବା ଘରଟିଏ । ତୁମେ ସେଠାରେ ଖରାବେଳର ଉଷୁମ ଖାଇବା ଖାଇପାରିବ । ଆମ ବସତିକୁ ଯେଉଁମାନେ ବାହାରୁ କାମ କରିବାକୁ ଆସନ୍ତି, ସେମାନେ ଖରାବେଳେ ଏଇଠି ଖାଇବାକୁ ଆସନ୍ତି । ରନ୍ଧା ଖାଇବା ବ୍ୟତୀତ ଏଠାରେ ଚାହା, କଫି ଓ ତା' ସହିତ ଦାନ୍ତେଇ ପାରିବା-ଭଳି ଟୁକୁର ସୁଆଦିଆ ଉପାହାରଦ୍ରବ୍ୟ ତ ଗୋଟି ପନ୍ଦରକଯାଏ ମିଳୁଥାଏ । ସିଗାରେଟ୍‌ର ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଭଣ୍ଡାରବାକ୍‌ସଟି ସମ୍ଭବତଃ ଦିନରେ ଛଅ କି ସାତ ପହର କାମ କରୁଥାଏ । ତୁମେ ଯୋଉ ସିଗାରେଟ କିଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବ, ସେଇ ଖୋପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଇସାକୁ ଗଳାଇଦେଲେ ତଳେ ବାଟ ଖୋଲି-ଯିବ, ସିଗାରେଟ୍ ବାହାରି ଆସିବ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରୀଭୂତ ନାରୀକଣ୍ଠଟିଏ ତୁମକୁ କେତେ ମଧୁର ଗଳାରେ ଧନ୍ୟବାଦସୂଚକ ବାକ୍ୟଟିଏ ମଧ୍ୟ କହିଦେବ । ଖାଲି ସିଗାରେଟ କିଣୁଥିବା ମଣିଷର ନୁହେଁ, ପାଖରେ ସେଇଠି କୋଉଠି ବସି ସେକଥା ଶୁଣୁଥିବା ଆଉଜଣକର ଚିତ୍ତ ମଧ୍ୟ ତାହା ଶୁଣି ହୁଏତ ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ଉଠିବ ।

ଦୋକାନଟି ଭିତରେ ଅସୁମାରି ଜିନିଷ ଭରି ରହିଛି । ହୁଏତ ଯାହା ଚିହ୍ନିବ, ତାହା ଦୋକାନ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ ମନେହେବ, ସତେଅବା ଏହି ପୃଥିବୀରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରକୃତରେ ଆଉ କେହିହେଲେ ନାହାନ୍ତି । ପନ୍ଦର ରକମର ଚକୋଲେଟ୍,ସତର ରକମର ବିସ୍କୁଟ୍ ଓ ସାତ ସାତରକମର ପାଉଁରୁଟି । ତା' ଭିତରେ ମାଣ୍ଡିଆରୁ ତିଆରି ପାଉଁରୁଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ୍ କରି ରଖାଯାଇଛି । କାଠର ଡାଲିମାନଙ୍କରେ ଥାକଥାକ ହୋଇ ଆପଲ୍, ନାସପାତି କମଳାଲେମ୍ବୁ , ପାଚିଲାକଦଳୀ, ନାରଙ୍ଗ, ବିଲାତି ବାଇଗଣ ଓ କଷିକାକୁଡ଼ି ଜମା ହୋଇଛି । ଗାଜର ସବୁ ପୁଡ଼ା ବନ୍ଧାହୋଇ ରହିଛି, କାପ୍‌ସିକମ୍ ବା କାବୁଲି ଲଙ୍କା ରହିଛି, ବାଇଗଣ, ଆଳୁ, ପିଆଜ ସବୁ ସଜାହୋଇ ରହିଛି ।

ଦେଢ଼ଫୁ ରୁଷ ଉଚ୍ଚର ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାରରେ କ୍ଷୀର, ଛେନା ଆଉ ଦହି । ମୋଟା କାଗଜର ବୋତଲ ବା ପାତ୍ରରେ ମୁଦା ହୋଇ ରହିଛି । ଯେଉଁ ତାରିଖଯାଏ ତୁମେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବ, ପାତ୍ରଟି ଉପରେ ମୋହର ମାରି ତାହା ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ତା'ପରେ ପୁଡ଼ିଆ ଭିତରେ ବନ୍ଧାହୋଇ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ଶୁଖିଲା ଫଳ, ଖଜୁରି, ଡ଼ିମିରି, କିସ୍‌ମିସ୍, ବାଦାମ, ଅଖରୋଟ୍ ଓ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ । ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ଧାଡ଼ିରେ ଟିଣ ଭିତରେ ପବନ କଳାହୋଇ ରଖା ଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ — ତୁମେ ଘରକୁ ନେଇ ଚୂଲି ଉପରେ ତାଉଆବହାଇ ଖାଲି ଯୋଗାରିନେବ ଓ ଖାଇ ବସିବ । କାନ୍ଥକଡ଼ିକୁ ଫ୍ରିଜ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇରହିଥିବା ମାଛ ଓ ମାଂସ । ଗୃହିଣୀର ଶ୍ରମକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଲାଘବ କରିବାଲାଗି ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଚେଷ୍ଟାରେ ଆଦୌ କୌଣସି କାର୍ପଣ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି । ଗୋଟା କୁକୁଡ଼ାମାନେ ପର, ଅଣ୍ଟ, ଥାବା ଓ ପେଟର ମଇଳା ପ୍ରଭୃତି ଯାବତୀୟ ଆବର୍ଜନା ଏବଂ ଅନାବଶ୍ୟକତାରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ ମୋଟା ଜରି କାଗଜରେ ଆବୃତହୋଇ ସତେଅବା କେଉଁ ଅପ୍‌ସରାଭୁବନ ଭିତରେ ସାଇତା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଇହୁଦୀ ଜଗତରେ ଶୁକ୍ରବାର ସନ୍ଧ୍ୟାଭୋଜନଟା ହେଉଛି ପରିବାରର ଏକ ବିଶେଷ ଭୋଜନ, ପ୍ରାୟ ଏକ ଉତ୍ସବତୁଲ୍ୟ ଭୋଜନ । ଏହି ଭାଗ୍ୟବାନ୍ କୁକୁଡ଼ାମାନେ ସେହି ଭୋଜନ ପାଇଁ ଲୋଡ଼ା ହୁଅନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଦୋକାନରେ ଘରକରଣାର ଆଉ ଯାବତୀୟ ସରଞ୍ଜାମ ଭରପୂର ହୋଇ ରହିଛି । କଡ଼େଇ କରଛୁଲି ଓ ପିଠାଖଡ଼ିକା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପାଇଖାନାରେ ଶୌଚ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା କାଗଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । କିଛି ଲୁଗାପଟା ବି ରହିଛି । ତୁମେ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଠେଲାଟିଏ ନେଇ ଦୋକାନ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବ, ତୁମର ଯାହା କିଣି ଘରକୁ ନେବାର ଇଚ୍ଛା, ତାହା ସେହି ଠେଲାଟି ଭିତରେ ରଖିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ତ ଦ୍ରବ୍ୟଥାନରେ ଲେଖାହୋଇ ରହିଛି, ତେଣୁ ତୁମକୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଅସୁବିଧାରେ ମୋଟେ ପଡ଼ିବାକୁ ହେବନାହିଁ । ଦୁଆର ପଟକୁ ଝିଅଟିଏ ବସିଛି । ସେଇ ହିସାବ କରି କହିଦେବ ତୁମେ ମୋଟ କେତେ ପଇସାର ଜିନିଷ କିଣିଲ । ଝିଅଟି ପ୍ରକୃତରେ କିଛି କରେନାହିଁ । ଛଅକୁ ସାତରେ ମିଶାଇଲେ କେତେ ହେବ, ସେକଥା ଲାଗି ବି ମୁଣ୍ଡ ଖରଚ କରିବାକୁ ହୁଏ

ନାହିଁ । ମେସିନ୍ ସବୁ କରିଦିଏ । ବସତିର ଅନେକ ପରିବାର ମାସକଯାକ କାଳରେ ଜିନିଷ ନିଅନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସରେ ପଘାର ପାଇଲେ ପଇସା ପରିଶୋଧ କରିଦିଅନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜ ରହିଥାଏ । ମାସକର ହିସାବ କାଗଜଟିକୁ ମେସିନ୍ ଭିତରକୁ ମୋହିଦେଲା ମାତ୍ରକେ ଲେଖି ହୋଇଯାଏ । ମାସ ଶେଷରେ ହିସାବନିକାଶ ହୁଏ । ପୁନର୍ବାର କାଳରେ ସଉଦା କଣା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ।

ଦୋକାନରେ ବିକାଳି ଦୁଇଜଣ, ନୁର ଆଉ ମୋତି । ନୁର ଝିଅ ପଚିଶି କି ଛବିଶି ବୟସର ହେବ । ତା'ର ବାପା ମାଆ ଇରାନ୍ କି ଇରାକରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲେ । ସବୁବେଳେ ଚିକଣ କଳାରଙ୍ଗର ପରିଚ୍ଛଦ ଧାରଣ କରିଥାଏ । କଣ୍ଠରେ ସୁନାର ହାର, ଏ ହାତ ସେ ହାତ ହୋଇ ଆଠଟା ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଆଠଟା ସୁନାମୁଦି । ଦୁଇ କାନରେ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଦୁଇଟା ସୁନାନୋଳି ଝଲଝଲ ହୋଇ ଦୋହଲିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ନୁର କାହାକୁ କିଛି କଥା କହେନାହିଁ । ବେଳେବେଳେ ଆଖି କଟମଟ କରି ଅନାଏ ଯେ, ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଭାରି କଡ଼ା ଓ ଭାରି ଚଡ଼ା ବୋଲି କହନ୍ତି । ମୋତି ଥାକୁଲ୍ଥାକୁଲ ହୋଇ ବାଙ୍ଗରା ମଣିଷଟିଏ । ମୁଣ୍ଡରେ ଚଞ୍ଚା ହୋଇଥିବା ପରି ବଙ୍କଟେ ବଙ୍କଟେ ବାଳ । ତା' ବାପାମାଆ ମରକ୍କୋରୁ ଆସିଥିଲେ । ଦୋକାନ ଖୋଲିବାର ବାରଘଣ୍ଟା ଯାକ ସେ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ରହିଥାଏ । କ୍ରେତାମାନଙ୍କର ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଣାରେ ଭରିଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟକରେ । ଦୋକାନ ଶୁକ୍ରବାର୍ଦିନ ଦୁଇଟାରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ଯେ ରବିବାର ସକାଳ ସାଢ଼େ ଆଠଟାରେ ଖୋଲେ । ତେଣୁ ଶୁକ୍ରବାର ଖରାବେଳକୁ ଦୋକାନରେ ଘରଣୀମାନଙ୍କର ପ୍ରବଳ ଭିଡ଼ ହୁଏ । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ବୋଇତପ୍ରମାଣ ଜିନିଷ ଖରିଦ କରି ଘରକୁ ନିଅନ୍ତି । ଅବିଚଳିତ ଭାବରେ ନୁର ଓ ମୋତି କିପରି ସେହି ଭିଡ଼କୁ ସମ୍ଭାଳନ୍ତି, ସେହି କଥାଟି ପ୍ରକୃତରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିବାର ବିଷୟ । ସେତେବେଳେ ତ କ୍ରେତାମାନେ ଠେଲ୍ଭିଡ଼ି ସମାନ ସହିତ ଦୋକାନ ଭିତରେ ଧାଡ଼ି କରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାନ୍ତି ଓ ଶୀଘ୍ର କାମ ସାରି ବାହାରି ପଳାଇବେ ବୋଲି ତରବରରେ ହେଉଥାନ୍ତି । ତଥାପି ବିକ୍ରେତା ଦୁଇଜଣଙ୍କର କୌଣସି ପାଟି ନଥାଏ କି ଭୁଣ୍ଡି ନଥାଏ । ଥରେ ଥରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ଭୁଟାଉ ଭୁଟାଉ ହୁଏତ ଦୁଇଟା

ବାଜା ଭଜନ୍ତା ବାଜଯାଏ, ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ନଥାଏ । ଗୃହକର୍ତ୍ତାଆଟି ଭିତରେ ରହିଥିବା ମଣିଷଟି ସେଦିନ ସେମାନଙ୍କର ଘର କାମରେ ଆସେ ।

(ତିନି)

ଇସ୍ରାଏଲ ମାତ୍ର ପ୍ରାୟ ଚାରି ଦଶକ ପୂର୍ବେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିବା ଏକ ଦେଶ । ଆମ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମବୟସୀ । ମାତ୍ର ଇସ୍ରାଏଲ ନାମଟି ଏକ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ନାମ । ଏକ ଜନସମୂହ ବା ଧର୍ମସମୂହ ହିସାବରେ ଇହୁଦୀ ଜାତି ହେଉଛି ଏକ ଅତି ପୁରାତନ ଜାତି । ଏରେତ୍‌ଜ ଇସ୍ରାଏଲ ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟିଏ ଭୂମି ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର କଳ୍ପନା ସେହି ଅତି ପୁରାତନ କାଳର କଳ୍ପନା । ଇସ୍ରାଏଲର ଭାଷା ହିବ୍ରୁ୍ୟଭାଷା ଏହି ପୃଥିବୀର ଅତିପୁରାତନ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ । ବାଇବେଲର ପୁରାତନ ଗ୍ରନ୍ଥ ଭାଗରେ ଯେଉଁ ରାଜା ସଲୋମନଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଇହୁଦୀ ଇତିହାସରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରା ଯାଇଥିବା ସେହି ହେଉଛନ୍ତି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ରାଜା । ତାଙ୍କ ଅମଳ ହେଉଛି ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଦଶମ ଶତାବ୍ଦୀର ଅମଳ । ସେତେବେଳେ ଇହୁଦୀ ମାନଙ୍କର ଜେରୁଜେଲମ ସହରରେ ଏକ ପବିତ୍ର ମନ୍ଦିର ଥିଲା । ତତ୍କାଳୀନ ବେବିଲୋନର ଜଣେ ପ୍ରତାପୀ ରାଜା ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଷଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସେହି ମନ୍ଦିର ଟିକୁ ଭାଙ୍ଗି ନଷ୍ଟ କରି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ ଇହୁଦୀମାନେ ସେଠାରୁ ଛିନ୍ନଛତ୍ର ହୋଇ ଏଣେତେଣେ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ଇହୁଦୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଫେରିଆସି ପୁନର୍ବାର ଜେରୁଜେଲମରେ ଏକତ୍ର ହେଲେ, ପୁନର୍ବାର ମନ୍ଦିରଟିକୁ ଗଢ଼ି ଠିଆ କରାଇଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧୯ ଅବ୍ଦରେ ରାଜା ହେରଡ୍ ରାଜକୀୟ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ମନ୍ଦିରଟିକୁ ପୁଣି ତୋଳାଇଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଖ୍ରୀଷ୍ଟଜନ୍ମର ସତୁରିବର୍ଷ ପରେ ରୋମାନମାନେ ତାହାକୁ ଭାଙ୍ଗି ପୁନର୍ବାର ମାଟିରେ ଲୋଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଦୁଇଥରଯାକର ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଫଳରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଜେରୁଜେଲମ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲେ । ସେମାନେ ଦୂରଦୂରାନ୍ତର କେତେ ଦେଶରେ ଯାଇ ରହିଲେ; ଯୋଉ ଦେଶରେ ବାସ

କଲେ, ନିଜକୁ ସେହି ଦେଶର ବାସିନ୍ଦା ବୋଲାଇଲେ ।

ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଇଉରୋପ ପଳାଇଥିଲେ, ଆଫ୍ରିକା ପଳାଇ ଥିଲେ, ଏସିଆର ଏକାଧିକ ଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ ପଳାଇଥିଲେ । ଜୀବନର ଭରଣା ଲାଗି ଯେଉଁ ଦେଶରେ ରହିଲେ, ସେମାନେ ନିଜର ଭାଗ୍ୟକୁ ସେହି ଦେଶର ଭାଗ୍ୟ ଓ ସେହି ଦେଶର ସମାଜ ସହିତ ଏକତ୍ର ବାନ୍ଧିନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ । ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା, ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକା ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା, ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚ୍ୟର ଆରବ ଭୂମିଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ, ଏସିଆରେ ଭାରତ ବର୍ଷଠାରୁ ଜାପାନ, ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରେ ଇଂଲଣ୍ଡଠାରୁ ରୁଷିଆ ଯାଏ, ସେମାନେ ପୃଥିବୀଯାକ ବିଞ୍ଚିଡ଼ି ହୋଇ ରହିଲେ । ମାତ୍ର, ଯେଉଁଠାରେ ରହିଲେ ପଛକେ, କଠୋର ଭାବରେ ନିଜର ଧର୍ମ ପାଳନ କଲେ ଏବଂ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧର୍ମୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ହିସାବରେ ଆପଣାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ଭିଡ଼ ବାହାର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ ତେଣୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଚକ୍ଷୁରେ ଏକାବେଳକେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ବା ଅନ୍ୟ ଧାତୁର ପରି ଦେଖାଗଲେ । ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଭାରତ ବର୍ଷ, ଯେଉଁଠାରେ କି ସେମାନଙ୍କୁ ଏହିସବୁ ଧର୍ମଗତ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ସକାଶେ କୌଣସି ପାତର ଅନ୍ତର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସମ୍ଭବତଃ ଏକମାତ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟକୁ ଜୀବିକା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନଥିଲା । ଭାରତବର୍ଷକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନ ମିଶନାରୀ ମାନଙ୍କର ଆଗମନ ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତି-ବିସ୍ତାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଠାରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାଛବିଚାରର ଶରବ୍ୟ ହେବାକୁ ପଡ଼ି ନଥିଲା । ଏକ ପୃଥକ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଆମେ ସେହି ବିଷୟଟିର ଆଲୋଚନା କରିବା । ଭାରତ ବର୍ଷରେ ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ ତିନି ଭଳି ଇହୁଦୀ ବାସ କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ପରସ୍ପର ଭିତରେ କେତେ ପ୍ରକାରର ଦୂରତା ଓ ବାଛବିଚାର ରହିଥିଲା । ବଡ଼ସାନ-ଭେଦର ଅହଙ୍କାର ବି କମ୍ ନଥିଲା । ମାତ୍ର ଭାରତର ଅଧିବାସୀ ମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ତାରତମ୍ୟ ଭାବ କେବେ ଦେଖାଇନଥିଲେ ।

ଆଧୁନିକ ପୃଥିବୀରେ ଯାହାକୁ ଇହୁଦୀ-ବିତୃଷ୍ଣା ବା Anti-Semitism ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି, ତାହା ଇଉରୋପର ଲୋକମନରେ ପ୍ରଥମେ ଠାଇଁଆଟିଏ

ହୋଇ ପୋତା ହେଲା, ବହୁ ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧିର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ବଳରେ ଟାକୁଆରୁ ଗଛ ହେଲା ଏବଂ ଆମର ଏହି ଅତି ଆଧୁନିକ କାଳକୁ ଆସି ତାହା କେତେ ନା କେତେ ମାର୍କାର ବୀଭତ୍ସ ରୂପ ଧାରଣ କଲା । ଇହୁଦୀ-ଉତ୍ପାଟନ ଏବଂ ଇହୁଦୀ ନିର୍ଯ୍ୟାତନର ଏହି ଇତିହାସରେ ଇଉରୋପୀୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ସମାଜର ଯେ ଏକ ରାଜଭାଗ ଭଳି ଭୂମିକା ରହିଆସିଛି, ସେଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏକଥା ସତ ଯେ ଯେଉଁ ରାଜକର୍ମଚାରୀଟି ପ୍ରାୟ ଦୁଇହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଯୀଶୁଙ୍କୁ କ୍ରୁଶରେ ଚଢ଼ାଇ ଶାସ୍ତି ବିଧାନର ପ୍ରଚଳିତ ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ କଣ୍ଟା ବାଡ଼େଇ ତାଙ୍କର ନିଧନ ଘଟାଇ ଥିଲା, ସିଏ ଏକ ଇହୁଦୀ ବଂଶରେ ଜାତ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ସିଏତ ରୋମ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ଆଦେଶ ହିଁ ପାଳନ କରୁଥିଲା । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଯୀଶୁଙ୍କ ପ୍ରତି କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ନୂତନ ଧର୍ମପରମ୍ପରାଟି ପ୍ରତି ତା'ର କୌଣସି ଅସୂୟା ବା ଅଶ୍ରଦ୍ଧା ରହିଥିଲା କି ନାହିଁ, ସେକଥା କେହି କହି ପାରିବେନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ, ମାର୍ଟିନ ବୁବର୍‌ଙ୍କର ସମେତ ଇସ୍ରାଏଲର ବହୁ ବିବେକଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ଚିରଦିନ କହି ଆସିଛନ୍ତି, ଯୀଶୁ ତ ସ୍ୱୟଂ ଜଣେ ଇହୁଦୀର ପୁଅ ହୋଇ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ସିଏ ଇହୁଦୀ ଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଇଉରୋପରେ କାଳର ସତେ ଅବା ଏକ ଚକ୍ରାନ୍ତ ପରି ଇଉରୋପ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ଆସିବା ସାଙ୍ଗ ସଙ୍ଗେ ସେଠାରେ ରାଜା ଏବଂ ଧର୍ମଧରମାନଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱରେ ପ୍ରଚାର କରାଗଲାଯେ ଇହୁଦୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନମାନଙ୍କର ଗମ୍ଭୀର ଶତ୍ରୁ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଜଣେ ପୂର୍ବଜ, ଜଣେ ଇହୁଦୀ ହିଁ ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବା ଭଗବାନଙ୍କର ପୁତ୍ରଙ୍କୁ କ୍ରୁଶରେ ଚଢ଼ାଇ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଏହାର ଫଳରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନମାନଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ହୋଇ ଗଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁ ବୋଲି କହି ଘୃଣା କରିବା ପଛରେ ଅସଲ ଏକାଧିକ କାରଣ ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିଲା, ମାତ୍ର ଧର୍ମୀୟ ଏହି କାରଣଟି ଧର୍ମଭୀରୁ ମଣିଷମାନଙ୍କର ମନ୍‌ମନକୁ ଭାରି ସୁହାଇଲା, ଭାରି କାଠୁ କଲା । ଅନ୍ଧକାରମୟ ସେହି ମଧ୍ୟଯୁଗରୁ ବିଜ୍ଞାନପ୍ରବଳ ଆମର ଏକାବେଳେକେ ଏ ଯୁଗଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ମିଥ୍ୟାଟା ଏକ ଅଶିବ ଫଳପ୍ରଦ ଅସ୍ତ୍ର ହିସାବରେ ଇହୁଦୀ ଜାତିର ଧର୍ଷଣ ଲାଗି ଅନେକ କାମରେ ଲାଗିପାରିଲା ।

ଧର୍ମର ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁସାରେ ଶଇତାନ ହେଉଛି ଭଗବାନଙ୍କର ଶତ୍ରୁ । ଇହୁଦୀମାନେ ଶଇତାନର ସନ୍ତାନ, ତେଣୁ ଭଗବାନଙ୍କଠାରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଥିବା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଶତ୍ରୁ । ଏକଥା ଇଉରୋପରେ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ପାଦ୍ରୀ ଓ ମୁରୁବୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚରିତ ହୋଇ ଆସିଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନମାନଙ୍କୁ ମାରି ସେମାନଙ୍କର ରକ୍ତ ପିଇବାରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଆନନ୍ଦ, ଇହୁଦୀମାନେ ଲୁଚଛପି ଥାଆନ୍ତି, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନମାନଙ୍କର କୂଅରେ ନେଇ ବିଷ ପକାଇ ଦିଅନ୍ତି, ସେମାନେ ଗୋପନରେ ବୈଠକ କରନ୍ତି ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନମାନଙ୍କର ଅନିଷ୍ଟ ପାଞ୍ଚନ୍ତି, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ସବୁବେଳେ ଗୋଟାଏ ବିଶେଷ ପ୍ରକାରର ଗନ୍ଧ ବାହାରେ—ଏହିପରି କଥା ଉପରେ ଲଥା ଲଗାଇ ଇଉରୋପରେ ଧର୍ମକର୍ତ୍ତା ଓ ଶାସନକର୍ତ୍ତାମାନେ କେତେ କେତେ ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣାକୁ ଲୋକବିଶ୍ୱାସରେ ପରିଣତ କରି ରଖି ଆସିଛନ୍ତି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଚତୁର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ ରୋମ୍‌ର ସମ୍ରାଟ କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟାଇନ୍ ରାଜକୀୟ ପ୍ରୟୋଜନରେ ପଡ଼ି ନିଜେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହେବା ପରେ ଆପଣାର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଘୋଷଣା ନାମାରେ ହିଁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ସିନାଗଗ୍‌କୁ ବେଶ୍ୟାଳୟ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଯେତେବେଳେ ମହାମାରୀ ରୋଗରେ ଇଉରୋପରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ମଣିଷ ମରିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ସେତେବେଳେ ଗୁଜବ ଉଠାଇ ଦିଆଗଲା ଯେ ଇହୁଦୀମାନେ କୂଅମାନଙ୍କରେ ବିଷ ଆଣି ପକାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଏହି ରୋଗ ଏପରି ବ୍ୟାପିବାରେ ଲାଗିଛି । କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଲୋକମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦାଉ ସାଧିଲେ; ସେମାନଙ୍କୁ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ହତ୍ୟା କରାଗଲା ଓ ଆହୁରି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷଙ୍କର ଘରକୁ ଉଜୁଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଲୋକବସତି ମାନଙ୍କରୁ ନିକାଲି ଦିଆଗଲା ।

କେତେ ଦେଶରେ ଭୂତ ବା ବାଇଆ ଆସି ଧରିନେବ ବୋଲି ଭୟ ଦେଖାଇ ବାପମାଆମାନେ ଯେପରି ଅମାନିଆ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶାସନ କରନ୍ତି, ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଇଉରୋପରେ ସେହିପରି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନମାନେ ଇହୁଦୀ ଆସିଲାଣି, ତୋତେ ତା' ମୁଣିରେ ପୂରାଇ ନେଇଯିବ ବୋଲି କହି ପିଲାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରି ଦେଉଥିଲେ । ଇଉରୋପରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାୟ ଯାବତୀୟ ଇହୁଦୀ-ହତ୍ୟାରେ

ସେକାଳେ ପାଦ୍ରୀମାନେ ହିଁ ନେତୃତ୍ୱର ସ୍ଥାନରେ ରହିଥିଲେ । ଇଉରୋପରେ ଶିଳ୍ପବିପ୍ଳବ ଆସିଲା, ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ହେଲା, ଲୋକେ ଆଧୁନିକ ସଭ୍ୟତାର ସୁଆଦମାନ ବି ଚାଖିଲେ ଏବଂ ସଭ୍ୟ ହେଲେ, ମାତ୍ର ଇହୁଦୀ-ଅଶ୍ରଦ୍ଧା ତଥାପି ଯାଇନଥିଲା । ଏକାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଧର୍ମସେନା ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ମୁସଲମାନ ରାଜାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କ୍ରୁଜେଡ୍ ଲଢିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଧର୍ମଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ମୂଳ କରି ପାରିବାଲାଗି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ରହିଛି କି ନାହିଁ, ସେକଥା ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବାଲାଗି ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ହତ୍ୟା କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟିକୁ ସବାଆଗ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିଲେ । ଧର୍ମସଂସ୍କାରକ ମାର୍ଟିନ୍ ଲୁଥର୍ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସବୁ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ କରି ଅଣାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ଖୁବ୍ ଆଶା କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେଥିରେ କୌଣସି ସଫଳତା ନମିଳିବାରୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଷ ହିଁ ଉଦ୍‌ଗାର କଲେ । ତାଙ୍କ ସମୟରେ 'ଇହୁଦୀ' ଶବ୍ଦଟା ଗୋଟାଏ ଗାଳିରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ପୋପ୍ ଓ ତାଙ୍କର ଧର୍ମନେତାକର ମାନଙ୍କୁ ଲୁଥର୍ ମଉକା ପାଇବା ମାତ୍ରକେ 'ଇହୁଦୀ' ବୋଲି କହି ଗାଳି ଦେଉଥିଲେ । ପୋପ୍ ଓ ତାଙ୍କ ତରଫ ମଧ୍ୟ କାହିଁକି ଛାଡ଼ନ୍ତେ ? ସେମାନେ ବି ଲୁଥର୍ ଓ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷାନୁଗାମୀ ମାନଙ୍କୁ 'ଇହୁଦୀ' ବୋଲି କହି ପ୍ରତିଗାଳି ଦେବାକୁ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରୁନଥିଲେ । ଇହୁଦୀ ହୋଇ ବଞ୍ଚିବା ଯେପରି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଇଉରୋପରେ ଏକ ମହାପାପ ବୋଲି ପରିଗଣିତ ହେଉଥିଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ସମାଜର ସନ୍ତୋଷଭାଜନ ହୋଇ ଚଳିବା ସତେଅବା କାଠିକର ପାଠ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଇହୁଦୀ ଧର୍ମର ପ୍ରାଚୀନ ବିଧିଶାସ୍ତ୍ର ତାଲ୍‌ମୁଦ୍‌ରେ ଯେପରି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଥରେ ରୋମ୍‌ର ସମ୍ରାଟଙ୍କୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ନମସ୍କାର ନକରିବାର ଦୋଷରେ ଜଣେ ଇହୁଦୀ କୃଷକକୁ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡର ହୁକୁମ ହେଲା; ମାତ୍ର ତାହାଁ ଆରଦିନ ନମସ୍କାର କରିଥିବା ଦୋଷରେ ମଧ୍ୟ ଆଉଜଣେ ଇହୁଦୀ କୃଷକକୁ ସେହି ହୁକୁମ୍ ହୋଇଥିଲା । କାରଣ, କର୍ତ୍ତାମାନେ ଧରି ନେଇଥିଲେ ଯେ ସିଏ କଦାପି ତା' ଭିତରେ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ଅଛି ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ଜୁହାର ହୋଇ ନଥିବ, ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖେଇ ହୋଇଥିବ ।

ଏହି ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ହିଟ୍‌ଲର୍-ଶାସିତ ଜର୍ମାନୀ

ଓ ଜର୍ମାନୀର ଇଉରୋପୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଇହୁଦୀ ଘୃଣା ଓ ଇହୁଦୀ-ହତ୍ୟା ତା'ର ଚୁଙ୍ଗତମ ଶୀଉଷତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲା । ହିଟଲର୍ ଶାସନ-କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ପରେ ଜର୍ମାନୀର ପିଲାମାନଙ୍କ ପଢ଼ିବା ଲାଗି ଯେଉଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଲେଖାଗଲା, ସେଥିରେ ଇହୁଦୀ ମାନଙ୍କୁ କେଡ଼େ ସୁଲକର ସହିତ ଶଇତାନର ଛୁଆ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ନାତ୍ସୀ ଜର୍ମାନୀର ଶିକ୍ଷାବିଭାଗ ଦେଶର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପଠାଇଲା ଯେ,ସେଠାରେ ଯେତେ ଇହୁଦୀ ପିଲା ପାଠପଢ଼ୁଥିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଯଥାର୍ଥ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ସବୁବେଳେ ସଚେତନ କରି ରଖାଯିବ । ଇହୁଦୀ ପିଲାମାନେ ଜର୍ମାନ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ବେଞ୍ଚ୍‌ରେ ପାଖାପାଖି ହୋଇ ବସି ପାରିବେନାହିଁ; ଶ୍ରେଣୀଘରେ ସବା ପଛରେ ଗୋଟାଏ ଛୋଟୋ-ବେଞ୍ଚ୍ ପଡ଼ିବ, ଇହୁଦୀ ଛୁଆଏ ତାହାର ଉପରେ ବସିବେ । ଶିକ୍ଷକମାନେ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ନିୟମମାନ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଯାବତୀୟ ଅବହେଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ । ଯେତେବେଳେ ମଣିଷ-ସମାଜରେ ରହିଥିବା ବଡ଼ ଜାତି ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜାତିଙ୍କ ବିଷୟରେ କ୍ଲାସରେ ପାଠ ପଢ଼ାଯିବ, ସେତେବେଳେ ପଛବେଞ୍ଚରୁ କୌଣସି ଇହୁଦୀ ଛୁଆକୁ ଆଣି କ୍ଲାସ ଆଗରେ ଟେବୁଲ ଉପରେ ବସାଇ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ତାକୁ ଏକ ସହାୟକ ବସ୍ତୁରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ । ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ହାତକୁ କପରି ଟାଆଁସିଆ ଲାଗେ, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଦେହର ରଙ୍ଗ କପରି ଶେତା ପାଉଁଶିଆବର୍ଣ୍ଣ, ନାକ କପରି ବଙ୍କା, ଏବଂ ଏହିସବୁ ଲକ୍ଷଣ ଥିବା ମଣିଷମାନେ କପରି ନିମ୍ନତର ସ୍ତରର ଏବଂ ଏମାନଙ୍କର ନୈତିକ ମାନ ସାଧାରଣଙ୍କ ତୁଳନାରେ କେତେ ନିମ୍ନରେ, ପିଲାଟିକୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ବସ୍ତୁରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି କ୍ଲାସଯାକର ପିଲାଙ୍କୁ ସେହି କଥାଟି ବୁଝାଇ କହି ଦିଆଯିବ । ତା'ପରେ ହୁଏତ ଖେଳଛୁଟିର ଘଣ୍ଟା ବାଜିବ । ଖେଳଛୁଟି ସମୟରେ ପିଲା-ମାନଙ୍କୁ ଗିଲାସେ କରି କ୍ଷୀର ପିଇବାକୁ ଦେବାର ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ପିଲାମାନେ ଧାଡ଼ି କରି ଛିଡ଼ାହେବେ; ଇହୁଦୀ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଧାଡ଼ିରେ ରହିବେ, ମାତ୍ର ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ପିଲାଙ୍କର ପଛରେ । ଆଗଆଡ଼ୁ କ୍ଷୀର ଦିଆ ହୋଇ ହୋଇ ଆସିବ । ଇହୁଦୀ ପିଲାଙ୍କର ପାଳି ଆସିବା ମାତ୍ରକେ 'ଇହୁଦୀ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି କ୍ଷୀରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ' ବୋଲି ଶିକ୍ଷକ କହିବେ । ସେହିପରି କହିବା ସକାଶେ ସମ୍ଭବତଃ ଉପରୁ ଆଦେଶ ଆସିଥିବ ।

ଏପରି ଏକ ଘଟଣାର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ଜର୍ମାନୀରେ ହିଟଲର୍ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରବଳ ଦଳ ଶାସନ ଓ ସୈନିକ-କ୍ଷମତାରେ ଆସିବାର ଅଳ୍ପ କେତେ-ବର୍ଷ ପରେ ଦିନେ ଇହୁଦୀ ଝିଅଟିଏ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଇସ୍କୁଲରୁ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ଛଅ ବର୍ଷର ନିର୍ମଳ ଝିଅଟି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ତା’ ମାଆକୁ ପଚାରିଲା, ମାଆ, ଏବେ ତାଙ୍କ ଇସ୍କୁଲରେ ସବୁକିଛି ବଦଳି ଯାଉଛି କାହିଁକି ? ସିଏ ଏତେଦିନ ଯାଏ ତା’ର ଯେଉଁ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଆସୁଥିଲା, ଏକାଠି ଖେଳି ଆସୁଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ତା’ ସହିତ ଆଉ ମିଶୁନାହାନ୍ତି କି ଖେଳୁନାହାନ୍ତି । ଓଲଟି ବାରି କଥା କହି ତାକୁ ତଡ଼ାଉଛନ୍ତି । ଏପରି କାହିଁକି ହେଉଛି, ଏପରି ହେଲେ ସିଏ ଆଉ କେତେଦିନ ସେହି ସ୍କୁଲକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଯାଇପାରିବ ? ମାଆ ଏତେ ବଡ଼କଟେ ଝିଅକୁ ସିଏ ବୁଝିବାଭଳି କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପିଲାଟି ସେହିପରି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ତା’ ଶୋଇବା ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେହି ଘର ଭିତରୁ ଗୋଟାଏ ଚିତ୍କାର ଶୁଣାଗଲା । ପିଲାଟି ଇତିମଧ୍ୟରେ କ’ଣ ଖାଇ ଦେଇଥିଲା । ଢଳି ଢଳି ବାହାରକୁ ଆସି ସେ ଧୁଲ୍ କରି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ତା’ର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡ଼ିଗଲା ଇଏତ ମାତ୍ର ଆରମ୍ଭ ବେଳର କଥା । ହିଟଲର୍ ଜର୍ମା-ନୀରେ ଏକ ହଜାର ବର୍ଷର ଏକ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସ୍ଥାପନା କରିବେ ବୋଲି ହୁଙ୍କାର ଦେଇ କହିଥିଲେ । ଏହି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ମାତ୍ର ବାରବର୍ଷ ରହିଥିଲା । ଭୟାବହତାରେ ସମଗ୍ର ମାନବଜାତି ନିମନ୍ତେ ଏକ ଲଜ୍ଜା ଓ କଳଙ୍କ ହୋଇ ରହିଲା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଜର୍ମାନୀ ସମେତ ଇଉରୋପର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଯୋଜିତ ଓ ସୁଚିନ୍ତିତ ନିର୍ମମ ଉପାୟମାନ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇ ଷାଠିଏ ଲକ୍ଷ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ୧୯୩୯ ମସିହାରେ ଇଉରୋପର ମହାଦେଶୀୟ ଭୂଖଣ୍ଡରେ (ରୁଷିଆ ସମେତ) ପ୍ରାୟ ତେୟାନବେ ଲକ୍ଷ ଇହୁଦୀ ବାସ କରୁଥିଲେ, ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ମୋଟେ ତିରିଶି ଲକ୍ଷ ଜୀବିତ ରହିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ହିସାବରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି, ପୋଲାଣ୍ଡ୍‌ର ସାଢ଼େ ବତିଶି ଲକ୍ଷ ଇହୁଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବା ବେଳକୁ ମୋଟେ ଦେଢ଼ଲକ୍ଷ ଅବଶିଷ୍ଟ ଥିଲେ, ରୁମାନିଆର ସାଢ଼େ ଆଠଲକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତିନିଲକ୍ଷ, ଚେକୋସ୍ଲୋଭାକିଆରେ ସାଢ଼େ ତିନିଲକ୍ଷରୁ ତେତିଶି ହଜାର—ହିସାବରୁ ଏହି-

ଭଳ ସୁମାରି କରାଯାଇ ପାରୁଛି । ମହାଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହୋଇ ନାତ୍ସୀ ଶାସନର ଅବସାନ ଘଟିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀଘୃଣା ତଥାପି ନିର୍ବାପିତ ହୋଇ ନଥିଲା । ଜର୍ମାନୀ ଅଧିକାର କରି ରହିଥିବା ଆମେରିକାର ସାମରିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତାଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ କରିଥିବା ଗୋଟିଏ ଲୋକମତ—ଅଧ୍ୟୟନରୁ ସୂଚନା ମିଳୁଛି ଯେ, ଜର୍ମାନୀର ଶତକଡ଼ା ଷାଠିଏ ମଣିଷ ହିଟଲର୍‌ଙ୍କ ଅମଳରେ ହୋଇଥିବା ଇହୁଦୀ ମାରଣକୁ ଅନୁମୋଦନ କରୁଥିଲେ, ମୋଟେ ଶତକଡ଼ା ଚଉଦ ଏହା ଏକ ଗର୍ହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରୁଥିଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ ଶତେରେ ଛବିଶି ଜଣ ଏପାଖରେ ନଥିଲେ କି ସେପାଖରେ ନଥିଲେ । କେଉଁଭଳି ନୃଶଂସ ଉପାୟ-ମାନ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇ ଇଉରୋପରେ ସେତେବେଳେ ଦଶ ଲକ୍ଷ ସାନ ପିଲାଙ୍କ ସମେତ ଷାଠିଏ ଲକ୍ଷ ଇହୁଦୀଙ୍କର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ବସିଲେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୁସ୍ତକ ଲେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀ-ଜୀବନ ଲାଗି ଭରସା କରି ରହିବାକୁ ଯେ ଆଉ କୌଣସି ଥଳ ନାହିଁ, ଏହି ଯୁଦ୍ଧବେଳେ ତାହା ଜଳଜଳ ହୋଇ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ପୃଥିବୀର ଅଧିକାଂଶ ଦେଶ, ଧର୍ମ ଓ ଜନସମୂହ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ହତାଦରପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଥିଲେ, ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଇଉରୋପରେ ତାହାର ପରାକାଷ୍ଠା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲା । ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ନିଜର ଏକ ଭୂମି ଓ ଏକ ଦେଶ ରହିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରାୟ ମଧ୍ୟଭାଗରୁ ହିଁ ମଧ୍ୟଇଉରୋପ ତଥା ରୁଷିଆରେ ଏକ ବ୍ୟାକୁଳତା ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିଲା । ପୁରାତନ ବାଇବେଲ୍‌ର ଈଶ୍ୱରଦୂତ ଆମସ୍‌ଙ୍କର ବାଣୀରୁ ଯୁଗଯୁଗ ଧରି ବିଶ୍ୱାସୀକର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତରେ ଏକ ଆଶା ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ଘରକୁ ଫେରି ଆସିବେ, ଯାବତୀୟ ବାଧା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ଏରେତ୍‌ଜ୍ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଫେରିଆସିବେ । ପୃଥିବୀର କୌଣସି ଶକ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ପଥରୋଧ କରିପାରିବ-ନାହିଁ । ସେହି ବ୍ୟାକୁଳତା ପ୍ରାୟ ଏକ ଧର୍ମ ପ୍ରେରଣାର ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇ ଅଚିରେ ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପରିଣତ ହେଲା । ତାହାଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଦଳମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଧାନତଃ ଇଉରୋପରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌କୁ ଆସିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ବସବାସ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବହୁ

ଶତାବ୍ଦୀର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିଖଣ୍ଡଟି ମଧ୍ୟ ନିଜର ରୂପ ଏବଂ କଳେବର ବଦଳାଇବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ରୋମାନ୍‌ମାନଙ୍କର ହାତରୁ ଯାଇ ତାହା ତୁରସ୍କର ଅଟୋମାନ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇ ରହିଲା । ପ୍ରଥମ ଇଉରୋପୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧରେ ତୁରସ୍କ ମିତ୍ରପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାସ୍ତ ହେବାରୁ ଏକ ନୂତନ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ରାଜନାମା ଅନୁସାରେ ଇଂଲଣ୍ଡ ପାଲେ-ଷ୍ଟାଇନ୍ ଲାଗି ମାର୍‌ଫତ୍‌ଦାର୍ ହୋଇ ରହିଲା । ବ୍ରିଟେନ୍‌ର ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ବିଭାଜନକାରୀ ଚମତ୍କାରମାନ ସମଗ୍ର ସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ଘଟଣାନ୍ତର ଘଟାଇ-ବାରେ ନିମିତ୍ତ ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କଲା ।

ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମପ୍ରବାଦ ଅନୁସାରେ ଇହୁଦୀ ଓ ମୁସଲମାନ ପରସ୍ପରର ଭାଇ ବୋଲି ଲୋକବିଶ୍ୱାସରେ କାଳାନୁକ୍ରମରେ ରହିଆସିଛି । ଯେଉଁ ଇହୁଦୀମାନେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌କୁ ଆପଣାର ମୂଳଭୂମି ମଣି ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଏଠାରେ ବସବାସ କରିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସ୍ଥାନୀୟ ଆରବ ଅଧିବାସୀ ମାନେ ସେଥିରେ କୌଣସି ଅସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କରିନାହାନ୍ତି । ୧୯୦୬ ମସିହାର ସିରିଆର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଲେଖକ ଫରିଦ୍ କସ୍‌ସବ୍ କହିଥିବାର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ହେଉଛି ପ୍ରାଚ୍ୟର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଘର, ଏକମାତ୍ର ପିତୃଭୂମି ଓ ସେମାନେ ଏହି ଭୂମିକୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାକୁ ଯିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଉଠୁନାହିଁ । ଏହି ଭୂମିର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିବାର ଅବଧି ଭିତରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସରକାର ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଶତ୍ରୁତାର ବୀଜବପନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, ତାହା କେବଳ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ କୌଶଳର ଏକ ଅନ୍ୟତମ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବ । ଯେଉଁମାନେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଘୃଣା କରନ୍ତି ବୋଲି ଇଂଲଣ୍ଡର ଅଫିସର ମହଲରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ, ସତେଅବା ଏକ ରାଜକୀୟ ନୀତି ହିସାବରେ ସେତେବେଳେ ସେହିମାନଙ୍କୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ପଠାଇବାର ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି । ଭାରତର ଜାଲିଅନ୍‌ୱାଲା ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ବିଶେଷ କୁଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ ମାଇକେଲ୍ ଓ ଡାୟାର୍‌ଙ୍କୁ ସେହି ସମୟରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶାସକରୂପେ ପଠାଇବା ଲାଗି କେତେ ଚକ୍ରାନ୍ତ କରା ଯାଇଥିଲା । କଥିତ ଅଛି, ମାଇକେଲ୍ ଓଡ଼ାୟାର୍ ତାଙ୍କ ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସର

ପ୍ରାୟ ଏକ ଅଙ୍ଗଭଳି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସମଗ୍ର ମାନବଜାତିର ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ।

ଭାରତରେ ଖିଲାଫତ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରବୀଣ ନେତା ଓ ସେତେବେଳେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ସହଯୋଗୀ ମୌଲାନା ମହମ୍ମଦ ଅଲ୍ଲୀ ୧୯୨୮ ମସିହାରେ ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କର ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସଭାନୁଷ୍ଠାନରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନଠାରେ ଘୋଷଣା କରି କହିଥିଲେ ଯେ, "ଇହୁଦୀମାନେ ଆମର ଶତ୍ରୁ ନୁହନ୍ତି, ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ହେଉଛି ଆମର ଶତ୍ରୁ । ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ହିଁ ମୁସଲମାନ ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜର କବଳରେ ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି ।" ପାଲେଷ୍ଟାଇନରେ ସେତେବେଳେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସକମାନେ ଭୋଟ ଦେବାର ଯେଉଁ ବିଚିତ୍ର ପ୍ରଥାଟିର ପ୍ରଚଳନ କରିଥିଲେ, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଇହୁଦୀ କେବଳ ଜଣେ ଇହୁଦୀକୁ, ମୁସଲମାନ କେବଳ ଜଣେ ମୁସଲମାନକୁ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ୍ କେବଳ ଜଣେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନକୁ ହିଁ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ବାଛି ପାରୁଥିଲା । କେବଳ ସମ୍ପତ୍ତି ଥିବା ଲୋକ ଭୋଟ୍ ଦେବାର ଅଧିକାର ପାଇ ଥିଲେ । ଶିକ୍ଷାଗତ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତାର ବିଚାର କରାଯାଉ ନଥିଲା । ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ କୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ପ୍ରରୋଚିତ କରି ମୁସଲମାନ ମଧ୍ୟରେ ଇହୁଦୀ-ବିଦ୍ୱେଷର ମଞ୍ଜି ବୁଣି ଦିଆଗଲା । ଇହୁଦୀମାନେ କ୍ରମେ ସାରା ପୃଥିବୀରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ଆସିବେ ଓ ଏଠାରେ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ବାସ କରି ଆସିଥିବା ଆରବମାନଙ୍କୁ ନିକାଲି ବାହାର କରି ଦିଆଯିବ ବୋଲି ବହୁପ୍ରକାରେ ଏକ ରାଜନୈତିକ ଆତଙ୍କର ସୃଷ୍ଟି କରା ଯାଇଥିଲା । ଦୁଇ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱେଷ ଭାବ ବଢ଼ିଲା ଓ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଗଲା । ଇଉରୋପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରେ ସେତେବେଳେ ଇହୁଦୀମାନେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଆପଣା ପାଇଁ ଆଶ୍ରୟଭୂମିଟିଏ ଲୋଡ଼ି ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଆସିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରେ, ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ କେତେ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଲେ । କେତେ ଜାହାଜ ଇଉରୋପକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା, ଉପନିବେଶ ସାଇପ୍ରସ୍ ଦ୍ୱୀପରେ ଶରଣାର୍ଥୀ ଶିବିରରେ ଯାଇ ରହିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶୀମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରାଗଲା । ଜାହାଜରୁ ଓହ୍ଲାଇ ନପାରି କେତେ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ଭୋକ

ଉପାୟରେ ସେହି ଜାହାଜ ଉପରେ ହିଁ ପ୍ରାଣ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ସମସ୍ୟାର ବିଚାର କରିବା ଲାଗି ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ କମିଟି ଆଗରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ତତ୍କାଳୀନ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ଜଣେ ପୁରୋଗାମୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡେଭିଡ୍ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ୧୯୪୭ ମସିହାରେ କହିଥିଲେ "ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଉଥିବା ଦଙ୍ଗା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଆରବମାନଙ୍କୁ କଦାପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଦୋଷୀ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସବୁ ଆରବ ଯେ ଏଗୁଡ଼ିକରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ସେକଥା ଆଦୌ ସତ ନୁହେଁ । ବରଂ ଗ୍ରାମବାସୀ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଆରବ, ବିଶେଷତଃ ଇହୁଦୀ ବସତି ଗୁଡ଼ିକନିକଟରେ ବାସକରୁଥିବା ଆରବମାନେ ପ୍ରତିବେଶୀ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାରେ କେତେ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ଆରବ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଏମାନେ ଖବର ଆଣି ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲେ । ୧୯୩୬ରୁ ୧୯୩୯ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଦଙ୍ଗାଗୁଡ଼ିକରେ ଆରବ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀମାନଙ୍କ ହାତରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଆରବମାନେ ହିଁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇ ଥିଲେ ।" ପୁନଶ୍ଚ, "ମୁଁ ଏକଚାଳିଶି ବର୍ଷ ହେଲା ଇଉରୋପରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ଆସିଲେଣି । ଏଠାରେ ଆସି ମୁଁ ଆରବମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକତ୍ର ବାସ କରି ଆସିଛି । ମୁଁ ଅଧିକାଂଶତଃ ସାଧାରଣ ଆରବ ମଣିଷଙ୍କ ସହିତ ଏବଂ କୃଷକ ମାନଙ୍କ ସହିତ ବାସ କରି ଆସିଛି । କାରଣ ମୁଁ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଜଣେ ମୂଲିଆ ହିସାବରେ କାମ କରୁଥିଲି । ମୁଁ କେବେହେଲେ ମୋର ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଥିବା ଆରବମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ବିରୋଧ ଅଥବା ଆନ୍ଦୋଳନ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିନାହିଁ । ମାତ୍ର, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଖାଇଫା ବନ୍ଦରରୁ ଗୋଟିଏ କାଗଜ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ୱେଷର ପ୍ରଚାର ହେଉଥିଲା । ଏବଂ, ଜଣେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ଆରବ ସେହି କାଗଜଟିକୁ ବାହାର କରୁଥିଲେ ।

ଇଉରୋପୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଆସ୍ପର୍ଦ୍ଧୀ ପ୍ରତିସ୍ପର୍ଦ୍ଧୀ ଦୁଇଟି ଶିବିରରେ

ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ଏକ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ୁଥିବା ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଥବା ପରୋକ୍ଷ ସମର୍ଥନରେ ସେଠି ଇହୁଦିମାନଙ୍କୁ ସଂହାର କରାଯାଉଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଭାରତବର୍ଷର ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଟି ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦିତ ସାପ୍ତାହିକ 'ହରିଜନ' ପତ୍ରିକାରେ ତାହାର ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଥିଲେ । ଇହୁଦୀମାନେ ସଂଗଠିତ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଚରିତ ହେଉଥିବା ବର୍ବରତାର ପ୍ରତିବାଦ କରନ୍ତୁ, ପ୍ରତିରୋଧ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତୁ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହିଭଳି ଏକ ସମାଧାନର ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ପାଲେଷ୍ଟାଇନରେ ବହୁକାଳ ପୂର୍ବେ ଇହୁଦୀମାନେ ବାସ କରୁଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷ ହେଲା ସେମାନେ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ପ୍ରାୟ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ବିଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ଆଦରି ନେଇ ସେହି ସବୁ ଦେଶରେ ଆପଣା ଭାଗ୍ୟର ବୃକ୍ଷଟିର ଲାଳନପାଳନ କରି ଆସିଛନ୍ତି, ଇତି ମଧ୍ୟରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ଆରବମାନେ ହିଁ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ବସବାସକରି ଆସିଲେଣି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଉଚ୍ଛିନ୍ନ କରାଇସେଠାକୁ ଯିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଆଦୌ ଉଚିତ ହେବନାହିଁ ବୋଲି ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଇଉରୋପରେ ଥାଇ ଦାର୍ଶନିକ ମାର୍ଟିନ୍ ବୁବର୍ 'ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ଖୋଲା ଚିଠି' ବୋଲି କେତୋଟି ଲେଖା ଲେଖିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ବୁବର୍ କହିଥିଲେ ଯେ, ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ଆରବମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଆଦୌ ବିତାଡ଼ିତ ହେବେ ନାହିଁ, ସେଠାକୁ ଆଗତ ଇହୁଦୀମାନେ ସେଠାରେ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ବାସ କରି ଆସିଥିବା ଆରବମାନଙ୍କର ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ରହିବେ । ସେହି ଭୂମିକୁ ଇହୁଦୀମାନେ ନୂତନ ଜ୍ଞାନ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ଦ୍ୱାରା ବହୁ ସମୃଦ୍ଧ କରାଇବେ, ତଦ୍ୱାରା କେବଳ ପାଲେଷ୍ଟାଇନରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନେ ନୁହନ୍ତି, ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଆରବମାନେ ଉପକୃତ ଓ ସମୃଦ୍ଧ ହେବେ, ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଭାଗ୍ୟ ବଦଳିଯିବ । ଇଉରୋପୀୟ ଭୂମିରେ ଆଉ ଆଦୌ କୌଣସି ଭରସା ରଖି ରହିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ସକାଶେ କେବେ ହେଲେ ନିରାପଦ ନୁହେଁ ବୋଲି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବୁବର୍ ସେହି ଲେଖାଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ।

୧୯୪୭ ମସିହାରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ ସମସ୍ୟାର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଲାଗି ଆମେରିକା ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ତରଫରୁ ଗଢ଼ା ଯାଇଥିବା ଏକ କମିଟି ଆଗରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପିତ କରି ଶ୍ରୀ ଡେଭିଡ୍ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କହିଥିଲେ; ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନମୁକ୍ତ ଇହୁଦୀ ଭାବରେ ବାସ କରିବା ଲାଗି ଆମେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌କୁ ଆସିଛୁ । ଏହି ଭୂମିରେ ଆମେ ଶତକଡ଼ା ଶହେ ଭାଗ ମୁକ୍ତ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇ ରହିବୁ ଏବଂ ଶତକଡ଼ା ଶହେ ଭାଗ ଇହୁଦୀ ଭାବରେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚି ପାରିବୁ । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶରେ ଆମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ କି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଜଣେ ଇହୁଦୀର ଜୀବନ ଯାପନ କରି ପାରିବୁ ନାହିଁ । ମାତ୍ର, ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛୁ ଯେ, ଜଣେ ଇଂରାଜ ତା' ନିଜ ଦେଶରେ ଯେପରି ଜଣେ ଇଂରାଜ ଭାବରେ ନିଜ ଜୀବନଟିକୁ ବଞ୍ଚିପାରୁଛି ଓ ଜଣେ ଆମେରିକାବାସୀ ଯେପରି ତା' ନିଜ ଦେଶରେ ଜଣେ ଆମେରିକାବାସୀର ଜୀବନ ବଞ୍ଚି ପାରୁଛି, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଇହୁଦୀ ହୋଇ ରହିବା ଲାଗି ଏବଂ ଜଣେ ଇହୁଦୀ ହିସାବରେ ନିଜ ଜୀବନ ବଞ୍ଚି ପାରିବା ଲାଗି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇହୁଦୀର ମଧ୍ୟ ସମାନ ଅଧିକାର ଅବଶ୍ୟ ରହିଛି । ସିଏ ମଧ୍ୟ ସକଳ ଭୟରୁ ଓ ସକଳ ନିର୍ଭରଶୀଳତାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିବ, କାହାରି ଦୟା ବା ଅନୁକମ୍ପାର ପାତ୍ର ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ, ସେ କାହାରି ବଦାନ୍ୟତା ବା ଦାନ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ନାହିଁ । ଏକ ଜାତି ଓ ଜଣେ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ହିସାବରେ ଆମ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ସେହି ଅଧିକାର ରହିଛି ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ବୋଲି ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି । ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଆମେ ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ଲାଗି ଦାବୀ କରୁଛୁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଆମେ ପୁନର୍ବାର ଏପରି ଏକ ସ୍ଥିତିକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ, ଯେଉଁଠାରେ କି ଆମେ ନିଜ ଶରୀରର ଶ୍ରମ ଶକ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିପାରିବୁ । ଶରୀର ଶ୍ରମକୁ ଆମେ ଏକ ଅଭିଶାପ ବୋଲି ଆଦୌ ବିଚାର କରୁନାହୁଁ, ମଣିଷକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଉଥିବା ଏକ ତିକ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବିଚାରୁନାହୁଁ, ଏପରିକି ଏହାକୁ ଜୀବନ ନିର୍ବାହ କରିବାର କେବଳ ଏକ ସାଧନ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଭାବୁନାହୁଁ । ଶରୀର ଶ୍ରମକୁ ଆମେ ଏକ ଉଚ୍ଚତର ମାନବ ବ୍ରତ ବୋଲି ଭାବୁଛୁ, ମନୁଷ୍ୟ-ଜୀବନର ଭିତ୍ତି ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରୁଛୁ । ଏହାକୁ ଆମେ ଜଣେ

ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ମାନ ସୂଚକ ଏକ ଅଙ୍ଗ ବୋଲି ଜାଣୁଛୁ । ଏହି ଶରୀର ଶ୍ରମ ମୁକ୍ତ ହେବ, ସୃଜନାତ୍ମକ ହେବ, ମନୁଷ୍ୟ ସେଥିଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ଗର୍ବ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରିବ । ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଲୋକ ରାଷ୍ଟ୍ରଟି ଇହୁଦୀର ଶ୍ରମ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ରହିବ । ଟଙ୍କା ଦେଇ କେହି ଏକ ଲୋକରାଷ୍ଟ୍ର କିଣିଆଣି ପାରିବ ନାହିଁ, ଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟ ହାସଲ କରି ଏହି ଲୋକ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ହାସଲ କରି ହେବନାହିଁ । ଆପଣାର ଉଦ୍ୟମ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ହିଁ ଏହାର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ।" ପୁନଶ୍ଚ, "ମନୁଷ୍ୟମାନେ କେବଳ ଅନ୍ନ ଦ୍ୱାରା ବଞ୍ଚନ୍ତି ବୋଲି ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ନାହିଁ । ଆମେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ନୂତନ ଇହୁଦୀ ସମାଜର ନିର୍ମାଣ କରୁଛୁ ଏବଂ ବହୁବିଧ ଉଚ୍ଚ ବୁଦ୍ଧିଗତ, ବୈଜ୍ଞାନିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ ତଥା କଳାତ୍ମକ ଜୀବନ ମୂଲ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଆମେ ଏହିଭଳି ସମାଜଟିଏ ତିଆରି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛୁ ।"

ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ପରି ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜନସମୂହ ଇତିହାସ ବ୍ୟାପୀ ଏତେ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଭୋଗ କରିନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଆପଣାର ନିଜ ଭୂମିରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଅଗତ୍ୟା କେତେ କେତେ ଦେଶରେ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିଛନ୍ତି, ପ୍ରତିକୂଳ ବହୁ ପରିସ୍ଥିତିରେ କେବଳ ଇହୁଦୀ ହୋଇ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କେତେ ଅପମାନ ଓ ନୃଶଂସତା ସହ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ତଥାପି ଆପଣାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚିତିଟିକୁ ପାସୋରି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ ଦେଶକୁ ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଦେଶର ସମୃଦ୍ଧି, ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରଭୃତି ଯାବତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆପଣାର ବହୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଶେଷ ଅବଦାନ ଦେବାରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରିନାହାନ୍ତି ସତ; ମାତ୍ର ତଥାପି ଆପଣାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚିତିଟିକୁ କେବେ ହେଲେ ଛାଡ଼ିନାହାନ୍ତି । ଏତେ ଏତେ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସତ୍ତ୍ୱେ ଗୋଟିଏ ଜାତି ଯେ ସ୍ୱବିଶ୍ୱାସର ମେରୁଦଣ୍ଡ ଉପରେ ଅଟଳ ପ୍ରତ୍ୟୟ ରଖି ବଞ୍ଚି ରହିପାରେ, ମାନବ ଜାତିର ଇତିହାସରେ ଇହୁଦୀମାନେ ହିଁ ତାହାର ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ଉଦାହରଣ ହୋଇ ରହିଥିବେ । ଗତ ଚାଳିଶିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆପଣାର ଭୂମିଟିଏ ହାସଲ କରି ସେମାନେ ନିଜ ଦେଶଟିକୁ ଯେପରି ଅପୂର୍ବ ସଂକଳ୍ପ ଏବଂ ସନିଷ୍ଠ ଶ୍ରଦ୍ଧାଶୀଳତା ସହିତ ଗଢ଼ି ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଗଢ଼ୁଛନ୍ତି, ସେକଥାଟି ମଧ୍ୟ କାଳ କାଳ ଯାଏ ପୃଥିବୀରେ ସବୁ ଜାତିଙ୍କର ଅନୁକରଣୀୟ ଓ

ଅଭିନବଧର୍ମୀୟ ହୋଇ ରହିବ । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୂମି ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ଥାପନା ହେବାର ବହୁ ଦଶକ ପୂର୍ବରୁ ସେହିଭଳି ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଇଉରୋପରୁ ପୁରୋଗାମୀମାନେ ଆସି ଯେପରି ପାଲେଷ୍ଟାଇନର ଏକାନ୍ତ ପ୍ରତିକୂଳ ଭୂମିଟି ଉପରେ ଏକ ସାମୂହିକ ଭାଗ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଖୁଣ୍ଟମାନ ପୋତିଛନ୍ତି , ତାହା ଆଧୁନିକ ସମାଜ- ଓ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିର୍ମାଣର ବିଶ୍ୱ-ଇତିହାସରେ ଆଗାମୀ ଅନେକ ଦିନ ଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅଭିନବଧର୍ମୀ ଅଧ୍ୟାୟ ହୋଇ ରହିଥିବ । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ମାନବ ହୃଦୟର ଯେଉଁ ସାମୂହିକ ଆକାଙ୍‌କ୍ଷାଟି ଏତେ ଅଳ୍ପ ଅବଧି ଭିତରେ ଏତେ ଏତେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିଛି, ତାହାକୁ ଆମେ କେବଳ ଜାତୀୟବାଦ ବା କେବଳ ଧର୍ମୀୟ ଅନମନୀୟତା ବୋଲି କହି ପାରିବା ନାହିଁ । ତେବେ ଆଉ କ'ଣ ବୋଲି କହିପାରିବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ଆମେ ଇସ୍ରାଏଲର ଅନ୍ତଃପ୍ରାଣଟିକୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ବୁଝିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବା ?

୧୯୪୮ ମସିହା ମେ' ମାସରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ନିଜର ଭୂମି ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲା ଓ ଔପଚାରିକ ଭାବରେ ତାହାରି ବଳରେ ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଜନ୍ମ ଲାଭ କଲା । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଇସ୍ରାଏଲର ଚାରିପଟେ ଥିବା ଦେଶମାନେ ଏହି ଘଟଣାଟିକୁ କୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲେ ନାହିଁ । ଆଜିପରି ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିବେଶୀ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଶାହା, ନବାବ ଓ ଅମୀରମାନେ ଭୂମିଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଆଜିପରି ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଧର୍ମାନ୍ଧତା ହିଁ ସେହି ଭୂମି ଗୁଡ଼ିକରେ ଶାସକମାନଙ୍କ ହାତରେ ସର୍ବପ୍ରଧାନ ଆୟୁଧ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ ଛାଡ଼ି ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଆରବ ସ୍ୱୀକୃତ ନୂତନ ଦେଶଟିର ସୀମା ବାହାରକୁ ପଳାଇଗଲେ । ମାତ୍ର ସମସ୍ତେ ପଳାଇ ଯାଇ ନଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ୱୀକୃତ ସୀମା ଭିତରେ ଅଶୀ ହଜାର ଆରବ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ନାଜରେଥ୍, ଯେଉଁଠାରେ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଶୈଶବ କଟାଇ ଥିଲେ, ସେଠାରେ ପୂରାପୂରି ଆରବମାନେ ହିଁ ରହୁଛନ୍ତି ।

୧୯୬୭ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଚାରିପଟୁ ଘେରି ରହିଥିବା ଆରବ ଶାସକମାନେ ମିଳିତ ଭାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ଓ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର ମଧ୍ୟକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବେ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କଲେ, ସେତେବେଳେ ମାତ୍ର ଛଅଟା ଦିନର ଯୁଦ୍ଧରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକାବେଳେକେ ଜର୍ଡାନ ନଦୀ ଯାଏ ତଡ଼ି ନେଇଥିଲା । ତା’ ପୂର୍ବରୁ ଜେରୁଜେଲମ ସହରର ଅଧେ ଓ ଜର୍ଡାନ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମ ପଟେ ଅବସ୍ଥିତ ଭୂଖଣ୍ଡର ଫଡ଼ାଏ ଜର୍ଡାନ ଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ୧୯୬୭ ଅଧାରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ଇସ୍ରାଏଲର ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ହୋଇ ରହିଛି । ୧୯୭୩ ମସିହାରେ ମିଶରର ତତ୍କାଳୀନଶାସକ ଅବ୍ଦୁଲ ଗାମେଲ ନାସେର୍ ସେହିପରି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଦକ୍ଷିଣ ପଟୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଇସ୍ରାଏଲରସେନା ସେମାନଙ୍କୁ ହଟାଇ ହଟାଇ ସୁଏଜ୍ କେନାଲର ସେପାଖକୁ ମଧ୍ୟ ମାଡ଼ି ଯାଇ ପାରିଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧ ବିରତି ପରେ ଯେଉଁ ରାଜିନାମା ହେଲା, ସେଥିରେ ଇସ୍ରାଏଲ ସରକାର ଅବଶ୍ୟ ରାଜି ହୋଇ ପୂର୍ବ ସୀମାକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ଆମେରିକା ସରକାରଙ୍କର ମଧ୍ୟସ୍ଥତାରେ ଯେଉଁ ଚୁକ୍ତି ହୋଇଛି, ତାହା ଫଳରେ କେବଳ ମିଶର ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଅନ୍ୟ ଆରବ ଦେଶମାନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆଦୌ ଅଛି ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରୁନାହାନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ଥାପନା ପରେ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶରୁ ଇହୁଦୀମାନେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ଅଶୀଟି ଦେଶରୁ ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ଆପଣାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିଟିକୁ ଫେରି ଆସି ପାରିଲେ । ୧୯୪୮ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଧାନତଃ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ହିଁ ପୁରୋଗାମୀରୂପେ ଇହୁଦୀମାନେ ଆସିଥିଲେ । ପୁନର୍ବାର ନିଜର ମୂଳ ଭୂଖଣ୍ଡଟିରେ ସମ୍ମିଳିତ ହେବାର ସ୍ୱପ୍ନ ପ୍ରକୃତରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ଦେଖିଥିଲେ । ଏକ ଜାତି ସମୂହ ହିସାବରେ ସେମାନେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହିଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ଥାପନା ପରେ ପ୍ରତିବେଶୀ ଆରବ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀମାନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ତା’ପରେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଆସିଲେ । ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରୁ ଆସିଲେ । ଭାରତବର୍ଷରୁ ଗଲେ ।

ଜାପାନରୁ ବି ଗଲେ । ସେତେବେଳେ ରୁଷିଆରେ ଷ୍ଟାଲିନ୍ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ରୁଷିଆ ଛାଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବାକୁ ଷ୍ଟାଲିନ୍ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଉନଥିଲେ । ଏହା ଫଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମଗ୍ର ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯେତିକି ଇହୁଦୀ ଅଛନ୍ତି, ସୋଭିଏଟ୍ ରୁଷିଆରେ ପ୍ରାୟ ସେତିକି ଇହୁଦୀ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ରୁଷିଆକୁ ଗୋର୍ବାଚେଭ୍‌ଙ୍କର ଆଗମନ ପରେ ଏହି କଟକଣାରେ କିଛି କୋହଳ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ରୁଷିଆରୁ ହଜାରେ ଦୁଇ ହଜାର ଇହୁଦୀ ଆସି ଇସ୍ରାଏଲରେ ପହଞ୍ଚୁଛନ୍ତି । ଏଥିଓପିଆରୁ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇହୁଦୀ ଆସୁଛନ୍ତି । ବିଗତ ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶି ବର୍ଷ ହେଲା ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜୀବନର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ନିଶ୍ଚୟତାଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଗୋଟିଏ ସମୂହରେ ପରିଣତ କରିବାର ଏକ ଅଭିନବ ପ୍ରୟୋଗ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଏକାଧିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅନନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ । ଏହି କାରଣରୁ ହିଁ ଏତେବିକଟେ ଓ ଏତେ ଅଳ୍ପଜନର ଦେଶଟିଏ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲ ନିର୍ମୀୟମାଣ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ମୁଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆକର୍ଷଣ କରିପାରୁଛି, ମାନବୀୟ ଉଦ୍ୟମର ଇତିହାସରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ବିସ୍ମୟ ପରି ହୋଇ ରହିଛି ।

ନିଜର ମୂଳ ଭୂମିରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଇହୁଦୀମାନେ ପରସ୍ପର ବିଚ୍ୟୁତ ଭାବରେ ପୃଥିବୀର କେତେ କେତେ ଦେଶରେ ବାସ କରି ଆସୁଥିଲେ । ଯିଏ ଯେଉଁ ଦେଶରେ ଥିଲେ, ସେହି ଦେଶର ପରମ୍ପରାକୁ ଆଦରି ନେଇ ସାରିଥିଲେ । ସେହି ଦେଶର ଭାଷାକୁ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଭାଷା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କର ଆଉ ଅନ୍ୟ ଗତି ନଥିଲା । କେବଳ ଆପଣାର ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ବା 'ତୋରା' ପଢ଼ିବା ଲାଗି କେତେ ଜଣଙ୍କୁ ଯାହା ତଥାପି ହିବ୍ରୁ ଶିଖିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା, ସେତିକି । ଠାଏ ଠାଏ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଖେଚଡ଼ି ଭାଷାର ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ୟିଡ଼ିଶ୍ । ମଧ୍ୟ-ଇଉରୋପରେ ପ୍ରଭୂତ ସଂଖ୍ୟାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ କାଳକ୍ରମେ ଏହି ନାମରେ ଯେଉଁ ମିଶ୍ରିତ ଭାଷାଟିକୁ ଗଠନ କରି ଆଣିଥିଲେ, ତାହା ଜର୍ମାନ, ହିବ୍ରୁ ଓ ପୋଲିଶ୍ (ପୋଲାଣ୍ଡର ଭାଷା)ର ଏକ ବହୁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ମିଶ୍ରଣ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ଏକଦା ଏହି ଭାଷାରେ କିଛି ଲିଖିତ ସାହିତ୍ୟର ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଇଉରୋପରୁ ସେହି ପ୍ରଥମ ମୁଠ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ଇହୁଦୀ

ମାନେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଆସିଥିଲେ, ସେମାନେ ଏହି ୟିଡ୍ଡିଶ୍‌ରୁ ମାଧ୍ୟମରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ହଜାର ହଜାର ଅଭିବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମିଳିବେ, ଯେଉଁମାନେ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ୟିଡ୍ଡିଶ୍ ଭାଷାକୁ ସ୍ମରଣ ରଖି ଛନ୍ତି । ଜର୍ମାନ ଭାଷାରେ ଉତ୍ତମ ପ୍ରବେଶ ରହିଥିଲେ ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଏହି ୟିଡ୍ଡିଶ୍ ଭାଷା ବୁଝିବାରେ ସେପରି କିଛି କଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ନବାଗତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଆପଣାର ମୂଳଦେଶକୁ ଫେରି ଆସୁଥିବାର ଉତ୍ସାହଟି ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଏକସଙ୍ଗେ ବାନ୍ଧି ରଖିବାଭଳି ଡୋରଟିଏ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର, ସେତିକିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସମୂହ ବୋଲି ଚିହ୍ନିବା ଲାଗି ଆଦୌ ଆଉ କିଛି ହେଲେ ନଥିଲା । ସେମାନେ ସଭ୍ୟତାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରୁ ଆସିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ରହି ଆସିଥିବା ହେତୁ ସେମାନଙ୍କ ଦେହର ରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଇଉରୋପରୁ ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ଥିଲେ, ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ଦ୍ୱାରା ମଣ୍ଡିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ଇଉରୋପୀୟ ବହୁ ସଂସ୍କାର ତଥା ଅପସଂସ୍କାର ଦ୍ୱାରା ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ଆସିଥିବାରୁ ଜୀବନ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ମଧ୍ୟ ଏକ ତଦନୁରୂପ ପ୍ରକାରର ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏକ ଆଦର୍ଶ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ପୁରୋଗାମୀ ହିସାବରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌କୁ ଆସିଥିଲେ । ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ନାମକ ଭୌଗଳିକ ଭୂମିକୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଇସ୍ରାଏଲରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରାଇଦେବାର ଏକ ସଚେତନ ସଂକଳ୍ପ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରି ରଖିଥିଲା । ସେମାନେ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିର ମୁକାବିଲା କରିବା ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ମାତ୍ର ୧୯୪୭ ପରେ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ପରେ ଯେଉଁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଇସ୍ରାଏଲ ଅଣାଗଲା, ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସ ଦ୍ୱାରା ଟାଣି ହୋଇ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ନିରକ୍ଷର ଥିଲେ । ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ ବା ବିଜ୍ଞାନର କଡ଼ ମାଡ଼ି ନଥିଲେ । ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦରିଦ୍ର ଥିଲେ । ସର୍ବୋପରି ଭାଗ୍ୟବାଦୀ ଥିଲେ । ମଣିଷ ଯେ ଆପଣାର ନିଜ ସଂକଳ୍ପ ତଥା ସାମର୍ଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା, ସମ୍ମିଳିତ ସହଯୋଗ ଦ୍ୱାରା

ଆପଣା ଲାଗି ଏକ ନୂତନ ଭାଗ୍ୟର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇ ପାରିବ, ଏହି କାଠର ଯାବତୀୟ ବିଶ୍ୱାସଠାରୁ ସେମାନେ ବହୁ ଦୂରରେ ରହିଥିଲେ ।

ପୁନଶ୍ଚ, ଯେଉଁ ଦେଶଟିର ଆକର୍ଷଣରେ ଏତେ ଆଶା ଓ ଏତେ ବିଶ୍ୱାସ ନେଇ ସେମାନେ ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ଦେଶର ଅଧେ ବା ଅଧିକରୁ ବେଶୀ ପଥୁରି ମରୁଭୂମି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଇହୁଦି ଏହି ଭୂମିଟି ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିମୁଖ ଥିଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଆରବ କୃଷକମାନେ କାଳ କାଳରୁ ଏଠି ଯେଉଁ ମାଟିକୁ କାମୁଡ଼ି ପଡ଼ି ରହିଥିଲେ, ସେହି ମାଟି ହୁଏତ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ଅର୍ଦ୍ଧ ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ଦଶରଥ ଅମଳର ସେହି ପୁରାତନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିମୁଖ ପଦ୍ଧତିରେ ଯାବତୀୟ କୃଷି କରା ଯାଉଥିଲା । ଜମିର ମାଲିକ ଏଫେଣ୍ଡିମାନେ ଦୂରରେ ସହରରେ ରହୁଥିଲେ, ସେହିମାନଙ୍କ ଜମିରେ ଦରିଦ୍ର ଅଳ୍ପ ଭାଗ୍ୟମାନେ କୃଷି ନାମକ କର୍ଷଣ କରି ଭାଗ୍ୟ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଭୂମିକୁ କେବେ ମଣ କରି ହେବ, କେବେ ପୋଷ ମନାଇ ହେବ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏତେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ଗରିବ ଆରବ ପିଲା ପାଠ ପଢ଼ୁ ନଥିଲା, କଣ୍ଟା ବୁଦା ଭିତରେ ବନମାନ ଛେଳି ମେଣ୍ଢା ନେଇ ବୁଲୁଥିଲା । ତା' ଆଲ୍ଲା ତା' ପାଇଁ ଯେଉଁପରି ଜୀବନ ଖଞ୍ଜି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେହିପରି ଜୀବନଟିକୁ ଆଦରି ନେବା ହିଁ ନିୟତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଲାଗି ତା'ର ଯାବତୀୟ ପରିବେଶ ତାକୁ ପିଲା ଦିନରୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥିଲା । ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳରେ ଯାଯାବର ବେଦୁଇନ ମାନେ ରହିଥିଲେ, ସେମାନେ ଅଧା ସଂସାରୀ ଥିଲେ, ଅଧା ଡ଼ାକୁ ଥିଲେ । ଟିକିକ କଥାରେ ସେମାନେ ଛୁରୀ ବା ବନ୍ଧୁକ ଚଳାଇ ଦେଉଥିଲେ, ତାହାହିଁ ମରଦ ପଣିଆର ପ୍ରଧାନ ସନ୍ତକ ଥିଲା ।

ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚ୍ୟରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଦେଖିଲେ ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶ ବୋଲି ଇହୁଦୀମାନେ ଯେତିକି ଭୂମି ପାଇଲେ ତାହା ହେଉଛି ଶହେ ଭାଗରେ ମୋଟେ ଗୋଟିଏ ଭାଗ । ପୃଥିବୀର ଇତିହାସରେ ଏହି ଭୂମିର ଏକଦା ଏକ ବିଶେଷ ଭୂମିକା ରହିଥିଲା । ଏହି ଭୂମିରେ ଏକଦା ଦୁଗ୍ଧ ଏବଂ ମଧୁର ପ୍ରଚୁର ବନ୍ୟା ବହୁଥିଲା ବୋଲି ଧର୍ମପୁସ୍ତକ ବାଇ

ବେଲରେ ଲେଖା ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଯୋଗ୍ୟ, ଉଦ୍ୟମୀ ମଣିଷର ହାତ ବାଜି ପୁଣି କାହିଁକି ଏହି ଭୂମି ଉର୍ବର ଓ ସବୁଜ ହୋଇ ନପାରିବ ? ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ୟମୀ ନେତୃତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଏକଥା ଅବଶ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହେବ । ଏବଂ, ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ବସ୍ତୁତଃ ସେହି ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ୟମୀ ନେତୃତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ତାହାର ଫଳରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ ହେବାର ପ୍ରଥମ ତିନି ଚାରି ଦଶକ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା ସବୁ ଘଟିଲା ଓ ହାସଲ କରାଗଲା, ତଦ୍ୱାରା ମରୁଭୂମିକୁ ନୂଆ କଳେବର ଦେଇ ସେଠାରେ ନୂତନ ଜୀବନ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧିର ଫୁଲ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ଆଧୁନିକ ସମୃଦ୍ଧି ନିର୍ମାଣର ଇତିହାସରେ ସେହି କାହାଣୀଟି ସତେ ଅବା ଯେ କୌଣସି ଉପନ୍ୟାସ ପରି ରୋମାଞ୍ଚକର ମନେ ହୁଏ । ଯୋଗ୍ୟ ନେତୃତ୍ୱ ଯେ କେବଳ ରାଜନୀତି ବା ରାଷ୍ଟ୍ର ଶାସନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମିଳିଲା, ସେ କଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ବରଂ ଏପରି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ରାଜନୀତି ତଥା ରାଷ୍ଟ୍ର ଶାସନର ବାହାରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏପରି ଏକ ନେତୃତ୍ୱ ଦୃଢ଼ମୂଳ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଓ ନୂତନ ନିର୍ମାଣ ସମଗ୍ର ବିପଣିଟିକୁ ପରିଚାଳିତ କରୁଥିଲା, ଯାହାର ପ୍ରଭାବ ରାଜନୀତି ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିର୍ମାଣକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଧ୍ରୁବୋଗାମୀମାନେ ସେଠାରେ ମୂଳଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ରମଶଃ ଗଠନ କରି ଆଣିଥିଲେ । ଦେଶଟିଏ ଉପଲବ୍ଧ ହେଲେ ତାହାକୁ କିପରି ପ୍ରତିମାନମାନ ଦେଇ ଗଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତାହାର ମୋଟାମୋଟି ଗ୍ରୁଞ୍ଚଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ସ୍ୱାଧୀନତାର ପୂର୍ବ ଦଶକ ମାନଙ୍କରେ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ଦେଶର ରାଜନୈତିକ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ନେତୃତ୍ୱ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ହିଁ ସେହି ଗ୍ରୁଞ୍ଚଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲା । ତେଣୁ ରାସ୍ତାଟି ଯେତେ ବନ୍ଧୁର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଚାଲିବାକୁ ସହଜ ଲାଗିଲା । ମାତ୍ର ଚାରିଟା ଦଶକ ମଧ୍ୟରେ ଦେଶର ଭିତର ବାହାର ଯାବତୀୟ ଚେହେରା ପ୍ରକୃତରେ ବଦଳିଯାଇ ପାରିଲା । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ବାହାରୁ ଦେଖୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଲାଗି ସବୁ ସତେ ଅବା ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ପରି ମନେହେଲା, ଆଖି ଆଗରେ ଦେଖୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସହଜରେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ହେଲା ନାହିଁ ।

ଆପଣାର ଭୂମିରୁ କ୍ରୂର ଶାସକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଇହୁଦୀମାନେ ଯେ ପୃଥିବୀର କେତେ କେତେ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଖେଦି ଯାଇଥିଲେ, ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ସାର୍ବଭୌମ ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ଯାଇ ସେହି ସବୁ ଘଟଣାର ହିସାବ ମିଳିଲା । ଆପଣାର ଭାଗ୍ୟ ଲାଗି ସଂସ୍ଥାନଟିଏ ଖୋଜି ଖୋଜି ସେମାନେ ଦେଶରୁ ଦେଶ ହୋଇ ଅରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ଶେଷକୁ ପ୍ରାୟ ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ଯେଉଁ ଦେଶରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ପାରିଥିଲେ, କାଳକ୍ରମେ ସେମାନେ ସେହି ଦେଶର ଅଧିବାସୀ ହୋଇ ରହିଲେ । ଗୋଟାଏ ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମ ସମୂହର ଏହି ଭ୍ରମି ବୁଲିବା ବିଷୟରେ କ୍ରମେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ଘୋଷଣା ପରେ ଦେଶ ତରଫରୁ ଯେତେବେଳେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବରେ ପୃଥିବୀ ବ୍ୟାପୀ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଠାବ କରିବାର ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ଆପଣାର ଭୂମିକୁ ଫେରି ଆସିବାଲାଗି ଆହ୍ୱାନ ଦିଆଗଲା, ସେତେବେଳେ ଯାଇ ତଥ୍ୟର ସୂତ୍ରାଗୁଡ଼ିକ ବାହାରକୁ ବାହାରିଲା । ଜୀବନ ଧରି ଏକ ସମୂହ ଭାବରେ ହୁଏତ କେବଳ ତିଷ୍ଠି ରହିବାର ବ୍ୟାକୁଳତାରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଯେ କେତେକେତେ ଅସହାୟତା ମଧ୍ୟରେ ଶହଶହ ବର୍ଷଧରି ପ୍ରାୟ ନୀରବ ଭାବରେ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଟିପ ଟାଣି କରି ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଆପଣା ଲାଗି ଆଶ୍ରୟଟିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରି ପାରିଛନ୍ତି, ସେକଥାଟି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଇତିହାସକୁ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଅନନ୍ୟ କରି ରଖିଛି ।

ଜାପାନରେ ବାସ କରୁଥିବା ହା-ତା ଗୋଷ୍ଠୀ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଜାପାନକୁ ଆସିଥିବା ଏକ ଇହୁଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀ । ଜାପାନରେ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମର ଆଗମନ ଘଟିବା ପୂର୍ବରୁ ଏମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପ୍ରଥମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜାପାନକୁ ଆସିଥିଲେ । ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ତ ୫୫୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଜାପାନରେ ଆସି ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା । କଥିତ ଅଛି, ଏହି ହା-ତା ଗୋଷ୍ଠୀ ହିଁ ଜାପାନରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ରେଶମଗୃହ ଏବଂ ରେଶମବୟନର ପ୍ରବେଶ ଘଟାଇଥିଲେ । ମଧ୍ୟଯୁଗରେ ସମଗ୍ର

ଏସିଆର ଗ୍ରୀଁ ଗିର ଯେଉଁ ପଥଟି କ୍ରମେ ସିଲ୍କ୍ ରୋଡ଼ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ବାଣିଜ୍ୟ ପଥ ରୂପେ ଇଉରୋପ ଏବଂ ଏସିଆର ପୂର୍ବ ପ୍ରାନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରାଇଥିଲା, ଇହୁଦୀମାନେ ହିଁ ସେହି ପରମ୍ପରାଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଚୀନ କମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅନୁସାରେ ଜାପାନର ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜବଂଶ ଇହୁଦୀ ବଂଶରୁ ସମ୍ଭୂତ ବୋଲି ଅନେକେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ସମ୍ପ୍ରତି ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ଥାପନା ପରେ ହ୍ୱା-ଡ଼ା ଗୋଷ୍ଠୀ ଆପଣାର ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିଟି ସହିତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏକାଧିକ ନିର୍ମାଣ ତଥା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେମାନେ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତରୁଣମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସୁଛନ୍ତି ଓ ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗ ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାଚୀନ ପାଲେଷ୍ଟାଇନରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ସେତେବେଳେ ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀ ଆଖପାଖର ଭୂମିଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଶ୍ୟ ପଳାୟନ କରିଥିବେ । ଏବେ ଆରବ ଦେଶ ୟେମେନ୍, ଇରାକ ଓ ଇରାନରୁ ଯେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ଏହି ସବୁ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ କାଳ ବାସ କରି ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଧର୍ମ ଓ ସାମାଜିକ ସଂସ୍କୃତି ଦ୍ୱାରା ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ ଓ କେତେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ସ୍ଥାନୀୟ ବହୁ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ପ୍ରାୟ ମିଶି ମଧ୍ୟ ଯାଇଥିଲେ । ଆପଣା ସହିତ ସେସବୁ ଐତିହ୍ୟକୁ ସେମାନେ ଏବେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ମଧ୍ୟ ବହନକରି ଆଣିଛନ୍ତି । ସିଲେଇ କାମ, ସୂତା କାମ, କନା ଉପରେ ବହୁ କମନୀୟ ଶୈଳୀରେ କମ ପକାଇବାର ଯାବତୀୟ କାମ, ଏସବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲରେ ୟେମେନ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଅବଦାନ ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଛି । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାର ମରକ୍କୋ, ଆଲ୍‌ଜେରିଆ ଓ ଟିଉନିସିଆରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ସଙ୍ଗୀତର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନୂତନ ଜୀବନ୍ତତା ଏବଂ ଛନ୍ଦୋମୟତାର ପ୍ରବେଶ ଘଟାଇ ଛନ୍ତି । ୧୯୫୩ ମସିହାର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ମୋ'ର ସ୍ପଷ୍ଟ ମନେଅଛି, ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଲୋକେ ଗାଉଥିବା ଗୀତ କାନକୁ ପ୍ରଧାନତଃ ଇଉରୋ

ପ୍ରିୟ ପରି ଲାଗୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲର ଅଧିବାସୀ କହିଲେ ପ୍ରାୟ ଇଉରୋପରୁ ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ହିଁ ବୁଝାଉଥିଲା । ଇଉରୋପୀୟ ଲୋକ ଗୀତ କେତୋଟି ବୋଲିବା ସହିତ ସେମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ଘେଟୋ ଏବଂ ବନ୍ଦୀ ଶାଳାରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଏକଦା ଗାଇଥିବା ସଙ୍ଗୀତଗୁଡ଼ିକର ଭାବବିହ୍ୱଳ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଥିଲେ ସେ ସେଥିରୁ କେତେ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ଇସ୍କୁଲର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବେଶୀକିଛି ଆଦୌ ମାଲୁମ ନଥିଲା । ଏଥର ଇସ୍ରାଏଲରେ ସଙ୍ଗୀତର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକପ୍ରାଣବନ୍ତ ଛନ୍ଦ ସମନ୍ୱୟର ବିପୁଳ ସାଗରସହିତ ଭେଟ ହୋଇଗଲାପରି ଲାଗିଲା । ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରୁ ଆଗତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ହିଁ ଏହି ନୂତନ ସମନ୍ୱୟର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସବୁଠାରୁ ବୃହତ୍ ଭାଗଟି ରହିଛି । ଏବେ ଇସ୍ରାଏଲର ରେଡ଼ିଓ ଦୂରଦର୍ଶନରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କୁଶଳୀ ସଙ୍ଗୀତ-କଳାକାରଙ୍କର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ବହୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ଅଛନ୍ତି । ଉଇରୋପୀୟ ଲୋକଗୀତକୁ ଭୂମି କରି ଆଫ୍ରିକାର ମୁର୍, ବେର୍‌ବେର୍, ଆରବୀ ଓ ଏପରିକି ସ୍ପେନିଶ୍ ଛନ୍ଦସମୃଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ସଙ୍ଗୀତକୁ କିପରି ଏକ ପ୍ରାଣବନ୍ତ ସମନ୍ୱୟରେ ବାନ୍ଧି ଦିଆ ଯାଇପାରେ, ମରକ୍କୋ ଓ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶରୁ ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ସେହି ଅଭିନବ ସମ୍ଭାବନାଟିକୁ ସମ୍ଭବ କରି ପାରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାଚୀନ ଆସିରିଆ (ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ମେସୋପୋଟାମିଆ ଓ ଏବର ଇରାକ୍)ରୁ ତତ୍କାଳୀନ ଜଣେ ପ୍ରତାପୀ ରାଜ୍ୟଶାସକ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଏକଦା ବିତାଡ଼ିତ କରି ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ସେଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ କୁଆଡ଼େ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ରହିଲେ, ସେହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ନିରୂପଣ କରିବା ଲାଗି ଏବେ ଇସ୍ରାଏଲ ତରଫରୁ ତଦ୍‌ବିତ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଅନୁମିତ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଉଛି । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଦଳ ଗବେଷଣା ଏବଂ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ଏବେ ଅନୁମାନ କରି କହୁଛି ଯେ, ଆଧୁନିକ ଆଫଗାନିସ୍ଥାନ ଏବଂ ପାକିସ୍ଥାନ୍‌ର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ଯେଉଁ ଉପଜାତିମାନେ ବାସ କରି ଆସୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସେହି ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଇହୁଦୀ ଥିଲେ ଓ ସେତେ

ବେବିଲ ଆସିରିଆରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଏଣେ ପଳାଇ ଆସିଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ଏବଂ ଧର୍ମୀୟ ଆଚରଣରେ ଏକାଧିକ ଇହୁଦୀ ଅବଶେଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ରହିଛି । ସେମାନେ ନିଜକୁ ଆଫଗାନିସ୍ତାନ ବା ପାକିସ୍ତାନ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଜୀବନଗତ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ କରି ପାରିନାହାନ୍ତି । ଉଭୟ ଭାରତ ବର୍ଷ ଓ ଆଫଗାନିସ୍ତାନ୍ ଉପରେ ଶାସନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସରକାର ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କୁ କାବୁ କରି ପାରିନଥିଲେ ଓ ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ଅଧାସ୍ୱାଧୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିବା ଲାଗି ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ।

ଏମାନଙ୍କୁ ଏବେ ସମଗ୍ର ଭାବରେ ଅଫ୍ରିଦି ଜାତି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଇହୁଦୀ ନେତା ଏଫ୍ରାଇମ୍‌ଙ୍କର ବଂଶଜ । ପୁରାତନ ଉଲ୍ଲେଖଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱରେ ଆସିରିଆରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଇହୁଦୀମାନେ ଅନ୍ୟତ୍ର ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏଫ୍ରାଇମ୍ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟବହୃତ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନାମରୁ ସେମାନଙ୍କର ଇହୁଦୀ-ଉତ୍ସର ସୂଚନା ମିଳିଥାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ; ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ନାଆଁ ହେଉଛି ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଖାଁ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଖୋଦିତ ଲିପିମାଳା ସହିତ ଏପରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରସ୍ତର ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରୁ କି ଇହୁଦୀମାନେ ବିଗତ ୧୫୪୦ ବର୍ଷ ହେଲା ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ସଙ୍କେତ ମିଳିଯାଉଛି । ସେଠାରେ ଲୋକ ମୁଖରରେ କଥିତ ପୁସ୍ତୁ ଭାଷା ସହିତ ଇହୁଦୀଭାଷା ହିବ୍ରୁରେ କେତେକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସହର ପେଶାଓ୍ୱାରର ନାମ ପ୍ରଥମ କାଳର ପେଦ୍-ହିବୁର୍ ଶବ୍ଦରୁ ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୋଇ ଆସିଛି ବୋଲି ଗବେଷକମାନେ ଅନୁମାନ କରୁଛନ୍ତି । ଆଫଗାନିସ୍ତାନର ରାଜବଂଶ ମଧ୍ୟ ମୂଳତଃ ଇହୁଦୀ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ଏହି ରାଜାମାନେ ଆପଣାର ବଂଶବୃକ୍ଷରେ ସିଧା ଜେରୁଜେଲମଠାରୁ ହିଁ ଆପଣାର ମୂଳ ଦର୍ଶାଇ ଥାଆନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ସୀମାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ ଖାଁ ଅବଦୁଲ୍ ଗଫର୍ ଖାଁଙ୍କ କଥା ତତ୍ତ୍-

ଷଣାର ମନେ ପଡ଼ିଯିବ । ଖାଁ ମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଆପଣାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରମ୍ପରାର ପଠାଣ । ସ୍ଥାନୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ପଠାଣମାନଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଇତିହାସ ରହିଛି । ଗଫର୍‌ଖାଁଙ୍କର ନିଜ ଗାଆଁଟିର ନାମ ହେଉଛି ଉତ୍ମନ୍-ଜାଇ । ସେଠାରେ ଏକାଧିକ ଗାଆଁର ନାମରେ ଶେଷକୁ ଜାଇ, ଲଙ୍ଗ୍ ଉ ପରି ଯୋଡ଼ା ହୋଇଛି । ଗବେଷକ ମାନଙ୍କର ମତରେ ଏଥିରୁ ମଧ୍ୟ ସେଠା ଅଧିବାସୀମାନେ ମୂଳତଃ ଇହୁଦୀ ବୋଲି ସୂଚିତ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଆଫଗାନ-ସ୍ଥାନ ଓ ପାକିସ୍ଥାନର ରାଜନୀତିରେ ମଧ୍ୟ ପାଖ୍‌ତୁନ୍ ମାନଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ଏମାନେ ପାକିସ୍ଥାନ୍‌ର ପ୍ରାୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା କାଳରୁ ନିଜପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ଦାବୀ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ପାଖ୍‌ତୁନିସ୍ଥାନ୍‌ର ଦାବୀ ପଛରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶତଃ ହେଉଛି ପ୍ରେରଣାଟି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଛି, ପାଖ୍‌ତୁନ୍-ମାନେ ବହୁକାଳଧରି ଏଥିଲାଗି ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନ ପାକିସ୍ଥାନରେ ସମ୍ଭବତଃ ସେଇଥିପାଇଁ ସୀମାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ ଗଫର୍ ଖାଁ ଓ ବେଲୁଚ ଗାନ୍ଧୀ ସମଦ୍ ଖାଁଙ୍କୁ ବହୁବର୍ଷ ବନ୍ଦୀଶାଳାରେ ଅତିବାହିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଏଠାରେ ଆମେ ହୁଏତ ଆଉରି ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତା କରିପାରିବା । ସୀମାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱରେ ପରିଚାଳିତ 'ଖୁଦାଇ ଖିଦ୍‌ମତ୍‌ଗାର୍' ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଏହି ପାଖ୍‌ତୁନ୍‌ମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଅହିଂସ ସ୍ୱାଧୀନତା-ସଂଗ୍ରାମକୁ ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଥିବା ପଠାଣ-ମାନଙ୍କର ଅବଦାନ ଅତୁଳନୀୟ । ପାଖ୍‌ତୁନ୍ ମାନେ ଭାରତବର୍ଷର କୌଣସି ବିଭାଜନ ଇଚ୍ଛା କରୁନଥିଲେ ଏବଂ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସରକାରଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଏହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଜନମତକୁ ଜାଣିବାର ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଖୁଦାଇ ଖିଦ୍‌ମତ୍‌ଗାର୍ (ଭଗବାନଙ୍କର ସେବକ) ମାନେ ତାହାକୁ ବୟକଟ୍ କରିଥିଲେ । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଆପଣାର ସଂଗ୍ରାମ ବିଧିରେ ଯାହାକୁ ସବଳର ଅହିଂସା ବୋଲି କହୁଥିଲେ, ପାଖ୍‌ତୁନ୍ ମାନେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସାଭାଜନ ମାତ୍ରାରେ ସମ୍ଭବତଃ ତାହାର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲେ । ଦୁର୍ବଳର ଅହିଂସା ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ବେଶୀ ଦୁର୍ବଳ ଓ ଭୀରୁତା ଦ୍ୱାରା ଦୂଷିତ, ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତବର୍ଷରେ ତାଙ୍କର ଅନୁଗାମୀମାନେ ତାହାର ପ୍ରମାଣ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ନବପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆଣି ବସବାସ

କରାଇବାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମୁଖ୍ୟତମ ନିମିତ୍ତ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ନିଜର ପୁରୁଣା ଘରକୁ ଛାଡ଼ି ଦୂର ଇସ୍ରାଏଲଯାଏ ଆସିବା ଓ ଏଠାରେ ଏକାବେଳେକେ ନୂଆ ସଂସ୍ଥାନଟିଏ ସମ୍ଭବ କରାଇବାର ସମ୍ବଳ ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାରୁ ଆସୁଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀଙ୍କ ପାଖରେ ନଥିଲା । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପରେ କୃଷିକୁ ଜୀବିକାରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାଲାଗି ସେମାନେ ଜମି କୁଆଡ଼ୁ ପାଇଥାଆନ୍ତେ ? କୃଷି ସଂସ୍ଥାନଟିଏ ସମ୍ଭବ କରିବାଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ପୁଞ୍ଜି ମଧ୍ୟ କୁଆଡ଼ୁ ପାଇ-ଥାଆନ୍ତେ ? ପ୍ରଧାନତଃ ଆମେରିକାର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଅର୍ଥବାନ୍ ସଂସ୍ଥା ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରୋଧା ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଛି । ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ନୂତନ ବସତି ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣରେ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରାୟ ସବୁଯାକ ମୂଳଧନ ଯୋଗାଇ ଆସିଛି । ବହିରାଗତ ଇହୁଦୀମାନେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆପେ କୌଣସି ଜମି କିଣିନାହାନ୍ତି । ହଁ ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବ ଅଳ୍ପ କେତେ ଇହୁଦୀ ପ୍ରଧାନତଃ ଏହି ପୁଣ୍ୟଭୂମିଟିକୁ ଫେରି ଆସିବାର ଉତ୍ସାହରେ ଆଗ କୃଷିଯୋଗ୍ୟ କିଛି ଜମି କିଣି ଏହି ଦେଶରେ ଆସି ରହିଥିଲେ । ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ଏକ ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସମ୍ଭାବନା ବିଷୟରେ ଆଦୌ କୌଣସି କଳ୍ପନା ହିଁ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ପୃଥିବୀଯାକର ଇହୁଦୀଙ୍କ ଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦିନେ ଏକ ଆପଣା ଆବାସ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ବୋଲି ସ୍ୱପ୍ନରେ ମଧ୍ୟ ଭାବି ନଥିଲେ । ସେମାନେ ନିଜେ ଜମି ଚାଷ କରୁନଥିଲେ । ଆରବ ମୂଲିଆଙ୍କୁ ମଜୁରି ଦେଇ ଜମିରେ ଚାଷ କରାଉଥିଲେ, ଫସଲ ଫଳାଉଥିଲେ ଏବଂ ତାହାରି ଦ୍ୱାରା ଆପଣାର ଜୀବନନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ହୋଇ ରହିଥିବା ପୁଣ୍ୟଭୂମିରେ ନିଜର ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଏକ ପରମ ତୃପ୍ତି ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର, 'ପୃଥିବୀଯାକର ଇହୁଦୀ ଆପଣାର ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିକୁ ଆସ' (Ingathering of the Jews) ବୋଲି ପ୍ରାୟ ଏକ ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ରୂପେ ଯେତେବେଳ ଆହ୍ୱାନ ଦିଆଗଲା, ସେତେବେଳେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର କେତୋଟି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା ହିଁ ସେଥିଲାଗି ପାଣ୍ଠି ଉଠାଇଲେ ଓ ଜମି କିଣି-

ବାକୁ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲର ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ନିର୍ମାଣରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅବଦାନ ରହିଆସିଛି, ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ଆଗରୁ ଯେପରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଜମିମାଲିକ ଧନୀ ଆରବମାନଙ୍କ ଠାରୁ ହିଁ ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଜମି କିଣୁଥିଲେ । ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ସହରରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ସେହି ସହରରେ ହିଁ କଚେରୀରେ କାଗଜପତ୍ର ସବୁ ଲେଖା ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ସତ୍ତ୍ୱ ବଦଳି ଯାଉଥିଲା । ସେହି ଜମି ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାୟ ବଂଶାନୁକ୍ରମେ ଆବାଦ କରି ଆସିଥିବା ବର୍ଗଚାଷୀ ଚାଷୀମାନେ ତାହାର କୌଣସି ଖବର ହିଁ ପାଉ ନଥିଲେ । ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସତ୍ତ୍ୱ ପାଇଥିବା ସଂସ୍ଥାଠୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇ ନବାଗତ ଇହୁଦୀମାନେ ହଏତ ଦିନେ ହଠାତ୍ ଆସି ଜମି ଉପରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଜମିକୁ ନିଜର ବୋଲି ଦାବୀ କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଆବଶ୍ୟକ କାଗଜପତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ସେମାନେ ଜମି ପାଖରେ କେଉଁଠି ତମ୍ବୁ ପକାଇ ରହୁଥିଲେ ଓ ଜମିରେ କାମ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଉଥିଲେ । ବଳା ହୋଇ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ କ୍ରୋଧ କରି ଜମିଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ବ୍ୟତୀତ ବିଚରା ଦରିଦ୍ର ଆରବ ଚାଷୀର କୌଣସି ଉପାୟ ହିଁ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥାନର ତଲାଶରେ ସପରିବାର ସେଠା ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ସେ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲା । ପରେ, ବହୁବର୍ଷପରେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଏକଦା ନୂଆ କୃଷି ପ୍ରୟୋଗରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ପୁରୋଗାମୀ କୃଷି ବସତିମାନ ପ୍ରଭୂତ ସମ୍ପନ୍ନତା ହାସଲ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ବସତି ପୂର୍ବରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରି ଦିଆଯାଇଥିବା ଦରିଦ୍ର ଆରବ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ସୂତ୍ରରୁ ହେଉ ପଛେ କିଛି ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯାଉ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଇସ୍ରାଏଲର ବସତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିବେଶୀ ଆରବମାନଙ୍କ ସହିତ ସଦ୍‌ଭାବରେ ବାସ କରି ପାରିବେ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହା ଯାଇଥିଲା । ଇସ୍ରାଏଲର ସମାଜ ଓ ଓ ଶାସନ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ବିଧିକୁ ମାନି ଯେତେବେଳେ ଚାଲୁଛି, ସେହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏଭଳି ପଦକ୍ଷେପଟିଏ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉ ବୋଲି ଦେଶର କର୍ତ୍ତା

ମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ସେହି ପରାମର୍ଶ କେହି ଗ୍ରହଣ କଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ସେତେବେଳକୁ ଏତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ପ୍ରତ୍ୟାଶୀ ଅପର ପକ୍ଷର ବଳ ଏତେ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ଯେ, ନ୍ୟାୟକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଚାଲିଗଲେ ମଧ୍ୟ ବଳବାନ୍ ପକ୍ଷର ଶାନ୍ତି ଭଙ୍ଗ ହେବାର ଆଦୌ କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ନଥିଲା ।

ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶ ରୂପେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘରୁ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରି ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ସମୟରେ ସେହି ଭୂମିରେ ଆରବମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କଠାରୁ ତଥାପି ଅଧିକ ଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ନାନା ବାଧ ଆତଙ୍କର ସଙ୍କେତ ବୋଲି ମନେ କରି ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଆରବ ସ୍ୱୀକୃତ ଇସ୍ରାଏଲୀ ସୀମା ଭିତରୁ ଜର୍ଡାନ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମ ଅବବାହିକା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ । ଅନେକେ କହନ୍ତି ଯେ ପଡ଼ୋଶୀ ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ରର କର୍ତ୍ତାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକୃତ ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ଛାଡ଼ି ବାହାରି ଆସିବାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲର ସେନାବାହିନୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବେଶୀ ଆରବ ସେନାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡ ଯୁଦ୍ଧମାନ ଘଟିଥିଲା, ତାହାରି ଉତ୍ତେଜନାରେ ଇହୁଦୀ ସେନା ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଆରବ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ନିକାଲି ବାହାର କରି ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଆଉ ଏକ ଅପବାଦ ରହିଛି । ସ୍ମରଣ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାର ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଏକ ସୁପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ସେନା ମହଜୁଦ ରହିଥିଲା । ପ୍ରଧାନତଃ ସେମାନେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା କରୁ ନଥିବା ଆରବମାନଙ୍କର ଲୁଚି ଛପି ଆକ୍ରମଣରୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ହିଁ ଏହି ସେନାର ନିର୍ମାଣ ହୋଇ ଥିଲା । ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସରକାରଟିଏ ନଥାଇ ସୁପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ସୈନ୍ୟବାହିନୀଟିଏ ରହିଥିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ପୃଥିବୀର ଇତିହାସରେ ଇସ୍ରାଏଲ ସମ୍ଭବତଃ ଏକମାତ୍ର ନମୁନା ହୋଇ ରହିଥିବ । ଇହୁଦୀ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥାର ସମ୍ବଳ ଓ ସମର୍ଥନରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନର ପୁରୋଗାମୀ ଇହୁଦୀ ନେତୃତ୍ୱର ସକ୍ରିୟ ସାହଚର୍ଯ୍ୟରେ ଏହି ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀର ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିଲା । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଶାଖାକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ସୁଦକ୍ଷ ଓ ସୁପ୍ରଶିକ୍ଷିତ କରି ଗଢା ଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ

ପାଲ୍‌ମାଖ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ଆତ୍ମ ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରଥମ କାଳରେ ଏହି ପାଲ୍‌ମାଖ୍ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ତା'ର ପ୍ରତିବେଶୀ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିଜୟୀ କରାଇଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସବଦା ଅଗ୍ରଭାଗରେ ରହି ଆସିଛି ।

ଆରବମାନେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଛାଡ଼ି ପଳାଇବା ଫଳରେ ସେଠାରେ ଇହୁଦୀମାନେ କିଞ୍ଚିତ ଅଧିକ ବୋଲି ଦେଖାଗଲେ ସତ, ମାତ୍ର ତୁଳନାତ୍ମକ ଅନୁପାତରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟାରେ ସେପରି ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନଥିଲା । ତେଣୁ ଏକ ଦେଶ ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଯିବା ପରେ ସରକାରୀ ତଥା ବେସରକାରୀ ଇହୁଦୀ ନେତୃତ୍ୱ ଚେଷ୍ଟା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା, କିପରି ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଇହୁଦୀ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ଶୀଘ୍ର ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ, ସେମାନେ ଇସ୍ରାଏଲର ନୂତନ ନାଗରିକ ରୂପେ ଗଣା ହେବେ ଏବଂ ଏଠାରେ ତଥାପି ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଧିକ ହୋଇଯାଇ ପାରିବେ । ଇଉରୋପର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଯେଉଁ ଇହୁଦୀମାନେ ଆସିବାର କଥା, ସେମାନେ ତ ଆପଣା ମନକୁ ଆସୁଥିଲେ । ନାତ୍‌ସୀ ଶାସନ ଓ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଯେଉଁ ବୀଭତ୍ସ ମାରଣଲୀଳା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହାର ବିବରଣୀ କ୍ରମେ ଲୋକଗୋଚରକୁ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇଉରୋପୀୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ବିଶେଷ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇ ଦେବାର ଆଦୌ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ମୂଳତଃ ସେହିସବୁ ନାରକୀୟ ଘଟଣାରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ହିଁ ତ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ଇହୁଦୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜଲାଗି ଏକ ଭୂମି ପାଆନ୍ତୁ ବୋଲି ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଗି ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥାମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ଏସିଆ ଏବଂ ଆଫ୍ରିକାରୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ନୂତନ ଭୂମିକୁ ହକାରି ଆଣିବା ଲାଗି ଉତ୍ସାହିତ ଉଦ୍ୟମମାନ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲେ । ଅଧିକ ସୁବିଧାଜନକ ହୋଇଥାନ୍ତା, ଯଦି ସବାଆଗ ଇଉରୋପୀୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଅଣାଯିବାର ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥାନ୍ତା । ସେଥିଲାଗି ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ମଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କରି

ଯାଇଥାନ୍ତା । ସେବେବେଳେ ତ ଷ୍ଟାଲିନ୍ ମିତ୍ର ପକ୍ଷର ବ୍ୟୂହ ଭିତରେ ରହି ଥିଲେ । ରୁଷିଆରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇଚ୍ଛୁକ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବାର ଅନୁମତିପତ୍ର ଦେବାଲାଗି ତାଙ୍କୁ ହୁଏତ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ।

ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶ ଇସ୍ରାଏଲ ଓ ତାହାର ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକର ତରଫରୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବକମାନେ ପ୍ରଥମେ ବିଶେଷ ତାଲିମ ପାଇ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ପଠାଗଲେ । ସେମାନେ ସେସବୁ ଦେଶକୁ ଯିବେ ଓ ସେଠାରେ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ବାସ କରି ଆସୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସେଠା ସଂସାରକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ ନୂଆ ଜାଗାରୁ ସଂସାରଟିଏ ଗଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବେ, ଏହାହିଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବକ ମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ଯଦି ହାତରେ ଆବଶ୍ୟକ ବାଟଖର୍ଚ୍ଚ ନଥିବ, ତେବେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା ସେମାନଙ୍କୁ ବାଟଖର୍ଚ୍ଚ ଯୋଗାଇଦେବ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତ ସେମାନଙ୍କୁ ଜମି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରି ଦିଆଯିବ, ସ୍ଥାୟୀ ସଂସ୍ଥାନଟିଏ ସମ୍ଭବ କରି ଆଣିବା ସକାଶେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରାଥମିକ ପୁଞ୍ଜି ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ, ନିଖୁଣ ଭାବରେ ଏହିସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାହୋଇଥିଲା । ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଏପରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଯେ, ଆଗ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ତରୁଣମାନଙ୍କୁ ଅନୁପ୍ରେରିତ କରି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଅଣାଯିବ । ସେମାନେ ଏଠାକୁ ଆସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣମାନ ପାଇବେ, ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିଖିବେ । ତା'ପରେ ଯାଇ ସେସବୁ ଦେଶରୁ ପରିବାର ଗୁଡ଼ିକୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଅଣାଯିବ । ଇସ୍ରାଏଲର ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୀତିକ ଦଳ ତରଫରୁ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବକ ପଠାଇବାରେ କମ୍ ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ବା ଦେଶର ନିର୍ମାଣ ହେବାର ଯଥେଷ୍ଟ ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ରାଜନୀତିକ ବିଭିନ୍ନ ଦଳର ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ଅନେକ ପୁରୋଗାମୀ ମଧ୍ୟ-ଇଉରୋପରୁ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ କିଛି ରାଜନୀତିକ ମତବାଦରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଯାବତୀୟ ଉଦ୍ୟମ ଓ ଉତ୍ସାହ ପଛରେ ଇହୁଦୀ ଉପାଦାନ ଯେତିକି ରହିଥିଲା, କୌଣସି ଏକ ରାଜନୀତିକ ମତବାଦ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତି ଏବଂ ଆନୁଗତ୍ୟ ମଧ୍ୟପ୍ରାୟ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ରହିଥିଲା । ଏହିଦୁଇଟିଯାକ ଆଗ୍ରହକୁ ଆପଣାର ଧର୍ମପ୍ରତି ଏକ ବିଶେଷ ଆକର୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ସବଳିତ କରି ରଖିଥିଲା ।

ଜେନୋଟିୟାକ ଉପାଦାନ ପରସ୍ପରକୁ ଈନ୍ଧନ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲେ ।

ନବାଗତ ଇହୁଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀମାନେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆପଣାର ଦଳଟି ଆଡ଼କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳମାନେ ଆପଣା ତରଫରୁ ବହୁ ବିଦେଶକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବକ ମାନଙ୍କୁ ପଠାଇ-ଥିଲେ । କିଏ କେତେ ନବାଗତଙ୍କୁ ଆପଣା ଦଳର ଜାଲଭିତରେ ଆଣି ପୂରାଇ ଦେଇପାରିବ, ସେହି ମତଲବରେ ଦକ୍ଷିଣ ଓ ବାମ ଉଭୟ ମାକାର ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଭିତରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଏବଂ ବଳ କଷାକଷି ମଧ୍ୟ ଲାଗି ରହିଥିଲା । ବାମ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ-ବାମ ଏବଂ ଅତି-ବାମ, ଏହିପରି ଦୁଇଟି ଶିବିର ରହିଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ନାନାଭାବେ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆଣି ସେମାନଙ୍କର ବସବାସ କରାଇବାର ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ଦେଶନିର୍ମାଣର ହେଉ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ସାହପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଧିଟିର ଏକ ବିସ୍ମୟକାରୀ କାହାଣୀ ହୋଇ ରହିଛି । ଏଠାରେ ଆମେ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୁ ତାହାର ଅବଧାରଣା କରି-ବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିବା । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ଜଣେ ମେସାୟା ବା ପରିତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ହେବ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଆହ୍ୱାନରେ ପୃଥିବୀସାରା ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ପୁନର୍ବାର ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ପବିତ୍ର ଭୂମିରେଯାଇ ଏକତ୍ର ହେବେ, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଏହି ପାରମ୍ପରିକ ବିଶ୍ୱାସଟି ସମ୍ଭ-ବତଃ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକଶକ୍ତିଶାଳୀ ଉତ୍ପ୍ରେରକ ରୂପେ ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରଭୂତ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଷଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜେରୁଜେଲମ୍‌ରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମନ୍ଦିରଟିକୁ ଯେତେବେଳେ ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେତେ-ବେଳେ ଅନେକ ଇହୁଦୀ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରୁ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାକୁ ପଳାଇ ଯାଇ-ଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ କାରିଗର ଓ ବ୍ୟବସାୟୀ ହିସାବରେ ଆପଣାର ଜୀବନନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ । ଟଙ୍କା ପଇସା କରଜ ବି ଦେଉଥିଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଭୂମଧ୍ୟସାଗରୀୟ ଫଳ ଡ଼ିମିରି ଓ ଖଜୁରିରୁ ମଦ ତିଆରି କରି ସେମାନେ ନିଜ ବ୍ୟବହାରରୁ ବଳକା ହେଲେ ଅବୈଧ ଭାବରେ ସ୍ଥାନୀୟ ମୁସଲମାନ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୀ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଜମି ବିକ୍ରୀ କରିବା ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ତେଣୁ ସେମାନେ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଜୀବନନିର୍ବାହ କରିବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । ପରିବାରରେ ଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ

ଲୋକମାନେ ରାନ୍ଧୁଥିଲେ, ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ବେଳେବେଳେ ନିଜର ସ୍ୱାମୀମାନଙ୍କୁ ଜୋତାତିଆରି ଓ ଦର୍ଜିକାମରେ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଲୁଗା ବୁଣିବାରେ ଚଳନ ପଡୁଥିଲା । କେବଳ ପାଣି ଆଣିବାକୁ ଯିବା ବ୍ୟତୀତ ଜନାନାମାନଙ୍କ ଲାଗି ବାହାରକୁ ଯିବାର ପ୍ରାୟ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅବକାଶ ନଥିଲା । ପାଣି ଆଣିବାର କୂଅ ବା ତଉଲ୍ଲି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ଘରଠାରୁ ବହୁତ ଦୂରରେ ଥିଲା । ତେଣୁ ଅନେକ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୁଇତ ଘଣ୍ଟାଏ କାଳ ଚାଲିଚାଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ସେମାନେ ହାଟବଜାରକୁ ଯିବାର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନଥିଲା । ବିବାହିତା ନାରୀମାନେ ଆପଣାର ମୁଣ୍ଡକୁ ବୁର୍ଖାଦ୍ୱାରା ଘୋଡ଼ାଇ ରଖୁଥିଲେ ।

ପୁରୁଷମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମୟରେ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଗୀତଗାଇବା ଏକାନ୍ତ ନିଷିଦ୍ଧ ଥିଲା । ପୁଅମାନେ ସାଧାରଣତଃ ସତରରୁ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଓ ଝିଅମାନେ ସାତରୁ ଆଠବର୍ଷ ଭିତରେ ବାହା ହୋଇ ପାରୁଥିଲେ । ହଁ, ସନ୍ଥମାନଙ୍କର କବରସ୍ଥଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟେ ତୀର୍ଥ କରି ଯାଇ ପାରୁଥିଲେ । ସନ୍ଥମାନଙ୍କର ସମାଧି ଉପରେ ନିର୍ମିତ ଏହିସବୁ ପବିତ୍ର ମନ୍ଦିର ମୁସଲମାନ ଓ ଇହୁଦୀ ଉଭୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତୀର୍ଥସ୍ଥାନ ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗାଆଁରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଧର୍ମମନ୍ଦିର ବା ସିନାଗ୍‌ଗ୍ ରହିଥିଲା । ମଙ୍ଗଳ-ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କରେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ହୁଳହୁଳି ଦେଇ ପାରୁଥିଲେ । ଇହୁଦୀମାନେ ଅନ୍ୟଧର୍ମୀ ଜମି ମାଲିକ ମାନଙ୍କର ଜମିରେ ମୂଲିଆ ହୋଇ କାମ କରି ପାରୁଥିଲେ ଓ ଫସଲରୁ ଏକ ଭାଗ ପାଇ ପାରୁଥିଲେ । ମୁଦ୍ରାର ପ୍ରଚଳନ ପ୍ରାୟ ନଥିଲା, ବିନିମୟ-ରୀତିରେ ଅଧିକାଂଶ କାରବାର ଚାଲୁଥିଲା । ଆପଣାର ହାତତିଆରି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳ ଦେଇ ଇହୁଦୀମାନେ ଝୁଡ଼ିରେ ଝୁଡ଼ିଏ ଅଣ୍ଡା, ମାଳେ କୁକୁଡ଼ା ବା ବସ୍ତାରେ ବସ୍ତାଏ ଶସ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପାଇ ପାରୁଥିଲେ । ଫଳ ଏତେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ମିଳିଯାଉଥିଲା ଯେ, ତାକୁ କେହି କେବେ କିଣୁନଥିଲେ । ତାହା ମାଗିଲେ ମିଳି ଯାଉଥିଲା । ସେହିପରି ଖାଇବା ଲୁଣ ମଧ୍ୟ ମିଳି ଯାଉଥିଲା । ପାଖରେ ପାହାଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୁଣିର ଖଣି ରହିଥିଲା ।

ବହୁଯୁଗ ଧରି ଏହିପରି ଏକ ଜୀବନ ଯାପନ କରି ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବାର ସମ୍ଭାବନା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ନୂତନ ଭାଗ୍ୟୋଦୟର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଆଣି ଦେଇଥିଲା । ସତେଅବା ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଆସିଥିବା ପରିତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଆହ୍ୱାନ ପାଇ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ଥଇଥାନ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ରହିବା ନିମନ୍ତେ ଘର ମିଳିଲା, ଏକ ନୂତନ ଜୀବନର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇ ପାରିବା ନିମନ୍ତେ କିଛି ଧନ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା । ପ୍ରଥମେ ସେମାନେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଘରମାନଙ୍କରେ ଯାଇରହିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଦେଶର ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦାରୂପେ ଆବଶ୍ୟକ ମାର୍ଗରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ କରି ନେବାକୁ ଅଚିରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଯେଉଁ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ପୃଷ୍ଠପୋଷକତାରେ ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରୁ ଏହି ନୂତନ ଦେଶକୁ ଆସିଥିଲେ, ସେହି ଦଳଗୁଡ଼ିକ ତରଫରୁ ହିଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ହଁ, ଜଣେ ଦୋଭାଷିଆ ବି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଆସିଲେ, ସିଏ କି ସାତବର୍ଷ ଆଗରୁ ମରକ୍କୋରୁ ଏଠାକୁ ଆସି ସାରିଥିଲେ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲର ନୂଆ ଭାଷା ହିବ୍ରୁ ଶିକ୍ଷା କରି ସାରିଥିଲେ । ଏହି ନବାଗତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଗଛ ଲଗାଇବା କାମରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଗଲା । ଦିନ ହାରରେ ମଜୁରି ଦିଆ ନଯାଇ କିଏ କେତେ କାମ କରିପାରିଲା, ଏମାନଙ୍କୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ମଜୁରି ମିଳିଲା । ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରେ ସବୁଦା ଦିନହାରରେ ମଜୁରି ନେଇ ଆସିଥିଲେ । ବେଶୀ ବା କମ୍ କରିବା ଉପରେ ମଜୁରି ମିଳିବାର ପ୍ରଥାଟି ସହିତ ଆଦୌ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନଥିଲେ । ତେଣୁ ସତେଅବା ଧରା ପଡ଼ିଯିବେ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ କଲେ ।

ନୂତନ ରୀତିଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରି ସେମାନେ ଧର୍ମଘଟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ନାନା ଭାବରେ ବୁଝାଶୁଝା କରି ଆଗ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକଙ୍କୁ ରାଜି କରାଯାଇ ପାରିଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି କଲେ ଯେ ଠାକୁଆ ନହୋଇ ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ କାମ କରି ପାରିଲେ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରକୃତରେ ଅଧିକ ରୋଜଗାର କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରୁଛି । ଅସଲ ସମାଧାନଟି ଏହାଦ୍ୱାରା ହୋଇଗଲା । ଅସ୍ଥାୟୀ ଡେରାଗୁଡ଼ିକରୁ କିଛିଦିନ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନୂଆ ବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ନିଆଗଲା । ସରକାର ଏବଂ

ଉପରର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକାରୀ ସଂସ୍ଥାମାନେ ଠିକ୍ କରି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ନବାଗତ ଏମାନଙ୍କୁ ସମବାୟ ଭିତରେ ଚଳୁଥିବା ବସତି ହିସାବ ରେ କ୍ରମଶଃ ଗଢି ଅଣାଯିବ । ଏଥିଲାଗି ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମୀଗୁରୁମାନଙ୍କର ପରିଚାଳନାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଣି କରି ଅଣାଯିବ । ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଝା ଜମି ଯେଝାର ହୋଇ ରହିବ । ମାତ୍ର କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ଉତ୍ପାଦନ ତଥା କ୍ରୟବିକ୍ରୟର ଯାବତୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା କୋଠରେ ରହିବ । ଏହି ନୂଆ ରାଜନୈତିକ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍କୁଲରେ ମଣି ହେବାକୁ ବିଚରା ନବାଗତମାନଙ୍କୁ କମ୍ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିନଥିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ନୂତନ ଜୀବନଧାରାରେ ମଣି କରିବାକୁ, ସର୍ବୋପରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ଭିତରେ ତାଲିମ ଦେଇ ମଣି କରି ଆଣିବାକୁ ବିଚରା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ-କର୍ମୀଗୁରୁ ଅଥବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କମ୍ ଆୟାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିନଥିବ । ବାହାରୁ ଯେଉଁମାନେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସେନାବିଭାଗର ଜଣେ କର୍ମୀଗୁରୁ ଥିଲେ । ଆରବ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ନୂଆ ବାସିନ୍ଦାମାନେ କିପରି ନିଜର ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ, ସେହିକଥା ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ସିଏ ମୁତୟନ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ବସତିରେ ଯେଉଁ ସମବାୟ ଭଣ୍ଡାରଟି ଖୋଲିବ, ସେଇଟିର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରିବାଲାଗି ଆଉଜଣେ କର୍ମୀଗୁରୁ ଆସିଥିଲେ । ବସତିର ବହୁବିଧ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିବା ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଉପରୁ ଯେଉଁ ଟ୍ରକ୍‌ଟି ମିଳିଥିଲା, ତାକୁ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ଡ୍ରାଇଭର ଆସିଥିଲେ । ଗାଆଁର ତରୁଣମାନଙ୍କୁ(ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଉଭୟଙ୍କୁ ଏକ ନୂତନ ସାମୂହିକ ଜୀବନଧାରାରେ ତାଲିମକରି ଆଣିବାକୁ ଆଉଜଣେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ସଂପୃକ୍ତ ଅଳ୍ପବୟସ୍କମାନଙ୍କୁ ନିର୍ମୀୟମାଣ ଇସ୍ରାଏଲର ଯାବତୀୟ ସ୍ୱପ୍ନ ବିଷୟରେ ଅବହିତ କରାଇବେ, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଇତିହାସ ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇବେ ଏବଂ ଦେଶାତ୍ମବୋଧୀ ସମ୍ମିଳିତ ସଙ୍ଗୀତମାନ ଶିଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରି ରଖିବେ । ଏମାନଂକ ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ତାଲିମ ଦେବାକୁ ଜଣେ ନର୍ସ ବା ଧାତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ।

ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଆଗରୁ ବାସ ଘର ତିଆରି ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଗୃହଗୁଡ଼ିକରେ ଯାଇ ବାସ କଲେ । ବସତିଟିର ନୂଆ

ଟ୍ରକ୍‌ଟି ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ତାପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମରକ୍କୋରୁ ଏଯାଏ ଆଣିଥିବା ରାଜମାତଙ୍କ ଦଳରୁ ଜଣେ ତରୁଣୀ ଶିକ୍ଷକ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସିଏ ନୂଆ ବସତିର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଇସ୍କୁଲ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଓ ବୟସ୍କମାନଙ୍କୁ ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ । ପିଲାମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଗାଆଁରେ ଗଛ ଲଗାଇଲେ, ଗଛଗୁଡ଼ିକ ସରକାରୀ କୃଷି ବିଭାଗ ତରଫରୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ବସତିର ଜିନିଷ ବୁହାଇବା କାମରେ ଲଗିବାକୁ ପଠା ଯାଇଥିବା ଖଚରଟିକୁ ଖୁଆଇବା ଏବଂ କୋଠ ଖର୍ଚ୍ଚର ହିସାବ ରଖିବା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏହିସବୁ ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୋଇସିବା ପରେ ଯେଉଁଦିନ ବସତିଟିର ଅଭିପ୍ରେତ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରକ୍‌ରେ ବୋଝାଇ କରି ସେଠାକୁ ଅଣାଗଲା, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଟ୍ରକ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ । ଜାଗାଟିର ସବୁକିଛି ସେମାନଙ୍କୁ ଅପନ୍ତରା ପରି ଲଗିଥିବ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ କାହିଁକି ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ଅଣାଗଲା ବୋଲି ସେମାନେ ହୁଏତ ଭାରି ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଯାଇଥିବେ । ପୁନର୍ବାର ବହୁପ୍ରକାରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରକ୍ ଉପରୁ ତଳକୁ ଅଣାଗଲା । ତାପରେ ଲଟେରିପକାଇ ପରିବାର ଅନୁଯାୟୀ ରହିବା ଘରଗୁଡ଼ିକୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଗଲା । ନୂତନ ବସତିଟି କ୍ରମଶଃ ସାମୂହିକ ଉଦ୍ୟମ ଓ ଏକକ ଜୀବନର ନାନା ସକ୍ରିୟତା ଦ୍ୱାରା ମୁଖର ହୋଇ ଉଠିଲା । ସମବାୟ ଭଣ୍ଡାରଟି ଖୋଲିଗଲା । ସଂସାରର ଯାବତୀୟ ଆବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଲାଗି ବସତିରେ ସେହି ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବିପଣି ରହିଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ କେବଳ ପୁରୁଷମାନେ ବିପଣିରୁ ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ଆଣିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରେ ଚଳି ଆସିଥିବା ପରମ୍ପରା ପରି ପର୍ଦ୍ଦାରେ ରହୁଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଦୋକାନକୁ ଜିନିଷ କିଣି ଯିବାପାଇଁ କିଛିଦିନ ସମୟ ଅବଶ୍ୟ ଲାଗିଲା ।

ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ କାମ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା, ଅର୍ଥାତ୍ ପୂର୍ବରୁ ବସତିଟିକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ କାମ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବସତିକୁ ପାଣି ଆସିବ, ସେଥିଲାଗି ମାଟି ଖୋଳି ପାଇପ୍ ବସାଇବାକୁ ହେବ, ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ମଧ୍ୟ ଆସିବ ଓ ସେଥିଲାଗି ମଧ୍ୟ

ଖୁଣ୍ଟ ପ୍ରଭୃତି ପୋତି ଆବଶ୍ୟକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି । ପ୍ରଧାନତଃ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ କରି ତାକୁ ଇସ୍ରାଏଲର ଦେଶ ନିର୍ମାଣରେ ଖରଚ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା ଏହିସବୁ କାମ କରାଉଥିଲା, କାମ ବଦଳରେ ମଜୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଉଥିଲା । ଭାବୀ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କୁ ମଜୁରି ଦିଆଯାଇ ସେହିମାନଙ୍କର ଶ୍ରମରେ ବସତିର ସ୍ଥାୟୀ ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସୋଲେଲ୍ ବୋନେ ନାମକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାତୀୟ ସଂସ୍ଥାର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଏହିସବୁ ଗୃହନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିଲା । ଇସ୍ରାଏଲର ଜାତୀୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ହିଷ୍ଟାଡ୍ରୁତ୍‌ର ଗୃହନିର୍ମାଣ-ବିଭାଗଟିର ନାମ ହେଉଛି ସୋଲେଲ୍ ବୋନେ । ଶ୍ରମକରି ବାସିନ୍ଦାମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ଯେଉଁ ମଜୁରି ପାଉଥିଲେ, ତାହାର ଗୋଟିଏ ଭାଗ ଇହୁଦୀ ଜାତୀୟ ପାଣ୍ଠି ଓ ସେହିଭଳି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଇହୁଦୀ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା ଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ଦେୟ ବାବଦକୁ କଟି ଯାଉଥିଲା । ଜାତୀୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ଏହି ଉପାର୍ଜନରୁ କାଟି ଚାନ୍ଦା ଦେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ଏବଂ ସମବାୟ-ସୂତ୍ରରେ ନିର୍ମିତ ହେଉଥିବା ସେମାନଙ୍କର ଏହି ବସତିର ବନ୍ଧବଧ ବ୍ୟୟକୁ ମେଣ୍ଟାଇବା ବାବଦରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାସିନ୍ଦାକୁ ନିଜ କମାଣିର ଶତକଡ଼ା ପାଞ୍ଚ ଭାଗ ଦେବାକୁ ହେଉଥିଲା । ଗାଆଁରେ ଗୃହନିର୍ମାଣ ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଟ୍ରକ୍‌ଟି ନିଯୋଜିତ ରହିଥିଲା, ତାହାର ବାର ପ୍ରକାରର ଖରଚ ଥିଲା, ଟ୍ରକ୍‌ର ଚାଳକର ମାସିକ ଦରମା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର ଏହି ଶତକଡ଼ା ପାଞ୍ଚ ଅଂଶ ଗ୍ରାମ-ଟିକସକୁ ସେହି ବାବଦରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରା ହେଉଥିଲା । ଗାଆଁ ହେଉଥିବା ଯାବତୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚର ହିସାବ ସିଏ ରଖୁଥିଲେ, ଗ୍ରାମ-ପରିଚାଳନାର ଦପ୍ତରଟି ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ସକଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ପଇସା ଦରକାର ହେଉଥିଲା, ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆହୁରି କେତେ କେତେ ଖରଚ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ସବୁ ଖରଚ ଏହି ଗ୍ରାମ-ଟିକସ ପରିମାଣରୁ ହିଁ ଭରଣା ହେଉଥିଲା ।

ଏହିସବୁ ନୂତନ ଜୀବନଧାରାରେ ଗ୍ରାମବାସୀ କ୍ରମେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ଓ ମଣ ହୋଇ ଆସିଲେ । ସେହିମାନଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ସଂସ୍ଥାନ ନିମନ୍ତେ ଯେ ଏହିସବୁ ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟର ଯୋଜନା ହୋଇଛି, ଏକଥାରେ କ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କର

ପ୍ରତ୍ୟୟ ଆସିଲା । ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ ବଢ଼ିଲା, ସହଯୋଗ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ୍ୟତା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ସଂଶୟ କଟି କଟି ଗଲା । ତେଣୁ, ଉପରୁ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଆସିଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱକୁ କ୍ରମେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଆଣି ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାର ବେଳ ମଧ୍ୟ ଆସିଲା । ତାପରେ କାମ ଚଳାଇବା ପରି ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଜାଣିଥିବା ଜଣେ ବସତି ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ ବସତିର ସମ୍ପାଦକ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଗଲା । ସେନା ବାହିନୀ ତରଫରୁ ସମର୍ଥ ପୁରୁଷ-ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁକ ଚଳାଇବା ଶିକ୍ଷା ଦିଆଗଲା ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭିତରେ ଦୈନିକ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟା ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରିବାର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ବନ୍ଧୁକ ମାରିବା ଶିଖିଯିବା ପରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ରାତିରେ ପାଳି କରି ଆଠ ଘଣ୍ଟା ଲେଖାଏଁ ପହରା ଦେବା କାମରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କରାଗଲା । ଏହି ଆଠ ଘଣ୍ଟା ପହରା କାମ ଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ମଜୁରୀ ମିଳୁଥିଲା । ରାତିରେ ବାକି ଚାରିଘଣ୍ଟା ସମୟ ସେମାନେ କୌଣସି ପାରିଶ୍ରମିକ ନନେଇ ପହରା ଦେଉଥିଲେ, ନିଜ ଗ୍ରାମର ରକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକ ତରଫରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ପୁରୁଣା ଲୁଗାପଟା ଆଣି ଏହି ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ଲାଗି ବାଣ୍ଟି ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ସରକାରୀ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱକୁ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବହନ କରୁଥିଲେ । ଘରମାନ ତିଆରି ହୋଇ ଆସୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା ପରିବାରମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ସକାଶେ ବିଛଣା, ଗଦି ଓ ଖଟସବୁ ଆଣି ଯୋଗାଇ ଦେଲା । ଘରଗୁଡ଼ିକର ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ହତା ଭିତରେ ବଗିଚା ତିଆରି ହେଲା, ପନିପରିବା ଚାଷ କରାଗଲା । କୃଷି ବିଭାଗର ତତ୍ତ୍ୱାବଧ୍ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଆସି ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ ଧରଣର କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ଶିଖାଇଦେଲେ । ତା'ପରେ ଜାତୀୟ ଶ୍ରମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହିଷ୍ଟାଡ୍ରୁତ୍ ତରଫରୁ ଗ୍ରାମର ମହିଳାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ତାଲିମ୍ ଗୃହ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ସେହି ଜାତୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ତାଲିମର ସାଧନ ଏବଂ ଉପକରଣମାନ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଲାଗି କିପରି ପୁଷ୍ଟିଯୁକ୍ତ ସହାୟକ ଖାଦ୍ୟମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ହେବ, ନିଜ ଘରେ ଘରଲୋକେ ଖାଇବା ପାଇଁ ନୂତନ ଓ ପରିମାର୍ଜିତ ପ୍ରଣାଳୀରେ

କିପରି ନୂଆ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ତିଆରି କରି ହେବ । ଏସବୁ ବିଦ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଶିଖାଇ ଦିଆଗଲା । ଏମାନେ ମରକ୍କୋରେ ବାସ କରୁଥିବା ସମୟରେ କେବଳ ପୁରୁଷମାନେ ହିଁ ଯାବତୀୟ ଦରଜୀ କାମ ଓ ସିଲେଇ କାମ କରୁଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲର ନୂଆ ବସତିରେ ଘରର ମାଆ ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟର ଶିକ୍ଷା ଦିଆଗଲା । ହଁ, ମାଆ ଭଉଣୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଏବେ ହିବ୍ରୁ ଅକ୍ଷର ଶିଖିଲେ, ବହିମାନ ପଢ଼ିଲେ । ମରକ୍କୋରେ ନିଜର ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମିକ ଜୀବନ କାଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ହୁଏତ ଏପରି ଏକ ସମ୍ଭାବନାର କଳ୍ପନା ହିଁ କରିନଥିବେ ।

ଗାଆଁର ଇସ୍କୁଲ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜୀବନ ସଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ପିଲାମାନେ ଯେ କେବଳ ଇସ୍କୁଲକୁ ପାଠ ପଢ଼ି ଆସିଲେ ତା' ନୁହେଁ, ବିଦ୍ୟାଳୟଟିକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ନେଇ ଶୈଶବ ସୁଲଭ ଭୟମୁକ୍ତ ଓ ଆନନ୍ଦମୟ ସମାନ୍ତର ସଂସାରଟିଏ କ୍ରମଶଃ ଗଢ଼ି ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପାରିବାରିକ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କଷ୍ଟ ଓ ଆକଟରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ସେମାନେ ଏକ ନୂତନ ଦେଶର କୁନି କୁନି ଜାଗ୍ରତ ନାଗରିକ ରୂପେ ବଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ସେମାନେ ଖରା ବେଳର ଖାଇବାଟା ଯେପରି ସ୍କୁଲରେ ଖାଇପାରିବେ ଏବଂ ଫଳରେ ଦିନଯାକ ପ୍ରାୟ ବାର ଘଣ୍ଟା ଯେପରି ସ୍କୁଲରେ କଟାଇ ପାରିବେ, ସେଥିଲାଗି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ପାକଶାଳାଟିଏ ଖୋଲିଲା । ସେଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଓ ପିଲାମାନେ ଏକାଠି ବସି ଖାଇପାରିଲେ, ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରିଲେ, ଏବଂ ଏହି ସବୁର ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅଭିନବ ଏକ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ସହଜୀବନ ଏବଂ ସାମୂହିକତାର ଶିକ୍ଷା କରି ପାରିଲେ । ନୂତନ ଦେଶ ଓ ନୂତନ ଭାଗ୍ୟ-ନିର୍ମାଣର ପ୍ରେରଣାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଲେଖା ଯାଇଥିବା ଗୀତଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ଏକାଠି ବୋଲି ପାରିଲେ । ଏକାଠି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ବୁଲିଗଲେ । ଗାଆଁର ତରୁଣମାନଙ୍କୁ ନେଇ ମଧ୍ୟ ଭ୍ରମଣର ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । ସେମାନେ ଯେ ଏକ ନିର୍ମାଣ ସମରରେ ଭାବୀ ସୈନିକ ରୂପେ ତିଆରି ହେଉଛନ୍ତି, ପରମ୍ପରାଗତ କୌଣସି ଭେଦ ଓ ଅପଭେଦ ଯେ ସେହି ସମରରେ ଯୋଗ ଦେବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ କଦାପି ନିବୃତ୍ତ କରି ରଖି ପାରିବ ନାହିଁ, ସଙ୍ଗୀତର ପ୍ରେରଣା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ

ସେହି ମୂଳ ବିଶ୍ୱାସଟିକୁ ଭର ଦିଆଯିବାର ଚେଷ୍ଟା କରାଗଲା ।

ତା'ପରେ ପୂରା ବସତିଟିକୁ ମିଳିଥିବା ଅନାବାଦୀ ଭୂମିକୁ ଆବାଦ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବସତିଟିର ସର୍ବ ପ୍ରଧାନ ବେଉସା ଏହି କୃଷି ହୋଇ ରହିବ । ଅନ୍ତତଃ ଆଗାମୀ କେତେ ଦଶକ ଲାଗି କୃଷି ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ ହୋଇ ରହିବ । ଜମି ହେଉଛି ସାରା ଗାଁର, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଚାଷ କରିବା ଲାଗି ଏହି ଜମି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପୁଞ୍ଜି ରୂପେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଜମି ଉପରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ପରିବାରର କୌଣସି ମାଲିକାନା ନାହିଁ; ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଆପଣାର ଶ୍ରମଦେଇ ଏହି ଅନାବାଦୀ ଭୂମିକୁ ଆବାଦ କରାଇବେ, ସେଥିରୁ ଯେଉଁ ଫଳ ଫଳିବ, ତାକୁ ଗାଁ ଯାକ ସମସ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜିବେ । ଅବଶ୍ୟ ବସତିର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ମଜୁରି ଦେଇ ସେହି ସବୁ ଜମିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । ଏହିପରି ଛଅମାସର ଏକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପରେ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ସ୍ଥାୟୀ ଘରକୁ ଯାଇ ବାସ କଲେ । ତା'ପରେ ଗାଁକୁ ମେଣ୍ଢା ଆସିଲେ । ଏହି ମେଣ୍ଢାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ କାହାରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ସାରା ବସତିର ସମ୍ପତ୍ତି । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ଜାଗାରେ ଗୁହାଳ ତିଆରି ହେଲା ଏବଂ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମେଣ୍ଢା ଜଗୁଆଳି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରକୁ ସିଏ ବାସ କରୁଥିବା ଘରର ଗୃହପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଡୁନାମ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ଚଉଠ ଏକର ଜମି ତା'ର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆବାଦ ସକାଶେ ଦିଆଗଲା । କୋଠ କାମର ସମୟ ପରେ ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥ ଓ ତା'ର ପରିବାର ସେହି ଭୂମିଟିରେ ମଧ୍ୟ ଆସି ଶ୍ରମ କରିପାରିବ, ତା' ନିଜ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ସେଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ଫସଲ କରିପାରିବ ଓ ଯାହା ଅମଳ କରିବ, ତାକୁ ନିଜେ ଭୋଗ କରିପାରିବ । ଦିନମାନର କୋଠ କାମ ସତ୍ତ୍ୱେ ପରିବାରମାନେ ଏହି ଜମିରେ ମଧ୍ୟ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ଶ୍ରମ କରି ପାରିଲେ ଓ ନିଜର ଶ୍ରମଲବ୍ଧ ସୃଜନର ବିଶେଷ ଆନନ୍ଦଟିକୁ ଲାଭ କରି ପାରିଲେ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଏହି ନୂତନ ଜୀବନର ଉଦ୍ୟମ

ସହିତ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯିବା ପରେ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ପ୍ରତିନିଧି ବାଛି ଗ୍ରାମ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହିକା କମିଟି ଗଠିତ ହେଲା । ଏହି କମିଟିକୁ ପ୍ରଧାନତଃ ତରୁଣ ବୟସର ସଭ୍ୟମାନେ ନାମାଙ୍କିତ ହୋଇ ଆସିଲେ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଆଖିରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଅଛି, ମସ୍ତିଷ୍କ ଭିତରେ ସଂକଳ୍ପ ଅଛି, ବାହୁରେ ବଳ ରହିଛି ଓ ନିଜର ଦେଶଟିକୁ ଆହୁରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର କରି ଗଢ଼ି ହେବ ବୋଲି ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟ ରହିଛି, ସେହିମାନେ । ନୂତନ ଗ୍ରାମଟିର ଆବଶ୍ୟକ ବିଭିନ୍ନ କର୍ମ ନିର୍ବାହକୁ କିପରି ବୁଦ୍ଧିର ସହିତ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ବିତରଣ କରାଯାଇପାରିବ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କରିବାରେ କିପରି କାହାରିପ୍ରତି କୌଣସି ପକ୍ଷପାତ ବିଚାର କରିବାର ଅବକାଶ ମଧ୍ୟ ନଥିବ, ଗ୍ରାମର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କିପରି ସୁପରି-ଚାଳିତ ଧାରାଟିଏ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ, ଗ୍ରାମ କମିଟିର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏହିସବୁ ବିଷୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଯେ ସବୁ କିଛି ବ୍ୟାପାର ସଲଖ ଭାବରେ ଏବଂ ସୁରୁଖୁରୁ ହୋଇ ଚାଲିଲା, ସେ କଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ସାମାଜିକ ରକ୍ତ ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ବସା ବାନ୍ଧି ରହି ଆସିଥିବା କୁସଂସ୍କାର ଗୁଡ଼ାକ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ ଝୁଣ୍ଟାଇଲା, ପକାଇଲା ଓ କରୁଡ଼ିଲା, ପରଚର୍ଚ୍ଚାରେ କେତେ କେତେ ବଜାର ବସିଲା, କେତେ ଭୁଲ ବୁଝାମଣା ଓ ସନ୍ଦେହସବୁ ବାହାରକୁ ପରାକ୍ରମ ଦେଖାଇ ବାହାରିଲେ—ତଥାପି, ଗ୍ରନ୍ଥି ଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମେ ଫିଟି ଫିଟିଗଲେ । ଅବିଶ୍ୱାସ ତୁଟି ତୁଟି ଗଲା । ସଂସାରରେ ଏକା ମୁହିଁ ରହିବି, ମୋ"ର ପରିବାର ରହିବ ଏବଂ ଆଉ ସମସ୍ତେ ଚୁଲିକୁ ଯିବେ,—ଏଭଳି ଯାବତୀୟ ଦୁରାଗ୍ରହୀ ଅପକାମନା ଗୁଡ଼ାକ କ୍ରମେ ପରାଭବ ପାଇଲେ ଓ ନିରସ୍ତ ହେଲେ । ସଂସାରଯାକରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଭଲ ଓ ନିରୁତା ମଣିଷ କେବଳ ମୁହିଁ ରହିଛି ଓ ଆଉ ସମସ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ହୀନମତି ଯୋଗୁ ସବୁ କିଛିକୁ ଭଣ୍ଡୁର କରି ପକାଉଛନ୍ତି, ପାରମ୍ପରିକ ଅସାମାଜିକତାର ଏହି ମଳ ଗୁଡ଼ାକ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଦେହରୁ ଖସିଗଲା । ଅହଙ୍କାରମାନେ ମିଳାଇଗଲେ । ସାମୂହିକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ସାମୂହିକ ଉଦ୍ୟମ ଗୁଡ଼ିକରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ହିଁ ଯଥାର୍ଥ ସାମୂହିକତା ଲାଗି ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ କରି ଆଣିଲା । ପରିବେଶର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରେରଣା ଓ ପାରସ୍ପରିକ ସହଭାଗିତା ମଣିଷଟାକୁ କ୍ରମେ ବଦଳାଇ ଆଣିଲା ।

ନୂତନ ଗ୍ରାମ ବସତିର ଏହି ପ୍ରକାରଟିକୁ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ମୋଶାଭ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମୋଶାଭ୍ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ରହିଛି । ଏହି ମୋଶାଭ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ଏକ ଦୀର୍ଘ ଇତିହାସ ରହିଛି । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାର ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନରେ ମୋଶାଭ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଦ୍ୟୋତ ହୋଇଥିଲା । ତଥ୍ୟ ବହି ଅନୁସାରେ ପାଲେଷ୍ଟା-ଇନରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ମୋଶାଭ୍ ଗତ ଶତାବ୍ଦୀରେ ୧୮୭୮ ମସିହାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମୋଶାଭ୍ କହିଲେ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ବିଦେଶାଗତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଏକ ବସତିକୁ ବୁଝାଉଥିଲା । ଜମିର ମାଲିକାନା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଥିଲା । ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌କୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ପ୍ରାଚୀନ ପବିତ୍ର ଭୂମି ମନେ କରି ସେଇଥିରୁ ପ୍ରେରଣା ପାଇ ସେହି ଆରମ୍ଭ କାଳରେ ଯେଉଁମାନେ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରୁ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ, କୃଷିକୁ ହିଁ ନିଜ ଜୀବନର ଜୀବିକା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ଏକ ବିଶେଷ ଶ୍ରଦ୍ଧା ରହିଥିଲା, ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜିଦ୍ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ଇଉରୋପର କୌଣସି ଦେଶରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଇହୁଦୀମାନେ କୌଣସି ସାଧୁ ଓ ସଚ୍ଚୋଟ ଧନ୍ଦା କରି ଜୀବନ ନିର୍ବାହ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି, ସାହୁକାରି ବୃତ୍ତି କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ଟଙ୍କା କରଜ ଦେଇ ଉଚ୍ଚ ହାରରେ ସୁଧ ଆଦାୟ କରି ତାହାର ଦ୍ୱାରା ବଡ଼ଲୋକ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ କୌଣସି ବିଶିଷ୍ଟ ଧନ୍ଦା କେବେ ହେଲେ ଆସିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଅଣଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ମିଛ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଥିଲା ଓ ତାହାର ତାଲୁଗୁଣା ଦେଇ ସେମାନେ କାଳକାଳ ଧରି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ରୂପ ଓ ତାଚ୍ଛିଲ୍ୟ କରି ଆସିଥିଲେ । ସେହି ଅପବାଦର ଜବାବଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ଆସୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ହିଁ ଜୀବନର ଧନ୍ଦା ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିଲେ । ସେହିମାନେ ହିଁ ଏହି ଭୂମିରେ ମୋଶାଭ୍‌ର ସର୍ବପ୍ରଥମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ନିଜେ ଆରବମାନଙ୍କଠାରୁ ଜମି କିଣି ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରଣାଳୀଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ପ୍ରୟୋଗଟିର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରୟୋଗ ୧୯୦୮ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ

୧୯୩୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ପ୍ରଧାନତଃ ଆମେରିକାରେ ଆପଣାର ଦପ୍ତର ଖୋଲି ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍ଥାନ ଯୋଗାଇଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା Jewish National Fund ବା ଇହୁଦୀ ଜାତୀୟ ପାଣ୍ଠି ନାମକ ସଂସ୍ଥାର ସ୍ଥାପନା ହୋଇ ସାରିଲାଣି । ଏହି ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହକାରୀ ସଂସ୍ଥା ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ଆରବ ମାନଙ୍କଠାରୁ ଜମି କିଣି ନେଉଥିଲା ଏବଂ ନୂତନ ଭାବରେ ସ୍ଥାପିତ ହେଉଥିବା କୃଷିବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲା । ଏହିପରି ଜମିରେ କେତୋଟି ଦାନଚାଷୀ ପରିବାରକୁ ନେଇ ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାରର ମୋଶାଭ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ପ୍ରଥମକରି ଚାଷୀମାନେ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ସମବାୟ ପଦ୍ଧତିକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ । ପ୍ରଧାନତଃ କୋଠରେ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଲା । ଏହାର ପ୍ରାୟ ସମକାଳୀନ ଭାବରେ ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ଏକ ତୃତୀୟ ପ୍ରକାରର ମୋଶାଭ୍ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନାମଦେଇ ମୋଶାଭ୍ ଓଭ୍‌ଡିମ୍ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ସମବାୟ ଭିତ୍ତିରେ କୃଷି ଚାଲୁଥିଲା, ପ୍ରଧାନତଃ ଦାନ ଚାଷୀମାନେ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ବସତିରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ ପରିବାରକୁ ହିଁ ଯାବତୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ପଣ୍ୟବ୍ୟବହାରର ସର୍ବମୂଳ ଏକକ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରା ଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରାମର ଯାବତୀୟ ଅର୍ଥନୀତି ଯଥାସମ୍ଭବ ସମବାୟର ଧାରାରେ ହିଁ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲା ।

ଚତୁର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ମୋଶାଭ ହେଲା ମୋଶାଭ୍ ଶିତୁଫି । ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଆଉ କେତୋଟି ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକଭାଗ କର୍ମସଂସ୍ଥାନ ଏବଂ କାରବାର ଅଧା କୋଠ ଓ ଅଧା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଚାଲୁଥିଲା । ପରିବାର ହିଁ ପଣ୍ୟବ୍ୟବହାରର ସର୍ବମୂଳ ଏକକରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତ ହେଉଥିଲା । ପିଲାମାନେ ଘରେ ବାପମାଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଳିତପାଳିତ ହେଉଥିଲେ । ମାତ୍ର ଯାବତୀୟ କୃଷିଉତ୍ପାଦନ କୋଠରେ ହେଉଥିଲା । ସମଗ୍ର ଗାଆଁ ପାଇଁ ସକଳ ସାମଗ୍ରୀ କୋଠରେ କିଣା ଯାଉଥିଲା ଏବଂ କୃଷିଜାତ ଯାବତୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ କୋଠରେ ବିକା ମଧ୍ୟ ଯାଉଥିଲା । କୋଠରେ ବିକିବାର ସେହି ପଦ୍ଧତିଟି କାଳକ୍ରମେ ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ଦୁଇଟି ସଂସ୍ଥାରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରିଛି । ଗୋଟିଏ ସଂସ୍ଥା ହେଉଛି ହାମାଶ୍‌ବିର୍

ହାମେର୍‌କାଜ, ଯିଏକି ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ସହକାରିତା ଦ୍ୱାରା ଚାଲୁଥିବା ବସତି-ଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ପ୍ରାୟ ଯାବତୀୟ ସରଞ୍ଜାମ ଆଣି ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି । କୃଷିଯନ୍ତ୍ର କିଣିଆଣୁଛି, ସାର କିଣି ଆଣୁଛି, ବାହନ କିଣି ଆଣୁଛି, ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି । ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍ଥାଟି ହେଉଛି ତ୍ନୁଭା (Tnuva), ଯିଏ ଏହି ବସତିଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କିଣିନେଇ ଯାଉଛି ଓ ସେ-ଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରୀ ଓ ଏପରିକି ବାହାର ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନୀ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଉଛି ।

ସାମୂହିକ କୃଷି ବସତିର ପ୍ରଥମକାଳୀନ ପ୍ରକାରଟି ହେଉଛି କ୍ୱୁତ୍‌ଜା (Kvutza) । ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟାପାର ଓ ବୁଝାମଣା କୋଠରେ ଅର୍ଥାତ୍ ସମସ୍ତଙ୍କର ସହଯୋଗ ଏବଂ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ ନିର୍ବାହିତ ହେଉଛି । ପାଲେ-ଷ୍ଟାଇନ୍ ଭୂମିରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ କ୍ୱୁତ୍‌ଜା ୧୯୧୦ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଉତ୍ପାଦନ କୋଠରେ, ଉପଭୋକ୍ତା ଜୀବନର ଯାବତୀୟ ନିର୍ବାହ ମଧ୍ୟ କୋଠରେ । ବସତିର ପିଲାମାନେ ବାପମାଆଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ନୁହନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତ ଗାଆଁର ସମ୍ପଦ, ସମୁଦାୟ ଗାଆଁଟିର ଦାୟିତ୍ୱ । ତେଣୁ ପୂରା ସମୟ ସେମାନେ ଇସ୍କୁଲରେ ରହିବେ; ସେଇଠି ପଢ଼ିବେ, ସେଇଠି ଖେଳିବେ, ସେଇଠାରେ ହିଁ କାମ କରିବେ । ଇଚ୍ଛା କଲେ ହିଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ବସତିରେ ଯାଇ ରହି ପାରିବନାହିଁ । ସିଏ କୋଠ କୃଷିବସତିର ଦର୍ଶନ ଏବଂ ବିଶେଷ ପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବ, ତା'ର ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କୌଣସି ମହତ୍ତ୍ୱ-ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ନଥିବ; କୋଠ କମିଟି ତା' ଲାଗି ଯାହା କିଛି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ଦେଉଥିବ, ସିଏ ତାହାକୁ ମାନି ଚଳିବାଲାଗି ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିଥିବ । ବସତିର ସୁଖ ବାହାରେ ସେ ନିଜଲାଗି ଅଲଗା କୌଣସି ସୁଖ ଅଥବା ଅଲଗା କୌଣସି ଭୋଗଲାଗି ମନ ରଖିନଥିବ । ଏହିସବୁ ବସତିର ସ୍ଥାପନା ପଛରେ ଏକ ଆଦର୍ଶବାଦୀ ସଂକଳ୍ପ ମୁଖ୍ୟତମ ଉତ୍ପ୍ରେରକ ରୂପେ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ସାମୂହିକ ଜୀବନ ଏକ ବିଶେଷ ପାରସ୍ପରି-କତା ଏବଂ ସହଯୋଗିତା ଦ୍ୱାରା ଚାଲିବ, ଏଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦୀ କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ ଅଥବା ଶୋଷଣଭାବନା ରହିବନାହିଁ,—ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟ ଆପଣାର ସାମର୍ଥ୍ୟ

ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ କୋଠ - ସଂସ୍ଥା ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସବୁକିଛି ଯୋଗାଇଦେବ,ବସ୍ତୁ ଉପରେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ହିଁ ସର୍ବଦା ଉଚ୍ଚତର ସ୍ଥାନ ଦିଆଯିବ,—କୁଭଜାଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାପନା ପଛରେ ଏହିଭଳି କେତେଗୁଡ଼ିଏ ମୂଳମନ୍ତ୍ର ରହିଥିଲା । ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କବୁତ୍‌ଜ୍ ବୋଲି କୁହାଗଲା ।

ଗଠନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୁଭଜା ଯାହା, କବୁତ୍‌ଜ୍ ସେଇଆ; ମାତ୍ର କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟସଂଖ୍ୟା ବିଷୟରେ ନିୟମତଃ କୌଣସି ସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଦିଆ ଯାଇ-ନଥାଏ । ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟସଂଖ୍ୟାକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ଭିତରେ ନରଖିଲେ ସେଥିରୁ ବିଭ୍ରାଟ ଉପୁଜିଥାଏ ବୋଲି କୁଭଜା-ସ୍ତରରେ ଯେଉଁ ଆଶଙ୍କା କରା-ଯାଉଥିଲା, କବୁତ୍‌ଜ୍ ସ୍ତରକୁ ଆସି ସେପରି ଆଶଙ୍କା କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ବିଚାର କଲେ । ପୃଥିବୀରେ ମଣିଷମାତ୍ରକେ ସ୍ୱାର୍ଥର ଭାବନା ରହିଛି ବୋଲି ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ ସାଧାରଣତଃ ଧରି ନିଆ-ଯାଇଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟର ପ୍ରକୃତି ସତେଅବା ଆଗରୁ ସେହିଭଳି ଗଢ଼ା ହୋଇ-ଥିବା ପରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିଧି ଭିତରୁ କଦାପି ବାହାରକୁ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନୀଚ ଅବଶ୍ୟ ରହିବ, ଦୂରତା, ଅସମାନତା ଓ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଥବା ପରୋକ୍ଷ ଶୋଷଣ ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ ରହିବ ବୋଲି ବିଜ୍ଞ ଚିନ୍ତକାରମାନେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ ଧରି ନେଇଥାନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲର କବୁତ୍‌ଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନ ପରମ୍ପରା ଜଡ଼ିତ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ଉକ୍ତ ବଦ୍ଧମୂଳ ଅବଶ୍ୟାସଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଆହ୍ୱାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଏବଂ ଏହି ଆହ୍ୱାନର ଇତିହାସ ବିଗତ ପ୍ରାୟ ଅଶୀ ବର୍ଷର ଇତିହାସ । କବୁତ୍‌ଜ୍ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଦେଶରେ ବହୁ ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା କରୁଛି । ଏହି ଆହ୍ୱାନଗୁଡ଼ିକ କବୁତ୍‌ଜ୍ ଭିତରୁ ଆସୁଛି, କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ବାହାରୁ ମଧ୍ୟ ଆସୁଛି । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକରଣରେ ଆମେ ବିଷଦ ଭାବରେ ତାହାର ଆଲୋଚନା କରିବା ।

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଜୀବନ ଧାରାଟି ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କର ରୁଚି ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ମୋଟେ ମୁହାଇବ ନାହିଁ, ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଣାଶୁଣା କଥା । ଯେଉଁମାନେ

ପ୍ରାୟ ଏକଦର୍ଶୀ ହୋଇ ସମାଜ ଉପରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଗ୍ରାଧିକାରକୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ଧର୍ମୀୟ ସତ୍ୟର ଅନମନୀୟତା ଦେଇ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ କିବୁତ୍‌ଜର ଜୀବନ ଆଦୌ ଆକରଇବ ନାହିଁ । ପୃଥିବୀରେ କାଳେ କାଳେ ଏପରି ଅନେକ ମଣିଷ ରହିଆସିଛନ୍ତି ଓ ଏବେମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି,ଯେଉଁମାନେ କି କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ହେଉ ପଛକେ, ଅନ୍ୟ କେତେକଙ୍କଠାରୁ ଆଙ୍ଗୁଳେ କିମ୍ବା ଗୃଖଣ୍ଡେ ବଡ଼ ହୋଇ ନଦିଶିଲେ ଆଦୌ ଶାନ୍ତି ପାଇ ପାରନ୍ତିନାହିଁ । ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପଛରେ ଏପରି କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବା ତତ୍ତୁଲ୍ୟ କ୍ଷମତା ନାହିଁ, ଯାହା ବଳରେ କି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରି, ସାଧିକରି ରଖାଯାଇ ପାରିବ । ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ମନ କଲା ମାତ୍ରକେ ବା ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ବୋଲି ବୋଧ କଲା ମାତ୍ରକେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଯାଇ ପାରିବ ଓ ବୃହତ୍ତର ସଂସାରର ସୁଖଗୁଡ଼ିକୁ ଭୋଗ କରି ପାରିବ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ କେତେକ ସଦସ୍ୟ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ବାଧା ଦେବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ବସ୍ତୁତଃ, କିବୁତ୍‌ଜର ଏପରି ଅନେକ ସଦସ୍ୟ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ପାରସ୍ପରିକତା ଭଲ ଲାଗି ନାହିଁ, ସେମାନେ ସମବାୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟି ଲାଗି ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରୁ ବାହାରି ଯାଇ ମୋଶାଭ୍‌ମାନଙ୍କରେ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି । ହୁଏତ ନୂଆ ମୋଶାଭ୍‌ଟିଏ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସମବାୟ କୃଷି ନିର୍ବାହର ଏକ ସମୀଚୀନ ଏକକ ରୂପେ ବହୁ ମୋଶାଭ୍‌ର ସ୍ଥାପନା ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମୋଶାଭ୍ ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଥିଲା; କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଯେପରି ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଥିଲା, ଠିକ୍ ସେହିପରି । ମାତ୍ର, ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶର ସ୍ଥାପନା ପରେ ଯେତେବେଳେ ଦେଶର ସରକାର ଓ ବୃହତ୍ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ମିଶି ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ପ୍ରବାସୀ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ନୂତନ ଦେଶଟିକୁ ଆଣିଲେ ଓ ଆପେ ତିଆରି କରିଥିବା ଖସଡ଼ା ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ମୋଶାଭ୍‌ମାନଙ୍କରେ ସେମାନଙ୍କର ଥଇଥାନ କରାଇଥିଲେ, ଆମେ ତାହାକୁ କଦାପି ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନ ବୋଲି କହିପାରିବା ନାହିଁ । ଆଗରୁ ଗୁଞ୍ଜଟିଏ ରହିଥିଲା, ତାହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ବା ଉପଯୋଗିତା ବିଷୟରେ କାଞ୍ଚିତ

ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ନୂତନ ଆଗନ୍ତୁକମାନଙ୍କ ଲାଗି ବ୍ୟବସ୍ଥାକାରୀ କର୍ତ୍ତାମାନେ ତାହାକୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୃହ ବୋଲି ବିଚାର କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ବାହାରୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନେ ଆସି ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେଇ ମଣିକଲି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଶାଭ୍ ଓଲିମ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା; ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ପରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନେ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ବସତିର ଅଧିବାସୀମାନେ ହିଁ ଗ୍ରାମ ସଂସ୍ଥାନଟିର ଯାବତୀୟ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ୱୟଂ ବହନ କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ବସତିଟି ମୋଶାଭ୍ ଓଭ୍-ଦିମ୍‌ର ସ୍ତରକୁ ଉନ୍ନୀତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଆଲୋଚନାରେ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ଆମେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ବସତିର କାହାଣୀକୁ ଏଠାରେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଠିକେ ଠିକେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛୁ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏହିପରି କେତେ ଶହ ମୋଶାଭିମ (ଏକବଚନରେ ମୋଶାଭ୍, ବହୁବଚନରେ ମୋଶାଭିମ୍, ସେହିପରି ଏକବଚନରେ କିବୁତ୍ଜ ଓ ବହୁବଚନରେ କିବୁତ୍ଜିମ୍) ର ସ୍ଥାପନ ହୋଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପଛରେ ତାହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମସ୍ୟାଗତ କାହାଣୀମାନ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜର ମୂଳ ଦେଶରେ, ମରକ୍କୋରେ କିମ୍ବା ଭାରତ ବର୍ଷରେ, ଯେଉଁମାନେ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ଅଥବା ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିଲେ, ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ଗୋଟିଏ ବସତିରେ ଥଇଥାନ କରାଇବା ନୀତିକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି । ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ହୁଏତ ସେତେ ଅଧିକ ଜଟିଳ ହୋଇନାହିଁ । ତଥାପି, ଏତେ ଅଳ୍ପ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏତେ ଏତେ ଭିନ୍ନ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରୁ ଆସିଥିବା ସହସ୍ର ସହସ୍ର ପରିବାରକୁ ଯେପରି ତଥାପି ଏକ ନୂତନ ଜୀବନର ଆଧାର ଉପରେ ଆଣି ପ୍ରୋପିତ କରି ଦିଆଯାଇ ପାରିଛି, ତାହାକୁ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ଅତିମାନୁଷିକ ଉଦ୍ୟମ ବୋଲି ନିଶ୍ଚୟ କୁହାଯିବ । ଏଥିରେ ହାସଲ କରାଯାଇଥିବା ବହୁବିଧ ସଫଳତାକୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ଅତିମାନୁଷିକ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ତେଣୁ, ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ସମବାୟ ପଦ୍ଧତିରେ ଯେଉଁ ବସତି ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାପନା ହେଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାପିତ ସମବାୟୀ ବସତି ବା ମୋଶାଭ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସମତୁଲ ଭାବରେ ମୋଟେ ବିଚାର କରି ହେବନାହିଁ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆପେ ସ୍ୱାଧୀନ

ନିର୍ବାଚନ ଦ୍ୱାରା ସମବାୟର ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗାଆଁଗୁଡ଼ିକୁ ଗଢ଼ିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ପ୍ରେରଣା ରୂପେ ଏକ ଆଦର୍ଶ ରହିଥିଲା । ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ତତ୍କାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅପେକ୍ଷା ସାମୂହିକ ସ୍ୱାର୍ଥର ପ୍ରେରଣା ଅଧିକ ଫଳଦାୟକ ହେବ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକ ସଫଳ ଭାବରେ ମୁକାବିଲା କରିପାରିବ ବୋଲି ପୁରୋଗାମୀମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦ୍‌ବୋଧ ମଧ୍ୟ ହୋଇଯାଇ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଆଣି ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଯାବତୀୟ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସେମାନେ ସ୍ୱୟଂ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସଂସ୍ଥାମାନେ ସେଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରୁନଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଇସ୍ରାଏଲ ସ୍ୱାଧୀନତା ହାସଲ କଲା ପରେ ଯେଉଁସବୁ ମୋଶାଭର ଯୋଜନା ହୋଇ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ନବାଗତମାନଙ୍କର ଥଇଥାନ କରାଗଲା, ତାହା ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ବିଚାର ଅନୁସାରେ ହେଲା, ବାହାରୁ ନିଯୁକ୍ତହୋଇ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଣ କରିବାକୁ ଆସିଥିବା କର୍ମିଗୃହୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ବଳରେ ତାହା ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ କେତେ ଦୂର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ Community ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ବୋଲି କହିପାରିବା, ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ଏବଂ ଦ୍ୱିମତର ଅବକାଶ ରହିଛି । କେତେକ ସମୀକ୍ଷକ ଏଗୁଡ଼ିକୁ **Administered Community** ବା ଶାସନର ବିଚାର ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବସତି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏବଂ, ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସତ ଯେ ନବାଗତମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାହାରୁ ଆଣି ଏହି ଦେଶରେ ଥଇଥାନ କରାଉଥିବା ସଂସ୍ଥା ଏବଂ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ବୋଲି ଅନୁସାରେ ଏକ ପ୍ରକାର ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ହୁଏତ ଭିତରେ ସତକୁ ସତ କୌଣସି ଭୂମି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାହାରେ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ବିଚାର କରି ଦିଆଯାଉଥିବା ଛାଞ୍ଚଗୁଡ଼ାକୁ ମାନି ନେଉଥିଲେ । ମାନିନେବା ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଗତି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ଅରେ ନିଜର ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଯିବା ପରେ ଆପଣା ଲାଗି ମନୋମତ ଏକ ବିକଳ୍ପ ବାଛି ନେବା ସକାଶେ ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶଙ୍କ ପାଖରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ସମ୍ବଳ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ନିଜର ମୂଳ ଦେଶରୁ ପ୍ରାୟ ଉତ୍ପାଟିତ ହୋଇ ଆସିବା ପରେ ପୁନର୍ବାର ସେହି ଦେଶକୁ ଫେରିଯିବା ଲାଗି ଖୁବ୍ ବେଶୀ

ସମ୍ଭାବନା ଆଦୌ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନଥିଲା । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ହାତରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ସମ୍ବଳ ଥିଲା, ସେମାନେ ଏହି ନୂଆ ଦେଶର କୌଣସି ସହର ବା ନଗରକୁ ଯାଇ ଆପଣାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକାଙ୍କ୍ଷା ଅନୁସାରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତର ସଂସ୍ଥାନଟିଏ ଖୋଜି ମୋଶୋଭ୍ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଥିବାର ଏକାଧିକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ତେଣୁ, କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ମୋଶୋଭ୍‌ର ମଣ ହୋଇ ସେଠାରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିଥିବା ନବାଗତମାନଙ୍କର ନୁହେଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ମଣ କରାଇଥିବା ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ତଥା ସରକାରଙ୍କର ହୁଏତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭୀଷ୍ଟ ବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଥିଲା । ରାଜନୀତିକ ଦଳମାନେ ତ ସରକାର ଗଢ଼ୁଥିଲେ, ଏବଂ ଏହି ରାଜନୀତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜନୀତିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଲକ୍ଷ୍ୟମାନ ରହିଥିଲା । ପଣ୍ଡାମାନେ ଯେପରି ଆପଣାର ଅଭୀଷ୍ଟସିଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏଣିକି ତେଣିକି ଟାଣିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ନାନା ଭାବେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ସେମାନଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ମଙ୍ଗଳକାରୀ ବୋଲି ଦେଖାଇ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ନଚାଇବାରେ କଚାଇବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି, ଇସ୍ରାଏଲର ରାଜନୀତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାୟ ସେହିପରି ଏକ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କର ବି ଆଦର୍ଶ ଥିଲା, ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ଏକାନ୍ତ ନିଷ୍ଠାପର ଅନେକ ଅବଦାନ ରହିଥିଲା । ମାତ୍ର ଦେଶଟାଏ ହାତକୁ ଆସିଗଲା ପରେ ଓ କ୍ଷମତାରେ ବସି କିଏ ସେହି ଦେଶକୁ ଚଳାଇବ, ଏଣିକି ଏହାହିଁ ଦଳୀୟ ରାଜନୀତିଗୁଡ଼ିକରେ ମୁଖ୍ୟ ଅଭିପ୍ରାୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବା ପରେ ଆଦର୍ଶର ପ୍ରକୋପ କମିଆସିଲା, ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ ତତ୍ତ୍ୱର କ୍ରମେ ନିସ୍ତେଜ ହୋଇ ଆସିଲେ, ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଏ କେତେ ତତ୍କାଳୀକ ସଫଳତା ଦେଖାଇ ଦେଶବାସୀଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିପାରୁଛି, କ୍ରମେ ସେଇଟା ସତେ ଅବା ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ବୃହତ୍ତର ସମାଜଟିର ଶରୀରଟିରେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ପୃଥିବୀଯାକର ଇହୁଦୀ କାଳେ କାଳେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଆସିଥିଲେ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଆଉ ଜଣେ ପରିତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା ଆସିବେ ଓ ତାଙ୍କର ଆହ୍ୱାନରେ ସବୁଯାକ ଇହୁଦୀ ପୁନର୍ବାର ପବିତ୍ର ନଗରୀ ଜେରୁଜେଲମରେ ଯାଇ ଏକାଠି ହେବେ । ଏହା ସେମାନଙ୍କର ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସର ଅନ୍ତର୍ଗତ

ଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ଏହି ବିଶ୍ୱାସରେ ଆପଣାର ଧର୍ମକୁ ନେଇ ବଞ୍ଚି ଥିଲେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ସମ୍ବଳ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କ୍ୱଚିତ୍ କେହି କେହି ଜେରୁଜେଲମ୍ ଆସି ତୀର୍ଥଦର୍ଶନ କରି ଘରକୁ ଫେରି ଯାଉଥିଲେ ସିନା, ମାତ୍ର ସତକୁ ସତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୃତ କ୍ଷଣ ଆସି ପହଞ୍ଚିବ, ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ନୂଆ ଦେଶର ସ୍ଥାପନା ଲାଗି ସଚେତନ ଆନ୍ଦୋଳନଟିଏ ହେବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଦେଶଟିଏ ସ୍ଥାପିତ ହେବା ପରେ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଇହୁଦୀ-ମାନେ ସେହି ଭୂମିକୁ ଫେରିବେ ଓ ଭୟମୁକ୍ତ ହୋଇ ନିଜର ଗୋଟିଏ ଦେଶକୁ ଅଭିନବ ଭାବରେ ନିର୍ମାଣ କରିବେ । ଭିତରେ ଧର୍ମୀୟ ବିଶ୍ୱାସ ଯେତେବେଶୀ ପ୍ରବଳ ଭାବରେ ସଚଳ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ କମ୍ ଇହୁଦୀ ସେକଥା କଳ୍ପନା କରି ପାରୁଥିଲେ । ଏହି ଆକାଂକ୍ଷା ପ୍ରକୃତରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଇଉରୋପର କେତେକ ଦେଶରେ ହିଁ ଅଙ୍କୁରରୂପେ ବିକଶିତ ହୋଇଥିଲା । ବିଶେଷତଃ ଜର୍ମାନୀ, ପୋଲାଣ୍ଡ ଓ ରୁଷିଆର ଇହୁଦୀମାନେ ଏହି ଦିଗରେ ସର୍ବ-ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଗତ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀ-ମାନଙ୍କର ନେତା ଥିଓଡ଼ର ହେଆର୍ଜଲ୍ (୧୮୬୦-୧୯୦୪) ପ୍ରଥମେ ଇହୁଦୀ ମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଆପଣାର ଗୋଟିଏ ଭୂମି ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିଶ୍ୱଦରବାରରେ ଦାବୀ କରିଥିଲେ । ମୂଳତଃ ତାଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରେରଣା ନେଇ ସେହି ଦାବୀ କ୍ରମଶଃ ଗୋଟିଏ ନିସ୍ଥାପର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ଏଇଟିକୁ କେବଳ ଏକ ରାଜନୈତିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ବୋଲି କଦାପି କୁହାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଏଥିରେ ଇହୁଦୀୟ ଧର୍ମପ୍ରେରଣା ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଓତଃପ୍ରୋତଃ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସମାଜବାଦୀ ନବରଚନାର ଯେଉଁ ବିଚାରମାନ ମହାଦେଶୀୟ ଇଉରୋପକୁ ଉଦ୍‌ବେଳିତ କରି ରଖିଥିଲେ, ଇହୁଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତାମାନେ ତାହାଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଆଦୌ କମ୍ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ଆପଣାର ସ୍ୱପ୍ନ ଏବଂ ଭାବନାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ସାକାରିତ ଦେବା ଲାଗି ସେହି ଇଉରୋପରେ ହିଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଗୋଷ୍ଠୀମାନ ଗଢିଉଠିଲା । ସେହି-ଠାରୁ ହିଁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ତରୁଣମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଏକ ଅଭିନବ ସଂକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ଉଦଜୀବିତ ହୋଇ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଭୂମିରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଗତ କରିବାଲାଗି ଆଦୌ କିଛି ନଥିଲା । ସବୁଯାକ ଭୂମି ଆରବମାନଙ୍କ ହାତରେ ଥିଲା । ଜୀବନନିର୍ବାହର କୌଣସି ପନ୍ଥା ଆଦୌ ପ୍ରଶସ୍ତ ନଥିଲା । ସେମାନେ ପୁଣି କୃଷକର ଜୀବିକାକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ବୋଲି ସଂକଳ୍ପ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହି ନୂତନ ଭୂମିରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଆଗରେ ଯିବାରେ ଓ ଅମଡ଼ା ଭିତରେ ପ୍ରଥମ ବାଟଗୁଡ଼ିକୁ ପକାଇବାରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ଅଗ୍ରଣୀରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତଥିଲେ,ଆପଣାର ଆଦର୍ଶ ବିଷୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସଚେତନଥିଲେ । ସେହିମାନେ ହିଁ ସର୍ବପ୍ରଥମ ମୋଶାଭ୍ ଗଢ଼ିଲେ, ସର୍ବପ୍ରଥମ କୁତ୍ରଜା ଗଢ଼ିଲେ, ପ୍ରତିକୂଳ ମାନବୀୟ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟରେ ତଥାପି ତିଷ୍ଠି ରହିବାକୁ ହାତରେ ବନ୍ଧୁକଧରି ଓ ନିଜ ବସତିଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷା କରି ଶିଖିଲେ । ସେହିମାନଙ୍କର ଏହି ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ହିଁ ଭାବି ଇସ୍ରାଏଲର ବିଚକ୍ଷଣ ସେନାବାହିନୀର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେହିମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ହିଁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୂମିର ଦାବୀ ଜଣାଇ ବିଶ୍ୱଦରବାର ମାନଙ୍କରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସକଳ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଫଳରେ ଯେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲ ନାମକ ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ସାର୍ବଭୌମ ଦେଶଟିର ସ୍ଥାପନା ହେଲା, ସେତେବେଳେ ଭୂମିଟିରେ କେବଳ ସେହିମାନେ ହିଁ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶର ପ୍ରଥମ ରକ୍ଷାକାରୀ ହିସାବରେ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କର ସବୁଯାକ ମାଡ଼ ଏହିମାନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଏହି ପୁରୋଗାମୀମାନେ ସମସ୍ତେ ଇଉରୋପରୁ ଆସିଥିଲେ । ଅଣଇହୁଦୀ ଇଉରୋପ ଦ୍ୱାରା ନାନାଭାବେ ସନ୍ତାପିତ ଏବଂ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସେହି ଇଉରୋପୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ ହିଁ ଲାଳିତପାଳିତ ହୋଇଥିଲେ । ଇଉରୋପୀୟ ରାଜନୀତିକ ବିଚାର ଏବଂ ଇଉରୋପୀୟ ରାଜନୀତିର ଗଠନଶୈଳୀରେ ଆପଣାର ନିଜ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ଗଢ଼ିଥିଲେ । ସଭ୍ୟତା କହିଲେ ସେମାନେ ଇଉରୋପୀୟ ସଭ୍ୟତାକୁ ବୁଝୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନଦୃଷ୍ଟି ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିଲା । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଜାତୀୟ ଇହୁଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ପୁରୋଭାଗରେ ରହିଥିବା ସେହିମାନେ ହିଁ ଇହୁଦୀରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ଥାପନା ପରେ ସେଠି ରାଷ୍ଟ୍ରଶାସନ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରନିର୍ମାଣର ଯାବତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ପୁରୋଭାଗରେ ଆସି

ରହିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲର ଆଧୁନିକ ଜୀବନରେ ଏବେ ପ୍ରଧାନତଃ ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଆଶ୍‌କୋନାଜୀ, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ହେଉଛି ଶେଫାର୍ଡିମ୍ । ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟିର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ, ଯେଉଁମାନେ ଇଉରୋପର ଜର୍ମାନୀଦେଶରୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଆଶ୍‌କୋନାଜୀ । ଏବଂ ଯେଉଁ-ମାନେ ସ୍ପେନ୍‌ରୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଶେଫାର୍ଡିମ୍ । ହୁଏତ ଇଉ-ରୋପରେ ବାସ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଅଞ୍ଚଳ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଦଳ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦଳଠାରୁ ନିଜକୁ ଅଲଗା କରି ପରିଚିତ କରାଇବାକୁ ଏହି ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟିର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେଶ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ଇଉରୋପ ସମେତ ପୃଥିବୀର ବହୁ ବହୁ ଦେଶରୁ ଇହୁଦୀମାନେ ଆସି ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଏହି ଦେଶରେ ମିଶି ଯୋଉ ସେମାନେ ଏଠାରେ ଦେଶର ନାଗରିକ ହୋଇ ରହିଲେ । ଥୋକେ ଗୋରା ଦିଶିଲେ; ସେମାନଙ୍କର ନାକ ଅଲଗା ଦିଶିଲା, ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ଅଲଗା ଦିଶିଲା । ଆଉ ଥୋକେ କାଳିଆ ଅଥବା ସାବନା ଦିଶିଲେ, ଗୋରାମାନଙ୍କଠାରୁ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ବାରିହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ନାକ, ବାଳ, ହନୁ, ଓଠ ସବୁଥିରେ ବାରିହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଯେଉଁମାନେ ଇଉରୋପରୁ ଆସିଥିଲେ, ସେମାନେ ଶିକ୍ଷିତ ଥିଲେ, ଦାଣ୍ଡରେ ସଭ୍ୟ ବୋଲି ଗଣା ହେଉ-ଥିଲେ, ଇଉରୋପୀୟ ପରିଚ୍ଛଦ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ । ସେମାନେ ରାଜନୀତିରେ ଥିଲେ, ନୂଆ ଦେଶଲାଗି ସବୁଯାକ ଯୋଜନା ସେହିମାନେ କରୁଥିଲେ, ସତେ ଯେପରି ନୂଆ ଦେଶଟିକୁ ଗଢିବାର ଦାୟିତ୍ୱ କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କର ଥିଲା । ବିଦ୍ୟା-ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସତେଅବା କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କୁ ଜଣାଥିଲା । କାଳକ୍ରମେ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଦୁଇଟିର ସଂଜ୍ଞା ହିଁ ବଦଳିଗଲା ଯେଉଁ ଇହୁଦୀମାନେ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଆଗରୁ ଆସିଥିଲେ ବା ଏବେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଅଭିଧା ମଧ୍ୟରେ ସାମିଲ୍ କରି ଏଣିକି ଆଶ୍‌କୋନାଜୀ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଇଉରୋପ ବାହାରୁ ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଦେଶରୁ ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଶେଫାର୍ଡିମ୍ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କ ଠାରୁ ଏକାବେଳେକେ ବାରିହୋଇ ପଡ଼ିଲେ, ଗୋଟାଏ ଦେଶରେ ସତେଅବା ଉପରି ତଳ ହୋଇ ଠିଆହୋଇ ଥିବାପରି ଦିଶିଲେ । ମନେହେଲା, ଶେଫାର୍ଡିମ୍

ମାନେ ସତେଯେପରି ଆଶ୍ରୟ ମାଗି ଏଦେଶକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନେ ଉପର ପାହାଚରେ ଠିଆ ହୋଇ କିଏ କେଉଁଠିକୁ ଯିବ ଓ କିଏ କ'ଣ ହେବ ବା ନହେବ, ସେକଥା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ବତାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲ୍ ପରି ଏତେ ଛୋଟ ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟଟା ଆଖିରେ ଆଙ୍ଗୁଠି ମଡ଼ାଇଦେଇ ସତେଅବା ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ କହି ଦେଉଥିବା ପରି ମନେ-ହେଲା । ଉପରେ ଥିବା ଅଧିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେତେ ସଦିଚ୍ଛା ଭରପୂର ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଦୂରେଇ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କଲେ ଓ ଆରବମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ସମକକ୍ଷ ହେବାର ଇଉରୋପୀୟ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ସୁପାରିଶ୍ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସତେଅବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବୁଦ୍ଧି ନଥିଲା,ହୁଏତ ବେଳ ବି ନଥିଲା । ବ୍ୟବଧାନ ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏପରିକି ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଏବଂ ଶେଫାର୍ଡ଼ିମ୍ ଦୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଲାଗି ଅଲଗା ଅଲଗା ଉଚ୍ଚତମ ଧର୍ମପୁରୋହିତ (Rabbi)ରହିଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପାସକମଣ୍ଡଳୀ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡେଭିଡ୍ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଦେଶର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ଆସୀନ ହୋଇଥିଲେ । ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ତାହାର ପ୍ରାୟ ପଚାଶବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ରୁଷିଆରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଭୂମିକୁ ଆସିଥିଲେ ଓ ଏହି ଭୂମିକୁ ପ୍ରାୟ ଆସିବା ଦିନଠାରୁ ଏଇଟିକୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ବାସଭୂମିରେ ପରିଣତ କରିବାର ଯାବତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସେ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । କିଭଳି ଏକ ଅଭିମୁଖ୍ୟ ରଖି ଏହି ଭୂମିଟିକୁ ଏକ ଇହୁଦୀଦେଶ ରୂପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏହି ବିଷୟରେ ସମକାଳୀନ ଅନ୍ୟ ନେତାମାନଙ୍କ ସହିତ ଅନେକ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ତୀବ୍ର ମତଭେଦ ହୋଇଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସବାଶେଷକୁ ତାଙ୍କର ମତ ହିଁ ରହିଲା, ଅନ୍ୟମାନେ ଓହରିଗଲେ । ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀପୂର୍ବେ ଆପଣାର ଭୂମିରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଇହୁଦୀମାନେ ପୃଥିବୀର ଅନେକାନେକ ଦେଶରେ କାଳକ୍ରମେ ବାସ କରି ଆସୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ବହୁତରୁ ଜାଣିଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ହୁଏତ ଭିତରେ ଭିତରେ ଇହୁଦୀ କହିଲେ ସେ ଇଉରୋପରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ହିଁ ବୁଝୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଯାବତୀୟ ସ୍ୱପ୍ନ ଏବଂ ଯୋଜନା

ଇଉରୋପର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ହିଁ ତାଙ୍କର ଆଦର୍ଶ ରୂପୀ ଭ୍ରୂଣଟି ଭିତରେ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଡେଭିଡ୍ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଜନ୍ମଗତ ଭାବରେ ଇହୁଦୀ ଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ସଂସ୍କୃତି ଗତ ଭାବରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ହିଁ ଥିଲେ । ସିଏ ଇଉରୋପକୁ ଜାଣିଥିଲେ, ଇଉରୋପୀୟ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକରେ ମଣ୍ଡି ହୋଇଥିଲେ, ସଭ୍ୟତା କହିଲେ, ସୁଖ ଓ ସମୃଦ୍ଧତା କହିଲେ ସମ୍ଭବତଃ ଇଉରୋପୀୟ ବ୍ୟାକରଣ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକାକୃତ ସଂଜ୍ଞାଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ବୁଝୁଥିଲେ ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ଥାପନା ପରେ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଓ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଶୀଘ୍ର ଏଠାରେ ଇହୁଦୀ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଇବା ହିଁ ଶ୍ରୀ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍‌ଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଓ ସର୍ବ ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସିଏ ସରକାର ଭିତରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ତେଣେ ନୂତନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଯାବତୀୟ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ସମ୍ବଳ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ସେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶକୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ଗୁପ୍ତଚର ପଠାଗଲେ ଓ ସେଠାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବା ଲାଗି ସବୁ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରାଇ ଦିଆଗଲା । ସେତେବେଳେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯେତିକି ଇହୁଦୀ ବାସ କରୁଥିଲେ, ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ କରାଯାଇଥିବା ବିଶେଷ ତତ୍ପରତା ଫଳରେ ତାଠାରୁ ବେଶୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇହୁଦୀ ଆସି ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ବାହାରୁ ଗଣିକରି ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲ ସତକୁ ସତ ଏକ ଇହୁଦୀ ଦେଶ ବୋଲି ଦେଖାଗଲା । ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ଥଇଥାନ କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଯୁଦ୍ଧ ଭିତ୍ତିରେ ଉଦ୍ୟମମାନ କରା ଯାଇଥିଲା । ଜାତୀୟ ଉତ୍ସାହର ସ୍ତରରେ ତାହା ସତେ ଅବା ଏକ ଉତ୍ସବ ପରି ଲାଗିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଜାତି ଭିତରେ ସାମିଲ କରି ଆଣିବାର ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲ ଉତ୍ତେଜନାରେ ସେମାନେ ଏତେ ଏକଦେଶୀ ଭାବରେ କର୍ତ୍ତା ଓ ନେତାମାନଙ୍କ ଆଖିକୁ କେବଳ ଇହୁଦୀ ବୋଲି ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ ଯେ, ସେମାନେ ଯେ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସଂସ୍କୃତିଗତ ଜଳବାୟୁ ଭିତରେ ପ୍ରତିପାଳିତ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଜାତୀୟ ସମୂହ ମଧ୍ୟକୁ ଏକତ୍ର କରି ଆଣିବାର ଯାବତୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ

ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାବଧାନତା ସହିତ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ଭାବରେ ଯେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେମାନେ ସେହି କଥାଟିକୁ ପ୍ରାୟ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ ।

୧୯୪୯ ମସିହାରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶର ସ୍ଥାପନା ହେବାର ମୋଟେ ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଆପଣାର ଗୋଟିଏ ବକ୍ତୃତାରେ ନବାଗତ ଏହି ହଜାର ହଜାର ଉଦ୍‌ବାସ୍ତୁଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯାହା କହିଥିଲେ, ସେଥିରୁ ଇସ୍ରାଏଲର ତତ୍କାଳୀନ ନେତା ଓ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ମୋଟାମୋଟି ଅନ୍ଦାଜ ଓ ମତଲବ ବିଷୟରେ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ଏକ ଅନୁମାନ କରି-ଯାଇପାରିବ । ଯାହାକୁ ସୁସ୍ଥ ଭାବରେ ହାସଲ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମୟ-ସାପେକ୍ଷ, ତାହାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସତ୍ୱର ହାସଲ କରିବା ଓ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆମେ ସଫଳ ହେଲୁ ବୋଲି ପୁଲକର ସହିତ ଘୋଷଣା କରିବା ଯେପରି ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶର ଅଳ୍ପ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନେତା ଓ ନାୟକମାନଙ୍କର ଉତ୍କଟତମ ଅଭୀଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏବଂ ବାହାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ବୁଝିବା ଭଳି ସେମାନେ ସେହି ଅଭୀଷ୍ଟ ପୂରଣରେ ପକ୍କା ସିଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଆପଣାର ବକ୍ତବ୍ୟରେ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ କହିଥିଲେ, "ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଅନନ୍ୟ ଜାତିକୁ ସେମାନଙ୍କର ଘରକୁ ଫେରାଇ ଆଣୁଛୁ । ସେମାନେ ପୃଥିବୀର କେତେ ଦୂର ଓ ଦୂରାନ୍ତରେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଓ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ରହି ଥିଲେ । ସେମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷା କହୁଥିଲେ, ବିଦେଶୀୟ କେତେ କେତେ ସଂସ୍କୃତିଦ୍ୱାରା ଲାଳିତପାଳିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନେ କେତେ କେତେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ଜାତିରେ ବହୁ ବିଭାଜିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀଧରି ବାସକରି ଆସିଥିବା ସେହି ଦେଶଗୁଡ଼ିକରୁ ସମ୍ପର୍କ ତୁଟାଇ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସୁଛନ୍ତି,ସେମାନେ ଏଠାରେ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ବାସ କରି ବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଏହି ବହୁବିଚିତ୍ର ବହୁବିଧ ଜନ ସମୂହକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ କଡ଼େଇରେ ନେଇ ଢାଳି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏକାଠି ବାନ୍ଧି ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ନୂଆ କଷ୍ଟିରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ହଁ,ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ନୂଆଗୁଣରେ ପକାଇ ଗଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯେତେ ସବୁ ସାଂସ୍କୃତିକ, ଭୌଗଳିକ ଏବଂ ଭାଷାଗତ ବାଧା ଓ ପ୍ରତିବନ୍ଧକମାନରହିଛି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି

ମବୁ କାରଣରୁ ପରସ୍ପରଠାରୁ ପୃଥକ୍ କରି ରଖିଛୁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆମକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭାଙ୍ଗି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଗୋଟିଏ ଭାଷା ଦେବା, ଗୋଟିଏ ସଂସ୍କୃତିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜୁଆଇ ଆଣିବା, ସେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ନାଗରିକରେ ପରିଣତ କରି ଆଣିବା । ଏଣିକି ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ହିଁ ଆନୁଗତ୍ୟ ରହିବ, ସେମାନେ ନୂତନ ଆଇନ୍ ଓ ବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ରହିବେ । ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯେଉଁସବୁ ସାମାଜିକ ଓ ରାଜନୀତିକ ମୂଲ୍ୟମାନ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି, ଏହି ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଖାପ ଖୁଆଇ ଆଣିବା । ଆମର ଅତୀତ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଆମେ ଏକ ଆକର୍ଷଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ଆମର ଭବିଷ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଭରିଦେବା । ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଜାତି ରୂପେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚିବା ଲାଗି ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା । ସ୍ୱାୟତ୍ତ-ଶାସନ, ମୁକ୍ତି, ଇହୁଦୀ ଜାତିର ଐକ୍ୟ, ପାରସ୍ପରିକ ସହାୟତା ଏବଂ ସମ୍ମିଳିତ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ ଲାଗି ଅନୁରୂପ ଶିକ୍ଷା ଦେବା । ଆମେ ଏହି ଦେଶରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ମଡ଼େଲ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ କରିବା, ଏବଂ, ଶ୍ରମର ଭିତ୍ତିରେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ମୂଳରୁ ଗଢ଼ି ଆଣିଥିବା ପୁରୋଗାମୀମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟରେ ତଥା ଶନ୍ତା ରାଜ୍ୟର ଅଗ୍ରଣୀମାନଙ୍କର ପ୍ରେରଣାରେ ଆମେ ଏସବୁ କଥା ନିଶ୍ଚୟ କରିପାରିବା ।"

କଡ଼େଇରେ ପକାଇ ଏକାଠି ରାନ୍ଧିବାକୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ତଥାପି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିଲା ନାହିଁ । ପରେ ଆଉ ଏକ ଅବସରରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଏକାବେଳକେ ପ୍ରେସର କୁକରର କଥା କହିଲେ । ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଳପ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଏକାଠି ପକାଇ ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ପୃଥିବୀରେ ଅନ୍ୟ ଅଧିକ ବଳୀୟାର ଯନ୍ତ୍ର ପୁଣି କ'ଣ ଅଛି ? ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍, ଆଶୁ ସଫଳତାର ଉଲ୍ଲାସରେ ସେହି ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌ର କଥା ହିଁ କହିଥିଲେ । ଚେର ଉଡ଼ିଗଲା, ମୂଳ ଉଡ଼ିଗଲା, ମୂଲ୍ୟ-ବୋଧର ହିସାବ କରିବା ଲାଗି କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଦୌ କୌଣସି ବେଳ ନଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମିଶାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ରର କଂକ୍ରିଟ ନାଗରିକ ରୂପେ ତିଆରି କରାଗଲା । ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଯେଉଁ ମଡ଼େଲ ବା

ଆଦର୍ଶ ଗୁଡ଼ିକ କଥା କହୁଥିଲେ, ତାହା ଜାଣତରେ ହେଉ ଅବା ଅଜାଣତରେ ହେଉ, ନାୟକମାନଙ୍କର ଅଭିପ୍ରେତ ସେହି ଇଉରୋପରୁ ଆସିଲା । ଆଶ୍କେନାଜୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦୁନିଆଯାକର ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅନୁକରଣରୂପେ ଗଢ଼ାଗଲା । ସେମାନେ ଯିଏ ଯେଉଁ ଦେଶରେ ବାସକରି ଆସି-ଥିଲେ ପଛକେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଇହୁଦୀ ହିଁ ଥିଲେ । ଏକ ଇହୁଦୀର ବ୍ୟାକୁଳତା ନେଇ ହିଁ ସେମାନେ ଆପଣାର ମଉରସୀ ଘରକୁ ଉଜୁଡ଼ାଇ ଦେଇ ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ନାଗରିକତାରେ ଭୁଲାଇ ଦିଆ-ଗଲା, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟତାରେ ଭଣ୍ଡାଇ ଦିଆଗଲା । ଏକ ସଫଳ ମଡ଼େଲ୍ ହେବାର ନିଶାରେ ନେତାମାନେ, ନିର୍ମାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣାଢ଼୍ୟତାଟିକୁ ଅପ-ହରଣ କରିନେଲେ । ସତେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ବହୁ ସ୍ୱାଭାବିକତା ହାତଛଡ଼ା ହୋଇଗଲା, ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଏକରୂପତା ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁବିଧ କୌଶଳରେ ଅନ୍ତଭିତରେ ଜୀବନ୍ତ କରି ରଖିଲା ।

ରାନ୍ଧୁଣୀ ପାକଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ାକୁ ସିନା ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍ ଭିତରେ ପକାଏ ଓ ଅଭିଳଷିତ ଦ୍ରବ୍ୟଟିକୁ ସଫଳତାର ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଆଣେ । ସେ ନିଜେ କେବେହେଲେ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍ ଭିତରେ ପଡ଼ିବାର ନିର୍ବୋଧତା ଦେଖାଏ ନାହିଁ । ନୂଆ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଥମ କାଳରେ ଆଶ୍କେନାଜୀମାନେ ଗଣ୍ଡି ଜାଗା-ମାନଙ୍କରେ ରହିଥିଲେ, ରାନ୍ଧୁଣୀ ହୋଇ ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବାଇ ବସିଥିଲେ । ସାଂସ୍କୃତିକ ଯାବତୀୟ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଓ କୌଶଳକୁ ସେମାନେ ନିଜ ଘରର 'ପାକପ୍ରଣାଳୀ' ବହିମାନଙ୍କରୁ ହିଁ ଆୟତ୍ତ କରିଥିଲେ ଓ ନିଜକୁ ଚୁଲୀ ଉପରର ଯେକୌଣସି ବିଦ୍ୟାରେ ପ୍ରବୀଣ ଓ ପାରଙ୍ଗମ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ସେହି ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାଲାଗି କେହି ନଥିଲେ । ହାଓ୍ୱା-ମାନେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କର ସପକ୍ଷହୋଇ ରହିଥିଲେ । ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ଆପଣାର ଖସଡ଼ାଗୁଡ଼ାକ ଅନୁସାରେ ବାସଭୂମି ଯୋଗାଇଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ ନୂତନ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ବିଧାନ ଓ ବ୍ୟାକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଯେପ ଯୋଗାଇଦେବେ, ଏହା ଅନୁଗୃହୀତ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାକାରୀ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ମାନି ନେଇଥିଲେ । ସେହି କାଳରୁ ଏହିପରି ଏକ ତର-ତର ପ୍ରକ୍ରିୟାଦ୍ୱାରା ଇସ୍ରାଏଲ୍ର ସାମୂହିକ ଜୀବନର ଘରେ ପଶିଥିବା ସେହି

ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭୂତଟି ଏବେ ମଧ୍ୟ ସତେଯେପରି ସେହି ଭୂମିରେ ଅନେକ ସ୍ୱାଭାବିକତାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ମାଡ଼ିବସି ରହିଛି । ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନେ ସ୍ୱୟଂ ସେହି ଭୂତକୁ ହୁଏତ ଛଡ଼ାଇବା ଲାଗି କେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଭୂତ ଯାଉନାହିଁ । ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଥିବାବେଳେ ବହୁବିଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେ କେତେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ଏହି ନୂଆ ଦେଶଟିକୁ ସବୁ ଅର୍ଥରୁ ଏକ ଏସୀୟ ଦେଶ ବୋଲି କହି ସତେଅବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଏକ ଅଙ୍ଗରୂପେ ଇସ୍ରାଏଲର ସେହି ଏସିଆରେ ହିଁ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ରହିଛି ବୋଲି ସେମାନେ ନିଜକୁ ଗୌରବାନ୍ୱିତ ବି ମନେ କରୁଥିଲେ ।

ଭାଷାଗତ ଅର୍ଥରେ ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ହିଁ କୁହାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, କାରଣ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଇଉରୋପର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେତେବେଳେ 'ଆଶ୍‌କେନାଜୀ' ଶବ୍ଦଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ପ୍ରାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତଃ ଅଶ୍ରୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଇହୁଦିମାନଙ୍କର କେବଳ ଦୁଇଟି ନାମ ଥିଲା ଓ ତାହା ଦୁଇ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କୁ ବୁଝାଉଥିଲା । ଯୋଉମାନେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଏକ ବିଶେଷ ଗୌରବର ସହିତ ଆପଣାକୁ 'ସାବ୍ରା' ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ 'ସାବ୍ରା' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନାଗଫେଣି ଗଛରେ ଫୁଟିଥିବା ଫୁଲ । ଯିଏ ସାବ୍ରା, ଅର୍ଥାତ୍ ଯିଏ ଏଇଠି ଏଇ ଇସ୍ରାଏଲର ମାଟିରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି, ତା'ର ପିତାମାତା ବେଶ୍ ବହୁବର୍ଷ ଆଗରୁ ଏହି ଦେଶକୁ ଆସି ସାରିଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାର ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ । ଅର୍ଥାତ୍, ସେମାନଙ୍କର ପିତାମାତା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ଏକ ସ୍ୱନିର୍ବାଚନ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ଭୂମିରେ ଇହୁଦି ଜୀବନର ସ୍ଥାୟୀ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ପୋତିବାର କୌଣସି ନା କୌଣସି ସଂଗ୍ରାମ ବା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସେମାନେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ନିଜକୁ 'ସାବ୍ରା' ବୋଲି କହିବା ପଛରେ ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାଯ୍ୟତଃ ଏକ ବିଶେଷ ସମ୍ମାନବୋଧ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ମାତ୍ର ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଶବ୍ଦଟି ସେତେବେଳେ ମୁଁ କେବେହେଲେ ଶୁଣି ନଥିଲି । ହୁଏତ

ଶବ୍ଦଟି ଥିଲା, ଠିକ୍ ଏହି ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା । ମାତ୍ର ସେଥିରୁ କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀଗତ ବରିଷ୍ଠ ଅଥବା ଗରିଷ୍ଠ ସାମାଜିକ ସ୍ଥାନର ସୂଚନା ମିଳୁ-ନଥିଲା । ଶବ୍ଦଟିର ଏପରି ଏକ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ୧୯୪୮ ମସିହା ପରେ ସାମାଜିକ ରୁଚି ଭିତରେ ଆସି ପ୍ରବେଶ କଲା ।

ତେଣୁ, ୧୯୪୮ ମସିହା ପରେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ବୃହତାଦର୍ଶର ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌ରେ ପକାହୋଇ ବିଶ୍ୱସାରା ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଇସ୍ରାଏଲର ଭୂମିରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିବା ବିଭବ ସମୂହଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରି ନୂଆ ଇହୁଦୀ ଜାତିର ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା, ସେତେବେଳେ ରାଜନୈତିକ ମୁଖ୍ୟମାନେ ହିଁ ଏହି ଅତ୍ୟୁତ୍ସାହୀ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନେତା ଏବଂ ପଣ୍ଡାର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏବଂ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଥିଲେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ରାଷ୍ଟ୍ର-ରୂପୀ ଦେବତାଙ୍କର ମସ୍ତକରେ ଇଉରୋପୀୟ ଭାବନା ଓ ଅବଧାରଣା ଗୁଡ଼ାକ ହିଁ ସୁନାମୁକୁଟ ପରି ହୋଇ ଜଳୁଥିଲା । ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନେ ଏହିପରି ଭାବରେ ସକଳ ସଦିଚ୍ଛା ସହିତ ଏହି ଉପନୟନର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶ୍ରୋତ୍ରୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଭୂମିକାମାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଆଗେ ଯେ ଇସ୍ରାଏଲର ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ମାଣ-କ୍ଷେତ୍ରର ଅଗ୍ରଣୀମାନେ ନିଜର ଦେଶକୁ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଏକ ଅଙ୍ଗ ବୋଲି କହି ଖୁସୀ ହେଉଥିଲେ, କାଳକ୍ରମେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍ ଭିତରେ ପକାଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗଢ଼ଣରେ ଗଢ଼ୁ ଗଢ଼ୁ ଉକ୍ତ ପରମ୍ପରାଟି କ୍ରମେ ପାସୋର ହୋଇଗଲା । ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ତାହାର ନେତୃତ୍ୱ ଆପଣାକୁ ସାତଅବା ଇଉରୋପରୁ ଆସି ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଏସୀୟ ଭୂମିରେ ରୋପା ହୋଇ-ଥିବା ଆପ୍ୟାୟସାଧ ହର୍ମ୍ୟଟିଏ ବୋଲି ଅନୁଭବକଲା । ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ାକ ଇଉରୋପୀୟ ଐତିହ୍ୟର ବଜାରରୁ ସତେଅବା ଉଧାର କରାହୋଇ ଅଣାଗଲା, ବିପଦରେ ଆପଦରେ ଆପଣାର ତିଷ୍ଠି ରହିବା ନିମନ୍ତେ ତାହା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜଗତ ଉପରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ନିର୍ଭର କଲା । ଇଉରୋପ ଓ ଆମେରିକାକୁ ଯେତେ ବୁଝିଲା, ତା'ର ଆରବ ତଥା ଏସୀୟ ପ୍ରତିବେଶଟିକୁ ତାହାର ଦଶ-ଭାଗରୁ ଭାଗେ ମଧ୍ୟ ବୁଝିବାକୁ ମନ କରିପାରିଲା ନାହିଁ, ଆପଣା ଭବିଷ୍ୟର ଅସଲ କବଚଗୁଡ଼ିକୁ ସିଏ ସତେଅବା ଇଉରୋପର କୌଣସି ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ

ବନ୍ଧାରଖି ଆସିଛୁ ବୋଲି ଅନୁଭବ କଲା । ନିଜ ରାଜମାଟିରେ ପ୍ରତିବେଶୀ-ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅଧିକ ଚତୁର ଓ ଅଧିକ ଅସ୍ତ୍ରସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ହିଁ ସମ୍ଭବତଃ ଅଧିକ ପ୍ରଶସ୍ତ ଓ ଅଧିକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ପନ୍ଥା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

୧୯୪୮ ମସିହାପରେ ନୂଆ ତଳକର ଟୀକା ପିନ୍ଧିଥିବା ଇସ୍ରାଏଲ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଇସ୍ରା-ଏଲ୍ ସମାଜ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷିପ୍ରଗତିରେ ବିକାଶଲାଭ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସମ୍ପନ୍ନତା ବଢ଼ିଲା, ସମ୍ପଦଶାଳିତା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଲା; ଗୋଟାଏ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଜାଗାରେ ଚାରିଟା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରିଲା । ଯେଉଁ ଜାଗାକୁ ରାସ୍ତା ନଥିଲା, ସେଠାକୁ ଆଧୁନିକତମ ରାସ୍ତା ତିଆରି ହେଲା । ହିଟ୍‌ଲର୍ ଅମଳରେ ଜର୍ମାନୀରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଅତିପ୍ରଶସ୍ତ ଆଉଟୋବାହ୍‌ନ୍ (Autobahn ର ଅନୁକରଣରେ ଜାତୀୟ ରାଜପଥମାନ ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା । ବିଚିତ୍ର ସାଜସଜ୍ଜାରେ ବୃହନ୍ନଗରୀର ଘରଗୁଡ଼ିକ ସଦ୍ୟ ଇଉରୋପରୁ ପହଞ୍ଚିଥିବା ପରି ମନେହେଲେ । ସୌଧଗୁଡ଼ିକ ଆପଣା ଉଚ୍ଚତାରେ ଆକାଶର ଗର୍ବକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ୍ କରୁଥିବା ପରି ମନେହେଲେ । ମାତ୍ର ସମାଜରେ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଇଉରୋପରୁ ଆଗତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ନକ୍ସା ଅନୁସାରେ ସବୁକିଛି ହେଲା । ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନେ ହିଁ ଗୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇଦେଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ଏକ ଜାତି ବୋଲି ହସି ପାରିବାର ଉଗ୍ର ଲୋଭରେ ତାହାରି ସହିତ ଖାପ ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଫିଟ୍ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗତି ରହିଲା ନାହିଁ । ଏବଂ ନେତୃବୃନ୍ଦ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୂର ତତ୍ପରତା ସହିତ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ତ୍ୱରା ସହିତ କରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ଉପରୁ ନୀତିନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ଏବଂ ଉପରେ ସବୁଯାକ ମଣ୍ଡପ ଓ ଆସନ ଉପରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନେ ହିଁ ରହିଥିଲେ । ଅଣଇଉରୋପୀୟ ଦେଶରୁ ମ୍ଳେଚ୍ଛ ପରି ଦିଶୁଥିବା ଏତେ ଇହୁଦୀ ଆସି ଇସ୍ରାଏଲରେ ପହଞ୍ଚିବା ଦ୍ୱାରା ହୁଏତ ଆପଣାର ନାନା ଧାରଣାର ଗୁପ୍ତ ଅଳିନ୍ଦମାନଙ୍କରେ ସେମାନେ କିଛିଟା ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିବେ ।

ଏମାନଙ୍କର ବେଶ, ସଂସ୍କାର ଓ ରୁଚିଗୁଡ଼ାକୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ବଦଳାଇ ଦେବା ଲାଗି ଆଶ୍‌କେନାଜି କର୍ତ୍ତାମାନେ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଥଇଥାନ କରିବାର ଏକାବେଳକେ ମୂଳ ପାହାଚରୁ ନିର୍ମାଣର ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିକୁ ଏକ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଅଭିରୁଚିର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଦିଆନଗଲେ ହୁଏତ ସବୁ ଭଣ୍ଡୁର ହୋଇଯିବ ବୋଲି ସେମାନେ ଭୟ କରିଥିବେ । ସେମାନେ ଆଶଙ୍କା କରିଥିବେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ହାତ ଅଳସ ହେତୁ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏତେ ଟିକିଏ ବି ଅବହେଳା ରହିଗଲେ ଇସ୍ରାଏଲ ମଧ୍ୟ ଅଚିରେ ଏହି ମଧ୍ୟ-ପ୍ରାଚ୍ୟର ହିଁ ଏକ ପୁରାତନ କାଳୀନ ବହୁ ସଂସ୍କାରପୂର୍ଣ୍ଣ ମ୍ଲେଚ୍ଛସମାଜଟିଏ ହୋଇ ରହିଯିବ, ସେହି ସମାଜକୁ ଆଦୌ ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ସମାଜ ବୋଲି କହି ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାରୁ ସାଉଁଟା ହୋଇ ଆସିଥିବା ଏମାନଙ୍କର ଆଦିମ ଅବସ୍ଥାକୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଛାଞ୍ଚରେ ପକାଇ ବଦଳାଇ ଦେବାକୁ ହେବ । ସେତେବେଳେ ଆଶ୍‌କେନାଜି ଅଭିମାନୀମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ନିତାନ୍ତ ଅଶୋଧିତ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଏମାନଙ୍କ ଲାଗି 'ପ୍ରିମିଟିଭ୍' ଶବ୍ଦଟିକୁ ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଅଶ୍‌କେନାଜି ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇ ଶେଫାର୍ଡିମମାନଙ୍କର ନୂତନ ବସତି ଗୁଡ଼ିକର ସକଳ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇ ଥିଲା । ବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସମବାୟ-ସୂତ୍ରରେ ଗଢ଼ା ଯାଉଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସବୁ କିଛିକୁ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱଧାରୀ ଉପରୁ ଆଣି ଲଦି ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ଲୋକମାନେ ମୋଟେ ସାଙ୍ଗରେ ନଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ କାର୍‌ପଟେଦାର ମାନଙ୍କର ବୋଲି ଏବଂ ବିଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ମାନିନେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ବସତି ଗୁଡ଼ିକରେ ରହିବାକୁ ଆସିଥିବା ଶେଫାର୍ଡିମାନଙ୍କ ସହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧ ମୁଖ୍ୟତଃ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱପ୍ରଧାନ ଥିଲା । ସେଇମାନେ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲେ, ସେଇମାନେ କ୍ଷମତା ଜାହିର କରୁଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଉପରୁ ହିଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ଦିଆ ଯାଇଥିଲା, ନୂତନ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର ଭୂମିକାମାନ ମଧ୍ୟ ସେହି ଉପରୁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ବସ୍ତୁତଃ, ବସତିର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ବସତିରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଉପର ସିରସ୍ତାମାନଙ୍କରେ ସବୁ ଠିକ୍ କରି ଦିଆଯାଇ ସାରିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଜୀବନଭୂମିଟିର ନିର୍ମାଣରେ ପ୍ରାପ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ତରରେ ସେମାନେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆଦୌ କୌଣସି ଅବକାଶ ନଥିଲା । ନେତୃତ୍ୱ ନୁହେଁ, କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ

ନାଗରିକତାର ଗାଡ଼ ଭିତରେ ଆଣି ପକାଇବାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଣତନ୍ତ୍ରକୁ ହିଁ ଆପଣାର ମୂଳ ପ୍ରାଶାସନିକ ସ୍ତମ୍ଭ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସେହି ଗଣତନ୍ତ୍ର ଯେପରି ଅନେକାଂଶରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ମାନଙ୍କର ହିଁ ଆପଣା ତନ୍ତ୍ର ହୋଇ ରହିଗଲା ।

ସ୍ୱାଧୀନ ନୂତନ ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାମଧ୍ୟ ନୂଆ ଢଙ୍ଗରେ ଚାଲିଲା । ସବୁ ପିଲା ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଆସିଲେ; ପୁଅ ଆସିଲେ, ଝିଅ ମଧ୍ୟ ଆସିଲେ । ମାତ୍ର, ଜାତୀୟ ଜୀବନର ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ପରି ଶିକ୍ଷାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ସବୁଯାକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା । ଉଚ୍ଚତର ସ୍ତରରେ ଅଧିକାଂଶ ଶିକ୍ଷକ ସେହି ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଜସମରୁ ହିଁ ଆସିଲେ । ବସ୍ତୁସ୍ଥିତି ଅନେକ ସମୟରେ ତାହା ହିଁ ହେଉ ବୋଲି ବାଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲା । ଅଣଆଶ୍‌କେନାଜୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ କମ୍ ରହିଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପାଠ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ସ୍ତମ୍ଭକୁ ମୂଳ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରି ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗରେ ଉପରି ସିଡ଼ିମାନଙ୍କରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ହିଁ ରହିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ଦାଜ ଅନୁସାରେ ହିଁ ଯାବତୀୟ ଧାରାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଗଲା । ସମୁଦାୟ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଶିକ୍ଷାଗତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେହି ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ହିଁ ଭାରି ଢଳକରି ରହିଗଲା ଓ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତାହାରଦ୍ୱାରା ମଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଜନସୁମାରି ଅନୁସାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଣଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନେ ହିଁ ଅଧିକତର ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସରକାରୀ ନେତୃତ୍ୱ ଓ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱର ଆଖିଗୁଡ଼ାକ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଅନ୍ଦାଜରେ ସତେ ଅବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁରାଗ୍ରହ ସହିତ ଆପଣାର ମଡ଼େଲ ଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ତତ୍ପର ରହିଛି । ଏଥିରୁ କନ୍ଦଳ ଉପୁଜିବ, ଏଥିରୁ ବହୁ ଅସୁସ୍ଥତା ମଧ୍ୟ ଉପୁଜିବ । ବାହାରକୁ ସବୁ କିଛି ସତେ ଅବା ଘୋଡ଼ା ପିଠି ଉପରେ ବସି ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ଆଗକୁ ଧାଉଁଥିବା ପରି ଦିଶୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭିତରେ କେତେ ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଅଦୃଶ୍ୟ ଖଣ୍ଡିଆ ଅବଶ୍ୟ ରହି ଯାଉଥିବ ।

(ପାଞ୍ଚ)

ପୃଥିବୀର ପ୍ରାଚୀନ ଜାତି ଓ ସଂସ୍କୃତି ଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଗବେଷଣା କରିଥିବା କେତେକ ସମୀକ୍ଷକ ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୩୫୦୦ ଅବ୍ଦରେ ଭାରତବର୍ଷର ମହେଞ୍ଜୋଦାରୋ ଓ ହରପ୍ପାରୁ କେତେକ ଦ୍ରାବିଡ଼ ମେସୋପୋଟାମିଆଁ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ସେମାଇଟ୍ ଜାତିସମୂହରେ ପରିଣତହେଲେ । ସେମାନେ ସେଠାରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିବାର ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଶହ ବର୍ଷ ପରେ ଆଉ ଯେଉଁ ଦ୍ରାବିଡ଼ମାନେ ସେହିପରି ସିନ୍ଧୁ ନଦୀର ଅବବାହିକାରୁ ସେଠାକୁ ଚାଲି ଯାଇ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଇବ୍ରିମ୍ ବା ହାବିରୁ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଏହି ଦୁଇ ଶବ୍ଦର 'ହିବ୍ରୁ' ଶବ୍ଦଟି ସହିତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହିଥିବା ପରି ମନେ ହେଉଛି । ଭାରତ ବର୍ଷର ଏହି ଆଗନ୍ତୁକମାନେ ପ୍ରାଚୀନ ବେବିଲୋନ୍ ବା ମେସୋପୋ-ଟାମିଆଁର ନଦୀ ଇଉଫ୍ରେଟିସ୍‌ର କୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରି ଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଦ୍ରାବିଡ଼ ସଭ୍ୟତାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ ବ୍ରୁହି ଭାଷା କଥିତ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଏବର ବେଲୁଚିସ୍ତାନର ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା ସହିତ କେତେକ ସାଦୃଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ତାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିବର୍ତ୍ତନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ କି ? ଗବେଷକମାନେ ତାମିଲ ଏବଂ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାର କେତେକ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହିଥିବାର ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଆମେ ହୁଏତ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଭାରତବର୍ଷ ଓ ଇହୁଦୀ ଜନସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସୂତ୍ର ଲାଗି ରହିଥିବାର ଅନୁମାନ କରି ପାରିବା । ଇହୁଦୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ମୂଳ ଘରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତର ମାଲାବାର ସହିତ ,ଏକ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ ବାଣିଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ରହିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମାଲବାରରୁ ହାତିଦାନ୍ତ, ମୟୂର, ଚନ୍ଦନକାଠ, ମାଙ୍କଡ଼ (Rhesus Monkeys) ଓ ବହୁ ଭଲ ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରସ୍ତର ଇସ୍ରାଏଲକୁ ରପ୍ତାନି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଇସ୍ରାଏଲର ତତ୍କାଳୀନ ରାଜା ସେହି ଚନ୍ଦନକାଠରୁ ତାଙ୍କ ଉଆସ ନିମନ୍ତେ ଖୁମ୍ବମାନ ତିଆରି କରାଇଥିଲେ, ହାତି

ଦାନ୍ତରୁ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ସିଂହାସନ ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ । ସେତିକବେଳେ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଏକହଜାର ଅବ୍ଦରେ ଇହୁଦୀମାନେ କେତେ ମୁଥରେ ମାଲ୍‌ବାର ଯାଇ ବସତିସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଭାରତବର୍ଷରୁ ରପ୍ତାନୀ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ମାଲପତ୍ର ପାଣିଜାହାଜ ଦ୍ୱାରା ମାଲବାରରୁ ସାଉଦୀ ଆରବର ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗରେ ଆସି ପହଞ୍ଚୁଥିଲା ଏବଂ ସେଠାରୁ ଓଟ ପିଠିରେ ବୋହେଇ ହୋଇ ଜେରୁଜେଲମ ଯାଏ ଯାଉଥିଲା । କମ୍ବଦନ୍ତୀ ରହିଛି ଯେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ରାଜା ମାଲ୍‌ବାରର ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷବିତ୍‌ଙ୍କୁ ନେଇ ନିଜ ଦରବାରରେ ରଖିଥିଲେ । ଯାବତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ-କାରବାର ଦ୍ରବ୍ୟ-ବିନିମୟରେ ଚାଲୁଥିଲା । ଏହି ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ୫୨ ଅବ୍ଦରେ ଯୀଶୁଙ୍କର ଜଣେ ବୈମାତ୍ରେୟ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ବାରଜଣ ଇହୁଦୀ ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ତାଙ୍କର ନାମ ଡିଡ଼ିମୁସ୍ ଟମାସ୍, ଭାରତୀୟ ପଶ୍ଚିମ ଉପକୂଳର କୋଡ଼ୁଙ୍ଗାଲୁର ବା ଆଧୁନିକ କାନାନୁରଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଓ ସେଠାରେ ପୂର୍ବରୁ ବାସ କରି ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ପରେ ନାଇ ସେ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ଏହି ନୂତନ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ କରି ଆଣିବାର ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଜଣେ ଇତିହାସକାର ତଥ୍ୟାଦିରୁ ସୂତ୍ର ବାହାର କରି କେରଳର ନମ୍ବୁଦ୍ରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଇସ୍ରାଏଲର ନାପ୍‌ଥାଲି ଗୋଷ୍ଠୀର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ବଂଶଧର ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମତରେ ମୂଳ ନାପ୍‌ଥାଲି ଶବ୍ଦଟି ହିଁ କାଳକ୍ରମେ ଭାଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗି ନମ୍ବୁଦ୍ରୀ ହୋଇଛି ।

୧୯୪୮ ମସିହା ପରେ ଭାରତ ବର୍ଷରୁ ଯେଉଁ ଇହୁଦୀମାନେ ସେଠାରେ ସ୍ଥାୟୀ ବସବାସ କରି ରହିବା ସକାଶେ ଇସ୍ରାଏଲ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ତିନି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି, ମାଲ୍‌ବାରୀ ବା କୋଚିନୀ, ବମ୍ବେ ଏବଂ ପୁନା ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରି ଆସିଥିବା ବେନେ-ଇସ୍ରାଏଲ ଏବଂ ବାଗ୍‌ଦାଦୀ । ଏହି ତିନି ଶାଖା ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ଶାଖା ଭାରତବର୍ଷରେ ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ବାସ କରି ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଇତିହାସ ଏବଂ ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ବହୁ ଅବଦାନ ରହିଛି । ଆମେ ପ୍ରଥମେ କୋଚିନୀ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା । ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବରେ

ଇସ୍ରାଏଲରୁ ଯାଇ ଯେଉଁ ଇହୁଦୀମାନେ ମାଲାବାରରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରି ଥିଲେ, ଆଗରୁ ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ତା'ପରେ ଜେରୁଜେଲମରେ ଆତତାୟୀ ଆକ୍ରମଣକାରୀମାନେ ତିନିଥର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମନ୍ଦିରକୁ ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଛନ୍ତି ଓ ଇହୁଦୀ ଜୀବନ ସଂସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଛାରଖାର କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମ ବିପର୍ଯ୍ୟୟଟି ଘଟିଛି ଆସୀରୀୟମାନେ ଜେରୁଜେଲମକୁ ଜୟ କରିନେବା ସମୟରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୭୨୧ ଅବ୍ଦରେ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ବେବିଲୋନୀୟ-ମାନ ସେହିଭଳି ଆଉଥରେ ଜୟ କରି ନେବାବେଳେ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୫୮୬ ଅବ୍ଦରେ । ଏବଂ ତୃତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟଟି ୭୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଘଟିଛି ରୋମାନମାନେ ଆସି ଏହି ଭୂମିଟିକୁ ଅଧିକାର କରି ନେବାବେଳେ । ସବୁଥର ଏହି ଭୂମିରୁ ଅଳ୍ପ ବା ବହୁତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଭାରତ ବର୍ଷ ପଳାଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ କୋଚିନ୍‌ରେ ଆଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଆଉ ଏକ କାହାଣୀ ବା ଲୋକ ଶ୍ରୁତିରୁ ସୂଚନା ମିଳୁଛି ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ରାଜା ସଲୋମନଙ୍କ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଜାହାଜ ସବୁ ନିୟମିତ ଭାବରେ ମାଲାବାର ଉପକୂଳକୁ ଯାତାୟତ କରୁଥିଲା । ସେହି ନାବିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଭାରତବର୍ଷରେ ରହି ଯାଉଥିଲେ । କୋଚିନ ର ଇହୁଦୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସେହିମାନଙ୍କର ହିଁ ବଂଶଧର । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଗୋଟିଏ ତାମ୍ରପତ୍ରରୁ ସୂଚନା ମିଳୁଛି ଯେ ବହିରାଗତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ କୋଚିନ୍‌ର ରାଜା ଭୂମି ଯୋଗାଇ ଦେଇ ଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ କେତେକ ଟିକସ ଛାଡ଼ କରାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପଞ୍ଚମରୁ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜାଙ୍କ ତରଫରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ୨୭ ବର୍ଗ ମାଇଲ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ରାଜସ୍ୱ-ଆଦାୟ ପ୍ରଭୃତିର ଅଧିକାର ଦେଇ ଅଞ୍ଜୁବନମ୍ ନାମକ ଏକ ଜାଗିରି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ବିଶେଷ ସନନ୍ଦଟି ରାଜା ଭାସ୍କର ରବିବର୍ମାଙ୍କର 'ଯୁଥାଶାସନମ୍ ନାମରେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ହୋଇ ରହିଛି ।

ତତ୍କାଳୀନ ମହାରାଜାମାନେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଆପଣାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ପ୍ରଜା ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । କେତେକ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ସେମାନେ ମୁଦାଲିଅର୍ (ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀ) ପଦରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ଇହୁଦୀ-

ମାନେ ତାଙ୍କଠାରୁ ନାନାବିଧ ବିଶେଷ ଅନୁଗ୍ରହ ଲାଭ କରୁଥିବାରୁ ଜଣେ ଇଉରୋପୀୟ ପରିବ୍ରାଜକ କୋଚିନ ର ଜଣେ ରାଜାଙ୍କୁ ନିଜ ବିବରଣୀରେ ଉପହାସ ଛଳରେ King of the Jews ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସପ୍ତୋ-ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଚୀନରୁ ଭାରତବର୍ଷର ଭୂଖଣ୍ଡ ଦେଇ ଇଉରୋପ ଫେରୁଥିବା ସମୟରେ ବିଖ୍ୟାତ ପରିବ୍ରାଜକ ମାର୍କୋ ପୋଲୋ ମାଲାବାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଅନେକ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଇହୁଦୀମାନେ ରାଜାମାନଙ୍କର ସେନାବାହିନୀରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ । କଥିତ ଅଛି ଯେ ଥରେ ୧୫୫୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ କୋଚିନ୍ ର ମହାରାଜା ସାବାଥ୍ ବା ଶନିବାର ପଡୁଥିବାରୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଆପଣାର ଯୁଦ୍ଧାଭିଯାନକୁ ଦିନକ ସକାଶେ ଗଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଶନିବାର ହେଉଛି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ରାମର ଦିନ କୋଚିନ୍ ରେ ୧୩୪୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଥମ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ବା ସିନାଗଗ୍ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା କାଳକ୍ରମେ ଭାରତବର୍ଷରେ ରହିବାଫଳରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଆପଣାର ଭାଷା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହିବ୍ରୁ ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ତଥାପି ପରିଚିତ ଥିଲେ । କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଧର୍ମପୁସ୍ତକ ସେହି ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାହୋଇଥିଲା ଓ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସିନାଗଗ୍ ରେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନାମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସେମାନେ ଧର୍ମପୁସ୍ତକର ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ପଢି ପାରୁଥିଲେ, ମାତ୍ର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ବୁଝି ପାରୁନଥିଲେ । ଠିକ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳର ହିନ୍ଦୁ ଘରର ବିବାହ-ବିଧି ପରି, କାଥୋଲିକ୍ ଗୀର୍ଜାମାନଙ୍କରେ ପବିତ୍ର ଲାଟିନ୍ ଭାଷାରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେଉଥିବା ପବିତ୍ର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ପରି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଏପରି ଏକ ସମୟ ଆସିବ, ଯେତେବେଳେ କି ମେସାୟା ଅର୍ଥାତ୍ ପରିତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ପ୍ରକୃତରେ ଘଟିବ ଓ ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀସାରା ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ସବୁ ଇହୁଦୀ ଜେରୁଜେଲମ୍ କୁ ଫେରିଯାଇ ପାରିବେ, ଦୈନନ୍ଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ସେମାନେ ସେହି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁ-ଥିଲେ । ମଝିରେମଝିରେ ଇହୁଦୀ ଭ୍ରମଣକାରୀମାନେ ପବିତ୍ରଭୂମି ଜେରୁଜେଲମରୁ ମାଲାବାରକୁ ବୁଲି ଆସୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲର ମାଟିକୁ ପୁଡ଼ିଆ କରି ବିକୁଥିଲେ । କୌଣସି ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କବର ଦିଆ

ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ସେହି ପବିତ୍ର ମୂର୍ତ୍ତିକାକୁ ଝିଅ'ର ମୁଣ୍ଡତଳେ ରଖି ଦିଆ ଯାଉଥିଲା ।

ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଭାବରେ ମାଲବାର୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରିବା ଫଳରେ ଇହୁଦୀମାନେ କ୍ରମେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜୀବନର ମୁଖ୍ୟ ଚଳଣିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ରୋତରେ ମିଶି ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀଙ୍କ ପରି ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କଲେ, ସ୍ଥାନୀୟ ପରିଚ୍ଛଦ ଏବଂ ଆଭରଣଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିନେଲେ । ଅନ୍ୟ ମାଲବାରୀମାନଙ୍କ ପରି ସେମାନେ ଯୌଥ ପରିବାରରେ ବାସ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସେମାନଙ୍କର ସମାଜରେ ମଧ୍ୟ ଯୌତୁକପ୍ରଥାର ପ୍ରଚଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସମ୍ଭବତଃ ଅନ୍ୟ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଦେଖି ଓ ଶିଖି ସେମାନେ ପର୍ବ, ଉତ୍ସବ ଓ ବିବାହ ପ୍ରଭୃତି ସାମାଜିକ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରେ ବହୁ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ପ୍ରଚୁର ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିଲେ । ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ସମାଜରେ ସମ୍ମାନ ଓ ସ୍ୱୀକୃତି ମିଳିବ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ରହିଥିଲା । ସାଂସାରିକ ଧନସମ୍ପନ୍ନତାରେ ଦେବୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଉଥିଲେ, ସେମାନେ ସିନାଗଗ୍‌କୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ସରଞ୍ଜାମମାନ ଦାନ କରି ସେଥିରୁ ମିଳୁଥିବା ଏକ ବିଶେଷ ସନ୍ତୋଷ ମଧ୍ୟ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍ ଜାତିବିଦ୍ୱେଷ ଦ୍ୱାରା ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍—ଶାସିତ ଗୋଆ ଓ କଙ୍କଣ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଇହୁଦୀମାନେ ମାଲବାର୍ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଚାଲିଆସିଲେ, ସେତେବେଳେ ଦୁଇ ଇହୁଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିଦ୍ୱେଷର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଥିଲା । ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ପୁରୁଣାମାନେ ପରଦେଶୀ ବୋଲି କହିଲେ ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରଦେଶୀମାନେ ମାଲବାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଜଠାରୁ ହୀନ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ । ନବାଗତମାନେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଗୋରାରଙ୍ଗର ଥିଲେ, ମାଲବାରୀମାନେ ସାବନା ଥିଲେ । ପାରମ୍ପରିକ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜର ସଂକ୍ରମଣ ବାଜି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଜାତିଗତ ଭେଦଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରବେଶ କଲା ନା ଏହା ସେମାନଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱକୀୟ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଥିଲା, ସେହି ବିଷୟରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଦ୍ୱିମତ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଗୋରାମାନେ ଆପଣାକୁ ସିଧା ପବିତ୍ର ଭୂମି ଇସ୍ରାଏଲରୁ ଆଗତ ଶୁଦ୍ଧ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ବଂଶଧର ବୋଲି କହିଲେ ଏବଂ ମାଲବାରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ନୂତନଦୀକ୍ଷିତ ଏବଂ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରିଥିବା ଗୋଲାମ

ବୋଲି କହି ଘୃଣା କଲେ ।

ଜଣେ ଗବେଷକଙ୍କ ମତରେ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍ ନାବିକ ଭାସ୍କୋ-ଡ଼ା-ଗାମା ମାଲବାର ଉପକୂଳରେ ଯାଇ ଓହ୍ଲାଇବା ନେଇ ଓ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍‌ମାନେ କେରଳ ଉପରେ ଆଧିପତ୍ୟ ହାସଲ କରିବାପରେ ଯାଇ ଇଉରୋପର କେତେକ ଗୋରା ଇହୁଦୀ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଇଉରୋପରେ ଧର୍ମମାରଣର (Inquisition)ର ସମୟ । ସେହି ମାରଣ ଅଭିଯାନରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ଲାଗି ହିଁ ପର୍ତ୍ତୁଗାଲର କେତେକ ଇହୁଦୀ ଏହି ସମୟରେ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍-ଅଧିକୃତ କୋଚିନ୍‌ରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଖତମ କରିବା ନିମନ୍ତେ Inquisitionକୁ ଏଠାକୁ ମଧ୍ୟ ଅଣାଗଲା । ଗୋଆର ତତ୍କାଳୀନ ଗଭର୍ନର୍ ଶ୍ରୀ ଆଲ୍‌ବୁକର୍କ୍ ପର୍ତ୍ତୁଗାଲର ରାଜାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗୋଟିଏ ପତ୍ର ଲେଖି ଭାରତସ୍ଥ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍ ଉପନିବେଶରୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସମୂଳେ ବିନାଶ କରିବାପାଇଁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଅନୁମତି ଆସିଲା ଏବଂ ତାହାର ବଳରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଘର ଏବଂ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଚୁରିକରି ଦିଆଗଲା । ଥୋରା ଅର୍ଥାତ୍ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ପବିତ୍ର ଧର୍ମପୁସ୍ତକକୁ ଅଗ୍ନିରେ ଆହୂତି ଦିଆଗଲା । କୋଚିନ୍‌ର ରାଜା ଏବଂ ତାଙ୍କର ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଜାମାନେ ଏହିସବୁ ନୂଆ ଉଆଣଗୁଡ଼ାକୁ ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ରାଜା ଆପଣାର ପ୍ରତିବାଦ ଜ୍ଞାପନ କରିଥିଲେ, ମାତ୍ର କର୍ତ୍ତାମାନେ କୌଣସି କର୍ଣ୍ଣପାତ କରିନଥିଲେ । ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ସେ ଆପଣାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଅତ୍ୟାଚାରିତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ କେବଳ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳଟି ବ୍ୟତୀତ ସ୍ଥାନୀୟ ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାଲବାରରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ସମେତ ସକଳ ଧର୍ମର ଉପାସକମାନେ ପରସ୍ପରର ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ବାସ କରୁଥିଲେ । ପରେ ୧୭୮୯ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଶାସକ ଟିପୁ ସୁଲତାନ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଘର ଏବଂ ଉପାସନା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରି ଦେଇଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଭାରତବର୍ଷକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଆଧିପତ୍ୟ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ମୁସଲମାନ ବା ମୋଗଲ ରାଜ୍ୟଶାସକ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ଅତ୍ୟାଚାର

କରିଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଏବେସୁଦ୍ଧା ମିଳନାହିଁ ।

ମାଲାବାର୍‌ରେ ଗୋରା ଓ କଳା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ପାରସ୍ପରିକ ଭେଦଭାବର ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧୋଗତିର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇଥିଲା । ସେଠି ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାର ଏମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋରାମାନେ ବାସ କରୁଥିଲେ ଓ ସେମୁଣ୍ଡକୁ ତଥାକଥିତ କଳାମାନେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଦୁଇ ଶାଖା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ କୌଣସି ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା । ଦୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀର ଶ୍ମଶାନ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା ଅଲଗା ରହିଥିଲା । ଗୋରାମାନେ ଅପବାଦ ଦେଇ କହୁଥିଲେ ଯେ, କଳାମାନେ କାଳକ୍ରମେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଣଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାବେଳେକେ ମିଶିମାଶି ଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ବହୁତ ରୀତିନୀତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ଅଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ କଳାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହଣା ଯାଇଥିବା ମାଂସକୁ ଖାଉନଥିଲେ । ଉପାସନା-ମନ୍ଦିରରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଉପାସନା ଆରମ୍ଭ ହେବାଲାଗି ଯେଉଁ ଅନ୍ୟୂନ ଦଶଜଣ ଇହୁଦୀ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ସେମାନେ କୌଣସି କଳା-ଇହୁଦୀକୁ ମଧ୍ୟ ତା' ଭିତରେ ଗଣା କରୁନଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଦୁହେଁ ସମାନ ଉପାସନା—ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ । ଉଭୟେ ଜୋତା ବାହାରେ ରଖି ଖାଲି ପାଦରେ ମନ୍ଦିର ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସରସ ଓ ମିରସଙ୍କ ଭିତରେ ତଥାପି ପାତରଅନ୍ତର ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିଲା । ସରସମାନେ କାଠ-ଆସନରେ ବସୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ମିରସମାନଙ୍କୁ ତଳେ ବସିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଏହି ପ୍ରଥାଟି ଏକାବେଳେକେ ଆଧୁନିକ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲି ଆସିଥିଲା । ଏହି ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ତାଙ୍କର ଅହିଂସ ପ୍ରତିରୋଧ ବା ସତ୍ୟାଗ୍ରହ-ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ ସିନାଗଗ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ସଂସ୍କାର ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା ଜଣେ ପ୍ରମୁଖ କୋଚିନୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଆବ୍ରାହାମ୍ ବାରଖ୍ ସାଲେମ୍ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲେ । ମିରସମାନଙ୍କ ପରି ସିଏ ମଧ୍ୟ ସିନାଗଗ୍ ଭିତରେ ତଳେ ଯାଇ ବସିଲେ ଏବଂ ଉପାସକ ମାନଙ୍କ ସମସ୍ତେ ସମାନ ଅଧିକାର ନପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମରଣ ଅନଶନ କରିବେ ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ । ସଂଗ୍ରାମରେ ଶେଷରେ ତାଙ୍କର ଜୟ ହେଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଅଧିକାର ମିଳିଲା ।

ସେହିପରି ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଇତିହାସ ରହିଛି । କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅନୁସାରେ ଏମାନେ ତିନିସମୟରେ ତିନିଦଳରେ ବାହାରୁ ଭାରତବର୍ଷକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ପ୍ରବାଦଟିଏ ରହିଛି ଯେ, ଏକଦା ଜାହାଜରେ ଭାରତ ବର୍ଷକୁ ଆସୁ ଆସୁ କୂଳରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଜାହଜଟି ବୁଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଅଧିକାଂଶଯାତ୍ରୀ ସେହି ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ବୁଡ଼ିମଲେ । ଯେଉଁମାନେ ପହଁରି ପହଁରି ଆସି କୂଳରେ ଲାଗିଲେ,ସେହିମାନେ ହିଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ନାମରେ ପରିଚିତ ହେଲେ । ବେନ-ଏ-ଇସ୍ରାଏଲର ଅର୍ଥ ଇସ୍ରାଏଲର ସନ୍ତାନ । ଏମାନେ ଭାରତବର୍ଷର ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କଲେ, କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଓ ତେଲ ପେଡ଼ିଲେ । ଏମାନେ ଶନିବାର ଦିନ ତେଲ ପେଡ଼ା କାମ ବନ୍ଦ ରଖୁଥିଲେ ବୋଲି ଏମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ଶନିବାରିଆ ତେଲି ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ସେଦିନ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ଚୂଲୀ ଜଳୁ ନଥିଲା କିମ୍ବା କୌଣସି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ରନ୍ଧା ହେଉ ନଥିଲା । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ କାଳକ୍ରମେ ପୋଷାକରେ ଓ ଘରକରଣାରେ ତତ୍କାଳୀନ ସ୍ଥାନୀୟ ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନ ରୀତିନୀତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିଲେ । ସବର୍ଣ୍ଣ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପରି ସେମାନେ ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣର ଲୋକଙ୍କୁ ଘରେ ନଉକର ରଖୁଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପରି ଗୋମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କରୁନଥିଲେ, ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ମାଂସରଭକ୍ଷଣ ନିଷିଦ୍ଧ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ମରାଠୀମାନଙ୍କ ପରି ସେମାନେ ପାରିବାରିକ ନାମରେ ନିଜେ ବାସ କରୁଥିବା ଗାଆଁର ନାମକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ଓ ତା'ସହିତ 'କର୍' ଲଗାଉଥିଲେ । ଏହି ସୂତ୍ର ଅନୁସାରେ ରାଜପୁରର ଅଧିବାସୀ ରାଜପୁରକର ବୋଲାଉଥିଲେ, କେହିମ୍‌ର ଅଧିବାସୀ କେହିମ୍‌କର ହେଉଥିଲେ । ସେହିପରି, ଶାହାପୁର୍—ଶାହାପୁର୍‌କର୍, ଏରୁଲ୍—ଏରୁଲ୍‌କର୍, ଏବଂ ନଓଗାଓଁ—ନଓଗାଓଁକର୍ । ଗତ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଯାଇ ସେମାନେ ନିଜ ପିଲାଙ୍କ ସକାଶେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍କୁଲମାନଙ୍କର ସ୍ଥାପନା କଲେ, ଯେଉଁଠାରେ କି ପିଲାମାନେ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ପାଠ ପଢି ପାରିଲେ ଏବଂ ରବିବାର ପରିବର୍ତ୍ତେ ଶନିବାର ଦିନ ଛୁଟି ପାଇ ପାରିଲେ ।

କୋଙ୍କଣ ଉପକୂଳରେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଗାଆଁ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ କି କେବଳ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ସାଧାରଣତଃ

ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲମାନ ଓ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଇହୁଦୀମାନେ ଏକାଠି ଯେ କୌଣସି ଗ୍ରାମରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । ପରସ୍ପର ପରସ୍ପରର ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ବାସ କରୁଥିଲେ । କ୍ରମଶଃ କୋଙ୍କଣ ଅଞ୍ଚଳରୁ ସେମାନେ ପୁନା, ଅହମ୍ମଦାବାଦ ଓ କରାଚୀ ପ୍ରଭୃତି ଅଞ୍ଚଳକୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଗଲେ । ୧୯୪୭ ମସିହା ବେଳକୁ ପଶ୍ଚିମ ପାକିସ୍ତାନରେ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ଶହ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଗୁଜରାଟରେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଗୁଜରାଟୀ ଭାଷା କହୁଥିଲେ ଓ ଗୁଜରାଟୀ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ । ଲୋକାପବାଦ ରହିଛି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବଦା ବିବାଦ ଓ ମୋକଦ୍ଦମା ଲାଗି ରହିଥିଲା । ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ ଆକବରଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ କାଳରେ ଇହୁଦୀ ବଣିକମାନେ ଆଗ୍ରା, ଦିଲ୍ଲୀ, ଲାହୋର ଓ କାଶ୍ମୀରରେ ମଧ୍ୟ ଯାଇ ବସବାସ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ କପଡ଼ା, ଯୋତା, ଲୁହା ଜିନିଷ, ପୁରୁଣା ଲୁହା, ତାଳା, ପେଚ କବଜା ଓ ଆହୁରି କେତେ କେତେ ଗୃହ ସରଞ୍ଜାମ ଦ୍ରବ୍ୟର କିଣାକିଣା କରୁଥିଲେ । ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅମଳରେ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀ ବଣିକମାନେ ଦିଲ୍ଲୀକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଚମଡ଼ା ବେପାର କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କିଣି ଦିଲ୍ଲୀରେ ଠୁଳ କରୁଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେଠାରୁ ରେଳଯୋଗେ ବମ୍ବେ ଆଣୁଥିଲେ ଏବଂ ବମ୍ବେରୁ ବାହାରକୁ ସରବରାହ କରୁଥିଲେ । ୧୯୨୦-୩୦ ବେଳକୁ ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ରୁଷିଆରୁ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଇହୁଦୀ ଦିଲ୍ଲୀରେ ରହି ଚମଡ଼ା ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବାର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ।

ବାଗ୍‌ଦାଦୀ ଇହୁଦୀମାନେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ମୁଖ୍ୟତଃ ବାଗ୍‌ଦାଦ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଭାରତବର୍ଷକୁ ଆସିଥିଲେ ବୋଲି ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନଙ୍କର ଏପରି ନାମକରଣ ହୋଇଛି । ବାଗ୍‌ଦାଦୀମାନେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କୁ ଅଜାତିଆ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଥିଲେ । ଦୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ବିବାହ ହୋଇ ପାରୁ ନଥିଲା । କୋଚିନ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଏମାନେ କେବଳ ପରଦେଶୀ ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋରା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କ ରଖୁଥିଲେ । ବାଗ୍‌ଦାଦୀମାନେ ଆରବୀ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ, ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ମରାଠୀ ବା ଗୁଜରାଟୀ ଭାଷା କହୁଥିଲେ । ଭାରତବର୍ଷର ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ବାଗ୍‌ଦାଦୀ ଇହୁଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଇହୁଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ପରି ଏହି ଦେଶରୁ

ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଭାରତରୁ ସିଧା ଅଥବା ଇସ୍ରାଏଲରୁ ନିଜ ନିଜ ଭାଗ୍ୟର ସନ୍ଧାନ କରି ଇଂଲଣ୍ଡ, ଆମେରିକାର ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ପ୍ରଭୃତି ଧନୀ ଦେଶକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ।

ପୁନା, ବମ୍ବେ, ଅହମ୍ମଦାବାଦ ଓ କରାଚୀରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଅନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ପ୍ରତିବେଶୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଅନବଚ୍ଛିନ୍ନ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟରେ ସହିତ ଚିର ଦିନ ବାସ କରି ଆସିଥିଲେ । ଇହୁଦୀମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ସର୍ବଦା କଳହରତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ହିସାବରେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଦୌ କେହି କୌଣସି କଳହ କରୁନଥିଲେ । ଆଧୁନିକ ଇତିହାସର ଘଟଣାବଳୀରୁ ହିସାବ ସଂଗ୍ରହ କରି ସମ୍ଭବତଃ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ୧୯୪୩ ମସିହାରେ ଯାଇ ଭାରତ ବର୍ଷରେ କୌଣସି ଇହୁଦୀ-ବିରୋଧୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହୋଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ବମ୍ବେରେ ବସିଥିବା ଅଖିଳ ଭାରତ ମୁସଲିମ୍ ଲିଗ୍ର ଏକ ଅଧିବେଶନରେ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ଇହୁଦୀ-ବିରୋଧୀ ଭାବନା ଓ ପ୍ରଚାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ବମ୍ବେ ସହରର କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ, ମରାଠୀ ଏବଂ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଇହୁଦୀ ଜାତିପ୍ରତି ବିରୋଧ ଓ ଘୃଣାର ପ୍ରକଟ କରି ପ୍ରଚାରପତ୍ର ସବୁ ମରା ଯାଇଥିଲା । ମୁସଲମାନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ଇହୁଦୀ ମାନଙ୍କର ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବାସନ୍ଦ କରି ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଆରବମାନଙ୍କର ଦାବୀ ଲାଗି ସମର୍ଥନ ଜଣାଇବା ସକାଶେ ଆବେଦନ କରା ଯାଇଥିଲା । ୧୯୪୭ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ର ଅଧିବାସୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସମର୍ଥନ ଜ୍ଞାପନ କରି ପଶ୍ଚିମ ପାକିସ୍ତାନରେ ପ୍ରଥମ ଇହୁଦୀ ବିରୋଧୀ ଦଙ୍ଗା ହୋଇଥିଲା । ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଦିବସ ପାଳନ କରା ଯାଉଥିବା ଅବସରରେ ୧୯୪୮ ମସିହା ମଇମାସରେ କରାଚୀ ସହରରେ ଥିବା ଇହୁଦୀ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ମଧ୍ୟ ହେଲା । ସେଠା ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ ନିରାପତ୍ତାର ନିର୍ଭର ଦେଇପାରିବେ ବୋଲି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେହି କାରଣରୁ ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀ ସେହି ସମୟରେ କରାଚୀରୁ ବମ୍ବେ ପଳାଇ ଆସିଥିଲେ । ୧୯୫୬ ଓ ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ମଧ୍ୟ ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ରଚୟ ଓ ଇସ୍ରାଏଲ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗି ଥିବା ବେଳେ ପାକିସ୍ତାନରେ ରହି ଯାଇଥିବା ଅବଶିଷ୍ଟ ଇହୁଦୀ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକୁ

ପାକିସ୍ତାନୀ ବିକ୍ଷୋଭ ଏବଂ ବୈମନସ୍ୟର ଶିକାର ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଦେଶ ବିଭାଜନ ପରେ ଯେତେବେଳେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଭାରତ ବା ପାକିସ୍ତାନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ନିଜର ବାସସ୍ଥାନ ରୂପେ ବାଛି ନେବାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଗଲା, ସେତେବେଳେ ସରକାରୀ ରେଳବାଇ ଓ ଡାକ ତାର ବିଭାଗରେ ପାକିସ୍ତାନ ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଅଧିକାଂଶ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆପଣାର ପରିବାରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଭାରତବର୍ଷକୁ ପଳାଇ ଆସି ଥିଲେ ।

ବେନେ-ଇସ୍ରାଏଲ ଇହୁଦୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ନିଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସାଧାରଣ ଜୀବନର ମଣ୍ଡଳୀଟି ଭିତରେ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ସମ୍ମାନ ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ଆମେ ଏଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେଜଣଙ୍କର ଅତି ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଶକରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଯୋଶେଫ୍ ଡେଭିଡ୍ ପେନ୍‌କର୍ (୧୮୭୨-୧୯୪୯) ସେତେବେଳେ ପ୍ରାୟ ଜନ୍ମଲାଭ କରି ଆସୁଥିବା ଭାରତୀୟ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣର ଜଗତରେ ଜଣେ ଅନ୍ୟତମ ଅଗ୍ରଣୀ ରୂପେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ୧୯୩୧ ମସିହାରେ ଭାରତ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଟକି ବା କଥାକୁହା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର 'ଆଲମ୍ ଆରା'ରେ ଶ୍ରୀ ପେନ୍‌କର୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଶୋଧିତ ସଂଳାପ ଗୁଡ଼ିକର ରଚନା କରିଥିଲେ, ତା'ପାଇଁ ସଙ୍ଗୀତଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଲେଖି ଦେଇଥିଲେ । ମରାଠୀ, ହିନ୍ଦୀ, ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଓ ଗୁଜରାଟୀ ଭାଷାର ଆହୁରି ଅନେକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଲାଗି ମଧ୍ୟ ସେ ସଂଳାପ ଲେଖି ଦେଇଥିଲେ । ତତ୍‌ବ୍ୟତୀତ ସେ ଶହେରୁ ଅଧିକ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ—ନାଟକର ମଧ୍ୟ ରଚନା କରି ଥିଲେ । ସେଥିରେ ପୌରାଣିକ ଓ ଧାର୍ମିକ ସମେତ ବହୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ନାଟକ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ବାଇବେଲର ପ୍ରଥମ ଟେଷ୍ଟାମେଣ୍ଟ୍ ଭିତରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରା ଯାଇଥିବା କେତେ ପ୍ରକରଣକୁ ବିଷୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ସେ ମରାଠୀ ଭାଷାରେ ବହୁ କୀର୍ତ୍ତନ ରଚନା କରିଥିଲେ । ବମ୍ବେର ଏକ ରଙ୍ଗ ମଞ୍ଚରେ ଶ୍ରୀ ପେନ୍‌କର୍ ପରିଚାଳକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

୧୯୩୭-୩୮ ମସିହାରେ ଆଉ ଜଣେ ପ୍ରମୁଖ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ

ମୋଜେସ୍ ରାଜପୁର୍କର୍ ବମ୍ବେ ସହରର ମେୟର୍ ପଦରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡେଭିଡ୍ ଏଜ୍ରା ରୟୁବେନ୍ (୧୮୯୩-୧୯୮୦ ଏକଦା ବହାର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଓ ଜିଲ୍ଲା ଜଜ୍ ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ ପାଟଣା ହାଇକୋର୍ଟର ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ (୧୯୫୧-୫୨) । ଶ୍ରୀ ବେଞ୍ଜାମିନ୍ ସାମସନ୍ ଭାରତୀୟ ନୌବାହିନୀରେ ଭାଇସ୍-ଆଡ୍‌ମିରାଲ ଭଳି ଏକ ଉଚ୍ଚପଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ପାରିଥିଲେ । ୧୯୬୫ ମସିହାରେ ଭାରତ ଓ ପାକିସ୍ତାନ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଥିବା ସମୟରେ ସେ ଭାରତୀୟ ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳ ନୌବାହିନୀର କମାଣ୍ଡର୍ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଭାରତୀୟ ସିନେମାର ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ଅଭିନେତା ଡେଭିଡ୍ ଆବ୍ରାହାମ୍ ଚେଉଲକର୍ (୧୯୦୭-୧୯୮୨) ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଥିଲେ । ୧୯୬୯ ମସିହାରେ ସେ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଉପାଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଡାକ୍ତର ଆବ୍ରାହମ୍ ଏରୁଲ୍‌କର୍ (୧୮୮୭-୧୯୬୦) ଏକଦା ଭାରତୀୟ ମେଡ଼ିକାଲ କାଉନ୍‌ସିଲର ସଭାପତି ପଦ ଅଳଙ୍କୃତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ପଦରେ ରହିଥିବା ସମୟରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଏକାଧିକ ଅନଶନ-ଧର୍ମଘଟ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଚିକିତ୍ସକ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଜର୍ମାନୀରେ ନାତ୍ସୀ ଶାସନର ଅମଳରେ ଯେତେବେଳେ ଇହୁଦୀ ଡାକ୍ତରମାନେ ସେଠାରେ ନାନା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଏବଂ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ, ସେତେବେଳେ ଆପଣାର ଅଦମ୍ୟ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଦ୍ୱାରା ଡାକ୍ତର ଏରୁଲକର୍ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକଙ୍କୁ ଭାରତବର୍ଷକୁ ନେଇ ଆସି ପାରିଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଭାରତବର୍ଷରେ ବେଶ୍ ବିରୋଧ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲା, ତଥାପି ସେ ଆପଣା କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବିରତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଡାକ୍ତରମାନେ ଭାରତବର୍ଷ ଆସି ଏଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାପଦ ଭାବରେ ଆପଣା ଚିକିତ୍ସାକାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ ନିର୍ବାହ କରି ପାରିଥିଲେ ।

ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଲେଖିକା ଶ୍ରୀମତୀ ମୀରା ଜାକବ୍ ମହାଦେବନ୍ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ 'ଅପନା ଘର୍' ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଉପନ୍ୟାସ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଉପନ୍ୟାସଟିର ଏକ ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ମଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ଭାରତବର୍ଷରେ ବହୁ ପୁରୁଷ ଧରି ବାସ କରି ଆସିଥିବା ଗୋଟିଏ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ପରିବାରରୁ

ଯେତେବେଳେ କେତେଜଣ ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ସେହି ଦେଶକୁ ଚାଲିଗଲେ ଓ ବାକି କେତେଜଣ ଏଠି ଭାରତବର୍ଷରେ ହିଁ ରହିଗଲେ, ସେତେବେଳେ ପରିବାରଟିକୁ ଯେଉଁସବୁ ମୂଲ୍ୟ ସଙ୍କଟ ଏବଂ ଭାବଗତ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଶ୍ରୀମତୀ ମହାଦେବନ୍ ଆପଣାର ଉପନ୍ୟାସଟିରେ ସେହି କାହାଣୀଟିର ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଅବସରର ଭାରତୀୟ ଇଣ୍ଡୋ-ଆଙ୍ଗ୍ଲିକାନ୍ କବିତା ରଚନାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନିଶିମ୍ ଏଜେକିଏଲ୍‌ଙ୍କର (୧୯୨୪-) ନାମକୁ ମଧ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ହେବ । ନବ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ଥାପନା ପରେ ମଧ୍ୟ ନିଶିମ୍ ଭାରତବର୍ଷ ଛାଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଯାଇନାହାନ୍ତି । ଆପଣାର ଏକ ଇଂରାଜୀ କବିତା-ସଂକଳନ ଲାଗି ତାଙ୍କୁ ୧୯୮୩ ମସିହାରେ ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀର ପୁରସ୍କାର ମିଳିଛି । ଶ୍ରୀ ଏଜେକିଏଲ୍ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ନାଟକ ତଥା ପ୍ରବନ୍ଧ ମଧ୍ୟ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଏକଦା ସେ ବମ୍ବେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟର ଅଧ୍ୟାପକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ବିଖ୍ୟାତ Quest ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦକ ରୂପେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ମାର୍ଟିନ୍ ଲୁଥର୍ କିଙ୍ଗ୍‌ଙ୍କର ଏକ ଉକ୍ତି-ସଂକଳନ ମଧ୍ୟ ନିଶିମ୍ ଏଜେକିଏଲ୍‌ଙ୍କର ଏକ ଅନ୍ୟତମ କୃତି ।

ଭାରତୀୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଆଉ ଚାରିଜଣଙ୍କ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ କିଛି ନ କହିଲେ ଆମର ଏହି ଆଲୋଚନା ପ୍ରକୃତରେ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଯିବ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯିଏ ସବାଆଗ ସ୍ମରଣୀୟ, ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ମହମ୍ମଦ ସୈୟଦ୍ ସରମଦ୍ । ଭାରତୀୟ ସୁଫୀ ସାଧନା-ସାହିତ୍ୟରେ ସରମଦ୍ ଗୋଟିଏ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନକ୍ଷତ୍ର ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସରମଦ୍ ପ୍ରଥମେ ଇହୁଦୀ ଥିଲେ, ପରେ ଇସ୍‌ଲାମ୍ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ପାରସ୍ୟ ଦେଶରୁ ଜଣେ ଇହୁଦୀ ବଣିକ ରୂପେ ସେ ଭାରତବର୍ଷକୁ ଆସିଥିଲେ । ଇହୁଦୀ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ି ଇସ୍‌ଲାମ୍ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ସେ କ୍ରମଶଃ ସୁଫୀ ସାଧନା ଆଡ଼କୁ ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ ଓ ଫକୀର ହୋଇ ବହୁସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କଲେ । ଆପଣାର କବିତା ଗୁଡ଼ିକରେ ସେ ସୁଫୀ ଦର୍ଶନର ତତ୍ତ୍ୱଗୁଡ଼ିକୁ ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ଦେଇ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କ ରଚିତ ରୁବାୟତ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଗାନ କରା ଯାଇଥାଏ । ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ

ଶାହ୍‌ଜହାଁଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଦାରାଶୁକୋ ସନ୍ଥ ସରମଦ୍‌ଙ୍କର ଜଣେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୋଗଲ୍ ସମ୍ରାଟ ଆଉରଙ୍ଗଜେବ ୧୬୫୯ ମସିହାରେ ଦାରାଙ୍କୁ ଏବଂ ୧୬୬୧ ମସିହାରେ ସରମଦ୍‌ଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକରାଇଥିଲେ । ସୁଫୀସାଧନା ଆଡ଼କୁ ଢଳି ସନ୍ଥ ହୋଇଥିବା ଫଳରେ ମୁସଲମାନ ଓ ଇହୁଦୀ ଉଭୟଙ୍କ ଭିତରୁ ଅନେକେ ତାଙ୍କୁ 'ନାସ୍ତିକ' ବୋଲି କହି ବିଦ୍ରୂପ କରୁଥିଲେ । ଦାରା ଶୁକୋଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଘୋଷଣାକରି ଯେଉଁ ଘୋଷଣାନାମାଟି ପାଠ କରା ଯାଇ ଥିଲା, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରା ଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯଦି ଦାରାଶୁକୋ ଦିଲ୍ଲୀର ସିଂହାସନ ଉପରେ ଆରୂଢ଼ ହେବେ ଏବଂ ନିଜର କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୁଯୋଗ ପାଇବେ, ତେବେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ପବିତ୍ର ଧର୍ମର ମୂଳ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକହିଁ ବିପନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିବ, ଇସ୍‌ଲାମ୍ ଧର୍ମର ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯିବ, ଧର୍ମ ଦ୍ରୋହ ଓ ଇହୁଦୀ ଅଧର୍ମ ଗୁଡ଼ାକ ଆସି ତାହାକୁ ଗ୍ରାସ କରି ପକାଇବେ ।

ଡକ୍ଟର୍ ଭାଲ୍‌ଡେମାର୍ ମୋର୍ଡେଖାଇ ୱୋଲଫ୍ ହାଫ୍‌କିନ୍‌ଙ୍କର ବେନେ ଇସ୍ରାଏମାନଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ସିଧା ଯୋଗସୂତ୍ର ନଥିଲା । ହାଫ୍‌କିନେ ୧୮୬୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଗୋଟିଏ ଇହୁଦୀ ପରିବାରରେ ରୁଷିଆ ଦେଶର ଓଡ଼େସାଠାରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଜୀବାଣୁ ବିଜ୍ଞାନରେ ବିଶେଷ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ସେ ୧୮୯୨ ମସିହାରେ ପାରିସ୍‌ସ୍ଥିତ ପାଷ୍ଟୁର ବିସୂଚିକା ରୋଗକୁ ରୋକିବା ଲାଗି ସର୍ବପ୍ରଥମ ଫଳଦାୟକ ଇଞ୍ଜେକ୍‌ସନ୍ ବାହାର କରିଥିଲେ । ୧୮୯୩ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ କଲିକତା ନଗରୀରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ସେହି ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ତତ୍କାଳୀନ ଭାରତ ସରକାର ତାଙ୍କୁ ଭାରତ ଆସିବା ଲାଗି ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଡକ୍ଟର ହାଫ୍‌କିନେ ଭାରତ ଆସି ବିସୂଚିକାର ନିରାକରଣରେ ପ୍ରଭୂତ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଥିଲେ ଏବଂ ଭାରତବର୍ଷରେ ହିଁ ରହି ଯାଇଥିଲେ । ୧୮୯୬ ମସିହାରେ ବମ୍ବେରେ ଲାଗିଥିବା ବିପଜ୍ଜନକ ମହାମାରୀ ରୋଗ ସହିତ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଆପଣାକୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ମହାମାରୀ ରୋଗର ପ୍ରତିରୋଧକ ରୂପେ ଫଳଦାୟକ ଟୀକା ସେଇ ବାହାର କରିଥିଲେ । ୧୮୯୯ ମସିହାରେ ଡକ୍ଟର ହାଫ୍‌କିନେ ବମ୍ବେଠାରେ ମହାମାରୀ ଗବେଷଣା ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଓ ନିଜେ ତାହାର ପ୍ରଥମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନରେ ଉକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଏବେ ହାଫ୍‌କେନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲଭ କରିଛି । ହାଫ୍‌କେନ ୧୯୧୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ପଣ୍ଡିତା ରମାବାଈ (୧୮୫୮-୧୯୨୨) । ପଣ୍ଡିତା ରମାବାଈ ଭାରତୀୟ ଆଧୁନିକ ନାରୀନ୍ମୋଚନରେ ଜଣେ ମହୀୟସୀ ମହିଳା । ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ, ଶୈଶବରେ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଓ ସେହି ଶୈଶବରୁ ହିଁ ସିଏ ବିଧବା ହୋଇଥିଲେ । ନିଜର ଉଚ୍ଚାକାଙ୍‌କ୍ଷା ଓ ଅଧ୍ୟବସାୟ ବଳରେ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ରମାବାଈ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ମଧ୍ୟ ଜୀବନରେ ସେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପୁନା ସହରରେ ବିଧବାମାନଙ୍କର କର୍ମସଂସ୍ଥାନ, ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ବନ୍ଧନମୁକ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସଦନର ସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ । ପରେ ସେହି ପୁନା ଜିଲ୍ଲାର ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ମୁକ୍ତି ମିଶନର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ । ସେଠାରେ ନିଜର ଛାପାଖାନା ବସାଇ ସେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଧର୍ମ ସାହିତ୍ୟର ମୁଦ୍ରଣରେ ମନୋନିବେଶ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେହି ମୁଦ୍ରଣାଳୟରେ ଇଂରାଜୀ, ମରାଠୀ, ହିନ୍ଦୀ ଓ ପରେ ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବିଭାଗମାନ ଖୋଲା ଯାଇଥିଲା । ନିଜ ଜୀବନ କାଳର ଶେଷ ଦୁଇ ଦଶକରେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଇବେଲର ଏକ ଅନୁବାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗ୍ରୀକ୍ ଏବଂ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାର ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ । ମୂଳ ଦୁଇ ଭାଷାରୁ ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥଟିର ଅନୁବାଦ କରିବା ତାଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଏହି ଅନୁବାଦ-କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୦୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଆଗରୁ ବିଦେଶୀ ପାଦ୍ରୀମାନେ ବାଇବେଲର ମରାଠୀ ଅନୁବାଦ କରି ସାରିଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ତାହା ମିଶନାରି ଭାଷାପରି କର୍କଶ ଥିଲା, ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଶୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ରମାବାଈ ଆପଣା ଅନୁବାଦରୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ସଂସ୍କୃତ ସାଧୁ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଲୋକବୋଧ ସହଜ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ଯେପରି କେବଳ କଥିତ ଭାଷାରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣର ଅଳ୍ପସାକ୍ଷର ଲୋକମାନେ ସେହି ଅନୁବାଦକୁ ବୁଝିପାରିବେ, ସେଥିଲାଗି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରଳ ଭାଷାରେ ସେ ନିଜର ଅନୁବାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତା ରମାବାଈ ହେଉଛନ୍ତି

ପୃଥିବୀର ଏକମାତ୍ର ମହିଳା ଯିଏକି ଏକାକୀ ମୂଳ ହିବ୍ରୁ ଏବଂ ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଇବେଲର ଅନୁବାଦ କରିଛନ୍ତି । ନିଜ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ନିଜର ମହିଳା ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କର ସହଯୋଗରେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁବାଦଟିକୁ ଛପାଇ ବାହାର କରି ପାରିଥିଲେ ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଇମାନୁଏଲ ଓଲ୍‌ସ୍‌ଭାଙ୍ଗରଙ୍କର ନାମକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ମରଣ କରି ପାରିବା । ଓଲ୍‌ସ୍‌ଭାଙ୍ଗର୍ ଶ୍ରୀମଦ୍‌ଭଗବତ୍ ଗୀତାର ହିବ୍ରୁ ଅନୁବାଦ କରିଥିଲେ । ଏତେ ନିଷ୍ଠାପର ଭାବରେ ଓ ଏତେ ଅଧିକ ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ ଏହି ଅନୁବାଦଟିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେଥିରେ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ପାଠଟିର ଛନ୍ଦଟିକୁ ପ୍ରାୟ ଅବିକଳ ସୁରକ୍ଷିତ କରାଯାଇ ପାରିଥିଲା ଓ ହିବ୍ରୁ ଅନୁବାଦରେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ଳୋକଟିର ଛନ୍ଦରେ ଉଚ୍ଚାରଣ ଓ ପାରାୟଣ କରାଯାଇ ପାରୁଥିଲା ।

ଏହି କ୍ରମରେ ଆମର ସର୍ବଶେଷ ସ୍ମରଣୀୟ ନାମଟି ହେଉଛି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗାର୍ସିଆ ଓ ଓର୍ଟାଙ୍କର । ଓର୍ଟା ଜଣେ ଭେଷଜବିତ୍ ହିସାବରେ ପର୍ତ୍ତୁଗାଲରୁ ଭାରତକୁ ଆସିଥିଲେ । ଗୋଆରୁ ବମ୍ବେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳଟିରେ ଜନ୍ମୁଥିବା ଭେଷଜ ଉଦ୍ଭିଦ ଗୁଡ଼ିକର ସେ ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ ସେହିସବୁ ଉଦ୍ଭିଦର ଯେଉଁସବୁ ଭେଷଜ-ଗୁଣ ରହିଛିବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେହିପରି ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରି ଆସୁଥିଲେ, ସେ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆପଣାର ତାଲିକାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ରଖିଥିଲେ । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଣ୍ଡଳୀୟ ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର ଏବଂ ଔଷଧ-ବିଜ୍ଞାନରେ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ଇଉରୋପୀୟ ହିସାବରେ ସେ ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଗ୍ରୀକ୍, ରୋମାନ, ଆରବୀ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦ ପ୍ରଭୃତି ଚିକିତ୍ସା-ପ୍ରଣାଳୀର ଚର୍ଚ୍ଚା ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ରଚିତ ବହୁ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ ଏହି ପୁସ୍ତକଟି (Coloquios dos Simples e Drogas he Cousas, Medicinas da India) ଅଠାବନଟି ଅଧ୍ୟାୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେଥିରେ ଭାରତବର୍ଷରେ ଜନ୍ମୁଥିବା ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଭେଷଜ ଉଦ୍ଭିଦ, ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖା ଦେଉଥିବା

ବହୁ ପ୍ରକାରର ରୋଗ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ପାରମ୍ପରିକ ଚିକିତ୍ସା ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଗ୍ରନ୍ଥଟି ଉଦ୍ଭିଦ-ବିଜ୍ଞାନ, ଭେଷଜ-ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ବହୁ ଉଦ୍ଭିଦର ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଣ ବିଷୟରେ ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଇ ପାରିଛି । ଏହା ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍ ଭାଷାରେ ୧୫୬୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଗୋଆରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ୧୯୧୩ ମସିହାରେ ଗ୍ରନ୍ଥଟିର ଏକ ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

ଏହି ସନ୍ଧି ପ୍ରଫେସର ୧୫୩୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଶାସକ ମାନେ ଗୁଜରାଟର ତତ୍କାଳୀନ ସମ୍ରାଟ ବାହାଦୁର ଶାହାଙ୍କ ଠାରୁ ସାତୋଟି ଦ୍ୱୀପ ସଲାମୀ ପାଇଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱୀପର ନାମ ହେଉଛି ମୋମ୍ବାଇନ୍ ବା ବନ୍ ବାଇୟା, ଯେଉଁଥିରୁ ଆଧୁନିକ ବମ୍ବର ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ବନ୍ ବାଇୟା ଅର୍ଥାତ୍ ଉତ୍ତମ ଉପସାଗର । ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ଔଷଧ ବିଜ୍ଞାନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡ଼ ଓର୍ଟାଙ୍କର ବହୁକ୍ଷେତ୍ରୀୟ ମହାନ୍ ଅବଦାନ ଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ ବଡ଼ଲାଟ ତାଙ୍କୁ ସେହି ଦ୍ୱୀପଟିକୁ ଦାନ କରିଥିଲେ । ବାହାରକୁ ସେମାନ କାଥୋଲିକ୍ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗାର୍ସିଆ ଡ଼ ଓର୍ଟା ଜୀବନରେ ସର୍ବଦା ଇହୁଦୀ ଧର୍ମର ଅନୁଗାମୀ ଥିଲେ । ଗୋପନରେ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥା ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନରେ ସେ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମର ହିଁ ବିଧିଗୁଡ଼ିକୁ ମାନି ଚଳୁଥିଲେ । ୧୫୬୯ ମସିହାରେ ସେ ଇହଧାମରୁ ବିଦାୟ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମ ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କର ଶେଷକ୍ରିୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପନ୍ନ କରା ଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ମାଆ ବାହାରକୁ କାଥୋଲିକ୍ ଧର୍ମ ମାର୍ଗରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ସନ୍ତାନବର୍ଗଙ୍କୁ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମ ବିଧାନ ଗୁଡ଼ିକର ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ୧୫୬୯ ମସିହାରେ ତାଙ୍କର ଭଉଣୀ ଓ ଭଣୋଇ ଉଭୟଙ୍କୁ କାଥୋଲିକ୍ ଧର୍ମାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରିତ ହୋଇ ଜୀଅନ୍ତା ନିଆଁରେ ପକାଇ ମାରି ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଗାର୍ସିଆ ନିଜେ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁସାରେ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିଲେ ବୋଲି କର୍ତ୍ତାମାନେ ଜାଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସ୍ୱକୀୟ ଖ୍ୟାତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କୁ ନିଆଁରେ ପକାଇ ମାରି ଦେବାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଶାସ୍ତି ଦେଇ ନଥିଲେ । ମାତ୍ର, ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ବାରବର୍ଷ ପରେ ତାଙ୍କର ଦେହାବଶେଷକୁ କବର ଭିତରୁ ବାହାର

କରାଯାଉ ବୋଲି ଧର୍ମାଳୟ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ଗୋଆରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦଣ୍ଡାଜ୍ଞା ଦ୍ୱାରା ତାହାକୁ ପୁନର୍ବାର ଜଳା ଯାଇଥିଲା । ଜୀବନ ଦଶାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତିରୁ ଖସି ଯାଇଥିବା ଜଣେ ଇହୁଦୀକୁ ତା'ର ମରଣୋତ୍ତର ଦଣ୍ଡଭୋଗର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିଲା ଓ ତାଙ୍କ ଶରୀରର ଚିତାଭସ୍ମକୁ ଆରବ ସାଗରରେ ପକାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।

୧୯୪୮ ମସିହା ମଇମାସ ଚଉଦ ତାରିଖରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଏକ ସାର୍ବ-ଭୌମ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ବୋଲି ଘୋଷିତ ହେଲା ଏବଂ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ ନେବା ଲାଗି ସେଠା ସରକାର ତଥା ଜାତୀୟ ଏକାଧିକ ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ଏକ ସଘନ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏକ ନୂତନ ଦେଶର ନିର୍ମାଣ ଲାଗି ବହୁତ ଲୋକଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥିଲା । ତେଣୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଇହୁଦୀ ଯେପରି ଏହି ନୂଆ ଭୂମିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବେ, ସେଥିଲାଗି ସର୍ବବିଧ ଚେଷ୍ଟା କରାଗଲା । ଇସ୍ରାଏଲୀ ପ୍ରଚାରକମାନେ ଭାରତବର୍ଷକୁ ମଧ୍ୟ ଆସିଲେ ଏବଂ ଆପଣାର ମୂଳ ଭୂମିକୁ ଫେରି ଯିବା ଲାଗି ଏଠା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରିଥିଲେ । ଖାଲି ନୂତନ ଇହୁଦୀ ଦେଶର ଆକର୍ଷଣ ନୁହେଁ, ଭାରତ ଛାଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବା ପଛରେ ଅନ୍ତତଃ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କର ଆଉ ଗୋଟିଏ କାରଣ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଅଧିକାଂଶ ଚାକିରି କରି ଜୀବିକାନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ । ଭାରତ ବର୍ଷ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଆଙ୍ଗ୍ଲୋ-ଇଣ୍ଡିଆନ୍‌ଙ୍କ ପରି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସନ ପ୍ରଭୃତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ ଯେଉଁ ସମ୍ବିଧାନ ତିଆରି ହେଲା, ସେଥିରେ ଅନୁନ୍ନତ ଓ ଅନଗ୍ରସର ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ସୁବିଧାମାନ ରହିଲା ସତ, ମାତ୍ର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଅନଗ୍ରସର ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଇହୁଦୀ ଚାକିରିଆମାନେ ଆଶଙ୍କା କଲେ ଯେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ ଚାକିରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଣିକି ପ୍ରତିଯୋଗିତା ବଢ଼ିଯିବ ଓ ତେଣୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ତୀବ୍ର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଭାରତବର୍ଷ ଛାଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବା ଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପଛରେ ଏପରି କାରଣଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା ।

ଭାରତବର୍ଷରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଗଲାବେଳେ ଇହୁଦୀମାନେ ଉଭୟ ହର୍ଷ ଓ

ବିଷାଦ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ । ଏକ ନୂତନ ଦେଶରେ ସେମାନେ ଏକ ନୂତନ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେଥିଲାଗି ସେମାନେ ବହୁବିଧ କଳ୍ପନା ଏବଂ ଯୋଜନାରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ତଥାପି ଏଠାରୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ରହି ଆସିଥିବା ସେମାନଙ୍କର ଘରକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ ବୋଲି ଦୁଃଖ ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଦେଶରେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ରହି ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କେହି କେବେ ନାକ ଟେକି ନଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବାରତ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନହିଁ ନଥିଲା । ତଥାପି ଦୂର ଇସ୍ରାଏଲର ଧର୍ମଗତ ଓ ଭାବଗତ ଆକର୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଟାଣି ହୋଇ ସେମାନେ ଭାରତ ଛାଡ଼ିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲୀ ହିସାବ ଅନୁସାରେ ୧୯୮୦ ମସିହା ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଉପ-ମହାଦେଶ ଭାରତବର୍ଷରେ ଜନ୍ମିଥିବା ୧୯୫୦୦ ଇହୁଦୀ ଭାରତବର୍ଷରୁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ମୋଟାମୋଟି ୧୨୪୦୦ ଥିଲା । ୧୯୭୮ ମସିହା ବେଳକୁ ଭାରତରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହେଲେ ୭୦୦୦ ଇହୁଦୀ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଭାରତୀୟ ଜନଗଣନା ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ୧୯୫୧ ମସିହାରେ ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ମୋଟ ୭୨ ଜଣ ଇହୁଦୀ ବାସ କରୁଥିଲେ ।

ଇସ୍ରାଏଲରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଚିହ୍ନଟିରୁ ସମଗ୍ରତଃ ଦେଖାଯିବ ଯେ କୋଚିନ୍‌ରୁ ଆସିଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀ ଇସ୍ରାଏଲର ତଥାକଥିତ ମୋଶାଭ ବା ସମବାୟ ବସତିଗୁଡ଼ିକରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେତେକାଂଶରେ ସେହି ଦେଶର କେତେକ କିବୁତଜରେ ଯାଇ ବାସ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ସେହି ଦେଶର ସହର ଓ ନଗରମାନଙ୍କରେ ଯାଇ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଏପରିକି, ଯେଉଁମାନେ ଭାରତବର୍ଷରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀ ଥିଲେ ଓ ମୁଖ୍ୟତଃ କୃଷିଦ୍ୱାରା ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ, ଇସ୍ରାଏଲରେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସହରର ବାସିନ୍ଦା ହୋଇ ଗଲେଣି । ଇସ୍ରାଏଲ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ବିମାନ ବନ୍ଦରରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀର ତଳକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭିତରେ ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ

ଗୃହିଣୀ ଭାଗ ହେଉଛନ୍ତି ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ । ଅବଶ୍ୟ ଏଥିରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଗିଭାତ୍ ଖାଇମ୍ କିବୁତ୍ଜ ର ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଡେଭିଡ୍ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ସେ ଜର୍ମାନ ମହିଳା ବିବାହ କରିଛନ୍ତି ଓ ସମ୍ଭବତଃ ସେଇଥି ଲାଗି ଟାଣି ହୋଇ କିବୁତ୍ଜରେ ଅଛନ୍ତି । ସେହି କିବୁତ୍ଜରେ ଏଲିୟାହୁ ଓ ତାଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବାରକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଭେଟିଥିଲି । ସେମାନେ କୋଚିନରୁ ଆସିଥିଲେ । ସେହିପରି ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଝିଅ ରୁଥ୍ ବିବାହ ଦ୍ୱାରା ଟଣା ହୋଇ ବେତ୍ ଗୋଭ୍ରିନ୍ କିବୁତ୍ଜକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ପିତାମାତା ଓ ଭାଇ ଭଉଣୀମାନେ ସହରମାନଙ୍କରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଢ଼ିସୋରି ନାମକ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍ଜରେ କୋଚିନରୁ ଆସିଥିବା ଇଚକ୍ ଓ ରେନିତ୍ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ଇଚକ୍ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ଝିଅ ବାହା ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ରେନିତ୍ ପୋଲାଣ୍ଡର ଜଣେ ଯୁବକଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ବିବାହର ଦଉଡ଼ିରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ କିବୁତ୍ଜ ଆସିଛନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ସବୁଠାରୁ ଆଗ୍ରହୋଦ୍ଦୀପକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ହାଇଦ୍ରାବାଦରୁ ଆସିଥିବା ସ୍ୱରୂପ ଓ ଶାନ୍ତି । ଶାନ୍ତି ହେଉଛି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଘରର ଝିଅ, ସ୍ୱରୂପ ହିନ୍ଦୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରର ପୁଅ । ସ୍ୱରୂପ ତରୁଣ ବୟସରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ନେଇଥିଲେ ଯେ ବଡ଼ ହୋଇ ଇସ୍ରାଏଲ ଯିବେ ଓ କୌଣସି କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ଯାଇ ରହିବେ । ପ୍ରଣୟ ସୂତ୍ରରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ଦୁହେଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଲେ, ଦୁହେଁ ଏଠାକୁ ଆସି ଇହୁଦୀ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାହ ପରେ ଗିଭାତ୍ ଖାଇମ୍‌ରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି ।

ଭାରତବର୍ଷରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ବଡ଼ ସାନ ମାନୁଥିଲେ, ସବୁବେଳେ କଳହରତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଭାରତବର୍ଷ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର କେବେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ନଥିଲା । ଜେରୁଜେଲମ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ଏକ ଧର୍ମୀୟ ଅନ୍ତଃ ସମ୍ପର୍କ ରହିଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ୧୯୪୮ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ନିଜକୁ କେବଳ ଭାରତୀୟ ବୋଲି ହିଁ ଅନୁଭବ କରି ଆସିଥିଲେ । ଭାରତବର୍ଷରେ ସେମାନେ ଯେଉଁ ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ବାସ କରୁଥିଲେ, ସେହି ସ୍ଥାନର ବହୁ ରୀତିନୀତିକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ କାଳକ୍ରମେ ନିଜସ୍ୱ କରି ନେଇଥିଲେ । କୋଚିନ୍‌ରେ ବହୁକାଳରୁ ଚଳି ଆସୁଥିବା ମାତୃପ୍ରଧାନ ପରିବାର-ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକାଧିକ

ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଇସ୍ରାଏଲ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ଗଠିତ ହେବାର ଅବ୍ୟବହିତ ପରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥାର ପ୍ରଚାରକ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଯେତେବେଳେ ବମ୍ବେରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେବେଳେ ସୁଦୂର କୋଚିନରୁ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଇହୁଦୀ ପ୍ରତିନିଧି ଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ । ସରଳ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ ଭାରତୀୟ ଇହୁଦୀମାନେ ଇହୁଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପ୍ରଧାନତଃ ଏକ ଧର୍ମ-ରାଜନୀତିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଏହି ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ପ୍ରଥମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ବମ୍ବେରୁ କୋଚିନ ଆସିଲେ ଓ ସେଠା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ନୂଆ ଇସ୍ରାଏଲ ବିଷୟରେ କହିଥିଲେ । କୋଚିନର ସାଧାରଣ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଅନୁକୂଳ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହୋଇ ନଥିଲା । ଏହି ଅଫିସର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମୁଣ୍ଡରେ ଟୋପି ଲଗାଇ ନଥିଲେ, ପବିତ୍ର ଶନିବାର ଦିନ ଧୂମପାନ କରୁଥିଲେ,—ଏସବୁ ଦେଖି ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରି କେମିତି କେମିତି ଲାଗିଥିଲା । ଭାରତ ଛାଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବା କଥାର ଆଲୋଚନା ହେଲା । ଆଗରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରା ହୋଇଥିଲା ଯେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଯେଉଁମାନେ ଦେଶରୁ ଯାତ୍ରା କରିବା ଓ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ବସବାସ କରିବାର ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ନିଜେ ବହନ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ, ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ଯାବତୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

୧୯୪୮-୪୯ ମସିହାରେ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ଇହୁଦୀ କୋଚିନରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲେ । ୧୯୫୨-୧୯୫୪ ମସିହା ଭିତରେ ଆଗ ୧୨ରୁ ୧୭ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଅଣାଗଲା, ଇସ୍ରାଏଲୀ ଯୁବ ସଂଗଠନ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଲା । ତା'ପରେ ୧୯୫୩-୫୪ରେ କୋଚିନରୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ହଜାର ଇହୁଦୀ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଯିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛୁକମାନେ କୋଚିନରେ ଥିବା ସେମାନଙ୍କର ଉପାସନା ମନ୍ଦିରର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବିକି ଲବ୍ଧ ଅର୍ଥକୁ ସଂସ୍ଥା ହାତରେ ଆଣି ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିରେ ସେମାନଙ୍କର ବାଟ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ଉଠି ନଥିଲା । ତଥାପି ସଂସ୍ଥାର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ଖାଇଗଲେ ବୋଲି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମନରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଅବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ ରହି ଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଣ

ସଂସ୍ଥାଟି ଇସ୍ରାଏଲରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିବା ଲାଗି ଆସୁଥିବା ଆପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆ ଯାଇପାରିବା ଲାଗି ଆରବ ଜମିମାଲିକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଜମି କ୍ରୟ କରୁଥିଲା, ସେହି ଜମିକୁ ଅନ୍ତତଃ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ କାଳିକରି କୃଷି ଯୋଗ୍ୟ କରି ରଖୁଥିଲା, ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଆସୁଥିବା ଆପ୍ରବାସୀଙ୍କୁ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ସମଧର୍ମୀ ସମାନ୍ତର ସଂସ୍ଥା ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ରହିବା ଘର ତିଆରି କରି ଦେଉଥିଲା, କୃଷି ଉପକରଣ, ଗୋରୁଗାଈ ଓ ଜଳସେଚନର ସାଧନାମାନ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲା ।

ନୂତନ ବସତିଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ମିଳିଥିବା ଭୂମିର ମାଟି ପ୍ରାୟ କୌଣସି ଅର୍ଥରେ କୃଷିଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା, କେଉଁ ଅନାଦିମାନକାଳରୁ ବନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । କେରଳ ତୁଳନାରେ ଏଠାରେ ଆଦୌ କୌଣସି ବୃଷ୍ଟି ହେଉନଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । କୋଚିନ୍‌ରୁ ଆସିଥିବା ଅନେକ ଆପ୍ରବାସୀ ଆଗରୁ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଦୌ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ମଧ୍ୟ ନଥିଲେ । ତେଣୁ କେବଳ ନାନା ଅସୁବିଧାର ହିଁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ଅସନ୍ତୋଷ କୁହୁଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କୋଚିନକୁ ଫେରିଯିବାର ତ କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେହି ପ୍ରଥମ କେତେବର୍ଷ ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁ ମାନସିକ ସନ୍ତାପ ଏବଂ ଆତ୍ମକ୍ଲେଷ ମଧ୍ୟରେ କାଳ କଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲର ଯାବତୀୟ ଅର୍ଥନୀତି, ଯୋଜନା ଓ କଳ୍ପନା କେବଳ ଏକ ଧର୍ମୀୟ ଆକର୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଲୁବ୍ଧ ହୋଇ ବାସ୍ତୁହରା ହୋଇଥିବା ଏହି ନବାଗତମାନଙ୍କ ଲାଗି ଅବଶ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ କମ୍ପୃକ୍ତ ବୋଧ ହୋଇଥିବ । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଅସନ୍ତୋଷ ଏବଂ ଆତ୍ମଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ସ ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଜଣେ ଅଫିସର ଯାହାସବୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଆମେ ଏଠାରେ ତାହାର ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା : କୋଚିନ୍‌ରୁ ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପାରିବାରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଜୀବନ ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ କୋଚିନ୍‌ରେ ଯେପରି ରହିଆସିଥିଲା, ସେହିପରି ନିଶ୍ଚୟ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରହିବ ବୋଲି ଏକ ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାର ଆଳରେ ସବା ଆଗ ପରିବାରର ତରୁଣମାନଙ୍କୁ ଧରି ନିଆ ନଯାଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବାର

ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକକ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉ । ପାରିବାରିକ ସଂହତି ଗୁଡ଼ିକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଭଙ୍ଗି ଦିଆନଯାଉ । କୋଚନ୍ ପରି ଇସ୍ରାଏଲରେ ମଧ୍ୟ ପରିବାର ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ର ବାସ କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଉ । ଗୋଟିଏ କଥାରେ କହିଲେ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯିବାର କୌଣସି ଜିଦ୍ ନ କରାଯାଉ । ସେ ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଥିଲେ ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲ ଆସି ସେମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ପରିବେଶ ଓ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯେ ବାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ନିଜର ଆଗ ଦେଶଟି ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ବିଷୟରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଧାରଣା ଦିଆ ଯାଉନାହିଁ ଓ ସେଥିଲାଗି ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସବୁକିଛିକୁ ଏକାବେଳେକେ ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ଦେଖି ସେମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିରାଶ ହୋଇ ପଡୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ କଠିନ ଶାରୀରଶ୍ରମ କରିବାକୁ ମୋଟେ ଭୟ କରୁନାହାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶଙ୍କର କଠିନ ଶାରୀରଶ୍ରମ ଲାଗି କୌଣସି ଶାରୀରିକ ସାମର୍ଥ୍ୟ ହିଁ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ତ କହିଥିଲେ ଯେ ଆପ୍ରବାସୀମାନେ ଯେତେ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରୁ ଆସିଥାନ୍ତୁ ପଛକେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଉପରୁ ତିଆରି ହୋଇ ରହିଥିବା ଫର୍ମୁଲାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌ରେ ପକାଇ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଯଥା ଶୀଘ୍ର ଗୋଟିଏ ଆଦର୍ଶ ଲୋକସମୂହରେ ପରିଣତ କରି ଦିଆଯିବ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଯେପରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିଖିଯାଇ ପାରିବେ ଓ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ସେହି ଭାଷାରେ ହିଁ କଥା କହି ପାରିବେ, ସେଥିଲାଗି ଉଲ୍‌ପାନ୍ ବୋଲି ଭାଷା ଶିକ୍ଷାର ବିଶେଷ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ଖୋଲାଗଲା । ଏହି ଆପ୍ରବାସୀମାନେ ଯେ ସମବାୟ ସୂତ୍ରରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିବା ବସ୍ତିମାନଙ୍କରେ ବାସ କରିବେ, ଏକଥା ସ୍ୱୟଂ ଆପ୍ରବାସୀମାନେ ନୁହନ୍ତି, ନିଜର ନକ୍‌ସା ଅନୁସାରେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ତିଆରି କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରିଥିବା କର୍ତ୍ତାମାନେ ହିଁ ମନସ୍ଥ କରି ରଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ଗୁଣ୍ଠି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଉପରୁ ଆଣି ଲଦା ଯାଇଥିଲା ଓ ସେହି ଉପରୁ ହିଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥାଦି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା । ପାଞ୍ଚସାତ ବର୍ଷ ଭିତରେ ବସ୍ତିର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଆଶାନୁରୂପ ପରିମାଣରେ ଏକସମବାୟ ଭିତ୍ତିକ ସାମୂହିକ ଜୀବନରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ମଣି ହୋଇଯିବେ ବୋଲି କର୍ତ୍ତାମାନେ

ଏକ ଅଙ୍କକଳ ମଧ୍ୟ ରଖିଥିଲେ । ସେଇଥି ଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ମଣ କରିବାର ଏହି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରୁ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ଓ କର୍ମଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଯାବତ୍ ପ୍ରଧାନତଃ ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଏହି ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଓ ସେମାନେ ଉପରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନି ଆପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କୁ ମଣ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ ।

ଆପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ହୁଏତ କେହି କୃଷିକୁ ଜୀବିକା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁ ନଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କୁ ଉପରିସ୍ଥ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ନଗର ବା ସହରାଞ୍ଚଳକୁ ଯାଇ ବାସ କରିବାର ଅନୁମତି ହିଁ ମିଳୁ ନଥିଲା । ସେମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ କୌଣସି କିବୁତ୍‌ଜରେ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଯାଇ ରହିବେ ଅଥବା ମୋଶାଭ୍‌ମାନଙ୍କରେ ବାସ କରିବେ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । କୋଚିନୀମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏକ ଧର୍ମାନୁରକ୍ତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଧର୍ମ ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନଥିଲା । କିବୁତ୍‌ଜରେ ପ୍ରାୟ କେଉଁଠି ହେଲେ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ନଥିଲା । କିବୁତ୍‌ଜରେ ଲୋକେ ଶନିବାର ଦିନ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଧର୍ମୀୟ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁସାରେ କଷ୍ଟା ହୋଇ ନଥିବା ମାଂସ ମଧ୍ୟ ଭକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ ବୋଲି ଖୁବ୍ ଜନରବ ଥିଲା । ଏବଂ, ନିଜର ହାତ ଖରଚ ସକାଶେ ସେଠାରେ କୌଣସି ପଇସା ଦିଆ ଯାଉନଥିଲା । ତେଣୁ, କିବୁତ୍‌ଜ ଅପେକ୍ଷା ମୋଶାଭ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ହୁଏତ ଅଧିକ ଅନୁକୂଳ ହେବ ବୋଲି କୋଚିନୀମାନେ ଏହି ମୋଶାଭ୍‌ମାନଙ୍କରେ ରହିଗଲେ । ମୋଶାଭର ଜୀବନ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଅନୁକୂଳ ହୋଇଥିଲା, ସେକଥା ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହି ଅପନ୍ତରା ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ସବୁ ଟିକି ନିଖିରେ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରି ଦିଆ ଯାଇଥିବା ନିୟମ ଓ ଶୃଙ୍ଖଳାଗୁଡ଼ିକୁ ନମାନିଲେ ଉପରେ ଥିବା କର୍ତ୍ତାତନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ବିରାଗଭାଜନ ହୋଇ ପରୋକ୍ଷ ଅଥବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଶାସ୍ତିମାନ ଭୋଗ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ନିୟମର ଖିଲାପ କରିବା ଆପ୍ରବାସୀକୁ ଅନେକ ସମୟରେ

ସାଧାରଣଙ୍କୁ ମିଳୁଥିବା କେତେକ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ତେଣୁ, ମୋଡ଼ମାଡ଼ ହୋଇ ଏହି ଗୁମ୍ଫ ଭିତରେ ଆସି ପଡ଼ିବା ବ୍ୟକ୍ତିତ ବସ୍ତୁତଃ ଆଉ କୌଣସି ଉପାୟ ହିଁ ନଥିଲା ।

ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଖାଣ୍ଟି ଇହୁଦୀ କି ନୁହଁନ୍ତି, ଏହି ବିଷୟରେ ବେଶ୍ କେତେକ ହଇରାଣ ଓ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ସ୍ୱୟଂ ଅଭିଯୋଗ କଲେ ଯେ ଗୋରା ଇହୁଦୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଣଗୋରା ଦେହରଙ୍ଗ ପାଇଁ ନିମ୍ନ ନଜରରେ ଦେଖୁଛନ୍ତି । କଥିତ ଅଛି ଯେ ଏକଦା ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ଭାରତବର୍ଷକୁ ଫେରସ୍ତ ପଠାଇ ଦିଆଯାଉ ବୋଲି ଇସ୍ରାଏଲ ଓ ଭାରତବର୍ଷର ତତ୍କାଳୀନ ଦୁଇ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ସେହି ଅସନ୍ତୋଷ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଜଣ ଭାରତବର୍ଷକୁ ବାହୁଡ଼ି ଚାଲି ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ବାହୁଡ଼ି ପଳାଇ ଆସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ବୃହତ୍ ଅଂଶ ପୁନର୍ବାର ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଲେଉଟି ବି ଯାଇଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଆଉ ଏକ କାରଣ ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆପଣାକୁ ଅବମାନିତ ବୋଧ କରିଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆଗରୁ ବାସ କରୁଥିବା ରକ୍ଷଣଶୀଳ କେତେକ ଇହୁଦୀ ଅପବାଦ ଦେଲେ ଓ ଅଭିଯୋଗ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଯେ, ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଭାରତରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ବିବାହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରହିଥିବା ଇହୁଦୀ ସାମାଜିକ ଓ ଧର୍ମଗତ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦୌ ନିଷ୍ଠାପର ଭାବରେ ପାଳନ କରିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ଧର୍ମୀୟ ମିମାଂସା କରୁଥିବା କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଘୋଷଣା କରି ଦିଆଗଲା ଯେ, ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଇହୁଦୀ ନୁହନ୍ତି, ତେଣୁ ଶୁଦ୍ଧ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ବିବାହ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନକୁ ଆଦୌ ଅନୁମତି ମିଳିପାରିବନାହିଁ ।

ଶେଫାର୍ଡିକ୍ ଧର୍ମାଧିକରଣର ଉଚ୍ଚତମ ଧର୍ମମୁଖ୍ୟ ଦାବୀ କଲେ ଯେ ଏଭଳି କୌଣସି ଉପଗ୍ରହକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ପୂର୍ବରୁ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କୁ ଆଉଥରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ

ହେବାକୁହିଁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ଆଦେଶନାମାର ଘୋଷଣା ପରେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମାନଙ୍କର ଅସନ୍ତୋଷ ଆହୁରି ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା । କଥାଟି ଏକ ଅଭିଯୋଗ ରୂପେ ଧର୍ମୀୟ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ମଣ୍ଡଳୀଟିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେମାନେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କର ବଂଶ ପରମ୍ପରାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଦେଖି ସେମାନଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଇହୁଦୀ ବୋଲି ପ୍ରକୃତରେ କୁହାଯାଇ ପାରିବ କି ନାହିଁ, ସେହି ବିଷୟରେ ମତ ଦେବା ଲାଗି ଅଧସ୍ତନ ଧର୍ମୀୟ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଯଦି କୌଣସି ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଇହୁଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ପୁଅ ଅଥବା ଝିଅ ସହିତ ବୈବାହିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ତେବେ ଧର୍ମସ୍ଥାନର ନିଯୋଗୀମାନେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ଅତୀତ ମଧ୍ୟକୁ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କର ବଂଶଗତ ଶୁଦ୍ଧତା ବା ଅଶୁଦ୍ଧତାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବେ ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧତା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହେଲେ ଯାଇ ସେମାନେ ସେହି ବିବାହଟି ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ । ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପୁଣି ପ୍ରତିବାଦର ଝଡ଼ ଉଠିଲା । ଶେଷକୁ ଦେଶର ତତ୍କାଳୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର-ପତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ବ୍ୟାପାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ୧୯୬୪ ମସିହାର କଥା । ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ସମ୍ଭବତଃ କାହାରିକୁ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନକରିବାର ଅଭିପ୍ରାୟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ଯେ ଧର୍ମୀୟ କର୍ତ୍ତାମାନେ କେବଳ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମାନଙ୍କ ବେଳକୁ ନୁହେଁ, ଇହୁଦୀ ମାନେ ବାହାରୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆପ୍ରବାସୀର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବେ, ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବେ ଓ ଶୁଦ୍ଧାଶୁଦ୍ଧ ବିଚାର କରି ନିଜର ରାୟ ଦେବେ । ଏଥିରେ ଆଦୌ ନିଆଁ ନିଭିଲା ନାହିଁ ଓ କ୍ରୁଦ୍ଧ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ଏହି ପରାମର୍ଶ-ଟିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଫଳରେ ଇସ୍ରାଏଲ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ଏକ ଜରୁରୀ ଅଧିବେଶନ ଡକା ହେଲା ଏବଂ ସେହିଠାରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଗଲା ଯେ ସକଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କୁ ଖାଣ୍ଟି ଇହୁଦୀ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି କଦାପି କୁହାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଶୁଦ୍ଧତାର ଆରୋପ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଭାରତବର୍ଷରେ ଥିବା ସମୟରେ ଖୁବ୍‌ସମ୍ଭବ ସ୍ଥାନୀୟ ମରାଠୀ ପରମ୍ପରାର ଅନୁସରଣ କରି ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ନିଜ ପାରିବାରିକ ନାମ ଶେଷରେ 'କର୍' ବୋଲି ଲଗାଉଥିଲେ । କେବଳ ମରାଠୀମାନଙ୍କ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ନୁହେଁ, ପଶ୍ଚିମ ଭାରତର ଏକାଧିକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଚଳଣିଟି ରହିଛି । ଏହା ଅନେକ ଦିନରୁ ରହିଛି । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ତା'ର ବଂଶ ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ବହୁ ଦିନରୁ ବାସ କରି ଆସିଛି, ସେହି ସ୍ଥାନର ନାମରେ 'କର୍' ବୋଲି ଯୋଡ଼ି ଦେଲେ ତାହାହିଁ ପାରିବାରିକ ସଂଜ୍ଞାରୂପେ ଗୃହୀତ ହୋଇ ଆସିଛି । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ମଧ୍ୟ ଭାରତବର୍ଷରେ ତାହାହିଁ କରି ଆସି ଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ସେହି ନାମ ବା ବଂଶଗତ ସଂଜ୍ଞାଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ ଓ ତହିଁ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ଶୁଦ୍ଧ ହିବ୍ରୁ ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲରେ ସମ୍ଭବତଃ କେବଳ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୁହେଁ, ଅଣ-ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଆପ୍ରବାସୀ ହୋଇ ଆସିଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀ ପ୍ରାୟ ନିୟମତଃ ତାହାହିଁ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ପାରମ୍ପରିକ ଅନେକ ରୀତି ଓ ଚଳଣିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ତତଃ ଆଖିକୁ ଓ କାନକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ପରି ଦେଖାଯିବାକୁ ଓ ଶୁଣାଯିବାକୁ ହୋଇ ଥିଲା । ଏଥିଲାଗି ଯେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପରୁ କୌଣସି ଚାପ, ପଡ଼ିଥିଲା, ସମ୍ଭବତଃ ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଜାତି ନିର୍ମାଣର ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ ହାଓ୍ୱାଟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତାହାରି ଅନୁକୂଳ ହୋଇ ବହୁଥିଲା । ସମସ୍ତେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଆଦର୍ଶବାଦର ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍ ଭିତରେ ପଡ଼ି ଅଲବତ୍ ବାହାରି ପାରିଲେଣି ବୋଲି ଅନ୍ତତଃ ପ୍ରମାଣ ଦେବା ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଅନୁକୂଳ ସନ୍ତକଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ପକାଉଥିଲେ ।

ପୋଷାକର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଘଟିଥିଲା । ପଶ୍ଚିମ ଭାରତରେ ବାସ କରୁଥିବା ସମୟରେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଘରର ମହିଳା ମାନେ ସଚରାଚର ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସେହି ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିଲେ । ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିବାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବା ବିଶେଷ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ନିହିତ ରହିଛି ବୋଲି ଭାରତୀୟ ଶାଢ଼ୀ

ପିନ୍ଧା ମହିଳାମାନଙ୍କର ସମ୍ଭବତଃ ଯେପରି ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ଧାରଣା ରହି ଆସିଛି ଓ ସେଥିଲାଗି ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ବିଦେଶକୁ ଯେଉଁଠି ଯୁଆଡ଼େ ଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ପରିଧାନଟିକୁ ହିଁ ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି, ହୁଏତ ସେହି ଧାରଣାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଇସ୍ରାଏଲରେ ପହଞ୍ଚି ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମହିଳା-ମାନେ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧିବାର ଅଭ୍ୟାସଟିକୁ ଛାଡ଼ି ପାରିନଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ବିଗତ ବହୁବର୍ଷ ଧରି ବାସ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ପ୍ରାୟ ଅଭ୍ୟସ୍ତଭାବରେ ଶାଢ଼ୀ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସେଇଟିକୁ ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ସହିଯାଉଛି, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଶାଢ଼ୀପାଂଢ଼ୀ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତୁ ଓ ସଭ୍ୟସମାଜର ମହିଳାଙ୍କ ଭଳି ଅନ୍ୟ ପରିଚ୍ଛଦ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଏକଦା ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଖୁବ୍ ସାମାଜିକ ଚାପ ପଡ଼ୁଛି । ହୁଏତ ସେହି କାରଣରୁ ଆଗେ ଯେତେ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମହିଳା ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ, ଏବେ ସେମାନେ ସେତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧୁନାହାନ୍ତି । ପ୍ରଧାନତଃ ବୟସ୍କା ମହିଳାମାନେ ପିନ୍ଧୁଛନ୍ତି; ଯେଉଁମାନେ ଭାରତବର୍ଷରେ ଥିଲାବେଳେ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ, ସେହିମାନେ । ତରୁଣୀମାନେ ଏହି ଅଭ୍ୟାସରୁ ବହୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେଣି । ବିବାହାଦି ବିଶେଷ ଉତ୍ସବରେ ହୁଏତ ଶାଢ଼ୀର ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି ସତ, ମାତ୍ର ଉତ୍ସବଟି ପରେ ସେସବୁ ପେଡ଼ୀ ଭିତରେ ସାଇତା ହୋଇ ରହୁଛି । ସହର ବା ନଗରର କୌଣସି ଦୋକାନରେ ଶାଢ଼ୀର ବିକ୍ରୀ ହେଉନାହିଁ । ଉତ୍ସବାଦି ବିଶେଷ ଅବସରରେ କାମରେ ଲାଗିବାର ଥିଲେ କେହି ଭାରତବର୍ଷକୁ ଆସୁଥିଲେ ବରାଦ ଦେଇ ଶାଢ଼ୀଟିଏ କିଣି ନିଆଯାଉଛି ।

ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରୁ ଯେତେବେଳେ ଇହୁଦୀମାନେ ଆସି ଇସ୍ରାଏଲରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକୀୟ ପୋଷାକମାନ ପରିଧାନ କରୁଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାର ରମଣୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରୁ ଆସିଛନ୍ତି ବୋଲି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହଜରେ ଜାଣି-ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଏବେ ସେସବୁ ପୋଷାକ ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ସଭ୍ୟ ମଣିଷର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଲେଣି । ଏବଂ କେତେଡ଼େ ଅପୂର୍ବ ଭାବରେ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ମାନଙ୍କ ଭଳି ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି । ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ମାନଙ୍କୁ

ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ ଏହି କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଆଶ୍‌କେନାଜି ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଚକ୍ଷୁଃଶୂଳ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ସେମାନେ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧୁଥିବା ବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସତେଅବା ଭରି ଝିଙ୍ଗାସିବା ପରି କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇ କହୁଥିଲେ, "ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକାରୁ ଆସିଥିବା ମହିଳାମାନେ ତ କୋଉଦିନୁ ସେମାନଙ୍କର ଆଗ ପୋଷାକ ଛାଡ଼ି ନୂଆ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିବା ଆରମ୍ଭ କରି-ଦେଲେଣି ଓ କେଡେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପରି ଦେଖାଗଲେଣି । ମାତ୍ର ଏ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ କାହିଁକି ତାହା କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଓ ତଥାପି ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧୁଛନ୍ତି ?" ଏବେ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଏଥିଓପିଆରୁ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଇହୁଦୀମାନେ ଆସି ଇସ୍ରାଏଲରେ ପହଞ୍ଚୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦେଶରେ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବାସୀ ହୋଇ ରହିବେ । ସେମାନଙ୍କ ଘରର ରମଣୀମାନେ ରାସ୍ତାକୁ ବାହାରିବା ମାତ୍ରକେ କେଡ଼େ ଚଞ୍ଚଳ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । କେଡ଼େ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ସ୍ୱାଭାବିକ ଦିଶୁଛନ୍ତି । ଆଉ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସଭ୍ୟ ହୋଇଯିବେ, ଡ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌ରୁ ବାହାରି ସମସ୍ତଙ୍କ ପରି ଦେଖାଯିବେ । ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ କଳା ଜାମା ଉପରେ ଧଳା ଓଢ଼ଣୀ ପକାଇ ସତେଅବା କୋଉ ଦେଶର ରାଣୀ ପରି ଝୁମୁରୁ ଝୁମୁରୁ ହୋଇ ଆଉ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଚାଲି ଯାଉଥିବାର ମୋଟେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ-ନାହିଁ ।

ଇସ୍ରାଏଲରେ ଘର କରି ସେହି ଦେଶକୁ ଘର ବୋଲି ଆଦରି ରହିବାର ପ୍ରାୟ ତିରିଶି ବରଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଏବଂ ମାଲାବାରୀ ଉଭୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମୁହଁ ଭାରତବର୍ଷରେ ସେମାନଙ୍କର ଗତ ଜୀବନଟି ବିଷୟରେ କଥା ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରକେ ସତେଅବା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ସତେ ଯେପରି ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଭାରତବର୍ଷକୁ ଝୁରୁଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନ ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିବା ଜଣେ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଭାଷାରେ ସେମାନେ ସତେଅବା ଭାରତବର୍ଷରେ ଏପରି କିଛି ଛାଡ଼ି ଆସିଛନ୍ତି, ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ମୋଟେ ମିଳି ପାରୁନାହିଁ । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବା ପରେ ସେମାନେ ଅଧିକ ଭଲରେ ଅଛନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଧିକ କମାଉଛନ୍ତି, ଅଧିକ ଭଲ ଖାଉଛନ୍ତି, ରୋଷଘର ଛାଡ଼ି ଆଧୁନିକ ଯାବତୀୟ ସରଞ୍ଜାମ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ

ରହିଥିବା କୋଠାଘର ମାନଙ୍କରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ତଥାପି ସେମାନେ ଏପରି କିଛି ବହୁମୂଲ୍ୟବାନ୍ ସମ୍ପଦ ସେହି ଭାରତବର୍ଷରେ ହରାଇଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି, ଯାହାକି ଏଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ କଦାପି ମିଳିବନାହିଁ । ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ କାହିଁକି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଲେ, କାହିଁକି ଭାରତବର୍ଷ ଛାଡ଼ିଲେ, ଅନ୍ତତଃ ଦୁଇଟି-ଯାକ ଜୀବନର ଅନୁଭୂତି ଲାଭ କରିଥିବା ବଡ଼ମାନେ ହୁଏତ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତରଟିଏ ନିଜ ଭିତରୁ ପାଇ ପାରିନାହାନ୍ତି ।

\+ \+ \+ \+

୧୯୮୦ ମସିହାର ଗୋଟିଏ ହିସାବ ଅନୁସାରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ଅଣ-ଇଉରୋପୀୟ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ହୋଇଗଲାଣି । ମାତ୍ର ସେଠା ଜାତୀୟ ବିଧିର ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ଏକ ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌ର ଆଶ୍‌କେନାଜୀ କର୍ତ୍ତା ଏବଂ ସର୍ବବେତ୍ତାମାନେ ଏମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପକାଇ ଆପଣା ରୁଚି ଏବଂ ଆପଣାର ଅନ୍ଦାଜ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଜାତିରେ ପରିଣତ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ନିଷ୍ଠା ଓ ଉଦ୍ୟମରେ କେଉଁଠାରେ ଆଦୌ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ହେଉନାହିଁ, ସଦିଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ ଭରି ହୋଇ ରହିଛି, ଯାବତୀୟ ଜାତୀୟ ପ୍ରୟାସରେ ଉତ୍ସାହ ସଂଚେଇବା ରାଜା ହୋଇ ବସିଛି, ତଥାପି କେଉଁଠି କ'ଣ ଯେପରି ଦଦରା ହୋଇ ରହିଯାଉଛି ।

ଭାରତବର୍ଷରୁ ଆସିଥିବା ବେନେ ଇସ୍ରାଏଲମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସହରରେ ଯାଇ ରହିଲେ । କୋଚିନୀ ବା ମାଲବାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେଶର ଅଠରଟି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ନେଇ ଅଇଥାନ କରି ଦିଆଗଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ବାରଗୋଟି ମୋଶାଭ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ । ନିତାନ୍ତ ସ୍ମରଣ ରହିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଇସ୍ରାଏଲରେ କିବୁତ୍‌ଜ ପରି ମୋଶାଭ୍‌ର ମଧ୍ୟ ଏକ ମହମାମୟ ଇତିହାସ ରହିଛି । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ କିବୁତ୍‌ଜ ପରି ଇଉରୋପରୁ ଆସିଥିବା ଅଗ୍ରଣୀ ବା ପୁରୋଗାମୀମାନେ ମୋଶାଭ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ସମବାୟ-ନୀତିରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରି ରହିବାର ନିଷ୍ଠାପର ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ହୁଏତ ଏପରି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ,ଯେଉଁ ପ୍ରଥମକାଳୀନ ଆପ୍ରବାସୀମାନେ କିବୁତ୍‌ଜର ସାମୁହିକ ଜୀବନକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଭାବରେ ଏକଚେଟିଆ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ ଏବଂ

କବ୍ରୁଜରେ ରହିଲେ ମନୁଷ୍ୟର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଭାବିକତା ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ବ୍ୟାହତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ବିଚାରୁଥିଲେ, ସେହିମାନେ ହିଁ ମୋଶାଭ୍ ନାମକ ଏହି ଅନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ବସ୍ତୁତଃ, ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଥମ କବୁତ୍ଜ ଡେଗାନିଆର (ସ୍ଥାପନାକାଳ-୧୯୧୦) ଯେଉଁ ସଦସ୍ୟମାନେ ସେଠା ସାମୂହିକ ଜୀବନଯାପନ-ପଦ୍ଧତିକୁ ଅତିରିକ୍ତ ବୋଲି ଭାବିଲେ ଏବଂ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବନର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନାନା ସମ୍ଭାବନା ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ କ୍ଷୁଣ୍ଣ କରି ଦିଆ ଯାଉଛି ବୋଲି ଅନୁଭବ କଲେ, ସେହିମାନେ ହିଁ ସେଠାରୁ ବାହାରିଯାଇ ମୋଶାଭ ନାମକ ସେହି ଅନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲର ସର୍ବପ୍ରଥମ ମୋଶାଭ୍ ନାହାଲାଲ୍‌ର ସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରଃ ଇସ୍ରାଏଲର ସ୍ଥାପନା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁମାନେ ମୋଶାଭ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ଯାଇ ବାସ କରିଥିଲେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ହିଁ ସେହି ଅନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗଟିରେ ଯାଇ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେ କାଳର ମୋଶାଭ ଆନ୍ଦୋଳନର ଏକ ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଇତିହାସ ଅବଶ୍ୟ ରହିଛି ।

କିନ୍ତୁ କୋଚିନ୍‌ରୁ ଆସି ମୋଶାଭ୍‌କୁ ପଠା ଯାଇଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଆମେ ସେହି ପୂର୍ବ ପ୍ରୟୋଗ ଧାରାର ପୁରୋଗାମୀ ରୂପ କଦାପି ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବା ନାହିଁ । ସାମୂହିକ ଜୀବନର ଏକ ନୂତନ ଗ୍ରାମ ଭାବରେ ମୋଶାଭ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଭ କରି ସାରିବା ପରେ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ସରକାର ତଥା ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ତାହାକୁ ନିଜ କାଗଜପତ୍ରରେ ସ୍ୱତଃ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିଲେ ଓ ସେହି ଗ୍ରାମ ଅନୁସାରେ ଶରଣାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଥଇଥାନ କରାଇବାକୁ ଏକାଧିକ କାରଣରୁ ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଉଚିତ ବୋଲି ବିଚାର କରିଥିଲେ । ସେହି ଅନୁସାରେ ଏକ ଅନୁରୂପ ଯୋଜନା ସେହି ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ତିଆରି ହୋଇଗଲା ଓ ସେହି ଯୋଜନାର ଛାପା ସୂତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ପ୍ରଧାନତଃ ଏକ ଅମଲାତନ୍ତ୍ରର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଦେଶ ଉପରେ ଆସି ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିବା ଆପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କୁ ଆଣି ରଖାଗଲା । ମୋଶାଭ୍‌ର ସୂତ୍ର ଅନୁସାରେ ଥଇଥାନର କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରାଗଲା ବୋଲି ଏହି ବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରୀ ପ୍ରଶାସନର ସୁବିଧା

ବୃଷ୍ଟିରୁ ମୋଶାଭ ବୋଲି କୁହାଗଲା ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉଚ୍ଚ ଦପ୍ତର ଗୁଡ଼ିକରୁ ତାହାର ଯାବତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । କୋଚିନ୍ ଆପ୍ରବାସୀମାନେ ଯେଉଁ ମୋଶାଭମାନଙ୍କରେ ଆସି ରହିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ କିସମର ମୋଶାଭ୍ ବୋଲି ଜାଣି ରଖିବା । ଏଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାପନା ଲାଗି ବୁଦ୍ଧି, ଅକଲ, ଅର୍ଥ, ଆଦେଶ ଓ ଅନୁମୋଦନ ଉପରୁ ଆସୁଥିଲା । ଯେଉଁ ବଡ଼ମାନେ ନିଜେ ମୋଶାଭରେ ରହୁ ନଥିଲେ, ମୋଶାଭ୍ ଜୀବନ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର ଭାବଗତ ଆନ୍ତରିକ କୌଣସି ଆକର୍ଷଣ ନଥିଲା, ସେହିମାନେହିଁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବଳବତ୍ତର କାଗଜଗୁଡ଼ାକର ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହି ତଥାକଥିତ ମୋଶାଭ୍ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣରେ ନିବାସୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏବଂ, ମାଲାବାରରୁ ଆସିଥିବା ଇହୁଦୀ ମାନେ ସେହି ପ୍ରୟୋଗରେ ପ୍ରାୟ କଞ୍ଚାମାଲ ପରି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲେ ।

ମାଲାବାରୀମାନେ ବାସ କରୁଥିବା ମୋଶାଭଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ମୁଁ ଏଥର ଗୁରିଗୋଟି ମୋଶାଭକୁ ଯାଇ ବସତି ଗୁଡ଼ିକରେ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କ ସହିତ କିଛି ସମୟ ରହିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥିଲି । ଗୁରୋଟିଯାକ ମୋଶାଭ୍ ରେ ମୁଁ ମୋଟ ପ୍ରାୟ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ରହି ପାରିଥିଲି । ପ୍ରଥମଟିର ନାମ ହେଉଛି ନେଭାତିମ୍ । ନେଭାତିମ୍ ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି Sapling ଅର୍ଥାତ୍ ଗଜାଗଛ । ଏହି ମୋଶାଭ୍ ରେ ମୋଟ ଦୁଇଶହ ସରିକି ପରିବାରରେ ପ୍ରାୟ ସାତଶହ ଲୋକ ବାସକରନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୃହସ୍ଥ ଭାବରେ ଏହି ବସତିଟିରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ପଞ୍ଚମ ଦଶକର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବାଳକ ରୂପେ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାନେ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଇହଧାମ ତ୍ୟାଗ କରି ସାରିଲେଣି । ଏମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ୍ ଯିବା ବୟସର ହୋଇଗଲେଣି । କେତେକ ଅଠର ବର୍ଷ ହୋଇଯିବାରୁ ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀରେ ବି ଅଛନ୍ତି । ଗାଆଁରେ ସ୍କୁଲ୍ ନାହିଁ । ସାନ ପିଲାମାନେ ପାଖ ସହରକୁ ପାଠ ପଢ଼ି ଯାଆନ୍ତି । ହାଇସ୍କୁଲ୍ ପିଲାଏ ପ୍ରାୟ ଦଶ କିଲୋମିଟର୍ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ବିଅର୍‌ଶେଭାରେ ଥିବା ହାଇସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ବସ୍ ଆସି ସାନ ଓ ବଡ଼ ପିଲାଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନେଇଯାଏ ଏବଂ ଇସ୍କୁଲ ଛୁଟି ହେଲେ ଘରେ ଆଣି ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଏ ।

ନେଭ୍ରଷ୍କମ୍ ମୋଶାଭ୍‌ରେ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କ ସହିତ ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲି ଓ ଯାହାଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଓଳି ରହିଥିଲି, ତାଙ୍କର ନାଆଁ ହେଉଛି, ନେହେମିଆଁ । ନେହେମିଆଁ ତାଙ୍କ ଗାଆଁରୁ ପ୍ରାୟ ଦେଡଶହ କଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଟେଲ୍ ଆଭିବ୍ ସହରରେ କୌଣସି ଅଫିସରେ କାମ କରନ୍ତି। ପ୍ରତିଦିନ ନିଜ କାର୍‌ରେ ଟେଲ୍ ଆଭିବ୍ ଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ଅଫିସ୍ ପରେ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରି ଆସନ୍ତି । ତା' ପୂର୍ବରୁ ବିଅର୍ ଶେଭାରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମୋଶାଭ୍ ଅଫିସ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଥାଏ । ପୂର୍ବରୁ ହୋଇ ଥିବା କଥା ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଶୁକ୍ରବାରର ଦିନ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବିଅର୍‌ଶେଭାର ମୋଶାଭ୍ ଦପ୍ତରରେ ଯାଇ ଭେଟିଲି । ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହେ ସମୟ ବାହାରେ ରହିବ ବୋଲି ସବୁଦେବୋକେର୍‌ରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସିଥାଏ । ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ନେଭ୍ରଷ୍କମ ଆସୁଥିବା ବାଟରେ ସେ ମୋତେ ଓମେର୍ ନାମକ ସାନ ସହରବସତିଟି ଦେଇ ଆସିଲେ । ସେହି ସହରରେ ଥିବା ସ୍କୁଲରେ ତାଙ୍କର ସବା ସାନ ଦୁଇ ପୁଅ ବାରିଖ୍ ଓ ସାଖାର୍ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି । ବାରିଖ୍ ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀରେ ଓ ସାଖାର୍ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ । ସେମାନଙ୍କ ଇସ୍କୁଲର ପାଚେରି କଡ଼େ କଡ଼େ ଆମେ ଘେରିଟାଏ ବୁଲିଯାଇ ଇସ୍କୁଲ ବିଷୟରେ କଞ୍ଚିତ୍ ଅନ୍ଦାଜ କଲୁ । ଶୁକ୍ରବାର ହେତୁ ଇସ୍କୁଲ ଆଜି ସକାଳ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ପିଲାମାନେ କେତେବେଳୁଁ ଘରକୁ ଯାଇ ସାରିଥିଲେ । ଓମେର୍ ସହର ପ୍ରାନ୍ତର ଘରଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଧୁନିକ ବର୍ଣ୍ଣାଢ୍ୟ ଢ଼ଙ୍ଗରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ନେହେମିଆ ମୋତେ ବୁଝାଇଦେଇ କହିଲେ, ବିଅର୍ ଶେଭାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପ୍ରଧାନତଃ ବଡ଼ଲୋକମାନେ ହିଁ ଏଠାରେ ନିଜର ଘର କରି ବାସ କରୁଛନ୍ତି ।

ନେଭ୍ରଷ୍କମ୍ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଧାନ ଧନ୍ଦା ହେଉଛି ଫୁଲଚାଷ । ମାଣ୍ଡିଆଚାଷ ନୁହେଁ କି ଯଅଚାଷ ନୁହେଁ, ଫୁଲଚାଷ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବେପାର ମତଲବରେ ବେପାର ସ୍ତରରେ ଏହି ଚାଷ କରାଯାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ ମୋଟା ଜରି ବା ପଲିଥିନ୍ କନାରେ ଆବୃତ କରି ରଖା ଯାଇଥିବା ଉଦ୍ୟାନ ଘର ଗୁଡ଼ିକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଉତ୍ତାପ ଦେଇ ଆବାଦର ଅନୁକୂଳ କରି ରଖାଯାଇଛି । ବାହାରର ଥଣ୍ଡା ମୋଟେ ଭିତରେ ପଶି ପାରୁନାହିଁ । ସେହି ଘରଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଫୁଲଚାଷ

କରାଯାଉଛି । ଗାଆଁରେ ଡ଼ିପୋ ଅଛି । ସପ୍ତାହକେ ଥରେ ଦୁଇଥର ତ୍ରନୁଭା ତରଫରୁ ଟ୍ରକ୍ ଆସେ ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ଜରିକାଗଜରେ ବନ୍ଧା ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଫୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ବୋଝାଇ କରି ନେଇଯାଏ । ଟ୍ରକ୍ ଆସିବାର ଦିନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଫୁଲ ବନ୍ଧା ଗୁଡ଼ିକ ବୃହଦାକାର ଶୀତଳ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଏସବୁ ଫୁଲ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ହଲାଣ୍ଡ୍ ଯାଆନ୍ତି । ହଲାଣ୍ଡ୍‌ରେ ଶୀତ ଦିନେ କଛି ଜଅଁ ନେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଇସ୍ରାଏଲର ଏହି ବସତି ଗୁଡ଼ିକରୁ ଯାଉଥିବା ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସେଠାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚଡ଼ା ଦାମ୍‌ରେ ବିକ୍ରୀ ହୁଅନ୍ତି । ଏଥିରୁ ପ୍ରଚୁର ଲାଭ ହୁଏ । ପ୍ରଚୁର ପଇସା ମିଳେ । ହଁ, ଫୁଲ ବ୍ୟତୀତ କଛି ଟମାଟୋ ଓ କାକୁଡ଼ିର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ପାଦ ଦିଆ ଗୃହଘର ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ରପ୍ତାନୀ ପାଇଁ । ପରିବାରରେ ଦୈନନ୍ଦିନ ଆହାର ଲାଗି ଯାହା କଛି ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ, ତାକୁ ତୁମେ ଦୋକାନରୁ ପଇସା ଦେଇ କିଣିବ ଏବଂ ଘରକୁ ଆଣିବ । ନିଜ ବାଡ଼ିରେ ଅମଳ ହେଉଥିବା ଯାବତୀୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ସଂସ୍ଥାର ଟ୍ରକ୍‌ମାନେ ଆସି ବୋହି ନେଇଯିବେ ।

ସେଦିନ ଶୁକ୍ରବାର ରାତିର ଉପାସନା-ମନ୍ଦିରର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଯୋଗ ଦେଲି । କୌଣସି ସିନାଗଗ୍‌ରେ ଉପାସକ ମାନଙ୍କର ଗହଣରେ ଏକତ୍ର ବସି ଯାବତୀୟ ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ତଦାନୁଷଙ୍ଗିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକରେ ଭାଗ ନେବାର ନିଜ ଜୀବନରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ସୁଯୋଗ ପାଇଲି । ବିଶେଷତଃ ସେହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁଯୋଗ-ଟିକୁ ଲାଭ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଶୁକ୍ରବାରଟିଏ ବାଛି ନେଭାତିମ୍ ଯାଇଥିଲି । ସିନାଗଗ ଥିବା ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ନେଭାତିମ୍‌କୁ ଯିବା ପଛରେ ଏକ ବିଶେଷ କାରଣ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ଭାରତବର୍ଷର କୋଚିନ୍‌ରେ ମାଲାବାରୀ ମାନଙ୍କର ସିନାଗଗ୍‌ଟି ଯେଉଁଭଳି ଥିଲା, ତାହାର ଅବିକଳ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଏଠାରେ ଏହି ସିନାଗଗ୍‌ର ନିର୍ମାଣ ହୋଇଛି । ଏଇଟି ଏହି ଦେଶରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ସିନାଗଗ୍ ବୋଲି ଏହାର ଦେଶସାରା ସୁନାମ ରହିଛି । ନିଜର ଅନୁସନ୍ଧାନ-ଟିକୁ ଗଢ଼ି ସାରିବା ପରେ ନେଭାତିମ୍ ବସତିର ଅଧିବାସୀମାନେ ଏଠାରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିବାର ପ୍ରଥମ କେତୋଟି ବର୍ଷ ଆପଣାର ସମସ୍ତ ସଞ୍ଚୟକୁ

ଏକବିଂଶୀ ଶତାବ୍ଦୀର ନଜର ଏହି ସିନାଗଗ୍‌ଟିକୁ ତିଆରିକରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ କାରିଗର ମାନେ ଯାଇ କୋଚିନ୍‌ରେ ସେହି ପ୍ରାଚୀନ ମୂଳ ସିନାଗଗ୍‌ଟିକୁ ତନ୍ନ ତନ୍ନକରି ଦେଖି ଆସିଛନ୍ତି, ସେଠାରୁ ଆବଶ୍ୟକ ସବୁକିଛି ଘରମାପ ଆଣିଛନ୍ତି ଓ ତାହାର ଅନୁକରଣରେ ଏଠା ସିନାଗଗ୍‌ଟିକୁ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ଶୁକ୍ରବାରର ଉପାସନାରେ ବସନ୍ତିର ସବୁଯାକ ବୟସ୍କ ଉପସ୍ଥିତ ରହିଥିଲେ । ଅଳ୍ପ ବୟସ୍କମାନେ ସମସ୍ତେ ନଥିଲେ, ତଥାପି ଥିଲେ । ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିରକୁ ଯିବାର ଅନୁମତି ନଥାଏ । ଯେଉଁମାନେ ତଥାପି ଯାଇଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ବାହାରୁ ଥାଇ ଭିତରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ଯାବତୀୟ ବିଧାନ ଓ ପ୍ରକରଣକୁ ଦେଖିବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

ଶନିବାରକୁ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମୀୟ ଭାଷାରେ ସାବାଥ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଜଗତ୍‌ସୃଷ୍ଟିର କାହାଣୀ ଅନୁସାରେ ଈଶ୍ୱର ମୋଟ ଛଅ ଦିନରେ ଏହି ସୃଷ୍ଟିର ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଆଦେଶରେ ପ୍ରଥମ ଦିନ ଆଲୋକର ସର୍ଜନା ହୋଇଛି, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିବସ ଗୁଡ଼ିକରେ ଇତର ପ୍ରାଣୀମାନେ ସମ୍ଭୂତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ଈଶ୍ୱର ନିଜ ଚେହେରାଟିର ଅନୁକୃତିରେ ମନୁଷ୍ୟର ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ଏବଂ, ମନୁଷ୍ୟର ସର୍ଜନା ହୋଇ ସାରିବା ପରେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ସର୍ଜନା କରିବାର ରହିଲା ବୋଲି ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ମନେ ହୋଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେ ଶନିବାରଟି ବିଶ୍ରାମ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ସେହି ଧର୍ମକଥାଟିର ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ଇହୁଦୀମାନେ ସେହି କାଳରୁ ଶନିବାରଟିକୁ ସାପ୍ତାହିକ ଛୁଟିଦିନ ରୂପେ ପାଳନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଶନିବାର ଦିନ ଦୋକାନ ବଜାର ସବୁ ବନ୍ଦ । ଇସ୍କୁଲ ବନ୍ଦ, ଅଫିସ୍ ବନ୍ଦ । ଛୁଟି ପାଉଥିବା ମଣିଷମାନଙ୍କର ଏତେ ସମୟ ଘରେ ବସି କପରି କଟିବ ବୋଲି ବିଚାର କରି ସେଦିନ ଅବଶ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲି ଦୂରଦର୍ଶନ ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଧରି ସମୟ ଲାଗି ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକୁ ରଖିଥାଏ । ପରମ୍ପରା ଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଧର୍ମୀୟ ଜ୍ଞାନରେ ମାନୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ଅଧିକ ଆକ୍ଷରିକ ଭାବରେ ଏହି ବିଶ୍ରାମ ଦିନଟିକୁ ପାଳନ କରନ୍ତି । ଚଳି ଆସିଥିବା ବିଧାନଟି ଅନୁସାରେ ଶୁକ୍ରବାର ଅପରାହ୍ଣ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚଟା ପାଖାପାଖି ସାବାଥ୍ ପାଳନ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏବଂ ଶନିବାର ଅପରାହ୍ଣ ପାଞ୍ଚଟା ସମୟରେ ତାହାର ଉଦ୍‌ଯାପନ ହୁଏ । ଏହି

ସାବାଥ୍ ଠିକ୍ କେତେଟା କେତେ ମିନଟ୍‌ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ତହିଁ ଆରଦିନ କେତେଟା କେତେ ମିନଟ୍‌ରେ ଉଦ୍‌ଯାପିତ ହେବ, ସେହି ସମ୍ବାଦଟି ସଂପୃକ୍ତ ଧର୍ମଦପ୍ତର ମାନଙ୍କରୁ ଖବର କାଗଜରେ ବିଜ୍ଞାପିତ କରି ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ୧୯୫୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରୁ ମୋ'ର ସ୍ପଷ୍ଟ ମନେଅଛି, ସାବାଥ୍ ପାଳନ ବିଷୟରେ ବୟସ୍କ ଏବଂ ତରୁଣ ବା ନବୀନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ରକ୍ଷଣଶୀଳ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ବାଦାନୁବାଦ ଲାଗି ରହିଥିଲା । ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ମତପାର୍ଥକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ କ୍ରିୟାଶୀଳ ରୂପ ମଧ୍ୟ ଧାରଣ କରୁଥିଲେ । ସାବାଥ୍ ସମୟରେ ଗାଡ଼ିଟିଏ ବା ମୋଟର୍‌ଟିଏ ରାସ୍ତାକୁ ବାହାରିଲେ ତା'ଉପରେ ଉତ୍ସାହୀ ରୂଢ଼ିବାଦୀମାନେ ପ୍ରସ୍ତର ବୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଅନେକ ପରିବାରରେ ଶୁକ୍ରବାର ସଞ୍ଜ ପୂର୍ବରୁ ଏପରି ରନ୍ଧାବଢ଼ା କରି ରଖି ଦିଆ ଯାଉଥିଲା, ଯେପରିକି ସେହି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟରେ ଶନିବାର ଦିନଟା ଯାକ ଚଳିଯାଇ ପାରିବ ଏବଂ ଆଉ ମୋଟେ ଚୂଲି ଜଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ । ଏବେ ଏସବୁ କଠୋର ନିୟମରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଅବଶ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି, ତଥାପି ଅନେକ ପରିବାରରେ ତାହା ବଳବତ୍ତର ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

କେବଳ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିରରେ ନୁହେଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରରେ ମଧ୍ୟ ସାବାଥ୍ ଦିନ ଉଭୟ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରାର୍ଥନାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଥାଏ । ପବିତ୍ର ସୁରାପାନ ହେଉଛି ଏହି ଉପାସନାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ବିଧି । ଏହି ବିଧିଟି ଅନୁସାରେ ସବାଆଗ ଗୃହର କର୍ତ୍ତା ସୁରାପାତ୍ରରୁ ସୁରାପାନ କରନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ଟେବୁଲର ଚାରିପାଖରେ ପିଲା ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ସମସ୍ତେ ବସିଥାନ୍ତି । ବୋତଲରୁ ପବିତ୍ର ପାତ୍ରକୁ ସୁରା ଢାଳୁଥିବା ସମୟରେ କର୍ତ୍ତା ସମ୍ଭବତଃ ଧର୍ମ ପୁସ୍ତକରୁ ବାକ୍ୟମାନ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥାନ୍ତି । ସବାଆଗ ସିଏ ସୁରାପାତ୍ରରୁ ସୁଡ଼ୁକାଏ ପିଇଦେବା ପରେ ପାତ୍ରଟିକୁ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ତାଙ୍କଠାରୁ ସାନ ଆଉଜଣେ ପୁରୁଷ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତି । ସିଏ ମଧ୍ୟ ସେହି ପାତ୍ରରୁ ସୁଡ଼ୁକାଏ ପାଟିକୁ ନେଇ ପାତ୍ରଟିକୁ ତାଙ୍କଠାରୁ ସାନ ଆଉ ଜଣଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏହିପରି ଭାବରେ ବଡ଼ରୁ ସାନ ଅନୁକ୍ରମରେ ସବାସାନ ପୁଅପିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାତ୍ରଟିକୁ ହାତକୁ ହାତ ହୋଇ ଆସିବାକୁ ହୁଏ । ସମସ୍ତେ ନିଜ ପାଳି ଅନୁସାରେ ସେହି ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରୁ ସୁଡ଼ୁକାଏ ଲେଖାଏଁ ସୁରା ପାନ କରନ୍ତି ।

ଘରର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ରହିଥାନ୍ତି, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ସୁସ୍ଥ ପାନର ଏହି ବିଶେଷ ବିଧିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥାଏ । ହଁ, ତା'ର ମଝିରେ ଦୁଇଥର ପବିତ୍ର ପାଉଁରୁଟୀକୁ ମଧ୍ୟ ଗୃହକର୍ତ୍ତା ଲୁଣରେ ମଖାଇ ସବାଆଗ ନିଜେ ସେଥିରୁ ଟୁକୁଡାଏ ଛିଣ୍ଡାଇ ନେଇ ଖାଆନ୍ତି ଓ ତା'ପରେ ଟୁକୁଡାଏ କରି ପାନମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଫିଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତି । ବୟସ ଅନୁସାରେ ଆଗ ଘରର ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଓ ତା'ପରେ ବୟସ ଅନୁସାରେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଫିଙ୍ଗନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜର ଭାଗଟିକୁ ପାଟିରେ ନେଇ ପକାଇବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

ଘରେ ଖାଇବା ସମୟରେ ନେହେମିଆଙ୍କ ଘରେ ସମସ୍ତେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶଗୁଡ଼ିକର କାଇଦା ପରି କଣ୍ଟା, ଛୁରୀ ଓ ଚାମଚର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ତଥାପି, ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ କୋଚିନ୍‌ରେ ବାସ କରୁଥିବା ବେଳର ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କାରଟିକୁ ରକ୍ଷା କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଗ ହାତ ଧୋଇ ତା'ପରେ ଯାଇ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଆସି ବସିବାକୁ ପଡ଼େ । ଅତି ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସମସ୍ତେ ହାତ ଧୋଇ ଆସି ଟେବୁଲରେ ବସିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ନେହେମିୟା ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରି ଆଗ ସେହି କଥାଟିର ତଦାରଖ କରିନଅନ୍ତି । ହାତ ଧୋଇବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇ ଥିଲେ ବିଚରା ବାରୁଖ୍ ଓ ସାଖାର୍‌ଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ମୁହଁ ଧୋଇ ଆସି ବସିବାକୁ ପଡ଼େ । ଖାଇବାର ପ୍ରକାରରେ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ଓ ଇଉରୋପ କେତେ ପ୍ରକାରେ ମିଶାମିଶି ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ଗୁରୁଚା ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ନେହେମିୟାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କଘରେ ଯାଇପହଞ୍ଚିଲି, ଆମକୁ ସବାଆଗ ଖାଇ ବସିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । କେରଳର ଗାଆଁମାନଙ୍କରେ ଠିକ୍ ଯେଉଁ ଢଙ୍ଗରେ ଦୋଶା ତିଆରି ହୁଏ, ଠିକ୍ ସେହି ଢଙ୍ଗରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଦୋଶା, ତା'ସାଙ୍ଗକୁ ମଝିରେ କଣା ରହିଥିବା ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତୀୟ ବରା ଏବଂ ତା'ସାଙ୍ଗକୁ ଖଦଡ଼ା ଖଦଡ଼ା ଚଟଣୀ । ଏସବୁ ପରସ୍ତେ ଖାଇ ସାରିବା ପରେ ମାଉଁସ ପୁର ଦେଇ ତିଆରି ହୋଇଥିବା କାନମୋଡ଼ା କାକରା ପିଠା ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନେହେମିୟାଙ୍କ ଘରେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ 'ସିଏ ଏବେ ମଧ୍ୟ

ମାଲୟଲମ୍ ଭାଷା ମନେ ରଖିଛନ୍ତି । ଅତ୍ୟନ୍ତ ପିଲା ବୟସରେ ଦୁହେଁ କୋଚିନ୍‌ରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିଲେ । ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଉଲ୍‌ପାନରେ ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କଲେ । ସହରରେ ଚାକିରି କରୁଥିବା ଓ କାରବାର ହେଉଥିବା ହେତୁ ସ୍ୱାମୀ କିଛିଟା ଇଂରାଜୀ ମଧ୍ୟ କହିପାରନ୍ତି ଓ ବୁଝିପାରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କର କେଉଁକାଳୁ କାଳ ହୋଇ ଯାଇଛି, ଏହି ଇସ୍ରାଏଲରେ । ଏହି ଗାଆଁରେ ତାଙ୍କର ଆଉ ଦୁଇ ଭାଇ ମଧ୍ୟ ସପରିବାର ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଅଲଗା ଜମି, ଅଲଗା ସଂସାର ଓ ଅଲଗା ସଂସ୍ଥାନ । ନେହେମିୟାଙ୍କର ପାଞ୍ଚପୁଅ । ମଝିଆଁ ହାଇସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢୁଛି । ତା' ଉପର ଭାଇ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଓ ସର୍ବବଡ ବିଅର୍‌ଶେଭାରେ ଚାକିରି କରନ୍ତି । ବଡ ଦୁଇଜଣ ବାହା ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ବାନ୍ଧବୀ ଅଛନ୍ତି । ହୁଏତ ସେହିମାନଙ୍କ ସହିତ ପରେ ବିଭାଘର ହେବ । ଏହି ସାବାଥ୍‌କୁ ସୈନ୍ୟ ବିଭାଗରେ ଥିବା ପୁଅ ଜଣକ ନିଜ ବାନ୍ଧବୀଟିକୁ ନେଇ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ନେହେମିୟାଙ୍କର ଶାଶୁ, ତାଙ୍କ ନାଆଁ ରାଖେଲ୍ । ସିଏ ତାଙ୍କ ମାଲବାରୀ ଦିନର ମାଲୟଲମ୍ ଭାଷାକୁ ପୂରା ମନେ ରଖିଛନ୍ତି, ସବୁଠାରୁ ସହଜ ଏବଂ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଏହି ଭାଷାଟିକୁ ହିଁ କହି ପାରୁଛନ୍ତି । ଝିଅ ସହିତ ସେହି ମାଲୟଲମ୍‌ରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି । ନାତିମାନେ କୋଉ ମାଲୟଲମ୍ ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ସେହି ଭାଷାଟିରେ କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରିପାରିବେ । ସିଏ କିଛି କିଛି କେରଳୀ ଢଙ୍ଗରେ ହିନ୍ଦୀ ଜାଣିଛନ୍ତି । ଉତ୍ତର କେରଳରେ ବେଶ୍ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାର ଏକ ମୁସଲମାନ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ସଂସ୍ରବ ବାଜି ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀମାନେ କିଛି କିଛି ଉର୍ଦ୍ଦୁ ବା ହିନ୍ଦୀ ଭାଷା ଜାଣନ୍ତି । ରାଖେଲ୍ ଏଠାରୁ ପ୍ରାୟ ଶହେରୁ ଅଧିକ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଆଉ ଏକ ମୋଶାଭ୍‌ରେ ରହନ୍ତି । ସିଏ ମଧ୍ୟ ବିଧବା । ସାଧାରଣତଃ ସାବାଥ୍ ଦିନଟା ସେ ଝିଅ ଘରକୁ ଆସନ୍ତି । ସେଥର ମୁଁ ନେଭାତିମ୍ ଯାଉଛି ବୋଲି ସେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ସେଠାକୁ ଆସିଥିଲେ । ମୋ'ର ସେଠାରେ ରହିବା ସମୟଟିକ ସେ ମୋର ଦୋ'ଭାଷିଆ ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

ମାଲବାରୀମାନେ ନେଭାତିମ୍‌କୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଏଠାରେ ଯୁଗୋସ୍ଲୋଭିଆରୁ

ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଥିବା କେତେକ ଇହୁଦୀ ପରିବାର ବାସ କରୁଥିଲେ । ମାଲବାରୀମାନେ ଏଠାକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଥଇଥାନ କରାଉଥିବା କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ନିଆଯାଇ ସାରିଥିଲା । ସେତେବେଳେ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ବ୍ୟୟ ଓ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ତିଆରି କରିଦିଆ ଯାଇଥିବା କେତୋଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ନିବାସରେ ଏହି ଆପ୍ରବାସୀ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକ ମାନଙ୍କୁ ରଖା ଯାଇଥିଲା । ବଡ଼ ଅଣଓସାରିଆ ଘରେ ବଉଁଶଯାକ ଖୁନ୍ଦି ଖାନ୍ଦି ହୋଇ ରହୁଥିଲେ । ଭାରତରେ ଥିବା ବେଳର ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସାରେ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଯେତେ ଅସୁବିଧା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯଥା ସମ୍ଭବ ଗୋଟିଏ ଥାନରେ ରହିବାକୁ ହିଁ ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲେ । ଅଭ୍ୟାସଟି ବଦଳିବା ସକାଶେ ନିଶ୍ଚୟ କେତେ ବରଷ ସମୟ ଲାଗିଥିବ । ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ସରକାରୀ ବିଧିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସେହି ପୁରୁଣା ପାରିବାରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଛାଡ଼ି, ନୂଆଟି ସହିତ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଖାପ ଖାଇ ଯିବାଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିଥିବ । ଏହି ଆପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କୁ ସବାଆଗ କିଛି ନା କିଛି କର୍ମସଂସ୍ଥାନ ଖୋଜି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ କି ସେମାନେ ନିଜର ଶରୀର ଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା କିଛି ରୋଜଗାର କରିବା ଲାଗି ସମର୍ଥ ହେଲେ । ଅଧିକ ଶ୍ରମ କରିପାରିବା ସହିତ ରୋଜଗାରର ପରିମାଣ ବଢିଲା, ପରିଧି ମଧ୍ୟ ବଢିଥିଲା । କୋଠ ଶ୍ରମ ସମୟର ବାହାରେ ବଳକା ସମୟ ବାହାର କରି ରୋଜଗାରରୁ ସଞ୍ଚିତ ଅର୍ଥରେ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ଘର ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଅର୍ଥ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ନିବାସ ଗୁଡ଼ିକର କଳେ-ବରରେ ମଧ୍ୟ ନାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିଲା । ସେମାନେ କ୍ରମେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଘରଗୁଡ଼ିକରେ ବାସ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କଲେ ।

ଆପଣାର ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ସେମାନେ ନିଜର ଶ୍ରମ ଏବଂ ଅଧ୍ୟବସାୟ ଦ୍ୱାରା ଗଢି ପାରିଲେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନେହେମିଆଙ୍କ ଘରେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଯେ କୌଣସି ପରିବାରଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରା ଯାଉଥିବା ସବୁକିଛି ରହିଛି । ପତିପତ୍ନୀ ଆପଣାର ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ଘରଟିକୁ ତିଆରି କରାଇଛନ୍ତି । ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ କବାଟ ଝରକା, ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ଚଉକୀ ଓ ଟେବୁଲ୍ । କେଉଁଠାରେ ରୋଷେଇଘର ରହିବ ଓ ତାହାର ଯାବତୀୟ ସଜ୍ଜା କିପରି ହେବ, କାହାର

ଶୋଇବା ଘର ଉପରେ ହେବ, ପିଲାମାନଙ୍କର ଚଳପ୍ରଚଳ ଏବଂ ଦଉଡ଼ଧାପଡ଼ ଲାଗି ପ୍ରଶସ୍ତ ସ୍ଥାନର ଉପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ, ସବୁକିଛି ନିଜର ରୁଚି ଅନୁସାରେ । ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସ୍ନାନଘର ଓ ଶୌଚର ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଦିନରାତି ଚବିଶି ଘଣ୍ଟା ଗରମ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ । ଘରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ଲାଗିଛି,— ରେଡ଼ିଓ ଥାନରେ ରେଡ଼ିଓ ଥୁଆ ହୋଇଛି, ଟେଲିଭିଜନ ଥାନରେ ଟେଲିଭିଜନ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଶୀତ ଦିନେ ଘରକୁ ଉଷୁମ ରଖିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଘରେ କପଡ଼ା ଧୁଆ ମେସିନ୍ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସବୁ ସହର ସଦୃଶ, ଫୁଲଗଛ କରି ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନି କରୁଥିବା ଗୋଟିଏ କୃଷିଜୀବୀ ପରିବାରର ।

ସଞ୍ଜ ବୁଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ସାବାଥ୍ ସାପ୍ତାହିକ ପର୍ବର ଉଦ୍‌ଯାପନ ହୁଏ । ପୁଣି ସେହିପରି ଘରଯାକ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ହୁଅନ୍ତି । ପୁନର୍ବାର ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରୁ ପବିତ୍ର ପାଠମାନ କରାଯାଏ । ଗୃହକର୍ତ୍ତା ହିଁ ଏହି ଉଦ୍‌ଯାପନରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଗୃହର ଅନ୍ୟମାନେ ପ୍ରାୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ସେଦିନ ଘରଯାକ ସମସ୍ତେ ମଶ୍‌ଗୁଲ୍ ହୋଇ ଦୂରଦର୍ଶନ ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନେହେମିୟା ମୁଣ୍ଡରେ ଟୋପି ଲଗାଇ ଏତେବଡ଼ ପାଟିରେ ମନ୍ତ୍ରୋଚ୍ଚାରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ଡଗଡଗ ହୋଇ ଟେବୁଲ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କ ଦେଖାଦେଖି ବଡ଼ମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଅନୁଗମନ କଲେ । ସେତେବେଳେ ଦୂରଦର୍ଶନରେ ଆମେରିକାର ଗୋଟାଏ ବଢ଼ିଆ ହଣାମରା ଫିଲମ୍ ପଡ଼ୁଥାଏ । ବାରଖ୍ ଓ ସାଖାର ଦୁହେଁ ତାହାର ଭିତରେ ପୂର୍ଣ୍ଣନିମଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଉଠିବାକୁ ନାରାଜ । ଅର୍ଥାତ୍ ଗୃହ-ଉପାସନାରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ନାରାଜ । ବାପା ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରୁଥାନ୍ତି ଓ ମଝିରେ ମଝିରେ କନିଷ୍ଠ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କର ନାମ ଧରି ଏତେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଡାକୁଥାନ୍ତି । ଯେତିକି ବଡ଼ ପାଟିରେ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥାନ୍ତି, ପ୍ରାୟ ସେତିକି ବଡ଼ ପାଟିରେ ପିଲାଦୁହିଁଙ୍କୁ ଡାକିବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି । ଯେତେ ନୀରବରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଆପଣାକୁ ଜଳଜଳ କରି ପ୍ରମାଣିତ କରି ଦେଉଥାଏ । ସତେ ଯେପରି ଧର୍ମାଚରଣର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଆମେରିକୀୟ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ଆକର୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ ବେଶ୍ ଗୋଟାଏ ଟଣାଓଟରା ଓ ଧରାପରା ଲାଗି ଯାଇଥାଏ । ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରୁଥାଏ, ଘରେ ଅତିଥି ଜଣେ ଅଛନ୍ତି

ବୋଲି ପିତା ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିର୍ବାହିତ କରି ପାରୁ ନଥାନ୍ତି ଏବଂ ଧର୍ମବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ପାଠରେ ମନୋନିବେଶ କରି ରହିଥାନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିଟି ପିତାମାତା ଏକ ଉଭୟପାର୍ଶ୍ୱସ୍ଥ ପ୍ରତି-ବାଦରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଉଥିବ । ଦୁଇ ପୁଅ (ବୟସ ଦଶ ବର୍ଷ ଓ ଛଅ ବର୍ଷ) ନଆସିବାରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନେହେମିଆ ରାଗ ଗରଗର ହୋଇ ଏକାକୀ ଧର୍ମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦୋହରାଇ ସାପ୍ତାହିକ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଖତମ କରିଦେଲେ ।

ରବିବାର ଦିନ ଉପରଓଳି ଏଠାରୁ ମୋ'ର ଆଉ ଗୋଟିଏ ମୋଶାଭକୁ ଯିବାର କଥା । ଘରର ପିଲାମାନେ ସକାଳ ପହରରୁ ସେମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲକୁ ଚାଲି ଗଲେ । ମୁଁ, ନେହେମିୟା ଓ ତାଙ୍କର ଶାଶୁ ଖାଇସାରିଲେ ଖାଇପିଇ ଗାଡ଼ିରେ ବାହାରିଲୁ । ନେଭାତିମ୍ ଅଞ୍ଚଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଟେଣ୍ଟୁ ଗଛପତ୍ର ବିରଳ । ପାହାଡ଼ୀ ଜାଗାଗୁଡ଼ାକ ଆଁ କରି ପଡ଼ିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଆମେ କ୍ରମେ ଅଧିକ ଶ୍ୟାମଳ ଆଉ ଏକ ପାର୍ବତ୍ୟାଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲୁ । ଏହି ଅଞ୍ଚଳଟି ଏହିପରି ଭାବରେ ଜେରୁଜେଲମ୍ ସହର ଯାଏ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇ ରହିଛି । ଆଗେ, ଅର୍ଥାତ୍ ତିରିଶି ଚାଳିଶି ବର୍ଷ ତଳେ ପାହାଡ଼ ଡାଲୁରେ ଗଛଟିଏ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ଏହି କେତୋଟି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ସୁସଂଗଠିତ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଫଳରେ ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳଟି ପ୍ରାୟ ଏକ ସୁଶୋଭନ ଅରଣ୍ୟ ଭୂମିରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଅରଣ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଠାଏ ଠାଏ ସାନ ସାନ ସହର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜନବସତି ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଛି । ଦୁଇ ପାଖର ଶୋଭା ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଓ ସବୁଜମାର ସାନ୍ନିଧ୍ୟକୁ ପ୍ରାଣ ଭିତରେ ଆଘ୍ରାଣ କରୁ କରୁ ମାହେ କିଲୋମିଟରର ଦୀର୍ଘ ପଥ କେତେବେଳେ ଯେ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଗଲା, ମୁଁ କିଛି ଜାଣି ପାରିଲି ନାହିଁ । ନେହେମିଆ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଥାନ୍ତି ଓ କଳା ସାପଟିଏ ପରି ଅଙ୍କା ବଙ୍କା ଚିକଣ ସରୁ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକୁ ପାରି ହୋଇ ଚାଲି ଯାଉଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଇଂରାଜୀରେ କେତେ ରାଜ୍ୟର କ'ଣ ସବୁ ବାର୍ତ୍ତା ମୋତେ ଆଜି ଏହି କେତେ କ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ ଶୁଣାଇବେ ବୋଲି ଭାରି ଉତ୍ସାହରେ କଥା କହି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଇଂରାଜୀ ନପାଇଲେ ହିବ୍ରୁରେ କହୁଥାନ୍ତି । ସେ ଧରି ନେଇଥାନ୍ତି ଯେ, ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ପ୍ରାୟ ମାସେ ହେଲା ଆସି

ପାରିଲଣି, ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ନା କିଛି ତାଙ୍କ ଭାଷାକୁ ବୁଝୁଥିବ । ପରସ୍ପରକୁ ବୁଝିବାରେ ସଙ୍କଟ ଉପସ୍ଥିତ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଶାଶୁ ରାଖେଲ୍ ତାଙ୍କ ମାଲୟଲମ୍ ମିଶା ହିନ୍ଦୀ ଦ୍ୱାରା ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଏମିତି ଗପ ଭିତରେ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରୁ କରୁ ଆମେ ମେଭଲାଥ୍ ଜଅନ୍‌ରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ମେଭଲାଥ୍ ଜଅନ୍ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ମୋଶାଭ୍, ଯେଉଁଠାରେ କେବଳ ମାଲବାରୀ ଇହୁଦୀମାନେ ବାସ କରନ୍ତି । ଜାଗାଟିର ଯେଉଁ ନାଆଁ ଦିଆହୋଇଛି, ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଜେରୁଜେଲମ୍‌କୁ ବାଟ' । ଇହୁଦୀ ଧର୍ମବ୍ୟଞ୍ଜନାରେ ଜେରୁଜେଲମ୍‌ର ଯେଉଁ ବିଶେଷ ଅର୍ଥ ଅଛି, ସେହି ଅର୍ଥରେ ମୋଶାଭ୍‌ଟିର ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ନେହେମିଆ ମୋତେ ଜଣକ ଘର ଆଗରେ ନେଇ ଓହ୍ଲାଇଦେଲେ ଏବଂ ବିଦାୟ ନେଲେ । ନିଜ ଶାଶୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଜାଗାରେ ଛାଡ଼ି ସେ ତା"ପରେ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିବେ । ଗୃହର କର୍ତ୍ତା ଜୋନାଥନ୍ ବା ଜନ ଘରେ ଥିଲେ, ମୁଁ ଅମୁକ ସମୟରେ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବି ବୋଲି ଆଗରୁ ଟେଲିଫୋନ୍‌ରେ କଥାହୋଇ ସାରିଥିଲି । ଜନଙ୍କ ପରିବାରରେ ମୋଟ ଚାରିଜଣ ମଣିଷ; ସିଏ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଅ ଆଉ ଝିଅ । ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବସତିରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀର କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳେ ଜନ ନିଜ ଗାଡ଼ିରେ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ସେହି ସ୍କୁଲରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସନ୍ତି । ପୁନର୍ବାର ଇସ୍କୁଲ ଛୁଟି ହେବା ସମୟକୁ ଗାଡ଼ି ନେଇ ଯାଆନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଆସନ୍ତି । ପୁଅର ବୟସ ସତର, ଏଠାରୁ କେତେ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଥିବା କୌଣସି ହାଇସ୍କୁଲରେ ପଢ଼େ । ଝିଅ ହାଇସ୍କୁଲରେ ପଢ଼େ । ବସ୍ ଆସି ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲକୁ ନେଇଯାଏ ଏବଂ ଇସ୍କୁଲ ସରିଲେ ଘରେ ଆଣି ଛାଡ଼ି ଦେଇଯାଏ ।

ଜନ କୁଆଡ଼େ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଏକଦା ମାଲବାରୀ ମାନଙ୍କର ମୋଶାଭ୍ ସଙ୍ଗଠନରେ ସେ ଜଣେ ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତି ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ବହୁ ସଂସ୍ଥାରେ ପ୍ରତିନିଧି ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । କୃଷିଶାସ୍ତ୍ରରେ ସ୍ନାତକ ଡ଼ିଗ୍ରୀ ପାଇଥିଲେ । ତା'ପରେ ଅସୁସ୍ଥ ହେଲେ, ଛାତିରେ ଜଟିଳ ଅପରେଶନ୍‌ଟିଏ କରାଗଲା । ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର କଠିନ ଶ୍ରମ କରିବାଲାଗି ବାରଣ କରା-

ଗଲା । ତାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲାବେଳେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲର ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାର ଏବଂ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ସେ କିପରି ଜାଗରୂକ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ତାହାର ପ୍ରମାଣ ତୁରନ୍ତ ମିଳିଯାଏ । ଘରେ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆହୁରି ଦୁଇଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେହି ଉପସ୍ଥିତ ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ସିଏ ଦୁଇ କପ୍ କଫି କରି ଆଣିଲେ ଏବଂ ଆମେ ଦୁହେଁ ଗପି ବସିଲୁ । ଯୁବକ ବୟସରେ ଜନି ଓ ତାଙ୍କର ସମବୟସ୍କ ଅନ୍ୟମାନେ ହିଁ ନୂତନ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଗଢି ଆଣିଛନ୍ତି, —ଦାରିଦ୍ର୍ୟରୁ ସମ୍ପନ୍ନତାର ପାହାଚକୁ ଆଣିଛନ୍ତି, ନଣ୍ଡା ପାହାଡ଼ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅରଣ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିଛନ୍ତି, ଅମଙ୍ଗ ମାଟି ସହିତ ଲୁଚ୍ଛା ଶାରୀରିକ ବଳଦ୍ୱାରା ଯୁଦ୍ଧ କରି ଏଠି ଫସଲ ଫଳାଇଛନ୍ତି, ଧୂଳି ମାଟି ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ଅଟ୍ଟାଳିକା ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି, ସର୍ବୋପରି ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଆରବ ଗରିଲାମାନଙ୍କର ଆକ୍ରମଣରୁ ବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର ସ୍ୱତଃପ୍ରଣୋଦିତ ଉଦ୍ୟମରେ କିପରି ଗୋଟାଏ ସମଗ୍ର ଦେଶକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିପାରେ, ମୁଁ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ସତକୁ ସତ ଜଣେ ସୈନିକଠାରୁ ସେହି କଥାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଶୁଣୁଥିଲି । ମୋତେ ତାହା ସେତୁବନ୍ଧ ତିଆରିର କାହାଣୀ ପରି ଲାଗୁଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜନି ବୟସରେ ପଚାଶ ଛୁଇଁଲେଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲର ସବୁକିଛି ନୀତି ଓ ଗତିକୁ ସେ ଆଦୌ ସମର୍ଥନ କରୁନାହାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର, କେବଳ ଇସ୍ରାଏଲରେ ନୁହେଁ, ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଏହି ସଦାଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଉପଦ୍ରୁତ ଭୂମିରେ ତଥାପି ଦିନେ ନା ଦିନେ ଯେ ସ୍ୱାଭାବିକ ସଦ୍‌ଭାବ ଏବଂ ସାମୂହିକ ଉଦ୍ୟମର ଏକ ଅନ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅବଶ୍ୟ ଆସିବ, ସେହି ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ଭରପୂର ହୋଇ ରହିଛି । ଜନି ଯେକୌଣସି ସୁଦକ୍ଷ ଇଂରେଜ ପରି ଇଂରାଜୀ ଭାଷା କହୁଥିଲେ ।

ସବାଆଗ ଝିଅ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ଝିଅର ନାମ ଆଭିଟାଲ୍, ବୟସ ତେର କି ଚଉଦ ହେବ । ବସ୍ତାନିଟାକୁ ସୋଫା ଉପରେ ପକାଇ ଦେଇ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଗୋଟାଏ କମଳାଲେମ୍ବୁ ନେଇ ତା'ର ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାର କଲା ଓ ମୋ' ଆଡ଼କୁ ଜିଜ୍ଞାସୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ ରହିଲା । ମୁଁ ଆଗ ଗପ ଜମାଇଦେଲି ଓ ତା' ନିଜ ବିଷୟରେ ତାକୁ ବହୁ କଥା ପଚାରିଲି । ପାଠ କଥା ପଚାରୁ ପଚାରୁ ତା' ସଉକଗୁଡ଼ାକ ଯାଏ କଥା ମଧ୍ୟ ଆସିଲା । ତା' ଇସ୍କୁଲ

ଏତେ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ସେଠାରୁ ଆସି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଘଣ୍ଟାଏ ଆଉଗୋଟାଏ ଜାଗାକୁ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ଶିଖିବାକୁ ଯାଏ । ସମସ୍ତ ବାହାର କରି ତା'ର ଦୈନନ୍ଦିନ ଇସ୍କୁଲ ପାଠ ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରିନିଏ । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ଡାକଟିକେଟ ସଂଗ୍ରହ କରେ । ଏକଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ରକେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ଉଠିଲି । କାରଣ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଡାକଟିକେଟ ସଂଗ୍ରହ କରେ । ପିଲାଦିନରୁ ସଂଗ୍ରହ କରୁଛି, ଏବେ ମଧ୍ୟ କରୁଛି । ସମଦରଦୀଟିଏ ପାଇଲା ପରି ଆଭିତାଲ୍ ତା' ଟିକେଟ ସଂଗ୍ରହର ଖାତାଗୁଡ଼ାକୁ ମୋ' ଆଗରେ ଆଣି ଗଦା କରିଦେଲା । ତିନିଜଣଯାକ ଗପ କରୁଥାଉ, ଏଣେ କୁବେରପୁରୀ ଭିତରେ ପଶି-ଥିବା ପରି ମୁଁ ଆଭିତାଲ୍‌ର ସଂଗ୍ରହଟିକୁ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଇତିମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ସମୟରେ ପୁଅ ଓ ମାଆ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ପରିବାରଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଝିଅ ଓ ପୁଅ ସେଠାରେ କ୍ଷଣେ ବସି ପୁନର୍ବାର ନିଜ ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ବୟସ୍କମାନଙ୍କ ସକାଶେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏତେ ସମୟ କାହିଁ ? ଯେଉଁ ସମାଜରେ ନିଜର ଏକ ସଂସାରରେ ବିଚରଣ ଏବଂ ବିହରଣ କରିବାଲାଗି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆ ଯାଇନଥାଏ ଅଥବା ପିଲା-ଙ୍କର ସଂସାର ବୋଲି ବିଶେଷ କିଛି ନଥାଏ, ସେହିଠାରେ ହିଁ ପିଲାମାନେ ବଡ଼ମାନଙ୍କ ଗୁରିପାଖରେ ଲଟକି ରହିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ମିଛ ପାରିବାରିକ ମେଳରେ ବିରକ୍ତି-ବର୍ଦ୍ଧନରେ ହିଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ପିଲାମାନେ ଚାଲିଗଲା ପରେ ଆମେ ବୟସ୍କ ତିନିଜଣ ପୁନର୍ବାର କପେ କପେ କଫି ପିଇଲୁ ଓ କିଛିକ୍ଷଣ ସମସ୍ତ ସୁଖଦୁଃଖ ହେଲୁ । ତା'ପରେ ଜନ୍ ବାହାରକୁ ଯାଇ ବସତିଟି ଉପରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଏକ ସମଗ୍ର ଅବଲୋକନ କରି ଆସିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ । ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ବସି ଆମେ ସବାଆଗ ବସତି-ଗୁଡ଼ିକର ତଳେ ପାହାଡ଼ର ପାଦଦେଶରେ ଥିବା ତାଙ୍କ କୁକୁଡ଼ାଶାଳାକୁ ଗଲୁ । ପୁଅ ମଧ୍ୟ କୁଆଡେ ଥିଲା, ଠିକ୍ ଗାଡ଼ି ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ପ୍ରତିଦିନ ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ଅଣ୍ଡାସଂଗ୍ରହ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ବାପାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଗାଆଁର ଆହୁରି ଅନେକ ପରିବାରର କୁକୁଡ଼ାଶାଳ ଗୁଡ଼ିକ ଏଇଠି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଗ୍ରାମବସତିର ସର୍ବ-ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟବସାୟ ହେଉଛି ଅଣ୍ଡା ଲାଗି କୁକୁଡ଼ା ପାଳିବା । ପ୍ରତ୍ୟେକ

ପରିବାରର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ହଜାର ହରକ କୁକୁଡ଼ା ଅଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମାଂସ ପାଇଁ ନୁହେଁ, କେବଳ ଅଣ୍ଡା ପାଇଁ ରଖାଯାଇଛି । ଅଣ୍ଡା ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ଡାଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଖୋପ ଖୋପ କରି ସଜାଇ ଦୋରେ ରଖି ଦିଆଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ରୁନୁଷର ଗାଡ଼ି ଆସି ନିୟମିତ ନେଇଯାଏ । ଆମେ ତିନି ଜଣଯାକ ମିଶି ସେଦିନ ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ କଲୁ । କୁକୁଡ଼ାମାନେ ଘରେ ସତେ ଅବା ଗ୍ରେଷର ପଶିଥିବା ପରି ଏଣେ ସବୁରେ ବୋବାଳି ଛାଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ଏବଂ କାନଅତଡ଼ା ପକାଉଥାନ୍ତି । ପୁଅକୁ ପୁଣି ଘରପାଖରେ ଗାଡିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଦେଇ ଜନ ମୋତେ ଗାଆଁ ଦେଖାଇ ନେଇଗଲେ ।

ମେଜଲର କଅନ୍ ବସତିଟି ଗୋଟିଏ ଅନୁଚ ପାହାଡ଼ର ଡାଲୁରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ବସତିଟିରେ ମୋଟ ପ୍ରାୟ ଅଶୀଟି ପରିବାର ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ପୀଢିର ପିଲାମାନେ ବଂଶାଇଙ୍କୁ ଆଖି ପାଇବା ମାତ୍ରକେ ଏବେ ନିଜ ନିଜର ଭାଗ୍ୟ ଖୋଜି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି । ମାଲ୍‌ବାରରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିବା ସମୟରେ ସିନା କର୍ତ୍ତା ଏବଂ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ମୋଶାଭ୍‌ରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରି ଯାଇଥିଲା, ମାତ୍ର କେତେ ବର୍ଷ ରହିସିବା ପରେ ଆଉ କୌଣସି କଟକଣା ରଖାଗଲା ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱାକାଂକ୍ଷା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସହର ଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ । ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ତଳେ ମୋଶାଭ୍‌ର ଯେତେ ପରିବାର ଥିଲେ, ଏବେ ତାହାର ଏକ ବୃହତ୍ ଭାଗ କୋଉଦିନୁଁ ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେଣି । ମୋଶାଭ୍‌ଟିରେ ସେପଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଥିବା ସଂସ୍ଥା ଓ ତା'ର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ସେହି ପରିବାରମାନଙ୍କୁ ଯେତେ ଜମି ଭାଗସ୍ୱରୂପ ମିଳିଥିଲା, ସେମାନେ ତାହାକୁ ଗାଆଁର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିକି ଦେଇ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ଜନ ଇତିହାସ କହୁଥାନ୍ତି, ମୁଁ ଖାଲି ହୁଁ ମାରୁଥାଏ । ପାହାଡ଼ଟିର ଆଉ ଗୋଟିଏ କଡ଼କୁ ଯେଉଁଠାରେ ମାଟି ଟିକିଏ ଭଲ, ସେଠାରେ କଳପାଇ, ନାସପାତି ଓ ଆଭୋକାଡୋ ଗଛର ତୋଟାମାନ ରହିଛି । ଏହି ତୋଟାଗୁଡ଼ିକ ବାସସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରୁ ବେଶ୍ ଦୂର ହୋଇଥିବାରୁ ବସତିର ଦଶ ଏଗାରଟି ପରିବାର ଏକତ୍ର ଏଗୁଡ଼ିକର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରନ୍ତି । ଏବଂ, ଏକତ୍ର ଲାଭ ମଧ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।

ଘଣ୍ଟରେ ପରିବାର ପୁନର୍ବାର ଏକାଠି ହେଲୁ । ପୁଅ କୋଉଠୁ କ'ଣ ତା' ରୁଚିକୁ ଗୋଟାଏ ଭଲ ଫିଲ୍ମର କାସେଟ୍ ଆଣିଥାଏ, ତାକୁ ସିଏ ଦୂରଦର୍ଶନରେ ଖଞ୍ଜି ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଆମେ ବାକି ଗୃହଜଣ ଅର୍ଦ୍ଧ ନଗ୍ନସକ୍ତ ଘରେ ତେଣେ ଅନାଇ ବସି ତଥାପି ନିଜ ଭିତରେ ବାର କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଆଭିତାଲ୍ ମଧ୍ୟ ତା ସ୍କୁଲ ପାଠ ତିଆରି କରୁଥାଏ ଓ ଆମ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଭାଗ ନେଉଥାଏ । କଥାବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଧାନତଃ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଚାଲିଥାଏ । ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜନ ଦୋଭାଷିଆର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ସ୍କୁଲରେ ଆଭିତାଲ୍‌ର କ୍ଲାସରେ ଏତେ ବେଶୀ ଇଂରାଜୀ ପଢ଼ା ହୋଇ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଘରେ ବାପାଙ୍କର ସଂସ୍ରବରେ ଆସି ସେ ବେଶ୍ ଭଲ ଇଂରାଜୀ ବୁଝିପାରୁଛି ଓ କହିପାରୁଛି । ମାଆ କେବେ କେବେ ମାଲୟାଲମ କହୁଥାନ୍ତି, ପୁଣି କେବେକେବେ ହିବ୍ରୁ । ମାଲୟାଲମ କୁହା ହେଉଥିଲା ବେଳେ ଆଭିତାଲ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନଥାଏ, ବକାଙ୍କ ପରି ଅନାଇ ରହୁଥାଏ । ଘରେ କେତେବେଳେ କେଉଁ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୁଏ ବୋଲି କଥା ପଡ଼ିଲାରୁ ଆଭିତାଲ ସତେ ଅବା ଅଭିଯୋଗ କଲାପରି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲା ଯେ, ଯେତେବେଳେ ବାପା ଓ ମାଆ ଆମେ ଭାଇ ଭଉଣୀ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ପରସ୍ପରକୁ କିଛି କଥା କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ଓ ଭାଇ ଭଉଣୀ ଦୁହେଁ ତାହା ବୁଝନ୍ତୁ ଓ ଜାଣନ୍ତୁ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେତିକବେଳେ ସେମାନେ ମାଲୟାଲମ କହନ୍ତି ।

ବଡ଼ି ସକାଳୁ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ଆସି ମୋତେ ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ଆଭିଏଜେର୍ ନେଇଗଲା । ଆଭିଏଜେର୍ ଏହି ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସାନ ବସତି, ଆଉ ଗୋଟିଏ ମୋଶାଭ୍ । ଏଠିକାର ବାସିନ୍ଦା ସମସ୍ତେ ଏକଦା କୋଚିନ୍‌ରୁ ଆସିଥିଲେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନେହେମିଆଙ୍କର ଶାଶୁ ରାଖେଲ ଏହି ମୋଶାଭ୍‌ରେ ରହନ୍ତି । ମୁଁ ଦିନଟିଏ ତାଙ୍କର ଘରର ଅତିଥି ହୋଇ ରହିଲି । ବୁଢ଼ୀ ତାଙ୍କ ଘର ଆଗରେ ଗାଡ଼ି ଅଟକୁ ଅଟକୁ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ହିନ୍ଦୀରେ ମୋ'ର କୁଶଳ ପୁଚ୍ଛିଲେ । ମୁଁ ଘର ଭିତରେ ବସି ରାଖେଲଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି, ଗାଆଁର ପ୍ରାୟ ଛଅ ସାତଜଣ ବାସିନ୍ଦା ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଗଲେ । ବୟସରେ ସମସ୍ତେ ପଚାଶ ଟପି ସାରିଲେଣି । ନିଜ ଭିତରେ ଶୁଦ୍ଧ ମାଲୟାଲମରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶକୁ ଏମାନେ ପ୍ରଥମ କୈଶୋର୍ଯ୍ୟର ବୟସରେ ଆସିଥିଲେ । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଗାଆଁ ବୁଲି ବାହାରିଲି । ବସତିଟିରେ ମୋଟରେ ଚାଳିଶି ଘର ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଏଠାକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ଏଠି ଏହି ପାହାଡ ତାଳୁରେ ଆଦୌ କିଛି ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଳୁ ଉପ ଅରଣ୍ୟରେ ଗାଆଁର ଘରଗୁଡ଼ିକ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଛି । ଗାଆଁରେ କେବଳ ପୂର୍ବ ପ୍ରାଥମିକ ପିଲାଙ୍କ ଲଗି ସ୍କୁଲ ରହିଛି । ବଡ଼ମାନେ ବାହାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥିତ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତି । ବସ୍ ଆସି ନେଇଯାଏ, ପୁଣି ଛାଡ଼ି ଦେଇଯାଏ । ଏଠି ବସତିର ପ୍ରଧାନ ବେଉସା ହେଉଛି, ଫୁଲଚାଷ ଓ କୁକୁଡ଼ା-ପାଳନ । ଅଣ୍ଡା ପାଇଁ ନୁହେଁ, ମାଂସ ପାଇଁ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ । ଗାଆଁରେ କୋଠ ଦୋକାନ । ସିନାଗଗ୍ ଦୁଇଟି, ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣା, ଆଉ ଗୋଟିଏ ନୂଆ, ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଓ ଅଧିକ ଆଧୁନିକ ।

ଗାଆଁ ବୁଲା ସରିଲା । ଯେତେ ଜଣ ମୋତେ ବୁଲାଇ ନେଇଥିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ଦୁଇ ଦଣ୍ଡ ବସିବାକୁ ହେଲା ଓ କଫି ପିଇବାକୁ ହେଲା । ଆନୁସଙ୍ଗିତ ଭାବରେ ପାଟିରେ ପକାଇବାକୁ ଯାହା ଯେଉଁଠି ମିଳିଲା, ସବୁ କେରଳୀ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ, କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମୁଡ଼ୁମୁଡ଼ୁ ଲାଗୁଥାଏ । ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ପୂରା ମାଲୟାଲମ୍ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥାନ୍ତି । ସବୁ ସାରି ମୁଁ ରାଖେଲଙ୍କ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ଘର ଆଗରେ ରାସ୍ତା ସେପାଖକୁ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ସ୍ମାରକୀ ପଥର, ସେଥିରେ ଆଲ୍‌ଏଜେର୍ ଜେଷ୍ଟେଟ୍‌ନର ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନାମ ଲେଖାଯାଇଛି । ଜେଷ୍ଟେଟ୍‌ନର ପରିବାର ଇଂଲଣ୍ଡର ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ୟବସାୟୀ ଇହୁଦୀ ପରିବାର । ରାଖେଲଙ୍କୁ ପଚାରି ପଚାରି ଜାଣିଲି, ସେହି ବଦାନ୍ୟ ଇହୁଦୀଙ୍କର ଦାନରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହି ବସତିଟି ତିଆରି ହୋଇଛିବୋଲି ବସତିଟିର ନାମକରଣ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ନାମ ଅନୁସାରେ ହୋଇଛି । ବସତିଟିର ପ୍ରଥମ ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କର ଦାନର ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟିତ ହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ପରେ ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଅବଶ୍ୟ ନିଜର ସଞ୍ଚିତ ଧନକୁ ମିଶାଇ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ସୁଦୃଶ୍ୟ କରାଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଖାଇଲା ବେଳେ ରାଖେଲଙ୍କୁ ପଚାରିଲି, ଇଂଲଣ୍ଡର ସେହି ଦାମୀ ଭଦ୍ର ଲୋକ ତ ନିଜେ ଇହୁଦୀ, ସିଏ ଓ ତାଙ୍କର ପରିବାର କାହିଁକି ଏହି ଦେଶରେ ଘରକରି ରହିବାକୁ

ଆସିଲେ ନାହିଁ ? ସରଳ ହୃଦୟା ରାଖେଲ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଃସନ୍ଦିଗ୍ଧ ମୁଦ୍ରାରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ସେମାନଙ୍କର ତ କେତେ ନା କେତେ ପଇସା, ସେମାନେ କାହିଁକି ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବେ ?

ବସନ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀକଯାକ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୁଆରେ ଭୃଷଙ୍ଗ ଗଛ ଲାଗିଛି । ରାଖେଲ ନିଜେ ନିଜ ବାଗରେ କୋଡ଼ିଏ ତିରିଶି ବୁଦା ସାରୁଗଛ ବି ଲଗାଇଛନ୍ତି । ଗଛ ତ ବଡ଼ିଆ ହୋଇଛି, ସତକୁ ସତ ପୂଆ ବାହାରିବ କି ନାହିଁ ସେ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଉପରଓଳି ରାଖେଲ ମୋତେ ପୁଣି ବିଭିନ୍ନ ପରିବାରକୁ ବୁଲାଇ ନେଲେ । ଗାଆଁର ପିଲାମାନେ ଇସ୍କୁଲରୁ ଫେରିଆସିବା ପରେ ବସନ୍ତିଟି କିଞ୍ଚିତ୍ କୋଳାହଳମୟ ହୋଇ ଉଠିଲା । ରାତିରେ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କ ଘରେ ଖାଇଲି, ସେ କୃଷିବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛନ୍ତି, ଇଂଲଣ୍ଡରୁ ଆସିଥିବା ଜଣେ ଇହୁଦୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି, ଗାଆଁ ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ସହରରେ ଚାକିରି କରିଛନ୍ତି । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟେ ଇଂରାଜୀରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ । ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଇଂରାଜୀ ବୁଝି ଓ କହି ପାରୁଥିଲେ । ତହିଁ ଆରଦିନ ପୁଣି ବଡ଼ ସକାଳୁ ଏଇ ଭଦ୍ରଲୋକ ମୋତେ ତା-ଓଜ୍ ବୋଲି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମାଲବାସୀ ମୋଶାଭ୍‌ରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିଲେ । ତା-ଓଜ୍‌ରେ ପ୍ରାୟ ସତୁରିଟି ପରିବାର ଇହୁଦୀ, ୧୯୫୪ ମସିହାରେ କୋଚିନରୁ ଆସି ଏଠାରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଗାଆଁର ପ୍ରଧାନ କାରବାର କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ଓ ଅଣ୍ଡା । କୁକୁଡ଼ାଶାଳରେ କୁକୁଡ଼ା ଗୁହ ଜମିଲେ ଦୁଇ ତିନି ମାସରେ ଥରେ ପାଖ ଆରବୀ ଗାଆଁମାନଙ୍କର ଲୋକେ ତାକୁ କିଣି ଟ୍ରକ୍‌ରେ ବୋହିଆଇ କରି ନେଇଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହି ଗୁହକୁ ନିଜ ଜମିରେ ଖତରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ରାସ୍ତା ତିଆରି କାମରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଧାନତଃ ଆରବୀ ମୂଲିଆ । ସେମାନେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ନଥିଲେ ଏସବୁ କାମ କିଏ ଏତେ ଶସ୍ତାରେ କରୁଥାନ୍ତା କେଜାଣି ? ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ସମସ୍ୟା ତଥା ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟାଟି ସେ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା କୌଣସି ସମାଧାନ ହୋଇନାହିଁ, ଅନ୍ତତଃ ଏହି କାରଣରୁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ କିଞ୍ଚିତ୍ ଖୁସୀ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମୁଁ ଏଠାରେ ଯୋଶି ଓରେନ୍‌ଙ୍କ ଘରେ ରହିଲି । ସିଏ ଇସ୍ରାଏଲ କୃଷି ବିଭାଗରେ ଜଣେ ଅଞ୍ଚଳୀୟ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ କର୍ମଚାରୀ । ପନିପରିବା ଚାଷ କରୁଥିବା ଚାଷୀମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ସମିତି ରହିଛି, ଓରେନ୍ ସେହି ସମିତିର ସେକ୍ରେଟାରୀ । ତାଙ୍କ ଅଫିସ ଟେଲ ଆଭିଭ୍ ସହରରେ । ମାସର ଅଧିକାଂଶ ଦିନ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ଟୁରରେ ଯାଆନ୍ତି । ସେଦିନ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସେହିପରି ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରାତଃଭୋଜନ ସାରି ଆମେ ଗାଡ଼ିରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ । ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବାକୁ ଆଉଜଣେ ଥାଆନ୍ତି । କିଛି ସମୟ ଯିବାପରେ ଆଗେ ଯାହାକୁ West Bank ବୋଲି କୁହା ଯାଉଥିଲା ଓ ୧୯୬୭ ମସିହାଠାରୁ ଯାହା ଇସ୍ରାଏଲର ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ହୋଇ ରହିଛି, ଆମେ ସେହି ଇଲାକା ଭିତରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ କଲୁ । ଅଧିକାଂଶ ଜାଗାରେ ସୈନ୍ୟମାନେ ମେଳା ମେଳା ହୋଇ ଜଗିଥାନ୍ତି ଓ ଗାଡ଼ି ଅଟକାଇ ପଚରା ଉଚରା କରୁଥାନ୍ତି । ଗୁଶ୍ ଏଜିଅନ୍ ନାମକ ଏକ ସୁଦୃଶ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାନ ପାର ହୋଇ ଆମେ ପ୍ରାୟ ଗୋଟା ଯୁଡ଼ା ଆରବ ଇଲାକାରେ ପ୍ରବେଶ କଲୁ । ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ଧଳା ଓ କଳା ପଥରର ଟେଉଁଟେଉଁକା ପର୍ବତ । ଏଣେ ଗଛପତ୍ର ବେଶୀ କିଛି ନାହିଁ । ମଝିରେ ମଝିରେ ପାହାଡ଼ମାନଙ୍କର ତାଳୁରେ ଓ ଦଣ୍ଡମାନଙ୍କରେ ଆରବ ଗାଆଁ ମାନ । ବାସଗୃହ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକାଂଶ ସମଘନାକାର, ଦୂରରୁ ଧଳା ଚାଉଳ ଗୁଡ଼ାଏ ଏକାଠି ଜମା ହୋଇ ରହିଥିଲା ପରି ଦେଖାଯାଉଛି । ଗାଆଁ ମଝିର ମସ୍‌ଜିଦ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପାହାଡ଼ ଶିଖରର ଘନନୀଳ ଆକାଶ ଭିତରକୁ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ଦୂରରୁ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ମିନାର ଗୁଡ଼ିକ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ।

ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଇହୁଦୀ ବସତିମାନ ସ୍ଥାପିତ ହେଲାଣି । ଇସ୍ରାଏଲର ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାର ଖବ୍ ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଏଣେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ବସତି ସ୍ଥାପିତ ହେଉ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟ ସକାଶେ ସିନା ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ଅଧିବାସୀମାନେ ଦାବୀ ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ଗୋଟାଏ କିଛି ଘଟିବା ପୂର୍ବରୁ ସତେ ଅବା ଏହି ଭୂମି ଉପରେ ନିଜର ଦଖଲକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୋତ୍ସାହନରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଇହୁଦୀ ବସତିମାନ ସ୍ଥାପିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଇସ୍ରାଏଲରେ

ଦେଶର ଯେଉଁ ମାନଚିତ୍ରମାନ ବାହାର ହେଉଛି ଓ ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲରେ ଯେଉଁ ଭୂଚିତ୍ରାବଳୀ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ଏକ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ନୁହେଁ, ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଇସ୍ରାଏଲୀ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି ଆଙ୍କି ଦିଆଯାଇଛି । ଶ୍ରୀ ଓରେନ୍‌ଙ୍କର ସେଦିନ ଟେକୋଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବାର ଥିଲା । ସେଠାରେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର କୃଷିବିଭାଗ ତରଫରୁ ଆଧୁନିକ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଛତୁ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାର ଏକ ଗବେଷଣା-କେନ୍ଦ୍ର ରହିଛି । କେତେ ରଙ୍ଗର କେତେ ସୁନ୍ଦର ଖାଇବାଛତୁ ଉତ୍ପନ୍ନହୋଇ ଏଠାରୁ ଇଉରୋପର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ରପ୍ତାନୀ ହେଉଛି । ଆରବୀ ଭାଷାରେ ସ୍ଥାନଟିର ନାମ ଟୁକୁଆ, ବାଇବେଲ୍‌ର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୈଗମ୍ବର ଆମସ୍‌ଙ୍କର ଏକଦା ବିଚରଣ ଭୂମିରେ ଆଗ ପାହାଡ଼ ତଳେ ଗାଆଁଟି, ପ୍ରୟୋଗ କେନ୍ଦ୍ରଟି ପାହାଡ଼ ଉପରେ, ସାମରିକ ପହରା ଭିତରେ । ଯେଉଁମାନେ ସେହି କେନ୍ଦ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ନୂତନ ନିର୍ମିତ ବସତି ମଧ୍ୟ ସେହି ପାହାଡ଼ ଉପରେ ।

ପାହାଡ଼ ଉପରର ଗବେଷଣା-କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମ ଗାଡ଼ି ଆଗ ଆରବୀ ଗାଆଁ ଟୁକୁଓ୍ୱା ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲା । ପ୍ରଧାନ ରାସ୍ତାର ଦୁଇ ପାଖରେ ଗଳିଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରାମ ଭିତରକୁ ଉଠି ଯାଇଛି । ଅଧିକ ଘର ଦୋ'ମହଲା ହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଛି । ୧୯୬୭ ମସିହା ପରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଇହୁଦୀ ବସତି ଏବଂ କୃଷି କେନ୍ଦ୍ରମାନ ସ୍ଥାପିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ସବୁର ପ୍ରଭାବ ସ୍ଥାନୀୟ ଆରବମାନଙ୍କ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଲାଣି । ଆରବୀ ଅଧିବାସୀ-ମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଜମିକୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଅଧିକ ଉନ୍ନତ କରି ପାରିଲେଣି । ପଥରରେ ହୁଡ଼ା ବାନ୍ଧି ସିଡ଼ିକ୍ଷେତର ପଦ୍ଧତିରେ ଜମି ତିଆରି କଲେଣି । ମଝିରେ ମଝିରେ ଜଳପାଇ ଗଛର ସାନ ସାନ ତୋଟା ବି ରୋପଣ କରାଗଲାଣି ସେମାନଙ୍କ ଘର ଆଗରେ ଗଧ ଓ ଟଟୁ ଘୋଡ଼ାମାନେ ଚରୁଛନ୍ତି । ଘର ଆଗରେ ଟଙ୍ଗା ହୋଇଥିବା ଲମ୍ବା ଦଉଡ଼ିରେ ସାବୁନ୍ ଦେଇ ସଫା ହୋଇଥିବା ଲୁଗାପଟା ପତାକା ପରି ଫଡ଼ଫଡ଼ ହୋଇ ଉଡ଼ୁଛି । ହଠାତ୍ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଆମର ଗାଡ଼ି ଗୋଟାଏ ମୋଡ଼ ବୁଲିଗଲା ବେଳକୁ ଆମେ ଦଳେ ଇନ୍ତିଫାଡ଼ା ପିଲାଙ୍କର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲୁ । ଇନ୍ତିଫାଡ଼ା ହେଉଛି ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସଂଗଠନ,

ଯିଏ କି ସାନ ଭଙ୍ଗାରୁଜା କାମ କରିବା ଲାଗି ମୁଖ୍ୟତଃ ଇସ୍କୁଲ ପିଲାଙ୍କୁ କାମରେ ଲଗାଏ । ତେର ଚଉଦ ବର୍ଷର ଆଠ କି ଦଶଜଣ ପିଲା ଆମ ଗାଡ଼ି ଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପଥର ଫୋପାଡ଼ିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଗାଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ପଥର ବାଜି ନଥିଲା । ପଥର ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ପିଲାମାନେ ସେଇ ଗାଆଁ ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଓରେନ୍ ଓ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଦୁଇଟା ବନ୍ଧୁକ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଘଉଡ଼ାଇ ଦେଲେ । ସେମାନେ ସେଥିଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଘରୁ ବାହାରି ଥିଲେ । ଆମ ଗାଡ଼ି ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ।

ଗବେଷଣା-କେନ୍ଦ୍ରଟିରେ କିଛି ସମୟ କଟାଇ ଆମେ ଫେରିବା ବାଟରେ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସର ଏକ ବିଖ୍ୟାତ ଭଗ୍ନାବଶେଷ ହେରଡ଼ିଅନ୍ ଦେଖିବାକୁ ଗଲୁ । ହେରଡିଅନ୍ ପ୍ରାଚୀନ ଇହୁଦୀ ରାଜା Herod the Great (ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୭-୪ ଅବ୍ଦ)ଙ୍କର ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳୀନ ରାଜପ୍ରାସାଦ ଥିଲା । ଏହି ଦୁର୍ଗକୁ ହେରଡ଼ି ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ରାଜଧାନୀ-ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ହେରଡ଼ିଙ୍କ ପରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ଆସିଲେ ଓ ନିଜ ଶାସନ କାଳରେ ରୋମାନ୍ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଥିଲେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ୬୬ ଅବ୍ଦରେ ରୋମୀୟ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ଇହୁଦୀମାନେ ବିଦ୍ରୋହ କଲେ । ସେମାନେ ହେରୋଡ଼ିଅନ୍‌କୁ ଦଖଲ କରି ଚାରିବର୍ଷ ନିଜ କବଳରେ ରଖିଲେ ଓ ସେଠାରେ ଏକ ସିନାଗଗ୍ ବା ଇହୁଦୀ ଉପାସନା ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ପୁନର୍ବାର ୧୩୬ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇହୁଦୀ ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ତାହାକୁ ଦଖଲ କରି ନେଇଥିଲେ । ସେହି ବିଦ୍ରୋହ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଇତିହାସରେ ବାର୍ କୋଖ୍‌ବା ବିଦ୍ରୋହ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଛି । ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କୁ ଦମନ କରିବାକୁ ପୁନର୍ବାର ଚାରିବର୍ଷ ଲାଗିଥିଲା ଓ ତାପରେ ପଞ୍ଚମ ଓ ଷଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହା ବାଇଜାଣ୍ଟାଇନ୍ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ମଠବାସୀମାନଙ୍କର ଆବାସ ହୋଇ ରହିଲା । ସେମାନେ ଏଠାରେ ଚାରିଗୋଟି ଗୀର୍ଜା ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣକରିଥିଲେ । ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀରେଏହାକୁ ଆରବମାନେ ଜୟ କରି ନେଇଥିଲେ । ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ଏହି ଐତିହାସିକ ସ୍ଥାନଟିର ଖନନ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ହେରୋଡ଼ିଅନ୍‌ର ଦୁର୍ଗଉପରୁ ମୁଁ ଚାରିପାଖକୁ ଅନାଇଦେଖୁଥାଏ । ପବନରେ

ଶୀତଳତା ରହିଥାଏ ସତ, ମାତ୍ର ଖରାବେଳର ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଆଖି ଝଲସି ପଡୁଥାଏ । ଏଠାରୁ ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ ପନ୍ଦର କିଲୋମିଟରେ ଗଲେ ପବିତ୍ର ଜେରୁଜେଲମ୍ ସହର । ମୋ' ଆଖି ଆଗରେ ମୋଟେ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ପବିତ୍ର ବେଥ୍‌ଲେହେମ୍ । ବେଥ୍‌ଲେହେମ୍‌ର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗୀର୍ଜାଟି ମଧ୍ୟାହ୍ନର ଖରାରେ କେଡ଼େ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଏପାଖକୁ ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ଅନାଇଲେ ଅନନ୍ତ ଦୂରରେ ପର୍ବତମାଳାର ସେପାଖରେ ଅବସ୍ଥିତ ମରୁସାଗର ଆପଣାର ନୀଳବସ୍ତ୍ରାର ଦ୍ୱାର ଦିଗନ୍ତଟିକୁ ଆବୋର ରହିଥାଏ । ନୂତନ ସହର ଏଫ୍‌ରାତ୍ ଦେଇ ଆମେ ସେଠାରୁ ଫେରିବା ବାଟ ଧରିଲୁ ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ତା-ଓକ୍ ସିନାଗଗ୍‌ରେ ଏକ ବିଶେଷ ଉତ୍ସବର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଥାଏ । ତା-ଓକ୍ ବସତିରେ ଆଭିଏଜେର୍ ପରି ଦୁଇଟି ସିନାଗଗ୍, ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣା ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନୂଆ । ଭୂମି ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ପୁରୁଣାଟିକୁ ବଦଳାଇ ସେହି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ନୂଆଟିକୁ ଅଧିକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପାଟୀରେ ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର, ବସତିରେ ତ ଯାହାକୁ ଯେତେ ଉଷର ଭୂମି ପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ ନୂତନ ଶୈଳୀ ଓ ନୂତନ ସଜ୍ଜା ଖଟାଇ ନୂତନ ଉପାସନା-ମନ୍ଦିରଟିକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ଏହି ନିର୍ମାଣରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଦାନ ରହିଛି । ପ୍ରଥମେ ଗ୍ରାମବାସୀ ସମସ୍ତେ ପୁରୁଣା ମନ୍ଦିରଟିରେ ସମବେତ ହେଲେ । ସେଠାରେ ନିୟମିତ ଉପାସନାଟି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ଉପାସନା ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ବସତିର କେତେଜଣ ମହିଳା ବାହାରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ବେଶ୍ ହେମାଳ ପବନ ବହିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ମାତ୍ର, ଉପାସନାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଭାଗ ଅଛି ବୋଲି ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତ ହୁଏ ନାହିଁ । ପରେ ଜାଣିପାରିଲି ଯେ ମହିଳାମାନେ ଉପାସନା ନିମନ୍ତେ ଆସି ନଥିଲେ । ଖାଲି ଉପାସନା ଥିଲେ ସେମାନେ ଏହି ହେମାଳରେ ଆଦୌ ଘରୁ ବାହାରି ନଥାନ୍ତେ । ଉପାସନା ସହିତ ସେଦିନ ଏକ ବିଶେଷ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ମହିଳାମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏଇଥି ସକାଶେ ଆସିଥିଲେ ଓ ବାହାରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ । ଉପାସନା ପରେ ଆମେ ମନ୍ଦିର ଭିତରୁ

ବାହାରକୁ ବାହାରିବା ବେଳକୁ ସେଠି ଘାସ ଉପରେ ଲମ୍ବା ହୋଇ ଟେବୁଲ ପଡ଼ି ସାରିଥିଲା । ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପକା ହୋଇଥିବା କନା ଉପରେ ବରା, ପିଆଜି ଏବଂ ସୁରା ଉପାସକମାନଙ୍କର ଆପ୍ୟାୟନ ଲାଗି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ରହି ଥିଲା । ବରା ଓ ପିଆଜିକୁ ଗୃହିଣୀମାନେ ନିଜ ନିଜର ଘରୁ ତିଆରି କରି ଆଣି ଥିଲେ । ଏଠା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ କରି ଆମେ ନୂଆ ସିନାଗଗ୍‌କୁ ଗଲୁ ।

ସେଠାରେ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଭୋଜିର ଅନୁଷ୍ଠାନ ଥିଲା । ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବେ କୋଚିନ୍ ସିନାଗଗ୍‌ରେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିବା ଜଣେ ପୁରୋହିତ ବା Rabbi ଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁବାର୍ଷିକୀ ଉପଲକ୍ଷେ ଏହି ଭୋଜି ଓ ବିଶେଷ ସ୍ମରଣୋତ୍ସବର ଆୟୋଜନ କରା ଯାଇଥିଲା । ବସ୍ତିବାସୀ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଏହି ଆୟୋଜନଟିକୁ କରିଥିଲେ ଓ ଭୋଜି ଲାଗି ଯାବତୀୟ ଆହାର ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବସ୍ତିର ମହିଳାମାନେ ଘରୁ ରାନ୍ଧି କରି ଆଣିଥିଲେ । ଭୋଜି ପରେ ଅନୁଷ୍ଠାନକତାର ଯେଉଁ ଧର୍ମୀୟ ଅଂଶଟି ରହି ଥିଲା, ତାହାର ପରିଚାଳନା ଲାଗି ସୁଦୂର କୋଚିନ୍‌ରୁ ଜଣେ Rabbiଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ଆମନ୍ତ୍ରିତ କରା ଯାଇଥିଲା । ସେ କେବଳ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଲାଗି ଡକା ହୋଇ ଭାରତବର୍ଷରୁ ଆସିଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ମହିଳାମାନେ ସେଠାକୁ ଆସି ଭୋଜିର ଟେବୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିଥିଲେ । ନିଜ ଘରୁ ଦୋଷା, କୁକୁଡ଼ାମାଂସରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟ, ସାଲାଡ୍ ଓ ମାଣ୍ଡାରିନା ପ୍ରଭୃତି ଆଣିଥିଲେ । ପୁରୁଷମାନେ ସୁରାସେବନ ପାଇଁ ବ୍ରାଣ୍ଡି, ଆରାକ୍ ଓ ଆହୁରି କେତେ କିସମର ମୋହକ ପାନୀୟମାନ ମଧ୍ୟ ଆଣି ଆସିଥିଲେ । ଆଗ ପୁରୁଷ ମାନେ ଖାଇଁ ବସିଲେ ଓ ସେମାନେ ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲାପରେ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ବସିଲେ । ଖାଇବା ସରିଲା ଏବଂ ସେହି ଅଇଁଠା ଟେବୁଲ ଉପରେ ଆମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିବା rabbi ଧନ୍ୟବାଦାର୍ପଣର ପ୍ରାର୍ଥନାଟିକୁ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ । ପବିତ୍ର ପାତ୍ରରୁ ଆଗେ ସେ ସୁରାପାନ କଲେ ଓ ସେଇଥିରୁ ଆଉ ସମସ୍ତେ ସୁଡ଼ୁକାଏ ଲେଖାଁ ପାନ କଲେ । ସୁରା ସହିତ ପାତ୍ରଟି ମଧ୍ୟ ଟେବୁଲ ଚାରିପାଖରେ ବୁଲି ଆସିଲା ।

ଏହି ସମବେତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରଧାନତଃ ବୁଢ଼ାମାନେ ଥିଲେ । ତରୁଣ ଯୁବକ ମାତ୍ର ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ଥିଲେ । କିଛି ପିଲା ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲେ । ବସ୍ତିର

ଅଧିକାଂଶ ଆସି ନଥିବା ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା । ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପର ସହିତ ମାଲୟାଲମ୍ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ଏହି ପୁରୁଷଟିଠାରୁ ଏସବୁ ମିଳିତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ହୁଏତ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡ଼ିଯିବ, ଆବହାଓ୍ୱାରୁ ମୋ' ଭଳି ଜଣେ ଦେଖଣାହାରର ମନରେ ବାରବାର ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ଉଠିବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ଏକ ବିଶାଳ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍‌ରେ ପଡ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଏକାବେଳେକେ ଅଁରଖ ଆଧୁନିକ ହୋଇଯିବ ।

(ଛଅ)

ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର କିବୁତ୍‌ଜ୍, ବୃହତ୍ତର ବିଶ୍ୱ ଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲ ବିଷୟରେ ସର୍ବବୃହତ୍ ଆକର୍ଷଣର କାରଣ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ଧ୍ୟାନବସ୍ତୁ । ବିଶ୍ୱ-ଇତିହାସକୁ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ବିଜ୍ଞାନ, ଦର୍ଶନ, ସାହିତ୍ୟ ଆଦି ବିବିଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଓ ବୃହତ୍ ଅବଦାନମାନ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ରହି ଆସିଛି । ମାତ୍ର ଏହି ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏକ ବିଶେଷ ବ୍ରତ ଏବଂ ସମୂହଦୃଷ୍ଟି ନେଇ କେତେକ ଇହୁଦୀ ସେକାଳର ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ନାମକ ଯେଉଁ ସାହସିକ ଜୀବନପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ଚଳାଇ ଆସିଛନ୍ତି, ସମସ୍ତ ପୃଥିବୀ ଲାଗି ତାହା ବସ୍ତୁତଃ ଏକ ବିସ୍ମୟର ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ପୃଥିବୀର ମଣିଷମାନଙ୍କ ଲାଗି ନୂଆ ଓ ଅଧିକ ମାନବିକ ବିକଳ୍ପଟିଏ ଖୋଜୁଥିବା ଏ ଯୁଗର ଜିଜ୍ଞାସୁ ନିମନ୍ତେ ତାହା ସତେ ଅବା ବେଶ୍ ଅନେକ ଦୂରଯାଏ ବାଟଟିଏ ବତାଇ ଦେଉଥିବା ପରି ମନେ ହୋଇଛି । ରାଜନୀତି, ସମାଜନୀତି ଓ ଉତ୍କଟ ଆଦର୍ଶବାଦର ବହୁ ଅଡୁଆ ଭିତରେ ପଶି ମୋହଭଙ୍ଗ ପରେ ମୋହଭଙ୍ଗର ଶିକାର ହେବାରେ ଲାଗିଥିବା ଜାଗତିକ ଜନମନ ଆଗରେ ସତେଅବା କେତେ କେତେ ସମାଧାନର ନୂତନ ସୂତ୍ରମାନ ଉନ୍ମୋଚିତ କରିଦେଇ ଯାଇଛି ।

ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତିନିଶହ ପାଖାପାଖି କିବୁତ୍‌ଜ୍ ରହିଛି । ପ୍ରଥମ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଡେଗାନିଆ ଆଜକୁ ଅଶୀବର୍ଷ ତଳେ ମାତ୍ର କେତେଜଣ ଉତ୍ସାହୀ ତରୁଣଙ୍କୁ ନେଇ ୧୯୧୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ

ଏବେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲରେ ନୂଆ କିବୁତ୍ଜ୍‌ମାନେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୀତିକଦଳ ପକ୍ଷରୁ ଏକଦା ଏହି କିବୁତ୍ଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନ ପରିଚାଳିତ ଏବଂ କୁସୁମିତ ହେଉଥିଲା । ଏବେ,ସେହି ପରିଧି ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସିମଧ୍ୟ ନୂଆ ସ୍ତରରେ ରାଜନୀତିକ ରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମୁକ୍ତରହି ଥିବା କିବୁତ୍ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସୃଷ୍ଟି ହେଲାଣି । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜଗତରେ ବହୁ ଭାବରେ ଅତ୍ୟାଚାରିତ ଇହୁଦୀ ଜନଗଣଙ୍କ ଲାଗି ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ନିଜର ଏହି ଭୂମି ସମ୍ଭବ କରିବାର ସଂଗ୍ରାମରେ ଓ ଇତିହାସରେ କିବୁତ୍ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ଭବତଃ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଏହି କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ଅଧିବାସୀମାନେ ହିଁ ଆତ୍ମ ରକ୍ଷା ଲାଗି ପ୍ରଥମେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଯେଉଁ ସାମରିକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାବାହିନୀ ଗଠନ କରିଥିଲେ, ତାହାକୁ ଏକାଧିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆଧୁନିକ ଇସ୍ରାଏଲୀ ପ୍ରବଳ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ଆଦିଜନକ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ପରେ ତାହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରୂପରେଖ ଗୁଡ଼ିକର ନକ୍ସା ମୁଖ୍ୟତଃ କିବୁତ୍ଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ରହିଥିବା ନେତୃବୃନ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ଦେଶର ସମଗ୍ର ଜନସଂଖ୍ୟାର ଶତକଡ଼ା ମାତ୍ର ତିନିଭାଗ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ ସର୍ବଦା ଜାତୀୟ ଯାବତୀୟ ଅଭିମୁଖ୍ୟ ତଥା ଉଦ୍ୟମରେ ସର୍ବାଗ୍ର ଭାବରେ ରହି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଏହି କିବୁତ୍ଜ୍ (Kibbutg) ପ୍ରୟୋଗ ବା କିବୁତ୍ଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ଗୋଟିଏ ସୁଦୀର୍ଘ ଇତିହାସ ରହିଛି । ପ୍ରଥମେ ସଂଖ୍ୟାଦ୍ୱାରା ସେହି ଇତିହାସଟିକୁ ଥାକ ଥାକ କରି ଦେଖିଲେ ଆମେ ଦେଖିବା ଯେ, ୧୯୧୦ରୁ ୧୯୩୫ ଭିତରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ସର୍ବମୋଟ ପଇଁଚାଳିଶିଟି କିବୁତ୍ଜ୍ ରହିଥିଲା । ୧୯୩୬ ଓ ୧୯୪୯ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଏକଶହ ଚଉରାଳିଶିଟି କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ସ୍ଥାପନା ହେଲା। ତା'ପର ହିସାବ କହୁଛି ଯେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଷୋହଳ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବଉଶିଟି ଓ ତା'ପରେ ୧୯୪୮ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଉ ଅଣଚାଳିଶଟି କିବୁତ୍ଜ୍ ଆରମ୍ଭ କରା ଯାଇଥିଲା । ଅର୍ଥାତ୍, ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ, ଯେତେବେଳେ ମହାଦେଶୀୟ ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀ-ବିରୋଧିତା ପ୍ରବଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ଏବଂ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ପରିଣାମ ରୂପେ ଇହୁଦୀ-ସଂହାରର ସୁଚିନ୍ତିତ ନୃଶଂସ ଯୋଜନା

ଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଗଲା, ସେହି ସମୟରେ ହିଁ ଇହୁଦୀମାନେ ବହୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ପଳାଇ ଆସିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ବସତିସ୍ଥାପନ ଲାଗି ଏହି ଭୂମିରେ ପ୍ରୟୋଗମୂଳକ ଦୁଇଟି ପ୍ରଧାନ ଗୁଚ୍ଛ ରହିଥିଲା, ମୋଶାଭ୍ ଏବଂ କିବୁତ୍‌ଜ୍ । ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ନୂତନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଇସ୍ରାଏଲର ରଚନା ହେଲା । ତେଣୁ ସେ ମହାସଙ୍କଟ ଓ ତତ୍‌ପରବର୍ତ୍ତୀ ମହୋତ୍ସାହର କାଳରେ ସର୍ବାଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଯେ ସ୍ଥାପନା ହେଲା, ଆମେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ବୁଝିପାରିବା ।

ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ କୁତ୍‌ଜା ବା କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଗୋଷ୍ଠୀ । କିବୁତ୍‌ଜ୍ କହିଲେ ଏପରି ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ-ଜୀବନକୁ ବୁଝାଏ, ଯେଉଁଠାରେ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଉପଭୋଗ ଉଭୟଟି ଗୋଷ୍ଠୀଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ । କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପଛରେ ରହିଥିବା ମୂଳ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି, ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାନତା ରହିବ, ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ରହିବ, ପାରସ୍ପରିକ ସହଯୋଗରେ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ବାହ ହେବ । ଅର୍ଥାତ୍, ସମୂହଟିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଖରେ ଦାୟୀ ହୋଇ ରହିବେ । ସବୁଠାରୁ ବଡ଼କଥା ହେଉଛି ଯେ, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଉପରୁ କୌଣସି ନିୟମ ଲଦି ଦିଆଯିବନାହିଁ, ଆଦୌ କୌଣସି ବାଧ-ବାଧକତା ରହିବନାହିଁ । ଯିଏ ନିଜେ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ସିଏ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ସଭ୍ୟ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଆସିବ; ସିଏ ଇଚ୍ଛା କଲେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲି ମଧ୍ୟ ଯାଇପାରିବ । ପ୍ରାଚୀନ ଇହୁଦୀ ପୈଗମ୍ବରମାନେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏପରି ଏକ ମାନବ-ସମାଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଥା କହୁଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ କି ଶୋଷଣ ନଥିବ, ଅନ୍ୟାୟ ନଥିବ, ସ୍ୱାର୍ଥ ନଥିବ, ଲୋଭ ନଥିବ, ତେଣୁ ଦ୍ୱେଷ ମଧ୍ୟ ନଥିବ । ସେହିଭଳି ସମାଜକୁ ସେମାନେ ଏବଂ Kingdom of Heaven ବା ଭଗବତ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ଏହି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟଦ୍ୱାରା ହିଁ ଏହି ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବ । ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇହୁଦୀ ଲାଗି ତା' ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସର ଏକ ଅଙ୍ଗ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଆଦର୍ଶ ବିଷୟରେ କୁହନାହିଁ, ଆଦର୍ଶକୁ ବାସ୍ତବ ଜୀବନରେ ପରିଣତ କର, — ଇହୁଦୀ ଜୀବନବେଦରେ ଏହାକୁ ପୁରାତନ ଭାଷାରେ ଖାଲ୍‌ଶାମା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହିସବୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଓ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ

ପୂର୍ବଦୃଷ୍ଟି ରୂପେ ରଖି ଏହି ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ ଦଶକରେ କବୁଟ୍‌ଜ୍ ନାମରେ ଯେଉଁ ଦୁଃସାହସିକ ଅଥଚ ନିଷ୍ଠାଯୁକ୍ତ ଜୀବନ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଇସ୍ରାଏଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ-କାରୀ ହୋଇଥିଲା, ତାହାହିଁ ସେହି ଭୂମିରେ ଇହୁଦୀ ଜାତିର ପୁନର୍ଜନ୍ମର କାରଣ ହେଲା । ଆଧୁନିକ ଇସ୍ରାଏଲର ମୀମାଂସକ ବର୍କ୍‌ନଙ୍ଗେ'ଶ ଓ ମଡ୍ଡେଲ୍-ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଥବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏହି କବୁଟ୍‌ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆକାର ଲାଭ କରିଥିଲା ।

ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମି ପାଲେଷ୍ଟାଇନରେ କବୁଟ୍‌ଜ୍‌ର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ସମସ୍ତେ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରୁ ଆସିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକେ କାର୍ଲ ମାର୍କସ୍‌ଙ୍କର ସାମ୍ୟବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ଦ୍ୱାରା ଗଭୀର ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ । କେତେକ ପୁଣି ରୁଷିଆରେ ଲେନିନଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱରେ ୧୯୦୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ସଙ୍ଘଟିତ ହୋଇଥିବା ବିପ୍ଳବରେ ସକ୍ରିୟ ଭାଗ ମଧ୍ୟ ନେଇଥିଲେ । ଆଉକେତେ ରୁଷିଆର ଲେଓ ଟଲ୍‌ଷ୍ଟୟଙ୍କର ସାମାଜିକ ତଥା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଚାରଧାରା ଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଥିଲେ । ଆପଣାର ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିଟିରେ ଏକ ନୂତନ ସମାଜର ସ୍ଥାପନା କରିବା, — କବୁଟ୍‌ଜ୍ ନାମକ ଦୁଃସାହସିକ ପ୍ରୟୋଗ ପଛରେ ଏହିପରି ଏକ ସଙ୍କଳ୍ପ ପ୍ରେରକରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ମଣିଷ ଆଉ ଦାବୀ କରିବ ନାହିଁ, ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଦେବାଲାଗି ସମ୍ମତ ହୋଇ ରହିଥିବ ଏବଂ ତାହାକୁ ହିଁ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ହିସାବରେ ପୃଥିବୀରେ ଆପଣାର ବୃହତ୍ତମ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିବ, — ଏହିପରି ଏକ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଆପଣାର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହିଁ ପୁରୋଗାମୀ-ମାନେ ଆଗଭର ହୋଇ ଆସିଥିଲେ ।

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ଯେ, ଶରୀରଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସେମାନେ ଏହି ନୂତନ ସ୍ୱପ୍ନଟିକୁ ସାକାର କରିବେ । ପାଲେଷ୍ଟାଇନର ରୁକ୍ଷ ଊଷର ଭୂମି ସେହିଭଳି ଏକ କଠୋର ସଙ୍କଳ୍ପ ଲାଗି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲା । ଇହୁଦୀ ଧର୍ମସନ୍ଦେଶରେ ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମକୁ ଏକ ଅତି ଉଚ୍ଚ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦିଆଯାଇ ଆସିଛି । ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏପରି ଏକୁଟିଆ କରି ରଖା ଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଚିନ୍ତିତ ଭାବରେ ଯାବତୀୟ

ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀ ପୁନର୍ଜାଗରଣର ନେତାମାନେ ସେଥିଲାଗି ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ଆସୁଥିବା ଅଗ୍ରଣୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଶରୀରଶ୍ରମକୁ ହିଁ ଜୀବନର ଏକାନ୍ତ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ମାର୍ଗରୂପେ ଗ୍ରହଣକରିବା ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଥିଲେ । ଏହି ଅଗ୍ରଣୀ ପୁରୋଗାମୀମାନେ ସମସ୍ତେ ପାଠୁଆ ଥିଲେ, ଥିଲା ଘରମାନଙ୍କରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ପାଲେଷ୍ଟାଇନ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମ ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଏକ କଠୋର ନୂତନ ଜୀବନର ସଂକଳ୍ପ ନେବାକୁ ପଡୁଥିଲା । କବୁତଜ୍‌ର ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ଏପରି ଏକ ପାରସ୍ପରିକତା ସମ୍ଭବ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ, ଯେଉଁଠି ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଲାଭ ଓ ଲୋଭ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରବାରର ପ୍ରେରକ ହୋଇ ନଥିବ । ଗୋଟିଏ ଅର୍ଥରେ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ ଇଉରୋପୀୟ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଅର୍ଥନୀତି ଏବଂ ସମାଜବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ପ୍ରତିବାଦ ସ୍ୱରୂପ କବୁତଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଇଉରୋପରେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ ଫଳରେ ସେଠାରେ ଯେଉଁ ଅନ୍ୟ ସମାଜର ସ୍ୱପ୍ନ ସାମ୍ୟବାଦୀମାନେ ଦେଖୁଥିଲେ ଓ ସେହି କାରଣରୁ ରାଜନୀତିକ କ୍ଷମତା ଦଖଲକୁ ହିଁ ସର୍ବପ୍ରଥମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ସେଇଟି ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ କବୁତଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର କୌଣସି ଆକର୍ଷଣ ନଥିଲା । ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ ଥିବା କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅଥବା ଅନ୍ୟପ୍ରକାର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନୁହେଁ, ସେ ସ୍ୱତଃପ୍ରଣୋଦିତ ଭାବରେ ହିଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସହଭାଗୀ ହେବ, ଏହି ଅନ୍ୟ ରୀତିଟି କବୁତଜ୍‌ର ଏକ ମୂଳପ୍ରେରଣା ହୋଇ ରହିଥିଲା । ବରଂ ଏମାନେ ସାମ୍ୟବାଦ ଅପେକ୍ଷା ନୈରାଜ୍ୟବାଦ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ସେତେବେଳେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନର ଯାବତୀୟ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ଏପରି ହୋଇ ରହିଥିଲା ଯେ କବୁତଜ୍ ପରି ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ-ପ୍ରଚେଷ୍ଟାକୁ ସମାଧାନ ଓ ଅବଲମ୍ବନ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏଠାରେ ଆସି ତିଷ୍ଠିବା ହୁଏତ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଏକାଠି ରହିବାରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ୍ ପଡ଼ିଲା, ଅଧିକ ଭଲ ଭାବରେ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରିହେଲା, ଅଳପ ଅସ୍ଥାୟୀ ଘରେ ଅଧିକ ମଣିଷ ରହିପାରିଲେ ଏବଂ ଏକାଠି ହୋଇ ଏକାନ୍ତ ଅସମ୍ମତ

ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ମାଟିକୁ ମଣ କରିବା ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ସହଜ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ଇହୁଦୀ ଜାତୀୟ ପାଣ୍ଠି କେବଳ ଜମି ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲା । ସେହି ଜମିରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଅକର୍ମା ଭୂଇଁ ମଧ୍ୟ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେଥିରେ ମଶା ଭଣ ଭଣ ହେଉଥିଲେ । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ ପ୍ରଥମେ ତମ୍ବୁପକାଇ ରହିଲେ, ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଜାଗାଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଖିଲା ଭୂଇଁରେ ପରିଣତ କଲେ ଏବଂ ଖାଲଢିପ ସମାନକଲେ । ଏମାନେ ପରିବାର ଆକାରରେ ଇଉରୋପରୁ ଆସିନଥିଲେ, ଏକା ଏକା ଆସିଥିଲେ, ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘରେ ବାପମାଆଙ୍କର ବାରଣକୁ ଅମାନ୍ୟ କରି ଏକ ଆଦର୍ଶ ଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଆନ୍ତରିକ ବ୍ୟାକୁଳତା ନେଇ ସେମାନେ ଆଖି ବୁଜି ପଳାଇ ଆସିଥିଲେ । ଅଧିକାଂଶ ତରୁଣ ଓ ବଳିଷ୍ଠ ବୟସର ଥିଲେ । ଜାଣିଶୁଣି ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ବରଣ କରି ନେଇଥିଲେ । ତଥାପି ଗୀତ ଗାଉଥିଲେ, ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ, ନକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେଉଥିଲେ ।

ଡେଗାନିଆରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସ୍ଥାପନା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପୁରୋଗାମୀମାନେ ପ୍ରାୟ ଦେଶସାରା ଚାରିଆଡ଼େ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲୋଭମୁକ୍ତ ଅସଂଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ଏକ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ନାନାବିଧ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲେ । ଏକ ପୁନର୍ନିର୍ମିତ ଯୋଜନା ବା blueprint ହିସାବରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କେହି କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଧାରଣାଟିକୁ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇନଥିଲା । ଆପଣାର ନାନା ପ୍ରୟୋଗ କରୁ କରୁ କବୁତ୍‌ଜ ନାମକ ନୂଆ ଗୁଣ୍ଠିଟି ସତେଅବା ସମୟ ଅନୁସାରେ ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୋଇ ଆସିଲା । ତା' ପୂର୍ବରୁ କେତେ ଗୋଷ୍ଠୀ ରାସ୍ତାକାମ ବି କରୁଥିଲେ, ପଥର ଭାଙ୍ଗୁଥିଲେ, ମାତ୍ର ସମସ୍ତଙ୍କର ଉପାର୍ଜନକୁ ଏକାଠି କରି ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ ହୋଇ ଚଳୁଥିଲେ । ପେଟ ପୂରୁଥିଲା ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ପୂରୁଥିଲା; ନପୂରୁଥିଲା ତ କାହାରି ପୂରୁନଥିଲା । ତଥାପି ସମସ୍ତେ ଖୁସୀ ହୋଇ ସକଳ ସ୍ଥିତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନେତା କେହି ନଥିଲେ, ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପରର ସହାର୍ଥୀ ଥିଲେ । ପାରସ୍ପରିକତାର ଏହି ନୂତନ ପ୍ରୟୋଗ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବଳ ଭରିଦେଇ ଯାଉଥିଲା ।

ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଭୂମିରେ କ୍ଷୀର ଏବଂ ମହୁ ବୋହୁଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମପୁସ୍ତକରେ ସିନା ଲେଖା ହୋଇଚି, ମାତ୍ର ଐତିହାସିକ କାଳରେ ତାହା

ଅନାବାଦୀ ହୁଣ୍ଡା ଜମି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା, ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ହନ୍ତସନ୍ତିଆ ଘାସ ବଣରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଇଉରୋପ୍‌ରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଧାନତମ ନେତା ହେର୍‌ଜ୍‌ଲ୍‌ ଗତ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏଠାରେ କୃଷିବସତିମାନ ସ୍ଥାପନ କରାଇ ଏହି ଭୂଇଁକୁ ଆବାଦ କରିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ । ସେହି ଇଉରୋପରେ ଥିବା ଆଉଜଣେ ଇହୁଦୀ ନେତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଫ୍ରାନ୍‌ଜ୍‌ ଓପେନ୍‌-ହାଇମର୍ (୧୮୬୪-୧୯୪୩ ଇସ୍ରାଏଲରେ ସମବାୟ ସୂତ୍ରରେ ଏହି କୃଷି-ଉନ୍ନୟନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଉ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବ ବାଢ଼ିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ପରେ ଜଣେ ଅଗ୍ରଗାମୀ ଶ୍ରମିକ ରୂପେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିଥିବା ଯୋସେଫ୍‌ ବୁସେଲ୍‌ (୧୮୯୧-୧୯୧୯) ପ୍ରଥମେ କିବୁଜ୍‌ ବା ସହଜୀବନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ବସତି ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ଭାବନା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାହାକୁ ସାକାର ରୂପ ଦେବାଲାଗି ବାଟ ମଧ୍ୟ ଫିଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଆଉ ଆଠଜଣ ସମଧର୍ମୀଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ବିଶ୍ୱ ଇହୁଦୀ ସଂଗଠନଠାରୁ ସେ କିଛି ଜମି ନେଇ ୧୯୧୦ ମସିହାରେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ପ୍ରଥମ କିବୁଜ୍ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହାର ନାମ ଡେଗାନିଆ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ଡେଗାନିଆର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଘାସ-ଫୁଲ । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟ ମିତ୍ରମାନେ ଆସି ମିଶିଲେ । କ୍ରମେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରୁ କେତେଜଣ ଅଧିକ ବୈପ୍ଳବିକ ଭାବରେ ଚିନ୍ତାକଲେ ଓ ଆହୁରି ଅଧିକ ନିଷ୍ଠାପର ଭାବରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଜୀବନଟିକୁ ବଞ୍ଚିବା ଲାଗି ପ୍ରଥମଟିରୁ ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ । ନିଜର ନୂତନ ବସତିଟିର ନାଆଁ ସେମାନେ ଡେଗାନିଆ-୨ ବୋଲି ରଖିଲେ । ଶ୍ରମଲବ୍ଧ ଉପାର୍ଜନକୁ ଏକତ୍ର ବାଣ୍ଟିନେବା ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀଟିକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ମନେ ହେଲା ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ଏକନମ୍ବରଟିରେ କେବଳ ସେତିକି ହେଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଦୁଇ ନମ୍ବରବାଲା ଗୋଟିଏ ଶତକଡ଼ା ଶହେ ପ୍ରକୃତ ସହସମାଜର ସ୍ଥାପନା କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲେ । ଡେଗାନିଆ-୨ରୁ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର କିବୁଜ୍‌ ଆନ୍ଦୋଳନର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଲା ।

ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳୀନ କିବୁଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ଯେ; ସେଠାରେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭାବରେ ନିଜକୁ ସଂଯୋଜିତ ଓ ସମୀପବର୍ତ୍ତୀ କରି ରଖିବେ । ଏପରିକି,

ସେମାନେ ଯେଉଁ କପଡ଼ା ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ସେହି ପରିଧାନଗୁଡ଼ିକ ମାଟିଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ଆଦୌ ବାରି ହେଉନଥିବ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମାଟି ସହିତ ମିଶି ଯାଉଥିବ । ସେଥିଲାଗି ସେତେବେଳେ ସେମାନେ କେବଳ ଖାକି ରଙ୍ଗର କପଡ଼ା ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହା ପାଖରେ ଏପରି କୌଣସି ବସ୍ତୁ ନଥିଲା, ଯାହାକୁ କି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ସବୁ ଲୁଗାପଟା କୋଠ ହୋଇ ରହିଥିଲା । କାହାର ନିଜର ରୁଚି ଅନୁସାରେ ନିଜର ବୋଲି କୌଣସି ପରିଧାନ ନଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ଗାଧୁଆଘର ଥିଲା । ମୂଳତଃ ତରୁଣମାନେ ହିଁ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ସଦସ୍ୟ ରୂପେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଆସୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁ-ପରିବାର ପରି ରହିବେ, ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ଜୀବନ ସହିତ ଏକାଠି ସଂଗ୍ରାମ କରିବେ, ହୁଏତ ଏକାଧିକ ଭୁଲ କରିବେ, ମାତ୍ର କ୍ରମଶଃ ସମୂହଟି ଲାଗି ଏକ ନୂତନ ଜୀବନଶୈଳୀ ଆବିଷ୍କାର କରି ଆଣିବେ, ଏହିପରି ଏକ ସଂକଳ୍ପ କରି ସେମାନେ ଏକ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ଜୀବନ ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆପଣା ଖୁସିରେ ଓ ଆପଣା ଇଚ୍ଛାରେ ଆସୁଥିଲେ ଓ ଏକ ସଂଗ୍ରାମରତ ସମୂହଭାଗ୍ୟ ସହିତ ଆପଣାକୁ ସାମିଲ କରି ଦେଉଥିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ସେଇଥି ଲାଗି ହିଁ ପ୍ରାଥମିକ ଦିନ ଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନେ ତତ୍କାଳୀନ ସମସ୍ତ କୃଚ୍ଛ୍ରକଷଣକୁ ସାହସ ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଆଦରି ନେଇ ପାରିଥିଲେ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ଭିତରକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟୟ ସହିତ ଆପଣାର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ପ୍ରଲମ୍ବିତ କରି ଦେଇ ପାରୁଥିଲେ । ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତଙ୍କର-ନାରୀ ପୁରୁଷ ସମସ୍ତଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ଲାଗି କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପାନିଆ ରହିଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟହ ଦାନ୍ତ ଘଷିବା ସକାଶେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜର ଅଲଗା ବ୍ରଶ୍‌ଟିଏ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର ରହିଥିଲା, ତେଣୁ ବାହ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଦ୍ୱାରା ବିଚଳିତ ହୋଇ ତାରୁଣ୍ୟ ଟଳିଯିବାର ଆଦୌ କୌଣସି ଅପସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । ସେହି କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାନଙ୍କରେ ଇସ୍ରାଏଲର ଭବିଷ୍ୟତ ଭାଗ୍ୟସୌଧଟିର ନିର୍ମାଣ ହେଉଥିଲା ।

କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ସବୁକିଛି ଶ୍ରମ ସଦସ୍ୟମାନେ ହିଁ କରିବେ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବାହାରୁ ମୂଲିଆଙ୍କୁ ଆଣି ନିୟୋଜିତ କରା ଯିବନାହିଁ, ସେହି ପ୍ରଥମ

କାଳର ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଏଭଳି ଏକ ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । କବୁଜ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷମଧ୍ୟରେ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରଭେଦ କରାଯାଉ ନଥିଲା । ନାରୀ-ସଦସ୍ୟମାନେ ନିଜଆଡୁ ଜିଦ୍ ଧରି କହୁଥିଲେ ଯେ, ପୁରୁଷମାନେ ଦିନକୁ ଯେତେ ଘଣ୍ଟା ଶ୍ରମ କରିବେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ଘଣ୍ଟା ଶ୍ରମ କରିବେ । ପୁରୁଷମାନେ ଯାହାକିଛି କରିବେ, ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ତାହା କରି ପାରିବେ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଦୌ କୌଣସି ବିଭେଦୀକରଣ ରହିବନାହିଁ । ତେଣୁ, ସେମାନେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସହିତ ରାସ୍ତାକାମ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ମାଟି ଖୋଳି ମାଟି ଚକଟି ଇଟା ତିଆରି କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଦଳ ବାନ୍ଧି କବୁଜ ତରଫରୁ ବାହାରର ଅନେକ ଗୃହନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଠିକାରେ ହାତକୁ ନେଉଥିଲେ । କବୁଜ୍ କିଛି ଅଧିକ ଆୟ କରିପାରିବ ବୋଲି ସହରମାନଙ୍କରେ ଯାଇ କାମ କରୁଥିଲେ । ଟ୍ରାକ୍ଟର୍ ଚଳାଉଥିଲେ । ଯେକୌଣସି କଠିନ କାମକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ କେବଳ ପୁରୁଷର କାମ ବୋଲି କହି ଛାଡ଼ି ଦେଉନଥିଲେ । ପୁରୁଷମାନେ ସେଭଳି ବିଚାର କଲେ ତାହାର ତୀବ୍ର ପ୍ରତିବାଦ କରୁଥିଲେ ।

ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ କବୁଜ୍ ଅଧିବାସୀମାନେ ଯେତିକି ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିଲେ, ସେହି ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀର ଭୋଜନକୁ ସୀମିତ ରଖୁଥିଲେ । ଆହାର ସମେତ ବାହ୍ୟଜୀବନରେ ବିଳାସ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରୁଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନଥିଲା । ଭଲ ଖାଇବା ନିମନ୍ତେ କବୁଜ ହାତରେ ପଇସା ହିଁ ନଥିଲା । ସେକାଳର ପ୍ରକୃତ ଘଟଣାମାନ ଏକାଳର କବୁଜରେ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ହୋଇ ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ଅପବାଦ ଏହିପରି ରହିଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ କବୁଜର ରୋଷେଇଶାଳରେ କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ରନ୍ଧା ହେଉଥିଲା, ସେତେବେଳେ ତାହାର କେବଳ ଦୁଇଟି ହିଁ କାରଣ ଥିଲା : ହୁଏତ କୁକୁଡ଼ାଟିର କୌଣସି ରୋଗ ହେବାରୁ ତାକୁ ମାରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଅଥବା କବୁଜରେ କେହି ବେମାର ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ତା' ପାଇଁ କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ଦରକାର ହୋଇଛି । ମାସକୁ ଥରେ ମାଂସ ମିଳିଲେ ତାହାକୁ କେତେ କ'ଣ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଉଥିଲା, କେବଳ ପର୍ବଦିନ ମାନଙ୍କରେ କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ଖାଇବାକୁ ମିଳୁଥିଲା । ସୁଆଦ ପାଇଁ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ରନ୍ଧା ହେଉନଥିଲା, ସାଧାରଣତଃ ପେଟ ପୂରିବା ଲାଗି ହିଁ ସମ୍ଭବ ଯାହା ରନ୍ଧା ହେଉଛି

ତାହାକୁ ଖାଉଥିଲେ । ମିତବ୍ୟୟିତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଲଗାଏତ ଅନେକଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ଗୋଟିଏ ଜିନିଷ ରନ୍ଧା ହେଉଥିଲା । ଅନେକ ସମୟରେ ଯାହା ରନ୍ଧା ହେଉଥିଲା, ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦୌ ଯଥେଷ୍ଟ ହେଉନଥିଲା । ନିପଟ କଳାରଙ୍ଗର ଖଦଡ଼ା ମାଣ୍ଡିଆ ରୁଟି,—ଚିନିର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନାହିଁ, —ହଁ, ବେଳେ ବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ନାଲିରଙ୍ଗର ମିଶିରି ମିଳୁଥିଲା ଯାହାକୁ କ ଗୁହାଁ ସହିତ ଚୁଷି ଚୁଷି ମିଠାର ଅନୁଭୂତି ଲାଭ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । କବୁତ୍‌ଜର କ୍ଷେତ୍ର ଓ ବଗିଚାରେ ଯାହାକିଛି ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିଲା,ରନ୍ଧନଶାଳାର ଯୋଜନାକୁ ତାହାରି ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲର ଯେକୌଣସି ଭୋଜନଶାଳାରେ ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀର ସମାରୋହ ଦେଖିଲେ ପ୍ରଥମ କାଳର ଅଗ୍ରଗାମୀମାନେ ଦିନେ ଏପରି ଏକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି ହେବନାହିଁ । ଏବର କବୁତ୍‌ଜରେ ପରମ ଆଦରରେ ବଢ଼ୁଥିବା ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ବଗାମୀମାନେ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କଦାପି ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ନାହିଁ । କବୁତ୍‌ଜର ସର୍ବପ୍ରଥମ ତତ୍ତ୍ୱ ହେଉଛି ଯେ, ସେଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଲଗା ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁଖ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ତା' ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରତିଭା, ଦକ୍ଷତା ଓ ସମ୍ଭାବନାଗୁଡ଼ିକର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ କରିବା ଲାଗି କବୁତ୍‌ଜର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସମସ୍ତ ସୁଯୋଗ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ଅବଶ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ବ୍ୟକ୍ତି ହିସାବରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିଲେ ସିନା ସେ ଅଧିକ ସଫଳ ଭାବରେ ଗୋଷ୍ଠୀର ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗି ପାରିବ । ମାତ୍ର ସେ ଏକୁଟିଆ ହୋଇ ମୋଟେ କିଛି ଭୋଗ କରି ପାରିବନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଭୋଗ କରିବ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ର ନିଜ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଅହଙ୍କାର ନଥିବ ଓ ସେ ସାମୂହିକ ଜୀବନଲାଗି ଅଧିକ ଆୟ ବା ଅଧିକ ସମ୍ବଳ ଆଣିଦେଉଛି ବୋଲି ଅଧିକ ପାଇବାକୁ କଦାପି ଦାବୀ କରି ପାରିବନାହିଁ । କବୁତ୍‌ଜ୍-ଇତିହାସର ସେହି ପ୍ରଥମ ପ୍ରୟୋଗକାଳରେ ଅନେକ ଅତିଉତ୍ସାହୀ ସଭ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ବୋଲି ଆଦୌ କିଛି ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦାବୀ କରୁଥିଲେ । ଏପରିକି, ବିଭିନ୍ନ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ

ପାଖକୁ ଆସୁଥିବା ସେମାନଙ୍କ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ କେତେକ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟାପାର ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ଯାଉନଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ସମସ୍ତେ ପଢ଼ି ପାରୁଥିଲେ । ଏବଂ, ତାହାକୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମସ୍ତେ ଏକାନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଥିଲେ ।

ପ୍ରୟୋଗଟି ପ୍ରସାରିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଲା । ଏହିଭଳି ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାପ୍ରେରିତ ସହଜୀବନ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିବ ବୋଲି ଲୋକମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟୟ ହେଲା । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଏହି ଅଭିନବ ଦୁଃସାହସର ସକ୍ରିୟ ପ୍ରୟୋଗରେ ଆସି ଯୋଗଦେଲେ । କ୍ରମେ ଏକ ତୁଚ୍ଛା ପ୍ରୟୋଗର ସ୍ତରକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ତାହା ସାମୂହିକ ଜୀବନ ଯାପନର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବୁଝାଇଲା । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହି ମାନ୍ୟତା ଓ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିବା ସମୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ହେଉଛି । କେତେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅବଶ୍ୟ ହୋଇଛି, ପରିସ୍ଥିତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାହାର ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ଯାଇ କେତେବେଳେ ଏଇଟିକୁ ବା କେତେବେଳେ ସେଇଟିକୁ ମୁଖ୍ୟ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ମାତ୍ର, ମୂଳ ବନ୍ଧନଗୁଡ଼ିକ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି । ମୂଳ ଭାବନା ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ହୋଇ ରହିଛି । ପ୍ରଥମ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକଟି ହେଉଛି ଯେ ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି-ସାମୂହିକ ହେବ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ସମସ୍ତେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଶ୍ରମରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିବେ । ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମୂହ ହିଁ ଶ୍ରମ ଠିକ୍ କରିଦେବ । ତୃତୀୟତଃ, ଏହି ସମବାୟଟିରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସାମୂହିକ ହୋଇ ରହିବ । ତେଣୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଥବା କେତେ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱରେ କିଛି ହେବ ନାହିଁ । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସାବାଳକ ମାତ୍ରକେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ସାଧାରଣ କାଉନ୍‌ସିଲ୍ ରହିବ । କାଉନ୍‌ସିଲ୍ ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ବସିବ । ସେହିଠାରେ ହିଁ ବହୁମତର ଭିତ୍ତିଉପରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ବିଷୟରେ ଯାବତୀୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେହି କାଉନ୍‌ସିଲ ହିଁ ଇଚ୍ଛା କଲେ କୌଣସି ପୁରୁଣା ନିଷ୍ପତ୍ତିଟିଏ ବଦଳାଇ ଏକ ନୂଆ ନିଷ୍ପତ୍ତି କାଏମ୍ କରିପାରିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟ ସକଳ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେଇ ପାରିବେ । ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାର

କରିବାର ଓ ଆଲୋଚନାରେ ନିଜର ମନ୍ତବ୍ୟ ବାଢ଼ିବାକୁ କାହାକୁ କଦାପି ବଞ୍ଚିତ କରା ଯିବନାହିଁ ।

ସାଧାରଣ କାଉନ୍‌ସିଲ୍‌ର ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ବିଶେଷ ସମିତିମାନ ଗଠିତ ହେବ । ଶ୍ରମ ସମିତି ଶ୍ରମ କଥା ବୁଝିବ; କିଏ କେଉଁଠାରେ କାମ କରିବେ, ସେକଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଦେବ । ଭୋଜନଶାଳା କମିଟି ଭୋଜନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାର ବିଷୟରେ ବୁଝିବ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନଙ୍କରେ ନିୟମତଃ ଗୋଟିଏ ରନ୍ଧନଶାଳା, ଭୋଜନକକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ରାନ୍ଧିବା କାମ, ଯେତେବେଳେ କାମ, ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ଆସି ରାନ୍ଧି-ବାଢ଼ି ଦେଇଯିବେ, ପରଷିବାମାନେ ପରଷି ଦେବେ । ବାସନ ଧୋଇବାକୁ ନିଯୁକ୍ତ ମିତ୍ରମାନେ ବାସନ ଧୋଇବା କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ତୁଲାଇବେ । ଯେପରିକି କେହି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗି ନଯିବ, ସେଥିଲାଗି ଶ୍ରମ ସମିତି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଲାଗି କର୍ମ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ଦେଉଥିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର କର୍ମସ୍ଥାନକୁ ବଦଳାଇ ବି ଦେଇ ପାରୁଥିବ । ସେହିପରି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସମିତି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର କଥା ବୁଝିବ, ଉଦ୍ୟାନ-ସମିତି ଓ ଗୃହନିର୍ମାଣ-ସମିତି ଉଦ୍ୟାନ ଓ ଗୃହନିର୍ମାଣର କଥା ବୁଝିବେ । ଗୋଟିଏ ଆୟବ୍ୟୟ ସମିତି ମଧ୍ୟ ଥିବ, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଯାବତୀୟ ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ତାହାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବ । ଗୋଟିଏ ମନୋରଞ୍ଜନ-ସମିତି ମଧ୍ୟ ଥିବ, ସଂସ୍କୃତି-ସମିତିଟିଏ ଥିବ । ପ୍ରଥମେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନଙ୍କରେ କୃଷି ହିଁ ଏକମାତ୍ର ଧନ୍ଦା ଥିଲା; କ୍ରମେ ତାହାର ପରିଧି ପ୍ରସାରିତ ହୋଇ ନାନାବିଧ ଶିଳ୍ପର ଶାଖାମାନ ଖୋଲିବାପରେ ସେକଥା ବୁଝିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପ-କମିଟି ମଧ୍ୟ ରହିଲା । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ କ୍ରମେ ବୟସରେ ବଡ଼ହେଲେ, ସଂସାର କଲେ, ବାପା-ମାଆ ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ପାଠ ପଢ଼ିବା ବୟସର ହୋଇଯିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତା କରାଗଲା । ସେଥିଲାଗି ଏକ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା କମିଟି ମଧ୍ୟ ରହିଲା । ଅର୍ଥାତ୍‌, ଦାୟିତ୍ୱ-ବିତରଣରେ ଏହି ଜାଲ ଭିତରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପ୍ରାୟ ସବୁ ସଦସ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଲେ । ଏକ ଆରେକର ପରି-ପୂରକ ହୋଇ ରହିଲେ । ମାତ୍ର କାହାରି ଜଣଙ୍କ ହାତରେ ରହୁ ରହିଲାନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କର ସକ୍ରିୟ ସମର୍ଥନରେ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ଯାବତୀୟକାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହିତ ହେଲା ।

ପ୍ରଥମେ କିବୁତ୍ଜମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କୃଷିବସ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ପରେ ଶିଳ୍ପ ଆଡ଼କୁ ମଧ୍ୟ ମନ ବଳାଇଲେ । ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅର୍ଥନୀତି ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ବିକାଶ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ଦେଶ କ୍ରମେ ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୁଯୋଗର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ । ତଥାପି ଆପଣାର ପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଜନ କରିନଥିଲେ । ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସମଗ୍ର କିବୁତ୍ଜର ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ରହିଲା । ସେଥିରେ କେହି ଶ୍ରମିକ ରହିଲେନାହିଁ କି କେହି ମାଲିକ ମଧ୍ୟ ରହିଲେ ନାହିଁ । କେବଳ ବାହାରୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ବେତନ ପାଇଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଅନ୍ୟମାନେ କିବୁତ୍ଜର ସଦସ୍ୟ ହିସାବରେ ହିଁ ସେଥିରେ କାର୍ଯ୍ୟକଲେ । ଏକଥା ସତ ଯେ, ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା କିବୁତ୍ଜର ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କିବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକର କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମ୍ ହୋଇଗଲା । କିବୁତ୍ଜରେ କେବଳ ଯାହା ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବ, କିବୁତ୍ଜବାସୀ ଅନ୍ନ ହିସାବରେ କେବଳ ତାହାରି ବା ସେତିକି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ରହିବେ ବୋଲି ଆଗରୁ ଯେଉଁ ଚଳଣିଟି ରହିଥିଲା, ସେଇଟି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଗଲା । ଏଣିକି ସେମାନେ ଶିଳ୍ପଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମାଧ୍ୟମରେ ନଗଦ ପଇସା ଉପାର୍ଜନ କଲେ ଏବଂ ଯେପରି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ, ବାହାର ବଜାରରୁ ତାହା କ୍ରୟ କରି ଆଣି ପାରିଲେ । କିବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକର ଜୀବନଧାରଣର ମାନ ବହୁଗୁଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ଆଉ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । କିବୁତ୍ଜମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସମ୍ପନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲେ ।

ତଥାପି, ହିସାବରୁ ଜଣାଯାଉଛି ଯେ, ସମ୍ପ୍ରତି ଇସ୍ରାଏଲର ୨୭୦ଟି କିବୁତ୍ଜ୍ ପ୍ରାୟ ଚାରିଲକ୍ଷ ଏକର ଜମିକୁ ଆବାଦ କରୁଛନ୍ତି; ଏଥିରୁ ଅଧେ ପରିମାଣର ଜମିରେ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ରହିଛି । ଏହି ଜମିକୁ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମ କରି ରଖିବାକୁ ଛଅ ହଜାରରୁ ଅଧିକ ଟ୍ରାକ୍ଟର୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି । ସମଗ୍ର ଇସ୍ରାଏଲର କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶି ଭାଗ କିବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଛି । ଏବେ କୃଷିରୁ ହେଉଥିବା ଆୟକୁ ଅଧିକ ସଂପ୍ରସାରିତ କରିବାଲାଗି ଏକାଧିକ କିବୁତ୍ଜରେ ଗୋପାଳନ

ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ ଗାଈ ରହୁଥିଲେ ସତ; ମାତ୍ର ଗୋରସ ପାଇଁ ନୁହେଁ ଗୋବର ପାଇଁ ରହୁଥିଲେ । ଏବେ ଆଧୁନିକତମ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଗୋପାଳ ଓ ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନକୁ ଏକ ଅନ୍ୟତମ ଧନ୍ଦାରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଗୋରୁଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା ଓ କ୍ଷୀର ଦୁହିଁବା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଉଛି । ଏଠାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଅନେକ ମେସିନ୍ ସେହି କିବୁତ୍‌ଜରେ ହିଁ ତିଆରି ହେଲାଣି । ଫଳରେ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ ଦୁଗ୍ଧଉତ୍ପାଦନର ହାର ପୃଥିବୀରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମାକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାକୁ ବସିଲାଣି । କୁକୁଡ଼ା ପାଳନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମଗ୍ର ଦେଶର ଶତକଡ଼ା ଚାଳିଶି ଭାଗ କୁକୁଡ଼ା ବର୍ତ୍ତମାନ କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ ହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା କମଳାଲେମ୍ବୁ ଓ ଆପଲ, ଆଭୋକାଡ଼ୋ, ପାଚିଲାକଦଳୀ ଏବଂ ଖଜୁରୀର ପ୍ରାୟ ଅଧେ ଭାଗ କିବୁତ୍‌ଜର କୃଷିରୁ ହିଁ ଦେଶକୁ ମିଳୁଛି । ସେହିପରି ଆଳୁ, ଗାଜର, ମୂଳା ପ୍ରଭୃତି ପନିପରିବାର ଉତ୍ପାଦନରେ କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କର ହାରାହାରି ଶତକଡ଼ା ପଚିଶରୁ ଅଧିକ ଅଂଶ ରହିଛି ।

ନିଜ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କୃଷି କରିବାର ସ୍ତରରୁ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜମାନେ ଏକ ଲାଭଦାୟକ ଉଦ୍ୟୋଗ ହିସାବରେ ଏବେ କୃଷିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ମୋଟ ଯେତେ ପରିମାଣର କପା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ, ତାହାର ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ କିବୁତ୍‌ଜର ଜମିରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଛି । ଟିଣରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରପ୍ତାନି ହେଉଥିବା ମଟରଦାନା ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ ସେହି କଥା, ମାଣ୍ଡିଆ ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ । ସମଗ୍ର ଦେଶର ଅଧେ ଚିନାବାଦାମ ଏହି କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରୁ ଆସୁଛି । ଏହି ଉତ୍ପାଦନ-ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଯେ ଆଧୁନିକ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୌଶଳର ବିନିଯୋଗକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେୟଃ ଦେବାକୁ ହେବ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କିବୁତ୍‌ଜ ଏପରି ଏକ ବିଶେଷ ପାରସ୍ପରିକତାକୁ ଆପଣାର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟର ସର୍ବମୂଳ ଆବେଦନରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛି, ଯେଉଁଠାରେ କି ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣାର ସର୍ବୋତ୍ତମ ଆଗ୍ରହକୁ କାମରେ ଲଗାଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରୁଛି । ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ଭାବଗତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ନାହିଁ, ଶ୍ରମିକ ମାଲିକର କୌଣସି ବ୍ୟବଧାନ ନାହିଁ । ଉପରୁ

କୌଣସି ଗୃପ ନାହିଁ,ତଳେ ମଧ୍ୟ ଫାଙ୍କି ଦେବାର କୌଣସି ଅପଫେକର ନାହିଁ । ତେଣୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମଞ୍ଜସତା ରହିଛି, ସ୍ୱାଭାବିକତା ରହିଛି ।

୧୯୬୭ ମସିହା ପରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ହିସାବରେ ଦେଶର ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ ଉଦ୍ୟୋଗୀକରଣ ଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲ ଯେଉଁ ନୀତି ଗ୍ରହଣ କରିଛି, ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଆହ୍ୱାନଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆପଣାର ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିକାଶକୁ ଉନ୍ନତ କରି ପାରିଛନ୍ତି । ୧୯୬୮ ମସିହା ସମୟକୁ କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ ମୋଟ ୩୧୨ଟି ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ୟୋଗ ଚାଲୁଥିଲା ଓ ସେଥିରେ ସାଡେ ତେରହଜାରରୁ ଅଧିକ ଲୋକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ୧୯୮୮ ମସିହାରେ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା; ସେତେବେଳେ ୩୭୧ଟି ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ସାଢ଼େ ଷୋଳହଜାରରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଏଗୁଡ଼ିକରୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶହ କୋଟି ଡ଼ଲାର ମୂଲ୍ୟର ଶିଳ୍ପଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିଲା ଓ ସେଥିରୁ ଚଉଷଠି କୋଟି ଡଲାର ମୂଲ୍ୟର ଦ୍ରବ୍ୟ ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନି ହୋଇ ପାରୁଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲର ମୋଟ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଶିଳ୍ପର ଶତକଡ଼ା ପଚାଶଭାଗ କିବୁତ୍‌ମାନଙ୍କରେ ରହିଛି; ଇସ୍ରାଏଲରୁ ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନି ହେଉଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଦ୍ରବ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ନବେ ଭାଗ କିବୁତ୍‌ଜରୁ ଯାଉଛି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ମୋଟ ଟିଣଭର୍ତ୍ତି ଦ୍ରବ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ତିରିଶି ଭାଗ, ତିଆରି ହେଉଥିବା ଆସବାବପତ୍ରର ଶତକଡ଼ା ପଚିଶି ଭାଗ ଓ ଧାତୁନିର୍ମିତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଶତକଡ଼ା କୋଡ଼ିଏ ଭାଗ କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରୁ ହିଁ ଆସୁଛି । ଏହା ଫଳରେ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜମାନେ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ତିନିଶହ କୋଟି ଡ଼ଲାର ଆୟ କରି ପାରୁଛନ୍ତି । ଏହି ସବୁ କିଛି ଇସ୍ରାଏଲର ମୋଟ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ମାତ୍ର ଶତକଡ଼ା ତିନିଭାଗ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି, ମାତ୍ର ଲକ୍ଷେ ସତେଇଶି ହଜାର ଲୋକ ଏହା ସମ୍ଭବ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ।

ପୁଞ୍ଜି ବଢିଛି, ଉତ୍ପାଦନ ବଢିଛି, ଅର୍ଥ-ଉପାର୍ଜନ ବଢିଛି । ତଥାପି ପୁଞ୍ଜିବାଦ ପଶିନାହିଁ । ଏବଂ କିବୁତ୍‌ଜମାନେ କିବୁତ୍‌ଜ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଏସବୁ ସମ୍ପନ୍ନତା ଭିତରେ ରହି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ଏକା ଏକା କୁଆଡ଼େ ଖସି ଯାଇ ଲକ୍ଷପତି ହେବାକୁ ମନ କରିନାହାନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜର

କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ଆକାରରେ ବେତନ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଦଶାଧିକ ବା ଶତୋଧିକ ମଟରଗାଡ଼ି ରହିଛି ସତ, ମାତ୍ର ସେସବୁ କାହାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ସାମୂହିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଅନୁମତି କ୍ରମେ ହିଁ କେହି ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରିପାରୁଛି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ସେହି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ହୋ' ହୋ' ହୋଇ ଖାଉଛନ୍ତି, ବଡ଼ ସାନ ଆଦୌ ବାରି ହେଉନାହିଁ । କେହି ଇଚ୍ଛା କଲେ ନିଜର ସଉକ ଅନୁସାରେ ନିଜ ପାଇଁ ଅଧିକ ଭଲ ଘରଟିଏ ଅଧିକ ପଇସାରେ ନିର୍ମାଣ କରି ରହି ପାରୁନାହିଁ । କବୁତ୍‌ଜ୍ ତରଫରୁ ତାକୁ ଯେଉଁ ଘରଟି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି, ସିଏ ଖୁସି ହୋଇ ସେହିଠାରେ ରହୁଛି । ଅନେକ ସମୟରେ ସପ୍ତାହ ସପ୍ତାହ ବା ମାସ ମାସ ବିତିଯାଉଛି, ଅଥଚ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ହୁଏତ ଥରେ ହେଲେ ନଗଦ ପଇସା ଦେଖିବାର ବା କାରବାର କରିବାର ଅବକାଶ ପାଉନାହାନ୍ତି । ଏବଂ ସର୍ବୋପରି କାହାକୁ ଲୋଭ ଦେଖାଇ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ରଖା ଯାଇନାହିଁ, ସିଏ ଅଛି, ସିଏ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ରହିଛି ।

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନେ ଉଦ୍ୟମରେ ସଂପ୍ରସାରିତ ହେଲେ, ସମ୍ବଳରେ ବଢ଼ିଲେ, ଏବଂ ନୂଆ ନୂଆ ସମୃଦ୍ଧିକୁ ମନ ବଳାଇଲେ । ପ୍ରଥମ କାଳୀନ କୃଷିଧନ୍ଦାଟି ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗର ବହୁମୁଖୀ କର୍ମଯୋଜନା ମଧ୍ୟକୁ କ୍ରମେ ସଂପ୍ରସାରିତ ହେବାକୁ ମନ କଲା । ଏଣେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ବୟସରେ ବଡ଼ ହେଲେ; ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେଜଣ ବିବାହ କଲେ, ସଂସାର କରି ବାହାରିଲେ । ପରିବାର ନାମକ ନୂଆ ଶବ୍ଦଟିଏ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଅଭିଧାନ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ ଲାଭ କଲା । ଇସ୍ରାଏଲର ଯେଉଁ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଏହିପରି ସର୍ବପ୍ରଥମ ଶିଶୁଟି ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିଲା, ସେହି କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ ସତେ ଅବା ଏହି ନୂତନ ପରିସ୍ଥିତିଟିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ଯାଇ ସେହି ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହି ପିଲାଟି ଯଦି ତା' ନିଜ ମାଆର ଲାଳନରେ ରହିବ, ତେବେ କବୁତ୍‌ଜ୍ ବେଶ୍ କେତେ ଦିନ ପାଇଁ ତା'ର ଜଣେ ଶ୍ରମିକକୁ ହରାଇବ । ଏବଂ, ଏହିପରି ଅଧିକ ଶିଶୁ ଜନ୍ମଲାଭ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବା ନୂଆ ହୋଇ ସଂସାରକୁ ହାତ ପାଉଥିବା କବୁତ୍‌ଜ୍ ପାଇଁ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷତିକାରକ ହେବ । ପୁନଶ୍ଚ, ଯେଉଁ ମାଆ

ଶିଶୁଟିକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛନ୍ତି, ସିଏ ଯେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ ଶିଶୁଟିର ଲାଳନ ପାଳନ କରିପାରିବ, ସେଥିରେ ନିଶ୍ଚୟତା ବା କ'ଣ ଅଛି ? ଏବଂ, ଅସଲ ପ୍ରଶ୍ନଟି ହେଲା, କିବୁଟଜ୍‌ରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଏହି ଶିଶୁଟି କ'ଣ ତା' ମାଆ ବାପାଙ୍କର ? ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ କିବୁଟଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ ସାଧାରଣ କାଉନ୍‌ସିଲ୍‌ରେ ଏହି ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ନେଇ କେତେ ନା କେତେ ଆଲୋଚନା କରିଥିବେ । ନାଇଁ, ନାଇଁ, ସେ ଶିଶୁ କଦାପି ତାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ତା' ବାପାମାଆଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ, ସିଏ ହେଉଛି ସମସ୍ତଙ୍କର, ସମଗ୍ର କିବୁଟଜ୍‌ର, କିବୁଟଜ୍‌ରେ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଭବିଷ୍ୟ ପୁରୁଷର ସିଏ ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିନିଧି ।

ସେତେବେଳେ ଇଉରୋପୀୟ ମନୋବିଜ୍ଞାନରେ ସିଗ୍‌ମୁଣ୍ଡ ଫ୍ରଏଡ୍‌ଙ୍କର ବନ୍ୟା ବୋହୁଥାଏ । ନିଜ ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ବଢିଲେ ବାପମାଆ ହୁଏତ ପିଲାଟିକୁ ଏପରି ଆବୋରି ଧରିବେ ଯେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ତାକୁ ବହୁ ବିକୃତି ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରାମିତ ଓ ପୀଡ଼ିତ କରି ପକାଇବେ । ମୁଣି, ମୋ ପିଲା, ମୋ ପରିବାର ମୋ ସଂସାର ପ୍ରଭୃତି ବିକୃତ କିବୁଟଜ୍-ଭାବନାର ମଞ୍ଜିକୁ ଆସି କାମୁଡ଼ି ଧରିବ ଏବଂ ତାହାର ଆତ୍ମିକ ସଂହତିଟିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନଷ୍ଟ କରିଦେବ । ତେଣୁ କିବୁଟଜ୍‌ରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁଟି ସମଗ୍ର କିବୁଟଜ୍‌ର, ସମଗ୍ର କିବୁଟଜ୍ ତା'ର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବ । କିବୁଟଜ୍‌ରେ ବରଷକୁ ବରଷ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ଜନ୍ମ ହେବେ, ସେମାନେ ନିଜ ବାପମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ବଢିବେ ନାହିଁ, ସେମାନେ ଏକାଠି ଆପଣାର ଶିଶୁ ସଂସାର ଭିତରେ ବଢିବେ । ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣଙ୍କୁ ଶିଶୁପାଳନର କଥା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଧାରାଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଲାଗି ପଠା ଯିବ । ସେହିମାନେ ଧାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ହୋଇ ଶିଶୁମାନଙ୍କର କଥା ବୁଝିବେ । ଧାତ୍ରୀ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ଉଭୟ ଭୂମିକାକୁ ଏକାଠି କରି ଯେଉଁ ନୂଆ କର୍ମୀଟିର ଉଦ୍‌ଭାବନ କରାଗଲା, ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ତାହାକୁ 'ମେଟାପେଲେଟ୍' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ବାପମାଆଙ୍କ ଠାରୁ ଯେ ସେମାନେ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଛଡ଼ାଇ ନିଆଗଲା ସେକଥା ମୋଟେ ନୁହେଁ, କିବୁଟଜ୍‌ର ଏହି ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାରେ ସଂପୃକ୍ତ ବାପମାଆମାନେ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । କିବୁଟଜ୍ ପାଇଁ ଶିଶୁଟିକୁ ସର୍ବସମ୍ମତି କ୍ରମେ ସାରା

ଗୋଷ୍ଠୀର ନନ୍ଦନ ହୋଇ ରହିଲା । ଆନନ୍ଦର କାରଣ ହେଲା, ଏକ ନୂତନ ଦାୟିତ୍ୱ-ପ୍ରସାରଣର କାରଣ ହେଲା । ଏହି ଶିଶୁମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ପାଠ ପଢିଲାଭଳି ହୋଇଗଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନୂଆ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଓ ନୂଆ ଆସ୍ପୃହାରେ ଇସ୍କୁଲଟିଏ ବି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଶିକ୍ଷାପ୍ରୟୋଗର ଇତିହାସରେ ଏକ ଅଭିନବ ଦୁଃସାହସ ଏଇଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ ପରେ ପ୍ରସୂତିକେନ୍ଦ୍ରରୁ ମାଆମାନେ ନିଜଘରକୁ ଯାଉଥିଲେ ଓ କିଛିଦିନ ବିଶ୍ରାମ କରିବାପରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ନିୟମିତ ଶ୍ରମନିର୍ଘଣ୍ଟରେ ସାମିଲ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ଶିଶୁମାନେ ସିଧା ମେଟାପେଲେଟ୍‌ ମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଶିଶୁଗୃହର ବାସିନ୍ଦା ହେଉଥିଲେ । ସେହିଠାରେ ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯତ୍ନ ନିଆଯାଉଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ମେଳରେ ସେମାନେ ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ଶୋଉଥିଲେ । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅନୁସାରେ ମାଆମାନେ ଶିଶୁଗୃହକୁ ଯାଇ ନିଜ ନିଜ ଶିଶୁଙ୍କୁ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଇ ଆସୁଥିଲେ । ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ ଯେପରି କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ-ବିଚାର ନରହେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁ ଯେପରି ତା'ର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତନ୍ୟପାନର ସୁଯୋଗ ପାଏ, ସେଥିଲାଗି ଅତ୍ୟୁତ୍ସାହୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକମାନେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ତନ୍ୟପାନ ପରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଓଜନ କରଉଥିଲେ । ସ୍ତନ୍ୟପାନର ପରିମାଣ କମ୍‌ ହୋଇଥିଲେ ଓଜନ ଦ୍ୱାରା ଜଣାପଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ଓ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶିଶୁକୁ ସେହି କ୍ଷତିପୂରଣ ହେବାଭଳି ଅଧିକ ସ୍ତନ୍ୟ ଦିଆଯାଉଥିଲା । କାଳେ କେଉଁଠି ନିଜ ସନ୍ତାନପ୍ରତି ଅଧିକ ମାୟା ପଶିଯିବ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ପାତରଅନ୍ତର ରଖିବାର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଯିବ, ସେଥିଲାଗି ନିଜର ଶିଶୁ ରହିଥିବା ମାଆମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ମେଟାପେଲେଟ୍‌ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଉନଥିଲା । ବାପାମାଆ ଦୈନନ୍ଦିନ କର୍ମସ୍ଥାନରୁ ଫେରି ଆସିବା ପରେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଘଣ୍ଟାଏ ବା ଦୁଇଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ନିଜର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେଇ ଯାଉଥିଲେ । ସମୟ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ଶିଶୁଗୃହରେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଆ ନିଜ ପିଲାଟିକୁ ବିଛଣାକୁ ନେଇ ଶୁଆଇ ଦେଇ

ପୁନର୍ବାର ନିଜ ଘରକୁ ଫେରି ଯାଉଥିଲେ । ରାତିରେ କେଉଁ ପିଲା ମଝିରେ ଉଠିବ, କାନ୍ଦିବ, ଝାଡ଼ା କି ପରିସ୍ରା କରିବ,—ଏଥିଲାଗି ଅଧିକ ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା ବୋଲି ଅନେକ ସମୟରେ ମେଟାପେଲେଟ୍‌ଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଲାଗି କେତେ ମାଆ ମଧ୍ୟ ପାଳିକରି ଶିଶୁ-ଗୃହରେ ରହୁଥିଲେ ।

ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହେବାରୁ କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଇସ୍କୁଲ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ବିଚାର ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । କିବୁତ୍‌ଜ ବାହାରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରଚଳିତ ପାଠଶାଳାମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ଚିରାଚରିତ ମାର୍ଗ ବା ଧାରାରେ ପିଲାଏ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି, ଏକ ନୂତନ ସମାଜକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖିଥିବା କିବୁତ୍‌ଜର ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ କ'ଣ ସେହି ଧାରାରେ ପାଠ ପଢିବେ ? ଦେଶର କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଦୁଇଟିଗୋଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍ଥା ଥିଲା, ସେଠାରେ ସେହି ବିଷୟରେ ଗମ୍ଭୀର ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଲା । ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଲା, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପିଲାମାନେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଭିମୁଖ୍ୟଟି ଅନୁସାରେ ପାଠ ପଢ଼ିବେ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଏବଂ ପାରସ୍ପରିକ ଉପେକ୍ଷାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଚାଲୁଥିବା ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ସମାଜର ଶିକ୍ଷାକୁ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପିଲାଙ୍କ ଉପରେ ଲଦି ଦିଆଯିବନାହିଁ । ଏହି ପିଲାମାନେ ଏକ ମୁକ୍ତ ପରିବେଶ ଭିତରେ ବଢିବେ, ସ୍ୱାର୍ଥମୁକ୍ତ ଭାବରେ ବଢିବେ, ଏକ ସୁସ୍ଥ ଦ୍ୱେଷରହିତ ଗୋଷ୍ଠୀଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ସକ୍ରିୟ ଜଣେ ଜଣେ ସତତ ବିକାଶମାନ ଏବଂ ସତତ ଦାୟିତ୍ୱ-ସଚେତନ ସଦସ୍ୟ ହୋଇପାରିବା ଲାଗି ସେମାନେ ପାଠ ପଢିବେ । ଏଥିଲାଗି କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ହିଁ ଶିକ୍ଷକ ବଛାହେବେ । ଯାହାର ନିଜ ଭିତରୁ ଶିକ୍ଷକର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଲାଗି ଏକ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ରହିଥିବ, ସେହିମାନେ ହିଁ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଆସି ଶିକ୍ଷକ ହେବେ । ସେମାନେ କେଉଁଠି କ'ଣ ପଢି କେଉଁ ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି, ସେକଥାକୁ ଖୁବ୍‌ବେଶୀ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବନାହିଁ । ଯିଏ ଆପଣାକୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ଲାଗି ନିଜ ଭିତରୁ ଆଗରୁ ନିବାସ ହୋଇଥିବା ପରି ଅନୁଭବ କରୁଥିବ, ସେଇ ଶିକ୍ଷକ ହେବ । ଆପଣା ବୟସ୍କତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ଲଦି ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବନାହିଁ । ତା' ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆହୁରି ଉପରେ ବସିଥିବା କର୍ତ୍ତାମାନେ କିଛି ଲଦିଦେଇ ପାରିବେନାହିଁ ।

ଏକ ମୁକ୍ତ ବାତାବରଣ, ମୁକ୍ତ ଲାଳନ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ମୁକ୍ତ ବିକାଶ,- ପାରମ୍ପରିକ ଇହୁଦୀ ସମାଜ ଭିତରେ ଏସବୁ କଥା ଆଗରୁ କେବେ ଶୁଣା ହୋଇ ନଥିଲା । ପାରମ୍ପରିକ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ବରଂ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଏହାର ବିପରୀତ ପରାମର୍ଶମାନ ଦେଇଁ ଆସିଥିଲା । ପାରମ୍ପରିକ ଇହୁଦୀ ପରିବାର ଅନ୍ତମାହାରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ପ୍ରଧାନ ଥିଲା । ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆପ୍ତବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଆମେ-ତାହାର ଏକ ଧାରଣା ଅବଶ୍ୟ କରିପାରିବା । ନିଜ ପିଲାକୁ ତୁମେ କଦାପି ଗୁଡ଼ାଏ ଭଲ ପାଇବନାହିଁ କିମ୍ବା ଗେହ୍ଲା କରିବ ନାହିଁ; ଗେହ୍ଲା କଲେ ସେ ଦିନେ ତୁମଲାଗି ଅନେକ ଭୟର କାରଣ ହେବ । ତୁମେ ତା'ସହିତ କେବେ ଖେଳିବ ନାହିଁ, ଖେଳିଲେ ସେ ବଡ଼ ହୋଇ ତୁମଲାଗି ଅନେକ ଦୁଃଖ ଓ ସନ୍ତାପ ବହନକରି ଆଣିବ । ତା'ସହିତ ତୁମେ କଦାପି ଏକାଠି ହସିବନାହିଁ, ହସିଲେ ବଡ଼ ହୋଇ ସେ ତୁମକୁ ଅନେକ ଦୁଃଖ ଆଣିଦେବ ଏବଂ ଶେଷକୁ ତୁମକୁ ଦାନ୍ତ ରଗଡ଼ି ପସ୍ତେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପିଲାର କୈଶୋର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ତାକୁ ତୁମେ ଆଦୌ କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବନାହିଁ, ତା'ର ଭୁଲ୍ ଗୁଡ଼ାକୁ କେବେ ଆଖି ବୁଜି ଦେବନାହିଁ । ସେ ପିଲା ଥିବା ସମୟରେ ତା' ବେକଧରି ତାକୁ ନୁଆଁଇ ରଖିଥିବ । ତା' ବୟସ ଅଳ୍ପ ଥିବାବେଳେ ତା' ଏପଟ ସେପଟ ଦୁଇପଟେ ପ୍ରହାରକରିବ । ନହେଲେ ସେ ବଡ଼ ଉଦ୍ଧତ ଓ ଅବାଧ ହୋଇଯିବ, ତୁମର ସବୁ କଥାକୁ ଅମାନ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ତୁମ ହୃଦୟକୁ ଅନେକ କଷ୍ଟଦେବ । ପିଲାକୁ ସବୁବେଳେ ଗାଳି ଦେଉଥିବ, କଷି କରି କାମ କରାଇବ, ତା' ନହେଲେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଲମ୍ପଟ ପାଲଟିଯିବ ଓ ତୁମର ବହୁତ ଅପମାନ କରାଇବ । ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ନୂଆ ଧାରାରେ କବୁତ୍ଜ୍‌ର ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଲା । ଆଗେ ଇଉରୋପରେ ଶିକ୍ଷାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପ୍ରୟୋଗମାନ ହୋଇଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସମ୍ଭବତଃ ଏତେ ଦୂର ଦୁଃସାହସିକ ପ୍ରୟୋଗମାନ କେବେହେଲେ ହୋଇନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଜଣେ ଜଣେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବର୍ତ୍ତିରବାଦୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଏସବୁ କରିଥିଲେ, ପେଷ୍ଟାଲଜି କରିଥିଲେ, ଫ୍ରୋଏବ୍‌ଲ୍ କରିଥିଲେ; ଏପରିକି ରୁଷିଆର ଲେଓ ଟଲଷ୍ଟୟ୍ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଏତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆପଣାର

ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ଏକାବେଳେକେ ଏତେ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ କବୁତ୍ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରୟୋଗଟିରେ ହାତ ଦେଲେ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ସହିତ ସୋପାନ ପରେ ସୋପାନ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ତାହାକୁ ଯାବତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅଭିନବ ପ୍ରୟୋଗ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ । ସଂପୃକ୍ତ ସରକାର ଗୁଡ଼ିକରେ ଏଥିରେ ଆଦୌ କିଛି ଭାଗ ନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ ଏହି ଅଭିନବ ପ୍ରୟୋଗର ଅନୁପ୍ରେରିତମାନେ ପୋଲାଣ୍ଡର ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ୟାନୁଶ୍ କୋର୍ଚାକ୍ (Janush Korchak, ୧୮୭୯-୧୯୪୨)ଙ୍କର ଚରମ ସମର୍ପଣ ଦ୍ୱାରା ପୂତ ଜୀବନଚରିତରୁ ଅନେକ ପ୍ରେରଣା ଓ ସାହସ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀ କୋର୍ଚାକ୍ ଇହୁଦୀ ଥିଲେ, ଶିଶୁରୋଗ ଚିକିତ୍ସାର ବିଶେଷଜ୍ଞ ଥିଲେ । ପୋଲାଣ୍ଡର ରାଜଧାନୀ ୱାର୍ସ ସହରରେ ଡାକ୍ତରର ବେଉସା ଛାଡ଼ି ସେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି Nos-Dom (ଆମ ଘର) ବୋଲି ଏକ ଅଭିନବ କିସମର ଆବାସିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଯେଉଁ ସମାଜ ଦୃଷ୍ଟି ଓ ଜୀବନଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଇସ୍ରାଏଲରେ କବୁତ୍ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାପନା ହେଲା ଏବଂ କ୍ରମେ ଏକ ନବସମାଜ ନିର୍ମାଣର ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା, ଏତେ ଦୂରରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ କୋର୍ଚାକ୍ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରୁଥିଲେ । ୧୯୩୪ ଓ ୧୯୩୬ ମସିହା, ଏପରି ଦୁଇଥର ସେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଆସି ଏହି ସମବାୟ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲେ । ୱାର୍ସ ସହରରେ ନିଜର ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନଥିଲେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ କବୁତ୍ଜ୍‌ବାସୀ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତେ ବୋଲି ଏକଦା ଘୋଷଣା ବି କରି ଦେଇଥିଲେ । ପୋଲାଣ୍ଡର ଟ୍ରେବ୍‌ଲିଙ୍କା ବନ୍ଦୀଶାଳରେ ନାତ୍‌ସୀମାନେ ତାଙ୍କ ସ୍କୁଲର ପିଲା ଓ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କୁ ବିଷାକ୍ତ ବାଷ୍ପର ଗମ୍ଭୀରି ଭିତରେ ପୂରାଇ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରାୟ ୧୯୮୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କବୁତ୍ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ମୋଟାମୋଟି ଏହିପରି ଥିଲା । ଜନ୍ମଠାରୁ ପନ୍ଦରମାସ ହେବାଯାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁକୁ ଏକତ୍ର ଶିଶୁଗୃହରେ ରଖାଯାଉଥିଲା । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସମୟରେ ଖାଉଥିଲେ, ଗୋଟିଏ ସମୟରେ ଗାଧୋଉଥିଲେ, ଗୋଟିଏ

ସମୟରେ ପିତାମାତା ଆସି ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଘରକୁ ନେଇ ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ସେହି ଗୋଟିଏ ସମୟରେ ଶିଶୁଗୃହରେ ଆଣି ଛାଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ । ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଏକାବେଳେକେ ବିଛଣାରେ ଶୁଆଇ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବା ଲାଗି ଜଣେ ମେଟାପେଲେଟ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ସହାୟିକା ଧାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲେ । ତା' ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାକୁ ପନ୍ଦର ମାସରୁ ଚାରିବର୍ଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛଅଟି ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଏକକ ଗଢା ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଏକକଟି ଜଣେ ମେଟା-ପେଲେଟ୍‌ଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହୁଥିଲା । ତା'ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତରଟିକୁ ଆମେ ପୂର୍ବ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତର ବୋଲି କହିପାରିବା । ଏଥିରେ ଚାରିରୁ ସାତବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାଙ୍କୁ ଏକାଠି ରଖା ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏକକରେ ଅଠରଟି ଲେଖାଏଁ ପିଲା ରହୁଥିଲେ । ଶେଷ ବର୍ଷଟିରେ ସାଧାରଣତଃ କିଞ୍ଚିତ୍ ପାଠପଢା ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା, ମାତ୍ର ତା' ପୂର୍ବର ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ପିଲାମାନେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଖେଳୁଥିଲେ, ଗୀତ ଗାଉଥିଲେ, ଗୀତ ଶୁଣୁଥିଲେ, ବାହାରକୁ ବୁଲି ଯାଉଥିଲେ । ଯାହାକିଛି କରୁଥିଲେ, ସବୁ ଏକାଠି କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ବିବିଧ ଖେଳନା ରହିଥିଲା, ସେମାନେ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ କେତେ କ'ଣ କରିପାରିବେ ବୋଲି ପ୍ରଶସ୍ତ ପ୍ରାଙ୍ଗଣଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । କାଠ ତିଆରି ଘୋଡ଼ା ହାତୀ ଥିଲେ, ସାଇକେଲ ଥିଲା,—ଯାହାର ଯେତେବେଳେ ମନ ହେବ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ସେଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଘଡ଼ିଏ ଖଜୁବୁଜୁ ହୋଇ ଆସି ପାରୁଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମେଳରେ ଦୁଇଜଣ ମେଟାପେଲେଟ ଥିଲେ;ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିରତ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିଲେ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତ ଜୀବନରେ ଆଦୌ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରୁ ନଥିଲେ ।

ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ପାକଶାଳାରୁ ଖାଦ୍ୟ ଆଣି ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା, ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି ନିଜେ କୌଣସି ବିଶେଷ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା,—ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ମେଟାପେଲେଟ୍‌ଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ଶେଷ ବର୍ଷର ପିଲାଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର କିଞ୍ଚିତ୍ ପାଠ ପଢାଇବା ଲାଗି ଜଣେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲେ । ପିଲାମାନେ ମନ ହେଲେ ଛବି ଆଙ୍କି ପକାଇଲେ, ମନ ହେଲେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଗଢି ପକାଇବେ ଅଥବା କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଭାଙ୍ଗି

ପକାଇବେ, ସେଥିଲାଗି ପ୍ରବୃତ୍ତି ଆକର୍ଷକୋଣ ଅନୁରୂପ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ସେମାନଙ୍କର ହାତପାଆନ୍ତାରେ ସର୍ବଦା ମହଜୁଦ ହୋଇ ରହୁଥିଲା । ସଖ୍ୟ ଦେବାଲାଗି କୁକୁର ବିଲେଇ ପୋଷା ହୋଇ ରହୁଥିଲେ, ହୁଏତ ମୂଷା ଥିଲେ, ଦୁଇତିନି କିସମର ଚଢ଼େଇ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ତା'ପର ଥାକରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାତରୁ ବାରବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନେ ରହୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଏକକରେ ଅଠରଜଣ ପିଲା ଥିଲେ । ଏକକର ମାଆପରି ଜଣେ ମେଟ୍ରୋପଲିଟନ୍ ଥିଲେ । ପାଠ ପଢ଼ାଇବାକୁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଏ ଦୁହେଁ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ରହୁଥିଲେ । ଦିନକୁ ଘରରୁ ଛଅଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠପଢ଼ାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହୁଥିଲା । ସବା ଉପର ସ୍ତରଟି ହେଉଛି ହାଇସ୍କୁଲର ସ୍ତର, ଏଥିରେ ବାରବର୍ଷରୁ ଅଠରବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାମାନେ ରହୁଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏକକରେ ୨୫ ଜଣ ପିଲା, ଜଣେ ମେଟ୍ରୋପଲିଟନ୍ ଓ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ରହୁଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଆସି ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଏକକଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ଶିକ୍ଷକ ଦିନରାତି ଆଠପହର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରୁଥିଲେ । ଏହି ସ୍ତରର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସପ୍ତାହରେ ଚଉତିରିଶି ଘଣ୍ଟା ପାଠ ପଢିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ପାଠ୍ୟକ୍ରମ କିବୁତଜ୍‌ର ଶିକ୍ଷକମାନେ ଏକାଠି ବସି ତିଆରି କରୁଥିଲେ । ଉପର ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିମାନ କରିବାରେ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ସହଯୋଗ କରୁଥିଲେ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ କିବୁତଜ୍‌ର ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି ଖେଳପଡ଼ିଆ ଥିଲା, ସନ୍ତରଣ ପାଇଁ କୃତ୍ରିମ ପୋଖରୀ ରହୁଥିଲା । ପ୍ରାଥମିକ ତଥା ହାଇସ୍କୁଲ ସ୍ତରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସ୍ୱାୟତ୍ତ-ଶାସନ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସବୁକିଛିର ପରିଚାଳନା ହେଉଥିଲା । ପିଲାଏ ହାତ ଟେକି ଭୋଟ୍ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗଢ଼ି ଦେଉଥିଲେ । ପରିଚାଳନାର ପ୍ରାୟ ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାରରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ସେମାନଙ୍କର ସହଯୋଗୀ ହୋଇ ରହୁଥିଲେ । ଯାବତୀୟ ନିୟମ ଏହି କମିଟି ଗଢ଼ୁଥିଲା, ଏହି କମିଟି ହିଁ ଯାବତୀୟ ବିଶୃଙ୍ଖଳାର ବିଚାର କରୁଥିଲା । କିବୁତଜ୍‌ର ଗ୍ରୁପରେ ସପ୍ତାହକୁ ଥରେ ଲେଖାଏଁ ଶାଖା ଅନୁସାରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ସଭା ମଧ୍ୟ ବସୁଥିଲା ଓ ସେଇଥିରେ ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋଚନା ହେଉଥିଲା । ଏହି ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ଯେପରି

ବୃହତ୍ତର ସମାଜଟିର ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାରକୁ ନିଜେ ଚଳାଇ ପାରିବେ, ସେଥି ଲାଗି ବିଦ୍ୟାଳୟର ସ୍ତରରୁ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୂପ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ମିଳି ଯାଉଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାର ଯେପରି ନିଜର ଏକକଟି ପ୍ରତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ରହିବ, ସେଥିଲାଗି ଅନେକ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଏକକଟିର ଜଣେ ପିଲା କୌଣସି ଅପରାଧ କରୁଥିଲା, ତାହାର ପ୍ରତିବିଧାନ ସ୍ୱରୂପ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ କେବଳ ସେହି ପିଲାଟିକୁ ଶାସ୍ତି ଦିଆ ନଯାଇ ସମସ୍ତ ଏକକଟିକୁ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ପିଲାମାନେ ନିଜେ ଗଢି ଥିବା ବିଚାରକମଣ୍ଡଳୀ ସେହି ଶାସ୍ତିର ବିଧାନ କରୁଥିଲେ ।

ଶରୀରଶ୍ରମ ଆରମ୍ଭକାଳରୁ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲୀ କିବୁତ୍ଜ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାୟ ମୂଳ ଧର୍ମ ବା ମୂଳପିଣ୍ଡ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ତେଣୁ, କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାର ଅତି ଅଳ୍ପ ବୟସରୁ ଯେ ତାହାର ଏକ ମୂଳଦୁଆ ଅବଶ୍ୟ ପଡ଼ିବ, ଏକଥା ପ୍ରଥମରୁ ହିଁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରମ କରିବା ମନୁଷ୍ୟ ଲାଗି ଏକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା, କେବଳ ଏକ ଅସୁସ୍ଥ ସମାଜରେ ହିଁ ଏହି ସତ୍ୟଟିର ଅବମାନନା କରି ଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଠି କାମଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଉଚ୍ଚନୀଚ ବିଚାର କରାଯାଏ ଓ କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଜଣେ ତଥାକଥିତ ଭଦ୍ରମଣିଷ ଲାଗି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ହାନିକର ବୋଲି ମନେ କରାଯାଏ । କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ସ୍କୁଲ ଗୁଡ଼ିକରେ ପୂର୍ବ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ହିଁ ଶରୀରଶ୍ରମର ନିର୍ଘଣ୍ଟ ରହିଥାଏ । ସେହି ସ୍ତରର ପିଲାଙ୍କର ବୟସ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଅନୁରୂପ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ପିଲାମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଅନ୍ତତଃ କେତେ ମିନିଟ ଏକକ ଅନୁସାରେ କିଛି ନା କିଛି କାମ କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ସାଙ୍ଗରେ ଥାଆନ୍ତି । ଖାଲି କାମ କରାଉ ନଥାନ୍ତି, ନିଜେ କାମ କରୁଥାନ୍ତି । ପଟାଳିରୁ ଘାସ ବାଛିବା, ଫଳ ଗଛରୁ ଫଳ ତୋଳି ଝୁଡ଼ିରେ ପୂରାଇବା ଅଥବା ଦୁଇ ଚକିଆ ସାନ ସାନ ଟଣାଗାଡ଼ିରେ ବୋଝେଇ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ପାକ ଶାଳାରେ ନେଇ ଦେଇ ଆସିବା, ପରିବା ଗଛରୁ ପରିବା ତୋଳିବା, ଗଛ ମାନଙ୍କରେ ପାଣି ଦେବା, ଏହିପରି କେତେ ନା କେତେ କାମ । ସାତରୁ ବାର ବର୍ଷ ବୟସରୁ ପିଲାଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ଦିନକୁ ଘଣ୍ଟାଏ ଶରୀରଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଅଧିକ ବୟସକୁ ଅନାଇ ଅଧିକ ଭିଡ଼ କାମର ବିଧାନ ହୋଇଥାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଶ୍ରମକମିଟି ସ୍ୱୟଂ ଏସବୁ ବିଧାନ କରିଥାଏ ।

ହାଇସ୍କୁଲ୍ ସ୍ତରରେ ତେର ବର୍ଷ ଯାଏ ଦୈନିକ ଘଣ୍ଟାଏ, ଚଉଦ ପନ୍ଦରରେ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଓ ତା' ଉପରର ସ୍ତରଟି ଲାଗି ଦୈନିକ ତିନିଘଣ୍ଟା ଶରୀର ଶ୍ରମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥାଏ । ଏହି ସ୍ତରକୁ ଆସି ପିଲାମାନେ କ୍ଷେତରେ ବା ଉଦ୍ୟାନରେ ସତକୁସତ କେତେକ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଅନ୍ତି । କିଛିଭିତ୍ତି ପରିମାଣରେ ପ୍ରାୟୋଗିକ ତାଲିମ ମଧ୍ୟ ପାଆନ୍ତି ଏବଂ ଟ୍ରାକ୍ଟର ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃଷିଯନ୍ତ୍ର ଚଳାଇବା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି କରି ପାରିବାର ବିଦ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଶିଖିଯାଆନ୍ତି ।

ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏହି ଘରମାନଙ୍କରେ ପୁଅ ଝିଅ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବାରଣ ରଖାଯାଇ ନଥାଏ । ପୂର୍ବ-ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ହାଇସ୍କୁଲ୍ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଏକତ୍ର ଆବାସିକ ଜୀବନ ଯାପନ କରନ୍ତି । ଏକାଠି ଖାଆନ୍ତି, ଏକାଠି ଖେଳନ୍ତି, ଏକାଠି ପରିଭ୍ରମଣରେ ଯାଆନ୍ତି । ରାତିରେ ଏକାଠି ଶୁଅନ୍ତି । ପୁଅ ଓ ଝିଅଙ୍କ ଲାଗି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶୋଇବାଘର ନଥାଏ । ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ବଖରାରେ ପାଞ୍ଚଜଣ ପିଲା ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ତିନିଜଣ ପୁଅ ଓ ଦୁଇଜଣ ଝିଅ; ଅଥବା ଦୁଇଜଣ ପୁଅ ଏବଂ ତିନିଜଣ ଝିଅ । ଅସଲ କଥା ହେଉଛି, କୋଠରୀ ବଣ୍ଟା ହେଲାବେଳେ କିଏ ପୁଅ ଓ କିଏ ଝିଅ, ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୌଣସି ବିଚାର ହୁଏନାହିଁ । ସାମୁହିକ ସ୍ନାନାଗାର ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ପୁଅଝିଅ ଏକାଠି ସ୍ନାନ କରନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କର ଦେହ ଉପରେ ଆଦୌ କୌଣସି ବସ୍ତ୍ର ନଥାଏ । ଏପରି ପ୍ରୟୋଗ ପୃଥିବୀର ଶିକ୍ଷା-ଇତିହାସରେ କେଉଁଠି ହେଲେ ହୋଇନାହିଁ ଅଥବା ସହଶିକ୍ଷଣ ତଥା ସହଜୀବନକୁ ତତ୍ତ୍ୱତଃ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା କୌଣସି ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏତେ ଦୂର ଅଗ୍ରସର ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁଟ୍‌ଜ୍‌ମାନଙ୍କରେ ବହୁବର୍ଷ ଧରି ଚାଲି ଆସୁଥିବା ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାଲାଗି ଆମେରିକା ଓ ଇଉରୋପରୁ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଆସିଛନ୍ତି, ଠିକ୍‌ନଖି କରି କେତେ କ'ଣ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏକ ଅସମ ସମାଜର ସନ୍ଦେହ ଆଖି ନେଇ ସେମାନେ ଆସିଛନ୍ତି, ତଥାପି ସେପରି କୌଣସି ବିଭ୍ରାଟ କିମ୍ବା ବିକୃତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍, ଝିଅ ପୁଅଙ୍କୁ ଅଲଗା କରି ଏକ ନିରାପଦ ଦୂରତା ରକ୍ଷା କରୁଥିବାର କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶରେ ତଥାପି ଯେତିକି ବିଭ୍ରାଟ ଏବଂ ବିକାର ସଙ୍ଘଟିତ ହେଉଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ଆବାସିକ କିବୁଟ୍‌ଜ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏକାଠି ରଖିବାଦ୍ୱାରା

ତା'ଠାରୁ ଆଦୌ ଅଧିକ ବିଭ୍ରାଟ ଘଟୁନାହିଁ ବୋଲି ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଗତ ଛଅ ସାତ ବର୍ଷ ହେଲା କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଝିଅ ପୁଅ ଏକାଠି ରହିବାର ବହୁବର୍ଷରୁ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇ ଆସିଥିବା ପରମ୍ପରାରେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ଛଅ ସାତବର୍ଷ ହେଲା ବିଦ୍ୟାଳୟର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବାସିକତାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ୍, ପିଲାମାନେ ସକାଳେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ଦିନଯାକ ସ୍କୁଲରେ ରହୁଛନ୍ତି । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଘରକୁ ଅର୍ଥାତ୍ ନିଜ ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସୁଛନ୍ତି । ରାତିରେ ସ୍କୁଲରେ ନୁହେଁ, ବାପମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ହିଁ ଶୋଉଛନ୍ତି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନର ନିଷ୍ପତ୍ତିଟିକୁ ଯେ ଉପରୁ କେଉଁଠି ଏକ ଆଇନ୍ କରାଯାଇ କିବୁତ୍ଜ୍‌ମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲଦି ଦିଆଯାଇଛି, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ବସ୍ତୁତ ଦୀର୍ଘକାଳବ୍ୟାପୀ ସାମୂହିକ ଆଲୋଚନା ଦ୍ୱାରା ଏପରି ହୋଇଛି । ଏବଂ, ଗତ କେତେବର୍ଷର ଘଟଣାରୁ ସୂଚିତ ହେଉଛି, କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ମାଆମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏହି ଆଲୋଚନାର ଆରମ୍ଭ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନଟିର ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଅନୁକୂଳ ମତର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । କିବୁତ୍ଜ୍ ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଥମ ଦଳର ପିଲାମାନେ ବଡ଼ହୋଇ ସଂସାର କରିବା ପରେ ସେହିମାନେ ହିଁ ଅଠର ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବାପମାଆଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଆବାସିକ କରି ରଖିବାର ପଦ୍ଧତିଟି ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ସନ୍ଦେହ ବାହାରକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ସେଥିରୁ ଆଲୋଚନାର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଛି । ସେମାନେ ଯେ ବିଦ୍ରୋହ କରି ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନଟିକୁ କରାଇଛନ୍ତି, ସେକଥା ମୋଟେ ନୁହେଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ଏହି ବିଷୟଟିର ଆଲୋଚନା ହୋଇଛି, ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷକୁ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଜର ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ଲାଗି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବସର ମିଳିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ କିବୁତ୍ଜ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଏହି ବିକଳ୍ପ ନିଷ୍ପତ୍ତିଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଏବଂ ବେଶ୍ କେତୋଟି କିବୁତ୍ଜରେ ଆବାସିକ ପ୍ରଥାଟି ଭାଙ୍ଗି ପିଲାମାନେ ନିଜ ବାପ-ମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ରାତିରେ ରହିବାର ନୂତନ ଧାରାଟି ଚାଲୁ ହେବାପରେ ସମଗ୍ର ଦେଶର କିବୁତ୍ଜମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତହୋଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ବିଷୟଟିର ଚର୍ଚ୍ଚା ହୋଇଛି ଓ ସାଧାରଣ ଭାବରେ

ନଷ୍ଟଭିତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ।

ମା'ଆମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ ରାତିରେ ନିଜ ପିଲାଙ୍କୁ ପିଲାଙ୍କ ନିବାସରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ ଏକାକୀ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିବାର ଦୁଃଖଦ ଅନୁଭୂତିଟି କ୍ରମେ ଅସହ୍ୟ ବୋଧ ହେଲା । ପିଲାଟି କାଳେ ରାତିରେ ଉଠିବ, କାଳେ ମା'ଆକୁ ଖୋଜିବ, କୌଣସି ଅସ୍ୱସ୍ତି ହେତୁ କାନ୍ଦେ କାନ୍ଦୁଥିବ, ସେହି ଚିନ୍ତା ହିଁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ମା'ଆଙ୍କ ମନଭିତରେ ଏକ ଅସ୍ୱସ୍ତି ଆଣିଦେଲା । ହଁ, ସବୁ ପିଲାଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବାକୁ, ସେମାନଙ୍କର ଯାବତୀୟ ପରିଚର୍ଯ୍ୟା କରିବାକୁ ମେଟାପେଲେଟ୍ ନିଶ୍ଚୟ ପାଖେ ପାଖେ ରହିଥିବେ । ପରିଚର୍ଯ୍ୟାରେ ଯେ କେବେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ଘଟିବ ନାହିଁ, ସେବିଷୟରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସନ୍ଦେହର ଅବକାଶ ନଥିଲା । ତଥାପି, ମା'ଆମାନଙ୍କର ମନ ଦୁକୁଦୁକୁ ହେଲା, ସେମାନଙ୍କର ରାତିଗୁଡ଼ାକ ବଡ଼ ଅଶାନ୍ତିରେ କଟିଲା, ଏହି ଚଳଣିଟି ଭିତରେ କେଉଁଠି କିଛି ଅମାନୁଷିକତା ରହିଯାଉଛି ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ଏକ ଅବିଚାର ଅବଶ୍ୟ କରାଯାଉଛି ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ସଂଶୟ ଜାତ ହେଲା । କିବୁତ୍‌ଜର ପୁରୋଗାମୀ ପ୍ରଥମ ପିଢ଼ିଟିର ପିତାମାତା ଏବିଷୟରେ କେବେ କୌଣସି କଥା ଭାବିନଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଦ୍ୱିତୀୟ ପିଢ଼ିର ଏମାନେ ଭାବିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏମାନେ ନିଜ ପିଲାଦିନେ ବାପାମା'ଆଙ୍କ ପାଖରେ ନୁହେଁ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବାସିକ ଭାବରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରହିଥିଲେ । ଏମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ନିଜ ଭିତରେ ତଜ୍ଜନିତ କୌଣସି କ୍ଷତ ବା ଅଭାବ ଅନୁଭବ କଲେ କି, କୌଣସି-ଠାରେ କିଛି ହରାଇ ଆସିଛନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରକୃତରେ ଭାବିଲେ କି ? ଏବଂ, ନିଜ ପିଲାମାନେ ଠିକ୍ ସେହି ଦୁଃଖଟି ଭୋଗିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନହୁଅନ୍ତୁ, ଜୀବନସାରା ସେହି ସମାନ କ୍ଷତଟିକୁ ବହନ ନକରନ୍ତୁ, ହୁଏତ ସେଥିଲାଗି ସେମାନେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଇଚ୍ଛା କଲେ ।

ଦୀର୍ଘ ପ୍ରାୟ ପଚିଶ ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ମଧ୍ୟ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ବାସୀମାନେ ବହୁତ କିଛି ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ବହୁତ କିଛି ଖୋରାକ୍ ଏବଂ ସୁରାଖ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ପ୍ରଶସ୍ତ ଅବକାଶ ମଧ୍ୟ ମିଳିଥିଲା । ଏକ ଅଭୂତପୂର୍ବ ପ୍ରୟୋଗର ଅଗ୍ରଣୀରୂପେ ସେମାନେ ନିଜର ତାତ୍କାଳିକ ନାନା

ପରିସ୍ଥିତି ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଯେଉଁସବୁ ଧାରାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଓ ତତ୍କାଳୀନ ହାଓ୍ୱାରୁ ଯାହାସବୁ ସକାଶେ ବେଶ୍ କେତେକ ସୈଦ୍ଧାନ୍ତିକ ସମର୍ଥନ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ି କରି ଆଣିଥିଲେ, ପ୍ରୟୋଗଟିର ଅର୍ଥାତ୍ କବୁତ୍‌ଜ୍-ଜୀବନର ଚେରମାନେ ଅଧିକ ଗଭୀରକୁ ଭେଦିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓ ସାମୂହିକ ସହଜୀବନର ଏହି ଗୁଣ୍ଟି କ୍ରମେ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ଜୀବନ-ଧାରାର ପରିଣତ ହୋଇ ଗଲାଣି ବୋଲି ସେମାନଙ୍କର ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକଦା ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଥିବା ନାନା ଆଚରଣ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିର ଭୂମି ଉପରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଲାଗି ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିମାନ ଲାଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ, ପ୍ରଥମ ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନର ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁସବୁ କଥା ସେମାନଙ୍କର ଆଖିରେ ଆଦୌ ପଡ଼ି ନଥିଲା, କ୍ରମେ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ଭାବି ଦେଖିବା ଲାଗି ବାଧ୍ୟ କଲା । ଫ୍ରଏଡୀୟ ଧୂମାଳି ଭିତରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ସେମାନେ ମନୁଷ୍ୟର ଯୌନପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଏକ 'ପ୍ରାକୃତିକ' ପ୍ରବୃତ୍ତି ବୋଲି ଏକଦା ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାହାକୁ ତା'ର 'ପ୍ରାକୃତିକ' ବନ୍ଧନ ମୁକ୍ତତାରେ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ହିଁ ସୁସ୍ଥତା ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ । ମଣିଷକୁ ସେମାନେ Naturmensch ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ । ପଶୁର ଯୌନଜୀବନରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ନଥାଏ, କାରଣ ପଶୁ ତା'ର ପ୍ରକୃତିର ହିଁ ଅନୁସରଣ କରୁଥାଏ । ମାତ୍ର, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ମନୋବିଜ୍ଞାନ, ମନୋଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ସଂପ୍ରାପର ନୃତତ୍ତ୍ୱବିଜ୍ଞାନ ନାନା ନଜିର ଦେଇ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ଯେ ତଥାକଥିତ ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରବୃତ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନଧାରାର ସ୍ତରକୁ ଆସି ଏକ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାନ୍ତି, ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।

ଏକ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ସମାଜ ହିସାବରେ ମଧ୍ୟ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଏହିସବୁ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନୂତନ ପ୍ରଶ୍ନମାନ ଉତ୍ଥାପିତ ହେଲା । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଶିକ୍ଷା ଜୀବନର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରୁଥିବା ବୈଷୟିକ ପରାମର୍ଶଦାତା ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ କଥାକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖି ସବୁକିଛି ବିଶୃଙ୍ଖଳ ଭାବରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଚାଲିଛି ବୋଲି କହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ

ମଧ୍ୟ କବୁତ୍ଜ୍‌ବାସୀ ଅନ୍ୟପ୍ରକାରରେ ଅନୁଭବ କଲେ । ଯୌନଜୀବନ ବିଷୟରେ ଯେ କବୁତ୍ଜ୍‌ର ପିଲାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ଅହିତକର ଓ ଅସୁସ୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା । ସବୁକିଛି ବିଷୟରେ ରହସ୍ୟ ଅଛି ବୋଲି କିଛି ରହୁ ନଥିବାରୁ କିଶୋର ଅବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାପରେ ପିଲାଙ୍କର ଯୌନ ପ୍ରବୃତ୍ତି ବିଷୟରେ ଯେ ପ୍ରଧାନତଃ ଏକ ଉପେକ୍ଷାଯୁକ୍ତ ଖାମଖିଆଲି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ରହିବାକୁ ବେଶ୍ ସୁହିଁ ପାଇ ଯାଉଥିଲା ସେକଥା ମଧ୍ୟ ଭାରି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଗଲା । ଯୌନପ୍ରବୃତ୍ତି ସହିତ କାହାକୁ ଭଲ ପାଇବାର ପ୍ରବୃତ୍ତିଟି ଯେ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ରହିଛି ଓ ଏହିଠାରେ ହିଁ ପଶୁର ଯୌନଜୀବନ ସହିତ ସମାଜସ୍ଥ ଓ ସଂସ୍କୃତିସ୍ଥ ମଣିଷର ଯେ ଏକ ମୌଳିକ ପ୍ରଭେଦ ରହିଛି, କ୍ରମେ ଏହି କଥାଟିର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲବ୍‌ଧ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଭଲ ପାଇବା ଅର୍ଥାତ୍ ଆପଣାକୁ ହେବା, ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଇବା ଏହାକୁ ଆମେ କଦାପି ଏକ ସର୍ବମାନ୍ୟ ପ୍ରକୃତିବାଦୀ ସୂତ୍ରରେ ପକାଇ ପାରିବା ନାହିଁ । ଗାଣିତିକ ମୁଣ୍ଡ ନେଇ କଦାପି ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନର ସମ୍ବନ୍ଧଗତ ଗଭୀରତା ଗୁଡ଼ିକର ଅଙ୍କଟିକୁ କଷି ଦେଇ ପାରିବାନାହିଁ । କ୍ରମେ ଏହି ବିଚାରଗୁଡ଼ିକ କବୁତ୍ଜ୍ ଭିତରେ ଆସି ପଶିଲା । ଏକ ନୂତନ ତର୍କର ଅବକାଶ ସୃଷ୍ଟି କଲା । କବୁତ୍ଜ୍‌ର ପିଲାଏ ବୟଃପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଆଉଜଣକ ପ୍ରତି କୌଣସି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଆକର୍ଷଣ ଅନୁଭବ କଲେ ନାହିଁ, ଜୀବନରେ ଭାବର ବ୍ୟାପାରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସାଧାରଣତଃ ଆଗ୍ରହଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ରହିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଯୌନ ଗତ ଦୈହିକ ବିକାଶ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ଏସବୁର ନାନା ଆନୁସଙ୍ଗିକ ପରିଣାମ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲା, ଯାହାକୁ ଆଦୌ ଏକ ସୁସ୍ଥ ତଥା ସନ୍ତୁଳିତ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବିକାଶର ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ହେଲା ନାହିଁ ।

କବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ସମସ୍ତେ ଯେ ଏହି ବିଷୟରେ ସମାନ ଭାବରେ ଭାବୁଥିଲେ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଏକ ଯଥାର୍ଥ ଆଗ୍ରହ ସହିତ ସମସ୍ୟାଟିର ଆଲୋଚନା କରାଗଲା । ଶେଷକୁ ଏକ ସାଧାରଣ ଅଧିବେଶନରେ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କର ମତ ନିଆଗଲା । ତଥ୍ୟ କହୁଛି ଯେ ତରୁଣ ବାପମାଆମାନେ ପରି-ବର୍ତ୍ତନର ସପକ୍ଷରେ ମତ ଦେଇଥିଲେ । ଏବଂ ବହୁମତରେ ତାହାହିଁ ସମଗ୍ର

କିବୁତ୍‌ଜର ମତ ବୋଲି ଗୃହୀତ ହେଲା । ତା'ପରେ ଆଉ କୌଣସି ବାଦ-ପ୍ରତିବାଦ ହେଲାନାହିଁ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଆଗରୁ ଯାହାର ଯେଉଁ ମତ ରହିଥିଲା ପଛକେ, ବହୁମତଟିକୁ ସମସ୍ତେ ସମଗ୍ର କିବୁତ୍‌ଜର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବୋଲି ମାନିନେଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ସଂପୃକ୍ତ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ତରଫରୁ ଆବଶ୍ୟକ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ ଗୁଡ଼ିକ ଆରମ୍ଭହୋଇଗଲା । ଆଗରୁ ତ କେବଳ ବାପାମାଆଙ୍କର ଚଳିବାଭଳି ଆବାସଗୃହ ଗୁଡ଼ିକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏଣିକି ସେଠାରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ରହିବା ଲାଗି ସ୍ଥାନ କରାଗଲା । କାହା ଘରେ କେତେ ପିଲା, ସେହି ଅନୁସାରେ ନୂଆ ନକ୍‌ସାରେ ଅଧିକ କୋଠରୀ ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା । ପିଲାଏ ରାତିରେ ଆସି ନିଜ ଘରେ ରହିବେ; ସେମାନଙ୍କର ପଢ଼ାଘର ରହିବ, ରାତିରେ ଶୋଇବା ପାଇଁ କୋଠରୀ ରହିବ, ସେମାନଙ୍କର ଲୁଗାପଟା ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ, ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି । ଏସବୁ ବସତି ତରଫରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା, ଏକ ନୂଆ ବଜେଟ୍‌ର ବରାଦ ହେଲା । ଛୋଟ ଛୋଟ ସମସ୍ୟାକୁ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଗଲା । ଯାହାଘରେ ସାନ ସାନ ପିଲା ଦୁଇତିନୋଟି ଅଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଯଦି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳ ଠାରୁ ଏଣିକି ନିଜ ଘରେ ରହିବେ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କର ମାଆ ବା ବାପା କେହିହେଲେ ଜଣକୁ ଘରେ ରହିବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ, ସେହି ଅନୁସାରେ କିବୁତ୍‌ଜର ସାମୂହିକ କାର୍ଯ୍ୟବଣ୍ଟନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ଘଣ୍ଟରେ ମଧ୍ୟ ତଦନୁରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଅବକାଶ ରଖିବାକୁ ହେଲା । ବଡ଼ମାନେ ସିନା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବେଳ ଜାଣି ସାଧାରଣ ଭୋଜନଶାଳାରେ ଭୋଜନ କରିବାକୁ ଯିବେ, ମାତ୍ର ସାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତ ଯେତେବେଳେ ମନ ସେତେବେଳେ ଭୋକ କରିପାରିବ, ଭୋକ କରୁନଥିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଭୋକ କରିପାରିବ । ତେଣୁ, ପିଲା ଥିବା ଘରେ ପାକଶାଳା ଏବଂ ପାକଦ୍ରବ୍ୟର କୁନି ସଂସାରଟିଏ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ହେଲା ।

କିବୁତ୍‌ଜ (Kibbutz, ବହୁବଚନରେ କିବୁତ୍‌ଜିମ୍) ନିୟମତଃ ଏବଂ ପ୍ରୟୋଜନତଃ ଏକ ସାମୂହିକ ବସତି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟଜୀବନର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଇଲାକାଟିକୁ ବାଦ୍ ଦେବାଲାଗି ଏଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇନାହିଁ । ହଁ, ସ୍ୱାର୍ଥଭାବନାକୁ ବହିଷ୍କାର କରାଯାଇଛି, ଅହଂବୋଧର ଯାବତୀୟ ବିକୃତିକୁ ବହିଷ୍କାର କରାଯାଇଛି; ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ମାଡ଼ିଯିବାକୁ

ଅଥବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗିଳି ପକାଇବା ଲାଗି ପାରସ୍ପରିକ ଶୋଷଣ ଉପରେ ଗ୍ଢ଼ିଉଠିଥିବା ଅସମାଜମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଭିତରୁ କେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଦୈତ୍ୟଟି ବାହାରି ପରାକ୍ରମ ଦେଖାଏ ଓ ଉପଦ୍ରବ କରେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ସମ୍ମତି ସହିତ କବୁତ୍ଜରେ ସେହି ଦୈତ୍ୟଟିକୁ ବାନ୍ଧି କରି ରଖାଯାଇଛି । ବ୍ୟକ୍ତିର ପୂର୍ଣ୍ଣବିକାଶ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣସୁସ୍ଥତା ଉପରେ ହିଁ ଯେକୌଣସି ସୁସ୍ଥ ସାମୂହିକତା ଅବଶ୍ୟ ନିର୍ଭର କରିରହିବ ଏବଂ ସତକୁ ସତ ଜଣେ ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତି ହିଁ ସ୍ୱତଃପ୍ରଣୋଦିତ ହୋଇ ସମୂହ ଲାଗି ବଞ୍ଚିପାରିବ, କବୁତ୍ଜର ଆରମ୍ଭକାଳରୁ ହିଁ ତାହାର ନିର୍ମାତା ବନ୍ଧୁମାନେ ସେହି କଥାଟିକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିଛନ୍ତି । କବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହିଁ ମୂଳସତ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆପଣାର ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ବ୍ୟକ୍ତି ବନାମ ସମଷ୍ଟି ନୁହେଁ, ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସଚେତନ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଏକକରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ମାଧ୍ୟମରେ ହିଁ ସମୂହର ଅଗ୍ରଗତି,— ଏହାହିଁ ଇସ୍ରାଏଲରେ କବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକର ପଥପ୍ରଦର୍ଶନକାରୀ ମନ୍ତ୍ର ହୋଇ ରହିଛି । କବୁତ୍ଜରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଶାସ୍ତିବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଭ୍ରାତୃତ୍ୱର ଭାବଟି ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇ ପ୍ରକୃତିରେ ତଳେ ଲାଗିଥାଏ, ଗତ ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀରୁ ଅଧିକ କାଳ ଇସ୍ରାଏଲର କବୁତ୍ଜମାନେ ଅପରିସୀମ ସାହସିକତା ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ସାରା ପୃଥିବୀ ଲାଗି ସେହି ଅଭିଜ୍ଞତାପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଉପରୁ କୌଣସି ପାର୍ଟି ବା ବୃହତ୍ତର ରାଷ୍ଟ୍ରର ଫରମାନ ଜାରି କରି ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ସବୁ ଫିକର ଯେ କେଡ଼େ ଶୋଚନୀୟ ଭାବରେ ଫସର ଫାଟିଯାଏ, ଗତ ପାଞ୍ଚବର୍ଷରେ ଇଉରୋପରେ ଘଟି ଯାଇଥିବା ବିସ୍ମୟକାରୀ ଘଟଣାମାନ ପୃଥିବୀର ଇତିହାସରେ ସତେଅବା ସବୁକାଳ ଲାଗି ସେହି କଥାଟିକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରି ଦେଇଛି ।

କୃଷିରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭପର୍ବରେ କବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ସଂସାରନିର୍ବାହ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ କୃଷି ବ୍ୟତୀତ କବୁତ୍ଜନିକ୍ (କବୁତ୍ଜର ଅଧିବାସୀ) ମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିକଳ୍ପର ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । ଶରୀରଶ୍ରମକୁ ସେତେବେଳର ପ୍ରଥମ ଅଗ୍ରଣୀମାନେ ସହଜୀବନରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅବଲମ୍ବନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଆସିଥିଲେ । ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା-ମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କୃଷି ଲାଗି ଜମି ବି ମିଳିଯାଉଥିଲା । ତେଣୁ କବୁତ୍ଜର

ସଂସାର ଆପଣାକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କୃଷି ସଂସାର ଏବଂ କୃଷି ସଂସ୍ଥାନ ରୂପେ ହିଁ ବିକଶିତ କରିଥିଲା । ଏହି ସଂସାରଟି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । କେବଳ କୃଷିକୁ ଧନ୍ଦା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ବର୍ଷସାରା ସବୁ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ କାମ ଯୋଗାଇ ଦେଲା ନାହିଁ । ବର୍ଷର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କେତେ ମାସ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ଶିଥିଳ ହୋଇଥିଲା, କ୍ଷେତରେ ବେଶୀ କିଛି କାମ ରହୁନଥିଲା । ପ୍ରଧାନତଃ, ସମସ୍ତଙ୍କ ସକାଶେ କର୍ମସ୍ଥାନ ସମ୍ଭବ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ କୃଷି ତଳକୁ ଏକ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଧନ୍ଦା ଭାବରେ କେତେକ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗ ଆଡ଼କୁ ମନ ଦେଲେ । କ୍ରମେ ପୁଞ୍ଜି ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ଆଶୁ ପ୍ରସାର ଘଟିଲା । ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ବୟସ ବଢୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଦାବୀ କରୁଥିବା କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆଉ ସେତେ ବେଶୀ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଆଧୁନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତି କୌଶଳ ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ କୃଷିପରି ଏତେ ଶାରୀରିକ ଖଟଣି ଆଦୌ ଦାବୀ କରୁ ନଥିଲା । ଏହିପରି କେତେକ ପ୍ରୟୋଜନ ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗ ଦିଗଟି ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଗଲା । କୃଷି ଅପେକ୍ଷା ଏଥିରୁ ଅଧିକ ସତ୍ୱର ଏବଂ ଅଧିକ ଲାଭ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା । ତେଣୁ, ଉଦ୍ୟୋଗ ପ୍ରତି କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପରିଚାଳନାର ଆକର୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ବଢିଲା । କ୍ରମେ ଅଧିକ ସମର୍ଥ କୃଷିଯନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ଅଳପ ମଣିଷ ଦରକାର ହେଲେ । ବଳକାମାନଙ୍କୁ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗ ଭିତରେ ନେଇ ସାମିଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିକାଂଶ କିବୁତ୍‌ଜ୍ କୃଷି ବାବଦରୁ ଯେତେ ଆୟ କରୁଛନ୍ତି, ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରୁ ତା'ଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ଆୟ କରୁଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ବାହାରର ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନାରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାନଙ୍କରେ ଚାଲିଥିବା ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ସଫଳ ଭାବରେ ଚାଲିଛି, ଏଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକ ଅନୁପାତରେ ଲାଭ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି । ତଥାପି ଏକ ପଦକ୍ଷେପ ହିସାବରେ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଲିବା ଦ୍ୱାରା କିବୁତ୍‌ଜ ଆନ୍ଦୋଳନ ପଛେ ରହିଥିବା ଏକ ମୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଖିଲାପ କରାଯାଉଛି ବୋଲି କିବୁତ୍‌ଜ୍ ବାହାରୁ ଏବଂ ଭିତରୁ ଆପତ୍ତି ମଧ୍ୟ କରାଯାଉଛି । ଉଦ୍ୟୋଗ ପଶିବା ଫଳରେ କେବଳ କୃଷି ହିଁ

ଗୋଷ୍ଠୀ ଜୀବନର ଏକମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ ହୋଇ ରହିଥିବା ସମୟରେ ସମୂହଟି ଭିତରେ ଯେଉଁ ସହଜ ରହିଥିଲା, ତାହା ଆଜି ରହୁନାହିଁ । କୃଷି ମନୁଷ୍ୟକୁ ପ୍ରକୃତିର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କରି ରଖିଥିଲା, ଉଦ୍ୟୋଗ ତାକୁ ପ୍ରକୃତିଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରି ନେଇଯାଉଛି । ସର୍ବୋପରି, ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ଆବଶ୍ୟକ ଔପଚାରିକ ତାଲିମ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଅଭାବ ଥିବାରୁ ବାହାରୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନଗଦ ପଇସା ଦେଇ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଏହି ବାହାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପାରିଶ୍ରମିକ ନେଉଛନ୍ତି ଓ କାମ କରୁଛନ୍ତି; କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଗୋଷ୍ଠୀ ଜୀବନ ସହିତ ଏମାନଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ନାଡ଼ୀସମ୍ପର୍କ ରହିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ ତାହା କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପକ୍ଷରେ ରହିଥିବା ଆଜି ଏକ ମୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରୁଛି । ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଏକ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଗୋଷ୍ଠୀର ସ୍ତରରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ କ୍ରମଶଃ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟୀ ସଂସ୍ଥାରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯିବାର ଆଶଙ୍କା ଉପୁଜୁଛି । ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଇ ଲାଭ କରିବା ଯେପରି କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଏକ ଧନ୍ଦାରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଉଛି । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଶ୍ରମଜୀବନ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସହଜୀବନର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇ ରହିବ, ଏହି ମୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟିର ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ବାହାରୁ ଶ୍ରମିକ ଲଗାଇ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଇବା ଦ୍ୱାରା କିବୁତ୍‌ଜ୍-ଆଦର୍ଶ କେତେ ଦୂର ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି କି ନାହିଁ, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନଙ୍କର ଏବେ ଏହି କଥାଟି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିତର୍କର କାରଣ ହୋଇଛି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିତର୍କିତ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନଙ୍କରେ କ୍ରମଶଃ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୋଇ ଉଠୁଥିବା ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଭେଦାଭେଦ । ପ୍ରଥମ କାଳରେ ନାରୀ ପୁରୁଷ ନିର୍ବିଶେଷରେ ଯିଏ କେହି ଇଚ୍ଛା କଲେ ଓ ସେଥିଲାଗି ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥିଲେ ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରୁଥିଲେ । ନାରୀମାନେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସହଜ କାମଗୁଡ଼ିକୁ କରିବେ ଏବଂ ପୁରୁଷମାନେ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ସେପରି କୌଣସି ପାତରଅନ୍ତର ନଥିଲା । କ୍ରମେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଆକାର ବଢ଼ିଲା, ଶିଶୁଗୃହ ତିଆରି ହେଲା, ସାର୍ବଜନୀନ ଧୋବାଶାଳ ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟ ହେଲା । ଏବଂ ଏହିସବୁ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକାଂଶତଃ ମହିଳାମାନେ ରହିଲେ । ଉଦ୍ୟୋଗ, କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର, ଏଗୁଡ଼ିକ ସତେ ଯେପରି ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇ

ଗଲା । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ମହିଳାମାନେ ଏହାର ପ୍ରତିବାଦ କଲେ । ନାରୀମାନେ ଘର କାମକୁ ଓ ପୁରୁଷମାନେ ବାହାର କାମକୁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ପାରମ୍ପରିକ ସମାଜରେ ଯେଉଁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ବିଶ୍ୱାସଟି କାଳକାଳରୁ ରହିଆସିଛି ଏବଂ ଯାହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି କବୁତ୍‌ଜ୍ (ଅଗ୍ରାଗମୀ) ମାନେ ମୂଳରୁ ଅନ୍ୟପ୍ରକାରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଏବେ ସେହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟିକୁ ବର୍ଜନ କରାଯାଉଛି କି ? ଏହି ଦୋଷଟିର ନିରାକରଣ ସକାଶେ ରୋଷେଇଶାଳ, ଧୋବା ବିଭାଗ ଓ ଶିଶୁଗୃହ ମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଯଥା ସମ୍ଭବ ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ମହିଳା ମାନେ ଇଚ୍ଛାକଲେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ ଆସି ପାରୁଛନ୍ତି । ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଯୁକ୍ତି-କୌଶଳର ସ୍ତର ଅଧିକ ଉନ୍ନତ ଓ ଆଧୁନିକ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ କାମ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ।

ମାତ୍ର ଅସଲ କଥା ହେଉଛି, କାର୍ଯ୍ୟର ବଣ୍ଟନ ସମୟରେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଟିକୁ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ ଓ କେଉଁଟିକୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଲାଗି ବରାଦ ହେବ, କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର କର୍ମବଣ୍ଟନ ସମିତି ଆଦୌ ସେହି ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ବିଚାର କରୁ ନାହିଁ । ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଭୂତି ଓ ଆଗ୍ରହ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କରାଯାଇଛି । ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ ହିସାବରେ ନୁହେଁ, ବ୍ୟକ୍ତି ହିସାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇ କର୍ମର ବିଭାଜନ ହେଉଛି । ପୁନଶ୍ଚ, କାହାକୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଆଦୌ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ରଖା ଯାଉନାହିଁ । ସର୍ବଦା ସ୍ଥାନ-ପରିବର୍ତ୍ତନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଅନେକ ସମୟରେ ସେହି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଦିନମାନ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଉଛି । ଏବଂ, ହୁଏତ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା ହେଉଛି ଯେ, ପାରମ୍ପରିକ ସମାଜର ସଂସ୍କାରଗୁଡ଼ାକରେ ବହୁଦିନରୁ ମଣି ହୋଇ ଆସିଥିବା ହେତୁ ହିଁ ଆମେ କୌଣସି କାମକୁ ପୁରୁଷର କାମ ଓ ଆଉ କୌଣସି କାମକୁ ନାରୀର କାମ ବୋଲି ଭାବିବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଆସିଛୁ । ପୃଥିବୀର ଅଧିକାଂଶ କାମକୁ ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷ ଉଭୟ କରିପାରିବେ । ରୋଷେଇ କାମକୁ ଖାଲି ନାରୀର କାମ ବୋଲି କାହିଁକି କୁହାଯିବ ଅଥବା ପରିଚାଳନା ସ୍ତରର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଲି ପୁରୁଷର କାମ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯିବ କାହିଁକି ? ଖୁସି ହୋଇ କାମଟିଏ କଲେ, ପାରସ୍ପରିକତାର ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ଚେତନା ସହିତ କାମଟାଏ କରୁଥିଲେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି

ଆପଣାକୁ ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ ବୋଲି ଭାବିବା ଲାଗି ସମ୍ଭବତଃ କୌଣସି ଅବକାଶ ହିଁ ପାଇବ ନାହିଁ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ତ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଉଭୟଙ୍କୁ ତିନି ବର୍ଷ ଲାଗି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ସାମରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଅନେକ ସମୟରେ ନାରୀ କମାଣ୍ଡରଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ପୁରୁଷ ସୈନିକ ମଧ୍ୟ ରହିଥାନ୍ତି । ନିଜକୁ ଆଗ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ନ ଭାବି ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ ବୋଲି ଭାବିଲେ ହୁଏତ ତାହା ହିଁ ଯାବତୀୟ ଭାବସନ୍ତାପର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସହଜୀବନରେ ଏଭଳି କୌଣସି ସନ୍ତାପ ଭିତରେ ପଡ଼ିବା ଲାଗି ପ୍ରାୟ କୌଣସି ଅବକାଶ ନଥାଏ । ତେଣୁ କିବୁତ୍‌ଜ୍ କ୍ରମେ ଏହି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଉଛି । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ତାହାର ସମାଧାନଟିଏ ମଧ୍ୟ ଖୋଜି ପାଉଛି ।

କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନେ ସାନ ଥିଲାବେଳେ କିବୁତ୍‌ଜରେ କୌଣସି ଅଫିସ୍ ନଥିଲା । କାଗଜପତ୍ର ପ୍ରାୟ କିଛିହେଲେ ନଥିଲା । ସବୁକିଛି ପ୍ରାୟ ତୁଣ୍ଡେ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର, କିବୁତ୍‌ଜର କର୍ମସଂସ୍ଥା ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସିରସ୍ତାଟିଏ ରହିବା ଓ ସେଥିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କେତେଜଣ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିବା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପନ୍ଦରଶହ ସଦସ୍ୟ ରହିଥିବା ଏକ କିବୁତ୍‌ଜରେ କୃଷି, ଉଦ୍ୟୋଗ, ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ବାହାର ସଂସାର ସହିତ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଯୋଗାଯୋଗ— ଏହିଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ବାହ ଲାଗି ଅଫିସ୍‌ଟିଏ ରହିବ ହିଁ ରହିବ । ବାର୍ଷିକ କେତେ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବଜେଟକୁ ନେଇ ଆଣି ଥୋଇ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କେତେଜଣଙ୍କୁ ପୂରା ସମୟ ଦେଇ ନିଯୁକ୍ତ ରହିବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ । ଏବଂ, ସମସ୍ତଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଏକତ୍ର ସଂଯୁକ୍ତ ତଥା ସମ୍ବନ୍ଧିତ କରି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଅବଶ୍ୟ ରହିବେ । ଦୁଇ ବା ତିନି ଯେତେ ବର୍ଷ ଲାଗି ରହନ୍ତୁ ପଛକେ, ଏହି ମିଜ୍‌କର୍ ବା ସେକ୍ରେଟେରୀଙ୍କ ହାତରେ ହିଁ ସବୁଯାକ ରଜ୍ଜୁ ଏକତ୍ର ହୋଇ ରହିଥିବ । ବାହାର ଜଗତ ସହିତ କିବୁତ୍‌ଜର ଯାବତୀୟ କାରବାରରେ ସେ ପ୍ରତିନିଧି ସଦୃଶ ହୋଇ ରହିବେ । ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଏକ ଅଫିସ୍ ହେବ । ଯେତେ ବଡ଼ କିବୁତ୍‌ଜ, ସେତେ ବଡ଼ ଦପ୍ତର । କିବୁତ୍‌ଜର ସେକ୍ରେଟେରୀ ଆବାହକ ଥାଇ ବିଭାଗୀୟ ନାନା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ପାଇଁ ଅର୍ଥ କମିଟି,

ଉଦ୍ୟୋଗ କମିଟି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା କମିଟି, ଗୃହନିର୍ମାଣ କମିଟି ପ୍ରଭୃତି କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କମିଟି ମଧ୍ୟ ରହିବ । ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଦପ୍ତରରେ ଆସି ବସିବେ, କାଗଜପତ୍ର କାମରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇଯିବେ, ଶାରୀରଶ୍ରମ କରୁଥିବା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗରେ କାମ ଖଟୁଥିବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା ଦିଶିବେ ଏବଂ ହୁଏତ ଚଉକିର ଲାଳସାରେ ପଡ଼ିଯିବେ ଏବଂ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ କାଳ ସେହି ଚଉକିରେ ବସି ରହିବା ଲାଗି ପ୍ରଲୁବ୍ଧ ହେବେ । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ, କୌଣସି କିବୁତ୍‌ଜରେ ଯାହା କିଛି ହେବ, ତାହା ନିର୍ବାଚନ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ହେବ । ତଥାପି, ଚଉକିର ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବଞ୍ଚାଇ ନିଜଲାଗି କାଳେ କୌଣସି ଚଉକିକୁ ଏକଚାଟିଆ କରି ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ଅନେକେ ଏପରି ଏକ ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଦପ୍ତର ଓ ଚଉକିର କର୍ତ୍ତାମାନେ କାଳେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଆପଣାକୁ ଉଚ୍ଚତର ସ୍ତର ଓ କଦରର ବୋଲି ଭ୍ରମ କରିବେ, ଅନେକ ସମୟରେ କେହି କେହି ସଂଶୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଏହି ବିଷୟରେ କେତେକ ଗବେଷଣା ବି ହୋଇଛି । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନଙ୍କରେ ବାସ କରୁଥିବା କେତେଜଣ ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନୀ ଏହି ପ୍ରବୃତ୍ତିଟିର ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏବଂ, କିବୁତ୍‌ଜ୍ ସ୍ତରରେ କେତେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହାର ପ୍ରତିବିଧାନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଆବର୍ତ୍ତନ ପଦ୍ଧତିରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସିକ୍ରେଟେରୀଙ୍କୁ ବଛାଯାଇଛି, ଯେପରିକି କେହି ଜଣେ ବହୁବର୍ଷ ଧରି ସେହି ପଦରେ ନିଜକୁ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରି ରଖି ନପାରିବେ । ବିଭିନ୍ନ କମିଟିର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଆବର୍ତ୍ତନ-ପଦ୍ଧତିର ଅଧୀନ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଅଧୀକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁମାନେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ତା' ସହିତ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଭାଗରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି, ଯେତିକି କି ସେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଆପଣାକୁ ଅଧିକ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବୋଲି ଭାବିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ହିଁ ପାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷରେ ହୁଏତ ଏହି କଥାଟିକୁ ନେଇ ବେଳେ ବେଳେ କେତେକ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଏବଂ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆପଣାକୁ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତେଣୁ ଅଧିକ ସମ୍ମାନର

ହକ୍‌ଦାର୍ ବୋଲି ଭ୍ରମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ହୁଏତ ମିକ୍‌କର୍‌ଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଆପଣାକୁ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଜଣେ ସଦସ୍ୟା ବୋଲି ନଭାବି ଆଗ ମିକ୍‌କର୍‌ଙ୍କର ପତ୍ନୀ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜୀବନରେ କିଞ୍ଚିତ ବିଭ୍ରାଟ ବି ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ତଥାପି କବୁତ୍‌ଜର ଅସଲ ମୂଳଗୁଡ଼ିକୁ ଏସବୁ ଦୁର୍ଲକ୍ଷଣ ମୋଟେ ଟଳାଇ ଦେଇ ପାରିନାହିଁ । ମାନବସୁଲଭ ସଂସ୍କାର ଗତ ଦୁର୍ବଳତାର ଯଥା ସମ୍ଭବ ଅଧିକ ମାନବିକ ଭାବରେ ମୁକାବିଲା କରି ଯାଇଛି, ତେଣୁ କୌଣସି ଝଡ଼ର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇନାହିଁ । ଯଥାସମ୍ଭବ ଯଥାର୍ଥ ଯୋଗ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱରେ ରଖିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି ।

\+ \+ \+ \+

ମାବାରଥ୍ କବୁତ୍‌ଜକୁ ମୁଁ ୧୯୬୩ ମସିହାରେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲି । ସେତେବେଳେ କ'ଣ ସବୁ ଦେଖିଥିଲି, ସେସବୁ ଏଥର ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ କହି ହେଲେ ମନେ ନଥିଲା । ଏତିକି ମନେଥିଲା ଯେ ସେଥର ମୁଁ ଏଠାରେ ସାତଦିନ ରହିଥିଲି । ରହଣିର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ମୋ'ର ସ୍କୁଲରେ ହିଁ କଟିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସ୍କୁଲ୍ ସଂସାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଂସାର ଥିଲା । ମାତ୍ର ଗତ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ବର୍ଷ ହେଲା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଦଳି ଯାଇଛି । ପିଲାଏ ବାପାମାଆଙ୍କ ସହିତ ଘରେ ରହୁଛନ୍ତି । ବଡ଼ ସକାଳୁ ଅର୍ଥାତ୍ ସାତଟା ବାଜିବା ପୂର୍ବରୁ ବାପା ଓ ମାଆମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଇସ୍କୁଲରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ବଡ଼ ପିଲାମାନେ ଚାଲି କରି ଯାଉଛନ୍ତି ଅଥବା ନିଜ ସାଇକେଲରେ । ନିଜ ସାଇକେଲ୍‌ରେ କହିଲେ ଭୁଲ୍ ହେବ । କାରଣ ସାଇକେଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କୁ କୋଠ ତହବିଲ୍‌ରୁ ମିଳିଛି, ବାପମାଆ କିଣି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ କେତେ ପିଲାଙ୍କର ସାଇକେଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ବୟସ ହେଲା, ସେକଥା କବୁତ୍‌ଜ ଅଫିସ୍‌ରେ ହିସାବ ହୁଏ । ସେହି ଅନୁସାରେ ସାଇକେଲ୍ କିଣାଯାଏ ଓ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଇ ଦିଆଯାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ନିତାନ୍ତ ସାନମାନଙ୍କର ତିନିଚକିଆ ସାଇକେଲ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସାଇକେଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ମିଳିଯିବା ପରେ ତାହା ତେଣିକି ପିଲାମାନଙ୍କର ନିଜ ଅକ୍ତିଆର୍‌ରେ ରହେ । ଅର୍ଥାତ୍, ପିଲାମାନଙ୍କ ଘର ଆଗରେ ବାହାରେ ଷ୍ଟାଣ୍ଡ୍‌ରେ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ସେଥିରେ ଗୁବ ପକାଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେନାହିଁ । ସାଇକେଲ୍ ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଛି, କିଏ କାହିଁକି ଅନ୍ୟ କାହା ସାଇକେଲକୁ ମନ ବଳାଇବ ? କିବୁତ୍ଜର ମରାମତି କାରଖାନାରୁ ସାଇକେଲ୍‌ର ମରାମତି କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ସେତେବେଳେ ମାବାରଥ୍‌ରେ ମୁଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଭଲ କରି ଚିହ୍ନିଥିଲି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ମରି ଗଲେଣି । ଅନ୍ୟମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ସେତେବେଳେ ଗଭା ଯୌବନରେ ଥିଲେ, ସେମାନେ ବୁଢା ହୋଇ ଗଲେଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ କିବୁତ୍ଜରେ ତୃତୀୟ ପୀଢିର ଲୋକମାନଙ୍କର ପିଲମାନେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍କୁଲକୁ ଗଲେଣି । ଯେଉଁ ଦମ୍ପତି ଏଥର ମୋ'ର ବିଶେଷ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଲେ, ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଆଗରୁ ମୁଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଗ ପହଞ୍ଚିଲି ଓ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଲି, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ମିନାଶେ ଓ ଆଲାଶେବା । ଦୁହେଁ ଡଗଡଗ ଇଂରାଜୀ କହିପାରନ୍ତି । ଦୁହେଁ ମୂଳରୁ ଇଉରୋପରୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ଏଇଠି ପରସ୍ପରକୁ ଭେଟିଛନ୍ତି ଓ ବାହା ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଦୁଇଝିଅ, ଗୋଟିଏ ପୁଅ । ପୁଅ ଓ ସାନ ଝିଅ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେରିକାରେ । ବଡ଼ ଝିଅ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍ଜରେ । ହାଇସ୍କୁଲ ପାଠ ଶେଷ କରି ଡାନା (ବଡ଼ ଝିଅର ନାଆଁ) ଯେତେବେଳେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ତିନିବର୍ଷର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସିଏ ସେଠାରେ ଆଉ କେତେ ଜଣ ସମାନ ବୟସର ରହିଥିବା ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲା । ସେମାନେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ-କାଳ ସରିଯିବା ପରେ ଏକାଠି ମିଶି ନୂତନ ଆଦର୍ଶରେ ଏକ କିବୁତ୍ଜ ଗଢ଼ିବା ଲାଗି ସ୍ଥିର କଲେ । ଡାନା ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଇଠି ରହେ, ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସେ, ଦିନଟିଏ ବା ରାତିଏ ରହିଲେ ରହେ, ନହେଲେ ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ନୂଆ କିବୁତ୍ଜ ପରି ଡାନାର କିବୁତ୍ଜ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପସମ୍ପନ୍ନ; ମଣିଷ ଅଳ୍ପ, କାମ ଅଧିକ । ସେହି ଜୀବନ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଛି । ଏକ ସାନ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ସହିତ ନୂତନ ବସତିଟିଏ ମୂଳରୁ ଗଢି ଆଣିବାର ଦୁଃସାହସରେ ଅପାର ଆନନ୍ଦ ରହିଛି । ନିଜ କିବୁତ୍ଜ ମାବାରଥ୍‌କୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ତ ସିଏ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଉପଭୋଗ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେତେ ଭଲରେ ରହିଥାନ୍ତା !

ମୁଁ ରହିବା ସକାଶେ ଆଗରୁ ଘର ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିଥିଲା । ମୁଁ ଯାଇ

ସେହିଠାରେ ରହିଲି । ପ୍ରକୃତରେ ଏଇଟି ହେଉଛି କିବୁତ୍‌ଜବାସିନୀ ଆଉଜଣେ ଭଉଣୀଙ୍କର ବାସଘର । ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍‌ଜରେ ମାସର ଅଧା ସମୟ ରହୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଘରଟି ମୋ'ଲାଗି ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଘରେ କେଉଁଠି କିଛି ତାଙ୍କର ନିଜ ଜିନିଷ ବୋଲି ବନ୍ଦକରି ରଖା ଯାଇନାହିଁ । ସବୁ ସେମିତି ଖୋଲା ପଡ଼ିଛି । ମୁଁ ତ ରହିବା ଲୋକ ରହିବି, ତାଙ୍କ ଜିନିଷକୁ ଲୋଭାଇବି କାହିଁକି ? ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜରେ ରୀତି ଅଲଗା, ବିଚାର ଅଲଗା । ତୁମେ ସିନା ଆବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ-ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ, ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଲୋଭାଇବ କାହିଁକି; ମୋ'ର ବୋଲି କହି ସେଗୁଡ଼ାକୁ କାନରେ ବାନ୍ଧିବ କାହିଁକି ? ମୋ'ର ରହିବା ଥାନ ସିନା ଏଠାରେ ଠିକ୍ କରିଦିଆ ଯାଇଥିଲା, ମାତ୍ର ମିନାଶେ ଓ ଆଲିଶେବା ମୋ'ର ଗାଇଡ୍ ହୋଇ ରହିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୋ' ଲାଗି ତହିଁ ଆରଦିନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଠିକ୍ କରି ଦେଉଥିଲେ । ସେହି ଅନୁସାରେ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଫୋନ୍ କରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ସବୁ-ଦିନେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ସମୟରେ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନରେ ଅଥବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଖରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଆସୁଥିଲେ । ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ରହୁଥିଲେ । ସେଥିଲାଗି ମଧ୍ୟ ଫୋନ୍‌କରି ନିଜ ନିଜର କର୍ମବିଭାଗରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଛୁଟି ନେବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ମୁଁ ଯେଉଁ ଦିନ ଯେଉଁଠାକୁ ଯାଇଥାଏ ପଛକେ, ବାରଟା ବେଳେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ଆମେ ଭୋଜନଶାଳାରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଭେଟ ହେଉଥିଲୁ । ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ।

କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ଘଣ୍ଟ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ-ମାନ ରହିଥିଲା । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଯେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ କାମ କରିବେ, ସେ କଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଯେ ସେମାନେ ଖାଇବା ସମୟରେ ଭୋଜନଶାଳାରେ ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲରେ ପରସ୍ପରରେ ପାଖାପାଖି ହୋଇ ବସିବେ, ତାହାର ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ବୟସ ଥିଲାବେଳେ ମିନାଶେ ବିଦ୍ୟୁତ୍-ବିଭାଗରେ ଥିଲେ । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଅଧିକାଂଶ ବିଭାଗରେ ଓ ଅଟ୍ଟାଳିକାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲାଇନ୍ ବସାଇବାର କାମରେ ତାଙ୍କର ହାତ ଅଛି । ଏପରିକି, ଯେତେବେଳେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରୋଦ୍ୟୋଗ

ସେଥିରେ ଗୁରୁ ପକାଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେନାହିଁ । ସାଇକେଲ୍ ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଛି, କିଏ କାହିଁକି ଅନ୍ୟ କାହା ସାଇକେଲକୁ ମନ ବଳାଇବ ? କିବୁତ୍‌ଜର ମରାମତି କାରଖାନାରୁ ସାଇକେଲ୍‌ର ମରାମତି କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ସେତେବେଳେ ମାବାରଥ୍‌ରେ ମୁଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଭଲ କରି ଚିହ୍ନିଥିଲି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ମରି ଗଲେଣି । ଅନ୍ୟମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ସେତେବେଳେ ଗଭୀର ଯୌବନରେ ଥିଲେ, ସେମାନେ ବୁଢା ହୋଇ ଗଲେଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ କିବୁତ୍‌ଜରେ ତୃତୀୟ ପୀଢିର ଲୋକମାନଙ୍କର ପିଲମାନେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍କୁଲକୁ ଗଲେଣି । ଯେଉଁ ଦମ୍ପତି ଏଥର ମୋ'ର ବିଶେଷ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଲେ, ଅର୍ଥାତ୍ ବସ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇ ମୁଁ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଗ ପହଞ୍ଚିଲି ଓ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଲି, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ମିନାଶେ ଓ ଆଲିଶେବା । ଦୁହେଁ ଉଗଡଗ ଇଂରାଜୀ କହିପାରନ୍ତି । ଦୁହେଁ ମୂଳରୁ ଇଉରୋପରୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆସି ଏଇଠି ପରସ୍ପରକୁ ଭେଟିଛନ୍ତି ଓ ବାହା ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଦୁଇଝିଅ, ଗୋଟିଏ ପୁଅ । ପୁଅ ଓ ସାନ ଝିଅ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେରିକାରେ । ବଡ଼ ଝିଅ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍‌ଜରେ । ହାଇସ୍କୁଲ ପାଠ ଶେଷ କରି ତାନା (ବଡ଼ ଝିଅର ନାଆଁ) ଯେତେବେଳେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ତିନିବର୍ଷର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସିଏ ସେଠାରେ ଆଉ କେତେ ଜଣ ସମାନ ବୟସର ରହିଥିବା ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲା । ସେମାନେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ-କାଳ ସରିଯିବା ପରେ ଏକାଠି ମିଶି ନୂତନ ଆଦର୍ଶରେ ଏକ କିବୁତ୍‌ଜ ଗଢିବା ଲାଗି ସ୍ଥିର କଲେ । ତାନା ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଇଠି ରହେ, ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସେ, ଓଳିଏ ବା ରାତିଏ ରହିଲେ ରହେ, ନହେଲେ ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ନୂଆ କିବୁତ୍‌ଜ ପରି ତାନାର କିବୁତ୍‌ଜ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପସମ୍ପନ୍ନ; ମଣିଷ ଅଳ୍ପ, କାମ ଅଧିକ । ସେହି ଜୀବନ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଛି । ଏକ ସାନ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ସହିତ ନୂତନ ବସତିଟିଏ ମୂଳରୁ ଗଢି ଆଣିବାର ଦୁଃସାହସରେ ଅପାର ଆନନ୍ଦ ରହିଛି । ନିଜ କିବୁତ୍‌ଜ ମାବାରଥ୍‌କୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ତ ସିଏ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଉପଭୋଗ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେତେ ଭଲରେ ରହିଥାନ୍ତା !

ମୁଁ ରହିବା ସକାଶେ ଆଗରୁ ଘର ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିଥିଲା । ମୁଁ ଯାଇ

ସେହିଠାରେ ରହିଲି । ପ୍ରକୃତରେ ଏଇଟି ହେଉଛି କବୁତ୍‌ଜବାସିମା ଆଉଜଣେ ଭଉଣୀଙ୍କର ବାସଘର । ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କବୁତ୍‌ଜରେ ମାସର ଅଧେ ସମୟ ରହୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଘରଟି ମୋ'ଲାଗି ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଘରେ କେଉଁଠି କିଛି ତାଙ୍କର ନିଜ ଜିନିଷ ବୋଲି ବନ୍ଦକରି ରଖା ଯାଇନାହିଁ । ସବୁ ସେମିତି ଖୋଲା ପଡ଼ିଛି । ମୁଁ ତ ରହିବା ଲୋକ ରହିବି, ତାଙ୍କ ଜିନିଷକୁ ଚୋରାଇବି କାହିଁକି ? ଇସ୍ରାଏଲର କବୁତ୍‌ଜରେ ଘିଡ଼ି ଅଲଗା, ବିଚାର ଅଲଗା । ତୁମେ ସିନା ଆବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ-ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ, ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଲୋଭ କରିବ କାହିଁକି; ମୋ'ର ବୋଲି କହି ସେଗୁଡ଼ାକୁ କାନରେ ବାନ୍ଧିବ କାହିଁକି ? ମୋ'ର ରହିବା ଥାନ ସିନା ଏଠାରେ ଠିକ୍ କରିଦିଆ ଯାଇଥିଲା, ମାତ୍ର ମିନାଶେ ଓ ଆଲଶେବା ମୋ'ର ଗାଇଡ୍ ହୋଇ ରହିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୋ' ଲାଗି ତହିଁ ଆରଦିନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଠିକ୍ କରି ଦେଉଥିଲେ । ସେହି ଅନୁସାରେ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଫୋନ୍ କରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ସବୁ-ଦିନେ ସ୍ୱୀକୃତ ସମୟରେ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନରେ ଅଥବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଖରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଆସୁଥିଲେ । ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ରହୁଥିଲେ । ସେଥିଲାଗି ମଧ୍ୟ ଫୋନ୍ କରି ନିଜ ନିଜର କର୍ମବିଭାଗରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଛୁଟି ନେବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ମୁଁ ଯେଉଁ ଦିନ ଯେଉଁଠାକୁ ଯାଇଥାଏ ପଛକେ, ବାରଟା ବେଳେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ଆମେ ଭୋଜନଶାଳାରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଭେଟ ହେଉଥିଲୁ । ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ।

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ଘଣ୍ଟ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ-ମାନ ରହିଥିଲା । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଯେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ କାମ କରିବେ, ସେ କଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ଯେ ସେମାନେ ଖାଇବା ସମୟରେ ଭୋଜନଶାଳାରେ ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲରେ ପରସ୍ପରରେ ପାଖାପାଖି ହୋଇ ବସିବେ, ତାହାର ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ବୟସ ଥିଲାବେଳେ ମିନାଶେ ବିଦ୍ୟୁତ୍-ବିଭାଗରେ ଥିଲେ । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଅଧିକାଂଶ ବିଭାଗରେ ଓ ଅଟ୍ଟାଳିକାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲାଇନ୍ ବସାଇବାର କାମରେ ତାଙ୍କର ଭାଗ ଅଛି । ଏପରିକି, ଯେତେବେଳେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରୋଦ୍ୟୋଗ

ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ସେତେବେଳେ ସିଏ କାରଖାନାଗୁଡ଼ିକର ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣରେ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ବୟସ ପଞ୍ଚାବନ ଟପିଗଲାଣି । ତେଣୁ ଏବେ ଏସବୁ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ତାଙ୍କୁ ଅବ୍ୟାହତି ଦିଆଯାଇଛି । ଏବେ ସେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଅଫିସ୍‌ରେ ହିସାବ ରକ୍ଷକର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ନିଜ ଟେବୁଲ ଉପରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟରଟିଏ ବସାଇ ଫର୍ଦ ପରେ ଫର୍ଦ ହିସାବ ବାହାର କରୁଛନ୍ତି । ହଁ, କେତେ ମାସରେ ଥରେ ଥରେ ପୂରା ସପ୍ତାହକ ଲାଗି ଭୋଜନଶାଳାକୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ରାତି ଭୋଜନ ପୂର୍ବରୁ ଘଣ୍ଟାକ ସକାଶେ ସେ ଭୋଜନଶାଳାକୁ ଯାଆନ୍ତି ଓ ଆଉ କେତେଜଣଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ମିଶି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ରନ୍ଧନପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକରୁ ସାନ ସାନ ପରିବେଷଣ-ପାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କରି ବାଡ଼ିଦିଅନ୍ତି ।

ଏଲିଶେବା ପ୍ରଥମେ ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିଲେ । ଏକ ସମୟରେ ମେଟାପେଲେଟ୍ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଏବେ ପଚାଶ ଡେଇଁବା ପରେ ତାଙ୍କର ବିଭାଗ ବଦଳିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ନୂତନ ବିଭାଗରେ ଏକମାତ୍ର କର୍ମୀ । ଏଇଟି ହେଉଛି ପଦଶୁଶ୍ରୂଷା (Pedicare) ବିଭାଗ । ପ୍ରତିଦିନ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ଆଠ ଦଶଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପଦଶୁଶ୍ରୂଷା କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ସକାଳ ଆଠଟାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, ଦିନେ ଦିନେ ଅପରାହ୍ଣ ଦୁଇଟା ବେଳକୁ ସରେ । ମଝିରେ ଯାହା ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଭୋଜନର ବିରତି । ଏହି ନିୟମିତ କାର୍ଯ୍ୟଟି ବ୍ୟତୀତ ଏଲିଶେବାଙ୍କୁ ସପ୍ତାହରେ ଦିନେ ଧୋବାଶାଳରେ କାମ କରିବାକୁ ହୁଏ । ଶିକ୍ଷକ ଥିବାବେଳର ଆନନ୍ଦକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ପୂରା ଭୁଲିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ବୁଧବାରକୁ ବୁଧବାର କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସ୍କୁଲର ଶିକ୍ଷକ ଓ ପିଲାମାନେ ଭୌଗୋଳିକ ପରିଭ୍ରମଣରେ ଗଲାବେଳେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି । ଏହିପରି କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିବା ସକାଶେ ତଥାପି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରୁଚି ଓ ଆଗ୍ରହକୁ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନମନଶୀଳ ଭାବରେ କର୍ମବିଭାଗ ତରଫରୁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟର ବିଣ୍ଟନ କରା ଯାଇଥାଏ । କେହି କାହାର ଅଫିସର୍ ପରି ଆଦୌ କିଛି ଉପରୁ ଆଣି ଲଦି ଦିଏନାହିଁ, କେହି କାହାର ଆଜ୍ଞାନୁବହ ଗୋଲାମ ପରି ବାଧ୍ୟ ହୋଇ କିଛି କରେନାହିଁ । ଜଣେ ସଦସ୍ୟର ହଠାତ୍ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ଆସି ପଡ଼ିଥିଲେ

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା' କାମରେ ଭରଣା କରିଦେବାକୁ ଆଉ ତିନି ଗୃହିଜଣ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ପରଚର୍ଚ୍ଚା ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପରି ମାବାରଥ୍ ବସତିଟି ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସୁରମ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନ ପରି । ୧୯୩୨ ବେଳେ ବସତିଟିର ସ୍ଥାପନା ହେବା ସମୟରେ ଏଠାରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହେଲେ କଣ୍ଟାଝଣ୍ଟାର କେତୋଟି ବୁଦା ଓ ଶୁଖିଲା ଘାସ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ହେଲେ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା କିଛି ଗଛ ଦେଖାଯାଉଛି, ତାହା ହେଉଛି ଏଠାରେ ବାସ କରୁଥିବା ମଣିଷମାନଙ୍କର କାନ୍ତି ଓ ପ୍ରୀତିର ଫଳ । ସମଗ୍ର ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏହି ବୃକ୍ଷ ନୀତି ବିଶେଷ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର କଥା । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ଦେଶ ସାରା ଏକ ବିଶେଷ ପର୍ବ ପାଳନ କରାଯାଏ, ଯାହାକୁ କି ଲୋକେ ଗଛର ଜନ୍ମଦିନ ବୋଲି କହନ୍ତି । ଆମ ଘରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଜନ୍ମଦିନ ପରି ସେଦିନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଦରରେ ଗଛମାନଙ୍କର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା କରାଯାଏ । ସାତ ଆଠ ରକମର ଫଳ ଘରକୁ କିଣା ହୋଇ ଆସିଥାଏ ଏବଂ ତାହାକୁ ସମସ୍ତେ କେଡେ ଆନନ୍ଦରେ ବନ୍ଧୁମେଳରେ ଆହାର କରନ୍ତି ଓ ଗଛକୁ କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି । ମାବାରଥ୍ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାସଗୃହର ସାମନାକୁ ସୁରମ୍ୟ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟାନଟିଏ । ଏଇଟି ଏକାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ । ଏବଂ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର ନିଜ ନିଜର ରୁଚି ଅନୁସାରେ ଏଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଫଳ ଓ ଫୁଲର ଗଛ ଲଗାଇଛନ୍ତି । କେହି କେହି ଅରାଏ ଘାସ ମଧ୍ୟ ଛୁଡ଼ି ଦେଇଛନ୍ତି । ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଗଲା ବେଳକୁ ଭଲି ଭଲ ଗଛ ଓ ଫୁଲ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଗୋଲାପ, କରବୀ, କନିଅର, ସଦାବିହାରୀ, ମନ୍ଦାର—ଏହିପରି କେତେ କିସମର ଫୁଲ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଗଛମାନ ବଢ଼ି କେତେ କେତେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେଣି । ବେଳେ ବେଳେ କୁନି କୌଣସି ତୋଟାର ଭ୍ରମ ଆଣି ଦେଉଛନ୍ତି । ବାଉଁଶ ଲାଗିଛି, ଆତ ଲାଗିଛି, ଜାମୁ ଓ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ଗଛ ମଧ୍ୟ ଲାଗିଛି । ପିଜୁଳି ଗଛରେ ପିଜୁଳି ଫଳିଛି । କାନ୍ଥ କଡକୁ ନାଲିଆ ରଙ୍ଗଣିଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ଶୀତ ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ଖଜୁରୀ ଗଛ ମାନଙ୍କରେ କାନ୍ଧି କାନ୍ଧି

କୋଳି ଲଟକୁଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିକୁ ଧନ୍ୟ କରୁଛି । କାହାର ଲୋଭସକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଦୂଷିତ ହେବାର କୌଣସି ଭୟ ନାହିଁ ।

କବୁତ୍ରକ୍‌ର ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପନ୍ନତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସଭ୍ୟ ମାନଙ୍କର ରହିବା ଘର ଗୁଡ଼ିକର ଭିତର ଓ ବାହାର ଚେହେରା ମଧ୍ୟ ବଦଳି ଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ଘରଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ କେତେକ ଏବେ ମଧ୍ୟ ମହଜୁଦ ରହିଛି । ତେଣୁ ସେକାଳ ଓ ଏକାଳ ଭିତରେ ତୁଳନା ମଧ୍ୟ କରାହେଉଛି । ଯେତେ ବେଳେ ପିଲମାନେ ସ୍କୁଲରେ ଜୀବନ କଟାଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସଭ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଘରଗୁଡ଼ିକ ଯେତେ ଛୋଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କାମ ଚଳି ଯାଉଥିଲା । ସେତେବେଳେ ପିଲମାନଙ୍କ ସଂସାରଟିକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସୁରମ୍ୟ ଓ ସୁଖଦାୟକ କରି ଗଢ଼ିବାକୁ ସମସ୍ତେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଉଥିଲେ । ଏବେ ତ ପିଲମାନେ ଘରକୁ ଆସିଲେଣି । ତେଣୁ ନୂଆ ବଖରାମାନ ଯୋଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । କବୁତ୍ରକ୍‌ର ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ଅନୁସାରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ପଡୁଛି । ଯେଉଁ ମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇ ଗଲେଣି, ସେମାନଙ୍କର ଚଳପ୍ରଚଳରେ ଯେପରି ଆଦୌ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନହେବ, ସେଥିଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ନିବାସଗୁଡ଼ିକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କଳ୍ପନା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ବିଶେଷ ଯତ୍ନର ସହିତ ତିଆରି କରା- ଯାଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଟେଲିଫୋନ୍, ରେଡ଼ିଓ, ଦୂରଦର୍ଶନ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ହଠାତ୍ କିଛି ଭୋଜନ ଆପ୍ୟାୟନର ବନ୍ଦ ହୋଇ ପାରିବା ଭଳି ମିନି ରନ୍ଧନଶାଳାଟିଏ, ଏକାବେଳକେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସରଞ୍ଜାମ ଦେଇ ତିଆରି ହୋଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରରେ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାର । ଘରୁ ମଣିଷ ଯାଉଛନ୍ତି, ଆସୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ତାଲା ପକାଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନାହିଁ । ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ, ସେମାନେ ସେଥିଲାଗି ସର୍ବଦା ହିଁ ମହଜୁଦ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଗୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ଖାଲି ହେଲେ ଗୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ନଯିବ ବୋଲି ସଂଶୟର ଅବକାଶ ହିଁ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏସବୁକୁ ତୁମେ ତୁମର ବୋଲି କହିବ କାହିଁକି ? ତୁମର ବୋଲି କହିଲେ ସିନା ଲୁଚାଇ ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେବ, ଅନ୍ୟ ଠାରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେବ, ଅମିତବ୍ୟୟ ଦ୍ୱାରା ଉଡ଼ାଇ ଦେବାକୁ ବି ମନ ହେବ ।

ମାବାରଥ୍ କୋଠ ଗାଆଁଟିର ମୋଟ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଆଠଶହ, ମାତ୍ର

ପ୍ରକୃତ ସଦସ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ପାଞ୍ଚଶହ ସରିକି ହେବ । ବାକି ଅନ୍ୟମାନେ ଏଠାକୁ କେତେ ଦିନ ପାଇଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବକ ଭାବରେ ଆସିଛନ୍ତି । ଆଉମାନେ ଉଲ୍-ପାନ୍‌ରେ ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି ଅଥବା ଶିକ୍ଷା ଦେଉଛନ୍ତି । ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ଘରମିଳିଛି । ଘର ପାଇଁ ଆସବାବପତ୍ର ମଧ୍ୟ ମିଳିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କିଛି ନଗଦ ଅର୍ଥପରିମାଣ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲାଣି । ଯଦି କୋଠରୁ ଆସୁଥିବା ଆସବାବ ଏବଂ ଗୃହସରଞ୍ଜାମ କାହାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ମନେ ନହେଲା, ତେବେ ସିଏ ତାଙ୍କୁ ମିଳୁଥିବା ହାତ ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ଅଧିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ କିଣିପାରିବେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ପୋଷାକ ବିଷୟରେ । କୋଠରୁ ଯେତିକି ପୋଷାକ ମିଳୁଛି ଅଥବା ପୋଷାକ ସକାଶେ ଯେତିକି ପଇସା ମିଳୁଛି, ତାହା ନିଜର ରୁଚିକୁ ନକୁଳାଇଲେ ସଦସ୍ୟମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ନିଜ ହାତ ପାଣ୍ଠିରୁ ଆପ୍‌ରୁଚି ପରିଚ୍ଛଦମାନ କିଣି ପାରିବେ ଏବଂ ପରିଧାନ କରି ପାରିବେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି କିବୁତ୍‌ଜ ତରଫରୁ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ କେତେକ ଦ୍ରବ୍ୟର ଦୋକାନଟି ଅଛି । ସେଠାରେ ପିଲାଙ୍କର ବହି, ଖାତା, କଲମ, ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଘର କରଣାର ନାନା ବିଧ ପଦାର୍ଥ ରହିଛି । ମେମ୍ବରମାନେ ନିଜ କାର୍ଡ ନେଇ ଦୋକାନକୁ ଯିବେ, ଆବଶ୍ୟକ ଯାବତୀୟ ପଦାର୍ଥକୁ ନେଇ ଆସି ପାରିବେ । କେବଳ ତାଙ୍କ କାର୍ଡରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଟିପି ଦିଆ ଯାଉଥିବ । ମାବାରଥ୍‌ରେ ନିଜର ଗୋଟିଏ ଡାକଘର ରହିଛି । ଯାହାର ଯାହା ଚିଠି ପଠାଇବା କଥା, ତାହାକୁ ଲେଖି ସେଠାରେ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାର୍ଫତରେ ଜମା ଦେଇ ଆସିବାକୁ ପଡ଼େ । ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକରେ ଆବଶ୍ୟକ ମୂଲ୍ୟର ଟିକେଟ ଲଗାଇ ତାହାକୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଡାକରେ ନେଇ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଆବାସରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ଲାଗିଛି । କିଏ ମାସକୁ କେତେଥର ଟେଲିଫୋନ୍ କରିପାରିବ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ତାହା ମୋଟାମୋଟି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ଦିଆ ଯାଇଛି । କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଭିତରେ ତୁମେ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ସମ୍ଭବତଃ ଯେତେ ଚାହିଁବ, ସେତେ ଫୋନ୍ କରିପାରିବ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ କେହି ବିଦେଶରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଏହି

କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବାର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଗାଆଁ ସବୁ ପଇସା ପଇଠ କରି ଦେଉଛି ।

ଭୋଜନାଗାର ହେଉଛି ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ । ଭୋଜନାଗାରରେ ଯେ କେବଳ ଭୋଜନ ହୁଏ, ତାହା ଆଦୌ ନୁହେଁ । କିବୁତ୍‌ର ଯାବତୀୟ କମିଟିର ବୈଠକ ସାଧାରଣତଃ ଏହିଠାରେ ହୋଇଥାଏ । ସାପ୍ତାହିକ ସାଧାରଣ ଆସେମ୍ବ୍ଲି ମଧ୍ୟ ସେଇଠି ବସେ । ଡାକରେ ଆସୁଥିବା ଚିଠିପତ୍ର ଅଲଗା ଅଲଗା କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟ ରହିଥିବା ଖୋପ ଭିତରେ ଗଳାଇ ଦିଆହୁଏ । ଭୋଜନଶାଳାକୁ ଭୋଜନ କରିବାକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ନିଜନିଜର ଡାକ ସଂଗ୍ରହ କରି ନିଅନ୍ତି । ଖବରକାଗଜ ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି କଥା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ବଡ଼ସକାଳେ ସମସ୍ତେ ଜଳଖିଆ କରିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ଭୋଜନାଗାରର ପ୍ରବେଶଦ୍ୱାର ପାଖରେ ବାହାରେ ସେଦିନର ଗଦାଏ ଖବରକାଗଜ ରଖି ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । କେଉଁ କେଉଁ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଖବରକାଗଜ ଦରକାର, ଆଗରୁ ତାହାର ସୂମାରି ନିଆଯାଇ ସେହି ସଂଖ୍ୟାର ଖବରକାଗଜ ରଖା ଯାଇଥାଏ । ସଦସ୍ୟମାନେ ପ୍ରାତଃଭୋଜନ ନିମନ୍ତେ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ବେଳକୁ ନିଜନିଜର ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କରିନିଅନ୍ତି । ଆଗେ ଏଭଳି ସ୍ଥିତି ଥିଲା ଯେ, ଯେଉଁ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଯେଉଁ ରାଜନୀତିକ ଦଳ ସହିତ ଏକାଠି ଗୁନ୍ଥା ହୋଇ ରହିଛି, କେବଳ ସେହି ଦଳର ଖବରକାଗଜ ହିଁ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମିଳୁଥିଲା । ଏବେ ଅନ୍ୟ ରାଜନୀତିକ ଦଳର ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପଢ଼ିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଯିବାରୁ ମାବାରଥ୍ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ମଗାହୋଇ ଆସିଲାଣି । କିଏ କେଉଁ କାଗଜ ମଗାଇବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ତାହା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗକୁ ଜଣାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ ସକାଳବେଳକୁ ଭୋଜନାଗାରର ଦୁଆର ପାଖରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେହିସବୁ କାଗଜ ମହଜୁଦ ରହୁଛି ।

କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାବାରଥ୍‌ର ଖାଇବାଘରଟି ସୁପ୍ରଶସ୍ତ ଏବଂ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ । ଜୀବନ ଓ ସମ୍ବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ସରଳତାଟିଏ ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବ, ତଥାପି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସାଧନ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିକୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ସାମୂହିକ ଜୀବନକୁ

କିପରି ଯଥାସମ୍ଭବ ତା'ର ଆବଶ୍ୟକ କଷଣ ଏବଂ ସହନଗୁଡ଼ିକରୁ ମୁକ୍ତ ରଖାଯାଇ ପାରିବ, ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ଥିବା ଏହି ଭୋଜନଶାଳାରୁ ତା'ର ଏକ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ମିଳି ଯାଇଥାଏ । ଆଦିମ ହୋଇ ରହିଲେ ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ସରଳ ହୋଇ ରହିବ, ସେହି ପୁରାତନ ଭ୍ରମଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମନରୁ ପୋଛି ହୋଇଯାଏ । କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାବାରଥ୍‌ର ଭୋଜନାଗାରରେ ଏକାବେଳେକେ କେତେଶହ ମଣିଷ ବସି ଖାଇପାରିବେ । ବାହାର ପଟ କାନ୍ଥଟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ କାଚରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ପୁରୁଣା ଭୋଜନାଗାରଟିର ତୁଳନାରେ ଏଇଟି ପ୍ରାୟ ଚାରି ପାଞ୍ଚଗୁଣ ଅଧିକ ବଡ଼ ହେବ, ପୁରୁଣାଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ପାଠନାଳୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ରନ୍ଧାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ବାସନଧୁଆ । ଏକଦା ପ୍ରଧାନତଃ ହାତରେ ସେହି ପୁରାତନକାଳର ପଦ୍ଧତିରେ ରନ୍ଧା ଏବଂ ବାସନଧୁଆ କରା ଯାଉଥିଲା । ଏବେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅନେକ କମ୍ ସମୟରେ ସବୁକାମ ହୋଇ ଯାଉଛି । ପ୍ରାୟ ଆଠଶହ ଲୋକଙ୍କର ବାସନ ପରିଷ୍କାର ହେବାର ବିଭାଗଟିରେ ମୋଟେ ତିନି ଚାରିଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଛି ।

ଦିନରେ ତିନି ବକ୍ତ ଖାଇବ;—ସକାଳେ, ଖରାବେଳେ ଏବଂ ରାତିରେ । ଖରାବେଳର ଖାଇବା ସମୟଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟିଯାକ ସମୟରେ ଭୋଜନାଗାରରେ ସତେଅବା କୌଣସି ଉତ୍ସବର ଗହଳି ଲାଗିଯାଏ । ସବୁ ବୟସର ସବୁ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ବାସୀ ଏତେ ବଡ଼ ଗୋଟିଏ ଭୋଜନକକ୍ଷରେ ଏକତ୍ର ବସି ଖାଉଥିବା ସମୟରେ ଯେକୌଣସି ଗାଆଁର ପିଲା, ବଡ଼, ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଏକାଠି ବସି ସତେଅବା ଗାଆଁ ଭୋଜି ପରି ବୋଧହୁଏ । ଭୋଜନକକ୍ଷର ବାହାର ଦୁଆରଟିକୁ ହାତରେ ଖୋଲିବାକୁ ପଡୁନାହିଁ । ମଣିଷ ଆସି ଦୁଆର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ମାତ୍ରକେ ଦୁଆର ଆପଣାଛୁଏଁ ଖୋଲିଯାଉଛି ଏବଂ ସେମାନେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ପୁନର୍ବାର ମନକୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଛି । ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ଅଶେଷ ପ୍ରକାରର; ଯାହାର ରୁଚି ଯେମିତି, ସିଏ ସେମିତି ଖାଦ୍ୟ ବାଛିନେଇପାରିବ । ଇଚ୍ଛା କଲେ ନିରାମିଷ, ଇଚ୍ଛା କଲେ ଆମିଷ । ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି, ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଲୋକେ ହିଁ ସାଧାରଣତଃ ସବୁଠାରୁ

ଭଲ ଖାଆନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନେ ତ ବିଶେଷ ଦିନମାନଙ୍କରେ ହୁଏତ ଭଲ ଖାଦ୍ୟର ବରାଦ କରି ଖାଆନ୍ତି । ଏଠାରେ ସବୁଦିନ, ପୁଣି ବିନା ବରାଦରେ । ଆଗରୁ କୁହାଯାଇଛି, କିବୁତ୍‌ଜର ଏହି ଭୋଜନକକ୍ଷଟି ହେଉଛି ଏଠା ସାମୂହିକ ଜୀବନ ଓ ପାରସ୍ପରିକତାର ଅସଲ ସଞ୍ଚରଣ କ୍ଷେତ୍ର । ଯାବତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କଥା ଏଇଠି ଖାଇବା ସମୟରେ ହୁଏ । ଯାବତୀୟ କୁଶଳ- ପୁଚ୍ଛା ପୁଚ୍ଛି ମଧ୍ୟ ଏହିଠାରେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୟରେ ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ନିଜର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କର୍ମସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ରାତିଟି ପାରିବାରିକ ଉଷ୍ମତା ଲାଗି ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଯାହାର ଯାହା ସହିତ କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ, ଦେ'ଣ ନେ'ଣ ଅଥବା ଦୁଃଖ ସୁଖ ରହିଥାଏ, ସେମାନେ ଖାଇବା ସମୟରେ ହିଁ ପରସ୍ପରର ପାଖାପାଖି ହୋଇ ବସିଆଆନ୍ତି ଓ ଖାଉ ଖାଉ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସାରି ଦିଅନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋର୍ଡରେ ସମୂହ ଜୀବନର ବାର୍ତ୍ତାର ସମାଚାର ମିଳିଯାଏ । ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଲାଗି ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ଦୁଇଥର ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବକ୍ତୃତାର ଆୟୋଜନ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଆଧୁନିକ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ, ଦର୍ଶନ ଓ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଭୃତି ଏକାଧିକ ବିଷୟରେ ବାହାରୁ ବକ୍ତାମାନେ ଆସି ବକ୍ତୃତା ଦିଅନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ କମିଟି ଏହିସବୁର ଆୟୋଜନ କରିଏ ଓ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋର୍ଡରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ଗୋଚରକୁ ଆଣିଥାଏ । ଯେଉଁ ସଦସ୍ୟମାନେ ଔପଚାରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ମଧ୍ୟ ନିଜର କୃତିତ୍ୱ ଦେଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥାନ୍ତି ସେମାନେ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ କର୍ମସମିତି କେବଳ ସକାଳ ଓଳିଟା କାମ ଦେଇଥାଏ । ସେମାନେ ଉପରଓଳିଟିକୁ ପୂରାପୂରି ପରୀକ୍ଷା ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାରେ ବିନିଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ବାହାରୁ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଆସି ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । କହିବା ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଜନ, ଏହି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଖର୍ଚ୍ଚ କିବୁତ୍‌ଜ ତରଫରୁ ହିଁ ବହନ କରି ଯାଇଥାଏ ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପରେ ହୁଏତ ତଥାପି କାମକୁ ଫେରିଯିବା ପୂର୍ବରୁ କିଞ୍ଚିତ୍ ସମୟ ବାକୀ ଥାଏ । ସେତେବେଳେ କେତେକ ସଦସ୍ୟ ଫଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀର ବିଭାଗକୁ ଯାଆନ୍ତି । ସେଠାରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କାଠ

ଡ଼ାବଲରେ ଆପଲ୍ ଓ କମଳା ଲେମ୍ବୁ ପ୍ରଭୃତି ରଖାଯାଇଥାଏ । ସାଲଡ୍ କରି ଖାଇବା ଲାଗି କାକୁଡ଼ି, ପିଆଜ, ସାଲଡ୍ ପତର, ମୂଳା—ଏହିପରି ଆଉ କେତେକ ଜିନିଷ ଥାଏ । ଯିଏ ଯେତେ ପାରିବ, ବଗିଚାରୁ ମିଳୁଥିବା ଥଳୀରେ ପୂରାଇ ଘରକୁ ନେଇପାରିବେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ମଧ୍ୟ ଯିଏ ଅଧିକା ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ, ଯଥା ପାଚିଲା କଦଳୀ, ଅଙ୍ଗୁର, ନାସପାତି, କାଗଜପାତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିଥିବା କ୍ଷୀର ଓ ଦହି ପ୍ରଭୃତି ନିଜର ପଏଣ୍ଟ ବଦଳରେ ସଂଗ୍ରହ କରି ଘରକୁ ନେଇପାରିବ । ଆଗେ ଏସବୁ ଚଳଣି ଆଦୌ ନଥିଲା । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ କିଛି ସଂଗ୍ରହ କରି ଘରକୁ ନେବାର ଧାରଣା ଆଡ଼କୁ ମଧ୍ୟ ଲୋକ ନାକ ଟେକୁଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ସାମୂହିକତାର କଡ଼ା ନିୟମରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଏପରିକି ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ନିଜ ଘରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଆପଣାର ଚାହା କେଟ୍‌ଲଟିଏ ମଧ୍ୟ ରଖିପାରିବ ନାହିଁ, ସେଥି ଲାଗି ଏକଦା ବହୁତ ତର୍କ ବିତର୍କ ହେଉଥିଲା । ଚାହାପାନ ନିମନ୍ତେ ସେତେବେଳେ ସାର୍ବଜନୀନ ପାକଶାଳାକୁ ହିଁ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ଏପରି ହେବାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୁଏତ ଏହା ହିଁ ଥିଲା ଯେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଘରେ ଗୋଟିଏ କରି କେଟ୍‌ଲ ଯୋଗାଇ ଦେବାର ସମ୍ବଳ ସେତେବେଳେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପାଖରେ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ନିଜ ଘରେ କେଟ୍‌ଲ ଅଛି, ଚାହା ଓ କଫି ବନାଇବାର ସକଳ ସରଞ୍ଜାମ ରହିଛି, ଭୁନା ପାକ ଶାଳାଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ରନ୍ଧନୋପକରଣ କୋଠରୁ ନେଇ ଘରେ ଖୁସିରେ କେକ ମଧ୍ୟ ବନାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ନିଜ ପରିବାର ସହିତ ପ୍ରତିବେଶୀରେ ଆନ୍ୟ ଖାବେରିମ୍‌ଙ୍କୁ (ଖାବେର୍‌ରର ଅର୍ଥ ବନ୍ଧୁ, କମ୍‌ରେଡ୍, ବହୁବଚନରେ ଖାବେରିମ୍) ମଧ୍ୟ ବେଳେବେଳେ ସେହି ଆପ୍ୟା-ୟନକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରୁଛନ୍ତି । ଘରେ ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କର ଜନ୍ମଦିନ ପ୍ରଭୃତି ଅବସରକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଘରେ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରକାର ବିଶେଷ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପାଳନ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ।

କିବୁତ୍‌ଜ ମାବାରିଥ୍‌ର ଗୋଶାଳାରେ ପାଞ୍ଚ ଶହରୁ ଅଧିକ ଗାଈ ରହି ଛନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଶାଳାରୁ ଦୁହାଁ ହେଉଥିବା କ୍ଷୀର ଟାଙ୍କିଭିତର ଗାଡ଼ିରେ

ବୁଢ଼ା ହୋଇ ସବୁଦିନ ଟେଲ୍‌ଆଭିଭ୍‌କୁ ଚାଲିଯାଏ । ନିଜର ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଇବା ଲାଗି କିବୁତ୍‌ଜକୁ ସମସ୍ତ କ୍ଷୀର ବାହାରୁ କ୍ରୟ କରି ଆଣିବାକୁ ପଡ଼େ । ଦୈନନ୍ଦିନ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ପାଉଁରୁଟି ମଧ୍ୟ ପଡ଼ୋଶୀରେ ଅବସ୍ଥିତ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍‌ଜରୁ କିଣା ହୋଇ ଆସେ । ଏହି ଦିଗରୁ କିବୁତ୍‌ଜରେ ଏକ ବୃହତ୍ ପାଉଁରୁଟି ତିଆରି କାରଖାନା ରହିଛି, ଯାହାକି ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଗୋଷ୍ଠୀକର ପାଉଁରୁଟି ଯୋଗାଇ ଦେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ନିତ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ପରିବା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ମାବାରଥିକୁ ବାହାରୁ ଖରିଦ ହୋଇ ଆସୁଛି । ଗାଈମାନଙ୍କୁ ମେସିନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦୁହାଁ ଯାଉଛି । କମ୍ପ୍ୟୁଟରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗାଈର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖୁଛି । ଗାଈ ମାନଙ୍କର ନାମ, ବୟସ, ଦେଉଥିବା କ୍ଷୀରର ପରିମାଣ, ସେହି କ୍ଷୀରରେ ଥିବା ସ୍ନେହସାରର ଅନୁପାତ, ଇତ୍ୟାଦି ଯାବତୀୟ ବିବରଣୀ । ଆଗେ କୁକୁଡ଼ା ଥିଲେ, ଏବେ ଆଉ ନାହାନ୍ତି । ଏବେ କେତୋଟି ଘୋଡ଼ା ଅଛନ୍ତି । ମଣିଷମାନେ ଚଢ଼ିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଅଛନ୍ତି । ଘୋଡ଼ାମାନଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱ ନେବାକୁ ଓ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ା ଶିଖାଇବାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜର ନିଜର କେତୋଟି ମାଛ ପୋଖରୀ ରହିଛି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପାୟରେ ମାଛଚାଷ କରା ଯାଉଛି । କିବୁତ୍‌ଜର ନିଜ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ପୋଖରୀ ଗୁଡ଼ିକରୁ ମାଛ ଧରାଯାଇ ଇସ୍ରାଏଲର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ରପ୍ତାନି ମଧ୍ୟ କରାଯାଉଛି । ରଙ୍ଗୀନ ସୌଖୀନ ମାଛ ଉତ୍ପାଦନ କରାଇବାର ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ରହିଛି । ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଉପାୟରେ ସେଠାରେ ଏହି ବିଷୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ରଙ୍ଗୀନ ବହୁପ୍ରକାର ମାଛର ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ମାଛଗୁଡ଼ିକୁ ଇଉରୋପର ବହୁ ଦେଶକୁ ରପ୍ତାନି କରାଯାଉଛି । ସେଥିରୁ ଅନେକ ଆୟ ହେଉଛି । ସଂକରଣର ପ୍ରକ୍ରି-ୟାରେ କର୍ମୀମାନେ ଏଠୁ ଏପରି ଦୁଇ ତିନି ପ୍ରକାରର ନୂଆ ମାଛ ମଧ୍ୟ ବାହାର କରି ପାରିଲେଣି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କି ବିଦେଶରେ ଖୁବ୍ ଆଦର ପାଉଛି ଓ ତେଣୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ବିକ୍ରି ହୋଇ ପାରୁଛି । କିବୁତ୍‌ଜରେ ସନ୍ତରଣ ଲାଗି ସରୋବରଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ମାତ୍ର କେବଳ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ହିଁ ତାହାର ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରେ । ଶୀତ ଋତୁ ଲାଗି କେତେ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ

ଆଉ ଗୋଟିଏ କବୁତ୍ଜରେ ଚାପନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସଭାଘର ଅଛି । ସପ୍ତାହରେ ଦିନେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ସମସ୍ତେ କରି ଏଠାରୁ ସନ୍ତରଣକାରୀମାନେ ସେଠାକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଆନ୍ତି ।

ଦିନେ ସକାଳେ ମିନାଶେ ମୋତେ ମାବାରଥ୍‌ର ଉଦ୍ୟୋଗ-ବିଭାଗ ଦେଖାଇ ନେଇଥିଲେ । ଖାସ୍ କବୁତ୍ଜ୍‌ଠାରୁ ସାତ ଆଠ କିଲୋମିଟର୍ ଦୂରରେ । ମୂଳରୁ କବୁତ୍ଜ୍‌ର ଜାଗା ଯେତିକ ଥିଲା, ସେତିକ ରହିଛି, ମାତ୍ର ସଂସ୍ଥାନଟି ବହୁଗୁଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିଦେବାକୁ ହୋଇଛି । ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ଦୂରରେ ଜାଗା ନେବାକୁ ପଡ଼ିଛି । କୋଠଗାଆଁର ପ୍ରାୟ ଅଧା ସଦସ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକରେ ଧନ୍ଦାର ସମୟ ଦିନକୁ ଆଠଘଣ୍ଟା, ମାତ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗରେ ଚବିଶିଘଣ୍ଟା । ତିନି ଦଳରେ ଏହି ବିଭାଗଟିକୁ ଚାଲୁ ରଖିବାକୁ ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପ୍ରାତଃଭୋଜନ ପରେ ଏଗୁଡ଼ିକରେ କାମ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କବୁତ୍ଜ୍‌ର ବସ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ବସି କବୁତ୍ଜ୍‌ରୁ କାରଖାନାକୁ ଆସନ୍ତି । ମଧ୍ୟାହ୍ନ-ଭୋଜନ ସମୟରେ ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ଖାଇବାକୁ କବୁତ୍ଜ୍ ଯାଆନ୍ତି ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଥର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ନେଇ ବସ୍‌ମାନେ ପୁଣି କାରଖାନାଗୁଡ଼ିକୁ ଫେରି ଯାଆନ୍ତି । ମିନାଶେ କହିଲେ ଯେ, ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରୁ ହିଁ କବୁତ୍ଜ୍‌ର ସମୁଦାୟ ଉପାର୍ଜନର ଶତକଡ଼ା ୮୫ ଭାଗ ସମ୍ଭବ ହେଉଛି । ଶ୍ରମିକ ଶକ୍ତିର ଅକୁଳାନ ଥିବାରୁ ବାହାରୁ ମଧ୍ୟ ନିୟମିତ ବେତନର ଭିତ୍ତିରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଅନୁରୂପ ବୈଷୟିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ କବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ, ପ୍ରଶିକ୍ଷିତମାନଙ୍କୁ ବାହାରୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଉଦ୍ୟୋଗ କହିଲେ ମାବାରଥ୍‌ରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ତିନୋଟି । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଫାର୍ମାସୀ ଅର୍ଥାତ୍ ଔଷଧ ତିଆରି ବିଭାଗ । ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଉପାୟରେ କେତୋଟି ପ୍ରକାରର କ୍ୟାପ୍‌ସିଉଲ୍ ଏହି ବିଭାଗରେ ତିଆରି କରାଯାଉଛି ଓ ଦେଶବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନୀ ହେଉଛି । ଶିଶୁଖାଦ୍ୟର ବିଭାଗ ହେଉଛି ଦ୍ୱିତୀୟ

ବିଭାଗ । ଦ୍ବିତୀୟଟି ହେଉଛି କୁକୁରଖାଦ୍ୟର ବିଭାଗ । କିବୁଟ୍ଜ୍‌ମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟ ସବୁଘରେ ନାନା କିସମର ସୁନ୍ଦର କୁକୁରମାନେ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ଖାଦ୍ୟରେ ମିଶାଇ ଦିଆଯିବାକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୁଷ୍ଟିଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ମାବାରଥ୍‌ର ଉଦ୍ୟୋଗବିଭାଗରେ ତିଆରି ହେଉଛି ,ଏବଂ ଦେଶର କେତେ ଆଡ଼କୁ ରପ୍ତାନି ହେଉଛି । ଏହି ଖାଦ୍ୟକୁ କୁକୁରମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଦେଖିବାଲାଗି କିବୁଟ୍ଜ୍‌ରେ ପଲେ କୁକୁର ମଧ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି ।

ମାବାରଥ୍‌'ର ମୋ' ଲାଗି ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଆକର୍ଷଣ ହେଉଛି ଏଠାକାର ସ୍କୁଲ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ତିନି ସ୍ତରର,—ପୂର୍ବପ୍ରାଥମିକ, ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରର । ଆଗେ ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂସାରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏବେ ସେହି ସ୍ଥିତି ବଦଳି ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦିନବେଳା ଆଖପାଖ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଏଠାରେ ଆସି ପଢୁଛନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍, ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା କମିଯାଇଛି ମାତ୍ର ଆକାର ବଢିଯାଇଛି । ଉପର ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ପାଠ ପଢାଇବାକୁ କିବୁଟ୍ଜ୍ ବାହାରୁ ଅଣସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି,·ସେମାନେ କୁଣିଆ ପରି ବାହାରୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପାଠଟିକୁ ପଢ଼ାଇଦେଇ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି । କିବୁଟ୍ଜ୍‌ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସହଜୀବନ ଓ ସହଭାଗିତା ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ହୁଏତ ଆଦୌ କୌଣସି ଭାବଗତ ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ସବୁ ପିଲା ଖରାବେଳଟା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଉଛନ୍ତି । ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ହୁଏତ ସାମୁଦାୟିକ ରନ୍ଧନଶାଳାରୁ ଆସୁଛି, ମାତ୍ର ତତ୍‌ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯାବତୀୟ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରିବାଲାଗି ଆଗଭଳି ମେଟ୍ରୋ-ପୋଲଟ୍ ଅଛନ୍ତି । କିବୁଟ୍‌ଜର ଖାସ୍ ପିଲାମାନେ ବାହାରର ଅନ୍ୟ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି, ଏକାଠି ଖେଳୁଛନ୍ତି, ଏକାଠି ବଢ଼ୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଆଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜର କିବୁଟ୍ଜ୍ ସହିତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଏକାତ୍ମକ ଭାବରେ ଗଣ୍ଠାଇ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଯେଉଁ ଅବସର ମିଳୁଥିଲା, ଏବେ ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ଅନେକ ସମୟରେ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ସଂକ୍ରମଣର ମଧ୍ୟ ଆଶଙ୍କା ରହୁଛି । ବିଦ୍ୟାଳୟ ପଛରେ ଥିବା କିବୁଟ୍‌ଜୀୟ ମୂଳ ଭାବକେନ୍ଦ୍ରଟି ହୁଏତ ଟଳି ଗଲାପରି ଲାଗୁଛି ।

ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ସାନ ଜନ୍ତୁନିବାସଟିଏ ରହିଛି । ସେଥିରେ ଛୋଟବଡ଼

ପଞ୍ଜୁରୀ ଅଥବା ଯନ୍ତା ଭିତରେ ପାରା, ଶୁଆ, ବାରମାସି, ମୟୂର, ମାଙ୍କଡ଼, ବତକ, ବଣକୁକୁଡ଼ା ଓ ଆହୁରି କେତେ କେତେ ପ୍ରକାର ଜନ୍ତୁ ପୋଷା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । କେବଳ ପିଲାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ଏକ ଚିଡ଼ିଆଖାନାର ଆନନ୍ଦ ଦେବାଲାଗି ନୁହେଁ, ସମଗ୍ର ଶିକ୍ଷାର ଏକ ଅଙ୍ଗରୂପେ ଏଇଟି ରହିଛି । ଚିଡ଼ିଆଖାନାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ । ପ୍ରତିଦିନ ଦଳେ ପିଲା ସେମାନଙ୍କର ପାଠପଢ଼ାର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରୂପେ ଚିଡ଼ିଆଖାନାକୁ ଆସି କାମ କରନ୍ତି । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଆଗାରଟିକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା, ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଓ ପିଇବାକୁ ଦେବା, ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ଯାବତୀୟ କାମ । ଜନ୍ତୁଶାଳାର ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ଗୁହାଳଟିଏ; ସେଥିରେ ଗାଈ, ବାଛୁରୀ, ହଂସ, ଘୁଷୁରି, ଛେଳି ଆଉ ମେଣ୍ଢା । ଏମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା, ଗାଈ ପାଇଁ ନଡ଼ା କାଟିବା, ଗାଈ ଦୁହିଁବା—ପିଲାମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟିକରି ସବୁ କାମ କରନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଆଗେ କେବଳ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପିଲାମାନେ ହିଁ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସ୍କୁଲରେ ପଢୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଶରୀରଶ୍ରମ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ପିଲାମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଏବଂ କିଆରୀ ଗୁଡ଼ିକର ହେପାଜତ କରୁଥିଲେ । ଏବେ ତ ବାହାରୁ ପିଲାମାନେ ଆସି ମଧ୍ୟ ସ୍କୁଲରେ ପଢିଲେଣି । ଇସ୍କୁଲ ଛୁଟି ହେବା ମାତ୍ରକେ ସେମାନେ ବସ୍‌ରେ ବସି ଯେଝା ଯେଝାର ବସତିକୁ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ସତେ ଅବା ଏକ ନିୟମ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସପ୍ତାହକୁ ମାତ୍ର ଦିନେ ଶରୀର ଶ୍ରମ ଲାଗି ଦିଆ ହୋଇଛି ।

ଏଥର ମଧ୍ୟ ଏକାଧିକ ଦିନ ସକାଳ ବେଳାଟା ମୋ'ର ପିଲାଙ୍କର ସ୍କୁଲରେ କଟୁଥିଲା । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଅନୁମତି ନେଇ ମୁଁ ତାଙ୍କ କ୍ଲାସରେ ଯାଇ ବସୁଥିଲି । ଅତି ସାନ ପିଲାମାନେ ସକାଳ ସାତଟାଠାରୁ ଗୁରି ଲେଉଟିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍କୁଲରେ ରହୁଛନ୍ତି । ତା'ର ଭିତରେ ଗୀତ, ଛବି ଆଙ୍କିବା ଓ ଖେଳ, ଖରାବେଳର ଭୋଜନ ଏବଂ ତା'ପରେ କିଛି ସମୟ ନିମନ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ ଗ୍ରହଣ । ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତି କ୍ଲାସରେ ଜଣେ ମେଟ୍ରାପେଲେନ୍ଟ୍ । ଘର ସଫାଠାରୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଖୁଆଇବା ଓ ଶୁଆଇବା ତାଙ୍କର କାମ । ଖରାବେଳର ଶୋଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାର

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଛଣା ରହିଛି, ବିଛଣାରେ କେତେ ପ୍ରକାରର ଖେଳଣା ଦିଆ ଯାଇଛି, ଯେପରିକି ପିଲା ସେଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ନଡ଼ବଡ଼ ହେଉ ହେଉ କେତେ ବେଳେ ଯେ ଶୋଇ ପଡ଼ିବ, ସେକଥା ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଜାଣି ପାରିବ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନେ ଏକା ବୟସର । ପୂର୍ବ-ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ଏମାନେ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢି ଆସୁଛନ୍ତି, ତା' ପୂର୍ବରୁ ଶିଶୁ ଗୃହରେ ମଧ୍ୟ ଏକାଠି ବଢିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଝଗଡ଼ା ନାହିଁ । ବରଂ ପରସ୍ପରକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ସ୍ପୃହା ରହିଛି । ଅଠର ବର୍ଷ ହେବା ଯାଏ ଏମାନେ ଏକାଠି ସେହି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢିବେ, ଏକାଠି ବଢ଼ି ହେବେ । ଶ୍ରେଣୀ ଘର ବାହାରେ ପାଚିଲା କଦଳୀ, ଆପ୍‌ଲ୍ ଓ ଆଙ୍ଗୁର ଦୁଇ ତିନି କିସମର ଫଳ ଡାଲାରେ ସଜା ହୋଇ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଯେଉଁ ପିଲା ଯେତେବେଳେ ମନ କରିବ, କ୍ଲାସ୍ ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଅଥବା ଖେଳ ପଡ଼ିଆରୁ ଫେରି ମନ ହେଲେ ସେଥିରୁ ଏଇଟା କିମ୍ବା ସେଇଟାକୁ ନିଜ ପାଟିରେ ପକାଇଦେଇ ପାରିବ । ସେଥିଲାଗି ଆଦୌ କାହାର ଅନୁମତି ନେବାକୁ ପଡିବନାହିଁ ।

କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାବାରଥ୍‌ରେ ବୃଦ୍ଧ ବୟସର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅନେକ । ଯେଉଁସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଘରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଆବାସ ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଦମ୍ପତିମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି, ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ଏକୁଟିଆ, ଏବଂ ବୟସ ହେତୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଗଲେଣି, ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ଘରେ ଅଲଗା ଅଲଗା କୋଠରୀରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଏଲିଶେବାଠାରୁ ଶୁଣିଲି, ଏଇଟି ହେଉଛି କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ସର୍ବପ୍ରଥମ ଘର, ସେହି କାଳର ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଜବୁତ ହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଘରଟିଏ, ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ ଯେତେବେଳେ ଆରବମାନେ ଇହୁଦୀ ବସତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆତତାୟୀ ପରି ଆସି ଆକ୍ରମଣ କରୁଥିଲେ, ଏବଂ ସେମାନେ ଅକସ୍ମାତ୍ କେତେବେଳେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ବୋଲି ନିରନ୍ତର ଭୟ ରହିଥିଲା, ସେତେବେଳେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଆକ୍ରମଣ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଆପଣାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସେଥିଲାଗି ଏହି ଅଟ୍ଟାଳିକାଟି ଘରର ବାଡ଼ାରେ ଗୁଳିଆଡେ ବଡ଼

ବଡ଼ କଣା ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ଯେପରିକି ଅଧିବାସୀମାନେ ସେହି କଣାଗୁଡ଼ିକରୁ ବନ୍ଧୁକ ଫୁଟାଇ ଆକ୍ରମଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ଘଉଡ଼ାଇ ଦେଇ ପାରିବେ ।

ମୁଁ ଏହି କବୁତଜ୍‌ରେ ରହୁଥିବା ସମୟରେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଶୁଣିଲି ଯେ, ବସତିର ଜଣେ ଛୟାଅଶୀ ବର୍ଷର ବୃଦ୍ଧା ଖୁବ୍ ବେମାର ଅଛନ୍ତି । ଆଗରୁ ଥରେ ସେ ହୃଦ୍‌ରୋଗରୁ ସାଂଘାତିକ ଭାବରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଣ୍ଟାପାଖରୁ ତଳଯାଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅଚଳ । ଦେହରେ ଏତେ ଟିକିଏ ହେଲେ ବଳ ନାହିଁ । ଏସବୁ ସହିତ ଆହୁରି କେତେକ ପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟ ଉପସର୍ଗମାନ ରହିଛି । ତାଙ୍କୁ କବୁତଜ୍‌ର ମହିଳାମାନେ ଦିନରାତି ପାଳି କରି ଜଗୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଯାବତୀୟ ଶୁଶ୍ରୂଷା କରୁଛନ୍ତି । କବୁତଜ୍‌ର ସାଧାରଣ ପରିଚାଳନା ତରଫରୁ ଏହି ପାଳି ସବୁ ଠିକ୍ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ସମଗ୍ର କବୁତଜ୍‌ର ବୃଦ୍ଧା ଓ ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା ପାଇଁ ବସତି ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଗାଡ଼ିଟି ଦେଖିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଆମ ନନ୍ଦନ-କାନନର ଖେଳନା ଟ୍ରେନ୍‌ଟି ପରି । ବିଶେଷ କରି ଭୋଜନ ସମୟରେ ଅତି ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଘରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଭୋଜନଶାଳାରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବା ଓ ଭୋଜନ ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ନିଜ ନିଜ ଘରେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇବା ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗାଡ଼ିଟିର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ । ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ, ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବୃଦ୍ଧ ବା ବୃଦ୍ଧା ବସତିରେ ଥିବା ଆଉ କୌଣସି ଖାବେରଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବା ଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗାଡ଼ିଟି ତାଙ୍କୁ ଉଚିତ ସ୍ଥାନରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ସେଠାରୁ ତାଙ୍କ ନିଜ ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ବହି ନେଇ ଆସିବ । କେବଳ ଟେଲିଫୋନ୍ କରି ଖବର ଦେବା ବ୍ୟତୀତ ସେଥିଲାଗି ଆଉ ଅଧିକ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ବୃଦ୍ଧ ବୟସର ଏହି ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଅଚଳ ଓ ଖଞ୍ଜ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ହିଁ ଏକଦା କବୁତଜର ପ୍ରଥମ ଖୁଣ୍ଟ ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସେହି ଆରମ୍ଭ ଯୁଗର ଲୋକ । ଏକ କଠିନ ଆଦର୍ଶରେ ସୁଦୂର ଇଉରୋପରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନକୁ ଚାଣି ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି । ଅବିଚଳ

ସଂକଳ୍ପ ଶକ୍ତି ସହିତ ଏହି ଭୂଇଁରେ ଇହୁଦୀ ଜାତି ଲାଗି ମୂଳଦୁଆଟିଏ ପକାଇବା ନିମନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମ କରିଛନ୍ତି, ଯାବତୀୟ କଷ୍ଟକୁ ବରଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ଯୌବନାବସ୍ଥାରେ ଏକ ବୃହତ୍ ସ୍ୱପ୍ନ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଏଠାରେ ଏହି ଅପନ୍ତରାକୁ ଆସିଛନ୍ତି, ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରତିବେଶୀ ଓ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଲଢାଇ କରିଛନ୍ତି । ଆପଣାର ସମ୍ମିଳିତ ଅନୁରାଗ ଓ ଉଦ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଏହି ସୁନ୍ଦର ଗାଆଁଟିକୁ ସୋପାନ ସୋପାନ କରି ଗଢି ଆଣିଛନ୍ତି । ସହଜୀବନ ଓ ସହଭାଗିତାର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ୍ ସାହସିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଏହିମାନେ ହିଁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ବହୁବର୍ଷ ସଂଗ୍ରାମ କରିଛନ୍ତି, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ହସି ହସି ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କର ନାତି ନାତୁଣୀମାନେ ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ଯାବତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କରି ଦେଖିଲେ, ସେହି ବୁଢା-ମାନଙ୍କର ଗାଆଁଟି ସହିତ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମାୟା ଲାଗିରହିଛି । ଏଠାର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସବୁମନ୍ତେ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

କିବୁଜ୍ ମାବାରଥ୍‌ରେ ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସାଧାରଣ କାଉନ୍‌ସିଲ୍‌ର ବୈଠକ ବସିଥାଏ । କିବୁଜ୍‌ର କେନ୍ଦ୍ର ଦପ୍ତର ପକ୍ଷରୁ ଏହି ବୈଠକ ଲାଗି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ଭୋଜନାଗାରରେ ହିଁ ସପ୍ତାହକୁ ସପ୍ତାହ ସେହି ବୈଠକ ବସେ । କେହି ଆସନ୍ତି, କେହି ଅନୁପସ୍ଥିତ ବି ରହନ୍ତି । କିବୁଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଆରମ୍ଭ ପର୍ବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟ ଏହି ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ । କେହି ସଦସ୍ୟ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନଥିଲା । ଆଲୋଚନାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଜୀବନ୍ତ ଓ ସରଗରମ ହେଉନାହିଁ, ସେକଥା ମୋଟେ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ସଦସ୍ୟମାନେ ସମସ୍ତେ ଆସୁ ନାହାନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ଏବେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଉପସ୍ଥିତମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ବଢିକି ଯାଉଛି । ଯଦି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡା କୋଡ଼ିଏ ବା ପଚିଶି ଭାଗ ବୈଠକକୁ ଆସିପାରିଲେ, ତେବେ ତାହାକୁ ହୁଏତ ସନ୍ତୋଷଜନକ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରାଯାଉଛି । ଏହି ବୈଠକଗୁଡ଼ିକୁ ଅଶୀ ପଞ୍ଚାଅଶୀ ବର୍ଷର ବୃଦ୍ଧମାନେ ଆସିପାରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରିବା ଆଦୌ ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । କିବୁଜ୍‌ର ସାପ୍ତାହିକ ସାଧାରଣ

ବୈଠକଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥଳରେ ହୁଏ । ସାଧାରଣତଃ ନଅଟା ଦଶଟା ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲେ । ସେତେବେଳେ ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କର ତ ବିଛଣାକୁ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ ନେବା କଥା । ତଥାପି, ସେମାନେ ବି ତ ଏହି ସମସମାଜଟିର ଜଣେ ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ଅବଦାନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏମାନଙ୍କର ଭାଗ ହେଉଛି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ । ତେଣୁ, ସେମାନେ ଯେପରି ଇଚ୍ଛା କଲେ ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକର ଯାବତୀୟ ଆଲୋଚନା ବିଷୟରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଅବଗତ ହୋଇପାରିବେ, ସେଥିଲାଗି ଦୂରଦର୍ଶନରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ତରଫରୁ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଚ୍ୟାନେଲ୍ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରଧାନତଃ ଅତି ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଉପଚାରଟିକୁ କରାଯାଇଛି । ମାତ୍ର, ଅସମର୍ଥମାନଙ୍କ ସକାଶେ ହୋଇ ଥିବା ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିରୁ ଯଦି ସମର୍ଥମାନେ ଲାଭ ଉଠାଇଲେ ଓ ବୈଠକରେ ଯୋଗ ନଦେଇ ଘରେ ବସି ବୈଠକର ଯାବତୀୟ ଆଲୋଚନାକୁ ଶୁଣିପାରିଲେ ଓ ଦେଖିପାରିଲେ, ତେବେ ସେଥିରେ ଆଉ କିଏ କ'ଣ କରିପାରିବ ? ସମ୍ଭବତଃ ଅସଲ କଥା ହେଉଛି ଯେ, ଗତ ପଚାଶ ବା ଷାଠିଏ ବର୍ଷ ଭିତରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାନେ ନିଜ ନିଜର ଏକ ସାଧାରଣ ଗୁଳାରେ ଆସି ପଡ଼ି ସାରିଲେଣି । ନିଜ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ବିଷୟରେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ମନରେ ଏକ ସର୍ବସମ୍ମତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ସାରିଲାଣି । ଆଗପରି ସେଭଳି କୌଣସି ସଙ୍କଟ ନାହିଁ ବା ସେଭଳି କୌଣସି ସଙ୍କଟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡୁନାହିଁ । ସେଇଥି ଲାଗି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ମନରେ କାଁଅିତ୍ ଜଡ଼ତା ଆସିଯାଇଛି । ସବୁ ତ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚାଲିଛି, ତେଣୁ ଆମେ ଏ ସପ୍ତାହର ସାଧାରଣ ବୈଠକକୁ ନଗଲେ ଆଦୌ କିଛି ମାରି ହୋଇ ଯିବନାହିଁ—ଏଭଳି ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଘରେ ବସି ଦୂରଦର୍ଶନରୁ ହିଁ ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାର ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବାକୁ ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟଟା ମୋ'ର ବିଭିନ୍ନ ପରିବାରରେ କଟୁଥିଲା । କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଜୀବନର ପ୍ରଧାନତଃ କେଉଁସବୁ ଦିଗ ବିଷୟରେ ମୁଁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପରିଚିତ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି, ସେକଥା ଜାଣି ସାରିବା ପରେ ଏଲିଶେବା ଓ ମିନାଶେ, ମୁଁ କେଉଁମାନଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରିବି, ସେକଥା ଠିକ୍ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଭୋଜନାଗାରରେ ଅଥବା ଫୋନ୍ ଦ୍ୱାରା ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭେଟିବାର ସମୟ

ଠିକ୍ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଏମାନେ ମୋତେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଉଚିତ ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଘରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉ ଆସୁଥିଲେ । ସେଠାରେ ଚାହା ବା କଫି ପିଆ ହେଉଥିଲା, ତା' ସହିତ ପାଟି ମୁଣ୍ଡୁମୁଣ୍ଡୁ କରିବାକୁ କିଛି ଆନୁସଙ୍ଗିତ ପ୍ରଲୋଭନ ବି ରହିଥିଲା । ଏବଂ ଆମର ଗପ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ପ୍ରଥମ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲି, ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ମାନି । ହଁ, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତ୍ୟେକର ପ୍ରଥମ ନାମଟି ଦ୍ୱାରା ହିଁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନନ୍ତି । ପାରିବାରିକ ନାମଟି ସେଠି ଅବା ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୌଣ ଅନାବଶ୍ୟକତା ଭଳି ବିସ୍ମୃତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏହି ଦସ୍ତୁରଟି ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ ଶହେ ଭାଗ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ବାହାରକୁ ମଧ୍ୟ ସଂକ୍ରାମିତ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଆମ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ନଜିର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲି । ସେଠାରେ ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ନାମଟି ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଚିହ୍ନନ୍ତି ଓ ସମ୍ବୋଧନ କରନ୍ତି । ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ କେଡେ ସଙ୍କୋଚମୁକ୍ତ ଏବଂ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟାପକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ନାମଟି ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସମ୍ବୋଧନ କରି ଥାଆନ୍ତି । ପାରମ୍ପରିକ ଇହୁଦୀ ସମାଜରେ ଏହା କଳ୍ପନାର ଅଜ୍ଞାତ ଥିଲା ।

ମାନି କେତେ ଦଶକ ପୂର୍ବେ ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଆମେରିକାରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଆସିଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ ସେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାବାରିଥ୍‌ରେ ଅଛନ୍ତି । ଆରମ୍ଭ କାଳର ସଂଗ୍ରାମପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ମାଣରେ ସେ ପ୍ରାୟ ପୁରୋଗାମୀ ରୂପେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କର ବୟସ ଷାଠିଏ ଟପିଗଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଉଲ୍‌ପାନ୍‌ରେ ନବାଗତମାନଙ୍କୁ ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି । ବାକି ସମୟରେ ବହି ଅନୁବାଦ କରନ୍ତି । ଇଂରାଜୀରୁ ହିବ୍ରୁକୁ ଓ ହିବ୍ରୁରୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାକୁ । ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟଟି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନେକ ପୁସ୍ତକ ଓ ପତ୍ରିକା ଇଉରୋପ ଓ ଆମେରିକାରୁ ଆଣାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ବହନ କରେ । ମାନିଙ୍କର ପତ୍ନୀ କୋଠବସ୍ତିଟିର ଧୋବାବିଭାଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ମାବାରିଥ୍‌ର ଧୋବା ବିଭାଗରେ ଦୁଇଟି ଉପବିଭାଗ । ଗୋଟିଏ ଲୁଗାକଚା ବିଭାଗ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ କପଡ଼ାଗୁଡ଼ିକୁ ଇସ୍ତ୍ରୀ କରି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେବାର ବିଭାଗ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର ଅଥବା

ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନମ୍ବର ଅଛି । ସେହି ନମ୍ବର ମୁତାବକ ଲୁଗାକଚା ବିଭାଗରେ ଖୋପମାନ ରହିଛି । ତୁମେ ମଇଳା କପଡ଼ାଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ତୁମ ନମ୍ବରର ଖୋପଟି ଭିତରେ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଲୁଗା କଚା ମେସିନ୍ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯିବେ । କଚାହେବେ ଏବଂ ଶୁଖା ହେବେ । ତା' ପରେ ଅନ୍ୟ ଉପବିଭାଗଟିକୁ ଆସି ଇସ୍ତ୍ରୀ କରାହେବେ ଓ ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ନମ୍ବର ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ରହିଥିବା ଖୋପ ଭିତରେ ସାଇତା ହୋଇ ରହିବେ । କପଡ଼ା ଯାହାର, ତାକୁ ଆଉ ନିଜ ଲୁଗାପଟା ଫେରି ପାଇବା ସକାଶେ କାହା ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ସିଏ ସିଧା ନିଜ ନମ୍ବରର ଖୋପ ପାଖକୁ ଚାଲିଯିବ ଓ ସେଠାରେ ତା' ଲୁଗାପଟା ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥିବ । ମାନିଙ୍କ ପୁଅ ଏହି କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ, କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେହିଁ ପାଠ ପଢିଥିଲେ । ମାନି ବଡ଼ ହୋଇ ସେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାକିରି କଲେ, ସହରକୁ ଗଲେ । କିବୁତ୍ଜ୍ ଛାଡ଼ିଲେ । ମାନିଙ୍କର ଏବେ ନାତି ନାତୁଣୀ ହେଲେଣି । ପିଲାମାନେ ମଝିରେ ମଝିରେ କିବୁତ୍ଜ୍ ଆସନ୍ତି, ଅଜା ଆଈଙ୍କୁ ଦେଖାକରି ଯାଆନ୍ତି । ମାନି କହିଲେ, ଏବେ କିବୁତ୍ଜମାନଙ୍କରେ ଯେ କୃଷି ଛାଡ଼ି ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ୟୋଗ ଆରମ୍ଭ କରା ଯାଉଛି, ତାହାର ଏକ ପ୍ରଧାନ କାରଣ ହେଉଛି ପାଣିର ଉତ୍କଟ ଅଭାବ । ପାଣି ଉପରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଆଦୌ ନିର୍ଭର କରି ହୁଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ କୃଷି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭର କରି ହୁଏନାହିଁ ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପରିବାର ହେଉଛନ୍ତି ଖାଇମ୍ ଓ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ । ଖାଇମ୍ ୧୯୨୦ ମସିହାରୁ ବୁଲ୍‌ଗେରିଆରୁ ଏଠାକୁ ଆସିଲେଣି, ଏହି କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ୧୯୩୬ ମସିହାରୁ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଯୁଗୋସ୍ଲୋଭିଆରୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଖାଇମ୍ କୃଷି-ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ । ଏଠାରେ ପ୍ରଥମେ କୃଷି ବିଭାଗରେ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ପରେ ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗକୁ ଗଲେ । ଉଦ୍ୟୋଗରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବାହାରୁ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ପଡୁଥିଲା । କାରଣ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ସେଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଲାଭ କରିନଥିଲେ । ଖାଇମ୍‌ଙ୍କର ଦୁଇ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଏହିଠାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏହିଠାରେ ପାଠ ପଢିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଣେ ପୁଅ ଓ ଝିଅ କିବୁତ୍ଜରେ ଅଛନ୍ତି; ଜଣେ ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗରେ ଓ ଆଉ ଜଣେ ଉଲ୍‌ପାନ୍‌ରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

ଆଉ ଜଣେ ପୁଅ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଗୁଡ଼ି ଟେଲ୍ ଆଭିବ୍‌ରେ ଚାକିରି କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ତଳେ କିବୁତ୍‌ଜର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଲା ଓ ପିଲାମାନେ ଘରେ ବାପାମାଆଙ୍କ ସାଥିରେ ଯାଇ ରହିଲେ, ସେଥିରେ ସ୍ୱାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟି ରହିଛି । ସ୍ୱାମୀ କହୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହେଲେ, ନିଜନିଜର ସଂସାର କଲେ । ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନେ ଯେଉଁଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କଲେ, କିବୁତ୍‌ଜରେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଗଲା । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ବହୁମତରେ ହେଲା, ଆଲୋଚନା ଦ୍ୱାରା ହେଲା । ତେଣୁ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେବା ଉଚିତ । ମାତ୍ର ପତ୍ନୀ କହୁଛନ୍ତି, ପୂର୍ବର ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଭଲ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ବାପାମାଆମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ଆମେ ଯାହାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛୁ, ସେମାନେ ଆମ ପିଲା, ଆମେ ଯେପରି ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ, ଆମ ପିଲାଏ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ମଣିଷ ହେବେ । ପିଲାମାନେ ଘରେ ଆସି ରହିବାରୁ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଲଗି ସମୟ ଦେବାକୁ ପଡୁଛି । ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଥିବା ମୁକ୍ତ ସମୟ ଅନେକ ପରିମାଣରେ କମିଯାଉଛି । ବାପମାଆମାନେ ନିଜର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ଆଉ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ପାଉନାହାନ୍ତି ।

ବୟସାଧିକ୍ୟ ହେତୁ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ କିବୁତ୍‌ଜର ଯାବତୀୟ କର୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରୁ ମୁକ୍ତ ରଖାଯାଇଛି । ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଅଣ୍ଟାରେ କ'ଣ ବେମାରି ପଶିଛି ଯେ ସେ ସିଧାହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ବାଟ ଚାଲି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ଜଣେ ଅସମର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତି ହିସାବରେ କିବୁତ୍‌ଜ ତରଫରୁ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଚେୟାର୍-ଯାନ ମିଳିଛି । ସେଥିରେ ମୋଟର ଖଞ୍ଜା ହୋଇଛି ଓ ସେ ସେଇଥିରେ ବସି ନିଜେ ଯାନଟିକୁ ଚଳାଇ ଯୁଆଡ଼େ ଆବଶ୍ୟକ ଯାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜର କାଗଜରେ ତାଙ୍କୁ ଆଉ କୌଣସି କାମ ଦିଆ ନଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ତଥାପି ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇ କାମଟିକୁ ଆଦରି ନେଇଛନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜରେ ଯେଉଁ ବୃଦ୍ଧାମାନେ ଓ ବୃଦ୍ଧମାନେ ଅତିରିକ୍ତ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଗଲେଣି, ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଏକତ୍ର କରି ସିଲେଇ ଓ ବୁଣାବୁଣି କାମ କରାଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ସକ୍ରିୟ ଏବଂ କର୍ମରତ କରି ରଖିବା ହେଉଛି ଏହି ଉଦ୍ୟମଟିର ସର୍ବପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ବୟସ ଯେତେ ଅଧିକ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ

ସେମାନେ ଯେ ଏ଼ବ ବ କବୁଜ୍‌ର ଏକ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଅଂଶ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ଅନୁଭବ ଆଣି ଦେବା ଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ ସେମାନେ ତିଆରି କରୁଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରୟ ବି ହୁଏ ।

ଇସ୍‌ଲାମ୍ ଧର୍ମରେ ସଲାମ୍ ଯାହା, ଇହୁଦୀ ଧର୍ମରେ ଶାଲୋମ ସେଇଆ । ଶାଲୋମ୍‌ର ଅର୍ଥ ଶାନ୍ତି । ଜଣେ ଆଉ ଜଣଙ୍କୁ ଭେଟିଲା ବେଳେ ଏବଂ ଆଉ ଜଣଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଗଲାବେଳେ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଶାଲୋମ୍ ଶବ୍ଦଟିର ବ୍ୟବହାର କରା ଯାଇଥାଏ । ଶୁକ୍ରବାର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଶାବାଥ୍ ପର୍ବଟି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯିବା ପରେ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପରକୁ ଭେଟିବା ସମୟରେ 'ଶାବାଥ୍ ଶାଲୋମ୍' ବୋଲି କହନ୍ତି । କବୁଜ୍‌ରେ ଶୁକ୍ରବାର ସନ୍ଧ୍ୟାଟି ହେଉଛି ଏକ ବିଶେଷ ସନ୍ଧ୍ୟା, ଏକ ଉତ୍ସବ-ସନ୍ଧ୍ୟା । ସେଦିନ ଭୋଜନାଗାରରେ ଭୋଜନ କଲାବେଳେ ସତକୁ ସତ କୌଣସି ସାମୂହିକ ଉତ୍ସବରେ ଆସି ସାମିଲ ହୋଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଭୋଜନାଗାରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ସମୟରେ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପରକୁ ଶାବାଥ୍ ଶାଲୋମ୍ କହି ଅଭିବାଦନ କରନ୍ତି । ସାନ ବଡ ସମସ୍ତଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଯଥାର୍ଥରେ ଏକ ଉତ୍ସବ କୋଳାହଳର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ । ସପ୍ତାହର ଅନ୍ୟ ଦିନମାନଙ୍କରେ କବୁଜ୍‌ର ବହୁ ପରିବାର ନିଜ ଘରେ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ସାଧାରଣ ରନ୍ଧନଶାଳାରୁ ଖାଇବା ମଗାଇ ନେଇଥାନ୍ତି ଓ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ସଉକରେ ଗୋଟାଏ ଦିଇଟା ଅଧିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ବି ରାନ୍ଧି ଥାଆନ୍ତି । ବାପମାଆ ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଘରେ ବସି ଖାଆନ୍ତି । ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତାହା ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗେ ।

ମାତ୍ର, ଶୁକ୍ରବାର ସାନ୍ଧ୍ୟ ଭୋଜନ ଲାଗି ପିଲାମାନଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତେ ସାଧାରଣ ଭୋଜନାଗାରରେ ଭୋଜନ କରିବାକୁ ଆସନ୍ତି । ବିଶେଷ ଅସୁବିଧା ନହେଲେ କେହି ଏହି ବିଶେଷ ସୁଯୋଗଟିକୁ ହରାଇବାକୁ ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଆପଣାର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଆସିଥାନ୍ତି । ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଇହୁଦୀ ପରିବାର ପରି ଭୋଜନାଗାରର ବାହାରେ

ଦୁଇଟି ମହମବତ୍ତି ଜାଳି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ବାହାରୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଅତିଥି ଆସିଥାନ୍ତି । ସହରରେ ବାସ କରୁଥିବା ଅନେକ ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ କିବୁତ୍ଜରେ ଶାବାଥ୍ ଅତିବାହିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆସିଥାନ୍ତି । ସବୁଦିନର ଭୋଜନାଗାରରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦୌ ଜାଗା କୁଳାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଭୋଜନ କକ୍ଷକୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ଏକାଠି ପ୍ରାୟ ହଜାରେ ଲୋକ ଭୋଜନ କରିବା ଭଳି ଟେବୁଲ ସଜା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସାନ ପିଲାଙ୍କର ଖୁସୀ ଏବଂ ଦଉଡ଼ଧାପଡ଼ରେ ସମଗ୍ର କକ୍ଷଟି କୋଳାହଳମୟ ହୋଇ ଉଠେ । ସେଦିନର ରନ୍ଧାରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଦିନ ଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନାରେ ବେଶ୍ ଆଖିଦୃଶିଆ ଫରକ ରହିଥାଏ । ଅନେକ ସମୟ ଯାଏ ଭୋଜନ ଲାଗି ରହେ, ସମସ୍ତେ ଗପସପ ଭିତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିନ୍ତାହୀନ ମିଜାଜରେ ଭୋଜନ କରନ୍ତି । ତହିଁ ଆରଦିନ ଛୁଟି । ତେଣୁ ସକାଳେ ତୁମେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଅଧିକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଇପାରିବ । ଆଉ ସାତଟା ବେଳକୁ ପ୍ରାତଃ ଭୋଜନ ନିମନ୍ତେ ଭୋଜନାଗାରକୁ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ । ଶନିବାର ଦିନ ଖୁବ୍ କମ୍ ମଣିଷ ଭୋଜନାଗାରକୁ ଭୋଜନ ଲାଗି ଆସନ୍ତି । ଧର୍ମର ନିୟମ ଅନୁସାରେ ସେଦିନ ତ ଚୁଲ୍ଲିରେ ମଧ୍ୟ କୁହୁଳା ପଡ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏବେ ସେହି ପୁରାତନ ଆଚରଣଟିକୁ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଇହୁଦୀ ମାନୁନାହାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର, ଆମେଜଟି ତଥାପି ସେହି ପୂର୍ବପରି ଚିନ୍ତାହୀନ ହୋଇ ରହିଛି ।

କିବୁତ୍ଜ୍ ମାବାରୋଥ୍‌ରେ କିଛିଦିନ ରହି ତ୍ସୋରା ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଉ ଯେଉଁ ତିନୋଟି କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ସମୟ ରହିଥିଲି, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଗିଭାତ୍, ଖାଇମ୍ , ଗାନ୍ ଶ୍ମୁଏଲ୍ ଏବଂ ବେତ୍ ଗୁଭ୍ରିନ୍ । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟିରେ ମାତ୍ର କେତେ ଘଣ୍ଟା ଲେଖାଏଁ ଏବଂ ବେତ୍ ଗୁଭ୍ରିନ୍‌ରେ ଠିକ୍ ଚବିଶି ଘଣ୍ଟା । ଗାନ୍ ଶ୍ମୁଏଲ୍‌ରେ ଫଳରସ ତିଆରି କରି ରପ୍ତାନି କରୁଥିବା ଏକ ବୃହତ୍ ଉଦ୍ୟୋଗ ରହିଛି । କିବୁତ୍ଜ୍ ବେତ୍ ଗୁଭ୍ରିନ୍‌ର ସ୍ଥାପନା ୧୯୪୯ ମସିହାରୁ ହେଲାଣି । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଆଗ ଗୋଟିଏ ଆରବ ଗାଆଁ ଥିଲା । ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘର ମଞ୍ଚ ଉପରୁ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ ଦେଶ ରୂପେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଗଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଆରବ

ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଲା, ଇହୁଦୀ ସେନାବାହିନୀ କ୍ରମଶଃ ଜୟଲାଭ କରୁଥିବାର ଦେଖି ସେହି ଗାଆଁର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି, ଜେରୁଜେଲମ ଆଡ଼େ ପଳାଇଗଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନର କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଟି ଆଗରୁ ତିପଟିଏ ହୋଇ ରହିଥିବା ଜାଗାରେ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ଚାଣ ଧଳା ପଥରରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ସେକାଳର ଆରବ ଘରମାନ ଏଠାରେ ଭଗ୍ନାବସ୍ଥାରେ ରହିଯାଇଛି । କେତୋଟି ବଡ଼ ଘରକୁ ମରାମତି କରାଇ କବୁତ୍‌ଜ୍ ନିଜ ବ୍ୟବହାରରେ ଲଗାଇଛି । ପ୍ରଧାନ ଦୁଇଟି ଘର ଭିତରୁ ଗୋଟିକରେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ଦପ୍ତର ଏବଂ ଆଉ ଗୋଟିକରେ କବୁତ୍‌ଜ୍ କ୍ଲବ୍‌ଘର ହୋଇଛି ।

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମିଶାଇ ମୋଟ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଶହରୁ ଅଢେଇ ଶହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ । ଏଠି ଗାଈ ଅଛନ୍ତି, ଘୋଡ଼ା ଅଛନ୍ତି; ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ନିମନ୍ତେ ଏକ ବଡ଼ଟି ପାର୍ଲର୍ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସିମେଣ୍ଟକୁ ଅଧିକ ଅଠାଳିଆ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେଥିରେ ଗୋଳା ଯାଉଥିବା ଏକ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ଏଠା ଫାକ୍ଟରିରେ ତିଆରି ହେଉଛି । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପ୍ରଧାନତମ ଆୟ ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗଟିରୁ । ଉଦ୍ୟୋଗଟି ପରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଆଗରୁ ଏମାନେ କେବଳ କୃଷି ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲେ । ମାଣ୍ଡିଆ ଓ କାର୍ପାସ ହେଉଛି ପ୍ରଧାନ ଫସଲ । କେତେ ମାଣ ପାଣ୍ଡାରିନା ବା ନାରଙ୍ଗୀର ବଗିଚା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଟିର ଚାରିପାଖର ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର । ଯେଉଁ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇବ, ଖାଲି କୁଜା କୁଜା ପାହାଡ଼ ହିଁ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେବ । କେତେକ ଧୂସର ଓ କେତେକ ହରିତ । ହରିତ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ଷ ଭିତରେ ସାଇପ୍ରସ୍ ଗଛ ହେଉଛି ସଂଖ୍ୟାଧିକ । ଇସ୍ରାଏଲର ଜଳବାୟୁରେ ସାଇପ୍ରସ୍ ଗଛ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ବଢୁଛି ।

ବାସଘର ଗୁଡ଼ିକ ସାନ ସାନ । ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବଖରାରେ ଶୋଇବା, ବସିବା, ପଢ଼ିବା ସବୁକିଛି କାମ କରିପାରିବା ପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଆଉ ଅଧବଖୁରିଟିକୁ କଷ୍ଟେ ମଷ୍ଟେ ଦୁଇଭାଗ କରାଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ରୋଷେଇର ବ୍ୟବସ୍ଥା, କାନ୍ଥର ଥାକଗୁଡ଼ିକରେ ଖୁନ୍ଦାଖାନ୍ଦି ହୋଇ ଭଣ୍ଡାରଘର । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ପାଇଖାନା, ସ୍ନାନ ଓ ହାତ ଧୋଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ମୁଁ ଯାହାଙ୍କର ନିମନ୍ତ୍ରଣରେ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲି, ତାଙ୍କର ଦୁଇମାସର ଛୁଆ । ତେଣୁ ଏମାନେ ଏବେ ଟିକିଏ ଅଧିକ ପ୍ରଶସ୍ତ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଘରକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକୁ ମେଣ୍ଟାଇବା ସକାଶ କିବୁତ୍ଜ୍ ତରଫରୁ ଘରକୁ ନୂତନ ବାଗ ଓ ଢଙ୍ଗରେ ତିଆରି କରାଯାଉଛି । ମାତ୍ର, କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଦେଢ଼ବଖରା ଘର ଯଥେଷ୍ଟ । ମୋ'ର ବନ୍ଧୁ ବିଅର୍‌ଶେଭା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗବେଷଣା କରୁଛନ୍ତି । ସେ କିବୁତ୍ଜ୍ ଝିଅକୁ ବାହା ହୋଇ କିବୁତ୍ଜ୍‌କୁ ଆସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଶାଶୁ ଶ୍ୱଶୁର ସେମାନଙ୍କର ଯୌବନ କାଳରୁ କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଶାଶୁ ଅଛନ୍ତି, ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କର କାଳ ହୋଇଗଲାଣି । ରାତିରେ ଆମେ ତିନିଜଣ ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ଘରକୁ ଚହା ପିଇବାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲୁ । ସିଏ ଛବି ଆଙ୍କନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରହିବା ଘର କହିଲେ ତ ଏହି ଗୋଟିଏ ବଖରା, ତେଣୁ ନିଜର ଛବି ଆଙ୍କିବାର ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରୂପ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଲାଗି ତାଙ୍କୁ ପୁ ରୁଣା ଆରବୀ ଘରଟିଏ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି । ଦିନମାନ ତ ସେ କୋଠକାମରେ ରହନ୍ତି । ଛବି କରିବାକୁ ବେଳ ନଥାଏ । ତେଣୁ ରାତିରେ ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓକୁ ଯାଇ ଛବି ଆଙ୍କନ୍ତି ।

ବେତ୍ ଗୁଭରିନ୍ ପରେ ମୁଁ ତ୍‌ସୋରା (Tsor'a) ଯାଇଥିଲି । ତ୍‌ସୋରା ହେଉଛି ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ମୋ'ର ପ୍ରିୟ ପୂର୍ବପରିଚିତ ସ୍ଥାନ । ଏହି ସ୍ଥାନଟିକୁ ମୋ' ଡେରାରେ ପରିଣତ କରି ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ମୁଁ ଏହି ଦେଶର ଚାରିଆଡ଼କୁ ବୁଲି ଯାଇଥିଲି । ବନ୍ଧୁ ମୋଶେ ମୋ'ର ଯାବତୀୟ ବୁଲିବା ଏବଂ ଦେଖିବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତିଆରି କରି ଦେଇଥିଲେ । ସଇଁତିରିଶି ବର୍ଷ ପରେ ମୁଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ନିମନ୍ତେ ପୁନର୍ବାର ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିବା ବେଳେ ଯଦି ବନ୍ଧୁ ମୋଶେ ଶରୀରରେ ଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ସେ କେଡ଼େ ଖୁସୀ ହୋଇ ନଥାନ୍ତେ ! ଠିକ୍ ନଅବର୍ଷ ତଳେ ଏକ ମୋଟରଗାଡ଼ି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୋଶେ, ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ବଡ଼ପୁଅ ପ୍ରାଣହରାଇଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଝିଅ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟତ୍ର ସଂସାର କରୁଛନ୍ତି । ସାନ ପୁଅ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେନାବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ଅଛନ୍ତି । ଏକ ବିଷାଦମୟ ସ୍ମୃତିକୁ ବହନ କରି କିବୁତ୍ଜ୍‌ର

ପହଞ୍ଚି ମୁଁ ସିଧା ଦପ୍ତରରେ ଯାଇଁ ପହଞ୍ଚିଲି । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଲେଶ୍ ଓସ୍ରିଙ୍କ ସହିତ କରମର୍ଦ୍ଦନ ଓ ପରିଚୟ ହୋଇଗଲା । ସବାଆଗ ଆମେ ପାହାଡ ଉପରେ ଥିବା ମୋଶେଙ୍କ ସମାଧି ଦେଖିବାକୁ ଗଲୁ ।

ବାଟରେ ମୋଶେଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଆମେ ଆଉ କୌଣସି କଥା ପକାଇଲୁ ନାହିଁ । ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିବା ସମୟରେ ମୋଶେ କ୍ନେଶେଥ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ଇସ୍ରାଏଲୀ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ । ତାଛଡ଼ା କବୁତ୍‌ଜ୍ ଆନ୍ଦୋଳନର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍ଥାର ସମ୍ପାଦକ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ପରି ଲେଶ୍ କହିଥାନ୍ତି : ଲୋକେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ମୋଶେଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁଛନ୍ତି । ସିଏ ବଞ୍ଚିଥିବା ବେଳେ ଉଭୟ ବାମ ଓ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତାସମ୍ପନ୍ନ ନେତା ବୋଲି ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ । ମୋଶେଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଭିତରେ ଏପରି ଏକ ବୃହତ୍ତର ଆକର୍ଷଣ ରହିଥିଲା, ଯାହାକି ମତ ଓ ଦଳ ନିର୍ବିଶେଷରେ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ୱୀକୃତ କରାଇ ପାରୁଥିଲା । ବଞ୍ଚି ରହିଥିଲେ ସେ ହୁଏତ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତେ । ଆପଣାର ବ୍ୟକ୍ତିବ୍ୟଟିକୁ ସମର୍ଥନ ଦେବାକୁ ଯାଇ ଲେଶ୍ କହିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲରେ ନେତାମାନେ ଅଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଜଣେ ନେତାର ଅସଲ ଗୁଣଟି, ଅର୍ଥାତ୍ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ହେବାର ସେଇ ଅସଲ ଗୁଣଟି ଆଦୌ ନାହିଁ । ଏହି ଗୁଣଟି ମୋଶେଙ୍କର ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର ନେତାମାନେ ଆପଣାକୁ ଏତେଅବା ଜଣେ ଜଣେ ମ୍ୟାନେଜର୍ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି, କ୍ଷମତାକୁ ଆସିବା ମାତ୍ରକେ ଆପଣାର ମତକୁ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ମତ ବୋଲି ଜାହିର୍ କରୁଛନ୍ତି, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ମତ ବା ବ୍ୟକ୍ତବ୍ୟକୁ ଶୁଣିବା ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ମୋଶେ ଆପଣାକୁ ଏକାବେଳେକେ ତଳୁ ଉଆର କରି ଆଣିଥିଲେ । ଉପରକୁ ଯାଉଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତଥାପି ତାଙ୍କ ଚେର ତଳୁ ହିଁ ଲାଗିକରି ରହିଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନର ନେତାମାନଙ୍କର ତଳୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଚେର ନାହିଁ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ହେଉଛନ୍ତି ଏହି ଦଳର ନେତା । ମାତ୍ର, ସମଗ୍ର ଦେଶର ନେତାରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତ ହେବାର ବିଶେଷ ଯୋଗ୍ୟତାଟି ଏମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏତେ ଟିକିଏ ହେଲେ ନାହିଁ ।

ମୋଶେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବାସ୍ତୁକଳା ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ । ତ୍ସୋରାର ଅଧିକାଂଶ ଗୃହ ଓ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ମୂଳ ପରିକଳ୍ପନା ସେଇ କରିଛନ୍ତି । ଗୃହ ନିର୍ମାଣର ଯୋଜନା ଓ କଳ୍ପନା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି କିବୁତ୍ଜଟିକୁ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲର ହୁଏତ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କଳାତ୍ମକ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଏକଦା ମୋଶେ କରି ଯାଇଥିବା ଡିଜାଇନ୍ ଅନୁସାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଭୋଜନ କକ୍ଷଟିକୁ ସଂପ୍ରସାରିତ କରାଯାଉଛି । ତାକୁ ସଂଲଗ୍ନ କରି ଗୋଟିଏ ସୁପ୍ରଶସ୍ତ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚମଧ୍ୟ ନିର୍ମୀୟମାଣ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି । ମୋଶେଙ୍କର ସ୍ଥାୟୀ ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା ଲାଗି ପାହାଡ଼ ତାଲୁକୁ କାଟି ଏକ ବୃହତ୍ ଆଞ୍ଚଳିକ କଳା କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାପିତ ହେଉଛି । ଏହାକୁ 'ୟାଦ୍ ଖାରଫ୍' ବୋଲି ନାମିତ କରାଯାଉଛି । ଦେଶ ଓ ବିଦେଶରୁ ଅର୍ଥରାଶି ସଂଗ୍ରହ କରି ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଟିର ନିର୍ମାଣ ଚାଲିଛି । ଏହା ସହିତ କଳାକାରମାନଙ୍କ ଲାଗି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରହିବ । ନୃତ୍ୟ, ନାଟକ, ସଂଗୀତ ଓ ଶିଳ୍ପକଳା—ଏହି ସବୁର ଅନୁଶୀଳନ ଲାଗି ଏହା ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ବୃହତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ରହିବ ।

୧୯୫୩ ମସିହାରେ ମୁଁ ତ୍ସୋରା ଆସିଥିବା ସମୟରେ କିବୁତ୍ଜଟି ତା'ର ଆରମ୍ଭ ଅବସ୍ଥାରେ ହିଁ ରହିଥିଲା । ସଦସ୍ୟମାନେ ସମସ୍ତେ ତରୁଣ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ବିବାହ କରିନଥିଲେ । କେବଳ ଉତ୍ସାହ ଏବଂ ଆପଣାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ କାମରେ ଲଗାଇବାର ଏକ ସଂକଳ୍ପ ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଶେଷ ପୁଞ୍ଜି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ଭୂମି ମଧ୍ୟ ଅହଲ୍ୟା ଓ ଊଷର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଦୁଇଟା ଲମ୍ବା ଅନୁଚ୍ଚ ପାହାଡ଼, ତାହାର ତାଲୁରେ କେତୋଟି ଟିଣରେ ଘର ତିଆରି କରି ଖାବେର୍‌ମାନେ ଏଠି ସେମାନଙ୍କର କଳ୍ପିତ ସହଜୀବନର ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ତ୍ସୋରା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ନାମ, ଧର୍ମ ପୁସ୍ତକ ବାଇବେଲ୍‌ରେ ତାହାର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ପାରମ୍ପରିକ ଜନଶ୍ରୁତି ଅନୁସାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କିବୁତ୍ଜଟି ଯେଉଁଠାରେ ତିଆରି ହୋଇଛି, ତାହା ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗରେ ସାମଶନ୍ ଓ ଦଲାଇଲାଙ୍କର କ୍ରୀଡ଼ାସ୍ଥାନ ଥିଲା । ମୁଁ ଏଥର ତ୍ସୋରାକୁ ଆସି ଆଦୌ କିଛି ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ । ବସତିଟି ପୂର୍ବର ତୁଳନାରେ ପ୍ରାୟ

ଢ଼ଗୁଣ ଅଧିକ ଜାଗା ଅଧିକାର କରି ସାରିଲାଣି । ଆଧୁନିକ କଳାତ୍ମକ ଢଙ୍ଗରେ ବାସଘର ଗୁଡ଼ିକ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଜାଗା ଯଥେଷ୍ଟ ହେଉନାହିଁ ବୋଲି ଅଧିକାଂଶତଃ ଦୋ'ମହଲା ଘର ତିଆରି ହୋଇଛି । ଆଗେ ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ସକାଶେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ କେତୋଟି ସ୍ନାନାଗାର ଥିଲା । ଏବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିବାସୀଙ୍କର ଘରେ କେବଳ ଆଧୁନିକ ଶୈଳୀରେ ସ୍ନାନାଗାର ନୁହେଁ, ଆଧୁନିକ ଯାବତୀୟ ସୁଖସୁବିଧା ମହଜୁଦ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଭିସୋରିରେ କଦଳୀ ବଗିଚା ଦେଖିଥିଲି । ବଗିଚା ଆଦୌ ଭଲ ଉଠୁ ନ ଥିଲା ନାହିଁ କମ୍ପା ସେଥିରୁ ବେଶୀ ଲାଭ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏତିକିବେଳେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ବାଟ ଖୋଲିଗଲା । ଏପାଖ ପାହାଡ଼ରୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ସେପାଖ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ବେତ୍ ଶେମେଶ୍ (ଏହି ହିବ୍ରୁ ନାମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ସୂର୍ଯ୍ୟର ସହର) ସହର । କବୁତ୍ଜ ତରଫରୁ କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରି ସେହିସହରର ମଇଳା ପାଣିକୁ ପାଇପ୍ ବସାଇ ଏଯାଏ ଅଣାଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ତିରିଶି କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଜେରୁଜେଲମ୍ ସହରର ଶୌଚାଗାର ଓ ସ୍ନାନାଗାରର ପାଣି ମଧ୍ୟ ଏଠାକୁ ଅଣାଯାଉଛି । ସେହି ମଇଳା ପାଣିକୁ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ବଡ଼ ପୋଖରୀରେ ଭଣ୍ଡାର କରି ରଖାଯାଇଛି । ଏବଂ ତାହାର ଦ୍ୱାରା ଜଳ ସେଚନର କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି । ଏହା ଫଳରେ ସ୍ଥାନୀୟ ମୃତ୍ତିକା ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ବଦଳି ଗଲାଣି ଏବଂ ଆବାଦଯୋଗ୍ୟ ହେଲାଣି । କବୁତ୍ଜର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବୃକ୍ଷ ହେଉଛି କପାବୃକ୍ଷ । ତା'ପରେ ଫଳର ବଗିଚା । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା କପାର ଏକ ବୃହତ୍ ଭାଗ ଭିସୋରିରେ ହିଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ମାଣ୍ଡିଆ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ହୁଏ । ଆଗେ କୁକୁଡ଼ା ଥିଲେ, ଏବେ ଟର୍କି ଅଛନ୍ତି । ଭିସୋରିର ଗୋଶାଳା ଅତ୍ୟାଧୁନିକ । ଏମାନେ କହନ୍ତି, ସାରା ପୃଥିବୀର ମଧ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ । ପ୍ରାୟ ଏକହଜାର ଗାଈଙ୍କର ସଂସାରଟି ମୋଟେ ଆଠ ଦଶଜଣ ପରିଚର୍ଯ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାଲୁଛି । ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମେସିନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗାଈର ଯାବତୀୟ ତଥ୍ୟ ଆଣି ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଲାଗିଛି । ବୋତାମ ଟିପିବା ମାତ୍ରକେ ତଥ୍ୟ ବୋର୍ଡଟି ସବୁକିଛି କହିଦେଇ ପାରୁଛି । କ୍ଷୀର ଦୁହାଁ ହେବା ଆଗରୁ ଗାଈମାନଙ୍କୁ ପରିଷ୍କାର କରି ଗାଧୋଇ ଦିଆଯାଉଛି, ପହାଗୁଡ଼ିକୁ ସଫା କରି

ଦିଆଯାଉଛି । ତା'ପରେ ଗାଈମାନେ ଏକ ପ୍ରସୀମନର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାହାଯ୍ୟରେ ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ହେଲାପରି ନିଜ ନିଜର ସ୍ଥାନକୁ ଆସି ସୁନା ପୁଅ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି ଓ ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କର ପହ୍ଲାରେ କ୍ଷୀର ନିଷ୍କାଷନର ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଆଣି ଲଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ସବୁ କ୍ଷୀର ଗାଈମାନଙ୍କର ପହ୍ଲାରୁ ସିଧା ପାଇପ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ଭଣ୍ଡାରରେ ଠୁଳ ହୋଇଯାଉଛି ଓ ତନୁପରେ ଟ୍ରକ୍‌ମାନେ ଆସି ତାହାକୁ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ଏହି ସମଗ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିରେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ କାମ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ମଣିଷର ହାତ ଲାଗୁନାହିଁ । କିବୁତ୍‌ଜ୍ ମାବାରଥ୍ ପରି ଏଠାରେ ସବୁଯାକ କ୍ଷୀରକୁ ବାହାରକୁ ପଠାଇ ଦିଆ ଯାଉନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ନିଜ ଡେଆରୀ ପାଇଁ ସଞ୍ଚ ରଖାଯାଉଛି ଓ ସେଥିରୁ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ବାସୀଙ୍କର ନିଜ ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଇବା ଲାଗି ଛେନା, ଦହି ଓ ଲହୁଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି ।

ଉସୋଗର ଉଦ୍ୟୋଗ-ବିଭାଗଟି ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ସଫଳତା ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ଏକ ବିଭାଗ । ଏଥିରେ ଚେୟାର୍, ଟେବୁଲ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୃହୋପକରଣ ତିଆରି କରାଯାଉଛି । ଅସମର୍ଥମାନଙ୍କ ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ହେଉ-ଥିବା ବିଶେଷ ଚେୟାରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଖବର ନେଇ ଜାଣିଲି ଯେ, ବେଶ୍ କେତେବର୍ଷ ତଳେ ପ୍ରଥମେ ସରକାରୀ ସହାୟତାରେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସହର ବେତ୍ ଶେମେଶ୍‌ଠାରେ କିବୁତ୍‌ଜ ତରଫରୁ ଗୋଟିଏ ସାଇକେଲ୍ ତିଆରି କରିବାର ଫ୍ୟାକ୍ଟରୀ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସରକାରୀ ଅନୁଦାନ ଲାଭ କରିବାର ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ବାହାରର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ମାତ୍ର, ଏକାଧିକ କାରଣରୁ ଫ୍ୟାକ୍ଟରୀ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚାଲିଲା ନାହିଁ । ଶ୍ରମିକ ଅସନ୍ତୋଷର ବହୁ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଲା ଏବଂ ବହୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଶେଷକୁ ସେଇଟିକୁ ଏକାବେଳେକେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଭିତରକୁ ଉଠାଇ ଅଣାଗଲା ଓ ସାଇକେଲ ତିଆରି ବନ୍ଦ ହୋଇ ଆସବାବପତ୍ର ତିଆରି କରିବାରେ ମନୋନିବେଶ କରାଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏଠା ଖାବେର୍ ବା କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଫ୍ୟାକ୍ଟରୀ ଚାଲୁଛି । ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟାର କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକୁ କାମରେ ଲଗାଯାଉଛି ଓ ତେଣୁ ଏଠାରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଜିନିଷପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସମଗ୍ର

ଦେଶରେ ଗୃହଦା ରହିଛି । ବିଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି ରପ୍ତାନି ହେଲଣି । ତଥାପି ମାବାରଥି ପରି ଏଠା ଉଦ୍ୟୋଗ-ବିଭାଗରେ ଦିନକୁ ଦିନମୁଖ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉନାହିଁ । ସେପରି ହେଉଥିଲେ ହୁଏତ ବାହାରୁ ଅନେକ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଆଣି ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ନ୍ତା ଓ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିକୁ ଏଠା ପରିଚାଳନା - ବିଭାଗ ଆଦୌ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିଚାରୁ ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ, କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ସବୁଯାକ ବିଭାଗ ସହିତ ସମତା ରକ୍ଷା କରି ଫ୍ୟାକ୍ଟରିରେ ମଧ୍ୟ ଆଠଘଣ୍ଟିଆ କାମର ବିଧାଦ ହୋଇଛି ।

ମୂଳତଃ ମୋଶେର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ି, କି କ'ଣ, ଭସୋଗ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ କଳାତ୍ମକତାକୁ ଏହାର ଉତ୍ପାଦନରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । କନା ଉପରେ ନାନା କଳାତ୍ମକ ଚିତ୍ରକୁ ଛପାଇ ସେଥିରୁ କାନ୍ଧରେ ଝୁଲାଇ ପାରିବାଭଳି ବ୍ୟାଗ୍ ଓ ସେହିଭଳି ଆହୁରି କେତେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଜିନିଷ ତିଆରି କରାଯାଉଛି ଓ ସମଗ୍ର ଦେଶର ନାନା ସ୍ଥାନକୁ ବିକ୍ରୟ ଲାଗି ପଠା-ଯାଉଛି । କେବଳ ଜଣେ ମହିଳା-କଳାକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ବିଭାଗଟି ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । ଏହି ମହିଳା ବହୁବର୍ଷରୁ ଜଣେ କିବୁତ୍ଜ୍‌ନିକ୍ ଭାବରେ ଏଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଆପଣାର ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୌଖିନ ଧନ୍ଦା ହିସାବରେ ସେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଓ ତାହା ବସତିର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବାରୁ କ୍ରମେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ପାଦନ-ବିଭାଗରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଏହି ବିଭାଗଟି ଚଳାଇବା ଲାଗି ପ୍ରାୟ କୌଣସି ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଇବାକୁ ପଡିନାହିଁ ଏବଂ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ଥିବା ପ୍ରଥମ କାଳର ଗୋଟିଏ ଭଙ୍ଗା ଟିଣଘରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ଭାବରେ ଉତ୍ପାଦନ-କେନ୍ଦ୍ରଟି ଚାଲିଛି । ଟୁରିଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କଲାପରି ଏଠାରେ ବହୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ତିଆରି ହେଉଛି । କିବୁତ୍ଜ୍ ଭସୋଗରେ ଗୋଟିଏ ଫେଶନ୍ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ଯେଉଁଠାରେ କି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଡିଜାଇନ୍‌ମାନ ବାହାର କରାଯାଇ ପୋଷାକସବୁ ତିଆରି ହେଉଛି ଓ ସାରା ଦେଶରେ ବିକ୍ରି ହେଉଛି । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଏହିସବୁ ଉଦ୍ୟୋଗରୁ ହିଁ କୃଷି ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ ଅଧିକ ଆୟ ହେଉଛି ।

କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ପୂର୍ବପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରୀୟ ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟବସ୍ଥା

ରହିଛି । ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିରେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଏକାଧିକ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ଏବଂ ମୋଶାଭ୍‌ରୁ ପିଲ୍‌ମାନେ ଆସି ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ପ୍ରାୟ ପଚିଶି କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ କିବୁତ୍‌ଜ ବେଭ୍ ଗୁଭରିନ୍‌ରୁ ପିଲ୍‌ମାନେ ଆସି ଉସୋଭ୍ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି । ହାଇସ୍କୁଲ୍ ସ୍ତରରେ ଏଠା ପିଲ୍‌ମାନେ ଦୂରରେ ଥିବା ଆଉଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପିଲ୍‌ମାନଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଓ ପରିଚର୍ଯ୍ୟାରେ ଚାଲୁଥିବା ପଶୁଶାଳା ଓ ଚିଡ଼ିଆଘର ବି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ସେଠାରେ ଘୋଡ଼ା, ମୟୂର, ପାର, କୁକୁଡ଼ା, ବତକ, ହଂସ ଓ ଆହୁରି କେତେ ପ୍ରକାରର ପଶୁ ଓ ପକ୍ଷୀ ରହିଛନ୍ତି । ପିଲ୍‌ମାନେ ହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ସବୁ ଖବର ବୁଝୁଛନ୍ତି । କ୍ଷୀର ଦୁହିଁବାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ହଁ, ଅର୍ଥାଗମର ଆଉଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱପନ୍ଥା ହିସାବରେ କିବୁତ୍‌ଜରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ କଲ୍ୟାଣମଣ୍ଡପ ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ବସତିଠାରୁ ଟିକିଏ ବାହାରିଆ ହୋଇ ତିଆରି କରା ହୋଇଥିବା ଏହି ମଣ୍ଡପଟିରେ ବାହାରୁ ଲୋକମାନେ ଆସି ବିବାହାଦି ଯାବତୀୟ ଉତ୍ସବାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସକଳ ସରଞ୍ଜାମ କିବୁତ୍‌ଜ ତରଫରୁ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଆଗନ୍ତୁକ ପକ୍ଷଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଶୁଳ୍କ ଦେଇ ଉପଲବ୍ଧ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକୁ ପାଇପାରୁଛି ।

କିବୁତ୍‌ଜ ଉସୋଭରେ ମୋ'ର ପ୍ରାୟ ଏକ ସପ୍ତାହବ୍ୟାପୀ ରହଣି ସମୟରେ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଲେଭିଙ୍କ ସହିତ ଅନେକ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇପାରିଥିଲା । ପରସ୍ପରକୁ ଭେଟିବାର ମାତ୍ର କେତେଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ଆମେ ସତେଅବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଯାଇଥିଲୁ । ସିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୋଲାଭାବରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ସମ୍ମୁଖରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେଉଥିବା ନାନା ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ନିଜର ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଥିଲେ ଏବଂ କିବୁତ୍‌ଜ-ପରିଚାଳନାର ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦରେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ହିସାବରେ ମଧ୍ୟ ସେ ନିଜର ନାନା ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଅନେକ ସୂଚନା ଦେଉଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏବେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଅନେକେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଦେଶର କିବୁତ୍‌ଜଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଘୋର ସଙ୍କଟମୟ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟଦେଇ ଗତି କରୁଛନ୍ତି । ଏପରିକି, ଏକଦା

ଇସ୍ରାଏଲ୍ ନାମକ ଏହି ଭୂମି, ରାଷ୍ଟ୍ର ତଥା ସମାଜଟିକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବାରେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା କିବୁତଜ୍ ନାମକ ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଆଗକୁ ଯାଇ ଆଦୌ ତିଷ୍ଠି ରହି ପାରିବ କି ନାହିଁ, ଅନେକେ ସେହିବିଷୟରେ କ୍ରମେ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ କଲେଣି । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଗବେଷକ ଓ ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବଳିତ ଆପଣାର ଲେଖା ମାନଙ୍କରେ ଏହି ସନ୍ଦେହଟିକୁ ପ୍ରମାଣ କରି ଦେଉଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲର ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଭା ଅଧ୍ୟାପକ ମାର୍ଟିନ୍ ବୁବର୍ ଏକଦା ଏହି କିବୁତଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ "A Venture into Utopia that has not yet failed" ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଏବେ ଇସ୍ରାଏଲର ଆଉ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ "The demise of the Kibbutz myth" ବୋଲି ଏକ ସନ୍ଦର୍ଭରେ କିବୁତଜର ମୃତ୍ୟୁ ଘୋଷଣା ବି କରି ସାରିଲେଣି ।

ମୁଁ ପଢ଼ିଥିବା ଏହି ସବୁ କଥାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଆକାରରେ ଲେଶ୍‌ଙ୍କ ଆଗରେ ଖୋଲି ଦେଉଥିଲି ଏବଂ ନିଜେ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ବହୁବର୍ଷ ଧରି ପରିଣତ ରହିଥିବା କିବୁତଜଟିକୁ ଭୂମିରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ସେ ମୋ'ର ଶଙ୍କାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ ଅତୀତରେ କିବୁ-ତଜର କର୍ତ୍ତାମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୁଇଟି ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ଉତ୍କଟ ଆର୍ଥିକ ତଥା ଅନ୍ୟ ବହୁ ସଙ୍କଟ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଗତି କରିବାକୁ ହେଉଛି । ପ୍ରଥମ ଭୁଲ୍‌ଟି ହେଲା, ପଇସା କେଉଁଠାରୁ ଆସିବ, ଆଗରୁ ତାହାର କୌଣସି ହିସାବ ନକରି ସେମାନେ ବୃହତ୍ତ ନିର୍ମାଣ-ଯୋଜନା ମାନ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ସେ ତାଙ୍କ କିବୁତଜ୍‌ର ଅଧା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ନୂଆ ଭୋଜନକକ୍ଷ ଏବଂ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ- କକ୍ଷର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ହାତରେ ପଇସା ନାହିଁ ବୋଲି ଏଗୁଡ଼ିକ ଗତ କେତେ ବର୍ଷ ହେଲା ଅଧା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଉଦ୍ୟୋଗ ବିଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ବିନା ହିସାବରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଡ଼ ଆଖିଆ ଭାବରେ ଏକାଧିକ ସଂପ୍ରସାରଣର ଯୋଜନାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ଅଳପ ଆକାରରେ ଅଳପ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଇ ପ୍ରକୃତରେ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାନ୍ତା,—ସେଗୁଡ଼ିକରୁ ଯାହା ଲାଭ ଆଦାୟ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତାହାର ଅନୁପାତରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟମାନଙ୍କରେ ସେଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମ ପ୍ରସାରଣ କରା ଯାଇଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର, ସେକଥା ନକରି, ବୃହତ୍

ପରିମାଣ ଅର୍ଥରାଶି କରଜ କରି ଅସମ୍ଭବ ପରିମାଣରେ ମୂଳଧନ ଆଣି ଲଗା ଯାଇଛି ଏବଂ ଉଦ୍ୟୋଗମାନ ଖୋଲା ଯାଇଛି । ସେହିସବୁ କରଜର ସୁଧ ଶୁଝି ବହୁବର୍ଷ ଚାଲିଯାଇଛି । ଦେଶରେ ଘଟିଥିବା ଏହି କେତେ ବର୍ଷର ଉତ୍କଟ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହେତୁ ଆଣିଥିବା କରଜ ଗୁଡ଼ିକର ପରିମାଣ ମଧ୍ୟ ହୁ' ହୁ' ହୋଇ ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ପୁଣି, କିବୁତ୍ଜର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ଏଠି ତାଙ୍କ କିବୁତ୍ଜର କପା ଫସଲ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି, ଆହୁରି କେତେ ଫସଲରେ ପୋକ ଲାଗିଯିବା ହେତୁ ସେସବୁ ବାବଦରୁ ଆଦୌ ବିଶେଷ ଆୟ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ ।

ଏସବୁ ଫଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟ ଏକ ଆର୍ଥିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । କ୍ରମେ ବିବିଧ ପ୍ରତିକାର ମୂଳକ ପନ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ଭାଳି ନିଆଯାଉଛି ସତ, ତଥାପି ଅନେକ ଆଘାତ ସହିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ୁଛି । କିବୁତ୍ଜର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଟ ସମସ୍ୟାଟିଏ ଉପୁଜିଛି । ପ୍ରଥମ କାଳର ସେହି ଉତ୍ସାହ ଯୁଗରେ ଦେଶର ପ୍ରାୟସବୁ କିବୁତ୍ଜ ଇଚ୍ଛାକଲେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କ ସକାଶେ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ କିବୁତ୍ଜରେ ହିଁ ସ୍କୁଲମାନ ଖୋଲିବେ ଓ ତାଙ୍କ ପିଲାମାନେ ସେହିଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଳପ ଅଳପ ପିଲା ରହିବେ । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସମ୍ଭବତଃ ସେଭଳି ଏକ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । କିବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଅଳପ ଥିଲା । କିବୁତ୍ଜର ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ଏହି କିବୁତ୍ଜରେ ହିଁ ରହିବେ ଓ ବାହାରକୁ ଯିବେ ନାହିଁ, ଅନ୍ତତଃ ବଡ଼ମାନେ ସେହିଭଳି ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ମଧ୍ୟ ରଖିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ନିଜ ନିଜର ଅଲଗା ସ୍କୁଲ କରି ନିଜ ପିଲାଙ୍କର ପଢ଼ିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଛରେ ଏକ ଯୁକ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିଲା । ମାତ୍ର, ଇସ୍ରାଏଲ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ ହେବା ଫଳରେ ସ୍ଥିତି ଏକାବେଳେକେ ବଦଳି ଯାଇଛି । ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷା ଏକ ଜାତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ନୀତି ଅନୁସାରେ ଚାଲିଛି । ସରକାର ତିରିଶିଜଣ ପିଲା ହେଲେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଇସା ମଞ୍ଜୁର କରିବେ ବୋଲି ନିୟମ କରିଛନ୍ତି । ଫଳରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସରକାରଙ୍କ ପଇସା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିବୁତ୍ଜର ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି ଆପଣା ମନୋମତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା

କର ହୋଇନାହିଁ । ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି ହୁଏତ ପନ୍ଦରଜଣ ଶିକ୍ଷକ ଦରକାର ହେଉ-ଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗରୁ ମୋଟେ ସାଢ଼େ ତିନିଜଣଙ୍କ ସକାଶେ ଅର୍ଥ-ଅନୁଦାନ ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି । ଏହି ସଙ୍କଟଟିର ସମାଧାନରୂପେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ କିବୁତ୍‌ଜ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ବିଦ୍ୟା-ଳୟର ନିର୍ମାଣ ହେଉଛି । ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଏକାଧିକ କିବୁତ୍‌ଜର ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏଇଟି ଏକମାତ୍ର ସ୍କୁଲ ହୋଇ ରହିବ । ସବୁ କିବୁତ୍‌ଜର ପିଲା ଏହିଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଆସିବେ । ବିଭିନ୍ନ କିବୁତ୍‌ଜରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ସେତେବେଳେ ଏହି ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍କୁଲରେ ଆସି ଶିକ୍ଷକତା କରିବେ । ସମସ୍ତେ ସରକାରୀ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗରୁ ବେତନ ପାଇବେ । ସରକାରୀ ଶିକ୍ଷାନିୟମରେ ଆଉ କୌଣସି ଖିଲାପ ହେବନାହିଁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଆଉଗୋଟିଏ ଲାଭ ମଧ୍ୟ ହେବ ବୋଲି ଲେଶ୍ ମୋତେ କହିଲେ । ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଫଳରେ ଏହି କିବୁତ୍‌ଜର ପିଲାମାନେ ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ବୃହତ୍ତର ସମାଜର ପିଲାଙ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିବେ । ସେମାନଙ୍କ କିବୁ-ତ୍‌ଜ ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ସଂସାର ଅଛି ବୋଲି ଜାଣିବେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ ଆପଣାକୁ ଟାଣିକରି ତିଆରି କରିବେ ।

ସତେଅବା ଏହି ସହଜୀବନ ଏବଂ ସହଭାଗିତାର ଅସଲ ସମସ୍ୟାଟିକୁ ଉଖାରି ଦେଉଥିବା ପରି ଲେଶ୍ ମୋତେ କହିଥିଲେ : ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ଯେ, ଅଧିକାଂଶ ମଣିଷ ମୋଟେ ବଦଳିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତିନାହିଁ । ସବୁ ଜାଣନ୍ତି, ସବୁ ବୁଝିପାରୁଥାନ୍ତି, ତଥାପି ବଦଳିବାକୁ ରାଜି ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ । ମଣିଷ ଭିତରେ ଯୋଉଟି ସେଠି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ରହିବା ଲାଗି ଯେଉଁ ସହଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତିଟି ରହିଛି, ନୂତନ ବହୁ ଅଭିଜ୍ଞତା ଲାଗି ଆପଣାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣସମ୍ମତ ଭାବରେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରଖି ସେହି ଅନୁସାରେ ବଦଳି ଯିବାକୁ ସମ୍ମତ ହେବାର ତା'ର ଅନ୍ୟ ପ୍ରବୃତ୍ତିଠାରୁ ତାହା ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଥିବ କି ବୋଲି ଲେଶ୍ ସଂଶୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ । ଏଣୁ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଗକୁ ଯିବା, ଏଠା ସେଣ୍ଟେଟରୀ ହିସାବରେ ତଥାପି ଆଗକୁ ଯିବା ହେଉଛି ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏକ ବୃହତ୍ ସମସ୍ୟା । ଏହି ସ୍ଥିତିରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଅପେକ୍ଷା କରିବା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ ଉପାୟ । ଅର୍ଥାତ୍,

ସାମୂହିକ ଜୀବନରେ ଯାହାକରୁ ସଫଳତା ମିଳୁଛି, ତାହା ଲାଗି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୌରବ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେହି ଗୌରବରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଭାଗ ଅବଶ୍ୟ ରହିବ; ମାତ୍ର ଯା ବିଷୟ ବିଫଳତାକୁ ଆପେ ମୁଣ୍ଡ ପାତି ମାନିନେବାକୁ ହେବ, ନିଜର କୌଣସି ଭୁଲ୍ ସକାଶେ ଏହି ବିଫଳତା ଘଟିଲା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଲାଗି ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ତସୋଗରେ ମୋ'ର ରହଣି କାଳରେ ଶାବାଥ୍ ପଡ଼ିଲା। ଶାବାଥ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ଶନିବାର ଦିନ ତ କିବୁତଜ୍‌ରେ ସବୁ କାମ ବନ୍ଦ। ଶୁକ୍ରବାର ରାତିରେ ଭୋଜନାଗାରରେ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ବନ୍ଧୁ ଏଲିଶା ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ଯେ କାଲି ମୁଁ ସକାଳେ ତାଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରାତଃଭୋଜନ କରିବି ଏବଂ ତା'ପରେ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ବୁଲାଣି ବାଟରେ ଚାଲି ଚାଲି ପାହାଡ଼ ଦୁଇଟିର ଶିଖରଯାଏ ଯିବା ଓ ସେଠାରୁ ତାଙ୍କର ସଂସାର ଜମାଇ ରଖିଥିବା ଏହି କିବୁତଜ୍‌ର ଅବଲୋକନ କରିବା। ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ହେବ ବୋଲି ଏଲିଶା କହିଲେ, ଏଲିଶାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ପରିଚୟ ୧୯୫୩ ମସିହାରୁ। ସେତେବେଳେ ସେ ଜଣେ ଉତ୍ସାହୀ ପୁରୋଗାମୀ ହିସାବରେ କିବୁତଜ୍ ତସୋଗରେ ଆସି ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ସହିତ ନେଗେଭ୍ ମରୁଭୂମିରେ ଆମ ଦଶଦିନିଆ ପଦଯାତ୍ରାରେ ମଧ୍ୟ ଯାଇଥିଲେ। ଏବେ ବୁଢ଼ା ହୋଇଗଲେଣି, ନାତିନାତୁଣୀ ମଧ୍ୟ ହେଲେଣି। ତାଙ୍କ ପୁଅଝିଅ ମାନଙ୍କର ଅଲଗା ସଂସାରମାନ ହେଲାଣି। ତେଣୁ, ଘର ବୋଇଲେ କେବଳ ବୁଢ଼ା ଆଉ ବୁଢ଼ୀ। ପତ୍ନୀ ଶିବା କ୍ରୀଡ଼ା, ନୃତ୍ୟ ଏବଂ ସଂଗୀତରେ ବିଶେଷ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି। ବର୍ତ୍ତମାନ ନିର୍ମୀୟମାଣ କଳାକେନ୍ଦ୍ର 'ୟାଦ୍ ଖାରଫ୍'ର ସଞ୍ଚାଳିକା ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି।

ଏଲିଶାଙ୍କ ଘରେ ଜଳଖିଆ ଖିଆ ହେଲା। ଗତ ବହୁବର୍ଷର କାହାଣୀର ସ୍ମୃତିଚାରଣ ମଧ୍ୟ ହେଲା। ଏଲିଶା ସେହି ବିଗତ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକର କେତେ ଘଟଣା ବିଷୟରେ ମୋତେ ଠିକେ ଠିକେ କହିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି। ସେତେବେଳେ ଆମେ ଦୁହେଁ ଜାଣିଥିବା କେତେକ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଖବର ଦେଉଥାନ୍ତି। ସେଭଳି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ହେଉଛନ୍ତି ବିନା, ଯିଏ କି କିବୁତଜ୍ ଛାଡ଼ି ଟେଲ୍‌ଆଭିଭ୍ ସହରରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି। ଏଲିଶା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିନା ଘରକୁ

ଟେଲିଫୋନ୍ ଲଗାଇଦେଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ପନ୍ଦର ମିନଟ୍ କାଳ କଥାବାର୍ତ୍ତା ବି ହୋଇଗଲା । ତା' ପରେ ଆମେ ଦୀର୍ଘ ରାସ୍ତା ଦେଇ ପଦବ୍ରଜରେ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ି ବାହାରିଲୁ । ପ୍ରଥମେ ଗାଆଁ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡିଆଟିଏ ଚଢ଼ୁ ଚଢ଼ୁ ଗୋଟିଏ ଆରବ ଗାଆଁ ଦେଖାଗଲା । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ୍ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ । ଗାଆଁ ମଝିରେ ଗୀର୍ଜା । ଇଟାଲୀର କୌଣସି ମିଶନାରି ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଏଠାରେ ଗତ ଅନେକ ବର୍ଷ ହେଲା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଗୀର୍ଜା ହାତରେ ବହୁତ ଜମି । ସେହି ଜମିକୁ ଆରବ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଭାଗ ଦିଆଯାଏ । ତାହା ବଦଳରେ ଯେଉଁ ଖଜଣା ମିଳେ, ଗୀର୍ଜାର ସଂସ୍ଥାନଟି ସେଇଥିରେ ଚଳେ । ମୁଣ୍ଡିଆରୁ ଖସି ଡାହାଣକୁ ମୋଡ଼ିଗଲା ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ଡାକେ ବାଟରେ ଡେରା ପକାଇଥିବା ବେଦୁଇନ୍ ଗାଆଁଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲା । ପର୍ବତଗୁଡ଼ିକ ମଝିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଖୋଲାଜାଗାରେ ଡେରାଗୁଡ଼ିକ ପଡ଼ିଛି । ତମ୍ବୁ ଅଛି, ଟିଣଘର ଅଛି, ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ବସ୍ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ପରିବାର ଆବାସ ବନାଇ ରହି-ଛନ୍ତି । ଏହି ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଗୋରୁ ରଖିଛନ୍ତି; କ୍ଷୀର ପାଇଁ ନୁହେଁ, ମାଂସ ପାଇଁ । ଏହାପରେ ଷଖ ରାସ୍ତା ଧରି ଆମେ ପାହାଡ଼ର ଚୂଳ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲୁ ଓ ସେଠାରେ ଘଡ଼ିଏ ବସି ତଳକୁ ଅନାଇ ଉସୋଗ କିବୁତଜ୍‌ଟିର ସମଗ୍ର ଚିତ୍ରଟିକୁ ଉପଭୋଗ କଲୁ । ପାହାଡ଼ ଉପରଟା ଆଗେ ଲଣ୍ଡା ଥିଲା, ଏବେ ଘନ ଅରଣ୍ୟରେ ସୁଶୀତଳ ହୋଇ ରହିଛି । ବସୁ ବସୁ ଏଲଶାଙ୍କର ମନ ଭାବମୟ ହୋଇଉଠିଲା । ଏହି କିବୁତଜ୍‌ଟିର ନିର୍ମାଣରେ ତାଙ୍କର ଜୀବନସାରା ଅତିବାହିତ ହୋଇଛି । ସତେଅବା ଏକ ଜନନୀର ଆଖିରେ ସେ ଗାଆଁଟିକୁ ଅନାଇ ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ଭାବମୟ ଭାବରେ କେତେ କଥା କହି ଯାଉଥାନ୍ତି । ମୁଁ ଶୁଣୁଥାଏ ଓ ତାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କ ଅନୁଭବର ସ୍ମରଣାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରୁଥାଏ : "ଆପଣାର ସବୁକିଛି ତୁମେ କିବୁତଜ୍‌କୁ ଦେଇ, ପ୍ରତିଦାନରେ କିବୁତଜ୍ ମଧ୍ୟ ତୁମର ଯାବତୀୟ ଇପ୍‌ସିତକୁ ଆଣି ତୁମ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବ । ମାତ୍ର, ଏପରି ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଥାଆନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ଅଳପ ଦିଅନ୍ତି ଓ ଅଧିକ ପାଇ-ବାକୁ ଆଶା କରନ୍ତି । କେତେ ମଣିଷ ତ ହୁଏତ ମୋଟେ କିଛି ଦିଅନ୍ତିନାହିଁ, ମାତ୍ର ସବୁକିଛି ପାଇବାଲାଗି ସକସକ ହେଉଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଲୋକମାନେ ହିଁ କିବୁତଜ୍ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।"

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ ଉତ୍ସୋବରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ । ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏହାର ଗୋଟିଏ ଇତିହାସ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ ମୋଶେ ବାସ୍ତୁନିର୍ମାଣ-ବିଦ୍ୟାରେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବାଲାଗି କିଛିମାସ ବାହାରକୁ ଯିବେ ବୋଲି ସାଥୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମତି ମାଗିଲେ । ସେତେବେଳେ ତ ଭାରି ନିଅଣ୍ଟବେଳ । ତେଣୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଲାଇ ପାରିବେନାହିଁ ବୋଲି ସାଥୀମାନେ ଅନୁମତି ଦେଲେ ନାହିଁ । ମୋଶେ ସେହି ଆଦେଶକୁ ଅମାନ୍ୟ କଲେ, ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ କବୁତ୍‌ଜ ଛାଡ଼ି ଚାଲି-ଗଲେ । ବାହାରେ ନିଜେ କିଛି ରୋଜଗାର କରି କଷ୍ଟେମଷ୍ଟେ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ । ତାଙ୍କର ସଂକଳ୍ପ ଦେଖି ଖାବେର୍‌ମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତ-ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା । କବୁତ୍‌ଜ ସାଧ୍ୟ ଅନୁସାରେ ମୋଶେଙ୍କର ଅଧ୍ୟୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କଲା । ମୋଶେ ଅଧ୍ୟୟନ ସାରି କବୁତ୍‌ଜ୍‌କୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ତା'ପରେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ ତରଫରୁ ନିୟମ ହୋଇଗଲା ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା ସକାଶେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବେ, ତେବେ ସେହି ଆଗ୍ରହର ପରିପୂରଣରେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ କୌଣସି ବାଧା ଦେବ ନାହିଁ ଓ ନିଜର ସାଧ୍ୟମତେ ସେହି ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ମଧ୍ୟ ବହନ କରିବ । ଏହିପରି ଭାବରେ ସ୍ଥିତି ବଦଳିଗଲା ଓ ଅଧିକାଂଶ ଉଚ୍ଚତର ଅଧ୍ୟୟନ ଲାଗି ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ । ଉତ୍ସୋବରେ ମୋ'ର ଏପରି ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ହେଲା ଯିଏକି ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ଯାଇ ଆଇନ୍‌ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ଯାଇ ସେ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ ଆସିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ କବୁତ୍‌ଜର ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫୁରସତ୍‌ ଅନୁସାରେ ଜେରୁଜେଲମ୍‌ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁ-ଛନ୍ତି । ଏବେ ବି ତାଙ୍କର ପଢିବାର ନିଶା ଯାଇନାହିଁ ।

+ + + +

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ମୁଖରେ ସମ୍ପ୍ରତି ଯେଉଁସବୁ ଆହ୍ୱାନ ଆସି ଦେଖା-ଯାଇଛି, ଏବଂ ଯେଉଁସବୁ ଆହ୍ୱାନ ଅନେକ ସମୟରେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌-ଜୀବନର ଅସଲ ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ସତେଅବା ଦୋହଲାଇ ଦେଉଥିବାପରି ବୋଧ ହେଉଛି, ତାହାକୁ ଆମେ ଏଠାରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା

କରିବା । ଏ କଥାରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ଥାପନା ହିଁ କବୁଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଧିକ ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖୀନ କରାଇଛି । ରାଷ୍ଟ୍ରସ୍ଥାପନାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର ଭୂମିରେ କବୁଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସାହସିକ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇ ନଥିଲେ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ଥାପନା ମଧ୍ୟ କଦାପି ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା, ଏପରି ଦାବୀ କରି କହିବା ଲାଗି ଅନେକ କାରଣ ରହିଛି । ତଥାପି, ଇସ୍ରାଏଲ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ଥାପନା ହେବା ପରେ ତାହା କବୁଜ୍‌ର ଜୀବନରେ ଅନେକ ଶିଥିଳତା ଆସି ପହଞ୍ଚିବାର ଯେ କାରଣ ହୋଇଛି, ସେକଥା ମଧ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଦେଶ ମିଳିଗଲା, ରାଷ୍ଟ୍ରଟିଏ ମିଳିଗଲା, ଇହୁଦୀ ଜାତିର ଏତେ ବଡ ସ୍ୱପ୍ନ ସଫଳ ହେଲା, ତେଣୁ ଆମକୁ ସବୁ ମିଳିଗଲା,— ଏପରି ଏକ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ମଧ୍ୟ କବୁଜ୍-ସଂହତିର ଅନେକ ଗଣ୍ଠିକୁ ଶିଥିଳ କରିଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଦେଶରେ ପାର୍ଟିମାନେ ପ୍ରବଳ ହୋଇଛନ୍ତି, କ୍ଷମତା-ରାଜନୀତି ପ୍ରବଳ ହୋଇଛି ଏବଂ କେତେକ କବୁଜରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ସେସବୁର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ଦେଶଟିଏ ଅବଶ୍ୟ ଦରକାର, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କ୍ଷମତା ଅବଶ୍ୟ ଦରକାର, ମାତ୍ର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାନବୀୟ ଆଦର୍ଶରେ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ନିର୍ମାଣ ଲାଗି ହିଁ ଏହି ସବୁକିଛି ଦରକାର । ଦେଶଟିଏ ମିଳିଗଲା, ରାଷ୍ଟ୍ରଟିଏ ମିଳିଗଲା, ତେଣୁ ସବୁକିଛି ମିଳିଗଲା ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ ମୋହମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଭାବିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଜାଲରେ ପଡ଼ିଯାଆନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲର କବୁଜ୍ ମାନଙ୍କରେ ହୁଏତ କେତେ ମଣିଷ ଏହିପରି ଜାଲରେ, ଏକ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷର ଜାଲରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ ।

କବୁଜ୍‌ରୁ କେତେ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଏଣିକି ରାଷ୍ଟ୍ରର ନାନା ଆସନରେ ଯାଇ ବସିଲେ, ରାଜନୀତିକ କ୍ଷମତାକୁ ହୁଏତ ଅମୂଲ୍ୟତମ ମହାଧନ ବୋଲି ବରଣ କଲେ । ୧୯୪୮ରୁ ୧୯୭୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କବୁଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଆପଣା ପାର୍ଟି ଅର୍ଥାତ୍ ସମାଜବାଦୀ ପାର୍ଟିମାନେ ହିଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ସରକାରକୁ ଚଳାଇଲେ । ଅନେକ ସମୟରେ ଏଣିକି ସେମାନେ ରାଷ୍ଟ୍ରଟାକୁ ହିଁ କବୁଜ୍‌ଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ଭାବିଲେ, ସାମ୍ୟବାଦ ଏବଂ ଜାତୀୟତାବାଦକୁ ଏକ ବୋଲି ଭାବିଲେ । ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରତିବେଶ ଭିତରେ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ର

ଓ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବାକୁ ସରକାରୀ ନେତାମାନେ ସବାଆଗ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଜାତୀୟତାବାଦର ଉତ୍ତେଜନା ମାନବବାଦୀ ଭାବନାଗୁ କୁ ସତେଅବା ଗିଳି ପକାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ତାହାକୁ ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ ବୋଲି ମନେକରି ଅନେକ କିବୁତ୍ଜ୍‌ନିକ୍ ମଧ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ବାଟ ବି ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ୧୯୭୭ ମସିହାରୁ ଏ ଯାଏ କେତେକ ଧର୍ମୀୟ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଏକାଠି ଇସ୍ରାଏଲର ସରକାରକୁ ଚଳାଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କରି ଦେଖିଲେ କିବୁତ୍ଜ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଶନି ପଡ଼ିଛି । ସାମ୍ୟବାଦୀମାନେ ପୁଣି କେବେ ଯେ ଅଧିକ ଭୋଟ୍‌ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ଶାସନକୁ ଆସିବେ, ଇସ୍ରାଏଲରେ ରାଜନୀତିର ଗହ୍ୱର ଭିତରକୁ ଅନାଇ ସେ କଥାଟିକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଦୌ କହି ହେଉନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ, ସେମାନେ ଅଣଇଉରୋପୀୟ । ଏମାନେ କୌଣସି ସାମାଜିକ ଆଦର୍ଶ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିନାହାନ୍ତି । ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏଠାରେ ଘର ବନାଇ ରହିବାକୁ ଏମାନେ ଏଠାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଜାତୀୟତାବାଦ ଏମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ମୁହାଇଛି, ଉଗ୍ରତା ଅଧିକ ମୁହାଉଛି । ଆଗରୁ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଏମାନେ ଯେଉଁଭଳି ପରମ୍ପରାରେ ବଢ଼ି ଆସିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଧର୍ମୀୟ ରକ୍ଷଣଶୀଳତା ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନକୁ ଏବଂ ଭାବନାକୁ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି କାମୁଡ଼ି ଧରିଥିଲା । ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ, ସହଭାଗିତା ଓ ସମଭାବନାର ଜୀବନ ଏମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଡ଼ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଥିଲା, ହୁଏତ ଏକ ଭ୍ରମର ବିଷୟ ଥିଲା । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ପଞ୍ଚାନବେ ଭାଗରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିବା ପରେ କିବୁତ୍ଜରେ ନ ରହିବାକୁ ହିଁ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ନିୟମତଃ ସାମ୍ୟବାଦୀ ରାଜନୈତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଟେ ଭୋଟ ଦେବେନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହି ସ୍ଥିତି ଭାଙ୍ଗି ନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧର୍ମୀୟ ରକ୍ଷଣଶୀଳତା ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ରଜା ହୋଇ ରହିଥିବ । କିବୁତ୍ଜ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ଭିତରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବ, ଏକ ରକ୍ଷଣଶୀଳ ବାଲିସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କମ୍ୟୁତ୍ରକମାକାର ଅବୋଧ ଆଉକଛି ବୋଲି ଦେଖା ଯାଉଥିବେ ।

ଇସ୍ରାଏଲର ଶତକଡ଼ା ସତାନବେ ଭାଗ ଲୋକ କିବୁତ୍ଜ୍ ବାହାରେ

ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେ ସମସ୍ତେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସାମାଜିକ ଆଦର୍ଶଟିକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଛନ୍ତି, ସେକଥା ମୋଟେ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଅର୍ଥନୀତି ମଧ୍ୟରେ ରହିଛନ୍ତି । ଯେହି ବୃହତ୍ତର ଅର୍ଥନୀତି ସହିତ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌କୁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ଖାପ ଖାଇ ଚଳିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବେପାର ଓ ବଜାରରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସହିତ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ଖାପଖୁଆଇ ଚଳିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଉପରେ, ବିଶେଷ କରି ଆମେରିକାର ପୁଞ୍ଜି-ବାଦ ଉପରେ ଇସ୍ରାଏଲୀ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ପରିମାଣରେ ନିର୍ଭର କରି ରହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଗୋଟିଏ ହିସାବରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ, ୧୯୪୯ ରୁ ୧୯୬୫ ମସିହା ଭିତରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯେଉଁ ପୁଞ୍ଜିପରିମାଣରେ ବିନିଯୋଗ ହୋଇ-ଥିଲା, ତାହାର ଶତକଡ଼ା ୬୦ ଭାଗ ପୃଥିବୀସାରା ମାନେ ବିଶେଷତଃ ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଆମେରିକାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ଦେଇଥିଲେ, ପଶ୍ଚିମ ଜର୍ମାନୀର ସରକାର ଶତକଡ଼ା ୨୮ ଭାଗ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଆମେରିକାର ସରକାର ଶତକଡ଼ା ବାର ଭାଗ ଦେଇଥିଲେ । ଜର୍ମାନୀରେ ନାଜୀ ଅମଳରେ ଯେଉଁ ନୃଶଂସ ଇହୁଦୀସଂହାର ହୋଇଥିଲା, ତାହାର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ପଶ୍ଚିମ ଜର୍ମାନୀର ସରକାର ଏହି ଅର୍ଥପରିମାଣଟି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଦେଇ ଆସୁଛି । ଦୁଇ ଜର୍ମାନୀର ଏକତ୍ରୀକରଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ବନ୍ଦ ହୋଇନାହିଁ । ଇସ୍ରାଏଲ ସରକାର ଏବେ ଜାତୀୟ ବଜେଟ୍‌ର ପ୍ରାୟ ଅଧାଅଧି ସାମରିକ ବାହିନୀ ଏବଂ ଦେଶରକ୍ଷାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛନ୍ତି । ଦେଶରକ୍ଷା ମଜବୁତ୍ ନହେଲେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଘେରି ରହିଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଏକାବେଳେକେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ କରିଦେବେ, ଏହି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯୁଦ୍ଧବିଭାଗରେ ଏତେ ଅଧିକ ଖରଚ ହେଉଛି । ତାହାକୁ ରୋକିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଆପାତତଃ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ ବାହାର ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଅର୍ଥଭଣ୍ଡାର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ୁଛି । ଯେଉଁସବୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇହୁଦୀ ସଂସ୍ଥା ଉପରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନେ ମଧ୍ୟ ଗତ ବହୁ ଦଶକ ହେଲା । ନିର୍ଭର କରି ଆସିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛନ୍ତି ଶହେରେ ପୂରା ଶହେ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ । ତେଣୁ କିବୁତ୍‌ଜଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାୟ ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ ଏହିପରି ଏକ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ତିଷ୍ଠି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ୁଛି ।

ଭୃତୀୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକଟି ହେଉଛି ଇସ୍ରାଏଲର ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା । ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର

ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ନାଆଁରେ ଯାହା ଚଳାଉଛି, ପ୍ରାୟ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ କବୁତ୍‌ଜଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଭିତରେ ଆସି ଭର୍ତ୍ତି ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଯିଏ ଏହି ଗୁଣ୍ଠିକୁ ମାନୁନାହାଁନ୍ତି, ସିଏ ଶିକ୍ଷା ବାବଦରେ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଅର୍ଥସାହାଯ୍ୟ ପାଇବନାହିଁ ବୋଲି ଧମକ ବା ସର୍ତ୍ତଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ପ୍ରଥମ କାଳରେ ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜୀବନାଦର୍ଶଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ କବୁତ୍‌ଜମାନେ ନିଜର ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଚଳାଉଥିଲେ । କବୁତ୍‌ଜର ଖାବେର୍‌ମାନେ ହିଁ କବୁତ୍‌ଜ ସ୍କୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରୁଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ କେନ୍ଦ୍ରୀକରଣର ବିଧି ଅନୁସାରେ କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଅଥବା ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଲାଗି ସ୍ୱାଧୀନତା ନାହିଁ । ସବୁ ପିଲା ସେଇ ଗୋଟିଏ ଆଡ଼ାଭିତରେ ପଶି ଏକାଭଳି ଶିକ୍ଷା ପାଇବେ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଲାଙ୍ଗୁଳବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇ ବାହାରିବେ, ଇସ୍ରାଏଲର ସରକାର ଏହା ଉପରେ ଐକାନ୍ତିକ ଭାବରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି । ହାଇସ୍କୁଲର ପାଠ ଶେଷରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ଭଳି କବୁତ୍‌ଜର ପିଲାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକା ପରୀକ୍ଷାରେ ବସିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ନହେଲେ ପରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସାମରିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ଦୀର୍ଘ ଅବଧିଟିକୁ ପାରି ହୋଇ ଆସିବା ପରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରର ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ସ୍ପର୍ଦ୍ଧା କରିବାର ଆଉ କୌଣସି ବାଟ ରହୁନାହିଁ । କବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟାଟିକୁ ଭିତ୍ତି କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷାପ୍ରୟୋଗ କରିବାଲାଗି ଆଉ ବିଶେଷ ଅବକାଶ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ତଥାକଥିତ ଜାତୀୟ ଗୁଳାରେ ପକାଇ ଦିଆଗଲାଣି । ପରୀକ୍ଷା-ପଦ୍ଧତିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । କବୁତ୍‌ଜ୍-ଜୀବନର ଭାବଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାଦ୍ୱାରା ବହୁତ ହାନି ହେଉଛି । କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପିଲାଏ ବଡ଼ ହୋଇ ବାହାରର ସଫଳ ଜଗତଟି ସହିତ ଖାପ ଖାଇବାର ଆକର୍ଷଣରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହେବାର ଅଧିକ ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଉପୁଜୁଛି । ସହଜୀବନର ଖୁଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମଶଃ ଢ଼ିଲା ହୋଇଯିବାର ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ କ୍ରମଶଃ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାର ଲାଗିଛି ।

କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହୋଇ ଯେପରି ବାହାର ଜଗତର ଆକର୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଭଳି ଯାଇ କବୁତ୍‌ଜ ଗୁଡ଼ ଛାଡ଼ିଯିବେ, ସେଥିଲାଗି ମଝିରେ କେତେ ଦଶକ ପୂର୍ବେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପରିଚାଳକମାନେ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସାଧାରଣ

ଜୀବନଧାରଣର ମାନକୁ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ମନ ଦେଲେ । ବାହାର ପରି କିବୁତ୍‌ଜରେ ମଧ୍ୟ ଯେପରି ଭଲ ଖାଇବା, ଭଲ ପିନ୍ଧିବା ଓ ଭଲ ରହିବା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ, ସେଥିଲାଗି ବିଶେଷ ନଜର ଦିଆଗଲା । ପ୍ରଧାନତଃ ଆକର୍ଷଣ ଓ ଆୟ ବଢାଇବା ଲାଗି ନୂଆ ଉଦ୍ୟୋଗମାନ ବି ଖୋଲା ହେଲା । କରଜ କରି ଏସବୁ କରାଗଲା । ସେତେବେଳେ ଦେଶରେ ସମାଜବାଦୀ ଦଳମାନେ ଶାସନ କ୍ଷମତାରେ ଥିଲେ, ତେଣୁ କରଜ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହଜରେ ମିଳି ପାରିଲା । କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନେ ସତେଅବା ଆଉ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଜାଲରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ତା'ପରେ ଦେଶକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଣଆୟତ୍ତ ଭାବରେ ଏକ ମୁଦ୍ରା ସ୍ଫୀତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ଯାହାଫଳରେ ଏହି କରଜ ଗୁଡ଼ିକର ପରିମାଣ ବହୁଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିକାଂଶ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ସେଇଥିରେ ବୁଡ଼ି ରହିଛନ୍ତି । ଏପରିକି ସୁଧଅଂଶଟି ଦେବାର ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ନାହିଁ । ହିସାବ କହୁଛି ଯେ ଏହି କରଜର ପରିମାଣ ହଜାର କୋଟି ଇସ୍ରାଏଲୀ ଶେକେଲ୍ (ଏକ ଶେକେଲ୍ = ପ୍ରାୟ ଆଠ ନଅ ଟଙ୍କା)ରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲାଣି । ପୁନର୍ବାର ଅଙ୍କ କଷିଦେଲେ ଏହି କରଜ କିବୁତ୍‌ଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧିବାସୀ ଉପରେ ପ୍ରାୟ ୮୦ ହଜାର ଶେକେଲ୍ କରି ପଡ଼ୁଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର ଉପରେ ପ୍ରାୟ ତିନି ଲକ୍ଷରୁ ଚାରି ଲକ୍ଷ ଶେକେଲ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଛି । ଏହି କାରଣରୁ କିବୁତ୍‌ଜବାସୀ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି । ଯଥେଷ୍ଟ ପୁଞ୍ଜି ନାହିଁ ବୋଲି ଉଦ୍ୟୋଗମାନେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ଭଲ ସମୟ ବେଳେ ଯେଉଁ ବିଶାଳ ଅଟ୍ଟାଳିକାମାନ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ କୌଣସି ବ୍ୟବହାରରେ ଆସୁନାହିଁ, ଖାଲି ପଡ଼ିଛି ।

କେଉଁସବୁ ଉପାୟରେ ଏହିସବୁ ସଙ୍କଟକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ପୁନର୍ବାର ଆପଣାର ସ୍ୱାଭାବିକ ସ୍ଥିତିକୁ ଫେରି ଆସି ହେବ, ସେଥିଲାଗି କିବୁତ୍‌ଜଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ସାମୂହିକ ଭାବରେ ନାନା ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେଣି । ବହୁ କିବୁତ୍‌ଜରେ ଏହି ବିଷୟରେ ନୂତନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଗଲାଣି ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ କେତେକ ପ୍ରତିକାର କରାଗଲାଣି । ବାହାରର ସଂସାର, ତଥାକଥିତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ପୃଥିବୀର ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କ

ସମେତ, କବୁତ୍‌ଜମାନେ ଆଜି ଏହି ଧକ୍‌କାଗୁଡ଼ିକୁ କଦାପି ସହି ପାରିବେନାହିଁ ଓ ଅଲବତ ଲୁପ୍ତ ହୋଇ ଯିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲେଣି । ମାତ୍ର କିବୁତ୍‌ଜ ଭିତରେ ସେପରି କୌଣସି ସ୍ଥିତଆ ପଶିନାହିଁ । ସେମାନେ ଧକ୍‌କାଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛନ୍ତି । କିବୁତ୍‌ଜର ଖାଇବା ଓ ରହିବା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଅନେକ ପରିମାଣରେ କ୍ରମେ କମାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଯେଉଁ କିବୁତ୍‌ଜ ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ସଙ୍କଟ ଦ୍ୱାରା ସେପରି କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ଅଧିକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିବା କିବୁତ୍‌ଜ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ଭାବରେ ଓ ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଅନେକ ବିଶେଷ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ସଦସ୍ୟ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ବାହାରେ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି, ଯେପରିକି ସେହି ଅଧିକ ଉପାର୍ଜନକୁ ସେମାନେ କିବୁତ୍‌ଜର ତହବିଲ୍‌ରେ ଆଣି ମିଶାଇ ପାରିବେ । ଖର୍ଚ୍ଚ କିଛିଟା କମ୍ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରତ୍ୟେକ କିବୁତ୍‌ଜରେ ଧୋବା ବିଭାଗ ନରହି କେତେକ କିବୁତ୍‌ଜ ଏକାଠି ମିଶି ଗୋଟିଏ ଆଞ୍ଚଳିକ ଧୋବା ଶାଳ ତିଆରି କରିବାର ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି । ଏକାବେଳେକେ କେତୋଟି କିବୁତ୍‌ଜର ପିଲା ଏକାଠି ପାଠ ପଢ଼ି ପାରିବା ଭଳି ଆଞ୍ଚଳିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର କଳ୍ପନା ମଧ୍ୟ ହେଲାଣି । ସେଠାରେ ଏକାଧିକ କିବୁତ୍‌ଜରୁ ଶିକ୍ଷକ ମାନେ ଆସି ପାଠ ପଢ଼ାଇବେ ବୋଲି କଥା ହେଉଛି । ଏପରିକି, ଇସ୍ରାଏଲର ପାରମ୍ପରିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଚଳିତ ସେହି ପୁରୁଣା ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିକୁ ଏଡ଼ି ପାରିବାଲାଗି ସବୁ କିବୁତ୍‌ଜର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଯେପରି ଆପଣାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧାରାରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିପାରିବେ, ସେଥିଲାଗି କିବୁତ୍‌ଜଗୁଡ଼ିକ ତରଫରୁ ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନ କରିବାର ବିଚାର କରାଯାଉଛି । ଅଳପ କଥାରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ସବୁ କିବୁତ୍‌ଜ ଏକାଠି ହୋଇ ସମ୍ମିଳିତ ବଳରେ ସଙ୍କଟ ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ବାହାରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏକଦା ସେମାନଙ୍କୁ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଦୂର କରି ରଖିଥିବା ଉତ୍କଟ ରାଜନୀତିର କୋପ ମଧ୍ୟ କମି କମି ଯାଉଛି । ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ସମୟ, ପ୍ରତିକୂଳ ବହିଃ ସମାଜ ଓ ପ୍ରତିକୂଳ ସରକାରର ସବୁ ଆଘାତର ମୁକାବିଲା କରି ସେମାନେ କପରି ପୁନର୍ବାର ଆପଣାର ସ୍ୱାଭାବିକ ଧାରଟିକୁ ଫେରି ଆସିବେ ଓ ଦ୍ରୁତ ଭାବରେ ତିଷ୍ଠି

ରହିବେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ତାହାର ବାଟଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରୁଛନ୍ତି ।

ଏକ ମୁକ୍ତ ପ୍ରୟୋଗ ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍ଜ୍ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଜୀବନ୍ତ ଓ ଗତିଶୀଳ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇ ରହିଛି । ସ୍ମରଣ ରହିବା ଉଚିତ ଯେ, ଜଣେ ସଦସ୍ୟ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ରହିବ ବା ନରହିବ, ତାହା ସର୍ବଦା ସେହି ସଦସ୍ୟଙ୍କର ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଦୌ କୌଣସି ବାଧ୍ୟବାଧକତା ନାହିଁ । ସଦସ୍ୟ ଜଣେ କିବୁତ୍ଜ୍ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ, ସିଏ ଯେ ଏତେ ଦିନ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ରହିଛନ୍ତି, କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ସାନରୁ ବଡ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିଲାଗି ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଦୌ କୌଣସି କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବୀ କରି ଯାଉନାହିଁ । ବରଂ, ଅନେକ ସମୟରେ, ବାହାର ପୃଥିବୀକୁ ଯାଇ ସେ କିପରି ଯଥା ଶୀଘ୍ର ଥଇଥାନ ହୋଇପିବେ, ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ କୌଣସି ଅନିଶ୍ଚିତତାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ, ସେଥିଲାଗି ମଧ୍ୟ କିବୁତ୍ଜ୍ ତାଙ୍କୁ ଯଥାଶକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ହାଇସ୍କୁଲ ପାଠ ଶେଷ କରି ଇସ୍ରାଏଲର ସବୁ ପୁଅ ଝିଅ ସୈନିକ-ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଲାଗି ସେନାବାହିନୀକୁ ଯାଆନ୍ତି । କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ତାହାହିଁ କରନ୍ତି । ସେନାବାହିନୀର ତିନିବର୍ଷ ପରେ ସେମାନେ କିବୁତ୍ଜ୍‌କୁ ଫେରି ଆସିବେ କି ନାହିଁ, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସେହିମାନଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । କେହି ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜର ଜନ୍ମିତ ସ୍ଥାନଟିକୁ ଟାଣିବାର କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରେନାହିଁ । ନିଷ୍ପତ୍ତିଟିକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିଜକୁ ହିଁ କରିବାକୁ ହୁଏ । ନିଷ୍ପତ୍ତିଟିକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ସମୟ ନେଇ ଓ ଅଧିକ ଭାବଚିନ୍ତା କରିବା ଲାଗି ବରଂ କିବୁତ୍ଜ୍ ଆପଣାର ତରୁଣ ଓ ତରୁଣୀମାନଙ୍କୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଛାଡ଼ିଦିଏ । ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀ ଭ୍ରମଣରେ ଯାଆନ୍ତି । ନିଜର ଖୁସି ଓ ରୁଚି ଅନୁସାରେ କେତେ କେତେ ଦେଶ ବୁଲନ୍ତି, ଅଧିକ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଜନ କରନ୍ତି, ଅଧିକ ସ୍ଥିର ଓ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଜ ଜୀବନରେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିବା ଲାଗି ଏହି ବର୍ଷଟି ସେମାନେ ବହୁତ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ପାଆନ୍ତି । ତା'ପରେ ଯଦି ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଜଣେସଦସ୍ୟ ହିସାବରେ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ଜୀବନଯାପନ କରିବା ଲାଗି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ତେବେ

କିବୁତ୍‌ଜ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରେ । ଯଦି ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଏକ ମାର୍ଗ ସ୍ଥିର କରନ୍ତି, ତେବେ କିବୁତ୍‌ଜ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରି ଖୁସୀ ମନରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦିଏ ।

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ପୃଥିବୀ ଭ୍ରମଣର ନାନା ବ୍ୟୟ ପ୍ରଧାନତଃ କିବୁତ୍‌ଜ ହିଁ ବହନ କରେ । ଯେଉଁ ତରୁଣ ବା ତରୁଣୀମାନେ ସୈନିକ-ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି, ଶିକ୍ଷାର ସମାପ୍ତି ପରେ କିବୁତ୍‌ଜକୁ ଫେରି ଆସିବା ବା ନ ଆସିବା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ରହିଥାଏ । କିବୁତ୍‌ଜ ଅଥବା କିବୁତ୍‌ଜରେ ଥିବା ସେମାନଙ୍କର ବାପା ମାଆ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବାଧ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ହିସାବ ରଖି ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ପ୍ରାୟ ଅଧେ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଏହିପରି ଭାବରେ କିବୁତ୍‌ଜ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଯାଆନ୍ତି । ମାତ୍ର ସେଥିଲାଗି କିବୁତ୍‌ଜ ଯେ ଅରକ୍ଷିତ ହୋଇଯାଏ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ପ୍ରାୟ ସେତିକି ନୂତନ ସଦସ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଆନ୍ତି । ତେଣୁ କିବୁତ୍‌ଜର ଜୀବନ ଓ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେପରି କୌଣସି ବିଘଟଣ ଘଟେ ନାହିଁ । କେହି କେହି କିବୁତ୍‌ଜର କୌଣସି ପୁଅ ବା ଝିଅକୁ ବିବାହ କରି ମଧ୍ୟ କିବୁତ୍‌ଜର ସଦସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି । ଅନ୍ତତଃ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କୁ ଯେପରି କୌଣସି ଅନତିକ୍ରମ୍ୟ ସଙ୍କଟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ, ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ଯେ ଯିଏ ଯେଉଁ କିବୁତ୍‌ଜରେ ସାନରୁ ବଡ଼ ହୋଇଛି, ବଡ଼ ହୋଇ ତା'ର ଠିକ୍ ସେହି କିବୁତ୍‌ଜଟିକୁ ଫେରି ଆସିବା ଲାଗି ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ନଥାଏ । ହୁଏତ ସେ ଆଉ କୌଣସି ନୂତନ ଆହ୍ୱାନଟିଏ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ, ନୂଆ ଗାଁରେ ଆଉ ଅଧିକ ଭଲ ଭାବରେ ଏକ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ସଂସ୍ଥାନଟିଏ ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ହୁଏତ ବିଶ୍ୱାସ ବି କରୁଥାଏ । ସୈନ୍ୟ ବିଭାଗରେ ଥିବାବେଳେ ହୁଏତ ସମଭାବନା ଥିବା ଆଉ କେତେଜଣ ସାଥୀ ତା' ସହିତ ଆସି ଜୁଟି ଯାଆନ୍ତି । ଏହିପରି ଭାବରେ ଏକ ନୂଆ ସମ୍ଭାବନାରେ ଅଙ୍କୁରୋଦ୍‌ଗମ ହୁଏ । ସେନାବାହିନୀର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସମାପ୍ତ କରି ସେମାନେ ନୂଆ କିବୁତ୍‌ଜଟିଏ ଗଢ଼ନ୍ତି । ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କିବୁତ୍‌ଜ ଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦରିଦ୍ର ହୋଇ ରହିବାକୁ ହୁଏ, ଏକାବେଳେକେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ସାଧନ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ସ୍ୱପ୍ନ

ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବାକୁ ହୁଏ । ଅପାର ଆନନ୍ଦ ମିଳେ । ଏହିପରି ପ୍ରୟୋଗମାନେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲରେ ନୂଆ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ଏହି ଶତାବ୍ଦୀରେ ତୃତୀୟ ଦଶନ୍ଧିରେ କିବୁତ୍‌ଜ୍ ପଛରେ ରହିଥିବା ଉତ୍କଟ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାସବୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ ରୁଚିଲା ନାହିଁ ଅଥଚ ଯେଉଁମାନେ ଏକ ସହଭାଗୀ ଜୀବନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ଓ ଇହୁଦୀଧର୍ମକୁ ଅଧିକ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ବଞ୍ଚିବାଲାଗି ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ, ସେମାନେ ଆପଣାର ଅଲଗା କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନ ଗଠନ କଲେ । ସରକାର ସାମ୍ୟବାଦୀ ଥିଲା-ବେଳେ ଏମାନଙ୍କୁ ହୁଏତ ବିଶେଷ ଅନୁକୂଳତା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉନଥିଲା, ମାତ୍ର ୧୯୬୭ ମସିହାପରେ ଏମାନେ ପରୋକ୍ଷ ଅଥବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଅନୁକୂଳ ରାଜ-ସମର୍ଥନ ଲାଭ କରି ଆପଣାର ଅଗ୍ରଗତିକୁ ଅଧିକ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରି ପାରିଲେଣି । ଇହୁଦୀ ଧର୍ମପରମ୍ପରାକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆ ଯାଉଥିବା ଏହି କିବୁତ୍‌ଜ୍-ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଏବେ ସତର ହେଲାଣି । ସେମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ରକରି ଏକ ଅଲଗା ସାଧାରଣ ସଂସ୍ଥା ରହିଛି । ଆଧୁନିକତା ଏବଂ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ସଂକ୍ରମଣ ଫଳରେ ଦେଶରେ କେତେ ବ୍ୟକ୍ତି ପାରମ୍ପରିକ ଧର୍ମଭାବନାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ହାନି ହେବାରେ ଲାଗିଥିବାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିଥିଲେ, ତାହାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୂପେ ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍‌ଭବ ହୋଇଥିଲା । ଏମାନେ କାର୍ଲ୍ ମାର୍କସ୍‌ଙ୍କର ତୁଳନାରେ ଲେଓ ଟଲ୍‌ଷ୍ଟୟଙ୍କର ସମାଜବାଦୀ ଜୀବନ-ଭାବନାକୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ । ଆଧୁନିକ ବସ୍ତୁବାଦର ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ଯଥାର୍ଥ ଜୀବନଯାପନ ଲାଗି ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି ଅନୁଭବ କଲେ ।

ଧର୍ମଭିତ୍ତିକ ଏହି କିବୁତ୍‌ଜଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ ନିୟମିତଃ ସାନ ଆକାରରେ ହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ ସାଧାରଣତଃ ଅଶୀ କିମ୍ବା ଶହେରୁ ଅଧିକ ପରିବାର ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ଏମାନେ ବିଚାର କରନ୍ତି । ଖାଇବା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ରେ କେତେକ ନିଷେଧ ରଖା-ଯାଇଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍, ରନ୍ଧନଶାଳା ଦୁଇଟି ଥାଏ, ଗୋଟିକରେ ମାଂସ ରନ୍ଧା

ହୁଏ, ଆରଟିରେ ମାଂସ ପଶି ପାରେନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ଏକ ସିନାଗଗ୍ ବା ଉପାସନା-ମନ୍ଦିର ଅବଶ୍ୟ ରହିଥାଏ । ଏମାନେ କୃଷି ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଆପଣାର ଯାବତୀୟ ଧନ୍ଦାକୁ ସୀମିତ କରି ରଖନ୍ତି । ଉଦ୍ୟୋଗାଦି ଅନ୍ୟ ସଂପ୍ରସାରଣକୁ ମନ ଦିଅନ୍ତିନାହିଁ । ଉଦ୍ୟୋଗମାନ ଖୋଲିଲେ ବସତିଟିର ଯଥାର୍ଥ ନିବିଡ଼ ସଂହତିଟି ବ୍ୟାହତ ହେବ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ରାତିରେ ଭୋଜନ ପରେ କିବୁତ୍ଜ୍‌ରେ ପ୍ରାୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନଥାଏ । ସଦସ୍ୟ-ମାନେ ସନ୍ଧ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ ଲାଗି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ବୋଲି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ଏହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏମାନେ ମୋଟେ କୌଣସି ଗୁଣରେ କମ୍ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ନୁହନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ତଥାପି ଇସ୍ରାଏଲ ନାମରେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ସେମାନେ କଦାପି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଚରମ ପ୍ରାପ୍ତି ବୋଲି ମାନି ନଅନ୍ତିନାହିଁ । ଜୀବନର ଆଭିମୁଖ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ବସ୍ତୁବାଦୀ ସଂଜ୍ଞା ଓ ସୀମାଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇ ପାରୁଥିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ତଥା ଶିକ୍ଷାଗତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅଭୀପ୍ସା ରଖିଥିବ ଓ ତାହାକୁ ହିଁ ସାର୍ଥକରେ ଜୀବନର ଲକ୍ଷଣ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିବ, ଧର୍ମପ୍ରଧାନ କିବୁତ୍ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ତାହାରି ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏକ ତାତ୍କାଳିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତଥାପି ଆପଣା ଲାଗି ଖୋଜେ ଜୀବନବସତି ସମ୍ଭବ କରିବାର ଆକୁଳତା ନେଇ ଏହି ଭୂମିକୁ ଆସି-ଥିବା ଖାଲୁତ୍ଜ୍ (ପୁରୋଗାମୀ) ମାନେ କିବୁତ୍ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ କୃଷି ହିଁ ଏକମାତ୍ର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ ଥିଲା । ଅନାବାଦୀ ଜମିକୁ ଆବାଦଯୋଗ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜୀବନପଣ କରି ସେମାନେ କିବୁତ୍ଜ୍ ନାମକ ଏକ ଅଭିନବ ପ୍ରୟୋଗରେ ଅଗ୍ରଣୀ ହୋଇଥିଲେ । କର୍ମ ଓ ଉଦ୍ୟମର ପରିସରଟି ସଂକ୍ରାମିତ ହୋଇ କୃଷି ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ସଂପ୍ରସାରିତ ହୋଇଗଲା । ସକଳ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା କରାଗଲା । ଶ୍ରମ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଶ୍ରମଜନିତ ବହୁ ବିରକ୍ତିକର ଦୋଷାରୁ ହେବାରୁ ନିଷ୍କୃତି ମିଳିଲା । କିବୁତ୍ଜ୍-ଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେଦୂର କୃଷିବସତି ଓ କୃଷିସଭ୍ୟତାର ପ୍ରତିନିଧି ବୋଲି କୁହାଯିବ, ସେଥିରେ ଅବଶ୍ୟ ଏକ ସନ୍ଦେହର ଅବକାଶ ରହିଛି । ଆଧୁନିକ ଜୀବନରେ କୃଷି ଏବଂ ଉଦ୍ୟୋଗ କିପରି ଦୁଇଟିଯାକ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇ ରହି-

ପାରିବେ, ଇସ୍ରାଏଲରେ ଥିବା ଏବଭି କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଅଧିକ ଔଚିତ୍ୟର ସହିତ ତାହାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ବୋଲି କହିପାରିବା । ଇସ୍ରାଏଲର ଅଧିକାଂଶ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବେ ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନୀ ହୋଇ ହିଁ ଆସୁଛି । ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରମୁଖ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବିଦେଶରୁ ଆସୁଛି । ଇସ୍ରାଏଲର କବୁତ୍‌ଜ୍‌ମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଆପଣାର ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଆପେ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାର ଏକଦା ମୂଳନୀତିଟି ଉପରେ ଆଉ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉନାହାନ୍ତି । ବରଂ ସେମାନେ ଅଧିକ ଲାଭ ଆଣି ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବା କାର୍ପାସ ପ୍ରଭୃତିର ବ୍ୟାବସାୟିକ ଉତ୍ପାଦନକୁ ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି ମାନିଲେଣି । ତଥାପି, କବୁତ୍‌ଜ୍ ପଛରେ ଯେଉଁ ମାନବିକ ଏବଂ ସାମୂହିକ ଆବେଦନଟି ରହିଥିଲା, ସେଇଟି ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ହୋଇ ଯାଇନାହିଁ । କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ତାହା ସହରବାସୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆକୃଷ୍ଟ କଲାଣି । ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ସାଂପ୍ରତିକ ପ୍ରୟୋଗ ବିଷୟରେ ଆମେ ଏଠାରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ଗତ ୧୯୭୯ ମସିହାଠାରୁ ଜେରୁଜାଲମ୍ ସହରର ଗୋଟିଏ ପୁରାତନ ଅଞ୍ଚଳରେ ରେଶୀତ୍ ନାମରେ ଏକ ନୂଆ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଛି । ଏକଦା ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ପରସ୍ପରର ପରିଚୟରେ ଆସିଥିବା କେତେଜଣ ଅଫିସର୍ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ସମାଜ ଭିତରକୁ ଫେରିଯାଇ ସତକୁ ସତ ନୂଆ କରି କିଛି ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ ବୋଲି ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ତାହାରି ଫଳରେ ଏହି ନୂତନ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଟି ଜନ୍ମଲାଭ କରିଛି । ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମୋଟେ ତିନୋଟି ଦମ୍ପତି ଓ ତିନିଜଣ ଅବିବାହିତଙ୍କୁ ନେଇ କବୁତ୍‌ଜ୍‌ଟିର ସ୍ଥାପନା ହୋଇଥିଲା । ଅଟୋମାନ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ସମୟର ଏକ ପୁରାତନ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଗୃହରେ, ଯେଉଁଠାରେ ବହୁଦିନ ହେଲା କେହି ରହୁନଥିଲେ, ପ୍ରଥମେ ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀ ସେହିଠାରେ ଯାଇ ରହିଲେ ଓ ମିଳିତ ଭାବରେ ଏକ ସ୍ୱନିର୍ବାଚିତ ନୂତନ ଜୀବନ ଯାପନ କଲେ । ଆପଣାର ଏହି ନୂଆ ସଂସାରଟିକୁ ସେମାନେ 'ପ୍ରାଙ୍ଗଣ' ବା Courtyard ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ସବାଆଗ କିଞ୍ଚିତ୍ ସବୁଜ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ ନିଜର ଶ୍ରମ ଦେଇ ବଗିଚାଟିଏ ତିଆରି କଲେ; ତିନୋଟିଯାକ ପରିବାର ତିନୋଟି ଖଞ୍ଜାରେ ରହିଲେ ।

ରନ୍ଧାବଡ଼ା ଓ ଖିଆପିଆ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ହେଲା । ଉପାସନା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ବଖରାକୁ ଅଲଗା କରି ରଖାଗଲା । ସେତେବେଳେ ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିବାକୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କେବଳ କାଠରେ ତିଆରି କେତୋଟି ବେଞ୍ଚ୍ ଓ ଟେବୁଲ ରହିଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କର ମଇଳା ଲୁଗାପଟା ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ କଚା ହେଉଥିଲା । ପରେ 'ପ୍ରାଙ୍ଗଣ' ପରିବର୍ତ୍ତେ Raysheet ବୋଲି ରଖାଗଲା । ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ରେଶୀତ୍ ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଆରମ୍ଭ' । ପ୍ରକୃତରେ ସେମାନେ ନୂତନ କିଛି ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍ଜ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଏକ ନୂତନ ମୋଡ଼ ଦେବାକୁ ଯାଉଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ 'ରେଶୀତ୍'ରେ ତେର ଗୋଟି ପରିବାର ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ତିନିଜଣ ଅବିବାହିତ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ତିରିଶି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁଗୃହ ଓ ପାଠ ପଢ଼ିବାର ବୟସ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପୂର୍ବ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏମାନଙ୍କ ସହିତ ପଡ଼ିଶାର ଆଉ କେତୋଟି ପିଲା ଏକାଠି ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ବାହାରୁ ଆସୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଦରମା ନିଆଯାଏ । ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଳୟଟିକୁ ଚଳାଇବା ଲାଗି କିଞ୍ଚିତ୍ ନଗଦ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ମିଳିଯାଏ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ଜାଗାରେ ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ମଣିଷ ଏକାଠି ବାସ କରୁଥିବାରୁ ସ୍ଥାନଟି ବଡ଼ ନିଅଣ୍ଟିଆ ଦେଖାଯାଉଛି । ସଦସ୍ୟମାନେ ଯେତିକି ଉପାର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି, ସେତିକିରେ ହିଁ ନିଜର ବାହ୍ୟ ସଂସାରଟିକୁ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଅଳପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଅଧିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ପାରିବାର ମିତବ୍ୟୟିତା ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଧାନ ନୀତିରୂପେ ଗୃହୀତ ହୋଇଛି । ଏଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଥବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବଜେଟ୍ ଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ସଦସ୍ୟମାନେ ବାହାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । କେତେକ ସଦସ୍ୟ ସହରର ବିଭିନ୍ନ ହୋଟେଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, କେତେଜଣ ବିଭିନ୍ନ କାରଖାନାରେ । ତିରିଶି କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଥିବା ଦୁଇ ସାରି କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ କେତେ ସଦସ୍ୟ କାମ କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ଉପାର୍ଜନ ଏକକ ଗୋଟିଏ ପାଣ୍ଠି ଭିତରକୁ ଆସେ ଏବଂ ସେଇଥିରୁ 'ରେଶୀତ୍'ର ଯାବତୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚର ନିର୍ବାହ କରାଯାଏ । ସହର ଭିତରେ କୃଷିକୁ

ଏକ ଧନ୍ଦା ହିସାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଉଠୁନାହିଁ । ଜମି କାହିଁ ଯେ, କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ରହିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ ? ସାଧାରଣ ସମ୍ପତ୍ତି ଭିତରେ କିବୁତ୍ଜ୍‌ର ଉଦ୍ୟାନଟିକୁ ସମ୍ବଳ କରି ଗୋଟିଏ ମଧୁମକ୍ଷୀ– ପାଳନର କେନ୍ଦ୍ର ରହିଛି । ସେଥିରୁ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ କିଞ୍ଚିତ୍ ନଗଦ ଆୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁଛି ।

ଦିନରେ ଅଠର ଘଣ୍ଟା କାଳ 'ରେଶୀତ୍'ରେ ବିଭିନ୍ନ କର୍ମତତ୍ପରତା ଲାଗି ରହିଛି । ସଦସ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଧର୍ମ ପରାୟଣ ଅଛନ୍ତି, ଧାର୍ମିକ ଆଚରଣରେ ବିଶେଷ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଉ ନଥିବା ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି; ଆଶ୍‌କେନାଜୀ ଅଛନ୍ତି, ଶେଫାର୍ଡିମ୍ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ସହରବାସୀ ଓ କିବୁତ୍ଜ୍‌ବାସୀ ଉଭୟଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ମିଶାଇ କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଛି । ସେଠାରେ ଅସଲ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣଟି ହେଲା, ଦେବା,— ନିଜର ବିଦ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧି, ସମୟ, ଶ୍ରମ ଓ ଉପାର୍ଜନକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଦେଇଦେବା ଏବଂ ସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଜଣେ ହୋଇ ରହିବା । ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ଭାବରେ ଆପଣାର ଗୁଣ ଏବଂ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ କରିବା ଏବଂ ଉପାର୍ଜିତ ଯୋଗ୍ୟତା ଗୁଡ଼ିକୁ ସମସ୍ତ ନିମନ୍ତେ କାମରେ ଲଗାଇବା । କିବୁତ୍ଜ ବାହାରର ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିବେଶ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ 'ରେଶୀତ୍'ର କେତେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ତରୁଣମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଫୁରସତ ସମୟରେ କେତେ ପ୍ରକାର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସମାଜରେ ଅଗ୍ରଗାମୀ ହିସାବରେ କିଛି କରିବାଲାଗି ଉତ୍ସାହ ରଖିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏଥି ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ସହଭାଗିତାର ପ୍ରୟୋଗ-ଧାରାରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରୁଥିବା ଏହିସବୁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୁ ଆମକୁ ସୂଚନା ମିଳିବ ଯେ, କିବୁତ୍ଜର ମୂଳ ଆବେଦନଟି ଏବେ ମଧ୍ୟ ନାନା ନୂତନ ପ୍ରେରଣାରେ ସଂକ୍ରମିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି, ନାନା ନୂତନ ପ୍ରୟୋଗ ନାନା ପ୍ରକାରର ପୁରୋଗାମୀମାନଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ସେକାଳର ପୁରୋଗାମୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ସମ୍ଭବତଃ ଏହା ଏକାନ୍ତ ଅଭାବନୀୟ ହୋଇ ରହି ଥିଲା । କିବୁତ୍ଜରୁ ରାଜନୀତିକ ଆଦର୍ଶଟି ଗୌଣ ହୋଇ ଯାଉଛି, ଭାବଗତ ଆଦର୍ଶଟିର ଆବେଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ।

ଏହିପରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରୟୋଗ ହେଉଛି 'ନେଭେ ଶାଲୋମ୍' ଅର୍ଥାତ୍ 'ଶାନ୍ତିର ମରୁଦ୍ୟାନ'। କିବୁତ୍ଜ ତ୍‌ସୋରାରୁ ମଟରଗାଡ଼ିରେ ଗଲେ ମୋଟ ଅଧ-ଘଣ୍ଟା କର ବାଟ। ସେଠାରେ ଗତ ପ୍ରାୟ ଦଶବର୍ଷ ଧରି କିବୁତ୍ଜଧାରାରେ ଏକ ଅଭୂତପୂର୍ବ ପ୍ରୟୋଗ ଚାଲିଛି ଏବଂ ସଫଳତାର ସହିତ ଚାଲିଛି। ସେଠାରେ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏଟି ପରିବାର ଏକତ୍ର ବାସ କରୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ଉଭୟ ପରିବାର ରହିଛନ୍ତି। ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏବେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଲୋକ ବାସ କରୁଥିବେ, ଯେଉଁମାନେ କି ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ଲୋକେ ଗୋଟିଏ ଭୂମିରେ କେବେ ଏକାଠି ବାସ କରିପାରିବେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ କରୁଥିବେ। ଏହି ନୂତନ ଭୂମିରେ ଦୁଇଭାଷୀ ଦୁଇ ଜାତି ଏକତ୍ର ଅବଶ୍ୟ ବାସ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରଥମ କାଳର ପୁରୋଗାମୀ ତଥା ଅନ୍ୟମାନେ ଅବଶ୍ୟ କହୁଥିଲେ। ସମ୍ଭବତଃ ସେଥିରେ ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ। ମାତ୍ର, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ଦେଶର ନବୀ ସାମ୍ୟବାଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସତେ ଅବା ସେହି ବିଶ୍ୱାସଟିକୁ ଆଉ ମୋଟେ କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନେ ସର୍ବାଧିକ ଶୁଭକାଙ୍କ୍ଷୀ, ସେମାନେ ଭୂମିଟିର ବିଭାଜନ ବିଷୟରେ ହିଁ କହୁଛନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍, ଦେଶଟି ଦୁଇଭାଗ ହୋଇଯିବ; ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ଇହୁଦୀ ରହିବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭାଗଟିରେ ଆରବ ରହିବେ। ଆରବ ଓ ଉଭୟ ଶିବିରରେ ଏପରି ଶାସଣ ଦନ୍ତ ଉଗ୍ରବାଦୀମାନେ ଅଛନ୍ତି। ଯେଉଁମାନେ କି ଜିଦ୍ ଧରି ବସିଛନ୍ତି ଯେ, ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷଟିକୁ ଭୂମିରୁ ବିତାଡ଼ିତ କରିଦେଇ ପାରିଲେ ଯାଇ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ରେ ଶାନ୍ତି ଆସିବ। ଏଥିପାଇଁ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେମାନେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଭାବରେ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ ହେବା ଲାଗି ମଧ୍ୟ ତିଆରି ଅଛନ୍ତି। ଏହିପରି ଏକ ଉତ୍ତେଜନାପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ କୋଡ଼ିଏଟି ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ପରିବାର ଯେ 'ନେଭେ ସାଲୋମ୍'ର କଳ୍ପନା କରି ପାରିଛନ୍ତି, ଏକାଠି ଏତେବର୍ଷ ପରସ୍ପରର ସହଭାଗୀ ହୋଇ ଜୀବନଯାପନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି, ତାହା ଦେଖିଲେ ଆମର ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ପୃଥିବୀଟି ବିଷୟରେ ସାହସର ସହିତ ଆଶାବାଦୀ ହେବାଲାଗି ଅବଶ୍ୟ ଅନେକ ବଳ ଓ ଭରସା ମିଳିଯିବା ଉଚିତ।

ନେଭେ ସାଲୋମ୍‌ର ଆରବୀ ନାଆଁଟି ହେଉଛି ଓ୍ୱାଖତ୍-ଅଲ-ସଲାମ୍। ଇସ୍ରାଏଲର ଯେକୌଣସି କିବୁତ୍ଜ୍ ପରି ଏଠାରେ କାହାରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କର ମତ ନେଇ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ନିର୍ବାଚନ ହୁଏ । ସେହି ପରିଚାଳନା କମିଟିରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ଉଭୟ ପ୍ରତିନିଧି ରହିଛନ୍ତି । କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ, କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜମିକୁ ଆବାଦଯୋଗ୍ୟ କରି ବସତିର ସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଛି । ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୁଇଟି ରାସ୍ତାର ଦୁଇପାଖରେ ବାସଘର ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ମଝିରେ ଅଫିସ୍ ଘର, କ୍ରମେ ଅତିଥିନିବାସଟିଏ ମଧ୍ୟ ଗଢି ଉଠିଲାଣି । ବସତିର ଆରମ୍ଭଟିକୁ ଏକ ଅଭିନବ କଳ୍ପନାରେ କିବୁତ୍‌ଜର ଉପାସନାଗୃହ ନିର୍ମିତ ହେଉଛି । ଏଇଟି ଇହୁଦୀ ଅଥବା ମୁସଲମାନ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧର୍ମର ପାରମ୍ପରିକ ଉପାସନା-ଗୃହ ହୋଇ ରହିବନାହିଁ । ଯିଏ ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା କରିବ, ଏହି ଗୃହଟି ଭିତରେ ନୀରବ ହୋଇ ଯାଇ ବସିପାରିବ ଏବଂ ଆପଣା ଚେତନା ଓ ଅନୁରାଗର ବିକ୍ଷିପ୍ତ ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ସହରେ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ରର ଆବିଷ୍କାର ଉଦ୍‌ଧାବିତ କରିପାରିବ । ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧର୍ମୀୟ ରୀତି ଅନୁସାରେ ସିଏ ଯାବତୀୟ ଈଶ୍ବରର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିବ ଏବଂ ସମଗ୍ର ମନୁଷ୍ୟବିଶ୍ୱର ସାଧାରଣ ମାଟିଟିକୁ ଆଘ୍ରାଣ ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ । ଏଠାରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ପ୍ରକୃତି ଅତୀବ ମନୋହର । ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଗ୍ରନ୍ଥିମୁକ୍ତ ହୋଇ ଅନାଇପାରିଲେ ବିଶ୍ୱମୟ ଅସଲ ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ରଟିକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାକୁ ଆଦୌ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ ।

ନେଭେ ଶାଲୋମ୍‌ରେ ଭାଷା ଦୁଇଟି, ହିବ୍ରୁ ଏବଂ ଆରବୀ, କିବୁତ୍‌ଜର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଭୟ ଭାଷାର ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଏ । ପିଲାଙ୍କୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ବସାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ଭାଷାରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଏନାହିଁ; କ୍ଲାସର ସବୁ ପିଲା ଏକାଠି ବସନ୍ତି, ମିଶିମାଶି ବସନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକାବେଳେକେ ଦୁଇଜଣ ଶିକ୍ଷକ ମିଳିତ ଭାବରେ ଦୁଇ ଭାଷାର ମାଧ୍ୟମରେ ପାଠ ପଢ଼ାନ୍ତି । ଜଣେ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ଓ ଆଉଜଣେ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାର ମାଧ୍ୟମରେ । ଦୁଇଜଣଯାକ ଶିକ୍ଷକ ଆଗରୁ ଏକାଠି ସେଦିନର ପାଠ୍ୟବସ୍ତୁ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରି କ୍ଲାସକୁ ଆସନ୍ତି । ପାଠ ପଢ଼ିବାର ସମୟ ବ୍ୟତୀତ ପିଲାମାନେ ସର୍ବଦା ଏକାଠି ଥାଆନ୍ତି । ଏକାଠି ଗୀତ ଗାଆନ୍ତି, ଏକାଠି ଛବି ଆଙ୍କନ୍ତି, ଏକାଠି ଖେଳନ୍ତି ଓ ବୁଲନ୍ତି । ସେମାନେ ଭାଷା, ଧର୍ମ ଓ ପରିବାର

ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମଗ୍ର ବସତିର ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଏକାଠି ଖାଆନ୍ତି; ଦିନଯାକ ଏକାଠି ରହନ୍ତି, କେବଳ ରାତିକୁ ନିଜ ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଶୋଇବାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଏବେ ପାଖରେ ଥିବା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଆରବ ଗାଆଁରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲମାନେ ଏଠାକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଲାଗି ରହିଥିବା ଆରବ-ଇହୁଦୀ ଉତ୍ତେଜନାର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃସାହସିକ ପଦକ୍ଷେପ ବୋଲି ହିଁ କୁହାଯିବ । ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ କି ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ପିଲା ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି ଓ ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ପରିବାର ଏକସଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି ।

ନେଭେ ଶାଲୋମ୍‌ର ଆଉ ଗୋଟିଏ ସାହସିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି ଏଠାରେ ଚାଲିଥିବା ଯୁବା-ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ । ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ପାଠ ପଢୁଥିବା ଷୋଳବର୍ଷର ତରୁଣମାନଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ପାଞ୍ଚଦିନିଆ ଏକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ-ଶିବିରକୁ ଅଣାଯାଏ । ଆରବ ସ୍କୁଲରୁ ଅଣାଯାଏ, ଇହୁଦୀ ସ୍କୁଲରୁ ମଧ୍ୟ ଅଣାଯାଏ । ଏହି ତରୁଣତରୁଣୀମାନେ ଏକାଠି ରହନ୍ତି, କିବୁତ୍‌ଜ୍‌ର ସାମୂହିକ ପାକଶାଳାରେ ଏକସଙ୍ଗେ ଭୋଜନ କରନ୍ତି, ଦେଶର ଏବଂ ଶିବିରାର୍ଥୀମାନେ ଆପଣା ମଧ୍ୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି । ଏହି ଦୁଃସାଧ୍ୟ-ସାଧନ ଇସ୍ରାଏଲର କେବଳ ଏହି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ହିଁ ସମ୍ଭବ ହେଉଛି । ବିଶେଷତଃ, ଏବେ ଉପସାଗରୀୟ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଥିବା ସମୟରେ ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟ-ପ୍ରାଚ୍ୟକୁ ଘାରି ରହିଥିବା ଯାବତୀୟ ଉତ୍ତେଜନା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ବସତିରେ ଗୋଟିଏ ପରିବାର ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ଉଭୟ ଧର୍ମ ଓ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପିଲାଏ ଏକାଠି ଖେଳ ଖେଳୁଛନ୍ତି ଓ ପାଠ ପଢ଼ୁଛନ୍ତି, ଏତିକ ମଧ୍ୟ କମ୍ ବିସ୍ମୟକାରୀ ଘଟଣା ନୁହେଁ । ମଣିଷଠାରୁ ମଣିଷକୁ ଅଲଗା କରି ନୁହେଁ, ମଣିଷକୁ ମଣିଷର ପାଖକୁ ଆଣି ଯେ ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତର ଘରଟିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ମନୁଷ୍ୟୋଚିତ କରି ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ, ନେଭେ ଶାଲୋମ୍‌ର ପ୍ରୟୋଗଟି ଆମର ସେହି ବିଶ୍ୱାସଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଦୃଢ଼ କରିଦେଇ ପାରୁଛି ।

ଇସ୍ରାଏଲରେ କିଛିଦିନ ରହିବାପରେ ମନେହୁଏ, ସତେ ଯେପରି

ଇସ୍ରାଏଲରେ ଦୁଇଟି ସଂସାର, ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍ଜ୍ ଭିତରର ସଂସାର ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିବୁତ୍ଜ ବାହାରର ସଂସାର । ସେମାନେ ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ପୃଥିବୀ । ଦୁହେଁ ଏହି ଦେଶଟିକୁ ନିଜର ବୋଲି କହନ୍ତି, ମାତ୍ର ଜୀବନାଦର୍ଶର ଯାବତୀୟ ଭାବନା ଓ କଳ୍ପନାରେ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଜୀବନଯାପନ କରନ୍ତି । ବାହାର ସଂସାରଟି ଅନ୍ୟଟିକୁ ଈର୍ଷା କରେ ଏବଂ କିବୁତ୍ଜ ଭିତରର ସଂସାରଟି ବାହାରର ବୃହତ୍ତର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ଭୟର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥାଏ । ବୃହତ୍ତରଟି କ୍ରମେ ପ୍ରବଳରୁ ଅଧିକ ପ୍ରବଳ ହୋଇ କ୍ଷୁଦ୍ରତରଟିକୁ ଗ୍ରାସ କରି ପକାଇବ ନାହିଁ ତ ? ସମଗ୍ର ଇସ୍ରାଏଲ କିବୁତ୍ଜର ଜୀବନଧାରାଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଉ ବୋଲି ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍ଜମାନେ କେବେ ଦାବୀ କରିବାକୁ ଯାଇନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ, ନିଜ ପାଇଁ ସେମାନେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ଅନୁକୂଳତା ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରିଛନ୍ତି ଓ କରୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ କି ସେମାନେ ଆପଣାର ବିଶେଷ ଜୀବନଟିକୁ ବଞ୍ଚି ପାରିବେ । ରାଷ୍ଟ୍ରବଳ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାଟିକୁ କଦାପି ଅପହରଣ କରି ନେବନାହିଁ । କିବୁତ୍ଜର ପ୍ରେରଣା ଓ ଇତିହାସ ସବୁ କାଳକୁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱଲାଗି ଏକ ବିଶେଷ ଆକର୍ଷକ ଏବଂ ଉତ୍ପ୍ରେରକ ହୋଇ ରହିବ । ଇସ୍ରାଏଲ ନାମକ ସମଗ୍ର ଉଦ୍ୟମଟିରୁ କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଦେଶଠାରୁ ବିଶେଷ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଦେଖିବା ଲାଗି ଆଉ ପ୍ରାୟ କୌଣସି କାରଣ ରହିବ ନାହିଁ । ଭବିଷ୍ୟତରେ ବହୁବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଧାନତଃ କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ବାହାରୁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଆସିବେ ଓ ନୂତନ ଚକ୍ଷୁ ନେଇ ନିଜ ନିଜ ଦେଶକୁ ଫେରିଯିବେ । କିବୁତ୍ଜ ନାମକ ଏହି ଅଭିନବ ପ୍ରୟୋଗ ଓ ପରୀକ୍ଷାଟି କାଳକାଳକୁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଲାଗି ବହୁବିଧ ସଂକ୍ରମଣର କାରଣ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

(ସାତ)

ଏଥର ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଥିବା ସମୟରେ ଉପସାଗର ଅଞ୍ଚଳରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଗଲା । ଇସ୍ରାଏଲ ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ମିଶିନଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ତାକୁ ସତେ ଅବା ଜବରଦସ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ ଭିତରକୁ ଟାଣି ଆଣିବା ଲାଗି ଇରାକର ଶାସକ ସଦ୍ଦାମ ହୁସେନ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଚକ୍ରାନ୍ତ କରୁଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲ ଯୁଦ୍ଧ ଭିତରେ ପଶି ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧର ସ୍ଥିତି ସମ୍ଭବତଃ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । ରକ୍ଷା ହେଲା, ଇସ୍ରାଏଲର ସରକାର ସଂଯମ ଅବଲମ୍ବନ କଲେ । ଇସ୍ରାଏଲ ଉପରେ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ରାତିରେ ଇରାକ ତରଫରୁ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣ କରା ଯାଉଥିଲା । ସେଥିଲାଗି ଦେଶର ଘରେଆଡ଼େ ସତର୍କମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରା ଯାଇଥିଲା । ସଦ୍ଦାମ ହୁସେନ ତ ଏକାଧିକ ବାର ଧମକ ଦେଇ ସାରିଥିଲେ ଯେ ଉପସାଗରୀୟ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବା ମାତ୍ରକେ ଇସ୍ରାଏଲ ଉପରେ ବିଷାକ୍ତ ବାଷ୍ପ ରହିଥିବା କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ । ସେଥିଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲରେ ସେହି ବିଷାକ୍ତ ବାଷ୍ପ ପ୍ରୟୋଗର ପ୍ରତି-କାର ସ୍ୱରୂପ ସତର୍କମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରା ଯାଇଥିଲା । ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକଙ୍କୁ ଗ୍ୟାସ-ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାଲାଗି ମୁଖା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ କେବଳ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା, ମାତ୍ର ପରେ ସେଠା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ କ୍ରମେ ଆରବମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଦିଆଗଲା । ଏପରିକି, ତଥାକଥିତ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଆରବମାନେ ମଧ୍ୟ ମୁଖା ପାଇ-ଥିଲେ । ବାହାରକୁ ଗଲେ ସେହି ମୁଖାକୁ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ସରେ ପୂରାଇ କାନ୍ଧରେ ଓହଳାଇ ନିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ।

ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବାର କେତେଦିନ ପୂର୍ବରୁ ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲସବୁ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଯଦି ରାସାୟନିକ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରି କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର-ଆକ୍ରମଣ ହୁଏ, ତେବେ ସେହି ସମୟରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବାଲାଗି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାରରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଠରୀକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିବା ଲାଗି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ସେହି କୋଠରୀର କବାଟ ଓ ଝରକାର ଫାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ

ଅଠାର ଫିତା ଦେଇ ବନ୍ଦ କରି ରଖା ଯାଇଥିଲା । ଇରାକ୍ ଆଡ଼ୁ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ରର ଆକ୍ରମଣ ହେବା ମାତ୍ରକେ ସାରା ଦେଶରେ ସତର୍କଘଣ୍ଟି ବାଜି ଉଠୁଥିଲା ଓ ସମସ୍ତେ ମୁଖା ପିନ୍ଧି ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୋଠରୀଟିକୁ ଆଶ୍ରୟ ନେବା ଲାଗି ଯାଉଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ କୌଣସି କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ରରେ ବିଷାକ୍ତ ବାଷ୍ପ ରହିଥିବା ବାଣର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ସର୍ବମୋଟ ପ୍ରାୟ ଊଣଚାଳିଶଟି କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଇସ୍ରାଏଲ ଉପରେ ଆସି ପଡ଼ିଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ଭୂମି ଉପରେ ପଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ତରଫରୁ ପ୍ରତିଆକ୍ରମଣ ଦ୍ୱାରା ଅବଶ୍ୟ ସେଗୁଡିକୁ ପ୍ରତିହତ କରି ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । ମୁଖ୍ୟ ଟେଲ୍ ଆଭିଭ୍ ଓ ଖାଇଫା ଏହି ଦୁଇଟି ସହରକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଅସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗ କରା ଯାଉଥିଲା । ଆକ୍ରମଣ ଫଳରେ କେତେକ ଘର ଭାଙ୍ଗିଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ସରିକି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ । କେତୋଟି କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ସମ୍ଭବତଃ ଗଣନାରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଦ ହେତୁ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଆରବ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ସେଗୁଡ଼ିକ ଗାଆଁର ବାହାରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଓ ତଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ହତାହତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରମାଦ ସେତେ ଭୟଙ୍କର ହେବ ବୋଲି ଇସ୍ରାଏଲ ତରଫରୁ ଆଶଙ୍କା କରା ଯାଇଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ସେପରି ହେଲାନାହିଁ । ତଥାପି ଇସ୍ରାଏଲର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଯେକୌଣସି ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାଲାଗି ଯଥାବିଧି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ।

ନିୟମିତ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ବ୍ୟତୀତ ଏହି ସମୟରେ ଅଣଚାଶ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୟସର ସମସ୍ତ ସମର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତି ସାମରିକ ଶିବିରଗୁଡ଼ିକୁ ଡାକରା ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲର ଆକାଶ ବାହିନୀ ଦିନରାତି ଶତ୍ରୁର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ପଇଁତରା ମାରୁଥିଲେ । ଆମ ସାନ ବସତି ସଦେବୋକେର୍‌ରେ ବିପଦର ସେପରି କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ନଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସତର୍କମୂଳକ ସାବଧାନୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବାରେ ଆଦୌ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରା ଯାଇନଥିଲା । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପାଖରେ ରଖିବା ସକାଶେ ମୁଖା ମିଳିଥିଲା ଓ ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀର ଝିଅମାନେ ଆସି ଆମକୁ ତାହାର ବ୍ୟବହାର ଶିଖାଇ ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ଅତିଥି ଭବନରେ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀକୁ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ରୂପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖା ଯାଇଥିଲା । ବିପଦଘଣ୍ଟି ହେବା ମାତ୍ରକେ ଆମେ ସେହି କୋଠରୀଟିକୁ

ମୁଖା ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବୁଲି ଯାଉଥିଲୁ । କେହି କେହି ଅଧିକ ସାବଧାନ ଲୋକ ମୁଖାଟିକୁ ପିନ୍ଧି ମଧ୍ୟ ପକାଉଥିଲେ । ବିପଦମୁକ୍ତ ହେବାର ଘୋଷଣା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ସମସ୍ତେ ସେହି କୋଠରିଟି ଭିତରେ ରହୁଥିଲୁ । ସେହି କେତେ ଦିନ ଅତିଥିଭବନରେ ଘର ଭଡ଼ା । ଟେଲ୍ ଆଭିବ୍‌ର ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଛଅଟି ପରିବାର ନିଜର ପିଲାପିଲିଙ୍କୁ ଆମ ଅତିଥି ଭବନରେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ । ପିଲାମାନଙ୍କର ଖେଳ ଓ କୋଳାହଳରେ ଅତିଥି ଭବନ ଦିନଯାକ ମୁଖରିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏବଂ, ସତର୍କଘଣ୍ଟି ଶୁଣାଯିବା ମାତ୍ରକେ ପଲକଯାକ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଝୁଣ୍ଡାଝୁଣ୍ଡି ହୋଇ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ଭିତରେ ପଶୁଥିଲୁ । ମୁଖା ପିନ୍ଧିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେତେବେଳେ । ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ । ମୁଖା ନ ଲଗାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତାହାକୁ ବେଶ୍ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ ।

ଇରାକ୍‌ରୁ ଟେଲ୍ ଆଭିବ୍ କିମ୍ବା ଖାଇଫା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆସିବା ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ରକୁ ବାଟରେ ଜେରୁଜେଲମ ସହରର ପ୍ରାୟ ଉପର ଦେଇ ଆସିବାକୁ ହେଉଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସେହି ସହର ଉପରେ କେବେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ପଡ଼ି ନଥିଲା । ଗତଥର ଏହି ସହରରେ ମୁଁ ବେଶ୍ କିଛିଦିନ କଟାଇଥିଲି । ସେହି ସମୟରେ ଦିନେ ରାତିରେ ମହାନ୍ ଦାର୍ଶନିକ ମାର୍ଟିନ ବୁବର୍‌ଙ୍କ ସହିତ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ କେତେ ଘଣ୍ଟା କଟାଇ ଆସିଥିଲି । ଏଥର ଜେରୁଜେଲମରେ ମୁଁ ମୋଟେ ତିନ ଚାରିଦିନ ରହିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥିଲି । ଜେରୁଜେଲମ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟା ବିଭାଗର ଏକ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହରେ ମୋତେ ଥରେ ସାରଳା ମହା-ଭାରତର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଭାରତୀୟ ବିଦ୍ୟା ବିଭାଗର ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଡେଭିଡ୍ ସୁଲମାନ୍ ଅତି ଆଦରରେ ମୋତେ ତାଙ୍କ ଘରେ ନେଇ ରଖାଇଥିଲେ । ସୁଲ୍‌ମାନ ପ୍ରାଚୀନ ତାମିଲ ସାହିତ୍ୟକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଅବାକ୍ ଲାଗିଥିଲା । ଆପଣା ଗବେଷଣା ସକାଶେ ସେ ଏକାଧିକ ବାର ଭାରତବର୍ଷ ଆସିଛନ୍ତି ।

ଜେରୁଜେଲମ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ସହର, ଯେଉଁଠାରେ କି

ପୃଥିବୀର ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟଧର୍ମ ଆସି ପରସ୍ପରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛନ୍ତି, ହୁଏତ ପରସ୍ପର ସହିତ ଟକ୍‌କର ମଧ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ତିନୋଟିଯାକ ଧର୍ମର ପବିତ୍ର ପୀଠଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାଚୀନ ଜେରୁଜେଲମ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଗତଥର ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲ ଆସିଥିବା ସମୟରେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳଟି ଜର୍ଡାନ୍‌ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ତେଣୁ ଗତଥର ଏହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ଦେଖି ପାରି ନଥିଲି । ଏଥର ଦେଖିଲି । ଦିନେ ଫୁରସତ ପାଇ ସକାଳେ ମୁଁ ଏବଂ ସୁଲ୍‌ମାନ୍ ଏକାଠି ଏହି ସବୁ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନକୁ ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲୁ । ପ୍ରାଚୀନ ଜେରୁଜେଲମ୍ ମନ୍ଦିରର ଏକମାତ୍ର ଭଗ୍ନାବଶେଷ ରୂପେ ରହିଥିବା ପ୍ରାଚୀରଟି ବିଶ୍ୱଯାକର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ । ମୁସଲମାନ ଧର୍ମର ଅଲ୍‌ଆକ୍‌ସ ମସ୍‌ଜିଦ୍ ଏହି ପ୍ରାଚୀରଠାରୁ ଡାକେ ବାଟ ବି ହେବ ନାହିଁ । ଏବଂ, ଯେଉଁଠାରେ ଏକଦା ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ କ୍ରସ୍ ଉପରେ ଚଢାଇ ମାରି ଦିଆ ଯାଇଥିଲା, ସେହି ସ୍ଥାନଟି ମଧ୍ୟ ଏହିଠାରେ, ତାହା ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଡେ ସୁରମ୍ୟ ଆଡମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୀର୍ଜାଟିଏ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଗୀର୍ଜା ଭିତରଟା କେତେ ନା କେତେ ଆଳ-ଙ୍କାରିତାରେ ସୁନା ରୂପା ଦ୍ୱାରା ଛୁଆଣି ହୋଇଥିବା ପରି ଦେଖାଯାଉଛି । ସିଂହାସନ ତଳେ ଅବଶ୍ୟ ମୁଣ୍ଡା ପଥର କେତୋଟି ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଛି, ଯାହା ଭିତରେ କ୍ରସ୍‌ଟିକୁ ପୋତି ସେଥିରେ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ ଲଟକାଇ ଦିଆ ଯାଇ ଥିଲା । ସେତେବେଳର ସାଧାରଣ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ ଆପଣାର କ୍ରସ୍‌ଟିକୁ ଆପେ ବହନ କରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହି ମାର୍ଗଟି Via Doloroso ନାମରେ କେତେ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ବିଖ୍ୟାତ ହୋଇ ରହିଛି । ମୁଁ ଓ ସୁଲ୍‌ମାନ ତୀର୍ଥଜ୍ଞାନରେ ସେହି ମାର୍ଗଟିକୁ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲୁ । ଏକଦା ଏଠାରେ ଏଡେ ବଡ ଘଟଣାଟିଏ ଘଟିଥିଲା ବୋଲି ଏବେ ଆଦୌ କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳୁନାହିଁ । ଦୁଇପାଖରେ ଦୋକାନ ମାଳ ମାଳ । ମୁଖ୍ୟତଃ ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ନାନା ବିଧ ଚୂଡୁଚୁଡ଼ି ଖଣ୍ଡା ହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ତୀର୍ଥ ସ୍ମାରକରେ ସେଗୁଡିକ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଛି । କଣାବିକାର ଗନ୍ଧରେ ଭଣଭଣ ହୋଇ ରହିଛି । ତା'ର ଅନତିଦୂରରେ ଆହୁରି ମାଳ ମାଳ ଦୋକାନ । ପରିବା ଦୋକାନଠାରୁ ମାଂସର ଦୋକାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଶୁଣିଲି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଇତିହାସର ଏହି ପବିତ୍ର ସ୍ମୃତିସ୍ଥାନଟିକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ବିଭିନ୍ନ

ସଂପ୍ରଦାୟ ଚେନା ଚେନା କରି ବାଣ୍ଟି ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଠାରେ ଆପଣାର ଯୀଶୁଙ୍କୁ ପୂଜା କରୁଛନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ଆହ୍ୱାନ ପୌତ୍ତଳିକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ଘରରେ ବିଭକ୍ତ ରହିଛି ।

ଆମେ ଗଲାଦିନ ଅଲ୍ ଆକ୍‌ସା ମସ୍‌ଜିଦ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବନ୍ଦ ଥିଲା । ଗୁରୁଆଡେ ଖାଲି ପୋଲିସ୍ ବେଢି ରହିଥିଲେ । ଗତ କେତେ ମାସ ହେଲା ଏହି ସ୍ଥାନରେ କେତେ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ ଘଟଣା ଘଟିଯାଇଛି । ଇସ୍ରାଏଲର ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୁଳି ମଧ୍ୟ ଚଳାଇବାକୁ ହୋଇଛି । ପ୍ରାୟ ସବୁବେଳେ ଉତ୍ତେଜନା ଲାଗି ରହିଛି । କିଏ ଯେ କେତେବେଳେ କେଉଁ ମତଲବ ନେଇ ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ଆସୁଛି, ସେକଥା ଜାଣିବାକୁ ଏଠା ଭଗବାନମାନଙ୍କର ବଳ ହୁଏତ ନାହିଁ, ତେଣୁ ନିରନ୍ତର ଅସ୍ତ୍ରଧାରୀ ପୋଲିସ୍ ବାହିନୀକୁ ମୁତୟନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ପ୍ରାଚୀନ ଇହୁଦୀ ମନ୍ଦିରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାରେଖୀଟି ଇତି-ହାସରେ କେତେଥର ଭାଙ୍ଗିଛି । ପ୍ରବଳ ଶାସକମାନେ ନିଜ ଭଗବାନମାନଙ୍କର ପାଟପରିକର ହୋଇ ଏଠାରେ ଯେତେଥର ମନ୍ଦିର ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି, ବିଚାରୀ ପାରେଖୀଟି ସେତେଥର ଭାଙ୍ଗିଛି । ମଝିରେ ଯାହା ଦଶପନ୍ଦର ମିଟର ପାରେଖୀ ଅବଶିଷ୍ଟ ରହିଯାଇଛି, ତାହାର ଇହୁଦୀ ପାର୍ଶ୍ୱଟା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ବିଶେଷ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ପରିଣତ ହୋଇ ରହିଛି । ସେପାଖଟା ମସ୍‌ଜିଦ ଅଞ୍ଚଳ, ସେପାଖକୁ ଯିବାର କୁ' ନାହିଁ । ମୁହଁ ବୁଲାଇଲେ ତାହା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଅଞ୍ଚଳ, ତେଣୁ ତାହା ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଯିଏ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ମାର୍କାରେ ମାନେ, ସିଏ କେବଳ କେତୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବେଡ଼ାର ଭିତରଟାକୁ ହିଁ ପବିତ୍ର ବୋଲି ଅନୁଭବ କରି-ବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ । ସେହି ବେଡ଼ା ଭିତରର ଇଟା, ଚଟାଣ ଓ ଚଉତରାକୁ ଏକାନ୍ତ ପବିତ୍ର ବୋଲି ମଣିବାର ଏକ ବିଚିତ୍ର ସଂସ୍କାରରେ ଆପଣାକୁ ମଣ କରୁ କରୁ ସିଏ ବାକୀ ସକଳ ସ୍ଥାନକୁ ଅପବିତ୍ର ମଣେ । ହୁଏତ ବଡ଼ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ତା'ର ପବିତ୍ରତାବୋଧ ତାକୁ ସତେଅବା ତା' ନିଜ ଘାଡ଼ ଘରଟାରେ ତାକୁ ରୁନ୍ଧି କରି ରଖିଥାଏ । କେମିତି ହୁଅନ୍ତା, ଯଦି ଏହି ତିନୋଟି ଯାକ ଧର୍ମଖଞ୍ଜା ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିବା ସବୁଯାକ ବାଡ଼ ଉଠିଯାଆନ୍ତା, ତିନୋଟିଯାକ ମିଶି ଗୋଟିଏ ଭଗବତ୍ ଖଞ୍ଜାରେ ପରିଣତ ହୁଅନ୍ତା ଏବଂ ଭେକ ନିର୍ବିଶେଷରେ

ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କ ସକାଶେ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିନ୍ତା । ଉପାସକମାନଙ୍କର ପବିତ୍ରତାବୋଧରେ ତେବେ ହୃଦୟୃନାମକ ଏକ ନୂତନ ଚେତନାନୁଭବର ବୃନ୍ତ କଅଁଳି ଉଠନ୍ତା । ମାତ୍ର, ଇହୁଦୀ, ମୁସଲମାନ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ପରସ୍ପରକୁ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା କରି ଦେଖାଇବାକୁ ପଣକରି ବସିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ସମ୍ଭବ ହେବ କିପରି ?

ପାଚେରୀର ଏହି ପବିତ୍ର ଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶଟିକୁ Wailing Wall କୁହାଯାଏ । ପ୍ରାଚୀରଟି ପାଷାଣ ଇତିହାସର ଦୁଃଖଦ ସ୍ମୃତିଟିକୁ ବହନ କରି ରହିଛି ଓ ସତେ ସେହି ସ୍ମୃତିରେ କ୍ରନ୍ଦନ କରୁଛି ବୋଲି ଧରମୀ ଭକ୍ତ ମଣିଷମାନେ କଳ୍ପନା କରିଛନ୍ତି ଓ ତାହାକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ନାମ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେଦିନ ଶୁକ୍ରବାର ଥାଏ, ସପ୍ତାହରେ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାର୍ଥନାର ବିଶେଷ ଦିନ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ, ଶୁକ୍ରବାର ହେଉଛି ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ । ସେଦିନ ପାଚେରୀକୁ ଲାଗିଥିବା ସୁଡ଼ଙ୍ଗସଦୃଶ ନିର୍ମିତ ଗୃହମାନଙ୍କରେ ସକାଳୁ ଧର୍ମପୁସ୍ତକର ପୂତ ପାରାୟଣ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ଇହୁଦୀମାନେ ଉପାସନାକୁ ଗଲାବେଳେ ମୁଣ୍ଡରେ ଟୋପି ପିନ୍ଧନ୍ତି । କାଳେ ଦେଖଣାହାରି କାହା ମୁଣ୍ଡରେ ଟୋପି ନଥିବ, ସେଥିଲାଗି ପାଚେରୀ ଆଡ଼କୁ ଅବସ୍ଥିତ ପ୍ରାଙ୍ଗଣଟି ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଟୋପିଟିଏ ମିଳିଯାଏ । ଫେରିବା ସମୟରେ ଟୋପିଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଫେରାଇ ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ମୁଁ ଓ ସୁଲ୍‌ମାନ୍ ଟୋପି ପିନ୍ଧି ପ୍ରାଚୀର ଆଡ଼କୁ ଗଲୁ, ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଉପାସକ ପାଚେରୀ ଉପରେ ଦୁଇହାତ ରଖି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥାନ୍ତି । ପ୍ରାର୍ଥନାର ପୁସ୍ତକମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିବା ସମୟରେ ପାଚେରୀ ଉପରେ ବାରି ବାରି ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ବାଡ଼େଇ ଦେଉଥାନ୍ତି । ଆମେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କଲୁ । ସେଠାରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଉଗୋଟିଏ ଚଳଣି ବିଷୟରେ ସୁଲ୍‌ମାନ୍ ମୋତେ ସୂଚିତ କରିଦେଲେ । ଖଣ୍ଡେ କାଗଜରେ ତୁମର କୌଣସି ମନାସକୁ ତୁମେ ଗୁପ୍ତରେ ଲେଖିବ ଏବଂ ତା'ପରେ କାଗଜଟିକୁ ମୋଡ଼ି ମାଡ଼ି ବଣ୍ଡାଟିଏ କରି ପାଚେରୀର ଫାଟ ଭିତରେ ଗୁଞ୍ଜିଦେଇ ଆସିବ । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଆଗକୁ ଅନାଇଁ କୁନି ଓ ବଡ଼ଫାଟକମାନଙ୍କରେ ହଜାରହଜାର କାଗଜ ଗୁଞ୍ଜା ହୋଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି । ସୁଲମାନ୍ କାଗଜର ସାନ ଚିରକୁଟିଟିଏ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ହଠାତ୍

ଯାହା ମନକୁ ଆସିଲା, ଲେଖିଦେଲି । ନାହିଁ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଭାବନାଟି ସତକୁ ସତ ସବାଉପରେ ଆପଣାଛାଏଁ ରହିଥିଲା, ମୁଁ ସେଇଟିକୁ କାଳ୍ପନିକ ଶବ୍ଦ ଦେଇ ଲେଖିଦେଲି । "ଏହି ପାଚେରିଗୁଡ଼ିକ ଉଠିଯାଉ"—ମୁଁ ଏହି କେତୋଟି ପଦ ଲେଖିଦେଲି । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆରେ ହିଁ ଲେଖିଲି । ଏବଂ, ଫାଟଟିଏ ଦେଖି ତାହାର ଭିତରେ ଗୁଞ୍ଜିଦେଇ ଆସିଲି ।

ଜେରୁଜେଲମରେ ଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ପବିତ୍ର ମନ୍ଦିର ଇତିହାସରେ ଦୁଇ ଦୁଇଥର ଭାଙ୍ଗିଛି । ରାଜାମାନେ ସେହି ମନ୍ଦିରକୁ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି, ରାଜାମାନେ ହିଁ ମନ୍ଦିର ଭାଙ୍ଗିଛନ୍ତି । ଏବେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଦେଶ ମିଳିଲାଣି । ଏହି ଯେଉଁ ପବିତ୍ର ଅଞ୍ଚଳଟି ଏକଦା ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରଶାସନର ବାହାରେ ଥିଲା, ୧୯୬୭ ମସିହାଠାରୁ ସେଇଟି ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲାଣି । ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ସରକାର ଅତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ହୋଇ ଭଗ୍ନ ମନ୍ଦିରଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଗଢ଼ିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରନ୍ତେ, ତେବେ ସମ୍ଭବତଃ ଆଇନ୍ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେହି ତାହାକୁ ଅଟକାଇ ପାରନ୍ତେନାହିଁ । ସିଏ ଆମ ମନ୍ଦିରକୁ ଭାଙ୍ଗି ତା' ମନ୍ଦିରକୁ ନିର୍ମାଣ କରିଛି ଆମେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ପ୍ରତିବିଧାନ ରୂପେ କ୍ଷମତାକୁ ଆସି ତା'ର ମନ୍ଦିରକୁ ଭାଙ୍ଗି ଆମ ମନ୍ଦିରଟିକୁ ଗଢ଼ିବୁ, ଇହୁଦୀ ଧର୍ମର ସମ୍ମାନକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବୁ । ଆମେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦଶସହସ୍ର ଥର ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା ଯେ ଇସ୍ରାଏଲ ସରକାର ବା ଇହୁଦୀମାନେ ସେକଥା କହିନାହାନ୍ତି । ପୃଥିବୀରେ ଧର୍ମମାନଙ୍କର ଇତିହାସ ବହୁବିଧ ମୋହ ଓ ତଜ୍ଜନିତ ଉଗ୍ରତାରେ ଏପରି ମଞ୍ଜୁଳ ହୋଇ ରହିଆସିଛି ଯେ, ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମର ଅତ୍ୟୁତ୍ସାହୀମାନେ ଅନ୍ୟ ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ତାହା ଜାଗାରେ ନିଜ ଧର୍ମର ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ଯଦି ପ୍ରତିବିଧାନ ସ୍ୱରୂପ କଥାକଥିତ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ତଡ଼ାବାଡ଼ି ନେଇ ବାହାରିବା, ତେବେ ତାହା ସମ୍ଭବତଃ ପୃଥିବୀରୁ ସକଳ ଧର୍ମକୁ ନିକାଲି ବାହାର କରିଦେବାର ଏକ ପ୍ରଧାନ କାରଣ ହେବ। ସେଥିରୁ କେତେ ନା କେତେ ଦୂଷିତ ଉତ୍ତେଜନାର ସୃଷ୍ଟି ହେବ ଏବଂ ସେହି ଉତ୍ତେଜନା ପୃଥିବୀର ରାଜନୀତିକୁ ମଧ୍ୟ ବୀଭତ୍ସ ଓ ନୃଶଂସ କରି ପକାଇବ । ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ମଣିଷମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଯେ ସେପରି କୌଣସି ବିଚାର ସ୍ଥାନ ପାଇନାହିଁ,

ପାଇନାହିଁ, ଆମେ ତାହାକୁ ଏହି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଏକ ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି କହିବା ।

ଜେରୁଜେଲମ୍‌ରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ହେଉଛି ୟାଦ୍ ଭ-ସେମ୍, ଅର୍ଥାତ୍ 'ସ୍ମରଣ ଓ ନାମ' ନାମକ ଏକ ସଂଗ୍ରହାଳୟ । ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଜେରୁଜେଲମ୍ ସହରକୁ ଆସିଥିଲି, ସେତେବେଳେ ମୋଶେର ବାପା ମୋତେ ଏହି କାଠର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ସଂଗ୍ରହାଳୟକୁ ନେଇ ଦେଖାଇଥିଲେ । ଇଂରାଜୀରେ ସେତେବେଳେ ତାହାର ନାମ Cavern of Horror ଥିଲା ଓ ତାହା ଡେଭିଡ୍‌ଙ୍କ ନାମରେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ମନ୍ଦିରର ନିମ୍ନ ଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ଇଉରୋପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ନିର୍ଯାତନା ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଓ ଯେପରି ନିର୍ମମ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସଂହାର କରି ଯାଇଥିଲା, ତାହାର କେତୋଟି ସ୍ମାରକକୁ ସଂଗୃହୀତ କରି ସେହି ବାସାଳୟ ପରି ଦିଶୁଥିବା ସଂଗ୍ରହାଳୟଟିକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା । କେଉଁଠି ଚିରି ଫୋପାଡ଼ି ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଧର୍ମପୁସ୍ତକ, ସମ୍ଭବତଃ ପ୍ରାର୍ଥନାରତ କୌଣସି ଇହୁଦୀକୁ ହାଣିଦେବା ସମୟରେ ତା' ଶରୀରରୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ଅଣା ଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନାକାଳୀନ ତା'ର ରକ୍ତରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ ହୋଇ ରହିଥିବା ଉତ୍ତରୀୟଟି, ଏହିପରି କେତେ କେତେ ସ୍ମାରକ, କେତେ କେତେ କଳଙ୍କ । ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ବିଷାକ୍ତ ବାଷ୍ପ ଦେଇ ମାରିସାରିବା ପରେ ଶବଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ବୃହତ୍ କଡ଼ାହରେ ସିଝାଇ ନିଷ୍କାସିତ ଚର୍ବିରୁ ତିଆରି କରା ଯାଇଥିବା ସାବୁନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ବଡ଼ କାଚ ପାତ୍ରରେ ସେଠାରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେହି ସାବୁନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ କୁଆଡେ ଘେଟ୍ଟୋରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ନାଜୀ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା ବୋଲି ସେତେବେଳେ ଶୁଣିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ନିଜ ଇସ୍କୁଲର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏହିସବୁ ବୀଭତ୍ସତାକୁ ଦେଖାଇବା ଲାଗି ଦଳ ଦଳ କରି ସେଠାକୁ ଆଣୁଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖାଇ ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ କେଉଁ ଭଳି ଅତ୍ୟାଚାରମାନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବହୁ ଉତ୍ତେଜନା ସହିତ ବୁଝାଇ

ଦେଉଥିଲେ । ଶାସକାଶ ସେହି ପାଷଣ୍ଡତା ଭିତରେ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ବୁଲିଆସି ସେତେବେଳକୁ ମୋତେ ପ୍ରାୟ ବାନ୍ତି ଲାଗିଲାପରି ମନେ ହେଉଥିଲା । ମୋଶେର ବାପା ମୋତେ ସବିବଧ ହିସାବ ଏବଂ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଇ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ ଦେବାକୁ ସତେଅବା କେଡେ ଉତ୍ସାହରେ କ'ଣସବୁ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ମୁଁ ସଙ୍କେତ ଦେଇ ମୋ' ଦେଖିବା ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ଓ ଚାଲନ୍ତୁ, ଏଠୁ ଶୀଘ୍ର ବାହାରିଯିବା ବୋଲି ତାଙ୍କୁ କହିଲି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଗେ ଆଗେ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଆସିଥିଲି । ଯେଉଁମାନେ ପାଷାଣ୍ଡତା କରନ୍ତି, ସେମାନେ ତ ଅବଶ୍ୟ ପାଷାଣ୍ଡ; ଯେଉଁମାନେ କଳାତ୍ମକ ସଂଗ୍ରହାଳୟମାନ ସୃଷ୍ଟି କରି ସେହି ପାଷାଣ୍ଡତାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାନ୍ତି, ମୁଁ ଭାବୁଛି, ସେମାନେ ବି ସମ୍ଭବତଃ ଆଦୌ କୌଣସି ଗୁଣରେ କମ୍ ପାଷାଣ୍ଡ ହୋଇ ନଥିବେ ।

ୟାଦ୍ ଭ-ସେମ୍ ସେହିପରି ଏକ ଶାସଦାୟକ ସଂଗ୍ରହାଳୟ, ଆଧୁନିକ ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ କଳ୍ପନା ଶକ୍ତିକୁ ଖଟା ହୋଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଳାତ୍ମକ ଭାବରେ ତାହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ପାହାଡ଼ର ଟିଲା ଉପରେ ଏକ ବୃହତ୍ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ବଗିଚା ଭିତରେ ବିପୁଳ ଏକାଧିକ ଅଟ୍ଟାଳିକା ମଧ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହାଳୟଟିକୁ ଖଞ୍ଜିକରି ରଖାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନଟି ପୋଲାଣ୍ଡର ସେହି ମହାନ୍ ଶିକ୍ଷକ ୟାନୁସ୍ କର୍ଚ୍ଚାକ୍‌ଙ୍କ ନାମରେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ, ଯିଏ କି ପ୍ରଥମେ ଶିଶୁଚିକିତ୍ସାର ଡାକ୍ତର ଥିଲେ, ଡାକ୍ତରରୁ ଶିକ୍ଷକ ହେଲେ, ନିଜର ଆବାସିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ତିଆରି କଲେ ଏବଂ ଇହୁଦୀଘରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଲି ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନାତ୍ସି ସୈନ୍ୟମାନେ ଯେତେବେଳେ ଅଡ଼ାଇ ମୃତ୍ୟୁଗୃହକୁ ନେଇଗଲେ, ସିଏ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ନିଜର ପ୍ରିୟ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଆପଣାକୁ ଆହୂତି ଦେଇଥିଲେ । ଭିତରେ ପଶିଲେ ଦେଖିବ ଭୁଞ୍ଚା ଅନ୍ଧାର । ଚାରିଆଡ଼େ ସହସ୍ର ଓ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର କୁନ କୁନ ତାରାମାନେ ଜକଜକ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସତେଅବା କୌଣସି ଭୟାବହ ଗର୍ଭଭିତରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରୁଣ ଅଥଚ ଉତ୍ତେଜକ ଭାବରେ ସାନ ପିଲାମାନଙ୍କର କଣ୍ଠଧ୍ୱନି ଶ୍ରୁତିଗୋଚର ହେଉଛି । ବେଳେବେଳେ ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଅଥଚ କୋମଳ ଭାବରେ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରୁ ପବିତ୍ର ଶ୍ଳୋକଗୁଡ଼ିକର

ଆବୃତ୍ତି କରୁଥିବା ପରି ମନେ ହେଉଛି । ତୁମେ ଏପାଖରୁ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ପଶିବ, ଅଣ୍ଡାଳି ଅଣ୍ଡାଳି ସତେଅବା ଗୋଟିଏ ସେତୁ ଉପରେ ଆଗକୁ ଗୋଡ ପକାଉଥିବ ଏବଂ ସେପାଖରେ ଅନ୍ଧାର ଭିତରୁ ବାହାରିଯିବ ।

ତା'ପରେ ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ କକ୍ଷରେ ହୋମାଗ୍ନି ଜଳିଲା ପରି ମଝିରେ ନିଆଁ ଜଳୁଛି ଏବଂ ଯେଉଁସବୁ ମାରଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳିରେ ଅଥବା ବିଷାକ୍ତ ବାଷ୍ପ ଦ୍ୱାରା ସହସ୍ର ସହସ୍ର ସଂଖ୍ୟାରେ ମରାଯାଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଚଟାଣ ଉପରେ ଏତେ ବଡ ବଡ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖା ଯାଇଛି । ଇଉରୋପରେ କେଉଁ ଦେଶରେ ସେତେବେଳେ କେତେ ଇହୁଦୀ ମରିଛନ୍ତି , ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ତାହାର ହିସାବ ମଧ୍ୟ କଳାତ୍ମକ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି । ସେତେବେଳେ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଷାଠିଏ ଲକ୍ଷ ଇହୁଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର କିଞ୍ଚିତ୍ ବିବରଣୀ ଠାବ କରାଯାଇ ପାରିଛି,ସେମାନଙ୍କର ତଥ୍ୟାବଳୀ ବୈଜ୍ଞାନିକ କ୍ରମରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଥାକ ଥାକ ହୋଇ ରହିଛି । ଏହି ଗବେଷଣା ଓ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଛି ଏବଂ ସେହି କାମରେ ହୁଏତ କେତେ ଶହ ଗବେଷକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ତାପରେ ଏହି ମାରଣ ପର୍ବରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଇତିହାସଟିକୁ ଫଟୋଚିତ୍ର, ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କର ତୁଳୀ ଦେଇ ଅଙ୍କା ହୋଇଥିବା ଛବି ଏବଂ ତଥ୍ୟ ବିବରଣୀର ମାଧ୍ୟମରେ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖିଥିବା ଅତିବୃହତ୍ ବିଭାଗଟି । ଦଳ ଦଳ ପିଲା ଇସ୍ରାଏଲର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ସାଙ୍ଗରେ ରହିଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିବରଣୀ ଗୁଡିକୁ ପଢି ସେମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍‌ଣଖି କରି ସବୁକଥା ବୁଝାଇ ଦେଉ-ଛନ୍ତି । ଏକ ଶ୍ୱାସରୋଧୀ ସତେଅବା ସେହି ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ଗୁଡ଼ିକରେ ଗୁମୁଟାବସ୍ଥାର କରି ରହିଛି । ମଣିଷ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ସାହସୀ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ କିଞ୍ଚିତ୍ କ୍ଷମା ଦେଇ ଜାଣିଥିଲେ ସମ୍ଭବତଃ ଏହିସବୁ ସଂଗ୍ରହାଳୟର ସେପରି କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ହିଁ ରହନ୍ତା ନାହିଁ । ଏହି ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ସ୍ମାରକୀଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଇସ୍ରାଏଲର ପିଲାମାନେ କେଉଁଭଳି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ପ୍ରତିସ୍ପନ୍ଦନ ନେଇ ଘରକୁ ଫେରୁଥିବେ କେଜାଣି ?

ଠିକ୍ ମାସକ ଆଗରୁ ଟେଲ୍ ଆଭିଭ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସମାଜବିଜ୍ଞାନ

ବିଭାଗରୁ ଏହିଭଳି ଏକ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ ମୁଁ ସେଠାକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଇଥିଲି । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ହତା ଭିତରେ ବା ହତାକୁ ଲଗି କରି ସେଠାରେ 'ବେଥ୍ ହାତେଫୁତ୍‌ଜୋଥ୍' ବୋଲି ଆଉ ଗୋଟିଏ ସଂଗ୍ରହାଳୟ ରହିଛି । ତାହା ହେଉଛି ଏକ ଇତିହାସର ସଂଗ୍ରହାଳୟ । ନାନା ଲେଖା, ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଛବିର ମାଧ୍ୟମରେ ପୁରାତନ ଯୁଗରୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ସମୂହ ହିସାବରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଇତିହାସକୁ ସେହି ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ, ସଂଗୀତ, କଳା, ଦର୍ଶନ ଓ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଅଦ୍ଭୁତ ଅବଦାନମାନ ରହିଛି । ଅଣଇହୁଦୀ ସମାଜମାନଙ୍କରେ, ବିଶେଷତଃ ଯେଉଁସବୁ ସମାଜରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ତୀବ୍ର ବିଦ୍ୱେଷ ରହିଛି, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଏହି ଯାବତୀୟ ଅଭାବନୀୟ କୀର୍ତ୍ତିରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି କାହିଁରି ଈର୍ଷାପରାୟଣତା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଆନ୍ତି । ନାନା ଭାବେ ଲାଞ୍ଛିତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀମାନେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ କେତେ କେତେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେ ଆପଣାର ଉତ୍କର୍ଷ ଦେଖାଇ ଆସିଛନ୍ତି, ସେହି ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କଲେ ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ମିତ ହେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଉତ୍କର୍ଷର କାରଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ଲୋକମାନେ ନିଜ ନିଜର ପୂର୍ବାଗ୍ରହ ଅନୁସାରେ କେତେ କୁଆଡ଼େ ମାଡ଼ି ବି ଯାଇଥାନ୍ତି । ଟେଲ୍ ଆଭିଭ୍‌ର ସେହି ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ସେଦିନ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ତଥ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଉକ୍ତିର ସମକ୍ଷରେ ପ୍ରକୃତରେ ସ୍ତମ୍ଭିତ ହୋଇ କେତେ କ୍ଷଣ ଠିଆ ହୋଇ ଯାଇଥିଲି । ଉକ୍ତିଟି ହେଉଛି ଜଣେ ଖାସିଦ୍ ଗୁରୁଙ୍କର ଉକ୍ତି । ମଧ୍ୟ-ଇଉରୋପରେ ଇହୁଦୀ ଧର୍ମକୁ ଭିତ୍ତି କରି ମଧ୍ୟ ଯୁଗରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ସହଜ ଭକ୍ତିର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ Hasidism ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ତାହାରି ଭିତରୁ ଜଣେ ଗୁରୁଙ୍କର ଉକ୍ତିଟିଏ ଉଦ୍ଧାର କରି ସଂଗ୍ରହାଳୟର ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଏତେ ଏତେ ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖା ଯାଇଥିଲା ।

"A God whom one could serve only in one set way,—what kind of God would that be !" ଏହି କଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ମଣିଷ ଲେଖିଛି, ଜଣେ ଧର୍ମିଷ୍ଠ ମଣିଷ ଲେଖିଛି । ମାତ୍ର ଧର୍ମର ଘରଗୁଡ଼ାକୁ ମାଡ଼ି ବସି ମଣିଷମାନେ ଏହିଭଳି ଏକ କଥାକୁ ଆଦୌ ପସନ୍ଦ କରିନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ନିଜ ମାର୍ଗର ପୂଜାକୁ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ପୂଜା ବୋଲି କହିଛନ୍ତି, ନିଜ ମାର୍କାର

ଭଗବାନଙ୍କୁ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନ ବୋଲି କହି କେତେ ଖୁସି ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି ମାର୍କାମରା ଭଗବାନମାନଙ୍କର ବାନାଗୁଡ଼ାକ ହିଁ ଇତିହାସରେ ଅଧିକ ଫଡ଼ଫଡ଼ ହୋଇ ଉଡ଼ିଆସିଛି, ଏବେ ମଧ୍ୟ ଉଡ଼ୁଛି । ବିଶେଷ କରି ଯେଉଁଠି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଖୁଣ୍ଟ ଦେହରେ ଧର୍ମକୁ ଆଣି ବହୁ ଭାବପ୍ରବଣତା ସହିତ ବାନ୍ଧି ଦିଆ ଯାଇଛି, ସେଠାରେ ଏହି ଉଗ୍ରତାମାନେ ଅଧିକ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ସହେବୋକେର୍ ବସନ୍ତରେ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ଙ୍କ ନାମରେ ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବାସିକ ହାଇସ୍କୁଲଟି ରହିଛି, ଥରେ ମୋତେ ସେଠାରେ ଭାରତବର୍ଷ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବାକୁ ଡାକିଥିଲେ । ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି କହିଲି ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ, ମୁଁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଲି । ଭଲ ଆଲୋଚନାଟିଏ ହୋଇଥିଲା । ତା'ର ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ପରେ ଦିନେ ରାତିରେ ସେଦିନ ମୋ' ବକ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣିଥିବା ଦୁଇଜଣ ଝିଅ ଅତିଥିଭବନରେ ମୋ' ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ଦେଢ଼ଘଣ୍ଟା କଥାବାର୍ତ୍ତା ଭିତରେ ଆମର ଦୁନିଆ ଯାକର କଥା ପଡ଼ିଥିଲା । ତାହାରି ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ହଠାତ୍ ମୋତେ "Do you believe in the one true God ?" ବୋଲି ପଚାରିଥିଲା । ମୁଁ ମୋ' ଧାରାରେ ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲି । ମାତ୍ର ସେଥିରେ ତା'ର ହୁଏତ ମୋଟେ ମନବୋଧ ହୋଇ ନଥିଲା । କଅଁଳମତି ଝିଅଟିର ଏତେ କମ୍ ଗ୍ରହଣଶୀଳତା ଦେଖି ମୁଁ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଥିଲି ।

ଇହୁଦୀଧର୍ମ ଗୋଟିଏ ଭଗବାନରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ, ଇସ୍ଲାମ୍ ମଧ୍ୟ ଭଗବାନ ବିଶ୍ୱାସ କରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଭଗବାନ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ, ମୋଟେ ଦୁଇଟା କି ଦୁଇଶହଟା ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଇସ୍ଲାମ୍ ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ ଭଗବାନରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ, ଇହୁଦୀଧର୍ମ କ'ଣ ସେହି ଭଗବାନଙ୍କୁ ନିଜର ଗୋଟିଏ ଭଗବାନ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରେ ? ତା' ହେଲେ ତ ପୃଥିବୀରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ହିଁ ଉପୁଜୁ ନଥାନ୍ତା । ପୃଥିବୀ ଯାକର ଅନେକ ମଣିଷ ଏବଂ ଅନେକ ସମୂହ ଖାଲି ନିଜଟାକୁ ଅସଲ ବୋଲି କହି ଆସିଛନ୍ତି ଓ ମହାମତିମାନେ ଏହାର ସତ୍ୟ ବଖାଣି ଧର୍ମପୁସ୍ତକମାନ ଲେଖି ଆସିଛନ୍ତି । The only true God ବୋଲି ଯଦି ସମସ୍ତେ ସେଇ ଗୋଟିକୁ ଦେଖୁଥାନ୍ତେ ଓ ସେଇ ଗୋଟିକ ପାଖରେ ଜୀବନକୁ ନିବେଦନ କରି

ପାରୁଥାନ୍ତେ, ତେବେ ମନ୍ଦିର, ଶାସ୍ତ୍ର, ପବାଡ଼ମ୍ବର ଏବଂ ତନ୍ତ୍ରପ୍ରସାର ପ୍ରଭୃତି ଅନେକ ଅମିତବ୍ୟୟିତାରୁ ଆମ ପୃଥିବୀ ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । ଇସ୍ରାଏଲର ଆଧୁନିକ ସମାଜ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଆଧୁନିକ, ଇଉରୋପ ଓ ଆମେରିକାର ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଚମତ୍କାରମାନ ପ୍ରାୟ ଏକା ସମୟରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ ପାରୁଛି । ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାର ଦେଶମାନଙ୍କରେ ମୁଷ୍ଟିମେୟ ଭାଗ୍ୟବାନ କେତେ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଶ୍ରେଣୀ ସେଗୁଡ଼ିକର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି ସିନା, ଏକ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ସମୂହ ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସମସ୍ତେ ତାହାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ତଥାପି the only God, the only wayର ବହୁ ଆତ୍ମମତା ଯେପରି ତଥାପି ଏହି ପ୍ରଗତିଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଛି ।

ଇହୁଦୀ ଧର୍ମଭାଷାରେ 'କୋଶର୍' ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଅଛି । କୋଶର୍ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନିଷେଧ । ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମରେ ଏହି ନିଷେଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନ୍ୟାୟ ଓ ଅନ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାୟ ଏକ ଧର୍ମବନ୍ଧନର ସ୍ତରକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରି କରି ଅଣାଯାଉଛି । ଭାରତୀୟ ସାମାଜିକ ଚଳଣିରେ ମଧ୍ୟ ଆମର ଏଠି ବିବିଧ ନିଷେଧ ରହିଛି । ବିଶେଷ କରି ଆମ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ । ଏଣ୍ଡା ଗରମ ଏକାଠି ଖାଇବ ନାହିଁ, ମାଛ ମାଂସ ଏକାଠି ଖାଇବ ନାହିଁ,—ଏହି ପରି କେତେ କଅଣ ନିଷେଧ ଓ ବାରଣ । ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ କାରଣରୁ ଏଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଭାଣ ହୋଇଛି ଏବଂ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ସମାଜଧର୍ମର ଉତ୍ସାହୀ-ମାନେ ତାହାକୁ ଧର୍ମସହିତ ଗୁନ୍ଥି ଦେଇଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ତୁମେ ଯାହାକଛି ଖାଇବା ଜିନିଷ କିଣିବ, ତାହା 'କୋଶର୍'ର ସକଳ ନିୟମକୁ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଲଙ୍ଘନ ନ କରି ତିଆରି ହୋଇଛି ବୋଲି ସେହି ଜିନିଷଟି ଉପରେ ଛାପା ଅକ୍ଷରରେ ଉଲ୍ଲିଖ କରା ଯାଇଥିବ । କେଉଁ ଧର୍ମପୁରୋହିତ 'rabbi ଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଦ୍ରବ୍ୟଟି ତିଆରି କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କର ନାମ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଲେଖି ଦିଆ ଯାଇଥିବ। ଏହି ନିୟମଟିକୁ ସେହି ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ସମସ୍ତେ ଧର୍ମାଦେଶବତ୍ ପାଳନ କରନ୍ତି । ବିସ୍କୁଟ, ଚକୋଲେଟ ଓ ସେହିପରି ବହୁ ମାମୁଲି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏଥିରୁ ବାଦ୍ ଯାଏନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସତ ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ

ଧର୍ମୀୟ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ ଦଳମାନେ ଏବେ ଶାସନକ୍ଷମତାରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଏହିସବୁ ନିୟମକୁ ଖୁବ୍ କଡ଼ାଭାବରେ ପାଳନ କରାଯାଉଛି । ଏପରିକି, ଭୁଲ୍ଭାଷା ଶ୍ରେଣୀ-ସଂଘର୍ଷରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବା କେତେକ ବାମପନ୍ଥୀ କିବୁତ୍ଜର ଉଦ୍ୟୋଗ-ବିଭାଗରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହିଭଳି କାଗଜଟିଏ ମରାଯାଉଛି ଏବଂ ଅମୁକ ଧର୍ମପୁରୋହିତଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ ସବୁ-କିଛି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି ଓ କୋଶର୍‌ର କୌଣସି ନିୟମର ଆଦୌ ଲଙ୍ଘନ ହୋଇନାହିଁ ବୋଲି ଔପଚାରିକ ଭାବରେ ସେଥିରେ ଛାପା ଅକ୍ଷରରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ।

ଇସ୍ରାଏଲ ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଦୁଇଟି ଧର୍ମର ଦେଶ ହୋଇ ରହିବ, ତେବେ କୋଶର୍ ସମେତ ଏହିସବୁ ଯାବତୀୟ ଧର୍ମବୈଧାନିକତା ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କେତେଦୂର ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ଅଥବା ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ; ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଚିନ୍ତା କରିବାର ବିଷୟ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜଣେ ଆରବ ଇଚ୍ଛା କଲେ ମଧ୍ୟ କିବୁତ୍ଜର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ । ବସ୍ତୁତଃ, ଜଣେ ଶିକ୍ଷିତ ଅରବ କିବୁତ୍ଜରେ ସଦସ୍ୟ ହେବାଲାଗି ଆବେଦନ କରିଥିଲେ; ମାତ୍ର କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂସ୍ଥା ତାହାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ, ଏହି ଧର୍ମର ଏବେ କିବୁତ୍ଜ—ସଂଗଠନର ଏକ ମୁଖପତ୍ରରେ ପ୍ରସଙ୍ଗଟିଏ ବାହାରିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଦେଶର ପିଲା ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସେଠି ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ପିଲାମାନେ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ି ପାରିବେ ନାହିଁ,— ବାହାରକୁ ଯେତେ ଅସଙ୍ଗତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରର ଅନେକ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବତଃ ଏହାକୁ ହିଁ ଏକ-ମାତ୍ର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସମାଧାନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଗୋଟାଏ ଦେଶ ଯାବତୀୟ ଅର୍ଥରେ ଦୁଇଭାଗ ହୋଇ ରହିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ଯାବତୀୟ ସମୃଦ୍ଧି ତଥା ଅଣସମୃଦ୍ଧି ସତ୍ତ୍ୱେ ସେଠାରେ ତଥାପି ଯେପରି କୌଣସି ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକରତା ସାମୂହିକ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଥିଲା ପରି ଜଳଜଳ ହୋଇ ଦିଶିଯାଏ ।

ଆରବୀ ପିଲାମାନେ ପାଠ ପଢ଼ିବେ ବୋଲି ସରକାରଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର

ଭାବରେ ଏକ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗ ରହିଛି । ଆରବୀ ପିଲାଏ ଆଗ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ହିଁ ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ଇହୁଦୀ ପିଲାମାନେ ଯେପରି ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ଠିକ୍ ସେହିପରି । ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଷା ଶିଖିବାକୁ ପଡ଼େ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଷା ରୂପେ ଇହୁଦୀ ପିଲା ଇଂରାଜୀ ପଢନ୍ତି, ଆରବୀ ପିଲା ହିବ୍ରୁ ପଢ଼ନ୍ତି । ଆରବୀ ପିଲାଙ୍କର ତୃତୀୟ ଭାଷା ହେଉଛି ଇଂରାଜୀ, ଏବଂ ଆରବୀ ହେଉଛି ଇହୁଦୀ ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି ତୃତୀୟ ଭାଷା । ଥରେ ମୁଁ ଜଣେ ଆରବୀ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ସ୍ଥାନୀୟ ଅଫିସରଙ୍କ ସହିତ ବିଅର୍‌ଶେଭା ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଟେଲଶେଭା ଆରବୀ ଗାଆଁର ଆରବୀ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଇଥିଲି । ସେଠାରେ ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠପଢ଼ା ହୁଏ । ଏହି ସ୍କୁଲକୁ ଆଖପାଖ ଆରବୀ ଗାଆଁରୁ ପିଲାମାନେ ପାଠପଢ଼ି ଆସନ୍ତି । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇ ରହିଥିବା ବେଦୁଇନ ଡେରାମାନଙ୍କରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲା ଆସନ୍ତି ଏବଂ ନିକଟସ୍ଥ ବିଅରଶେଭା ସହରର ମଧ୍ୟ ପିଲା ଆସନ୍ତି । ସହରରେ ବେଦୁଇନ ଛାତ୍ରଙ୍କ ସକାଶେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍କୁଲ ନାହିଁ । ନେଗେଭ ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶି ହଜାର ବେଦୁଇନ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ବିଅରଶେଭା ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାୟ ହଜାରେ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଅଞ୍ଚଳରେ ସେମାନେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ଆଗ ପରି ମେଣ୍ଢା ଓ ଛେଳି ପାଳି ପେଟ ପୂରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପରିବାର ସହରକୁ ଆସି କାରଖାନା ଓ ଦୋକାନ ମାନଙ୍କରେ ଚାକିରି କଲେଣି । ଆଉ କେତେ ସାନ ସାନ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର କାମ ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରତି ଗୁରୁବାର ଦିନ ବିଅରଶେଭା ସହରର ଉପକଣ୍ଠରେ ବେଦୁଇନମାନଙ୍କର ହାଟ ବସେ । ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଦୂର ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରୁ ମଧ୍ୟ ବେଦୁଇନ ଏବଂ ଆରବମାନେ ଏହି ହାଟକୁ ବିକାକିଣା କରିବାକୁ ଆସନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ; ଉପସାଗରୀୟ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଯିବା ପରେ ଆରବ ଓ ବେଦୁଇନମାନେ ଘରୁ ବାହାରି ପାରିବେନାହିଁ ବୋଲି ସରକାରୀ ଆଦେଶ ଜାରି ହୋଇଯିବାରୁ ଏହି ଚମତ୍କାର ହାଟଟି ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ହାଟଟି ବସେ ଭୁକ୍ଷା ଧୂଳି ଉପରେ, ଭୁକ୍ଷା ଧୂଳି ଭିତରେ । ବେଦୁଇନମାନେ ଆଖ ପାଖରୁ କାର୍, ଭ୍ୟାନ୍, ଘୋଡ଼ା ଓ ଗଧ ଉପରେ ସାମାନ ଲଦି ଏହି ହାଟକୁ ବେପାର କରି ଆସନ୍ତି । ହାଟରେ ପୋଷାକପତ୍ରର ବେଶୀ ଦୋକାନ ତଥାପି ଏଠାରେ ବେଦୁଇନମାନଙ୍କର ଭଲ ଭଲ ହାତକାମ, କାଠ,

ପିତଳ ଓ ତମ୍ବାରେ ତିଆରି ନାନାବିଧ ପାତ୍ର ଓ ଖେଳନା ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରୀ ହେବାକୁ ଆସେ । ପଶମର ହାତବୁଣା ଗାଲିଚା, ରୁପାର ଖଡ଼ୁ, କାଚ ଓ ଝମଝମା, ମୂଲ୍ୟବାନ ନାନା ରଙ୍ଗର ପଥର ଗୁନ୍ଥା ହୋଇଥିବା କଣ୍ଠି ଓ ହାର, କଉଡ଼ିମାଳ ସ୍ଥାନୀୟ ପାରମ୍ପରିକ ଶୈଳୀରେ କାମ ପକା ହୋଇଥିବା କେତେ କେତେ ସୂତା ଜିନିଷ ହାଟର ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ଗଦା ଗଦା ଜମା ହୋଇଥାଏ । ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ଆମ ଦେଶର ବଣିଆ ଦୋକାନ ପରି ଯାବତୀୟ ସରଞ୍ଜାମ, ସତର ବା ସତେଇଶି ପ୍ରକାରର ମସଲା, ହେଙ୍ଗୁ, ସୁଣ୍ଠି, ପିପଳୀ, କଳାଜିରା, ଡାଲଚିନି, ଲବଙ୍ଗ, ସୈନ୍ଧବଲୁଣ ଓ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ—ସବୁ କିଛି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କନାମୁଣାରେ ପଡି ଗର୍ହାକ ଦେଖି ପାରିବାଭଳି ମାଟି ଉପରେ ଏକ ସୁଦୃଶ୍ୟ ବିପଣି ରୂପେ ସଜା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ବିଅରଶେଭା ସହରର ଅନେକ ଇହୁଦୀ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏଠାକୁ ହାଟ କରି ଆସନ୍ତି । ଅନ୍ତତଃ ଏହି ହାଟ ଭିତରେ ପଶିଥିବା ସମୟରେ ସାରା ଇସ୍ରାଏଲ ସତକୁ ସତ ଗୋଟାଏ ଦେଶ ବୋଲି ଅନୁଭବ ହୁଏ । ବେଦୁଇନ ଏବଂ ଆରବମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପାରମ୍ପରିକ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଆସିଥାନ୍ତି । ବେଦୁଇନ ଘରର ମହିଳାମାନେ ତ ଦୋକାନର ମହୁଉମଣି ହୋଇ ନିଜର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କଳା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ରୁପାର ଖଡ଼ୁ କାଚ ନାଇ ଡଉଲ ଡାଉଲ ହୋଇ ବସିଥାଆନ୍ତି । ଦରଦାମରେ କିଛି ଠିକ୍ ନଥାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ଗର୍ହାକ ଜିନିଷଟିଏ କିଣିବାକୁ ମନକଲେ ଦୋକାନୀ ଏକାବେଳେକେ ହୁଏତ ଦୁଇଗୁଣ ଦର ହାକିଦିଏ । ତାପରେ ସମଝାଇ ବୁଝାଇ ପାହାଚ ପାହାଚ ତଳକୁ ଖସିବାକୁ ହୁଏ । ହାଟ ବାହାରେ ଏହି ପାରସ୍ପରିକତା ଓ ଜୀବନ୍ତତା ଇସ୍ରାଏଲରେ କୁଆଡ଼ୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଟେଲଶେଭା ଗାଆଁ ସ୍କୁଲର ଅଧକ୍ଷ ଖଲିଲ୍ କହୁଥିଲେ ଯେ, ଆରବୀ ପିଲାମାନେ ଖୁବ୍ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ହିବ୍ରୁ ଶିଖୁଛନ୍ତି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଇସ୍ରାଏଲୀ ଦେଶରେ ନାଗରିକ ଭାବରେ ଚଳିବାକୁ ହେଲେ ଭଲ କରି ହିବ୍ରୁ ଭାଷା ଶିଖିଥିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ମାତ୍ର, ଇହୁଦୀ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଇହୁଦୀ ପିଲାମାନେ ଆରବୀ ଭାଷା ଶିଖିବା ସକାଶେ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଉ ନାହାନ୍ତି । ଅନେକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତ ସେମାନେ ମନ ନହେଲେ ଆରବୀ ଭାଷା ବଦଳରେ ଫରାସୀ ଶିଖିପାରିବେ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଆରବୀ ସ୍କୁଲ-

ମାନଙ୍କରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ହିବ୍ରୁ ଶିଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି, ଏଠି ସିଏ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀ ନୁହନ୍ତି, ସିଏ ଆରବୀ । ଠିକ୍ ସେହିପରି, ଇହୁଦୀ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଯିଏ ଆରବୀ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା ଦେବାଲାଗି ଶିକ୍ଷକର କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ସିଏ ମଧ୍ୟ ଏକ ବିଚିତ୍ର ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆରବୀ ନୁହନ୍ତି, ଇସ୍ରାଏଲରେ ଇହୁଦୀ ଆରବୀ ଦୁହେଁ କ୍ରମେ ଆଧୁନିକ ହେଉଛନ୍ତି—ସଭ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି, ଅଧିକ ରୋଜଗାର କରୁଛନ୍ତି, ଅଧିକ ଭଲ ପିନ୍ଧୁଛନ୍ତି ଓ ଅଧିକ ଭଲ ଖାଉଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଦିଆ ଯାଇଥିବା ଏକ ବେଗରେ ସେମାନେ ଆଧୁନିକ ଓ ସଭ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି, ଉନ୍ନତି କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦୁହିଁଙ୍କର ବାଟ କେଉଁଠି ପରସ୍ପରକୁ ଆସି ଭେଟିବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନାକୁ ସତେଅବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଚେତନ ଭାବରେ ଏଡ଼ି ଦିଆଯିବାର ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ସେମାନେ ପରସ୍ପରଠାରୁ କ୍ରମେ ଅଧିକ ଅଲଗା ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ପରସ୍ପରଠାରୁ ଆପଣାକୁ ନିରାପଦ ରଖିଛନ୍ତି ।

ଥରେ ତେଲ୍ଆଭିଭ ସହରର କୌଣସି ଏକ ପରିବାରକୁ ମୁଁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସେତେବେଳେ ଉପସାଗରୀୟ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଆଉ ପ୍ରାୟ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ବାକି ଥାଏ । ଘରର ପୁଅ ଓ ଜ୍ୱାଇଁମାନେ ମଧ୍ୟ ଆମ ସହିତ ଖାଇ ବସିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସାଂପ୍ରତିକ ଭିତର ବାହାର ନାନା ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କଥା ହେଉଥାନ୍ତି । ହଁ, ଘରର ମହିଳାମାନେ ଖାଇବା ପରିଷିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି । ଉପସାଗରୀୟ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ସମେତ ଇସ୍ରାଏଲର ବର୍ତ୍ତମାନ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନେ କେଉଁଠାକୁ ଯିବେ ବା ନଯିବେ, କଥା ଲଟାଇ ଲଟାଇ ସେଯାଏ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଜଣେ ଯୁବକ ପ୍ରବଳ ଉତ୍ସାହ ଓ ଉତ୍ତେଜନା ସହିତ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଯେ, ଅନ୍ତତଃ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଫାଇଦା ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ଆରବମାନଙ୍କର ସବୁ ଦିନ ଲାଗି ଏହି ଭୂମିରେ ବସବାସ କରି ରହିବା ଉଚିତ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ବିବିଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି, ଅଳପ ମଜୁରିରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲୀ ଅର୍ଥନୀତିକୁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଖୁବ୍ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳୁଛି, ଏହି ଆରବମାନେ ଏଠୁ ଚାଲିଗଲେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସେହି ସ୍ତରର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କରିବାଲାଗି ଏତେ ଯଥେଷ୍ଟ

ସଂଖ୍ୟାରେ ଇହୁଦୀ ଲୋକେ ମିଳିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ମିଳିଲେ ମଧ୍ୟ ଦେଶର ଶ୍ରମ-ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ମଜୁରି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନେ ଯେତିକି ପାଉଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ସେମାନେ ଖୁବ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । କାରଣ, କୌଣସି ଆରବ ଦେଶକୁ ଚାଲି-ଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ କଦାପି ଏତିକି ମଜୁରି ପାଇବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଆସନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଉଭୟ ପକ୍ଷର ଲାଭ ହେଉଛି । ଖାଇବା ଟେବୁଲରେ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତେ ଏହି କଥାଟିକୁ ଶୁଣିଲେ, ମାତ୍ର କେହି କୌଣସି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲେ ନାହିଁ ।

ଏଭଳି ଏକ ଉକ୍ତିରେ ଅବଶ୍ୟ ଏକ ଅନ୍ୟାୟ ରହିଥିଲା ବୋଲି ହୁଏତ ସମସ୍ତେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ଯେ ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀ ପକ୍ଷଟିର ଲାଭ ହେଉଛି, ସେମାନେ ସେକଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଥିଲେ । ଲାଭ ହେଉଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ କାହିଁକି କାଠିରେ ଉଖାରି ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାଟିକୁ ବଦଳାଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା—ସମସ୍ତେ ଏହିପରି ଏକ ଅନ୍ୟାୟୁକ୍ତି ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଖାଲି ବୃହତ୍ତର ଇହୁଦୀ ସମାଜ ନୁହେଁ, କିବୁତ୍ଜ ଭିତରେ ରହିଥିବା ସମତାକାମୀ ବିଶେଷ ସମାଜଟିରେ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଏହି ପ୍ରବୃତ୍ତି ଭାରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଭାବରେ ମନୁଷ୍ୟର ଦୃଷ୍ଟିକୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଲାଣି । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ବିବିଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶସ୍ତା ଶ୍ରମ ହିସାବରେ ସହଜୋପଲବ୍ଧ ଆରବ ଶ୍ରମର ବିନିଯୋଗ କରାଯାଉଛି । ଏକଦା ଶରୀରଶ୍ରମକୁ ଜୀବନ ବିଶ୍ୱାସର ଏକ ଧର୍ମ ପରି ମନେ କରି କିବୁତ୍ଜର ସେହି ପ୍ରଥମକାଳୀନ ପୁରୋଧାମାନେ ଏକ ନୂତନ ନ୍ୟାୟରେ ଜୀବନଟିଏ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ସଙ୍କଳ୍ପ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେହି ଉତ୍ସାହ ସମୟର ଯୌବନା-ବସ୍ଥାରେ ୧୯୪୩ ମସିହାରେ ଇହୁଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପୁରୋଭାଗରେ ରହି ନେତୃତ୍ୱ ଦେଇଥିବା ଶ୍ରୀ ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ କହିଥିଲେ, "ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁପରି ସ୍ଥିତି ରହିଛି, ଆମେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ସେଭଳି କୌଣସି ସ୍ଥିତି ଆଦୌ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହୁଁ । ସେଠି ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଶ୍ୱେତମାନେ ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ଶ୍ୱେତମାନେ ଶାସନ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଶ୍ୱେତମାନେ ଶ୍ରମିକ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଯଦି ଆମେ ସହଜ ଓ

କଠିନ ସବୁ ପ୍ରକାରର କାମ ନକରିବା, କୁଶଳୀ ଏବଂ ଅକୁଶଳୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଭାଗ ନନେବା, ଯଦି ଆମେ କେବଳ ଭୂମିର ମାଲିକ ହୋଇ ରହିବା, ତେବେ ଆମେ ଏହି ଦେଶକୁ କଦାପି ନିଜର ଦେଶ ବୋଲି କହି ପାରିବାନାହିଁ ।” ବେନ୍ ଗୁରିଅନ୍ ଷାଠିଏ ବର୍ଷ ତଳେ ଏକଥା କହିଥିଲେ । ଏହା ଭିତରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି, ସମ୍ଭବତଃ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମଣ୍ଡଳରେ ମଧ୍ୟ କେତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି । କିବୁଜ ଭିତରେ ଓ କିବୁଜ ବାହାରେ ଅନେକ ସଚ୍ଛଳ ସମ୍ପନ୍ନ ଲୋକ ଏହାକୁ ଆଦୌ କାମ୍ୟ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରୁନାହାନ୍ତି, ମାତ୍ର ଏହି ପ୍ରବୃତ୍ତିଟିକୁ ଅଟକାଇ ମଧ୍ୟ ପାରୁନାହାନ୍ତି । ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ସମଗ୍ର ପରିସ୍ଥିତିଟି ମଧ୍ୟ ଅଡୁଆଗୁଡ଼ାକୁ ଅଧିକ ଜଟିଳ କରିଦେଉଛି, ବରଂର ଗୁଡ଼ାକୁ ଅଧିକ ଆଚ୍ଛନ୍ନ କରି ରଖୁଛି ।

ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଶତକଡ଼ା ପଞ୍ଚାଅଶୀ ଭାଗ ହେଉଛନ୍ତି ମୁସଲମାନ, ପନ୍ଦର ଭାଗ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ । ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଡ୍ରୁଜ୍ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଲୋକ ମଧ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ସମୀକ୍ଷାରୁ ଜାଣିବାକୁ ମିଳୁଛି ଯେ, କର୍ମନିଯୁକ୍ତିର ସିଡ଼ିରେ ଚଢ଼ି ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ଆମେ ଯେତିକି ଯେତିକି ଉପରକୁ ଯାଉଥିବା, ସେଠାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଆରବ-ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ସେତିକି କମି କମି ଯାଉଥିବ । ଉଚ୍ଚତମ ସରକାରୀ ଚାକିରୀ (ସିଭିଲ୍ ସର୍ଭିସ)ରେ, ଉଚ୍ଚତମ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ହିଷ୍ଟାଡ୍ରୁଟ୍‌ର ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗରେ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ଅଧ୍ୟାପନା-କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆରବମାନେ ସେତିକି ଅଧିକ ବିରଳ ହୋଇ ଯାଉଥିବେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଆରବମାନଙ୍କର ବ୍ୟାପାର ବୁଝିବା ଲାଗି ସରକାରଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଆରବ ବିଭାଗ ରହିଛି ସତ, ମାତ୍ର ତଥାପି ତଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ କିଛି ଫଳ ଫଳିନାହିଁ । ସରକାର ଭିତରେ ଯାହା, ସରକାର ବାହାରେ ଥିବା ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ । ଆରବଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ଜଣେ ଉପରି ପାହିଆର କୌଣସି ଉଚ୍ଚ ପଦରେ ରହିବ ଏବଂ ଇହୁଦୀମାନେ ତାଙ୍କର ଅଧସ୍ତନ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ, ସତେ ଯେପରି ଇହୁଦୀମାନେ ଏହା କଦାପି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ, ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିଟି ଊଣାଅଧିକେ ସେହିପରି ହୋଇ ରହିଛି । ଅବଶ୍ୟ ବାହାରକୁ ବେଳେବେଳେ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ କୁହା ଯାଇଥାଏ ଯେ, ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆରବମାନେ

କୌଣସି ଉଚିତର ପଦରେ ରହିଲେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ନାଗରିକତ୍ୱ ଧର୍ମ ବିପନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ମାତ୍ର, ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁବିଦିତ ଯେ ଆରବମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଚାକିରିର ପଦମାନଙ୍କରେ ଯାଇ ବସିବାର ନଦେଖିବା ବିଷୟରେ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ରୂପେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଏକାନ୍ତ କୁଣ୍ଠା ପ୍ରାୟ ସର୍ବଦା ରହିଛି । ଆରବମାନେ ତ ପୁଣି ଦେଶରକ୍ଷା ବିଭାଗରେ ତଳ ପାହିଆର କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ନିଯୁକ୍ତ ପାଉଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ରାସ୍ତା ଓ ଗୃହ ପ୍ରଭୃତି ନିର୍ମାଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ନାଗରିକତ୍ୱ ବିପନ୍ନ ହେବାର ହୁଏତ ଆଦୌ ସେପରି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ଅସଲ ପ୍ରଶ୍ନଟି ହେଉଛି ପାହିଆର ପ୍ରଶ୍ନ,ସ୍ୱୀକୃତି ଓ ମନୋଭାବର ପ୍ରଶ୍ନ । ଇସ୍ରାଏଲର ରାଜନୀତି, ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ କାରବାର ଯେଉଁ ପରମ୍ପରାରେ ଚାଲୁଛି, ସେଥିରୁ ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀଙ୍କର ଏପରି ଏକ ଦୃଢ଼ ଧାରଣା ହୋଇ ଯାଉଛି ଯେ, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଏହି ଭୂମିର ମାଲିକ ; ଆରବମାନେ ଯେ ଅଛନ୍ତି, ସତେଅବା ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହରେ ହିଁ ଅଛନ୍ତି । ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ଆରବମାନେ ବହୁତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଗଲେ, ସେତେବେଳେ ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ ସବୁ ଅଡୁଆର ସମାଧାନ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । ଇହୁଦୀ-ମାନେ ଯେ ଏ ଦେଶକୁ ବାହାରୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ବିପଦରେ ପଡ଼ି ନିଜର ପ୍ରାଚୀନ ଭୂମିଟିକୁ ବିକଳରେ ବାହୁଡ଼ି ଆସିଥିବା ସମୟରେ ଏଠି ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ବାସକରି ଆସିଥିବା ଆରବମାନେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ରହିବାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି, ଇହୁଦୀମାନେ ନିଜର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ରରେ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ହୋଇ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି କଥାଟିକୁ ପାସୋରି ପକାଇବାକୁ ହିଁ ସତେ ଅବା ଅଧିକ ଲାଭଜନକ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି । ଇହୁଦୀ ଆନ୍ଦୋ-ଳନର ଜଣେ ଅନ୍ୟତମ ନେତା ଓ ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସର୍ବପ୍ରଥମ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଡକ୍ଟର ଖାଇମ୍ ୱାଇଜ୍‌ମାନ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭର ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ ଥରେ କହିଥିଲେ ଯେ, ନୂଆ ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଇସ୍ରାଏଲ ଏହି ଦେଶରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଆରବମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କପରି ଆଚରଣ ଦେଖାଇବ, ବୃହତ୍ତର ପୃଥିବୀ ସେଇଥିରୁ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲର ବିଚାର କରିବ । ଏସବୁ ଉକ୍ତିକୁ ଇସ୍ରା-ଏଲରେ ଏବେ କେହି ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ବି ରାଜି ନୁହନ୍ତି । ଦାର୍ଶନିକ ମାର୍ଟିନ

ବୁବର୍ ଓ ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ଉଭୟେ ଏହି ଦେଶରେ ସମାନ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ନାଗରିକ ହୋଇ ରହନ୍ତୁ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ । ହୁଏତ ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦୀ ସରକାରୀ ନେତୃତ୍ୱ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ପସନ୍ଦ କରୁନଥିଲା ଓ ଦାର୍ଶନିକମାନେ ବାସ୍ତବ ରାଜନୀତି ବିଷୟରେ ଆଦୌ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ଉପହାସ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲା । ବୁବର୍‌ଗୋଷ୍ଠୀ ତଥାପି ଗୋପନରେ ଆପଣାର ନାନାବିଧ ଉଦ୍ୟମର ମାଧ୍ୟମରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ଉଭୟଙ୍କୁ ପରସ୍ପର ନିକଟ ବର୍ତ୍ତୀ କରି ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ NER ବୋଲି ଇଂରାଜୀ ଓ ଆରବୀରେ ଏକ ଦ୍ୱିଭାଷୀ ପତ୍ରିକା ମଧ୍ୟ ବାହାର କରୁଥିଲେ । ୧୯୫୬ ମସିହାରେ ମୁଁ ଜେରୁଜେଲମ ସହରରେ ବୁବର୍‌ଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିଥିବା ସମୟରେ ସେ ଆପଣାର ଏହି ଉଦ୍ୟମ ବିଷୟରେ ଅତି ବ୍ୟଗ୍ରତାର ସହିତ ବହୁ କଥା କହିଥିଲେ । NER ପତ୍ରିକାର କେତୋଟି ସଂଖ୍ୟା ବି ମୋତେ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏବେ କରାଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ସର୍ବେକ୍ଷଣରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ଶତକଡ଼ା ପଚିଶ ଭାଗରୁ ଅଧିକ ଆରବ ଯୁବକଯୁବତୀ ଇସ୍ରାଏଲରେ ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି କୌଣସି ଭବିଷ୍ୟତ ରହିଛି ବୋଲି ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ କରୁନାହାନ୍ତି । ଏବଂ, ଅପର ପକ୍ଷରେ, ଇସ୍ରାଏଲୀ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ୍‌ର ଜଣେ ନରମ-ବାମପନ୍ଥୀ ସଭ୍ୟ ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଦେଶରେ ଏତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଲଗାତାର ଆରବ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଶ୍ରମ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାର ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିବାରୁ ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନେ କ୍ରମେ ଏକ ମାଲିକ-ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପରିଣତ ହେବାକୁ ବସିଲେଣି । ଏକଦା ଇଉରୋପରୁ ଆସିଥିବା ଅଗ୍ରଣୀ ଓ ପୁରୋଗାମୀମାନେ ଯେଉଁସବୁ ଜୀବନମୂଲ୍ୟକୁ ସର୍ବମୂଳ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନେ ସତେ ଯେପରି ସେହିସବୁ ମୂଲ୍ୟକୁ ବର୍ଜନ କରିବାକୁ ବସିଲେଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁମାନେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯୌବନାବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନେ ନିଜେ କୌଣସି ଶ୍ରମ ନକରି ବରଂ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ମାଲିକ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରବୃତ୍ତିଟି ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନ-

ଙ୍କର ଜୀବନରେ ବହୁ ଘୋର ପ୍ରମାଦକୁ ଡାକି ଆଣିବା ହିଁ ସାର ହେଉଛି । ଏହା ଯେ କେବଳ ଅମାନୁଷିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ତା' ନୁହେଁ, ଇସ୍ରାଏଲ୍ ସମାଜ ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ଅନେକ ଅନିଷ୍ଟ ହେଉଛି ।

ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ଇସ୍ରାଏଲ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବୈମନସ୍ୟ ଓ ବୈରଭାବ ରହିଛି, ଏଥିଲାଗି ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବ ମାନଙ୍କୁ ଜୀବନରେ ଅନେକ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ଯେ ପଡୁଛି, ସେଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତଥାପି ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ଅନେକ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଶକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଏହିସବୁ ଅସୁବିଧା ଜନ୍ମ ଲାଭ କରୁଛି । ଏସବୁ ସକାଶେ ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ଆରବମାନଙ୍କର ଜୀବନ ପ୍ରକୃତରେ ଅଧିକ ଦୁର୍ବହ ହୋଇ ପଡୁଛି । ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରର ଇହୁଦୀ ସମାଜ ଓ ଇହୁଦୀ ଅର୍ଥନୀତି ମଧ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଆରବମାନଙ୍କର ଅସହାୟତାକୁ ଅନେକ ଗୁଣ ଅଧିକ ବଢାଇ ଦେଉଛି । କେବେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ହୁଏତ ଏକ ରାଜନୀତିକ ସମାଧାନ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ସେହି ଅସହାୟତା ଯେ ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବ, ସେଭଳି ଆଶଙ୍କା କରିବାର ଅନେକ କାରଣ ରହିଛି । ସବୁଠାରୁ ଆଶଙ୍କା ଦାୟକ କଥା ହେଉଛି ଯେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଏହି ବିଷୟରେ ହୁଏତ କିଏ କ'ଣ ଭାବୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣରେ ଏସବୁ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କୌଣସି ମୁକ୍ତ ବିତର୍କ ମଧ୍ୟ ହେଉନାହିଁ । ସତେଅବା ଦୁଇଟିଯାକ ପକ୍ଷକୁ ପରସ୍ପରର ଭୟ ଉତ୍କଟ ଭାବେ କାମୁଡ଼ି ଧରିଛି । ଇହୁଦୀମାନେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ପକ୍ଷରେ ଅଛନ୍ତି, ରାଷ୍ଟ୍ର ଏବଂ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେହିମାନଙ୍କର ପକ୍ଷରେ ରହିଛି । ସଭ୍ୟତା ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ବୃହତ୍ତର ଅନୁକୂଳତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଅନେକ କାରଣରୁ, ବିଶେଷତଃ ଗତ ଚାଳିଶି ପଚାଶ ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ସେମାନେ ଆପଣାକୁ ଅଧିକ ଚତୁର ଓ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ପନ୍ନମତି ବୋଲି ବିଚାରୁଛନ୍ତି । ସର୍ବୋପରି, ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅସ୍ତ୍ର ଓ ସୈନ୍ୟବଳ ରହିଛି । ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ସହିତ ଯେତେଥର ଖୁରି ଖାଇଛନ୍ତି, ସେତେଥର ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛନ୍ତି, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସବୁଥର ଇସ୍ରାଏଲର ହିଁ ଲାଭ ହୋଇଛି । ଅଧିକ ଭୂମି ମିଳିଛି, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବଳକଷାକଷିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଶ ମଧ୍ୟ

ବାହାର ମିଳୁଛି ।

ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ହୁଏତ ଏକ ଦମ୍ଭଯୁକ୍ତ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ଗ୍ରାସ କରି ରହିଛି । ସେମାନେ ହୁଏତ ଯାହା ଯେପରି ଚାଲିଛି ତାହା ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ ଚାଲିଛି ବୋଲି ଭାବୁଛନ୍ତି । ନିଜ ଦେଶର ଆରବ ସମୂହଟି ଯେତେ ଅବହେଳିତ ଓ ଅବଦମିତ ହୋଇ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା କଦାପି ଦୃଢ ପ୍ରତିଷ୍ଠ ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରପ୍ରତି କୌଣସି ବିପଦର କାରଣ ହେବନାହିଁ ବୋଲି ସେମାନେ ନିଜକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଶିଖାଇ ଆଣିଲେଣି । ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ଇସ୍ରାଏଲର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଯେକୌଣସି ପ୍ରତିରୋଧ ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ ଅବଶ୍ୟ ଦମନ କରିପାରିବ ବୋଲି ସେମାନେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିଛନ୍ତି । ହୁଏତ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ୱାର୍ଥ ରାଜନୀତିରୁ ମଧ୍ୟ ଫାଇଦା ଉଠାଉଛନ୍ତି ।

ଫଳରେ ଘୃଣା ବଢ଼ୁଛି, ଦୂରତା ବଢ଼ୁଛି । ଭୟ ମଧ୍ୟ କମ୍ ବଢ଼ୁନାହିଁ । ଆରବ ତରୁଣର ଇସ୍ରାଏଲୀ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଚାରିପାଖରେ ଆରବ ଶତ୍ରୁରାଷ୍ଟ୍ରମାନ ଘେରି ରହିଥିବା ସମୟରେ ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀ ସରକାର ତଥାପି କିପରି ଆରବମାନଙ୍କର ଆନୁଗତ୍ୟ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିବ ? ଆପଣାକୁ ଏହି ଦେଶର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଣେ ଜଣେ ନାଗରିକ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଇସ୍ରାଏଲ ସରକାର ଆରବମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ'ଣ ବା କରିଛି ? ଆରବମାନଙ୍କୁ ଏଠି ନ୍ୟାୟତଃ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ନାଗରିକ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଉଛି । ଏହାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସ୍ୱରୂପ ଆରବମାନେ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପ୍ରତିହିଂସାପରାୟଣ ହୋଇ ଉଠୁଛନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କ ହାତକୁ ମଧ୍ୟ ଚୋରାରେ ବୋମା ଓ ବନ୍ଧୁକ ଆସିଲାଣି । ଉପରେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭିତରେ ଅସନ୍ତୋଷ ଏବଂ କ୍ରୋଧ ଜୁହୁଳିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏଇଥିରୁ ଏକାଧିକ ପ୍ରକାରର ସନ୍ତ୍ରାସବାଦର ଜନ୍ମ ହେଲାଣି । ଏବେ ପୃଥିବୀର ରାଜନୀତିରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ମୌଳବାଦୀ ବା Fundamentalist ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ବସ୍ତୁତଃ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ । ଚାରିପାଖରୁ ଯାବତୀୟ ସମାଧାନର ପଥ ବନ୍ଦ ହୋଇ

ଆସିଲେ ମନୁଷ୍ୟମାନେ ସତେଅବା ଚିରଦଉଡ଼ି, ଛିନ୍ଦ୍ରା ଛଦେଇ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ ହୁଅନ୍ତି । ଅବଲମ୍ବନରେ କୌଣସି ମୂଳ ହାତରେ ନଥିଲେ ମଣିଷ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ ହୁଏ । ମୌଳବାଦୀ ବୋଲି କହି ଆପଣାର ପତାକା ଉଡ଼ାଏ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ସମ୍ପ୍ରତି ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ଦୁଇଟିଯାକ ମାର୍କାର ମୌଳବାଦୀ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଉତ୍ତେଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରି ରଖିବାକୁ ଧର୍ମକୁ ଯକବେଦୀର ସ୍ଥଗଳରୂପେ ବି ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ଧର୍ମ ନାମରେ ବହୁ ଘୃଣାର ପ୍ରଚାର କରୁଛନ୍ତି ।

କିଏ ବଡ଼ କିଏ ସାନ, କିଏ ଶୁଦ୍ଧ କିଏ ଅଶୁଦ୍ଧ, ମୌଳବାଦୀ ରାଜନୀତିରେ ଧର୍ମ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଏହିସବୁ ଅଜବ ଅଜବ କଥାର ଉଲୁଗୁଣା ଦିଆଯାଇ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରି ରଖିବାର ଦୁଷ୍ଟ ଉଦ୍ୟମମାନ କରାଯାଏ । ଆରବମାନଙ୍କର ରକ୍ତ ଯେ ଇହୁଦୀ ରକ୍ତଠାରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନୀରସ, ଉପାସନା ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରେ ଧର୍ମଘରର ପୁରୋହିତମାନେ ସତେଅବା ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଶାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖି ଆସିଥିବା ପରି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସେତେବେଳେ ସତେଅବା ଗୋଟି କରି ଦାଣ୍ଡିରେ ବାନ୍ଧି ଦିଆଯାଏ । ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆରବ ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ମାର୍କାର ଏହି ମୌଳବାଦୀମାନେ ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନଙ୍କ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ବହୁ ପ୍ରେରଣାର ଉତ୍ସ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସ୍କୁଲପିଲାଙ୍କ ସ୍ତରଯାଏ ମଧ୍ୟ ସେହି ପ୍ରେରଣା ଭେଦ କରି ରହିଛି । ଇହୁଦୀ ଶିବିରରେ ମଧ୍ୟ ମୌଳବାଦର କମ୍ ଘଣ୍ଟା ବାଜୁନାହିଁ । ମୁଁ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଆମେରିକାରେ ଆତତାୟୀର ଗୁଳିରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମାୟୂର୍ କାହାନାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥାଏ । କାହାନାଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱରେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଗୋଟିଏ ଚରମପନ୍ଥୀ ମୌଳବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ରହିଛି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲର ଭୂମିରେ ଯେଉଁ ଆରବମାନେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ବଳପୂର୍ବକ ନିକାଳି ବାହାର କରିଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଜବରଦସ୍ତି ବାହାର ନକଲେ ସେମାନେ କେବେହେଲେ ଯିବେନାହିଁ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କାହାନା ଏକଦା ଇସ୍ରାଏଲର ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ସଦସ୍ୟ ରୂପେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଉତ୍ତେଜନା—ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ନିମନ୍ତେ ଇସ୍ରାଏଲ ସରକାର ତାଙ୍କୁ ଦେଶରୁ ନିର୍ବାସିତ କରିଥିଲେ । ଆମେ-ରିକାରେ ଆଇ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଏଠି ଇସ୍ରାଏଲରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଚରମପନ୍ଥୀ ଗୋଷ୍ଠୀଟିଏ ରହିଥିଲା । ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଜେରୁଜେଲମ ସହରରେ ଏମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କେତେ କେତେ ଥର ସହିଂସ ପ୍ରଦର୍ଶନମାନ କରାଗଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁସବୁ ରାଜନୀତିକ ଦଳ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଗତ ୧୯୭୭ ମସିହାରୁ ଶାସନ କ୍ଷମତାରେ ରହିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ବହୁତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଥବା ପରୋକ୍ଷ ମୌଳବାଦୀ ଓ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ କେବେ କେବେ ବେଶ୍ ମୁହଁ ପାଇଛନ୍ତି । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଧର୍ମାଚାର କାଳେ କାଳେ ପୃଥିବୀର ସନ୍ତ୍ରାସବାଦ ପ୍ରତି ବିପଦଜନକ ଦରଦ ରହିଆସିଛି ।

ଧର୍ମପୁସ୍ତକ ବାଇବେଲର ପ୍ରଥମ ଭାଗ, ଯାହାକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଜଗତରେ Old Testament ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଇହୁଦୀମାନେ ତାହାକୁ ହିଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଇବେଲ ବୋଲି ମାନନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ବାଇବେଲରେ New testament ଲାଗି କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । Old testamentରେ ଯେଉଁ ଈଶ୍ୱର ଦୂତ ବା ଭଗବଦ୍‌ବାର୍ତ୍ତା—ପ୍ରଚାରକ ମାନଙ୍କର ବାଣୀ ରହିଛି, ଇହୁଦୀମାନେ ତାହାକୁ ହିଁ ଆପଣା ସମୂହଟି ଲାଗି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ବପ୍ରଧାନ ଧର୍ମବାଣୀ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି । ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ ସେହି ଧର୍ମଦୂତମାନେ ହିଁ ଇହୁଦୀ ଜୀବନର ପ୍ରେରଣାମୂଳ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଆଧୁନିକ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏବେ ସେମାନ-ଙ୍କର ବିକଳ୍ପ ସ୍ୱରୂପ ସେନାବାହିନୀର ନାୟକମାନେ ହିଁ ଲୋକମାନସରେ ମଡେଲ ବା ଆଦର୍ଶ ରୂପେ ଗୃହୀତ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେଣି ବୋଲି ଜଣେ ସମୀକ୍ଷକ ଇସ୍ରାଏଲ ବିଷୟରେ ଆପଣାର ଲିଖିତ ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକରେ ମନ୍ତବ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସ୍ଥୂଳ ବୁଦ୍ଧିରେ ସ୍ଥୂଳ ଚକ୍ଷୁରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗକୁ ଅବଲୋକନ କଲେ ହଠାତ୍ ମନେହେବ, ଯେପରି ଏହି ସୈନ୍ୟମାନେ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲର ଏକ ଦୁର୍ଦ୍ଧର୍ଷ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ରହିଛି, ତେଣୁ ଇସ୍ରାଏଲ ରହିଛି—ଏକାଧିକ କାରଣରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଭାବରେ ଏହାହିଁ ମନେ ହେବ । ଇସ୍ରାଏଲ ଅଧିକୃତ ଆରବ ଅଞ୍ଚଳରେ, ଜର୍ଡାନ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମ ତଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଅଣ ଓସାରିଆ ଗାଜା ଉପ-

କୂଳରେ ଆରବ ପ୍ରତିରୋଧକାରୀଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଇସ୍ରାଏଲୀ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କର ସଂଘର୍ଷ ହେଉଛି । ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ବିଚକ୍ଷଣତା ଏବଂ ସାମର୍ଥ୍ୟର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇସ୍ରାଏଲର ସୈନ୍ୟବାହିନୀର କେହି ସମକକ୍ଷ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ବିଗତ କେତୋଟି ଯୁଦ୍ଧର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୁ ଯାହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି, ସମ୍ଭବତଃ ସେହି କଥାଟିରୁ ପ୍ରେରଣା ପାଇ ଅଧିକାଂଶ ଇହୁଦୀ ସେହି ଦେଶର ଇହୁଦୀ—ଆରବ ସମସ୍ୟାଟି ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ଏକ ଜାଣିସିଆଣିଆ ଉଦାସୀନତା ଦେଖାଇବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲର ଶାସକମାନେ ମଧ୍ୟ ନିୟମତଃ ନିଜର ଅନମନୀୟତାରେ ଅଟଳ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଗାଜା ଅଞ୍ଚଳର କେତେକ ଆରବୀ ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଜବରଦସ୍ତି ନେଇ ଦେଶର ଉତ୍ତର ସୀମା ପାର କରାଇ ଲେବାନନରେ ଛାଡିଦେଇ ଆସିଛି । ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ଇସ୍ରାଏଲ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉତ୍ତେଜନା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲେ ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ।

ସୈନ୍ୟବଳରେ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଦିନ ଅସଲ ସମସ୍ୟାଟିକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ? ଅର୍ଥନୈତିକ ସମେତ ଆହୁରି କେତେକ କାରଣରୁ ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଆମେରିକା ପ୍ରାୟ ଏକ ସର୍ବକାଳୀନ ପଲିସି ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଆଡ଼କୁ ଢଳି କରି ରହିଆସିଛି । ଆମେରିକାରେ ଧନୀକ ଇହୁଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀଟିଏ ସେଠା ରାଜନୀତିକ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ସମ୍ଭବତଃ ପୂର୍ବକାଳର ମୋଗଲ ବେଗମ-ମାନଙ୍କ ପରି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇ ରହିଛି ଓ ବାଦଶାହାମାନଙ୍କୁ ଇଚ୍ଛାମତ ଫୁଲ ସୁଂଘାଇ ରଖି ପାରୁଛି । ଏଣେ ଆରବ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଲୋକଶକ୍ତି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ପେଟ୍ରୋଲ ଖଣିର ଧନୀ ଅମୀର ଏବଂ ଏକଚ୍ଛତ୍ରୀମାନେ ଧର୍ମର ସମ୍ମୋହକ ସାହାଯ୍ୟରେ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ଦେଶରେ ରାଜନୀତିର ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାରରେ ପ୍ରାୟ ନିରକ୍ଷର କରି ରଖିଛନ୍ତି । କେତେକ ଆରବ ଦେଶରେ ଯଦି ଯଥାର୍ଥ ଲୋକଶକ୍ତିର ଆଶ୍ରୟରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଶାସନ ଚାଲୁ-ଥାନ୍ତା, ତେବେ ଇସ୍ରାଏଲର ଆରବମାନେ କଦାପି ଛେଉଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଭଳି ଅସହାୟ ହୋଇ ରହିନଥାନ୍ତେ ଏବଂ ଚରମ ନୈରାଶ୍ୟରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାୟ ଆଦୌ କୌଣସି ଫଳ ଫଳୁନଥିବା ନାବାଳକସୁଲଭ ସନ୍ତ୍ରାସବାଦରୁ ହିଁ ସାନ୍ତ୍ୱନା

ଲାଭ କରିବାକୁ ମନ କରୁନଥାନ୍ତେ । ଇସ୍ରାଏଲ ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ଅଧିକାର କରି ନେଇଥିବା ଆରବ ଅଞ୍ଚଳରୁ ହଟିଆସୁ ଏବଂ ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସଂପୃକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ସହିତ ବସି ସ୍ଥାୟୀ କନ୍ଦଳଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରୁ ବୋଲି ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘର ଦୁଇଟି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ଆସିଛି । ହୁଏତ ଆହୁରି କେତେ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଇସ୍ରାଏଲ ବିଷୟରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ମତ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଛି, ମାତ୍ର ସତେଅବା କେଉଁ ଅସଜରେ ପଡ଼ି ଯୁକ୍ତରାଜ୍ୟ ଆମେରିକା ଭେଟୋ ପ୍ରୟୋଗ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନାକଚ କରି ଦେଇଛି । ଅପର ପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ କମ୍ ବିଡ଼ମ୍ବନା ରହିନାହିଁ । କେବଳ ମିଶରକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚ୍ୟର କୌଣସି ମୁସଲମାନ ଦେଶ ଇସ୍ରାଏଲର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରୁନାହାନ୍ତି, ତାକୁ ନଜର ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବା ତ ଆହୁରି ଦୂରର କଥା । ଯଦି ସତକୁ ସତ କାନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଉଠିଯାଏ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲ ତଥା ଆରବ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଭାବିକ ଚଳାଚଳ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ତାହା ରାଜା, ଅମୀର ଏବଂ ଏକଛତ୍ରୀମାନଙ୍କର ସାମନ୍ତବାଦୀ ଖାନଦାନୀ ପ୍ରତି ବହୁ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ବୋଲି ଆରବ ଶାସକମାନେ ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଜାଣିଛନ୍ତି ।

୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମାର୍ଟିନ ବୁବରଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା କଥାବାର୍ତ୍ତା ମୋର ଏବେ ମଧ୍ୟ ମନେ ଅଛି । ବାଇବେଲରେ ଯେଉଁ Chosen People ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଏକ ଅଭିନବ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ଦେଇ ମୋତେ ସିଏ ତାହାର ବିଷୟରେ କହୁଥିଲେ । ପରମେଶ୍ୱର ଇହୁଦୀ ଜାତିକୁ ସିଏ ସ୍ୱୟଂ ନିର୍ବାଚିତ କରି ପୃଥିବୀକୁ ପଠାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଜାତି ବୋଲି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଧର୍ମପୁସ୍ତକରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଛି । ସିଏ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଛା ଯାଇଛି, ପୃଥିବୀରେ ତାର ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଅଛି । ଇସ୍ରାଏଲକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପରେ ଇହୁଦୀ ଜନସମୂହର ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି ବୋଲି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବୁବର ମୋତେ କହିଥିଲେ । ଏହି କାରଣରୁ ଇହୁଦୀମାନେ ଅଧିକ କଷ୍ଟ ସହିବେ, ଅଧିକ ସହିଷ୍ଣୁ ହେବେ, ଅଧିକ ଉଦାର ମଧ୍ୟ ହେବେ । ସେତେବେଳେ ତ ଏହି ଦେଶକୁ କେବଳ ଇଉରୋପରୁ

ଇହୁଦୀମାନେ ଆସିଥିଲେ । ସେହିମାନଙ୍କୁ ଆଖିଆଗରେ ରଖି ବୁବର୍ ଏକ ବୃହତ୍ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲାଭଳି କହୁଥିଲେ ଯେ, ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି କୌଶଳ ରହିଛି, ଅଧିକ ଅନୁକୂଳ ସ୍ଥିତିଟିଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ତେଣୁ, ସେମାନେ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଏକ ଆଧୁନିକ, ସମ୍ପନ୍ନ ଓ ଆଦର୍ଶ ଦେଶ ରୂପେ ଗଢି ଆଣିବାରେ ଏପରି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମାନ ଦେଖାଇବେ, ଯାହାକି ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡର ଆରବମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରେରଣା ଦେବ, ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ରସର ହେବାରେ ସହାୟତା କରିବ । ବୁବର୍‌ଙ୍କର କଳ୍ପନା ଅନୁସାରେ ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନେ ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଉନ୍ନୟନରେ ଯଥାର୍ଥ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବେ, ସେମାନଙ୍କର ସମୃଦ୍ଧିରେ ନିମିତ୍ତ ହେବେ । ଆରବମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲରୁ ତଡ଼ି ଦେଇ, କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କୁ ଆପଣା ଲାଗି ମୂଲିଆ କରି ରଖି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ନାଗରିକର ପାହ୍ୟା ଦେଇ ଇସ୍ରାଏଲରେ କେବଳ ଇହୁଦୀ-ମାନେ ଏକାକୀ ସୁଖରେ ରହିବେ, ସିଆଣିଆ ହେବେ ଏବଂ ସୈନ୍ୟବଳରେ ଯାବତୀୟ ସଦିଚ୍ଛାକୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ କରି ରଖିବେ, ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ମାର୍ଟିନ୍ ବୁବର୍ ସେସବୁର କୌଣସି କଳ୍ପନା ହିଁ କରୁନଥିଲେ ।

ତଥାପି ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ଯେ କ୍ରମଶଃ ସେହିଭଳି ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ବୁବର୍ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଘ୍ରାଣ କରି ପାରୁଥିଲେ । ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶ ହିସାବରେ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ପରେ ଦେଶର କ୍ଷମତାସୀନ ନେତୃବୃନ୍ଦ କିପରି କେବଳ ଆପଣା ଆଖିଗୁଡ଼ାକରେ ସବୁକିଛି ଦେଖୁଥିଲେ ଓ ବାସ୍ତବ ରାଜନୀତିର ନାମରେ ସତ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଓ ସ୍ୱୀକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଭୁରୁଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲେ, ସ୍ୱୟଂ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଗି ସଂଗ୍ରାମ କରି ଆସିଥିବା ବୁବର୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ ଭାବରେ ସେହିକଥା କହୁଥିଲେ । "I am the unhappiest man in Israel now,"— ଏହାହିଁ ତାଙ୍କ ଉକ୍ତିର ଏକ ପ୍ରଧାନ ବାକ୍ୟ ଥିଲା । ଅନ୍ତର ଭିତରୁ ସତେଅବା ଏକ ଅସହାୟ ଅଭିଯୋଗର ମୁଦ୍ରାରେ ସେ କହୁଥିଲେ ଯେ ଇସ୍ରାଏଲରେ ନେତାମାନେ ଏବେ ଆଉ ତାଙ୍କ କଥା ଆଦୌ ଶୁଣୁନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି, ବୁବର୍

ଜଣେ ଖ୍ୟାତନାମା ଦାର୍ଶନିକ, ବହୁ ଉଚ୍ଚ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରଣେତା ଓ ପ୍ରବକ୍ତା । ଇସ୍ରାଏଲ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ସର୍ବଦା ଗୌରବ ଅନୁଭବ କରୁଥିବ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ସମ୍ମାନ କରିବୁ । ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଦେଶକୁ ଚଳାଇବା, ଏକ ନୂତନ ଦେଶର ରାଜନୀତିକୁ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧାରାରେ ଆଣି ପକାଇବା, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଟିଳ ଏବଂ ବାସ୍ତବ ପୃଥିବୀରେ ତଥାପି ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ହୋଇ ରହିବା,—ଏସବୁଥିରେ ମାର୍ଟିନ୍ ବୁବର୍‌ଙ୍କ ଠାରୁ ଆମକୁ ଆଦୌ କୌଣସି ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ମିଳିବ ନାହିଁ । ସିଏ ଆମ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଜଣେ ସର୍ବାଗ୍ରଗଣ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପକ, ସେ ସେହିଠାରେ ହିଁ ଅଧ୍ୟାପନା କରନ୍ତୁ, ଦେଶର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ସେ ନିଜର ଉଚ୍ଚ ଆଦର୍ଶ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରନ୍ତୁ । ରାଜନୀତି କଥା ଆମ ହାତରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ଆରବମାନଙ୍କ ସହିତ ଆମେ କେତେବେଳେ କେଉଁ ନୀତିରେ ବା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ଜାତି ହିସାବରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ଇଷ୍ଟସିଦ୍ଧି ହାସଲ କରିବୁ, ବୁବର୍ ସେସବୁ ବ୍ୟାପାର ଆମ ହାତରେ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତୁ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମାର୍ଟିନ ବୁବର୍‌ଙ୍କୁ ସମୀକ୍ଷକମାନେ Old Testamentର ସେହି ସତ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଯୁକ୍ତ prophetମାନଙ୍କ ସହିତ ତୁଳନା କରିଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲ ବାହୁ ସନ୍ୟବଳରେ ଏତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବଳଶାଳୀ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି ଇସ୍ରାଏଲ୍ର ଶାସନାଧୀଶମାନେ ଭାବୁଛନ୍ତି ଯେ prophetମାନଙ୍କର କଥାକୁ କାନ ଦେବାରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଭାବଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ବା ବହୁଖଣ୍ଡ ହୋଇ ରହିଛି । ତାତ୍କାଳିକ ସଫଳତାମାନ ମିଳୁଥିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତେଣେ ଆଉ କାହାର ନିନ୍ଦା ଦେବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ।

ସ୍ୱାଧୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ପ୍ରଥମ କେତେ ବର୍ଷ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତେ ଅନ୍ତତଃ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ସହାବସ୍ଥାନ ଏବଂ ଏକତ୍ର-ଉନ୍ନୟନକୁ ଭିତ୍ତି କରି ପ୍ରଧାନତଃ ଏକ ଜନାଧାରିତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଢ଼ି ଉଠିବ ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ତତଃ କେତେଜଣ ସେହିପରି ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ରାଜନୀତିରେ କ୍ରମେ ଏଭଳି ନାନା ଜଟିଳତା ଏବଂ ଅବିବେକତା ଆସି ପଶିଗଲା ଯେ, ଏବେ ଇସ୍ରାଏଲର

ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଭିତରେ ଆମେ ସେତିକି ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ କ୍ୱଚିତ୍ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା । ଏପରିକି, ରାଜନୀତି ଓ ବୃହତ୍ତର ଜୀବନବିସ୍ତରର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ-ମାନେ ଆପଣାକୁ ସମତାବାଦୀ ବୋଲି କହୁଥିଲେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆରବ-ଇହୁଦୀ ସମସ୍ୟାର ଆଦୌ କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀ ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରିବ ବୋଲି ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଓ ଇସ୍ରାଏଲର ଦୃଢ଼ ସୈନ୍ୟବଳ ରହିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ କଦାପି କୌଣସି ଅଣ-ଅକ୍ତିଆର ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଭରସା ରଖି ପାରୁଛନ୍ତି । ଏକଦା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଦିଚ୍ଛା ଥିବା ବିଚାରଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ସଦିଚ୍ଛା ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି କାମର ବୋଲି ସାବ୍ୟସ୍ତ ଯେ ହେବ, ତାହା ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ହେଉ ହେଉ ଯାହା କିଛି ଗୋଟାଏ ହେବ, ଅଧିକାଂଶ ମଣିଷ ଏହିପରି ଭାବୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଦାରୁଣ ନୈରାଶ୍ୟ ପ୍ରାୟ କାବୁ କରି ରଖିଛି । ଦେଶର ରାଜନୈତିକ ନାୟକମାନଙ୍କର ପାରଙ୍ଗମପଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ସତେ ଅବା କୌଣସି ଉପାୟ ନାହିଁ । ସମଗ୍ର ଅଚଳ ଅବସ୍ଥାଟି ସତେଅବା ଗୋଟିଏ ବିଲେଇ ହୋଇ ବସିଛି । ତା' ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ବାନ୍ଧିବାକୁ କେହି ନାହାନ୍ତି । ଅସମର୍ଥତା-ବୋଧ ଏବଂ ତଜ୍ଜନିତ ଏକ ଉଦାସୀନତା ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ମୁଷା କରି ରଖିଛି ।

ତଥାପି କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ସଚେତନତା ଅବଶ୍ୟ ରହିଛି ଏବଂ ପ୍ରଧାନତଃ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ କେହି କେହି କିଛି କରିବା ଲାଗି ମନ ବଳାଇଛନ୍ତି । ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଅନ୍ୟମାନେ ହୁଏତ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ହୋଇ ଅନାଉଛନ୍ତି ଏସବୁ ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ କିଛି ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି କହି ଦୂରରେ ରହି କଅଁଳ ଉପହାସ ବି କରୁଛନ୍ତି । ତଥାପି ଉଦ୍ୟମ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି । ବେଳେ ବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମଟି ଶାଖା ଲମ୍ବାଇ କଅଁଳ ସାଙ୍ଗଠନିକ ସାକାରତା ମଧ୍ୟ ଲାଭ କରୁଛି । ସେହିପରି କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସଙ୍ଗଠନର ସମ୍ପର୍କରେ ଆସି ନିଜକୁ ସେଠାରେ ଯେପରି କେତେ ଉଶ୍ୱାସ ଲାଗିଲା । ମେଘ ଗୁଡ଼ାକ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଫାଙ୍କ ରହିଛି ବୋଲି ପ୍ରତ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ ହେଲା । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ତେଲ୍ ଆଭିଭ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସମାଜବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଅଧ୍ୟାପନା

କରୁଥିବା ମୋ'ର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଲେଓନ୍ ଶେଲଫ୍ । ଉପସାଗର ଅଞ୍ଚଳରେ ସାମରିକ ହଲଚଲ ଆରମ୍ଭ ହେବା ସମୟରେ ସେ ସ୍ଥାନୀୟ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ଲେଖିଥିଲେ । ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଏବେ ଯେଉଁ ନୂତନ ସଙ୍କଟଟି ଆସନ୍ନ ହୋଇ ଆସୁଛି, ତାହାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଇସ୍ରାଏଲ ଏବେ ତା'ର ଆରବ ନାଗରିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବ ପ୍ରତି-ବେଶୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ସମାଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିଜଆଡୁ ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ କରୁ ବୋଲି ସେ ସେହି ଲେଖାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଲେଖାଟି ସଂପୃକ୍ତ ଶାସକ ମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିବ କି ନାହିଁ ଏବଂ କରିଥିଲେ ସେମାନେ ତାହା ଉପରେ କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିବେ ବା ନଦେଇଥିବେ, ସେକଥା ଆଦୌ କହି ହେବନାହିଁ । ତଥାପି ଏଭଳି ଲେଖାମାନ ବାହାରିବା ଉଚିତ । ସମସ୍ତେ ଘାଲେଇ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ହୋଇ ରହିଥିବା ସମୟରେ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ ସାହସ କରି ନିଜର ମତଟିଏ ପ୍ରକାଶ କଲେ , ଏକ ବିକଳ୍ପ ହିସାବରେ ତାହାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭୂତ ମହତ୍ତ୍ୱ ସବୁବେଳେ ରହିଛି । ବିଶେଷତଃ ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ପରି ଏକ ଆତ୍ମ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ସମାଜରେ, ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତେ ସବୁ କଥାରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଗୋଟା ସୂତା ଗଣ୍ଠି ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ବୋଲି ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବନାଇ ରଖିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ତଥାପି ଏକ ଅନ୍ୟ ଅଭିମତ ରହିଛି ବୋଲିକହିବା ମଧ୍ୟ ଆଦୌ କମ୍ ସାହସର କଥା ନୁହେଁ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ଆମ ବିଅର୍‌ଶେଭା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ମନୋବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଅଧ୍ୟାପକ ଖାଇମ୍ ଗର୍ଡନ୍ ଓ ତାଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ ରିଭ୍‌କା । ଉଭୟେ ଗାଜା ଆରବ ଅଞ୍ଚଳରେ ସକ୍ରିୟ ଭାବରେ କେତେ କାର୍ଯ୍ୟ-କ୍ରମ ସହିତ ଆପଣାକୁ ସଂପୃକ୍ତ କରି ରଖିଛନ୍ତି । ଗାଜାରେ ପ୍ରାୟ ନିତି କୌଣସି ନା କୌଣସି ସହିଂସ ମୁକାବିଲା ହେଉଛି । ଏଣୁ କର୍ଫ୍ୟୁ ଜାରି କରାହେଉଛି ତ ତେଣୁ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେଉଛି, ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଉତ୍ତେଜିତ ସ୍ଲୋଗାନମାନ ଦିଆଯାଉଛି । ବେଳେ ବେଳେ ଟେକା ପଥର ଫୋପଡା ଯାଉଛି, ଗୁଳି ମଧ୍ୟ ମରାଯାଉଛି । ସେଠାରେ ବିଶେଷ ପହରା ଦେଉଥିବା ଇସ୍ରାଏଲୀ ସେନାବାହିନୀ ସମାନ ସହିଂସତା ସହିତ

ସେସବୁର ମୁକାବିଲା ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ବିକ୍ଷୋଭକାରୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରି ଅଣା-ଯାଉଛି, ଦେଶାନ୍ତର କରାଯାଉଛି, ବନ୍ଧୁକ ମାରି ମଣିଷ ବି ମରାଯାଉଛି । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ମଣିଷ ମରୁଛନ୍ତି । ସେନାବାହିନୀର ଚକ୍ଷୁରେ ଗାଜାର ଆରବ-ମାନେ ସମସ୍ତେ ଦୁଷ୍ଟ ହିଂସାତ୍ମକ ଅଭିସନ୍ଧିମାନ ରଖିଥିବା ଆକ୍ରମଣକାରୀ ପରି ଦିଶୁଛନ୍ତି । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଦିନ କ'ଣ ସବୁ ଘଟୁଛି, ଏକ ପ୍ରତିହିଂସା-ପରାୟଣ ରାଷ୍ଟ୍ର ତରଫରୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କିଭଳି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଭୋଗ କରିବାକୁ ହେଉଛି, ବୃହତ୍ତର ଇସ୍ରାଏଲକୁ ତାହାର କୌଣସି ଖବର ବି ଆସି ପହଞ୍ଚି ପାରୁନାହିଁ । ଅଧ୍ୟାପକ ଗର୍ଡନଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଇସ୍ରାଏଲୀ ପୋଲିସ ଓ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଗାଜା ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜୀବନରେ ନିରନ୍ତର ଏକ ଆତଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି କରି ରଖିଛି । ସନ୍ଦେହ କରି ଅଥବା ଆକ୍ରୋଶ ରଖି ଅନେକ ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ, ଏପରିକି ସାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାରେ ହଇରାଣ କରୁଛି । ଭୟ ଦେଖାଉଛି । ଗର୍ଡନ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଏହି ଖବରଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ଗୋଟିଏ ମୁଖପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି ଓ ତାହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଚରକୁ ଆଣୁଛନ୍ତି ।

ଗର୍ଡନ୍ କହିଲେ, ଉଦ୍ବାସ୍ତୁମାନେ ସେହି ଗାଜା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଆଉ ଆଦୌ ନିରାପଦ ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ସେଠାରେ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପ୍ରତିରୋଧ—ଆନ୍ଦୋଳନ ସାକାର ହୋଇ ଉଠିଲାଣି । ତାଙ୍କ ଭଳି ଖୁବ୍ କମ୍ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସେଠାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆରବମାନଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କ ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଚୟ ରହିଛି । ସେଠାରେ ନିଯୁକ୍ତ ସେନାବାହିନୀର ଉଚ୍ଚ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଅବଶ୍ୟ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରତି ଆବଶ୍ୟକ ସହାନୁଭୂତି ଦେଖା-ଉଚନ୍ତି । ଆରବମାନଙ୍କୁ ଅନେକ ସମୟରେ ମିଛଟାରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ନିର୍ଯାତନାଗୁଡ଼ିକର ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ଗର୍ଡନ ସଂପୃକ୍ତ ସାମରିକ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ କେତେ ମକଦ୍ଦମା ମଧ୍ୟ ଦାଏର୍ କରିଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଗର୍ଡନ୍ ଏକଥା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ, ତାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଦ୍ବିତୀୟ ସାଥୀ ପ୍ରାୟ କେହି ନାହାନ୍ତି । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ସହକର୍ମୀମାନେ ତାଙ୍କର ଏହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ-କଳାପ ଲାଗି ତାଙ୍କୁ ଅନେକ ସମୟରେ ବିଦ୍ରୂପ କରୁଛନ୍ତି । ଶୁକର କ୍ଷେତ୍ରରେ

ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ବହୁ ପ୍ରକାରେ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଯାଉଛି । ତାଙ୍କର ଅଧ୍ୟାପକ ପଦଟି ଛଡ଼ାଇ ନେବାଲାଗି ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ବହୁତ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଚାଲିଛି । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗର୍ଡନ୍ ଖୁବ୍ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଏହି ସବୁ କଥା କହୁଥିଲେ, ସତେ ଯେପରି ସେ ବହୁତ କିଛି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାଥୀ ପାଉନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରାଶ ଏବଂ ବୀତଶ୍ରଦ୍ଧ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ଗର୍ଡନ ଅନେକ ପୁସ୍ତକର ରଚୟିତା । ମିଶର ସହିତ ଇସ୍ରାଏଲର ଯୋଗସୂତ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହେବା ପରେ ସେ ଏକାଧିକ ବାର ମିଶର ଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ଦେଶର ନୋବେଲ—ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ଔପନ୍ୟାସିକ ମହଫୁଜଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରି ଇଂରାଜୀରେ ଏକ ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତକ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଛାତ୍ର ଜୀବନରେ ସେ ମାର୍ଟିନ ବୁବର୍‌ଙ୍କର ଛାତ୍ର ଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କର dialogue ଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ । ଅଧ୍ୟାପକ ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ପ୍ରଥମ କାଳରେ ନିଜ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ଏହି ଡାଇଲଗ୍-ପଦ୍ଧତିର କେତେ ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଇହୁଦୀ ପଢୁଛନ୍ତି, ଆରବ ମଧ୍ୟ ପଢୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଏକ ସହିତ ଆରେକର ସତେଯେପରି ଆଦୌ କୌଣସି ଭିତରର ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ଉପରେ ଭଦ୍ରତା ଓ ସମ୍ଭ୍ରମ ସବୁ ରହିଛି ମାତ୍ର ଦୁଇପକ୍ଷ ଏକାଠି ହାଲୁକା ହୋଇ ବସି ନିଜ ଘରର ଦୁଃଖସୁଖ ହେଲାପରି ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀ-ଆରବ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଦୁଇପଦ ମତବିନିମୟ କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ଏକ ଆରେକର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣଟିକୁ ବୁଝିବାଲାଗି ଚେଷ୍ଟା କରିବା କେବେହେଲେ ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକର ମତଟି ତା' ଭିତରେ ଏପରି ବଦ୍ଧମୂଳ ହୋଇ ରହିଛି ଓ ଜଣେ ଆର ଜଣକୁ ଏପରି ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ପାଜି ଓ ସଇତାନ ବୋଲି ଭାବୁଛି ଯେ, ଏକାଠି ବସିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ହିଁ ହେଉନାହିଁ । ଗର୍ଡନ୍ ଏହି ଅସମ୍ଭବଟିକୁ ସମ୍ଭବ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ବସାଇଲେ । ତାଙ୍କର କହିବା ଅନୁସାରେ ଆରବ ଛାତ୍ରମାନେ ଅଧିକ ସମ୍ମତ ଭାବରେ ଏଥିରେ ସହଯୋଗ କଲେ; ମାତ୍ର ଇହୁଦୀ ଛାତ୍ରମାନେ ସହଜରେ ନିଜ ଭିତରେ ମୁଦା ହୋଇ ରହିଥିବା ଘରଗୁଡ଼ାକୁ ଖୋଲିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେନାହିଁ । ସେମାନେ ଆରବ ଛାତ୍ରଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ବସୁଥିବାର ଜାଣିଲେ ଅନ୍ୟ ଇହୁଦୀ

ଗୁରୁଜନଙ୍କ ମନରେ କି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେବ ଓ ସେମାନେ ଘଟଣାଟିକୁ କି ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିବେ, ନିଜ ଘରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଏହି କାରବାରକୁ କିଏ କେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବେ, ଏହିପରି ନାନା ସଙ୍କୋଚ ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରି ଅସହଜ କରି ରଖିଥିଲା । ତେଣୁ, ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ କି ଡାଇଲଗ୍ ହେଲା ଯେ ତାହା ଫଳରେ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ ? ଶେଷରେ ନିରାଶ ହୋଇ ଗର୍ଡନ ସେହି ପ୍ରୟୋଗଟିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ତା' ବିଷୟରେ ଦୁଇ ତିନିଟା ଲେଖା ଦେଖିଲେ, ଇଂରାଜୀରେ ବଡ ବହିଟିଏ ଲେଖି ଛପାଇଲେ । ଆମେରିକାର କୌଣସି ବିଖ୍ୟାତ ପ୍ରକାଶକ ସେଇଟିକୁ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

କିବୁତ୍ଜ ମାବାରୋତ୍‌ରେ ଥିଲାବେଳେ ମୁଁ ନିଜେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ୟୋନାଥାନ୍ ପେଲେଦ୍‌ଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲି । ସେ ପ୍ରଥମେ କିବୁତ୍ଜର ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକତା କରୁଥିଲେ । ଏବେ ସେହି କାମ ଛାଡ଼ି ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ତରୁଣମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ବିଭିନ୍ନ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ମୁହାଁମୁହିଁ କରି ବସାଇବା ଲାଗି ରେ-ଉତ୍ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ସଙ୍ଗଠନ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସହଯୋଗୀ ରୂପେ ସେ ଜଣେ ଆରବ ସମାନ-ଉତ୍ସାହୀଙ୍କୁ ପାଇଛନ୍ତି, ଆରବୀ ଭାଷାରେ ସଙ୍ଗଠନଟିର ନାମ ହେଉଛି ସା-ଦା-କା । ତାଙ୍କର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି କିବୁତ୍ଜ ତାଙ୍କୁ ସପ୍ତାହରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଛୁଟି ଦିଏ । ଗୋଟିଏ ମୋଟର ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ କିବୁତ୍ଜ ତରଫରୁ ମିଳିଛି, ଯେପରିକି ସେ ସୁବିଧାରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ପାରିବେ । ବାକୀ ଦିନଗୁଡ଼ିକ ସେ କିବୁତ୍ଜର ରୋଷେଇଶାଳରେ କାମ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ଗୋଟିଏ କ୍ଲାସରେ ମେଟ୍ରୋପୋଲିଟ୍ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ୧୯୮୩-୮୪ ମସିହାରେ କେତେଜଣ ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ କର୍ମୀଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ସଙ୍ଗଠନର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଇସ୍ରାଏଲର ଛଅଟି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ସଙ୍ଗଠନର କେନ୍ଦ୍ରମାନ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ସର୍ବମୋଟ ଶହେଜଣ ଆଗ୍ରହୀ ତରୁଣ ଓ ତରୁଣୀ (ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ) ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ଜଣ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ପରାମର୍ଶ ଦାତା ଏହାର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ରହିଛନ୍ତି ।

ଗୋଟିଏ ମୂଳସତ୍ୟକୁ ଆଧାର କରି ସଂଗଠନ ଆପଣାର ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ଯେ ଇସ୍ରାଏଲର ଭୂମିରେ ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାତୀୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଇହୁଦୀ ଏବଂ ଆରବ ଉଭୟଙ୍କର ସମାନ ଅଧିକାର ରହିଛି । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସହଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଅନ୍ୟ ସକଳ ଦେଶ ପରି ଏହି ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଧର୍ମ, ଜାତି ଓ ରାଜନୀତି ନିର୍ବିଶେଷରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ପରସ୍ପର ସହିତ ଏକତ୍ର ବାସ କରିବେ । ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଉପରେ ଜବରଦସ୍ତି କରିବା ଅନ୍ୟର କ୍ଷତି କରି ତାହା କଦାପି ହାସଲ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟଟିକୁ ଏକ ବାସ୍ତବ ରୂପ ଦେବାଲାଗି ସଂଗଠନ ତରଫରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶିବିର ବା ଆଲୋଚନା ଗୋଷ୍ଠୀର ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ, ଯେଉଁଠାରେ କି ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ତରୁଣ ବୟସର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏକତ୍ର ସମ୍ମିଳିତ ହୁଅନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତି ଭିତରେ ପରିଚୟ ଓ ସମ୍ପର୍କସ୍ଥାପନ ହୁଏ । ବୟସ୍କ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନେ ସାଥିରେ ରହିଥାନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ଏହି ସମ୍ପର୍କସ୍ଥାପନର ଅନୁକୂଳତାକୁ ଅଗ୍ରସର କରାଇ ନିଅନ୍ତି । ବାହାର ପରିଚୟରେ କିଏ ଆରବ ଓ ଆଉ କିଏ ଇହୁଦୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଯେ ଜଣେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଆଦୌ ଏକ ସାମୂହିକତାର ନକଲମାତ୍ର ନୁହଁନ୍ତି, ପ୍ରଥମ ସୋପାନରେ ସେହି ମୋହ ଭଙ୍ଗଟି ହୁଏ । ତା'ପରେ ଆଲୋଚନାକୁ ସାଂସ୍କୃତିକ ସ୍ତରକୁ ଉନ୍ନୀତ କରି ଦିଆଯାଏ । କଥୋପକଥନ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ପରସ୍ପର ପରସ୍ପରର ସଂସ୍କୃତି ସହିତ ପରିଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ଆରବ ଆରବୀ ଗୀତଟିଏ ବୋଲେ, ଇହୁଦୀ ଇହୁଦୀ ଗୀତଟିଏ ବୋଲେ, ତାହାକୁ ସମସ୍ତେ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । କିଏ ବ୍ୟଙ୍ଗ-ଅଭିନୟଟିଏ କରେ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହସାଏ, ହସାଇବାର ମାଧ୍ୟମ ଦେଇ ବ୍ୟବଧାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଭୁଲାଇଦିଏ । ତା'ପରେ ଯାଇ ଆଲୋଚନା ରାଜନୀତିର ସ୍ତରକୁ ଆସେ । ରାଜନୀତିକ ମତଗୁଡ଼ିକର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଅନ୍ୟର ହୃଦ୍‌ବୋଧ କରିପାରିବା ଭଳି ନିଜର ରାଜନୀତିକ ମତ, ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥାପନା କରନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଅନେକ ଅସ୍ପଷ୍ଟତା କ୍ରମେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ, ନିଜ ଭିତରେ ଭିତରେ ଅନ୍ୟକୁ ବୁଝିବାର ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ଦିଗ୍‌ବଳୟଟିଏ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ତରୁଣମାନେ ନିଜ ନିଜର ବୃହତ୍ତର ସମାଜକୁ ଫେରି

ଯାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ଅସଲ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ବୃହତ୍ତର ସମାଜ ଭିତରକୁ ମଧ୍ୟ ସଂକ୍ରାମିତ ହୋଇଯାଏ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀ ଠାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପ୍ରାୟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଓ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟ କରି ରଖିଥିବା କଠିନ ସତେଇଟି ଫାଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ ଏବଂ ଏକ ଅଧିକ ମାନବିକ ସମ୍ବନ୍ଧର ବାଟ ଫିଟିଯିବ ବୋଲି ରେ-ଉତ୍ର ଆଶା ପୋଷଣ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

\+ \+ \+ \+

ସମ୍ଭବତଃ କେବଳ ତଥାକଥିତ ମୌଳବାଦୀମାନେ ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଆରବମାନଙ୍କୁ ନିକାଲି ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଇସ୍ରାଏଲର ସଜ୍ଜନମାନେ, ଯେକୌଣସି ସମାଜରେ ସମ୍ଭବତଃ ଏହି କାଟର ସଜ୍ଜନମାନେ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଥାନ୍ତି,—ଏତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଗ୍ର ହେବାଟାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଲାଭଦାୟକ ବୋଲି ଆଦୌ ବିଚାର କରୁନାହାନ୍ତି । ସରକାର ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବ ଏହି ସଜ୍ଜନମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସତ ଯେ, ସରକାରଙ୍କ ହାତରେ ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣରେ ଦର୍ପିଷ୍ଠ ଓ ବଳିଷ୍ଠ ଏକ ସେନା ବାହିନୀ ରହିଛି ଏବଂ ସେମାନେ ସେହି ସେନାବାହିନୀ ବଳରେ ଆରବ ଶିବିରର ଯେକୌଣସି ଆକ୍ରମଣାତ୍ମକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ପ୍ରତିବାଦକୁ ଦମନ କରି ଦେଇ ପାରିବେ ବୋଲି ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟୟ ରଖିଛନ୍ତି । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏପରି ଏକାଧିକ ସରକାରୀ ତଥା ଅର୍ଦ୍ଧ ସରକାରୀ ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରଚୁର ପୁସ୍ତକମାନ ଦେଖି-ବାକୁ ମିଳିବ, ଯେଉଁଥିରେ କି ଜର୍ଡାନ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମ ତଟରେ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍‌ର ଆରବ ଅଧିବାସୀଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟ ବା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଭୂମି ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲେ ତାହା କପରି କୌଣସି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱନିର୍ଭରଶୀଳ ଓ ସ୍ଥିତିସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଆହା ପକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତିମାନ ବାଢି ଦିଆ ଯାଇଥିବ । ବହିଟି ଉପରେ ଆଖି ପକାଇ ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟାଇ ଗଲେ ପାଠକର ମନେ ହେବ, ଯେପରି ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଆରବମାନଙ୍କର ସବୁଆଡ଼ୁ ହିତ ଇଚ୍ଛା କରି ହିଁ ଇସ୍ରାଏଲ ସେହି ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ

ଆପଣାର ଅଧିକାରରେ ରଖିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳର ଆରବମାନେ ଇସ୍ରାଏଲୀ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥାରେ କାମ କରିବାକୁ ଆସି ଯେତିକି ରୋଜଗାର କରୁଛନ୍ତି, ସ୍ୱାଧୀନ ପାଲେଷ୍ଟା-ଇନରେ କଦାପି ସେତେବେଶୀ ରୋଜଗାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପାଲେଷ୍ଟା-ଇନ୍ ଭୂମିଖଣ୍ଡଟିରେ ଏପରି କୌଣସି ଅର୍ଥନୈତିକ ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ଯେ ସେଠାରେ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ କୌଣସି ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗ ଗଢି ଉଠିପାରିବ ଏବଂ ନିଜର ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସମ୍ପନ୍ନତା ଦେଇପାରିବ ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ସାମରିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ରକ୍ଷା ଆପେ କଦାପି କରି ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ସେଥିରେ ବହୁ ହିସାବ ଦେଇ ଦାବୀ କରାଯାଇଛି । ଏକଥା ସତ ଯେ ଇସ୍ରାଏଲ ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାସ କରିଥିବା ଆରବମାନେ ଅଧିକାଂଶ ଆରବ ଦେଶର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଧିକ ସମ୍ପନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ମଣିଷ କ'ଣ କେବଳ ସେତିକି ଚାହେଁ ? କ'ଣ ସେତିକି ଇଚ୍ଛା କରି ଇହୁଦୀମାନେ କଠୋର ସଂଗ୍ରାମର ସବୁପ୍ରକାର କଷଣକୁ ବରଣ କରିନେଇ ସମ୍ପନ୍ନତର ଇଉରୋପରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ନାମକ ସେ କାଳର ଏକ ଶୁଖିଲା ଭୂଇଁକୁ ଆସିଥିଲେ ? ଆରବମାନେ କ'ଣ କେବଳ ଭଲ ବା ଅଧିକ ଭଲ ଅର୍ଥୋପାର୍ଜନ କରିପାରିବେ ବୋଲି ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ନାଗରିକ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଓ ଇସ୍ରାଏଲୀ ବ୍ୟବସାୟୀ-ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଶସ୍ତା ଶ୍ରମ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବେ ? ଏସବୁ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ରଖି ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାଟିକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେସବୁ ବିଚାର କଲେ ନିଜ ପାଖରେ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଅନେକ ଇସ୍ରାଏଲୀ ଏବେ ହୁଏତ ସେସବୁ ମୁଣ୍ଡଭିତରେ ପୂରାଇବାକୁ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଫରମାସଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ୟାଟିର ସମାଧାନ ଲୋଡ଼ୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସରକାରୀ ସିରସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେତେ ଜାଗାରେ ଯେତେ ଇସ୍ରାଏଲୀ ମାନଚିତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି, ସବୁଠାରେ ଅଧିକୃତ

ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି ମୋଟେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇନାହିଁ । ତାହା ଅଲବତ ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ରହିବ ବୋଲି ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତେ ସତେ-ଅବା ଧରିନେଇ ସାରିଲେଣି । ଏପରିକି ଏକଦା ଅନ୍ୟ ମତ ପୋଷଣ କରୁଥିବା ବାମପନ୍ଥୀ ସାମ୍ୟବାଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଏବେ ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପାଟି ଫିଟାଉ ନାହାନ୍ତି । ପାଟି ଫିଟାଇବାକୁ ସମ୍ଭବତଃ ସାହସ କରୁନାହାନ୍ତି । ସାମ୍ୟବାଦୀ ମୂଲ୍ୟବୋଧ, ଏପରିକି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିବେଚନାର ହସ୍ତୀମାନଙ୍କୁ ଇହୁଦୀ ଆତଯାତର ପ୍ରାୟ ଯାବତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ତାତ୍କାଳିକ ସ୍ୱାର୍ଥପ୍ରମୋଦିତ ଜାତୀୟତାବାଦର ସିଂହ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଗ୍ର ରୂପରେ ମାଡି ବସିଛି । ପଛରେ ଏକ ବଳୁଆ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ରହିଥିବାରୁ ଭୟ କରିବାର ହୁଏତ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

କେବଳ ଇସ୍ରାଏଲୀ ପକ୍ଷଟିକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳଟି ସମେତ ଇସ୍ରାଏଲ ଭୂଖଣ୍ଡଟିର ଆୟତନ ଶହେ ଭାଗରୁ ମାତ୍ର ଏକଭାଗ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆରବ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳ ବର୍ତ୍ତମାନ ଊଷର ଏବଂ ଅନାବାଦ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତି କୌଶଳକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ କାମରେ ଲଗାଗଲେ ସେହିସବୁ ଦେଶରେ ଅନେକ ଅଧିକ ମଣିଷଙ୍କର ସଂସ୍ଥାନ ନିମନ୍ତେ ଅବକାଶ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବ । ଆରବ ଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୂମିପରିମାଣର ଅନୁପାତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ମନୁଷ୍ୟ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଇସ୍ରାଏଲ ଆଶାପ୍ରାର୍ଥୀ ରହିଥିବା ଓ ଅଧିକାର କରି ନେଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ଆରବମାନଙ୍କୁ ସେହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଉଠାଇ ନିଆଗଲେ ଜନସଂଖ୍ୟାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଭାରସାମ୍ୟହୀନ-ତାର ସୃଷ୍ଟି ହେବନାହିଁ, ଅଧିକନ୍ତୁ, ତା'ପରେ ସଂପୃକ୍ତ ଆରବ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଲୋଡ଼ିଲେ ଇସ୍ରାଏଲ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଦ୍ୟାକୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ସମଗ୍ର ଉନ୍ନୟନରେ ନାନା ପ୍ରକାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ । ତାହା ହେଲେ ପୃଥିବୀସାରା ନିର୍ଯାତିତ ହେଉଥିବା ଇହୁଦୀମାନେ ସମସ୍ତେ ଇସ୍ରାଏଲର ନିଜ ଭୂମିଟିକୁ ଆସି ବସବାସ କରି ରହିପାରିବେ । ପ୍ରସ୍ତାବଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ତଥ୍ୟପୁଷ୍ଟ ପରି ମନେ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପାରସ୍ପରିକ ଶତ୍ରୁତା ହିଁ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ ଲାଗି କାଳ ହୋଇଛି ଓ ଦୁଇ

ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଯେପରି ଐକାନ୍ତିକ ଭାବରେ କେବଳ ଆପଣାକୁ ହିଁ ଦେଖୁଛନ୍ତି, ସେହି ଶତ୍ରୁତା ନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପରେ ଆଲୋଚିତ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ମଧ୍ୟ କଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ? ତେଣୁ, ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରୁ ଆରବମାନଙ୍କୁ ସାଉଁଟି ବାହାରକୁ ନେଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଉଭୟଙ୍କୁ ଏକାଠି ରହି ଶିଖିବାକୁ ହେବ; ନଚେତ୍ ସଂଘାତ ଲାଗି ରହିଥିବା ଓ ଏହି ଭୂମିକୁ ପାଲି କରି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଶକୁନମାନଙ୍କର ଜାତକ୍ରୀଡ଼ା ମଧ୍ୟ ଚାଲିଥିବ ।

ଏବଂ, ସମଗ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଆରବ ଓ ଇହୁଦୀ ପରସ୍ପରର ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଯଦି ଶିଖେ ପାରିବେ, ତେବେ ଇସ୍ରାଏଲ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ କାହିଁକି ପ୍ରତିବେଶୀ ହୋଇ ରହି ନପାରିବେ ? ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବମାନଙ୍କର ସଂସ୍କାର ଏବଂ ପରିମଳ ଭିତରେ ଏପରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉପାଦାନ କ'ଣ ରହିଛି ଯେ ସେମାନେ କେବଳ ଅପର ଜଣକୁ ନିକାଲି ଦେଇ ହିଁ ଆପଣାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ଅସ୍ତିତ୍ୱ-ସମ୍ଭାବନାର ଅବଧାରଣା କରି ପାରୁଛନ୍ତି ? ତେଣୁ, ଏହି ଅସୁସ୍ଥ ଅନମନୀୟତାଟିକୁ ପରିହାର କରିବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ ନଚେତ୍, ସୈନ୍ୟବଳରେ ଯେତେ ବଳୀୟାନ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅସୁସ୍ଥତା ତଥାପି କାମୁଡ଼ି ଧରିଥିବ, ଉତ୍ତେଜନା ହିଁ ରାଜା ହୋଇ ବସିଥିବେ । ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ନେଭେ ସାଲୋମ୍ କଥାଟି ମନେପଡ଼େ । ଇହୁଦୀ ଉଗ୍ର ଜାତୀୟତାର ମରୁଭୂମିରେ ନେଭେ ସାଲୋମ୍‌କୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଏକ ସମାଧାନକାରୀ ମରୂଦ୍ୟାନ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଗରିଷ୍ଠମାନେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଆପଣାକୁ କେବଳ ଇହୁଦୀ ଅଥବା କେବଳ ପାଲେଷ୍ଟିନୀ ବୋଲି ଭାବୁଥିବା ସମୟରେ ଅନ୍ତତଃ ଏହି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବ ପିଲାମାନେ ଏକାଠି ଗୀତ ଗାଉଛନ୍ତି, ଏଠାରେ ଏକ ସ୍ୱପ୍ରଣୋଦିତ ସହଜୀବନ ଭିତରେ ସେମାନେ ନିଜକୁ ସବାଆଗ ଇହୁଦୀ କିମ୍ବା ଆରବ ବୋଲି ନ ଭାବି ଆଗ ମଣିଷ ବୋଲି ଦେଖୁଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବର୍ଣ୍ଣର ଉପନୟନ—ସଂସ୍କାର ପରି ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ସମାଜର Confirmation ପରି ଇହୁଦୀମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ବାର୍ ମିତ୍ଜ୍‌ଭା ଓ ବାତ୍ ମିତ୍ଜ୍‌ଭା ବୋଲି ଦୁଇଟି ସାମାଜିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ରହିଛି । ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଦୁହିଁଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନେ ତେର ଚଉଦ ବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲାବେଳକୁ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ । ପ୍ରଥମଟି ପୁଅମାନଙ୍କ ବେଳକୁ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଝିଅମାନଙ୍କ

ବେଲକୁ । ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶର ସ୍ଥାପନ ପରେ ଏହି ପାରମ୍ପରିକ ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ସମ୍ଭବତ ଏକ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ବିଶେଷ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ଆଣି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଉତ୍ସବର କେନ୍ଦ୍ରସ୍ୱରୂପ ପୁଅ ଓ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଇସ୍ରାଏଲୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଇଷ୍ଟ କାମନା କରି ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ହୁଏ । ନେଭେ ସାଲୋମରେ ମଧ୍ୟ ପରମ୍ପରା ମାନ ଇହୁଦୀ ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି ବାର୍ ମିତ୍ଜବା ଓ ବାତ୍ ମିତ୍ଜବା ଉତ୍ସବଦ୍ୱୟର ପାଳନ କରାଯାଏ । ମାତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନାଟିରେ କିଞ୍ଚିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ପାଳନ କରାଯାଏ । ନେଭେ ସାଲୋ-ମରେ ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ ନାହିଁ, ଇସ୍ରାଏଲରେ ବାସ କରୁଥିବା ସକଳ ଧର୍ମର ସକଳ ମଣିଷ କିପରି ଶାନ୍ତିରେ ରହିବେ, ସେଥିଲାଗି ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିବେଦନ କରାଯାଏ । ହିବ୍ରୁ ଏବଂ ଆରବ ଉଭୟ ଭାଷାରେ ଏହି ନିବେଦନ—ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଯାଏ । ଦେଶର ଅନ୍ୟତ୍ର ନେଭେ ସାଲୋମର ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରୀତିଟିକୁ ହୁଏତ ଉଚ୍ଛା ପାଗଳାମି ବୋଲି ବିଚାରୁଥିବେ ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକର କଥା ମଧ୍ୟ ମନେପଡ଼େ । କିବୁତ୍ଜ ଆନ୍ଦୋଳନ ପଛରେ ଇହୁଦୀ ଜାତୀୟତାର ଏକ ଆବେଦନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଯେ ରହିଛି, ସେଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଅନ୍ତତଃ ସେହି ପ୍ରଥମ କାଳରେ ଇହୁଦୀ ସମୂହଟିକୁ ବିଶ୍ୱମୟ ନିର୍ଯାତନାରୁ ମୁକ୍ତ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିଜସ୍ୱ ଭୂମି ଓ କ୍ଷେତ୍ର ଯୋଗାଇ ଦେବାର ତାତ୍କାଳିକ ଅଭିଳାଷଟିକୁ ସର୍ବାଗ୍ରେ ରଖି ପୁରୋଗାମୀମାନେ ଇଉରୋପରୁ ପାଲେଷ୍ଟା-ଇନକୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ନୂତନ ଭୂମିରେ ତିଷ୍ଠି ପାରିବାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟରୂପେ କିବୁତ୍ଜର ଏହି ଅଭିନବ ଆନ୍ଦୋଳନଟିରେ ସାମିଲ ହୋଇ-ଥିଲେ । ଭାବୀ ଇହୁଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରସ୍ତୁତି—ତୋରଣଗୁଡ଼ିକ ଏହି କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକରୁ ହିଁ ଉଦ୍ଭୂତ ହୋଇଥିଲେ । କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ମୂଳଦୁଆଟିକୁ ପକାଇ ନଥିଲେ ଇସ୍ରାଏଲ ନାମକ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଦେଶ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରଟି ମଧ୍ୟ କଦାପି ସମ୍ଭବ ହୋଇନଥାନ୍ତା ବୋଲି ଏବେ କିବୁତ୍ଜର ବାହାରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ।

ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଜାତିର ନବଜନ୍ମ ଲାଗି ମୂଳଦୁଆଟିଏ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଇହୁଦୀ ଜାତୀୟତାକୁ ହିଁ ଆମେ କଦାପି କିବୁତ୍ଜ ଆବେଦନର ଏକମାତ୍ର ଓ ସର୍ବମୂଳ କଥା ବୋଲି କହି ପାରିବା ନାହିଁ । କିବୁତ୍ଜ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆହୁରି ଅଧିକ ଜୀବନବନ୍ତ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାଟି ହେଉଛି ଏଥିରେ ଅନ୍ତରୁ ଚରମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଡ଼ି ରହିଥିବା ସହଯୋଗର ଜୀବନ ଦର୍ଶନଟି । ଯଦି ଇହୁଦୀମାନେ ପାରସ୍ପରିକ ସହଯୋଗକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଇସ୍ରାଏଲର ଇତିହାସରେ ଏକ ଅଭିନବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଖାଇ ପାରିଲେ, ତେବେ ସେଇଥିରୁ ପ୍ରେରଣା ନେଇ ଇସ୍ରାଏଲ ନାମକ ସେହି ଦେଶରେ ଇହୁଦୀ ଓ ଆରବମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସହଯୋଗ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନପାରିବ କାହିଁକି ? ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ରହିଥିବା ଅନେକ କିବୁତ୍ଜନିକ୍ (କିବୁତ୍ଜବାସୀ) ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକୃତରେ ସେହିଭଳି ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଛନ୍ତି । ଆରବମାନେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଆଖି ଖୋଲି ହୁଏତ ଇସ୍ରାଏଲର ଏହି କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼କୁ ସବୁଆଗ ଦେଖି ଶିଖିବେ, ତାହାଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବେ ଏବଂ ନେଭେ ସାଲୋମପରି ମରୂଦ୍ୟାନଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଆରବ ଏବଂ ଇହୁଦୀ ସେହି ସତ୍ୟଟି ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ହେବେ ଏବଂ ତା'ପରେ ଦୂରତାମାନ ଦୂର ହେବାର ଅସଲ ବାଟଟି ହୁଏତ ଦିଶିଯିବ ।

କିବୁତ୍ଜ ଭିତରେ ଅହଂଭାବନା ଅପେକ୍ଷା ସହଭାବନା ରହିଛି । ସାମ୍ୟବାଦୀ ଭାବନା ରହିଛି, ସମତା ଓ ମାନବିକତା ଭାବନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଇସ୍ରାଏଲର ଆରବ ଅଧିବାସୀ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିବୁତ୍ଜ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସୁଛନ୍ତି । ନିଜେ କିବୁତ୍ଜଗୁଡ଼ିକର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ନପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ କିବୁତ୍ଜରେ ଶ୍ରମିକରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ-ଛନ୍ତି । ନିଜ ଆଖିରେ କିବୁତ୍ଜର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି, କିବୁତ୍ଜର ଖାବେର୍‌ମାନେ କିପରି ଏକାଠି ହାତ ମିଳାଇ ଏକ ଅଭାବମୁକ୍ତ ସମ୍ପନ୍ନତା ଏବଂ ସହୃଦୟତାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି, ନିଜ ଆଖିରେ ସେମାନେ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକର ଅବଶ୍ୟ ସଂକ୍ରମଣ ଘଟିବ । ହୁଏତ ଏକ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଘଟଣା ଘଟିଲାପରି କେତେକ ଆରବ ତରୁଣ ଏକତ୍ର କିବୁତ୍ଜଟିଏ କିମ୍ବା ମୋଶାଭ୍‌ଟିଏ ଗଢ଼ିବେ ଏବଂ କିବୁତ୍ଜର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୁ

ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରି ଲାଭବାନ୍‌ ହେବେ । ତା’ପରେ ମଝିରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବା କାନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ । ଅଦୂର ଭବିଷ୍ୟତର ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିବା ପରି କହିବାକୁ ମନ ହେଉଛି ଯେ, ଆଉ କେତେ ବର୍ଷ ପରେ ଯେତେବେଳେ ନେଭେ ସାଲୋମର ପିଲାମାନେ ହାଇସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରିବେ, ସେମାନେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନୂଆ କିବୁତ୍‌ଜ ଗଠନ କରିବାର ସଂକଳ୍ପ ନେବେ । ଆରବମାନଙ୍କର ସାମନ୍ତବାଦୀ ଅଚଳାୟତନରେ ପରି-ବର୍ତ୍ତନର ନୂଆ ଜୀବାଣୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ବାଟ ମଧ୍ୟ ପାଇଯିବେ । ଇସ୍ରାଏଲରେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ଏକ ବିକଳ୍ପ ଜୀବନ ଲାଗି ଉଜ୍ଜୀବନର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯିବ, ସେତେବେଳେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଇସ୍ରାଏଲରେ ନୁହେଁ, ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ମରୁଦ୍ୱୀପ ମୂଳ-ଦୁଆମାନେ ମଧ୍ୟ ଟଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ଏକ ଯଥାର୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପର୍ବ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ସେତେବେଳେ ଆରବମାନେ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ଲୋଡ଼ିବେ, ଇହୁଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଆରବମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ବାହାରିବେ । ଏବଂ, ଲୋକମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ମନ କଲେ ରାଜନୀତିକ ନେତା ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମାମଲତକାରମାନେ ଆଉ କେତେଦିନ ସେମାନଙ୍କୁ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଦୂରଛଡ଼ା କରି ରଖିପାରିବେ ?

ମାତ୍ର, ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଇସ୍ରାଏଲରେ ଏହି କିବୁତ୍‌ଜକୁ ମଧ୍ୟ ଆପେ ତିଷ୍ଠି ରହିବା ପାଇଁ ବହୁପ୍ରକାରେ ନିୟତ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ବୃହତ୍ତର ଇସ୍ରାଏଲ ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ହିଁ ଆପଣାର ଧର୍ମ ରୂପେ ଉପାସନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ସହଭାଗିତା ଏବଂ ସମତା ଉପରେ ପ୍ରତ୍ୟୟ ରଖିଥିବା କିବୁତ୍‌ଜକୁ ବହୁ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଇସ୍ରାଏଲର ସରକାର ଓ ବୃହତ୍ତର ଇସ୍ରାଏଲୀ ସମାଜ ଆପଣାର ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକ ବ୍ୟୟ ଓ ନିର୍ବାହ ନିମନ୍ତେ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ପୃଥିବୀର କୁବେରମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ରହିଛି । ତଥାପି, ଆରବୀ ଓ ଇହୁଦୀ ସଂସାରର ପାରସ୍ପରିକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଦିଗରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ଯୋଗ୍ୟ ଅବଦାନର ଯୋଗ୍ୟ ହେବାକୁ ହେଲେ କିବୁତ୍‌ଜକୁ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆପଣାର ଅଭିମୁଖ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଜାତୀୟତା, ଧର୍ମ ଓ ସମତା,—ଏପରି ଗୋଟିଏ ସୋପାନ ରହିଛି;

ଯେଉଁଠାରେ କି ଏହି ଉଭୟଙ୍କୁ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସମତା ଏପରି ଏକ ଆଦର୍ଶ, ଯାହାକି କେବଳ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଗୃହ ବାଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହି ପାରିବନାହିଁ । ଇସ୍ରାଏଲର ଇହୁଦୀମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ସମତାକୁ ଜୀବନାଦର୍ଶ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ତେଣେ ଆରବମାନଙ୍କୁ ଏକ ଅବର ବର୍ଗ ରୂପେ ଅଲଗା କରି ରଖି ସେମାନଙ୍କର ଶୋଷଣ କରିବେ, ଏକଥା କଦାପି ସବୁ ଦିନଲାଗି ସମ୍ଭବ ହେବନାହିଁ । ନିଜର ଜାତୀୟତାକୁ ବଞ୍ଚିବାର ଯାବତୀୟ ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବାବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆରବ ଜାତୀୟତା ଓ ପାଲେଷ୍ଟିନୀମାନଙ୍କର ଜାତୀୟତାକୁ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଧର୍ମର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇଆ । କେବଳ ବର୍ବରମାନେ ହିଁ ଧର୍ମ ଓ ଭଗବାନଙ୍କୁ ନିଜ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ପରିକର ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଖାସ୍ ଇହୁଦୀ ଜାତିର ଭଗବାନ କେଉଁଠି ସ୍ୱର୍ଗରେ ବସିଛନ୍ତି ଓ ସେଠାରେ ବସି ସେ କେବଳ ଇହୁଦୀ ଜାତିର ହିଁ ରକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି, ଏହି ଧର୍ମାନ୍ଧତାକୁ ବର୍ଜନ କରିବାକୁ ହିଁ ହେବ । ଭଗବାନ ପୃଥିବୀର ସବୁ ମଣିଷଙ୍କର ହିଁ ଭଗବାନ,—କେବଳ ବର୍ବରମାନେ ହିଁ ତାଙ୍କୁ କେବଳ ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ବୋଲି ଭାବନ୍ତି । ଏବଂ, ଏହିସବୁ ନୂତନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଓ ଆବେଦନକୁ ଇସ୍ରାଏଲର କିବୁତ୍ଜମାନଙ୍କୁ ହିଁ ସବାଆଗ ଆପଣାର ମୂଳବିଶ୍ୱାସ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେବେଯାଇ ଆରବମାନଙ୍କ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ତାହା ସତକୁ ସତ ଏକ ପ୍ରେରଣା ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ଏକ ବିକଳ୍ପ ସାମୂହିକ ଜୀବନର ସ୍ରଷ୍ଟାରୂପେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରିପାରିବ ।

ଏଥର ଇସ୍ରାଏଲରେ ମୁଁ ଏହିସବୁ କଥା ଭାବୁଥିଲି । ଭାରତବର୍ଷ ପରି ଇସ୍ରାଏଲରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସଂସ୍କୃତି, ବହୁ ଜୀବନରୀତି ଏବଂ ବହୁ ବୈଚିତ୍ର୍ୟ । ଏହି ସବୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ପ୍ରେସର୍ କୁକର୍ ଭିତରେ ଏକାଠି ପୂରାଇ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଇସ୍ରାଏଲ୍ ଏକ ଚତୁର ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ନିଜର ବଡ଼ିମାକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବ ଓ ବିଶ୍ୱ ରାଜମଣ୍ଡଳର ବହୁ ବିଡ଼ମ୍ବନାରୁ ଫାଇଦା ଉଠାଇ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ଆପଣାର ଅନୁକୂଳ ହୋଇ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଥିବ ସତ, ମାତ୍ର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଆପଣାର ଉଚିତ ଭୂମିକାଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲାଗି କଦାପି ସମର୍ଥ ହେବନାହିଁ । ଏହାପରେ ଆଗକୁ ଯାଇ ସିଏ ହୁଏତ

ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ ସକାଶେ ଏକ ଆତଙ୍କ ହୋଇ ରହିବ । ପୃଥିବୀର କେତୋଟି ଧର୍ମ ଓ ଶାସକ ଇହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୈତ୍ୟଗିରି କରିଥିଲେ ବୋଲି ଇସ୍ରାଏଲ୍ ମଧ୍ୟ ଆଗକୁ କେତେ ବର୍ଷ ଲାଗି ପ୍ରଧାନତଃ ଏକ ଦୈତ୍ୟ ପରି ଆଚରଣ କରିବ, ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ତେବେ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶମାନଙ୍କର ଆସ୍ଥାହାବୃତ୍ତି ଭିତରୁ ଇସ୍ରାଏଲ କ୍ରମେ ବାସନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବ ଏବଂ ପୃଥିବୀରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବୃହତ୍‌ଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ଗୋଡ଼ାଣିଆ ଗେହ୍ଲାପୁଅରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ । ଏପରି ଯେ କେବେ ହେବନାହିଁ, ଏଥର କିବୁତ୍‌ଜମାନଙ୍କରେ ବନ୍ଧୁ ଗହଣରେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ମୋ'ର ସେହି ପ୍ରତ୍ୟୟ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଦୃଢ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଆପଣାର ଐକାନ୍ତିକ ଇହୁଦୀ-ସଚେତନତାକୁ ଛାଡ଼ି ଆସି ପାରିଲେ ଇସ୍ରାଏଲ ସମଗ୍ର ଏସିଆ ଲାଗି ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । କିବୁତ୍‌ଜର ଖାବେର୍‌ମାନେ ସତେ ଯେପରି ସେହିପରି ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତି ଲାଗି ନିଜ ଦେଶରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି ।